P
VITT. EMANUELE

U 1130-1132

C. I
S. H
O. 8
N. 29-32

13-24. d. 66.

Digitized by Google

Digitized by Google

CORPVS INSTITVTORVM SOCIETATIS IESV

IN DVO VOLVMINA DISTINCTVM:

ACCEDIT CATALOGVS PROVINCIARVM, DOMORVM, COLLEGIORVM ETC. EIVSDEM SOCIETATIS.

VOLVMEN PRIMVM.

BIBLIOTECA NAZ. ROMA VITTORIO EMANUELE

Iuxta exemplar excuſum.

ANTVERPIÆ,
APVD IOHANNEM MEVRSIVM,
ANNO M DCCII.

Digitized by Google

Digitized by Google

Typographus Antverpienſis Lectori.

Benevole Lector.

INſtitutum Societatis Ieſu, ſuas in partes librosque diviſum, poteſtate ab ejusdem Superioribus ad id acceptâ, in lucem dedit Parens meus IOANNES MEVRSIVS B. M. Anno 1635. Multa exinde, & à Summis Pontificibus, & à Generalibus, vel Congregationibus, vel Præpoſitis condita ſunt; quæ, uti diverſis temporibus accepta, ita ſeparatim prœlo commiſſa, & ſparſim ſunt diſtracta. Quo factum, ut ejusdem Inſtituti vix ſit opus integrum in manibus, niſi quod ex diverſis partibus, vel à me, vel à Parente meo ſubinde impreſſis, privatâ ſit induſtriâ collectum. Ea cauſa fuit, cur plurimi ex eadem Societate, vel reverentiâ ducti erga ſuum Inſtitutum, quod numeris omnibus abſolutum poſteritati commendatum cupiunt; vel amore ejusdem, quod uti typis integrum, atq; perfectum, ita ſuis, ſuorumque animis vehementer optant impreſſum, non ſemel flagitarunt, ut Superiorum juſſu ea, quæ ab anno 1636 prodierunt, ſimul recuſa in unum librum compingerentur. Ego illorum tam ſancto, juſtoque deſiderio ſatisfeci; atque, ut operis integritati magis ſit conſultum, ſic typis mandavi, ut ſeparari inter ſe partes ne quidem poſſint. Deinde ut univerſum Societatis Ieſu In-

ſtitutum,quod unum eſt,unius Gloriæ Dei, & ſalutis animarum, fine, quem unum intendit Societas, typis quoque unum idemque ſit; eâdem formâ, typis,charactere uſus ſum, quibus priores ejusdem partes ſunt editæ: quas ut unus ſingulari libello Index complectitur, ita Auctarii hujus partes,ac titulos, ſequens pagina; earum verò materiam omnem, unus ad calcem ſubjectus Index, exhibet. Hic habes,Benevole Lector,rationem conſilii mei. Tu fruere,& Vale.

Opus à Iohanne Meurſio Anno 1635 Antverpiæ editum, ejusque additamenta ad annum usq; 1665 hic fideliter recuſa habes, Lector; ita tamen ut additamenta ſuis quæque locis ſint inſerta. In tomos duos illud diviſimus, ſed ſi cui mage ſpiſſa volumina diſpliceant, unusquisq; titulus ſeorſim ligari poteſt: huic enim fini quivis titulus novum folium exorditur. Ad calcem Catalogum adjecimus provinciarum Societatis Ieſu, juxta exemplar Romæ anno 1679 exſcriptum. Vale iterum.

Series

Series operum primi voluminis.

Litteræ Apoſtolicæ p. 1
Conſtitutiones cum examine 251
Regulæ 493
Decreta congregation. general. 685
Canones 1031
Formulæ 1101
Ratio ſtudiorum 1333

Series ſecundi voluminis.

Ordinationes Generalium p. 1
Compendium privilegiorum & gratiarum 89
Inſtructiones ad Provinciales & Superiores 177
P. Claudi Aquavivæ Induſtriæ pro Superioribus 261
Ejusdem inſtructio pro Superioribus 327
S. Ignatii exercitia ſpiritualia 355
Directorium in exercitia ſpiritualia S. Ignatii 439
Epiſtolæ Præpoſitorum Generalium 521
Index generalis ipſius inſtituti 886
Catalogus provinciarum, domorum, collegiorum &c. 1067

FORMVLA
VOTORVM SIMPLICIVM
SCHOLASTICORVM

etſi habetur Par. 5 Conſtit. cap. 4 §. 4 pag. 372, viſa eſt tamen hic ſeparatim addenda, ad uſum ſemeſtris renovationis votorum.

OMNIPOTENS ſempiterne Deus, Ego N. licet undecumque divino tuo conſpectu indigniſſimus, fretus tamen pietate ac miſericordiâ tuâ infinitâ, & impulſus tibi ſerviendi deſiderio, VOVEO coram ſacratiſſimâ Virgine MARIA, & curiâ tuâ cœleſti universâ, Divinæ Majeſtati tuæ, PAVPERTATEM, CASTITATEM, & OBEDIENTIAM perpetuam, in Societate IESV; & promitto eandem Societatem me ingreſſurum, ut vitam in eâ perpetuò degam; omnia intelligendo juxta ipſius Societatis Conſtitutiones. A tuâ ergo immensâ bonitate & clementiâ, per IESV Chriſti ſanguinem, peto ſuppliciter, ut hoc holocauſtum in odorem ſuavitatis admittere digneris; & ut largitus es ad hoc deſiderandum & offerendum, ſic etiam ad explendum gratiam uberem largiaris. Amen.

Inſerendum Compendio Privilegiorum ante Præfationem, pag. 91.

Notum ſit omnibus, ea privilegia, quæ conceſſa fuerunt vivæ vocis oraculo, revocata eſſe.

Litteræ

Digitized by Google

LITTERÆ APOSTOLICÆ, QVIBVS INSTITVTIO, CONFIRMATIO;

Et varia Privilegia continentur

SOCIETATIS JESV.

Juxta editionem excuſam

ANTVERPIÆ,
Apud JOANNEM MEVRSIVM.

SVPERIORVM PERMISSV.

Digitized by Google

PAULI III.

PRIMA INSTITUTI SOCIETATIS IESU APPROBATIO.

Cum reſtrictione numeri ad perſonas ſexaginta dumtaxat.

ANNO M. D. XL.

PAULUS Epiſcopus ſervus ſervorum Dei, ad perpetuam rei memoriam. Regimini militantis Eccleſiæ, meritis licet imparibus, diſponente Domino præſidentes; & animarum ſalutem, prout ex debito paſtoralis officii tenemur, ſollicitis ſtudiis exquirentes; fideles quoslibet, qui vota ſua in id exponunt, Apoſtolici favoris gratiâ confovemus, aliasque deſuper diſponimus, prout temporum & locorum qualitate penſatâ, id in Domino conſpicimus ſalubriter expedire. Nuper ſiquidem accepimus, quòd dilecti filii, Ignatius de Loyola, & Petrus Faber, ac Iacobus Laynez, nec non Claudius Iajus, & Paſchaſius Broët, ac Franciſcus Xavier, nec non Alfonſus Salmeron, & Simon Rodericus, ac Joannes Coduri, & Nicolaus de Bobadilla, Pres-

Primi decem Patres Societatis.

Digitized by Google

PAVLI III. Presbyteri Pampilonen. Gebennen. Seguntin. Toletan. Viſen. Ebredunen. & Palentin. civitatum, & diœceſeon reſpectivè, in Artibus Magiſtri, in Vniverſitate Pariſienſi graduati, & in Theologicis ſtudiis per plures annos exercitati; Spiritu ſancto, ut piè creditur, afflati, jam dudum è diverſis mundi regionibus diſcedentes, in unum convenerunt, & Socii effecti, abdicatis hujus ſæculi illecebris, eorum vitam perpetuo Domini Noſtri JESV CHRISTI, atque noſtro, & aliorum ſucceſſorum noſtrorum Romanorum Pontificum ſervitio dedicarunt; & jam quàm pluribus annis laudabiliter in vineâ *Prima Patrum exercitia.* Domini ſe exercuerunt; verbum Dei prævià ſufficienti licentiâ publicè prædicando, fideles privatim ad benè beateque vivendum exhortando, & ad pias meditationes excitando, hoſpitalibus inſerviendo, pueros, & perſonas rudes ea quæ ad Chriſtianam hominis inſtitutionem ſunt neceſſaria, docendo; & demum omnia caritatis officia, & quæ ad animarum conſolationem faciunt ubique terrarum, ubi peregrinati ſunt, multâ cum laude obeundo. Cumque ad hanc almam Vrbem ſe contulerint, & in caritatis vinculo perſiſtentes ad perficiendam & conſervandam eorum Societatis in Chriſto unionem, quamdam vivendi formulam, juxta ea quæ ad propoſitum ſibi finem conducere uſu didicerunt, Evangelicis conſiliis, & canonicis Patrum ſanctionibus conformem ediderint; factum eſt, ut ipſorum ſociorum vitæ inſtitutum, ſub dictâ formulâ comprehenſum, non ſolùm à multis probis viris & Deum zelantibus laudetur; verùm etiam à quibuſdam ita approbetur, ut illud etiam ſequi velint. *Inſtituti Societatis formula.* Formulæ autem prædictæ tenor ſequitur, & eſt talis: Quicunque in Societate noſtrâ, quam IESV nomine inſigniri cupimus, vult ſub crucis vexillo Deo militare, & ſoli Domino, atque Romano Pontifici ejus in *Votum caſtitatis.* terris Vicario ſervire, poſt ſolemne perpetuæ caſtitatis votum, proponat ſibi in animo, ſe partem eſſe Societatis, ad hoc potiſſimùm inſtitutæ, ut ad profe- *Finis Inſtituti.* ctum animarum in vitâ & doctrinâ Chriſtianâ, ad fidei propagationem, per publicas prædicationes, & verbi Dei miniſterium, ſpiritualia exercitia, & ca- *Inſtitutio puerorum.* ritatis opera, & nominatim per puerorum ac rudium in Chriſtianiſmo inſtitutionem, ac Chriſti fidelium in confeſſionibus audiendis, ſpiritualem conſolationem præcipuè intendat; curetque primò Deum, deinde hujus ſui inſtituti rationem, quæ via quædam eſt ad illum, ſemper ante oculos habere, & finem hunc ſibi à Deo propoſitum totis viribus aſſequi; unuſquiſque tamen ſecundum gratiam ſibi à Spiritu ſancto ſubminiſtratam, & vocationis ſuæ proprium gradum, ne quis fortè zelo utatur, ſed non ſecundùm ſcientiam.

Cujus

Digitized by Google

Cujus proprii cujusque gradus judicium, & officiorum diſcretio ac diſtributio tota ſit in manu Præpoſiti ſeu Prælati per nos eligendi, ut congruus ordo ſervetur, in omni benè inſtitutâ communitate neceſſarius. Qui quidem Præpoſitus de conſilio conſociorum, Conſtitutiones, ad conſtructionem hujus propoſiti nobis finis conducentes, in conſilio condendi auctoritatem habeat, majori ſuffragiorum parte ſemper ſtatuendi jus habente. Conſilium verò intelligatur eſſe, in rebus quidem gravioribus, ac perpetuis, major pars totius Societatis, quæ à Præpoſito commodè convocari poterit; in levioribus autem, & temporaneis, omnes illi quos in loco, ubi Præpoſitus noſter reſidebit, præſentes eſſe contigerit. Iubendi autem jus totum penes Præpoſitum erit. Sciant omnes Socii, & non ſolùm in primis profeſſionis ſuæ foribus, ſed quoad vixerint, quotidie animo volvant, Societatem hanc univerſam, & ſingulos ſub ſanctiſſimi Domini noſtri Papæ, & aliorum Romanorum Pontificum ſucceſſorum ejus, fideli obedientiâ Deo militare. Et quamvis Evangelio doceamur, & fide orthodoxâ cognoſcamus, ac firmiter profiteamur, omnes Chriſti fideles Romano Pontifici, tamquàm capiti ac IESV CHRISTI Vicario ſubeſſe: ad majorem tamen noſtræ Societatis humilitatem, ac perfectam uniuscujusque mortificationem, & voluntatum noſtrarum abnegationem, ſummoperè conducere judicavimus, ſingulos nos ultra illud commune vinculum, ſpeciali voto adſtringi, ita, ut quidquid modernus, & alii Romani Pontifices pro tempore exiſtentes juſſerint, ad profectum animarum, & fidei propagationem pertinens, & ad quaſcumque Provincias nos mittere voluerint; ſine ullâ tergiverſatione, aut excuſatione, illicò, quantum in nobis fuerit, exequi teneamur; ſive miſerint nos ad Turcas, ſive ad quoſcumque alios infideles, etiam in partibus, quas Indias vocant, exiſtentes; ſive ad quoſcumque hæreticos, ſeu ſchismaticos, ſeu etiam ad quosvis fideles. Quamobrem qui ad nos acceſſuri ſunt, & antequam huic oneri humeros ſupponant, diu multumque meditentur, an tantum pecuniæ ſpiritualis in bonis habeant, ut turrim hanc juxta conſilium Dominicum poſſint conſummare: hoc eſt, an Spiritus ſanctus, qui illos impellit, tantum illis gratiæ polliceatur, ut hujus vocationis pondus illo adjuvante, ſe laturos ſperent: & poſtquam, Domino inſpirante, huic IESV CHRISTI militiæ nomen dederint, die noctuque ſuccincti lumbos, & ad tam grandis debiti ſolutionem prompti eſſe debebunt. Ne qua autem poſſit eſſe inter nos miſſionum, ac provinciarum hujuſcemodi, aut ambitio vel detrectatio; profiteantur ſin-

PAVLI III.

Officiorum diſtributio.

De condendis conſtitutionibus.

Speciale votum obediendi Romano Pontifici.

PAVLI III. ſinguli, ſe numquàm directè aut indirectè de hujuſmodi miſſionibus quidquam cum Romano Pontifice curaturos: ſed omnem hanc curam Deo, & ipſi Pontifici tamquam ejus Vicario, & Societatis Præpoſito dimiſſuros. Qui quidem Præpoſitus, ſicut ceteri, etiam profiteatur, ſe nihil de ſuimetipſius miſſione in alterutram partem, niſi de Societatis conſilio, cum dicto Pontifice eſſe curaturum. Voveant ſinguli ſe in omnibus, quæ ad Regulæ hujus noſtræ obſervationem faciunt, obedientes fore Societatis Præpoſito. Ille autem jubeat ea, quæ ad conſtructionem propoſiti ſibi à Deo & à Societate finis cognoverit eſſe opportuna. In prælatione autem ſuâ, benignitatis, ac manſuetudinis, caritatiſque Chriſti, Petri, Paulique formulæ ſemper ſit memor: & tam ipſe quàm conſilium ad normam hanc aſſiduè ſpectent; & nominatim commendatam habeant inſtitutionem puerorum ac rudium in Chriſtianâ doctrinâ decem præceptorum, atque aliorum ſimilium rudimentorum, quæcumque ſecundùm circumſtantias perſonarum, locorum, ac temporum, illis congrua videbuntur. Eſt enim maximè neceſſarium, circa providentiam hujus rei diligenter Præpoſitum & conſilium invigilare; cùm & in proximis ædificium fidei ſine fundamento non poſſit conſurgere, & in noſtris periculum ſit, ne, ut quiſque erit doctior, ita provinciam hanc, tamquàm primo aſpectu minùs ſpecioſam, forſitan detrectare conetur: cùm tamen reverà nulla ſit fructuoſior, vel proximis ad ædificationem, vel noſtris ad caritatis & humilitatis ſimul officia exercenda. Subditi verò tum propter ingentes ordinis utilitates, tum propter numquàm ſatis laudatum humilitatis aſſiduum exercitium, Præpoſito in omnibus ad inſtitutum Societatis pertinentibus parere ſemper teneantur; & in illo Chriſtum, veluti præſentem agnoſcant, & quantum decet, venerentur. Cùm autem experti fuerimus jucundiorem, puriorem, & ad proximi ædificationem aptiorem eſſe vitam ab omni avaritiæ contagione quàm remotiſſimam, & Evangelicæ paupertati quàm ſimillimam, cumque ſciamus Dominum noſtrum IESVM CHRISTVM ſervis ſuis regnum Dei ſolum inquirentibus neceſſaria ad victum & veſtitum eſſe ſubminiſtraturum; voveant ſinguli & univerſi perpetuam Paupertatem, declarantes, quòd non ſolùm privatim, ſed neque etiam communiter poſſint pro Societatis ſuſtentatione, aut uſu, ad bona aliqua ſtabilia, aut ad proventus, ſeu introitus aliquos, jus aliquod civile acquirere: ſed ſint contenti uſum tantùm rerum ſibi donatarum ad neceſſaria ſibi comparanda recipere. Poſſint tamen habere in univerſitatibus Collegium, ſeu Collegia haben-

Miſſiones non procurandæ.

Votum obedientiæ.

Gubernandi ratio.

De inſtitutione puerorum ac rudium.

Obedientia ſubditorum erga Præpoſitum.

Votum paupertatis.

De Collegiis, & eorum reditibus.

Digitized by Google

habentia reditus, cenſus, ſeu poſſeſſiones, uſibus & neceſſitatibus ſtudentium applicandas: retentâ penes Præpoſitum & Societatem omnimodâ gubernatione, ſeu ſuperintendentiâ ſuper dicta Collegia, & prædictos ſtudentes, quoad gubernatoris, ſeu gubernatorum, ac ſtudentium electionem, ac eorumdem admiſſionem, emiſſionem, receptionem, excluſionem, ſtatutorum ordinationem, circa ſtudentium inſtructionem, eruditionem, ædificationem, ac correctionem, victus veſtitusque eis miniſtrandi modum, atque aliam omnimodam gubernationem, regimen, ac curam: ſic tamen, ut neque ſtudentes dictis bonis abuti, neque Societas in proprios uſus convertere poſſint, ſed ſtudentium neceſſitati ſubvenire. Qui quidem poſt cognitum in ſpiritu & litteris eorum profectum, & poſt ſufficientem probationem, in Societatem noſtram admitti poſſint. Socii omnes quicunque in ſacris fuerint, quamvis beneficia Eccleſiaſtica, aut eorum reditus non habeant, teneantur tamen ſinguli privatim ac particulariter, & non communiter, ad dicendum officium ſecundùm Eccleſiæ ritum. Hæc ſunt, quæ ſub præfati Domini noſtri PAULI, & Sedis Apoſtolicæ beneplacito, de noſtrâ profeſſione, typo quodam explicare potuimus. Quod nunc fecimus, ut ſummatim ſcriptione hac informaremus tum illos, qui nos de noſtro vitæ inſtituto interrogant, tum etiam poſteros noſtros, ſi quos, Deo volente, imitatores unquam habebimus hujus viæ: quam cùm multas magnasque habere annexas difficultates fuerimus experti, opportunum judicavimus etiam ſtatuere, ne quis in hac Societate recipiatur, niſi diu ac diligentiſſimè fuerit probatus: cumque prudens in Chriſto, & vel doctrinâ, ſeu vitæ Chriſtianæ puritate apparuerit conſpicuus, tunc demum admittatur ad IESU CHRISTI militiam, qui tenuibus cœptis noſtris favere dignetur ad gloriam Dei Patris, cui ſoli ſit ſemper decus, & honor in ſæcula, Amen. Cùm autem nil in præmiſſis reperiatur, quod pium non ſit, aut ſanctum; Nos, ut iidem Socii, qui nobis ſuper hoc humillimè ſupplicari fecerunt, in eorum pio vivendi propoſito eò promptiores exiſtant, quò ſe majori Sedis Apoſtolicæ gratiâ complecti cognorint, & præmiſſa per nos approbari viderint; præmiſſa omnia, & ſingula tamquàm ad ſpiritualem profectum eorumdem Sociorum, & reliqui Chriſtiani gregis opportuna, Apoſtolicâ auctoritate, tenore præſentium ex certâ ſcientiâ approbamus, confirmamus, & benedicimus, ac perpetuæ firmitatis munimine roboramus; ipſosque ſocios ſub noſtrâ, & hujus ſanctæ Sedis Apoſtolicæ protectione ſuſcipimus: Eis nihilominùs concedentes, quòd particula-

PAULI III.

De divino officio recitando.

Admittendi probentur.

Confirmatio Inſtituti.

Facultas condendi Conſtitutiones.

Reſtrictio perſonarum ad ſexaginta.

PAULI III. ticulares inter eos Conſtitutiones, quas ad Societatis hujusmodi finem; & IESU CHRISTI Domini noſtri gloriam, ac proximi utilitatem conformes eſſe judicaverint, condere liberè & licitè valeant. Non obſtantibus generalis Concilii, & felicis recordationis GREGORII Papæ X. prædeceſſoris noſtri, ac quibusvis aliis conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, ceterisque contrariis quibuscumque. Volumus autem quòd in Societate hujusmodi, usque ad numerum ſexaginta perſonarum, normulam vivendi hujusmodi profiteri cupientium, & non ultra admitti, & Societati præfatæ aggregari dumtaxat valeant. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ approbationis, confirmationis, benedictionis, roborationis, ſuſceptionis, conceſſionis, & voluntatis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac BB. Petri & Pauli Apoſtolorum ejus ſe noverit incurſurum. Datum Romæ apud S. Marcum, anno Incarnationis Dominicæ, M. D. XL. V. Kal. Octob. Pontificatus noſtri anno ſexto.

Blo.

BULLA II.

FACULTAS

Quo ſuis idoneos ad Societatem IESU,

Sine reſtrictione numeri admittendi, & Conſtitutiones condendi.

ANNO M.D. XLIII.

PAULUS Epiſcopus ſervus ſervorum Dei, ad perpetuam rei memoriam. Injunctum nobis deſuper Apoſtolicæ ſervitutis officium dignè peragere credimus, ſi ad ea ſolitæ benignitatis extendimus affectum, per quæ religionis ſuccreſcat incrementum, fideique orthodoxæ dilatatio ad divini nominis laudem ſubſequi ſperetur. Cùm itaque nos aliàs, poſtquàm dilecti filii Ignatius de Loyola, & Petrus Faber, ac Iacobus Laynez, & Claudius Iajus, nec non Paſchaſius Broët, & Franciſcus Xavier, ac Alfonſus Salmeron, & Simon Rodericus, nec non Ioannes Coduri, & Nicolaus de Bobadilla, Socii Societatis IESU nuncupatæ Presbyteri Pampilon. Gebenn. Seguntin. Toletan. Viſen. Ebre-

Ebredun. & Palentin. civitatum & diœceſeon reſpectivè, in Artibus magiſtri, **Pavli III.**
& in Vniverſitate Pariſienſi graduati, ac in Theologicis ſtudiis per plures annos exercitati, Spiritu ſancto, ut piè creditur, afflati, jamdudum è diverſis mundi regionibus diſcedentes in unum convenerant, & Socii effecti, eorum vitam perpetuò ejuſdem Domini noſtri Iesv Christi, atque noſtro & aliorum Romanorum Pontificum ſucceſſorum noſtrorum ſervitio dedicarant; & cùm ad hanc almam Vrbem ſe contuliſſent ad perficiendam, & conſervandam eorum Societatis in Chriſto unionem, quamdam vivendi formulam ediderant, inter alia continentem, Quòd quicumque in eorum Societate prædictâ vellet ſub crucis vexillo Deo militare, & ſoli Domino, & Romano Pontifici ejus in terris Vicario ſervire, poſt ſolemne perpetuæ caſtitatis votum proponeret ſibi in animo, ſe partem eſſe Societatis, ad id potiſſimùm inſtitutæ, ut ad profectum animarum in vitâ & doctrinâ Chriſtianâ, & ad fidei propagationem, per publicas prædicationes, & verbi Dei miniſterium, ac ſpiritualia exercitia, & caritatis opera præcipuè intenderet; curaretque primò Deum, deinde hujus ſui inſtituti rationem (quæ via eſt ad illum) ſemper ante oculos habere, & finem hunc à Deo propoſitum totis viribus aſſequi: unuſquiſque tamen ſecundùm gratiam ſibi à Spiritu ſancto ſubminiſtratam, & vocationis proprium gradum, cujus proprii cujuſque gradus judicium, & officiorum diſcretio, ac diſtributio tota eſſet in manu Præpoſiti, ſeu Prælati per eos eligendi: ſciretque, & quotidie animo volveret, Societatem prædictam, & ejus ſingulos ſub Romani Pontificis fideli obedientiâ Deo militare; & ad majorem Societatis humilitatem, & perfectam uniuſcujuſque mortificationem, & propriæ voluntatis abnegationem, ſe ultra commune vinculum, ſpeciali vinculo aſtringere, ut quidquid Romanus Pontifex pro tempore exiſtens juſſiſſet ad profectum animarum, & fidei propagationem pertinens, etiamſi eum ad quaſcumque Provincias mittere vellet, illicò, quantum in eo eſſet, exequi teneretur, ſive eum mittere ad Turcas, ſive ad quoſcumque alios infideles: voveretque perpetuam paupertatem, ita ut non ſolùm ipſe privatim, ſed nec etiam Societas ipſa communiter poſſet pro Societatis ſuſtentatione, aut uſu ad bona aliqua ſtabilia, aut proventus, ſeu introitus aliquos jus aliquod civile acquirere: ſed eſſent contenti uſum tantùm rerum ſibi donatarum ad neceſſaria ſibi comparanda recipere: poſſent tamen habere in Vniverſitatibus Collegium, ſeu Collegia habentia cenſus, reditus, & poſſeſſiones, uſibus & neceſſitatibus ſtudentium

Summa præcedentis approbationis.

PAVLI III. applicandos, retentâ penes Præpoſitum, & Societatem omnimodâ gubernatione, ſeu ſuperintendentiâ ſuper dicta Collegia & prædictos ſtudentes; quoad gubernatoris, ſeu gubernatorum, ac ſtudentium electionem, ac eorum admiſſionem, emiſſionem, receptionem, excluſionem, ſtatutorum ordinationem, & circa ſtudentium inſtructionem, eruditionem, ædificationem, & correctionem, victus, veſtitusque eis miniſtrandi modum, & aliam omnimodam gubernationem, regimen, & curam: ſic tamen ut nec ſtudentes dictis bonis abuti, nec Societas ea in proprios uſus convertere poſſent. Præmiſſa omnia, & ſingula per alias noſtras litteras ex certâ ſcientiâ approbaverimus, confirmaverimus, & benedixerimus, ac perpetuæ firmitatis munimine roboraverimus, ipſosque Socios ſub noſtrâ & Sedis Apoſtolicæ protectione ſuſceperimus; eis nihilominùs concedentes, quòd particulares inter eos Conſtitutiones, quas ad Societatis hujuſmodi finem, & IESV CHRISTI Domini noſtri gloriam, & proximi utilitatem conformes eſſe judicaſſent, condere liberè & licitè valerent, prout in eiſdem litteris (in quibus voluimus, quòd in Societate hujuſmodi usque ad numerum ſexaginta perſonarum, normulam eamdem profiteri volentium, & non ultra, admitti, & Societati præfatæ aggregari poſſent) pleniùs continetur. Et, ſicut Ignatiùs Præpoſitus, & alii Socii præfati nobis nuper exponi fecerunt (Spiritu ſancto in dies cooperante) plures fideles in Pariſienſi, & aliis ſtudiorum generalium Vniverſitatibus actu ſtudeant, qui normulam vivendi hujuſmodi profiteri cupiunt; nec, ſtante voluntate noſtrâ prædictâ, ultra dictum numerum ad id admitti poſſint: Quare pro parte Ignatii Præpoſiti, & aliorum Sociorum prædictorum, nobis fuit humiliter ſupplicatum, ut in præmiſſis opportunè providere de benignitate Apoſtolicâ dignaremur. Nos igitur ad eorumdem Ignatii Præpoſiti, & Sociorum piam vitam, & bonorum operum exemplum attendentes; eorum, & dictorum ſtudentium piis deſideriis annuentes, ac ipſorum, & cunctorum Chriſti fidelium animarum ſalutem zelantes, ipſosque Ignatium Præpoſitum, & Socios, ac eorum ſingulos à quibusvis excommunicationis, ſuſpenſionis, & interdicti, aliisque Eccleſiaſticis ſententiis, cenſuris, & pœnis, à jure, vel ab homine quavis occaſione vel causâ latis, ſi quibus quomodolibet innodati exiſtunt, ad effectum præſentium dumtaxat conſequendum, harum ſerie abſolventes, & abſolutos fore cenſentes, hujuſmodi ſupplicationibus inclinati, eiſdem Ignatio Præpoſito, & Sociis, quòd quoslibet fideles, qui probationes in eadem formulâ, ſub

Facultas admittendi quoslibet juxta Conſtitutiones.

ſub certis Conſtitutionibus per ipſam Societatem factis, ſeu in poſterum faciendis, contentas, pro tempore fecerint, quotquot fuerint, ad Societatem hujusmodi liberè admittere, & eorum Societati hujusmodi, ſub votis per Socios ejusdem Societatis emitti ſolitis, aggregare poſſint, auctoritate Apoſtolicâ, tenore præſentium, ex certâ ſcientiâ concedimus: ac quod quascumque inter eos Conſtitutiones particulares, quas ad Societatis hujusmodi finem, & IESV CHRISTI Domini noſtri gloriam, ac proximi utilitatem conformes eſſe judicaverint, condere; & tam hactenus factas, quàm in poſterum faciendas Conſtitutiones ipſas, juxta locorum, & temporum, ac rerum qualitatem, & varietatem mutare, alterare, ſeu in totum caſſare, & alias de novo condere poſſint & valeant; quæ poſtquam mutatæ, alteratæ, ſeu de novo conditæ fuerint, eo ipſo Apoſtolicâ auctoritate præfatâ, confirmatæ cenſeantur, eadem Apoſtolicâ auctoritate, de ſpeciali gratia indulgemus. Quocircà venerabilibus fratribus noſtris Cæſennat. & Albiganen. ac Parentin. Epiſcopis, per Apoſtolica ſcripta mandamus, quatenus ipſi, vel duo aut unus eorum, per ſe, vel alium, ſeu alios, eisdem Præpoſito & Sociis, in præmiſſis efficacis defenſionis præſidio aſſiſtentes, faciant auctoritate noſtra, eos conceſſione & indulto hujusmodi pacificè gaudere, non permittentes eos deſuper per quoscumque contra præſentium tenorem quomodolibet moleſtari; contradictores quoslibet, & rebelles per cenſuras, & pœnas Eccleſiaſticas, auctoritate noſtra (appellatione poſtpoſita) compeſcendo, invocato etiam ad hoc (ſi opus fuerit) auxilio brachii ſecularis. NON obſtantibus voluntate noſtra prædicta, ac quibusvis conſtitutionibus & ordinationibus Apoſtolicis, nec non omnibus aliis, quæ in dictis litteris noſtris voluimus non obſtare, contrariis quibuscumque; aut ſi aliquibus communiter, vel diviſim, ab eadem ſit Sede indultum quòd interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſſint per litteras Apoſtolicas non facientes plenam & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto hujusmodi mentionem. Volumus autem, quòd præſentium tranſumptis, manu alicujus Notarii publici ſubſcriptis, & ſigillo alicujus Epiſcopi, ſeu perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ munitis, ubique locorum eadem prorſus fides adhibeatur, quæ ipſis originalibus litteris adhiberetur, ſi forent exhibitæ vel oſtenſæ. NVLLI ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ abſolutionis, conceſſionis, indulti, mandati, & voluntatis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipo-

PAVLI III.

Facultas condendi, & mutandi Conſtitutiones.

Iudices qui aſſiſtant.

Fides habeatur tranſumptis.

Digitized by Google

PAVLI III. tentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum ejus ſe noverit incurſurum. Datum Romæ, apud Sanctum Petrum, anno Incarnationis Dominicæ milleſimo quingenteſimo quadrageſimo tertio, pridie Idus Martii, Pontificatus noſtri anno decimo.

L. Torres. Io. Lambertus.

BREVE I.

FACVLTATES

Concionandi, confeſſiones audiendi, abſolvendi, & vota commutandi, &c.

ANNO M. D. XLV.

Dilectis Filiis, moderno, & pro tempore exiſtenti Præpoſito, & ſociis Societatis IESV, *in almâ Vrbe noſtrâ canonicè inſtitutæ.*

PAVLVS PAPA III.

DILECTI Filii Salutem, & Apoſtolicam benedictionem. Cum inter cunctas ſollicitudines noſtras, quibus nos premit paſtorale officium, illa ſit præcipua, ut gregi Dominico nobis supernâ diſpoſitione commiſſo, animarum cura non deſit; ne illum antiquus ſerpens, humano generi inimicus, indefenſum & impræparatum invadat. Attendentes igitur ad fructus uberes, quos in domo Domini hactenus produxiſtis, & producere non deſinitis, veſtra religione, integritate, ſcientiâ, doctrinâ, moribus, & experientiâ, plurimùm in Domino confidentes, vobis, quos aliàs, Societatem veſtram de IESV approbando, confirmando, & benedicendo, ac perpetuæ firmitatis munimine roborando, ſub noſtrâ & Apoſtolicæ Sedis protectione ſuſcepimus; & cuilibet veſtrum, qui ad hoc idoneus repertus, & per veſtræ Societatis Præpoſitum pro tempore exiſtentem deputatus fuerit, in quibusvis Eccleſiis, & locis, ac plateis communibus, ſeu publicis, & aliàs ubique locorum clero, & populo verbum Dei prædicandi, proponendi, & interpretandi; ac eos viam veritatis edocendi, & ad bene beateque vivendum, ita, ut in vobis verbo pariter & exemplo ædificentur, in Domino hortandi, admonendi; nec non illis ex vobis, qui Presbyteri fuerint, quorumcumque utriusque ſexus Chriſti fidelium, ad vos undecumque accedentium con-

Societatis fructus commendantur.

Facultas ubique prædicandi.

confeſſiones audiendi, & confeſſionibus diligenter auditis, ipſos, & eorum ſingulos, ab omnibus, & ſingulis eorum peccatis, criminibus, exceſſibus, & delictis, quantumcumque gravibus & enormibus, etiam Sedi Apoſtolicæ reſervatis, & à quibusvis, ex ipſis caſibus reſultantibus ſententiis, cenſuris, & pœnis Eccleſiaſticis (exceptis contentis in Bullâ, quæ in die Cœnæ Domini ſolita eſt legi) abſolvendi, ac eis pro commiſſis pœnitentiam ſalutarem injungendi, nec non vota quæcumque per eos, pro tempore emiſſa (ultramarinis, viſitationis liminum Beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum de Vrbe, ac Sancti Iacobi in Compoſtellâ, nec non religionis, & caſtitatis votis dumtaxat exceptis) in alia pietatis opera commutandi: Ac Miſſas ante diem, circa tamen diurnam lucem, & etiam infra horam poſt meridiem, quando, & quoties, ſtante legitimo impedimento, moderno, & pro tempore exiſtenti Præpoſito veſtro præfato id neceſſarium, vel aliàs in Domino expedire viſum fuerit, celebrandi: Et poſt, ſeu ante illarum celebrationem, aut aliàs, Chriſti fidelibus ipſis Euchariſtiæ, & alia Eccleſiaſtica Sacramenta, ſine alicujus præjudicio, miniſtrandi diœceſanorum locorum, rectorum parochialium, & aliarum Eccleſiarum, aut quorumvis aliorum licentiâ deſuper minimè requiſitâ: ac horas canonicas diurnas pariter & nocturnas, ſecundùm uſum Romanæ Eccleſiæ noviter editum dicendi & recitandi, ita quòd ad alium uſum obſervandum, ſeu officium dicendum minimè teneamini, plenam & liberam facultatem auctoritate Apoſtolicâ per præſentes ad noſtrum & Sedis Apoſtolicæ beneplacitum concedimus. Quocircà univerſis, & ſingulis locorum Ordinariis, eorum Vicariis, & aliis Superioribus mandamus, quatenus ipſi, vel duo, aut unus eorum, ſi, & poſtquàm præſentes litteræ eis intimatæ fuerint, ac quoties pro parte alicujus ex vobis quilibet eorum fuerit requiſitus, in præmiſſis efficacis defenſionis præſidio aſſiſtentes, faciant eaſdem præſentes, ac in eis contenta quæcumque firmiter obſervari; nec permittant quemlibet ex vobis, ſuper præmiſſis, & eorum ſingulis, per quoscumque deſuper quomodolibet moleſtari, impediri, aut inquietari: contradictores quoslibet, & rebelles per cenſuras Eccleſiaſticas, & alia juris remedia (appellatione poſtpoſitâ) compeſcendo. NON obſtantibus quibusvis conſtitutionibus, & ordinationibus, ac prohibitionibus, & litteris Apoſtolicis, etiam per Sixtum Quartum in capitulo, *Et ſi dominici*, & alios Romanos Pontifices, prædeceſſores noſtros, ac Nos, & Sedem prædictam, etiam conſiſtorialiter editis & factis, quibus omnibus illorum tenores, ac ſi

PAVLI III.

Facultas confeſſiones audiendi, & ab omnibus caſibus qui non ſunt in Bullâ Cænæ Domini abſolvendi.

Facultas vota, exceptis tantùm quinque, commutandi.

Facultas ante diem, & poſt meridiem celebrandi.

Facultas miniſtrandi Sacramenta.

Facultas officium Romanum dicendi.

Iudices qui aſſiſtant.

by Google

PAVLI III. de verbo ad verbum infererentur præſentibus, pro expreſſis habentes, ad hujusmodi effectum, pro hac vice dumtaxat ſpecialiter & expreſſè derogamus, & derogatum eſſe decernimus; ceterisque contrariis quibuscumque. Volentes etiam, & eadem auctoritate Apoſtolicâ decernentes, quòd præſentium tranſumptis, manu alicujus Notarii publici ſubſcriptis, & alicujus Prelati, aut perſonę in dignitate Eccleſiaſticâ conſtitutæ ſigillo munitis eadem fides ubique locorum, in judicio & extra illud, prorſus adhibeatur, quæ eisdem præſentibus adhiberetur, ſi eſſent exhibitæ vel oſtenſæ. Sic igitur, Filii, hiis vobis conceſſis facultatibus ad omnipotentis Dei honorem, & animarum ſalutem efficaciter, ſicque diligenter ut ſtudeatis; quòd per ſollicitudinis veſtræ ſolertiam, Catholicæ pietatis fructus proveniant; vosque exinde apud Deum & homines, non immeritò commendemini. Datum Romæ, apud Sanctum Petrum, ſub annulo Piſcatoris, die tertiâ Iunii, M. D. XLV. Pontificatus noſtri anno undecimo.

Tranſumptis habeatur fides.

Exhortatio Pontificis.

Blo. el. Fulgin.

PAVLI III. FACVLTAS

Coadjutores admittendi, qui poſſint, etiam ad ſacros ordines promoveri, &c.

ANNO M. D. XLVI.

Dilectis Filiis modernis, & pro tempore exiſtentibus Præpoſito Generali, & ſociis Societatis IESV, *in almâ Vrbe noſtrâ canonicè inſtitutæ.*

PAVLVS PAPA III.

DILECTI Filii Salutem, & Apoſtolicam benedictionem. Exponi nobis nuper feciſtis, quòd vos ob penuriam cooperatorum, perſonis, quæ tam in ſpiritualibus quàm in temporalibus rebus & officiis veſtris domeſticis vos coadjuvent, indigetis. Quare nobis humiliter ſupplicari feciſtis, ut vobis, quòd ſacerdotibus, qui vos in ſpiritualibus, & perſonis ſæcularibus, quæ vos in temporalibus & officiis prædictis coadjuvent, uti poſſitis; licentiam & facultatem concedere, aliasque vobis, & ſtatui veſtro in præmiſſis opportunè providere de benignitate Apoſtolicâ dignaremur. Nos igitur hujusmodi ſup-

ſupplicationibus inclinati, vobis, quòd de cetero Sacerdotibus, qui vos in ſpiritualibus, & perſonis ſæcularibus, quæ vos in temporalibus & officiis veſtris domeſticis coadjuvent, uti poſſitis; ipſique Coadjutores tam Sacerdotes, quàm perſonæ ſæculares, peractis experientiis, & probationibus, per Conſtitutiones veſtras requiſitis, ad majorem eorum devotionem, & amplius meritum, vota paupertatis, & caſtitatis, ac etiam obedientiæ; ita, ut ad illa ſervanda, pro eo tempore, quo tu, fili Præpoſite, & qui pro tempore fuerint ejuſdem Societatis Præpoſiti, eis in miniſterio ſpirituali, vel temporali utendum judicaveritis, & non ultra, aſtringantur; nec propterea ad aliquam ſolemnem profeſſionem emittendam teneantur, neque ad eam aliter admittantur, emittere: ac ipſi Coadjutores ad omnes, etiam ſacros, & Presbyteratus ordines de licentiâ tui, fili Præpoſite Generalis, ſi aliàs idonei fuerint, promoveri valeant: ſintque omnes, & ſinguli eorum, omnium bonorum operum, quæ in dictâ Societate fient, ac meritorum illius participes, & illis plenè gaudeant, prout alii dictæ Societatis Profeſſi participant, & gaudent; quodque tu fili Præpoſite, & pro tempore exiſtens Præpoſitus Societatis hujuſmodi, de cetero perpetuis futuris temporibus, viginti dumtaxat, ex eiſdem Presbyteris Coadjutoribus, quos ad id idoneos inveneritis, & quando tibi, ſeu eidem pro tempore exiſtenti Præpoſito placuerit, eaſdem facultates, gratias, & auctoritatem, quas Profeſſis Societatis hujuſmodi concedere potes, ſeu per nos vobis quomodolibet conceſſæ exiſtunt, in toto vel in parte liberè concedere, ac alios Præpoſitos, ſeu Vicarios tuos, tam provinciales, quàm locales, cum facultate quoſcumque ad Societatem prædictam confluentes, ad probationem hujuſmodi recipiendi, & ad vota prædicta, non tamen dictam profeſſionem ſolemnem, quæ Romæ dumtaxat fieri poſſit, & debeat, admittendi, creare & deputare liberè & licitè valeatis; plenam & liberam Apoſtolicâ auctoritate tenore præſentium concedimus licentiam & facultatem. Non obſtantibus conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, ac veſtris, etiam juramento, confirmatione apoſtolicâ, vel quavis firmitate aliâ roboratis regularibus inſtitutis, ac omnibus illis, quæ in litteris confirmationis Societatis hujuſmodi voluimus non obſtare, ceteriſque contrariis quibuſcumque. Volumus autem, quòd præſentium tranſumptis, manu alicujus Notarii publici ſubſcriptis, & ſigillo alicujus perſonæ in dignitate Eccleſiaſticâ conſtitutæ munitis, ubique locorum ea prorſus fides adhibeatur, quæ ipſis originalibus litteris adhiberetur, ſi forent exhibitæ vel oſtenſæ. Da-

PAVLI III.

Admitti poſſunt Coadjutores ſpirituales, ac temporales.

Tria vota Coadjutorum juxta conſtitutiones.

Coadjutores ad ſacros ordines promoveri poſſunt & ſunt participes meritorum, quibus gaudent Profeſſi.

Viginti tantum Coadjutoribus facultates Profeſſorum concedi poſſunt.

Facultas recipiendi Coadjutores, quibus communicetur.

Solemnis profeſſio tantum Romæ facienda.

Tranſumtis fides habeatur.

PAVLI III. Datum Romæ, apud S. Petrum, ſub annulo Piſcatoris, die v. Iunii, M. D. XLVI. Pontificatus noſtri anno duodecimo.

Blo. el. Fulgin.

PAVLI III.
Approbatio Exercitiorum.
ANNO M. D. XLVIII.

PAVLVS PAPA III.

Ad perpetuam rei memoriam.

PAſtoralis officii cura, in univerſum Chriſti gregem nobis commiſſa, & divinæ gloriæ ac laudis amor facit, ut ea quæ ſalutem animarum, & ſpiritualem earum profectum juvant, amplectentes, vota eorum qui aliquid, quod fovere & nutrire pietatem in Chriſti fidelibus valeat, à nobis expoſcunt, ad exauditionis gratiam admittamus. Cùm ergo (ſicut dilectus filius, nobilis vir, Franciſcus de Borgiâ, Dux Gandiæ, nobis nuper exponi fecit) dilectus filius Ignatius de Loyolâ, Præpoſitus Generalis Societatis IESV, per nos in alma Vrbe noſtra erectæ, & per nos auctoritate Apoſtolicâ confirmatæ; quædam documenta, ſive exercitia ſpiritualia, ex ſacris Scripturis, & vitæ ſpiritualis experimentis elicita, compoſuerit, & in ordinem, ad piè movendos fidelium animos aptiſſimum redegerit; illaq; Chriſti fidelibus, ad ſpiritualem conſolationem, & profectum magnoperè utilia & ſalubria eſſe, non ſolùm famâ, ex plurimis locis allatâ, prædictus Franciſcus Dux didicerit; ſed etiam experimento manifeſto, cùm Barcinone, tum Valentiæ, tum Gandiæ, id compertum habuerit. Quare idem Franciſcus Dux nobis humiliter ſupplicari fecit, ut documenta & ſpiritualia exercitia prædicta, quò latiùs eorum fructus pateat, & plures Chriſti fideles, majori cum devotione ad utendum illis invitentur, examinari facere: &, ſi approbatione & laude digna inveniremus, approbare & laudare, aliaſque in præmiſſis opportunè providere de benignitate Apoſtolicâ, dignaremur. Nos igitur, qui documenta & Exercitia hujuſmodi examinari fecimus, & quæ teſtimonio ac relatione dilecti filii noſtri Ioannis Tit. S. Clementis, Presbyteri Cardinalis, Burgenſis Epiſcopi, ac hæreticæ pravitatis Inquiſitoris, & venerabilis fratris noſtri Philippi Saluciarum Epiſcopi, ac dictæ urbis noſtræ in ſpiritualibus Vicarii generalis, nec non dilecti filii Ægidii Foſcara-

ſcarii, noſtri Sacri Palatii Magiſtri, nobis deſuper factâ, pietate ac ſanctitate plena, & ad ædificationem & ſpiritualem profectum fidelium valdè utilia & ſalubria eſſe & fore comperimus; debitum etiam reſpectum ad fructus uberes, quos Ignatius, & ab ipſo inſtituta Societas præfata, in Eccleſiâ Dei ubique gentium producere non ceſſant, & ad maximum adjumentum, quod ad id prædicta Exercitia attulerunt, non immeritò habentes, hujuſmodi ſupplicationibus inclinati, documenta & Exercitia prædicta, ac omnia & ſingula in eis contenta, auctoritate prædictâ, tenore præſentium, ex certâ ſcientii noſtra, approbamus, collaudamus, ac præſentis ſcripti patrocinio, communimus: hortantes plurimùm in Domino, omnes & ſingulos, utriusque ſexus, Chriſti fideles ubilibet conſtitutos, ut tam piis documentis & Exercitiis uti, & illis inſtrui devotè velint. Nec non concedentes, ut hujusmodi documenta, & ſpiritualia Exercitia inprimi, à quocumque bibliopolâ per prædictum Ignatium eligendo, liberè & licitè valeant. Ita tamen, ut poſt primam editionem, ſine conſenſu ejusdem Ignatii, vel ſucceſſorum ejus, nec ab hoc, nec ab alio omnino, ſub excommunicationis, & 500. ducatorum piis operibus applicandorum pœnâ inprimi poſſint. Ac mandantes nihilominus univerſis & ſingulis locorum ordinariis, ac perſonis in Eccleſiaſticâ dignitate conſtitutis, & cathedralium, ac metropolitanarum Eccleſiarum Canonicis, & earumdem ordinariorum Vicariis, in ſpiritualibus, generalibus, & officialibus ubilibet conſtitutis, quatenus ipſi, vel duo, aut unus eorum, per ſe, vel alium, ſeu alios, cuivis de Societate prædictâ, vel aliis quorum intererit, in præmiſſis ſpiritualibus Exercitiis, efficacis defenſionis præſidio aſſiſtentes; faciant auctoritate noſtrâ, illos dictâ conceſſione & approbatione pacificè frui & gaudere: non permittentes eos, per quoſcumque, contra præſentium tenorem quomodolibet moleſtari: contradictores quoslibet & rebelles, per cenſuras, & pœnas Eccleſiaſticas, ac alia opportuna juris remedia, appellatione poſtpoſitâ, compeſcendo: invocato etiam ad hoc (ſi opus fuerit) auxilio brachii ſæcularis. Non obſtan. fel. rec. Bonifacii Papæ VIII. prædeceſſoris noſtri de unâ, & Concilii generalis de duabus diebus, dummodò ultra tres aliquis auctoritate præſentium non trahatur; & quibusvis aliis conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, ceterisque contrariis quibuſcumque. Aut ſi aliquibus communiter vel diviſim, ab eadem ſit Sede indultum, quòd interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſſint per litteràs Apoſtolicas, non facientes plenam, & expreſſam, ac de verbo ad

PAVLI III.

PAVLI III. verbum, de indulto hujuſmodi mentionem. Volumus autem, quòd præſentium litterarum tranſumptis, manu Notarii publici ſubſcriptis, & ſigillo alicujus Prælati, ſeu perſonæ in dignitate Eccleſiaſticâ conſtitutæ, munitis; plena fides ubique habeatur, & illis ſtetur, tam in judicio, quàm extra, ac ſi originales litteræ exhiberentur & oſtenderentur. Datum Romæ apud ſanctum Marcum, ſub annulo piſcatoris, die ultimo Iulii, milleſimo quingenteſimo quadrageſimo octavo, Pontificatus noſtri anno XIV.

Blo. El. Fulginen.

PAVLI III.

PRIVILEGIA

Plurima ad Societatis regimen, & miniſteria.

ANNO M. D. XLIX.

PAVLVS Epiſcopus ſervus ſervorum Dei, ad perpetuam rei memoriam. Licet debitum paſtoralis officii omnibus regularem vitam ducentibus, ut in ſuis diſciplinis, & laudabilibus inſtitutis conſerventur, & augeantur, nos reddat favorabiles & benignos; ad Societatem verò de IESV, per nos inſtitutam & approbatam, cujus ſpecimen, veluti ager fertilis in Domino multiplices atque uberes fructus animarum, ad ſummi Regis laudem, & fidei incrementum attulit, & affert quotidie verbo & exemplo in populo Chriſtiano, dirigentes præcipuè velut pius pater oculos mentis noſtræ, dignum cenſemus, ut ipſam Societatem, ejusque in odorem ſuavitatis Altiſſimo deſervientes perſonas, ſpecialibus favoribus proſequamur, illaque ſibi favorabiliter concedamus, per quæ Societas ipſa utiliter regi, & proſperè dirigi, ac ad animarum auxilium fideliter in Domino procedere valeat. Hinc eſt, quòd nos dilectorum filiorum Ignatii de Loyolâ moderni Præpoſiti Generalis, & aliorum Sociorum ejusdem ordinis ſupplicationibus inclinati, ſibi, ut Præpoſitus Generalis dictæ Societatis, pro tempore exiſtens, cùm primùm juxta Conſtitutiones ejusdem Societatis in illius Præpoſitum electus fuerit, eo ipſo verus ipſius Religionis Generalis Præpoſitus, cum liberâ, generali, & omnimodâ curâ, & adminiſtratione omnium & ſingulorum, ad felix regimen, & proſperam directionem dictæ Societatis ſpectantium & pertinentium, ſit & eſſe cenſeatur; ac ſuum Præpoſiti officium, in omnibus exercere incipiat, ac ple-

Plena eſt adminiſtratio Præpoſiti Gen. poſt electionem.

plenam in univerſos ejusdem Societatis Socios & perſonas ſub ejus obedientiâ degentes, ubilibet commorantes, etiam exemptos, etiam quaſcumque facultates habentes, ſuam jurisdictionem exerceat; poſſitque & debeat dictus Præpoſitus per perſonas ad id à dictâ Societate facultatem habentes, & ad id deputatas, in certis caſibus juxtà dictas Conſtitutiones amoveri, & alius ipſius loco, per easdem perſonas ſubſtitui, & aliàs, prout perſonæ deputatæ prædictæ id in Domino conſpexerint ſalubriter expedire, ac ipſemet Præpoſitus pro tempore exiſtens ire, & ſuos quocumque locorum, etiam inter infideles, cùm expedire in Domino judicabit, mittere, ac revocare, & per Nos, ac ſucceſſores noſtros, ad locum aliquem miſſos ſine temporis certi limitatione, cùm id expedire ad Dei gloriam, & animarum auxilium viſum erit (ſuper quo conſcientiam dicti Præpoſiti oneramus) ad alia loca transmittere liberè & licitè valeat; qui ubicumque morari contingat, ad nutum noſtrum & Romani Pontificis pro tempore exiſtentis, ad Sedem Apoſtolicam, ſeu quo oportuerit, & ſibi per dictam Sedem injunctum fuerit, juxta ipſius Societatis profeſſionem, venire debeant, concedimus: ac volumus, ſtatuimus, & ordinamus, quòd Præpoſitus, absque Societatis, & aliquis ex Sociis hujusmodi absque dicti Præpoſiti conſenſu, & expreſsâ licentiâ electioni, ſeu proviſioni de illius perſonâ in Epiſcopum, Archiepiſcopum, aut aliam quamcumque dignitatem, per quemcumque Principem, vel quodcumque Capitulum, aut alias quaſcumque perſonas, ad id auctoritatem habentes, pro tempore factæ, conſentire, aut ad illam admitti, ſeu alicujus prælationis, & dignitatis in eadem Societate, ſi eam occultâ, aut manifeſtâ ambitione quæſiſſe convincetur, capax eſſe nullatenus poſſit: quodque à correctione regulæ Societatis hujusmodi ſecundùm ordinationes factæ (ut vigor diſciplinæ meliùs conſervetur) appellari, aut talis appellatio per ullum Iudicem admitti, ſeu ab officiis abſolutio, aut privatio peti non poſſint: & tam Generalis, quàm alii inferiores Præpoſiti ejusdem Societatis fratres, ſeu Socios dictæ Societatis, Patriarchis, Archiepiſcopis, Epiſcopis, ſeu aliis Eccleſiarum Prælatis, & perſonis, in ſocios, aut aliàs ad ullum eorum miniſterium deputare minimè teneantur, niſi auctoritate litterarum ejusdem Sedis, de Societate & indulto hujusmodi expreſſam facientium mentionem; & ſi quos deputare contingeret, nihilominùs ſub ordinis correctione exiſtant, & cùm expedire judicabunt, eosdem removere poſſint: Illos verò ex fratribus ſeu Sociis prædictis, qui ad prædicandum crucem, vel ad inquirendum contra

Poteſt Præpoſitus nonnumquam amoveri.

Præpoſiti circa miſſiones poteſtas.

Dignitas acceptari non poteſt absque facultate.

Ambitioſus in Societate non eſt capax dignitatis.

A correctione regulæ non poteſt appellari.

Superiores non tenentur aliquem ad Prælati cujusquam miniſterium deputare.

Transferri poſſunt deputati ad certa negot.

PAULI III.

tra hæreticam pravitatem, ſeu ad alia ſimilia negotia deputati fuerint, Ignatius, & alii illius ſucceſſores Præpoſiti Generales dictæ Societatis pro tempore exiſtentes, removere ſeu revocare, & transferre, ipſique quòd ſuperſedeant injungere, ac alios illorum loco ſubſtituere, cùm expedire viderint, libere & licite valeant: Ac eisdem Ignatio, & aliis Generalibus Præpoſitis pro tempore exiſtentibus, ut per ſe, vel alios ad id per eos pro tempore deputatos, omnesque & ſingulos ejusdem Societatis Socios, & perſonas ſub eorum obedientiâ, diſciplinâ, & correctione, pro tempore degentes, ab omnibus & ſingulis eorum peccatis ante vel poſt ingreſſum in dictam Societatem, per eos commiſſis, nec non à quibusvis excommunicationis, ſuſpenſionis, & interdicti, aliisque Eccleſiaſticis & ſæcularibus ſententiis, cenſuris, pœnis à jure vel ab homine quomodolibet latis & promulgatis, & hujusmodi ſententiis innodatos, aut in locis ſuppoſitis Eccleſiaſtico interdicto, divina officia celebrantes, & ſuſcipientes ordines, ſic ligatos, & propterea irregularitatem incurrentes, abſolvere, ac cum eis, cùm diſpenſatione eguerint, diſpenſare poſſint; niſi exceſſus abſolvendorum & diſpenſandorum hujusmodi adeò graves & enormes fuerint, quòd ſint ad Sedem Apoſtolicam meritò remittendi: & ne ſæpè in dubium revocetur, qui ſint ad Sedem prædictam deſtinandi, declarationem in eâ parte, per fel. rec. Sixtum Papam Quartum prædeceſſorem noſtrum, in Bullâ, quam *Mare Magnum* vocant, factam, confirmamus.

Præpoſitus per ſe, vel alios, poteſt omnes ſuos abſolvere, & circa irregulares diſpenſare, niſi ſint caſus enormes juxta Bullam Sixti IV.

Volumus autem, quòd poſtquàm Societati & conſortio hujusmodi aggregari volentes, abſoluti, & cum eis, ut præfertur, diſpenſatum fuerit, niſi mox ordinem intrare, & peractis experientiis ſecundùm Conſtitutiones dictæ Societatis, vota emittere parati ſint, etiam ſi ſuper hoc induciæ eis à Prælatis ejusdem Societatis concedantur, eo ipſo in priſtinas ſententias, à quibus eos totaliter abſolvi contigerit, relabantur & reincidant: Nec non quòd quilibet ex ſociis Societatis hujusmodi peccata ſua proprio Præpoſito, vel ab eo deputato ſeu deputatis, & aliàs ſecundùm ordinationes Societatis prædictæ deſignatis, confiteri debeat; niſi ſuper hoc à dicto Præpoſito alium Confeſſorem eligendi facultatem habuerit: Ac inhibemus ne quis poſt emiſſa vota ſecundùm Conſtitutiones prædictas, ſive Profeſſus, ſive Scholaris, ſive Coadjutor Societatis hujusmodi ſit, ad quemvis alium ordinem etiam per Sedem prædictam approbatum, (Carthuſienſium duntaxat excepto) niſi de expreſsâ ipſius Præpoſiti aut dictæ Sedis licentiâ transferri; egreſſi verò aliàs, quàm ut præfertur, de ordine, ſeu conſortio hujusmodi, in nullo alio, præter-

In cenſuras reincidunt abſoluti, niſi mox intrent Societatem, & vota emittere parati ſint.

Perſonæ Societatis cui debeant confiteri.

Qui vota emiſerint, aliorum ordinem, præter Carthuſienſium, ingredi non poſſunt.

terquàm Carthuſienſium præfato ordine, admitti, recipi, vel retineri poſſint; ipſique Generalis & alii inferiores Præpoſiti, per ſe vel alios, illos ſic egreſſos, ac alios quoſcumque dictæ Societatis apoſtatas, ut etiam alios quosvis inſolentes, & qui id mereri videbuntur, in quocumque habitu apoſtatas prædictos contigerit inveniri, excommunicare, capere, incarcerare, & aliàs ſuæ diſciplinæ ſubmittere; & ad id, ſi opus fuerit, auxilium brachii ſæcularis invocare libere & licite valeant: Ipſamque Societatem, & univerſos illius Socios & perſonas, illorumque bona quæcumque ab omni ſuperioritate, juriſdictione, correctione quorumcumque Ordinariorum eximimus & liberamus, ac ſub noſtrâ & præfatæ Sedis protectione ſuſcipimus: Liceatque Præpoſitis, & de eorum etiam facultate univerſis fratribus & Sociis Societatis hujusmodi in Presbyteratus ordine conſtitutis, in locis in quibus degunt, & eos pro tempore morari contigerit, habere Oratoria; & in eis, ac quocumque alio honeſto & congruenti loco, in altari portatili, cum debitis reverentia & honore, etiam tempore Interdicti, quavis etiam Apoſtolica auctoritate appoſiti, januis clauſis, excommunicatis & interdictis excluſis, ſubmiſſa voce Miſſas & alia divina officia celebrare, ac Eccleſiaſtica Sacramenta recipere, & aliis miniſtrare, dummodo ipſi cauſſam non dederint interdicto, nec contingat id ipſis ſpecialiter interdici. Iis verò, qui in ipſorum Præpoſitorum & Sociorum morantur obſequiis, cuncta liberè miniſtrare poſſint Eccleſiaſtica Sacramenta; & ipſos, cùm decedunt, in eorum cœmeteriis ſepelire. Si quando in terris in quibus Socii prædicti, vel eorum aliqui, pro tempore reſederint, vel in earum perſonas Excommunicationis, ſeu Interdicti ſententias contigerit promulgare, pueri ſeu familiares eorumdem Sociorum ſervitiis deputati, ac eorum & Societatis hujusmodi negotiorum procuratores, & operarii hujusmodi ſententiis obnoxii minime habeantur; ibique poſſint audire Divina; niſi eisdem cauſſam dederint, vel ſpecialiter excommunicari ſeu interdici contigerit eosdem. Nec ullis Prælatis, contra aliquem de prædictâ Societate, vel contra alios eorum cauſâ, aliquam excommunicationis, ſuſpenſionis, vel interdicti ſententiam contra ejusdem Societatis privilegia, per nos conceſſa (quorum interpretationem nobis, & Apoſtolicæ Sedi reſervamus) ferre liceat; & ſi tulerint, eo ipſo irrita, nulliusque roboris vel momenti ſit & eſſe cenſeatur: ac omnes, & ſinguli alii Chriſti fideles, cujuscumque conditionis exiſtant, qui verbi Dei concionibus ſeu prædicationibus Sociorum ſeu fratrum Societatis hujusmodi, in eccleſiis ubi ipſi concionabuntur

PAULI III. Apoſtatæ, & inſolentes coërceri poſſunt.

Perſonæ ac bona Societatis eximuntur.

Presbyteri habere poſſunt oratoria, & uſum altaris portatilis.

Interdicti tempore celebrare ac Sacramenta miniſtrare licet Societati.

Familiaribus Societatis poſſunt miniſtrari Sacramenta & ſepultura.

Interdicti tempore Divina poſſunt audire familiares, procuratores, & operarii Societatis.

Contra privilegia a Paulo III. conceſſa ferre non poſſunt ab ullo cenſuræ, nec dari eorum interpretatio.

Digitized by Google

PAVLI III.

Qui Societ. concion:bꝯ interſunt, Miſſas audire, & Sacramenta ibidem recipere poſſunt.

interfuerint, diebus hujuſmodi Miſſas & alia divina officia audire, & Eccleſiaſtica Sacramenta ibidem recipere, liberè & licitè valeant: nec ad id, ad proprias parochiales eccleſias accedere teneantur. Et quia ejuſdem Societatis fratres & Socios, de locis ad loca transferri contingit, propter quod ſtabilem & continuam in certis & determinatis Domibus manſionem habere non poſſunt, & in ipsâ Societate idoneos tantùm & comprobatos, ad ſacros ordines promoveri intelleximus, eidem Præpoſito Generali, quòd ordinandos Socios & fratres hujuſmodi Societatis, quibuſcumque maluerit Catholicis Antiſtitibus gratiam & communionem dictæ Sedis habentibus præſentare, ipſiſque Antiſtitibus præſentatos hujuſmodi, abſque omni promiſſione vel obligatione ipſorum ordinandorum fratrum & Sociorum, ad omnes etiam ſacros & Presbyteratus ordines promovere.

Volente Præpoſito poſſunt noſtri a quolibet Antiſtite in ſacris promoveri absq; promiſſione, & obligatione.

Et cùm ipſi Socii magnam patientes pro Chriſti nomine paupertatem, exhortationis pio ſtudio, bonos ad potiora dirigant, & errantes ad rectitudinis ſemitam laudabiliter revocare procurent; concedimus, ut in excommunicatorum, & hæreticorum, vel ſchiſmaticorum, vel infidelium terris liberè commorari, & cum eiſdem converſari, de licentiâ tamen Præpoſiti Generalis; & ab eis tunc, & etiam quando per ipſas illos tranſire contigerit, neceſſaria vitæ depoſcere ac recipere valeant.

In terris infidelium, & hæreticorum licet noſtris commorari de Præpoſiti licentia.

Quodque nullis ipſorum correctionis, ſeu viſitationis, vel inquiſitionis officium, monaſteriis, vel eccleſiis, ſeu quibuſcumque perſonis impendere, vel ad cognitiones cauſſarum, citationes partium, & denuntiationes ſententiarum interdicti, vel excommunicationum procedere, aut curam Monialium, ſeu religioſarum quarumlibet perſonarum recipere teneantur, per litteras Apoſtolicas impetratas, vel in poſterum impetrandas, niſi de hoc indulto & ordine Sociorum hujuſmodi, expreſſam facientes mentionem, auctoritate & tenore prædictis, de ſpeciali gratiâ indulgemus;

Noſtri non tenantur ullam ſuſcipere viſitationem juſtitiæ, miniſtrationem, curamque Monialium.

Non tenentur ſolvere bonorum ſuorum decimam, vel aliam dare contributionem ſeu procurationem, non obſtante Apoſtol. conſtitutione.

Concedentes ipſis Sociis, ut de iis, quæ in ornamentis aut pro eis, aut libris, fabricâ, luminaribus, ſeu pro victu, vel indumentis eorum, nec non pro annuis cenſibus redimendis, ad quorum ſolutionem aliquæ Domus Societatis prædictæ obligatæ forſan exiſtant; ac de Domibus, & Collegiis, ac eorum prædiis, hortis, aliiſque locis eiſdem Sociis, juxta eorum vivendi inſtitutum, haberi conceſſis; aut de iis, quæ ſibi pro hujuſmodi rebus, Domibus, Collegiis, prædiis, locis, & hortis emendis per quaſcumque perſonas, pro tempore legari, aut relinqui contigerit, & aliis bonis quibuſcumque, per dictam Societatem & ipſius Collegia poſſeſſis & obtentis, aliquam decimam, etiam Papalem ſolve-

re;

re; ſeu canonicam portionem exhibere, ſeu ad præſtationem procurationum Legatorum prædictæ Sedis, vel Nuntiorum ipſius, aut Ordinariorum locorum, aut exactionum, collectarum, ſeu ſubſidiorum, vel proviſionum quorumcumque minimè teneantur; nec ad id per litteras ejusdem Sedis, aut Legatorum, vel Nuntiorum, ſeu diœceſanorum prædictorum, cujuſcumque tenoris fuerint, ullo unquam tempore compelli poſſint; niſi ipſæ litteræ Apoſtolicæ plenam, & expreſſam, ac de verbo ad verbum, de indulto & conceſſione hujusmodi, ac de eorum ordine mentionem fecerint. Et ſi fortè per Nos, vel dictam Sedem de piis legatis diſpoſitis & relictis, in genere vel ſpecie, decima, vel alia portio, ſeu quarta, alteri piæ, vel non piæ cauſſæ, quomodolibet hactenus conceſſa fuerit, vel illam in poſterum concedi, ſeu ſolvi, aut dari, mandari, contigerit; Socios præfatos, & illorum Domos, & bona quæcumque, ac eis legata, & relicta, aut aliàs in eorum favorem diſpoſita, in conceſſionibus, & mandatis hujusmodi decernimus, & volumus minimè comprehendi; niſi de ipſis, ac præſenti decreto, & voluntate noſtrâ, non per clauſulas generales idem importantes, ſed vera, expreſſa, & ſpecifica mentio fiat in eisdem. Et inſuper ſi contingat Socios ipſos, ut adjuvante aliquo Principe, Duce, Marchione, Comite, vel Communitate, vel quavis ad id potenti & facultatibus abundanti perſonâ, aliquam Domum, eccleſiam, aut Collegium Societatis prædictæ ædificent, & conſtruant, ſeu id per alicujus ſimilis perſonæ teſtamentum mandari, vel quovis modo eis offerri Domum, Eccleſias, ſeu Collegia hujusmodi, cum omnibus ad id neceſſariis & opportunis conſtrui & ædificari, ac locum pro hujusmodi conſtructione oblatum recipi poſſe, ipſasque Domos, Eccleſias, Collegia, Cellas, Oratoria, ubilibet per dictos Socios, pro tempore conſtructa, vel eis donata, eo ipſo, quòd ædificata, vel donata fuerint, Apoſtolicà auctoritate prædictâ, erecta, approbata, & confirmata; ac bona quæcumque, pro Collegiorum dote, ſeu Scholarium inibi pro tempore commorantium ſuſtentatione, per quoſcumque Chriſti fideles, pro tempore donata, relicta, & legata, eo ipſo prædictâ Apoſtolicâ auctoritate, perpetuò applicata & appropriata eſſe & cenſeri, (niſi aliàs ad collationem Sedis prædictæ pertinerent) & eccleſias prædictas, cum cœmeteriis benedici, aut conſecrari facere, ac primum lapidem poni, per quoſcumque Epiſcopos (ſi diœceſani ultra quatuor menſes id facere diſtulerint) poſſe decernimus: inhibentes omnibus & ſingulis Archiepiſcopis, Epiſcopis, aliisque eccleſiarum Prælatis, & locorum Ordinariis,

Domus, vel Collegia Societati donata, ſeu relicta, eo ipſo auctoritate Apoſtolicâ cenſeantur erecta.

Bona Societati donata pro Collegiorum ſuſtentatione etiam auct. Apoſt. reputantur applicata, &c.

Eccleſiæ noſtræ benedici, & conſecrari poſſunt à quolibet Epiſcopo, &c.

Digitized by Google

PAULI III. *Ne impediantur noſtri, ab ullo in ſuis ædificiis.*

riis, ac quibusvis aliis poteſtatibus Eccleſiaſticis & ſæcularibus, illis nihilominùs mandantes, ne ipſos Socios, aut eorum Domos, Eccleſias, aut Collegia hujuſmodi, ad aliquorum requiſitionem, ex propriâ eorum voluntate, ſi id in Domino expediens fuerit, ædificare volentes, quoquo modo in hujusmodi conſtructionibus impediant, perturbent, aut moleſtent. Et, ut Societatis hujusmodi profeſſoribus omnis vagandi occaſio, & ad Apoſtolicam Sedem prædictam recurrendi, ſubtrahatur pro poſſe neceſſitas; Generali, & de ejus licentiâ Provincialibus Præpoſitis dictæ Societatis, pro tempore exiſtentibus, & illorum Vicariis & Locatenentibus, ut cum ejusdem Societatis perſonis defectum natalium, ex adulterio, ſacrilegio, inceſtu, & quovis alio nefario & illicito coitu provenientem patientibus; nec non cum iis, qui ex quavis causâ, (præterquàm homicidii voluntarii, bigamiæ, & mutilationis membrorum) irregulares fuerint, poſtquàm in ordine ipſo vota emiſerint, ut defectu & irregularitate hujuſmodi non obſtantibus, ad quoſcumque etiam ſacros, & Presbyteratus ordines promoveri, & in illis, etiam in altaris miniſterio miniſtrare, & irregulares defectum natalium patientes prædicti ad quaſcumq; adminiſtrationes & officia dictæ Societatis eligi, recipi & aſſumi, illaque gerere, & exercere liberè & licitè valeant, diſpenſare poſſint, auctoritate & tenore prædictis concedimus & indulgemus. Prætereà cùm intellexerimus populos civitatum, terrarum, & locorum, apud quæ habitationem iidem Socii habent, vel ubi eosdem verſari aut tranſire contingit, exemplo allectos & inductos religioſæ vitæ, quam Domino concedente ducunt, libenter ad confitendum eisdem, & ſacratiſſimam communionem de manibus eorum accipiendum confluere, ut illis ſic confluentibus ſatisfacere valeant, univerſis utriusque ſexus Chriſti fidelibus, ut cuilibet de Societate prædictâ confiteri poſſint, Rectoris ſui licentiâ minimè requiſitâ, cui non teneantur eadem peccata, de quibus confeſſi & abſoluti fuerint, rurſus confiteri: nec non omnibus & ſingulis Chriſti fidelibus, tam forenſibus, quàm in civitatibus, & locis in quibus Socii prædicti conſiſtunt, commorantibus, aut illac tranſeuntibus, Euchariſtiæ ſacramentum (quod in ſuis eccleſiis decenter tenere Socios præfatos volumus) quocumque anni tempore, præterquàm in feſto Paſchatis Reſurrectionis Dominicæ, & mortis articulo, niſi neceſſitas urgeret eorumdem fidelium, parochialium eccleſiarum Rectorum licentiâ minimè requiſitâ, accipere liberè & licitè valeant. Nec non animarum profectui providere volentes, de omnipotentis Dei miſericordiâ, ac beatorum

Quatenus cum noſtris in irregularitate poſſit diſpenſari.

Fideles quicumq; confiteri noſtris poſſunt absq; Rectoris ſui facultate.

Licet ſingulis Chriſtianis Euchariſtiam a noſtris accipere ſemper, duobus exceptis caſibq.

rum Petri & Pauli Apoſtolorum ejus auctoritate confiſi, omnibus & ſingulis utriuſque ſexus Chriſti fidelibus, ubilibet commorantibus, verè pœnitentibus, & confeſſis, ſeu temporibus à jure ſtatutis confitendi propoſitum habentibus, qui aliquam Eccleſiam, aut alium pium locum dictæ Societatis, ſemel ſingulis annis, (præter annum Iubilæi) in die per pro tempore exiſtentem dictæ Societatis Præpoſitum, eligendo, à primis veſperis, uſque ad occaſum Solis ejuſdem diei incluſivè, devotè viſitaverint, & inibi orationem Dominicam, ac ſalutationem Angelicam recitaverint, plenariam omnium peccatorum ſuorum indulgentiam ac remiſſionem, in formâ Iubilæi, auctoritate Apoſtolicâ, tenore præſentium miſericorditer concedimus & elargimur: Et inſuper quatuor aliis, ſcilicet, Nativitatis, Circumciſionis, Epiphaniæ, & Corporis Chriſti feſtivitatum, nec non Veneris, & Dominicis, & Quadrageſimalibus diebus ſingulorum annorum, uſque ad octavam Paſchatis, eccleſias & alia pia loca dictæ Societatis devotè viſitaverint, & inibi orationem & ſalutationem prædictas ſimiliter recitaverint, ac verbum Dei, ſi in illis prædicetur, devotè audiverint, ſeptem annos, & totidem quadragenas de injunctis eis pœnitentiis, miſericorditer in Domino relaxamus. Ac Præpoſito Generali ejuſdem Societatis, ut, quos de ſuis idoneos in Domino judicaverit, ad lectiones Theologiæ, & aliarum facultatum, alterius licentiâ ad id minimè requiſitâ, ubilibet deputare poſſit: Et ut, cùm aliquos ex fratribus ſeu Sociis Societatis hujuſmodi in Saracenorum & Paganorum, aliorumque infidelium terras & provincias alias remotiſſimas, à quibus non poteſt adiri Sedes Apoſtolica, miſerit; poſſit eis, auctoritate noſtrâ, facultatem concedere, ut Chriſtianos ibidem commorantes, confeſſione peccatorum ſuorum auditâ, & pœnitentiâ ſalutari injunctâ, eos & eorum quemlibet ab omnibus & ſingulis eorum peccatis, etiam in Bullâ Cœnæ Domini reſervatis, & à conſequentibus cenſuris & pœnis abſolvere: & cum iis qui ab infidelitate convertentur tantùm, & in locis remotiſſimis, qui prius in gradibus non licitis, tamen lege divinâ non prohibitis, matrimonia contraxerant, ut in eiſdem manere poſſint, diſpenſare; ac in locis prædictis remotiſſimis, quæcumque, Eccleſias, Hoſpitalia, & alia pia loca, prout expediens fuerit, erigere; ac nunc, & pro tempore erecta reformare, ſine alicujus præjudicio, & veſtes ſacerdotales, pallas, corporalia, calices, altaria, cœmeteria (ſi Epiſcopus, qui ea faciat, Catholicus inibi non adſit) benedicere, ac profanatas eccleſias reconciliare poſſint: Et quæcumque ſtatuta & ordinationes,

Pavli III.

Qui aliquam Eccleſiam noſtram à Præpoſito deſignatam ſemel in anno viſitârit, indulgentiam plenariam conſequitur.

Ceteris anni diebus obtinetur in Eccleſiis indulgentia multorum annorum.

Præpoſitus lectores in Theologiâ, & facultatibus omnibus deputare poteſt.

In terris infideliũ, & partibus remotiſſimis noſtri abſolvere poſſunt, etiam a caſibus in Bullâ Cœnæ Domini reſervatis.

Diſpenſare in gradibus jure divino nõ prohibitis, in locis remotiſſimis.

Eccleſiarum erectio, & reformatio.

Eccleſiarum reconciliatio.

PAVLI III. ones, deſuper neceſſaria facere, illaque poſtquàm facta fuerint, mutare, alterare, ac illis addere, & detrahere; ac Præpoſito Provinciali in illis longinquis partibus reſidente decedente, interim dum alius per Generalem Præpoſitum mittitur, loco Præpoſiti ſic decedentis, alium eligere liberè & licitè valeant. Et quia in numeroſis populis illarũ regionum, tanta eſt Sacerdotum raritas, ut unus plurium curam populorum ſuſcipere debeat; ut bis eodem die Miſſam celebrare, diverſis in locis valeant: & inſuper attentâ meditatione penſantes, qantum utilitatis ad exaltationem Chriſtianæ fidei & Evangelicæ veritatis, Societatis prædictæ profeſſores afferant, & afferre valeant, omnia & ſingula, gratias, immunitates, conceſſiones, privilegia, & indulta, anteà per nos eiſdem Societati, & illius Sociis, & perſonis quomodolibet conceſſa, quæ hîc pro ſpecificatis haberi volumus approbantes, innovantes, & confirmantes, quòd Socii dictæ Societatis, qui alibi, quàm in urbe Romà, profeſſionem emittere non poſſunt, litteris Apoſtolicis ab ipsâ Societate, ad id ob aliquas cauſſas, ad tempus impetratis, non obſtantibus, eiſdem de licentiâ Præpoſiti Generalis prædicti, ut profeſſionem ipſam ubilibet emittere liberè & licitè valeant, concedimus & indulgemus. Nec non Ignatio, & aliis ſucceſſoribus ſuis Præpoſitis Generalibus dictæ Societatis pro tempore exiſtentibus, ut indultum aliàs per nos eidem Societati, ſuper habendis viginti Coadjutoribus conceſſum, ad alios quoſcumque, quos idoneos fore cenſuerint, ſub eorum obedientiâ degentes extendere, quaſcumque gratias, conceſſiones, & indulta eiſdem Generalibus dictæ Societatis Præpoſitis pro tempore exiſtentibus per Nos conceſſa, per eorum Vicarios, aut perſonas ad id ſibi benè viſas, præſertim in Indiarum, & aliis partibus remotis, pro tempore ſubſtitutas, exercere liberè & licitè valeant. Ac præſentes litteras, & in eis contenta quæcumque, ex quavis causâ, de ſurreptionis, vel obreptionis, aut nullitatis vitio, ſeu intentionis noſtræ defectu notari vel impugnari nullatenus poſſe: ac ſub quibusvis ſuſpenſionibus, derogationibus, limitationibus, & aliis quibusvis contrariis diſpoſitionibus, & gratiarum ac indulgentiarum conceſſarum derogatoriis ſeu revocatoriis, etiam per nos, & Sedem eamdem, pro tempore conceſſis, nullatenus comprehendi, ſed ſemper ab illis exceptas exiſtere, ac ſuos plenarios effectus ſortiri; & illarum tranſumptis manu Notarii publici ſubſcriptis, & ſigillo alicujus Canonici Metropolitanæ, vel alterius Cathedralis Eccleſiæ, ſeu perſonæ in dignitate Eccleſiaſticâ conſtitutæ munitis, eamdem prorſus fidem quæ adhiberetur eiſdem originalibus litteris,

Statuta condere.
Decedente Provinciali alterius electio.
Poteſtas bis in die celebrandi.
Privilegiorum à ſe datorum Papa confirmatio.
Profeſſio ubique locorum emitti poteſt.
Coadjutores ſine certo numero admitti poſſunt.
Gratias à Paulo III conceſſas poteſt Generalis per alios exercere.
Tranſumptis habeatur fides.

ris, ſi forent exhibitæ, vel oſtenſæ, ubique in judicio,& extra adhiberi debere; & ſic per quoſcumque Iudices & Commiſſarios quavis etiam Apoſtolicâ auctoritate fungentes, ſublatâ eis & eorum cuilibet quavis aliter judicandi & interpretandi facultate & auctoritate, judicari & definiri debere ; ac ſi ſecus ſuper his à quoquam quavis auctoritate ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari, irritum & inane decernimus : Ac dilectis in Chriſto filiis illuſtribus, & nobilibus viris, Principibus, ac Dominis temporalibus, & venerabilibus fratribus, Prælatis Eccleſiaſticis in quavis dignitate conſtitutis prædictam Societatem ac ſingulos illius Socios plurimum in Domino commendantes; non ſolùm ne eos inquietari, aut eorum privilegia violari permittant, ſed ut benignè & cum caritate, ut decet, ſuſcipiant exhortamur, atque in Domino rogamus : & nihilominùs univerſis & ſingulis venerabilibus fratribus noſtris, Archiepiſcopis, Epiſcopis, ac dilectis filiis, Abbatibus, Prioribus, & aliis perſonis in dignitate Eccleſiaſticâ conſtitutis, nec non Metropolitan. & aliarum Cathedralium Eccleſiarum Canonicis, ac eorumdem Archiepiſcoporum, & Epiſcoporum Officialibus, & Vicariis generalibus, ubilibet conſtitutis, per Apoſtolica ſcripta mandamus, quatenus ipſi, ac quilibet eorum, per ſe, vel alium, ſeu alios, præſentes litteras, & in eis contenta hujusmodi, ubi, & quando opus fuerit, ac quoties pro parte dictorum Sociorum, vel alicujus eorum fuerint requiſiti, ſolemniter publicantes, eisdemque Sociis in præmiſſis efficacis defenſionis præſidio aſſiſtentes, faciant, auctoritate noſtrâ, eoſdem Socios litteris, & in eis contentis hujusmodi pacificè gaudere ; non permittentes eos, aut eorum aliquem ſuper præmiſſis, aut quibusvis aliis rebus, & cauſis per locorum Ordinarios, aut quoſcumque alios, quomodolibet indebitè moleſtari ; ſed eos contra quoſcumque cujuſcumque conditionis, vel qualitatis exiſtentes, & quavis etiam Patriarchali, Archiepiſcopali, vel Epiſcopali, aut mundanâ dignitate ac exemptione fungentes & munitos, in quibusvis cauſis, juſtitiæ complementum miniſtrantes, id quod per eos ordinatum fuerit, ad executionem debitam perduci faciant : illosque quos cenſuras vel pœnas prædictas incurriſſe conſtiterit, excommunicatos ac interdictos declarent, ac faciant & mandent publicè nuntiari, ac ab omnibus arctiùs evitari, & legitimis ſuper his habitis & habendis proceſſibus ſervatis, illos quoties opus fuerit, iteratis vicibus aggravare procurent : contradictores auctoritate noſtrâ, appellatione poſtpoſitâ, compeſcendo, invocato etiam ad hoc, ſi opus fuerit, auxilio brachii ſæcularis. Non obſtantibus conſtitu-

PAVLI III.

Societas ejusq. perſonæ Principibus ac Prælatis commendantur.

Deputantur Iudices conſervatores.

PAVLI III. *Non obſtant huic privilegio alia aliorum.*

ſtitutionibus, & ordinationibus, ac juramento, confirmatione Apoſtolicâ, vel quavis firmitate aliâ roboratis, ſtatutis, & conſuetudinibus, nec non privilegiis, indultis, & litteris Apoſtolicis S. Benedicti, & S. Franciſci, ac Mendicantium, & aliis Ordinibus ſupradictis, illorumque Prælatis & perſonis, etiam ſuper non communicandis gratiis ſibi conceſſis, & aliàs quomodolibet per nos & Sedem præfatam conceſſis, confirmatis, ac etiam iteratis vicibus innovatis, etiam Mari magno, Bullâ aureâ, & aliàs quomodolibet nuncupatis, quibus illorum tenores præſentibus pro ſufficienter expreſſis, & inſertis habentes, illis aliàs in ſuo robore permanſuris, hac vice ſpecialiter & expreſsè derogamus, ceteriſque contrariis quibuſcumque. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtrorum, conceſſionum, ſtatutorum, ordinationis, confirmationis, inhibitionum, exemptionis, liberationis, ſuſceptionis, decretorum, voluntatum, elargitionis, relaxationis, exhortationis, rogationis, mandati, & derogationis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum ejus ſe noverit incurſurum. Datum Romæ apud Sanctum Marcum, anno Incarnationis Dominicæ M. D. XLIX. XV. Kal. Novembr. Pontificatus noſtri anno Quintodecimo.

G. Grolletti.

F. De Iaſer promagiſtris.

IVLII III.

IULII III.
CONFIRMATIO ALIA

Inſtituti, cum majori, tum illius tum aliorum Societatis indultorum, declaratione.

ANNO M. D. L.

IVLIVS Epiſcopus ſervus ſervorum Dei, ad perpetuam rei memoriam. Expoſcit debitum paſtoralis officii, cui nos licet immeritos prætulit divina Majeſtas; ut fideles quoslibet, præſertim religioſos, in viâ mandatorum Domini ad illius honorem & gloriam, & proximorum ſpiritualem profectum, deambulantes, paternis confoveamus affectibus: ut fideles ipſi, dexterâ Domini ſibi aſſiſtente propitiâ, æternæ ſalutis præmium ferventiùs exqui-

Digitized by Google

quirant, & in eorum pio propoſito confoveantur. Dudum ſi quidem, per IVLII III. felicis recordationis PAVLVM Papam Tertium prædeceſſorem noſtrum, accepto, Quòd dilecti filii Ignatius de Loyola, & Petrus Faber, ac Iacobus Laynez, necnon Claudius Iajus, & Paſchaſius Broët, ac Franciſcus Xavier, nec non Alfonſus Salmeron, & Simon Rodericus, ac Ioannes Coduri, & Nicolaus de Bobadillà, Presbyteri Pampilonen. Gebennen. Seguntin. Toletan. Viſen. Ebredunen. & Palentin. civitatum, & diœceſeon, in Artibus magiſtri, in Vniverſitate Pariſienſi graduati, & in Theologicis ſtudiis per plures annos exercitati, Spiritu ſancto afflati, jamdudum è diverſis mundi regionibus decedentes, in unum convenerant; & exemplaris ac religioſæ vitæ Socii effecti, abdicatis hujus ſæculi illecebris, eorum vitam perpetuo Domini noſtri IESV Chriſti, atque ſuo & ſucceſſorum ſuorum Romanorum Pontificum ſervitio dedicaverant; & iam pluribus annis verbum Dei prædicando, & fideles privatim ad pias meditationes, beneque ac beatè vivendum excitando, hoſpitalibus inſerviendo, pueros & alios rudes ſalubria dogmata, ad Chriſtiani hominis inſtitutionem neceſſaria docendo; ac denique omnia caritatis officia, quæ ad animarum ædificationem pertinebant, ubique terrarum, ubi peregrinati fuerant quiſque juxta traditam ſibi ab ipſo Spiritu ſancto gratiam, multâ cum laude obeundo, laudabiliter in vineâ Domini ſe exercuerant, eorum inſtitutum, ſub quadam vivendi formulâ ab ipſis editâ, Evangelicæ veritati, & ſanctorum Patrum ſanctionibus conformi, ut vinculum caritatis & unio in ipſis quidem Sociis, & aliis qui prædictum vellent inſtitutum ſequi, conſervarentur, approbavit, & confirmavit, & benedixit: ipſoſque Socios, quorum numerum, non ultra ſexaginta eſſe tunc voluit, ſub ſuâ, & Apoſtolicæ Sedis protectione ſuſcepit; illiſque condendi Conſtitutiones & ſtatuta quæcumque ad ipſius ſic inſtitutæ & confirmatæ Societatis conſervationem & felicem progreſſum, licentiam conceſſit per quaſdam. Cumque poſtmodùm progreſſu temporis, Spiritu ſancto cooperante, ex Societate prædictâ ſpiritualem animarum fructum creſcere; & multos, qui inſtitutum prædictum ſequi vellent, in Pariſienſi & aliis generalium ſtudiorum Vniverſitatibus, ſtudere intellexiſſet idem prædeceſſor, Ignatii & aliorum Sociorum prædictorum piam vitam & doctrinam attendendo eidem Societati ut quoſcumque alios idoneos, & juxta ſuas Conſtitutiones probatos liberè admittere poſſent, conceſſit. & nihilominùs, ut Coadjutores tam Presbyteros, qui in ſpiritualibus, quàm laicos, qui in temporalibus & domeſticis officiis eos

Summa litterarum Apoſtolicarum Pauli III. de Inſtituto Societatis.

IVLII III. adiuvarent, qui quidem Coadjutores peractis probationibus, juxta Conſtitutiones Societatis hujuſmodi requiſitis, ad majorem devotionem ſuam & meritum, etiam tria vota, Paupertatis videlicet, Caſtitatis, & Obedientiæ poſſent emittere, non ſolemnia, ſed quibus pro eo tempore, quo Præpoſitus Generalis Societatis prædictæ eis in miniſterio ſpirituali vel temporali utendum judicaret, aſtringerentur: quique omnium bonorum operum, quæ in dicta Societate fierent, ac meritorum omnium participes fierent, perinde ut qui ſolemnem profeſſionem in eadem Societate emiſiſſent, poſſent aſſumere: & alias gratias ac privilegia ad fovendam & adjuvandam in iis, quæ ad Dei honorem & animarum ſalutem pertinebant, Societatem prædictam, de benignitate Apoſtolica conceſſit. Vt autem prædicta omnia priùs ab eodem prædeceſſore conceſſa, magis confirmentur; & ſimul omnia quæ ad inſtitutum prædictæ Societatis pertinent, eiſdem in litteris aliarum ſummam continentibus comprehendantur; & ut aliqua obſcuriùs dicta, & quæ ſcrupulum ac dubitationem poſſent injicere, per nos exactiùs explicentur; Nobis fuit humiliter ſupplicatum, ut formulam, qua prædictæ Societatis inſtitutum exactiùs & diſtinctiùs, quàm anteà, edocente experientia ac uſu rerum, expreſſum, eodem tamen ſpiritu, comprehenditur confirmare dignaremur; cujus tenor ſequitur, & eſt talis. Quicumque in Societate noſtra, quam IESV nomine inſigniri cupimus, vult ſub crucis vexillo Deo militare, & ſoli Domino ac Eccleſiæ ipſius ſponſæ, ſub Romano Pontifice, Chriſti in terris Vicario, ſervire; poſt ſolemne perpetuæ Caſtitatis, Paupertatis, & Obedientiæ votum, proponat ſibi in animo, ſe partem eſſe Societatis, ad hoc potiſſimum inſtitutæ, ut ad fidei defenſionem & propagationem, & profectum animarum in vitâ & doctrinâ Chriſtianâ per publicas prædicationes, lectiones, & aliud quodcumque verbi Dei miniſterium, ac ſpiritualia exercitia, puerorum ac rudium in Chriſtianiſmo inſtitutionem, Chriſti fidelium in confeſſionibus audiendis ac ceteris Sacramentis adminiſtrandis, ſpiritualem conſolationem, præcipuè intendat: & nihilominùs ad diſſidentium reconciliationem, & eorum qui in carceribus vel in hoſpitalibus inveniuntur, piam ſubventionem & miniſterium, ac reliqua caritatis opera, prout ad Dei gloriam, & commune bonum expedire viſum erit, exequenda, gratis omnino, & nullo, pro ſuo in prædictis omnibus labore, ſtipendio accepto, ſe utilem exhibeat; curetque primo Deum, deinde hujus ſui inſtituti rationem, quæ via quædam eſt ad illum, quoad vixerit, ante oculos habere, & finem hunc

Inſtituti Societatis formula.

Vota Paupertatis, Caſtitatis & Obedientiæ.

Finis inſtituti.

Puerorum ac rudium inſtitutio.

Operum caritatis exercitia, quæ gratis omnino exhibenda ſunt.

hunc ſibi à Deo propoſitum totis viribus aſſequi; unuſquiſque tamen ſecundùm gratiam ſibi à Spiritu ſancto ſubminiſtratam, & vocationis ſuæ proprium gradum. Ideoque, ne quis fortè zelo utatur ſed non ſecundùm ſcientiam, proprii cujuſque gradus judicium, & officiorum diſcretio ac diſtributio tota ſit in manu Præpoſiti Generalis, ſeu Prælati per Nos quocumque tempore eligendi, vel eorum quos ipſe ſibi eâ cum auctoritate ſubſtituerit, ut congruus ordo ſervetur in omni benè inſtitutâ communitate neceſſarius. Qui quidem Præpoſitus de conſilio conſociorum, Conſtitutiones ad conſtructionem hujus propoſiti nobis finis conducentes condendi, majori ſuffragiorum parte ſemper ſtatuendi jus habente, & quæ dubia eſſe poterunt in noſtro inſtituto hac formulâ comprehenſo declarandi auctoritatem habeat. Conſilium verò neceſſariò convocandum ad condendas, vel immutandas Conſtitutiones, & alia graviora, ut alienare, vel diſſolvere Domos, ac Collegia ſemel erecta, intelligatur eſſe major pars totius profeſſæ Societatis (juxta Conſtitutionum noſtrarum declarationem) quæ ſine magno incommodo poteſt à Præpoſito Generali convocari. In aliis, quæ non ita magni momenti ſunt, idem Præpoſitus adjutus quatenus ipſe opportunum judicabit, fratrum ſuorum conſilio per ſeipſum ordinandi & jubendi quæ ad Dei gloriam & commune bonum pertinere in Domino videbuntur, jus totum habeat, prout in Conſtitutionibus eiſdem explicabitur. Quicumque autem in hac Societate profeſſionem emiſerint, non ſolùm in primis profeſſionis ſuæ foribus intelligant, ſed quoad vixerint, memores ſint, Societatem hanc univerſam, & ſingulos qui in eâ profitentur, ſub Sanctiſſimi Domini N. PAVLI Papæ Tertii, & aliorum Romanorum Pontificum ſucceſſorum ejus fideli obedientiâ, Deo militare. Et quamvis Evangelio doceamur, & fide orthodoxâ cognoſcamus ac firmiter teneamus, omnes Chriſti fideles Romano Pontifici, tamquam capiti, ac IESV Chriſti Vicario ſubeſſe: ob devotionem tamen majorem ad obedientiam Sedis Apoſtolicæ, & majorem voluntatum noſtrarum abnegationem, & certiorem ſancti Spiritus directionem, ſummoperè conducere judicavimus, ſingulos nos, & quicumque eamdem in poſterum profeſſionem emiſerint, ultra illud commune trium votorum vinculum, ſpeciali ad hoc voto aſtringi, ut quidquid modernus, & alii Romani Pontifices pro tempore exiſtentes juſſerint ad profectum animarum, & fidei propagationem pertinens, & ad quaſcumque provincias nos mittere voluerint, ſine ullâ tergiverſatione aut excuſatione illicò, quantum in nobis fuerit, ſive nos ad Tur-

IVLII III.

Officiorum diſtributio.

De condendis conſtitutionibus.

Præpoſitus habet auctoritatem declarandi inſtitutum.

Conſilium ad graviora convocandum.

In his quæ non tanti momenti ſunt, jus tantum habet Præpoſitus.

Speciale votum obediendi Romano Pontifici.

JVLII III. cas ſive ad quoſcumpue alios infideles, etiam in partibus, quas Indias vocant, ſive ad quoſcumque Hæreticos, Schiſmaticos, ſeu etiam ad quosvis fideles, mittendos cenſuerint, exequi teneamur. Quamobrem qui ad nos acceſſuri ſunt, antequàm huic oneri humeros ſupponant, diu multumque meditentur, an tantum pecuniæ ſpiritualis in bonis habeant, ut turrim hanc juxta conſilium Dominicum poſſint conſummare: hoc eſt, an Spiritus ſanctus, qui illos impellit, tantum illis gratiæ polliceatur, ut hujus vocationis pondus, illo adjuvante, ſe laturos ſperent: & poſtquàm, Domino inſpirante, huic IESV Chriſti militiæ nomen dederint, die noctuque ſuccincti lumbos, & ad tam grandis debiti ſolutionem prompti eſſe debebunt. Ne qua autem poſſit eſſe inter nos miſſionum, aut provinciarum hujusmodi ambitio, vel detrectatio, intelligant ſinguli, ſibi per ſe vel alium, de hujuſmodi miſſionibus quidquam cum Romano Pontifice, non eſſe curandum; ſed omnem hanc curam Deo, & ipſi Pontifici tamquàm ejus Vicario, & Societatis Præpoſito, dimittendam: cui quidem Præpoſito, ſicut ceteris, nihil de ſui ipſius miſſione in alterutram partem, niſi de Societatis conſilio cum dicto Pontifice curandum erit. Voveant etiam ſinguli, ſe in omnibus, quæ ad regulæ hujus noſtræ obſervationem faciunt, Societatis Præpoſito (qui ad hoc munus, quàm fieri poſſit idoneus, ad plura vota, prout in Conſtitutionibus declarabitur, eligetur) obedientes fore. Ille autem omnem, eam auctoritatem & poteſtatem habeat ſupra Societatem, quæ ad bonam ejuſdem Societatis adminiſtrationem, correctionem, & gubernationem utilis erit. Iubeat autem ea, quæ ad conſtructionem propoſiti ſibi à Deo & à Societate finis cognoverit eſſe opportuna; & in prælatione ſuâ benignitatis, ac manſuetudinis, caritatisque Chriſti, Petri, Paulique formulæ ſemper ſit memor: & tam ipſe, quam conſilium prædictam ad normam hanc aſſiduè ſpectent. Singuli verò ſubditorum, tum propter ingentes ordinis utilitates, tum propter numquàm ſatis laudatum humilitatis aſſiduum exercitium, non ſolùm Præpoſito in omnibus, ad inſtitutum Societatis pertinentibus, parere ſemper teneantur; ſed in illo Chriſtum veluti præſentem agnoſcant, & quantum decet, venerentur. Cùm autem experti fuerimus jucundiorem, puriorem, & ad proximi ædificationem aptiorem eſſe vitam ab omni avaritiæ contagione quàm remotiſſimam, & Evangelicæ paupertati quàm ſimillimam: cumque ſciamus Dominum noſtrum IESVM Chriſtum ſervis ſuis regnum Dei ſolum inquirentibus, neceſſaria ad victum & veſtitum eſſe ſubminiſtraturum; ſic voveant

Ingreſſuri Societatem quid conſiderare debeant.

Miſſiones non procurandæ.

Votum obedientiæ.

Præpoſiti electio, & poteſtas.

Gubernandi ratio.

Obedientia ſubditorum erga Præpoſitum.

Paupertatis votum.

veant ſinguli & univerſi perpetuam Paupertatem, ut non ſolùm privatim, ſed neque etiam communiter, poſſint Profeſſi vel ulla eorum Domus aut eccleſia ad aliquos proventus, reditus, poſſeſſiones, ſed nec ad ulla bona ſtabilia, præter ea, quæ opportuna erunt ad uſum proprium & habitationem, retinenda jus aliquod civile acquirere, rebus ſibi ex caritate donatis ad neceſſarium vitæ uſum contenti. Quia tamen Domus, quas Dominus dederit, ad operandum in vineâ ipſius, & non ad ſcholaſtica ſtudia exercenda deſtinandæ erunt; cùm valdè opportunum fore alioqui videatur, ut ex juvenibus ad pietatem propenſis, & ad litterarum ſtudia tractanda idoneis, operarii eidem vineæ Domini parentur, qui Societatis noſtræ, etiam profeſſæ, velut qoddam Seminarium exiſtant, poſſit profeſſa Societas ad ſtudiorum commoditatem, Scholarium habere Collegia, ubicumque ad ea conſtruenda, & dotanda ex devotione aliqui movebuntur: quæ ſimul atque conſtructa & dotata fuerint, (non tamen ex bonis, quorum collatio ad Sedem Apoſtolicam pertinet) ex nunc auctoritate Apoſtolicâ erigi ſupplicamus, ſeu pro erectis haberi: quæ Collegia poſſint habere reditus, cenſus, ſeu poſſeſſiones, uſibus & neceſſitatibus ſtudentium applicandas, retentâ penes Præpoſitum vel Societatem omnimodâ gubernatione ſeu ſuperintendentiâ ſuper dicta Collegia & prædictos ſtudentes, quoad Rectorum ſeu gubernatorum, ac ſtudentium electionem, ac eorumdem admiſſionem, emiſſionem, receptionem, excluſionem, ſtatutorum ordinationem, & circa ſtudentium inſtructionem, eruditionem, ædificationem, ac correctionem, victus, veſtitusque, & aliarum rerum neceſſariarum eis miniſtrandarum modum, atque aliam omnimodam gubernationem, regimen, ac curam, ut neque ſtudentes dictis bonis abuti, neque Societas Profeſſa in proprios uſus convertere poſſit; ſed ſtudentium neceſſitati ſubvenire: Qui quidem ſtudentes ingenii, & morum indole tales eſſe debebunt, ut merito ſperetur, poſt abſoluta ſtudia ad Societatis functiones idoneos fore: & ſic demum poſt cognitum in ſpiritu & litteris eorum profectum, & poſt ſufficientem probationem, in Societatem noſtram admitti poſſint. Socii autem omnes cùm Presbyteri eſſe debeant, ad dicendum officium ſecundum communem Eccleſiæ ritum, ſed privatim, & non communiter vel in choro, teneantur: & in iis, quæ ad victum, & veſtitum, & cetera exteriora pertinent, honeſtorum Sacerdotum communem & approbatum uſum ſequentur, ut quod inde pro cujusque neceſſitate, vel ſpiritualis profectus deſiderio ſubtractum fuerit, ex devotione, & non ex

Iulii III.

Profeſſi, & eorum Domus non poſſunt habere reditus.

De Collegiis, & eorum reditibus.

Collegiorum gubernatio penes Præpoſitum vel Societatem eſt.

De Officio divino recitando.

In victu & veſtitu ſequi debemus uſum communem honeſtorum Sacerdotum.

IVLII III. ex obligatione, rationabile obſequium corporis Deo, prout expediet, offeratur. Hæc ſunt, quæ ſub præfati Domini Noſtri PAVLI, & Sedis Apoſtolicæ beneplacito, de noſtrâ profeſſione typo quodam explicare potuimus; quod nunc fecimus, ut ſummatim informaremus tum illos, qui nos de noſtro vitæ inſtituto interrogant, tum etiam poſteros noſtros, ſi quos Deo volente imitatores unquam habebimus hujus vitæ: quam cùm multas, magnasque habere annexas difficultates fuerimus experti, opportunum judicavimus etiam ſtatuere, nequis ad profeſſionem in hac Societate emittendam, niſi diuturnis & diligentisſimis probationibus, prout in Conſtitutionibus declarabitur, ejus vita & doctrina explorata fuerit, recipiatur: quia reverà hoc inſtitutum omnino humiles, & prudentes in Chriſto, & in Chriſtianæ vitæ puritate ac litteris conſpicuos exigit. Imò & ii, qui in Coadjutores tam in ſpiritualibus quàm in corporalibus, & in Scholares admittentur, quorum utrique, poſt ſufficientes probationes, & tempus in Conſtitutionibus expreſſum, vota ſua ad devotionem & meritum majus, non quidem ſolemnia, (præter aliquos, qui de licentiâ Præpoſiti Generalis propter ipſorum devotionem, & perſonarum qualitatem, tria vota hujusmodi ſolemnia facere poterunt) ſed quibus teneantur, quamdiu Præpoſitus Generalis in Societate eos retinendos eſſe cenſuerit, emittere debeant, prout in Conſtitutionibus latiùs explicabitur; non niſi diligenter examinati & idonei reperti ad eumdem finem Societatis, admittantur ad hanc IESV Chriſti militiam, qui tenuibus cœptis noſtris favere dignetur, ad gloriam Dei Patris, cui ſoli ſit ſemper decus, & honor in ſæcula. Amen. Quapropter conſiderantes, nihil quod pium ſanctumque non ſit, in dictâ Societate ejusque laudabilibus inſtitutis, ac exemplari Ignatii & aliorum Sociorum prædictorum vita & moribus reperiri; eaque omnia ad ſuorum & aliorum Chriſti fidelium animarum ſalutem, & fidei exaltationem tendere; Socios, ac illorum Coadjutores prædictos, & ipſius Societatis Scholares à quibusvis excommunicationis, ſuſpenſionis, & interdicti, aliisque Eccleſiaſticis ſententiis, cenſuris, & pœnis à jure vel ab homine, quavis occaſione vel cauſsâ, latis, ſi quibus quomodolibet innodati exiſtunt, ad effectum præſentium dumtaxat conſequendum, harum ſerie abſolventes & abſolutos fore cenſentes, illosque ſub noſtrâ & Apoſtolicæ Sedis protectione ſuſcipientes, motu proprio, & ex certâ noſtrâ ſcientiâ, auctoritate Apoſtolicâ, tenore præſentium, erectionem & inſtitutionem Societatis, ac extenſionem numeri illius Sociorum, ac receptio-

Ad profeſſionem, non admittantur niſi diu, multumq́ probati.

Coadjutores, & Scholares vota ſua debent emittere.

Aliqui tria vota ſolemnia emittere poſſunt.

Idonei coadjutores, & ſcholares debent admitti.

Approbatur & confirmatur inſtitutum, & Privilegia conceſſa.

ptionis, & admiſſionis Coadjutorum, ac omnia & ſingula Privilegia, immunitates, exemptiones, libertates, & condendi & alterandi ſtatuta, & ordinationes, ac alia quævis indulta eisdem, Societati & illius Præpoſito, per prædeceſſorem noſtrum, & Sedem hujusmodi, ſub quibuſcumque tenoribus & formis conceſſa & confirmata, ac deſuper confectas, tam ſub plumbo, quàm in formâ brevis litteras, & in eis contenta, ac inde ſecuta quæcumque, perpetuo approbamus & confirmamus, ac eis perpetuæ firmitatis robur adjicimus, ſupplentes omnes & ſingulos tam juris quàm facti defectus, ſi qui intervenerint in eisdem: Eaque omnia, & ſingula perpetuæ & inconcuſſæ firmitatis robur obtinere, & inviolabiliter obſervari debere; & ſic per quoscumque Iudices & Commiſſarios, quavis auctoritate fungentes, ſublatâ eis & eorum cuilibet quavis aliter judicandi & interpretandi facultate & auctoritate, judicari, interpretari, atque decidi debere; nec non quidquid ſecus ſuper his per quoſcumque, quavis auctoritate ſcienter vel ignoranter contigerit attentari, irritum & inane decernimus & declaramus. Quocircà universis & ſingulis venerabilibus fratribus Patriarchis, Archiepiſcopis, Epiſcopis, ac dilectis filiis Abbatibus, Prioribus, & aliis perſonis in dignitate Eccleſiaſticâ conſtitutis, per Apoſtolica ſcripta mandamus, quatenus ipſi, & eorum quilibet, per ſe vel alium ſeu alios, præfatis Præpoſito & Societati in præmiſſis efficacis defenſionis præſidio aſſiſtentes, faciant auctoritate noſtrâ ſingulas prædictas & præſentes litteras plenum effectum ſortiri, ac ab omnibus inviolabiliter obſervari: non permittentes quemquam contra illarum tenorem quomodolibet indebitè moleſtari: contradictores quoslibet & rebelles per cenſuras Eccleſiaſticas, & alia juris opportuna remedia, appellatione poſtpoſitâ, compeſcendo, ac cenſuras prædictas legitimis ſuper his habendis ſervatis proceſſibus, etiam iteratis vicibus aggravando: invocato etiam ad hoc, ſi opus fuerit, auxilio brachii ſæcularis: Non obſtantibus conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, ac omnibus illis & ſingulis, quæ in litteris prædictis idem prædeceſſor noſter voluit non obſtare, ceterisque contrariis quibuſcumque, aut ſi aliquibus communiter vel diviſim ab Apoſtolicâ ſit Sede indultum: quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſſint per litteras Apoſtolicas non facientes plenam & expreſſam, ac de verbo ad verbum, de indulto hujusmodi mentionem. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ abſolutionis, ſuſceptionis, approbationis, confirmationis, adjectionis, ſuppletionis, decreti, declarationis, & man-

IVLII III.

Iudices qui aſſiſtant.

Non obſtantibus, &c.

IVLII III. mandati infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum ejus, ſe noverit incurſurum. Datum Romæ, apud Sanctum Petrum, anno incarnationis Dominicæ milleſimo quingenteſimo quinquageſimo, duodecimo Kal. Auguſti, Pontificatus noſtri anno primo.

F. de Mendoza.

Fed. Card. Cæſius.

BREVE I.

CONFIRMATIO

PRIVILEGIORVM

Societati conceſſorum: & aliorum nova conceſſio.

ANNO M. D. LII.

Dilecto Filio Ignatio de Loyolâ, Præpoſito Generali Societatis IESV.

IVLIVS PAPA III.

Dilecte fili ſalutem & Apoſtolicam benedictionem. Sacræ Religionis, ſub quâ dilecti filii Societatis IESV, rejectis ſæculi vanitatibus, gratum Altiſſimo præbent ſub humilitatis ſpiritu famulatum; & ferventibus ſtudiis per exempla virtutum & ſolidam doctrinam alios ad divinæ Majeſtatis obſequia trahunt, favor expoſcit, & devotionis veſtræ merita Nos inducunt, ut ea, quæ per Nos, & prædeceſſorem noſtrum tibi & illis providè conceſſa ſunt, Apoſtolicæ firmitatis munimine roboremus: voſque amplioribus favoribus, & gratiis confoveamus, ea vobis concedentes, per quæ commoditatibus veſtris, & animarum tum veſtrarum tum etiam aliorum, quibus juvandis vacatis, per amplius conſulatur. Tuis itaque in hac parte nobis porrectis ſupplicationibus inclinati, omnia & ſingula, litteras, facultates, indulgentias etiam plenarias, conceſſiones, immunitates, exemptiones, libertates, gratias, privilegia, & indulta, tibi, & ad tui & pro tempore exiſtentis Præpoſiti Generalis Societatis hujuſmodi diſpoſitionem conceſſa, nec non facultatem inter alia cum perſonis Societatis hujuſmodi circa jejunia, & cibos prohibitos, per te, vel alios Societatem ipſam profeſſos diſpenſandi: ac quoſ-

Confirmantur Privilegia hactenus conceſſa.

Diſpenſare circa jejunia, & cibos prohibitos.

quoſcumque à caſibus hæreſis, & aliis contra fidem, & conſequentibus cenſuris quibuſcumque, etiam per te, & ſucceſſores tuos, vel alios ſimiliter profeſſos ad id idoneos, per te & pro tempore exiſtentem Præpoſitum Generalem Societatis hujusmodi deputandos abſolvendi, & quatenus opus ſit, in foro conſcientiæ diſpenſandi, per fel. record. PAVLVM Papam III. prædeceſſorem noſtrum, & forſan Nos tam in genere, quàm in ſpecie, & aliàs quomodolibet, & ſub quibuſcumque tenoribus & formis conceſſa, eorum omnium tenores & cauſſas, propter quas conceſſa ſunt, præſentibus pro ſufficienter expreſſis habentes, Apoſtolicâ auctoritate, ex certa noſtra ſcientia, tenore præſentium approbamus & confirmamus, ac illis perpetuæ & inconcuſſæ firmitatis robur adjicimus; illaque inviolabiliter obſervari, & ſub quibusvis derogationibus, revocationibus, ſuſpenſionibus, alterationibus, decretis, declarationibus, ac litteris Apoſtolicis, etiam quasvis clauſulas generales vel ſpeciales, etiam derogatoriarum derogatorias, efficaciores, & inſolitas, ac etiam irritantia decreta, ſub quacumque verborum formâ, & expreſſione in ſe continentibus, ac Cancellariæ Apoſtolicæ regulis, ſeu conſtitutionibus Apoſtolicis, quomodolibet pro tempore factis & editis, ullo unquam tempore comprehendi; aut eis in aliquo derogari, ſeu ea revocari, aut alterari nullatenus poſſe; ſicque per quoſcumque Iudices & Commiſſarios, quavis auctoritate fungentes, in quavis cauſſa & inſtantiâ, ſublatâ eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi & interpretandi facultate & auctoritate, judicari ac definiri debere: ac ex nunc quidquid ſecus ſuper his à quoquam, quavis auctoritate ſcienter vel ignoranter contigerit attentari, irritum, & inane decernimus: Et nihilominùs, ut tu, & Societas hujusmodi quietiùs & devotiùs in humilitate ſpiritus, Altisſimo gratum præbere posſitis famulatum, facultatem & licentiam anteponendi, & poſtponendi officium divinum, aliàs vobis conceſſam ad hoc, ut tu, & pro tempore exiſtentes religioſi Societatis hujusmodi ex legitimis ac juſtis cauſſis, in quo tuam, & ſucceſſorum tuorum Præpoſitorum Generalium pro tempore exiſtentium, & aliorum, quos ad hoc ſubſtitueritis, conſcientiam oneramus, officium ipſum celebrationi Miſſæ liberè, & absque conſcientiæ ſcrupulo poſtponere posſitis, auctoritate & tenore prædictis extendimus & ampliamus: ac inſuper tibi, & aliis Præpoſitis Generalibus Societatis hujusmodi pro tempore exiſtentibus, & aliis, quibus ad hanc commutationem, auctoritatem veſtram communicaveritis, ut recitationem officii hujusmodi pro iis, qui ob infirmitatem vobis videbun-

IVLII III.

Abſolvere à quibuſcumque caſibus hæreſis in foro conſcientia.

Privilegia prædicta ſub quibusvis derogationibus non comprehenduntur.

Facultas præponendi, ac poſtponendi officium divinum.

Poſtponere officium divinum Miſſæ celebrationi.

Infirmis commutare officium divinum.

JVLII III. buntur excuſandi, in aliud opus pium, ſeu leviorem orationem, durante tamen infirmitate, arbitrio veſtro commutare; nec non Scholaribus Collegiorum Societatis hujuſmodi in Vniverſitatibus alicujus ſtudii generalis exiſtentium, quòd ipſi, ſi prævio rigoroſo & publico examine in eiſdem Vniverſitatibus idonei reperti fuerint, & Rectores Vniverſitatum hujuſmodi eos gratis, & amore Dei abſque aliquâ pecuniarum ſolutione promovere recuſaverint; in Collegiis prædictis, à Præpoſito Generali, pro tempore exiſtenti, vel de ejus licentiâ, à quovis ex inferioribus Præpoſitis, vel Rectoribus hujuſmodi Collegiorum, cum duobus etiam, vel tribus Doctoribus, ſeu Magiſtris, per eoſdem eligendis; Scholaribus verò Collegiorum eorumdem, extra Vniverſitates exiſtentium, ſtudiorum ſuorum curſu abſoluto, & rigoroſo examine præcedente, à dicto Præpoſito Generali, vel de ejus licentiâ, à quovis ex Præpoſitis, vel Rectoribus hujuſmodi Collegiorum, cum duobus, vel tribus Doctoribus, vel Magiſtris, per eoſdem eligendis, quoſcumque Baccalaureatus, ac Magiſterii, Licentiaturæ, ac Doctoratus gradus accipere: Præpoſitis, vel Rectoribus cum Doctoribus hujuſmodi, ut eoſdem Scholares ad gradus ipſos promovere, eiſdemque Scholaribus, ut poſtquam promoti fuerint, in eis legere, diſputare, ac quoſcumque alios actus ad hæc neceſſarios facere, & exequi, ac omnibus, & ſingulis privilegiis, prærogativis, immunitatibus, exemptionibus, libertatibus, antelationibus, favoribus, gratiis, & indultis, ac omnibus, & ſingulis aliis, quibus alii in quibusvis Vniverſitatibus ſtudiorum hujuſmodi, rigoroſo examine prævio, ac aliàs juxta inibi obſervari ſolitos, & requiſitos uſus, ordinationes, ritus, ac mores, pro tempore prōmoti de jure, vel conſuetudine, aut aliàs quomodolibet utuntur, potiuntur, & gaudent, ac uti, potiri, & gaudere poterunt quomodolibet in futurum, non ſolùm ad ipſorum inſtar, ſed pariformiter, & æquè principaliter abſque ullâ penitùs differentiâ, uti, potiri, & gaudere, in omnibus, & per omnia, perinde ac ſi gradus hujuſmodi in eiſdem Vniverſitatibus, & non eorum Collegiis hujuſmodi accepiſſent: Præpoſitis quoque inferioribus à te, & pro tempore exiſtenti Præpoſito Generali præfato, vel etiam Provincialibus, præſertim in locis Indiarum, & aliis remotis partibus, pro tempore deputatis, ut ipſi quæcumque, gratias, facultates, conceſſiones, & indulta eis per te, & eumdem Præpoſitum Generalem, vel Provincialem, pro tempore exiſtentes, communicata, & conceſſa, quibusvis aliis perſonis de Societate hujuſmodi Profeſſis, eis benè viſis, quoties eis videbitur, de tuâ tamen,

Quomodò Noſtri in Vniverſitatibus poſſunt ad gradus promoveri.

Noſtri extra Vniverſitates poſſunt ad gradus promoveri.

Privilegia eorum, qui ad gradus promoventur.

Præpoſiti inferiores gratias ſibi communicatas, de licentiâ Generalis, Profeſſis communicare poſſunt.

men, & Præpoſitorum Generalium pro tempore exiſtentium licentiâ, communicare, & concedere poſſint. Et inſuper religioſis Societatis hujusmodi pro tempore ſenio confectis, aut aliquâ infirmitate gravatis, & ad operandum in vineâ Domini non idoneis, etiam Profeſſis, ut in collegiis Societatis hujusmodi de tui, & pro tempore exiſtentis Præpoſiti Generalis, vel inferiorum, quibus hanc facultatem communicaveris, ſeu communicaverint, licentiâ, morari, & ex illorum reditibus, & proventibus ſe ſuſtentare absque aliquo conſcientiæ ſcrupulo, liberè & licitè valeant, plenam & liberam, auctoritate & tenore præmiſſis, facultatem & licentiam concedimus. Non obſtantibus quibusvis Apoſtolicis, ac in Provincialibus, & Synodalibus Conciliis editis generalibus, vel ſpecialibus, conſtitutionibus, ordinationibus, ac Societatis, & Vniverſitatum hujusmodi, juramento, confirmatione Apoſtolicâ, vel quavis firmitate aliâ roboratis ſtatutis & conſuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & litteris Apoſtolicis eidem Societati, & Vniverſitatibus, illarumque Rectoribus, Doctoribus, & perſonis ſub quibuſcumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, & inſolitis clauſulis, irritantibusque, & aliis decretis: etiam motu proprio, & de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, ac aliàs quomodolibet conceſſis, approbatis, & innovatis. Quibus omnibus, etiam ſi de illis, eorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, & expreſſa mentio, aut quævis alia expreſſio habenda foret, tenores hujusmodi, præſentibus pro ſufficienter expreſſis habentes, illis aliàs in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat ſpecialiter, & expreſſe derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque. Verùm quia difficile foret præſentes litteras ad ſingula quæque loca deferre; volumus, & eadem auctoritate decernimus, quòd ipſarum tranſumptis manu alicujus Notarii publici ſubſcriptis, & ſigillo alicujus Prælati, vel perſonæ in dignitate Eccleſiaſticâ conſtitutæ, aut curiæ Eccleſiaſticæ munitis, in judicio, & alibi, ubi opus fuerit, eadem prorſus fides adhibeatur, quæ adhiberetur eisdem præſentibus, ſi forent exhibitæ, vel oſtenſæ. Datum Romæ apud Sanctum Petrum ſub annulo Piſcatoris, die XXII. Octobris, M. D. LII. Pontificatus noſtri anno tertio.

Gal. Aquinas.

IVLII III.

Profeſſi ſenes vel infirmi poſſunt cum facultate Generalis in Collegiis habitare.

Non obſtantibus, &c.

Tranſumptis habeatur fides.

PII

P I I IV.
CONFIRMATIO

Et nova conceſſio facultatis circa Societatis ædificia, etiam intra centum quadraginta cannas aliorum ordinum erigenda.

ANNO M. D. LXI.

Dilectis filiis Præpoſito Generali, & univerſæ Societati IESV.

PIVS PAPA IV.

Conceſſio Pauli III. & confirmatio Iulii III. de erigendis Collegiis & Domibus Societatis.

Dilecti filii ſalutem, & Apoſtolicam benedictionem. Etſi ex debito paſtoralis officii ſingulos Religioſos, qui ſpretis hujus tranſitorii ſæculi pompis, jugum Religionis libenter amplexi, propriam voluntatem abnegare, & in cælis theſauros ſuos reponere decreverunt, paternâ dilectione proſequamur; ad illos tamen, qui ſicut nomen Sociorum IESV aſſumpſerunt, ita opere, doctrina, & exemplis, Dominum noſtrum IESVM Chriſtum imitari, & ejus veſtigia ſequi nituntur; majoribus favoribus, & gratiis proſequendum invitamur. Cùm itaque ſicut accepimus, aliàs poſtquàm vos, quibus dudum anteà per ſpeciale privilegium vobis per fel. rec. PAVLVM III. conceſſum, & IVLIVM etiam Tertium prædeceſſores noſtros confirmatum, ut quæcumque, Domos, Eccleſias, & Collegia Societatis IESV, cum omnibus ad id neceſſariis, & opportunis, conſtrui ac ædificari facere, ac loca pro hujuſmodi conſtructionibus, vobis pro tempore conceſſa recipere poſſetis, indultum fuerat: decreto etiam in litteris eorumdem prædeceſſorum deſuper confectis appoſito, quòd Domus, Eccleſiæ, Collegia, cellæ, & Oratoria ubilibet per vos, pro tempore conſtructa, ſeu vobis donata, eo ipſo quòd ædificatata, vel donata forent; Apoſtolicâ auctoritate erecta, approbata, & confirmata eſſent & eſſe cenſerentur, ac aliàs prout in litteris prædictis latiùs contineri dicitur: vosque in vim privilegii ſic vobis conceſſi, & poſteà, ut præfertur confirmati, in diverſis mundi partibus, quàm plura Collegia, Domos & Eccleſias dictæ Societatis, etiam in locis intra centum quadraginta cannas, ab aliis Religioſis locis diverſorum ordinum, etiam mendicantium conſiſtentibus erexeratis, in Dei laudem, & honorem, ac Chriſtianæ religionis non modicum incrementum: cùm poſtmodùm vos dicto veſtro privi-

privilegio utendo, unum Collegium ejuſdem Societatis in civitate Palenti- P I I IV.
nâ, & fundo vobis ad id donato, juxta quemdam Conventum Ordinis Fratrum Minorum S. Franciſci de Obſervantiâ erexiſſetis; ſeu jam erectum, & vobis donatum accepiſſetis: Dilecti filii fratres dicti conventus, prætendentes Collegium prædictum, ſtantibus privilegiis dicto Ordini Fratrum Minorum conceſſis, conſtrui, ſeu erigi non poſſe, ſe præmiſſis oppoſuerunt, & vos deſuper moleſtare velle ſe jactaverunt, & jactant. Nos qui inter ſervos Chriſti pacem & tranquillitatem intimis deſideramus affectibus, attendentes quantum dicta veſtra Societas in Eccleſia Dei hactenus fructum attulerit, & quantum in futurum, Deo dante, ſit allatura: & propterea vos præ ceteris aliis Religioſis majoribus favoribus, & gratiis fore meritò proſequendos: & cupientes quòd Collegium ſic per vos in dictâ civitate Palentinâ erectum, ſeu vobis donatum, ad debitum ulteriorem effectum perducatur, motu proprio non ad veſtram, vel alicujus pro vobis, nobis ſuper hoc oblatæ petitionis inſtantiam, ſed ex noſtrâ certâ ſcientiâ, & ſpontaneâ voluntate, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, litterarum prædictarum, nec non Privilegiorum dictorum Fratrum Minorum veriores tenores, ac alia in præmiſſis, etiam forſan de neceſſitate exprimenda, pro expreſſis habentes; vosque à quibusvis excommunicationis, ſuſpenſionis, & interdicti, aliisque Eccleſiaſticis ſententiis, cenſuris, & pœnis à jure, vel ab homine, quavis occaſione, vel cauſâ latis, ſi quibus quomodolibet innodati exiſtitis, ad effectum præſentium dumtaxat conſequendum, harum ſerie abſolventes, & abſolutos fore cenſentes: vobis, ut Collegium per vos in dictâ civitate Palentinâ, ut præmittitur, erectum inhabitare, & inhabitari, ac in eo omnia & ſingula, quæ in aliis ejusdem Societatis Collegiis fieri, & exerceri ſolent, fieri, & exerceri facere, liberè ac licitè poſſitis, & valeatis, Apoſtolicâ auctoritate tenore præſentium, de ſpecialis dono gratiæ concedimus, & indulgemus, ac licentiam & liberam facultatem impartimur; vosque à quibusvis cenſuris & pœnis, in vos præmiſſorum occaſione forſan latis, motu ſimili abſolvimus. Et ut via moleſtandi, & impediendi vos ſuper ſimilibus erectionibus in futurum ceteris præcludatur, Privilegium, ut præfertur, per præfatos prædeceſſores noſtros vobis conceſſum, & confirmatum, tam quoad dictum in civitate Palentinâ erectum, quàm quoad alia quæcumque Collegia, Domos, Eccleſias, & Oratoria in quibusvis mundi partibus per vos hactenus erecta, & in poſterum erigenda, motu ſimili approbamus, & confirmamus, ac de novo concedimus,

Commendatio Societatis.

Erectio Collegii Palentini approbatur.

Confirmatio, & nova conceſſio Collegia ubique terrarum erigendi.

PII IV. illique perpetuæ, & inviolabilis firmitatis robur adjicimus: ac oppoſitionem, & contradictionem dictorum Fratrum Minorum, nullum vobis quoad dictum, & alia Collegia, Eccleſias, & domos per vos hactenus erecta, & in poſterum erigenda, præjudicium attuliſſe, vel in futurum afferre poſſe; ſed privilegium per nos confirmatum, & de novo conceſſum hujusmodi, perpetuò illæſum, & illibatum fore, & eſſe; ſicque per quoſcumque Iudices & Commiſſarios, etiam S. R. Eccleſiæ Cardinales, ac ſacri Palatii Apoſtolici cauſſarum Auditores, ſublatâ eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, definiendi, & interpretandi facultate, & auctoritate, judicari, definiri, & interpretari debere; & quidquid ſecus ſuper his à quoquam, quavis auctoritate ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari, irritum & inane decernimus. Quocircà univerſis, & ſingulis venerabilibus fratribus Patriarchis, Archiepiſcopis, Epiſcopis, ac dilectis filiis Abbatibus, Prioribus, & aliis perſonis in dignitate Eccleſiasticâ conſtitutis, per præſentes motu ſimili mandamus, quatenus ipſi, & eorum quilibet, per ſe, vel alium, ſeu alios præſentes litteras, & in eis contenta quæcumque, ubi & quando opus fuerit, ac quoties pro parte veſtrâ, aut alicujus veſtrum fuerint requiſiti, ſolemniter publicantes, vobisque in præmiſſis efficacis defenſionis præſidio aſſiſtentes, faciant auctoritate noſtrâ, vos decreto, confirmatione, conceſſione, indulto, licentiâ, facultate, & abſolutione, ac aliis præmiſſis pacificè gaudere: ac easdem præſentes litteras, & in eis contenta quæcumque, perpetuò inviolabiliter obſervari: Non permittentes vos ſuper eisdem præmiſſis, vel eorum aliquo, per dictos Ordinis Minorum, vel alios aliorum quorumcumque Ordinum Religioſos, ſeu locorum Ordinarios, aut alios quoſcumq; judices, & perſonas cujuſcumq; ſtatus, gradus, ordinis, & conditionis exiſtant, & quacumque etiam Pontificali, Regia, vel alia auctoritate fungantur, publicè vel occultè, directè vel indirectè, tacitè vel expreſsè quovis quæſito colore, vel ingenio impediri, moleſtari, vel aliàs quomodolibet inquietari: Contradictores quoslibet, & rebelles per cenſuras Eccleſiaſticas, & alia juris opportuna remedia, appellatione poſtpoſitâ, compeſcendo, invocato etiam ad hoc ſi opus fuerit auxilio brachii ſæcularis. Non obſtantibus præmisſis, ac felicis recordationis BONIFACII Octavi, prædeceſſoris noſtri, de una, & in Concilio generali, de duabus dietis, dummodò non ultra tres dietas quis auctoritate præſentium ad judicium trahatur, aliisque Conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, noſtrisque de jure quæſito non tollendo, & aliis Cancella-

Deputantur Iudices conſervatores.

Non obſtantibus, &c.

riæ

riæ Apoſtolicæ regulis; nec non dicti Ordinis Fratrum Minorum, etiam juramento, confirmatione Apoſtolica, vel quavis firmitate alia roboratis ſtatutis, & conſuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & litteris Apoſtolicis eidem Ordini Fratrum Minorum, & aliis quibusvis, etiam Mendicantium Ordinibus, illorumque Superioribus, etiam ſuper non ædificandis Eccleſiis, Domibus, & Collegiis aliarum Religionum intra centum quadraginta cannas ab eorum cœnobiis, & conventibus, ac aliàs ſub quibusvis tenoribus, & formis per quoſcumque Romanos Pontifices, & novisſimè per felicis recordationis PAVLVM IV. prædeceſſores noſtros conceſſis, confirmatis, & innovatis, ac omnibus aliis, quæ præfati PAVLVS & IVLIVS prædeceſſores noſtri, in eorum reſpectivè litteris voluerunt non obſtare; nec non quacumque lite inter vos, & Fratres prædictos, ſeu alios cujuſcumque Ordinis, vel Religionis exiſtant, coram quibuscumque judicibus, & in quacumque inſtantiâ forſan pendente, cujus ſtatum, actus, & merita, ac ſi de verbo ad verbum infererentur, nominaque & cognomina Iudicum coram quibus pendet, præſentibus haberi volumus pro expresſis. Quibus omnibus, etiam ſi pro illorum ſufficienti derogatione, de illis, eorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, expreſſa, & individua, ac de verbo ad verbum, non tamen per clauſulas generales idem importantes, mentio, ſeu quævis alia expresſio habenda, aut alia exquiſita forma ſervanda foret, tenores illorum, ac ſi de verbo ad verbum, nihil penitus omiſſo, & formâ in illis traditâ obſervatâ inſerti forent, præſentibus pro expreſſis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat motu ſimili ſpecialiter & expreſsè derogamus, ceterisque contrariis quibuſcumque. Datum Romæ apud S. Petrum, ſub annulo Piſcatoris, die decimatertiâ Aprilis, M. D. LXI. Pontificatus noſtri anno ſecundo.

Derogatur privilegiis quorumvis Ordinum, etiam quantum ad cannas.

Cæ. Glorierius.

PII IV.
CONFIRMATIO

Et extenſio facultatis conferendi gradus in Artibus & Theologiâ : nec non exemptionis à qualibet decimarum & impoſitionum ſolutione.

ANNO M. D. LXI.

Dilectis filiis Præpoſito Generali, & univerſæ Societati

IESV.

PIVS PAPA IV.

Iulii III. Conceſſio circa promovendos ad gradus.

Dilecti filii, ſalutem & Apoſtolicam benedictionem. Exponi nobis nuper feciſtis, quod cùm veſtræ Societati, per fel. rec. IVLIVM Tertium Romanum Pontificem prædeceſſorem noſtrum conceſſum ſit, ut ejus Collegiorum, extra ſtudiorum generalium Vniverſitates conſtitutorum, Scholares abſoluto ſtudiorum ſuorum curſu, & rigoroſo examine præcedente, à Generali Præpoſito pro tempore exiſtente, vel de ejus licentiâ, à quolibet ex Præpoſitis vel Rectoribus Collegiorum Societatis hujuſmodi, cum duobus vel tribus Doctoribus, vel Magiſtris, ad id per eos eligendis, quoſcumque Baccalaureatus, Licentiaturæ, Magiſterii & Doctoratus, in Artibus & Theologiâ gradus accipere ; & poſtquam promoti fuerint, in eis legere, diſputare, & alios quoſcumque actus ad id neceſſarios facere & exequi ; omnibusque & ſingulis privilegiis, prærogativis, immunitatibus, exemptionibus, libertatibus, antelationibus, favoribus, gratiis & indultis, quibus alii in Vniverſitatibus ſtudiorum generalium, rigoroſo examine prævio, ac aliàs juxta illarum ordinationes, uſus, ritus, & mores pro tempore promoti, de jure, vel conſuetudine, aut aliàs quomodolibet, uti, potiri, & gaudere poſſint ; non ſolùm ad eorum inſtar, ſed pariformiter, & æquè principaliter, absque ullâ penitùs differentiâ, uti, potiri, & gaudere valeant in omnibus & per omnia, perinde ac ſi gradus in Vniverſitatibus, & non in Collegiis hujuſmodi accepiſſent : Ac dicta Societas, ſua etiam in diverſis Vniverſitatibus habeat Collegia, in quibus artes liberales, etiam Theologia, aliaque litterarum ſtudia diligenter tractantur, & quorum Scholares partim propter obligationes & juramenta, per inibi promovendos præſtari ſolita, partim ob nimias,

Non expedire, ut Noſtri promoveantur in Vniverſitatibus,

mias, quæ ibi fieri ſolent impenſas, ab eisdem Vniverſitatibus, earumque Rectoribus, & deputatis promoveri non expediat. Præterea, quòd quamvis rec. me. PAVLVS Papa III. prædeceſſor eamdem Societatem, ejusque perſonas à decimarum, & aliarum quarumcumque impoſitionum ſolutione exemerit, prout in ipſorum prædeceſſorum litteris deſuper confectis pleniùs continetur; ipſique prædeceſſores in privilegio hujusmodi vobis conceſſo, ejus intentionis fuiſſe credantur; quia tamen id diſertis verbis non usquequaque explicatum, nec in exemptione vobis conceſſa hujusmodi, de Domibus probationis, & Collegiis ejusdem Societatis, (non tamen profeſſorum Domus) quæ juxta regularia illius inſtituta bona ſtabilia habent, aut habere poſſunt, ſpecialis mentio facta fuit; moleſtiam vobis inferri, ac Domus probationis, & Collegia veſtra præfata ſuper exemptione hujusmodi perturbari poſſe, tempore procedente timetis. Quare nobis humiliter ſupplicari feciſtis, quatenus privilegiis, & exemptioni, ac deſuper confectis litteris præfatis, pro firmiori illorum ſubſiſtentià, approbationis noſtræ robur adjicere; illaque, ut infrà dicetur, declarare, ampliare, & aliàs in præmiſſis opportunè providere de benignitate Apoſtolicâ dignaremur. Nos igitur, qui votivum Religionis veſtræ profectum, ſincerè paternæ caritatis affectu libenter amplectimur, litterarum prædictarum veriores tenores, ac quarumcumque litium & cauſſarum vobis per quoſcumque deſuper motarum ſtatum, & merita, ac nomina, & cognomina Iudicum, & collitigantium, ac titulos eorum præſentibus pro ſufficienter expresſis habentes, hujusmodi ſupplicationibus inclinati, privilegia, & exemptionem, ac cum omnibus, & ſingulis in eis contentis clauſulis litteras, prædicta, & illorum vigore Domos & Collegia veſtra ubilibet conſtructa, & alia inde ſecuta quæcumque, juxta tenorem litterarum eorumdem prædeceſſorum, Apoſtolicâ auctoritate, ex certâ ſcientiâ confirmamus & approbamus; ac etiam plenariè innovamus, & de novo quatenus ſit opus concedimus: nec non illis perpetuæ & inviolabilis firmitatis robur adjicimus, omnesque & ſingulos juris & facti defectus, ſi qui forſan intervenerint in eisdem, ſupplemus: & nihilominùs pro potiori cautelâ, univerſam Societatem, omniaque, & ſingula illius, Domos probationis, & Collegia ubilibet conſiſtentia, præſentia & futura, eorumque perſonas, fructus, reditus, proventus, etiam bonorum Eccleſiaſticorum, ſæcularium, & regularium quorumcumque illis pro tempore unitorum, aliasque res, & bona quæcumque, à quibusvis decimis, etiam Papalibus, prædialibus,

PII IV.

propter obligationes, juramenta, & expenſas.

Exemptio à Paulo III. conceſſa ſuper decimarum & impoſitionum ſolutione.

Exemptionis prædictæ confirmatio, & nova conceſſio.

Exemptionis prædictæ declaratio, & extenſio.

libus, perſonalibus, quartis, medietatibus, & aliis fructuum partibus, ſubſidiis, etiam caritativis, & aliis ordinariis oneribus, etiam pro expeditione contra infideles, defenſione patriæ, ac aliàs quomodolibet, etiam ad Imperatorum, Regum, Ducum, & aliorum Principum inſtantiam pro tempore impoſitis, etiamſi in illorum impoſitione caveatur, quòd nulla prorſus exemptio cuiquam adverſus illa ſuffragetur, ita quòd Societas, ejusque Domus, Collegia, fructus, res, & bona præfata ſemper ab illis, absque declaratione deſuper faciendâ, excepta ſint, & eſſe cenſeantur, perpetuò liberamus & eximimus. Et inſuper tibi moderno, & pro tempore exiſtenti Præpoſito Generali dictæ Societatis, ut per te, vel illum, ſeu aliquem ex Præpoſitis, vel Rectoribus Collegiorum veſtrorum, tam in Vniverſitatibus Studiorum generalium, quàm extra illas ubilibet conſiſtentium, in quibus ordinariæ Studiorum artium liberalium, & Theologiæ lectiones habebuntur, curſusque ordinarii peragentur, ut dictæ Societatis Scholares, & pauperes externos, qui dictas lectiones frequentaverint, & etiam divites (ſi Officiales Vniverſitatum eos promovere recuſaverint) cùm per examinatores veſtræ Societatis idonei ſint inventi (ſolutis tamen per divites ſuis juribus Vniverſitatibus) in veſtris Collegiis Vniverſitatum quarumcumque, & in aliis extra Vniverſitates conſiſtentibus Collegiis veſtris, alios quoslibet Scholares, qui inibi ſub eorumdem Collegiorum obedientiâ, directione, vel diſciplina ſtuduerint, ad quoſcumque Baccalaureatus, Licentiaturæ, Magiſterii, & Doctoratus gradus præfatos, ac aliàs in reliquis juxta litterarum IVLII prædeceſſoris prædicti tenorem promovere; ipſique ſic promoti privilegiis, aliisque in eisdem litteris contentis plenariè uti, potiri, & gaudere liberè & licitè valeant, auctoritate præfata concedimus, & indulgemus; ac ejusdem IVLII prædeceſſoris litteras ad præmiſſa extendimus & ampliamus. Nec non præſentes litteras, & in eis contenta de ſubreptionis, vel obreptionis, aut nullitatis vitio, ſeu intentionis defectu quovis prætextu, quæſitove colore, nullo unquam tempore notari vel impugnari poſſe, nec ſub quibusvis ſuſpenſionibus, revocationibus, derogationibus, vel limitationibus ſimilium vel diſſimilium gratiarum, à nobis & Sede Apoſtolicâ, ex quavis cauſſâ, pro tempore emanatis, ullatenus comprehendi, ſed ſemper ab illis exceptas, & quoties illæ emanabunt, toties in priſtinum ſtatum reſtitutas, & de novo conceſſas fore, vobisque, & univerſæ Societati, ſingularibusque perſonis, & aliis præmiſſis omnino ſuffragari: & ſic in præmiſſis omnibus, & ſingulis per quoscum-

Facultas conferendi gradus in Collegiis Societatis, ubi lectiones Theologiæ & curſus ordinarii peraguntur.

Quomodo Noſtri Scholares, & externi pauperes, & divites ad gradus poſſint à Noſtris in Vniverſitatibus promoveri.

Vbi non eſt Vniverſitas, Noſtri & externi Scholares ad gradus promoveri poſſunt in Collegiis, ubi ſtuduerint.

Conceſſio Iulii III. de gradibus ad præmiſſa extenditur, & ampliatur.

cumque Iudices & Commiſſarios, etiam S. R. E. Cardinales, ſublatâ eis, & eorum cuilibet, quavis aliter judicandi & interpretandi facultate, judicari & definiri debere: ac quidquid ſecus à quoquam, quavis auctoritate, ſcienter vel ignoranter attentari contigerit, irritum & inane decernimus. Quocircà univerſis, & ſingulis venerabilibus Fratribus Patriarchis, Archiepiſcopis, Epiſcopis, ac dilectis filiis Abbatibus, Prioribus, & aliis perſonis in dignitate Eccleſiaſticâ conſtitutis, per præſentes mandamus, quatenus ipſi, vel duo, aut unus eorum, per ſe vel alium, ſeu alios, præſentes litteras, & in eis contenta quæcumque, ubi & quando opus fuerit, ac quoties pro parte veſtrâ fuerint requiſiti, ſolemniter publicantes, vobisque in præmiſſis efficacis defenſionis præſidio aſſiſtentes, faciant auctoritate noſtrâ præſentes litteras, & in eis contenta quæcumque firmiter obſervari: vosque privilegiis, exemptione, ac aliis omnibus & ſingulis præmiſſis pacificè frui & gaudere: non permittentes vos deſuper, vel aliquem veſtrûm, aut alios, quorum intereſt, per quoſcumque quavis auctoritate fungentes, contra præmiſſa quomodolibet indebitè moleſtari, contradictores quoslibet & rebelles per cenſuras Eccleſiaſticas, & alia opportuna juris & facti remedia, appellatione poſtpoſitâ, compeſcendo: invocato etiam ad hoc, ſi opus ſit, auxilio brachii ſæcularis. Non obſtantibus præmiſſis, & quibusvis Cancellariæ Apoſtolicæ regulis, & præſertim illa de non tollendo jure quæſito, ac piæ memoriæ BONIFACII Papæ VIII. etiam prædeceſſoris noſtri de unâ, & Concilii generalis de duabus dietis, dummodò ultra tres dietas aliquis auctoritate præſentium, ad judicium non trahatur, nec non quibusvis aliis Apoſtolicis ac in Provincialibus, & Synodalibus Conciliis editis generalibus vel ſpecialibus Conſtitutionibus & ordinationibus; nec non quorumcumque Vniverſitatum, ordinum, conventuum, & aliorum locorum, etiam juramento, confirmatione Apoſtolicâ, vel quavis firmitate aliâ roboratis ſtatutis, & conſuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & litteris Apoſtolicis, illis eorumque Superioribus, & perſonis in genere, vel in ſpecie, ſub quibuſcumque tenoribus & formis, ac cum quibusvis, etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, & inſolitis clauſulis, irritantibusque, & aliis decretis, etiam in formâ Brevis, tam per Nos, quàm quosvis prædeceſſores noſtros, ac etiam dictæ Sedis Legatos, etiam ad quorumvis Imperatorum, Regum, Ducum inſtantiam, aut etiam motu proprio, & ex certâ ſcientiâ, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, aut & Conſiſtorialiter etiam per viam generalis legis, & ſtatuti perpe-

PII IV.

Deputantur Iudices conſervatores.

Non obſtantibus, &c.

tui,

PII IV. tui, quomodolibet conceſſis, ac etiam iteratis vicibus approbatis, & innovatis, etiam Mari magno, Bullâ aureâ aut aliàs nuncupatis. Quibus omnibus etiam ſi pro ſufficienti illorum derogatione de illis, eorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, expreſſa, & individua, non autem per clauſulas generales idem importantes, mentio, ſeu quævis alia expreſſio habenda, aut aliqua alia exquiſita forma ad hoc ſervanda eſſet, tenores hujusmodi, ac ſi de verbo ad verbum infererentur, præſentibus non ſufficienter expreſſis habentes, illis aliàs in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat, ſpecialiter & expreſſe derogamus, contrariis quibuſcumque, ſeu ſi aliquibus communiter vel diviſim ab eadem ſit Sede indultum, quòd interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſſint, per litteras Apoſtolicas non facientes plenam ac expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto hujuſmodi mentionem. Volumus autem, quòd præſentium tranſumptis manu alicujus Notarii publici ſubſcriptis, & ſigillo alicujus Epiſcopi, vel perſonæ in Eccleſiaſticâ dignitate conſtitutæ munitis, eadem prorſus fides habeatur, quæ ipſis originalibus litteris haberetur, ſi forent exhibitæ vel oſtenſæ. Datum Romæ apud S. Petrum, ſub annulo Piſcatoris, die XIX. Auguſti, M. D. LXI. Pontificatus noſtri anno ſecundo.

Tranſumptis habeatur fides.

Cæ. Glorierius.

PII V.
CONFIRMATIO

Et extenſio Privilegii Societatis contra Apoſtatas.

ANNO M. D. LXV.

PIUS EPISCOPUS *Servus ſervorum Dei, Ad perpetuam rei memoriam.*

Æquum reputamus, & rationi conſonum, ut ea, quæ de Romani Pontificis gratiâ præceſſerunt, licet ejus ſuperveniente obitu litteræ Apoſtolicæ ſuper illis confectæ non fuerint, ſuum conſequantur effectum. Dudum ſiquidem fel. rec. PIO Papæ IV. prædeceſſori noſtro, pro parte cariſſimi in Chriſto filii noſtri, tunc ſui, Sebaſtiani Portugalliæ & Algarbiorum Regis illuſtris, ac dilectorum filiorum Præpoſiti Generalis, & Religioſorum Societatis IESV, expoſito, quòd licet aliàs piæ memoriæ PAVLVS Papa Tertius etiam prædeceſſor noſter, in ſui, dictæque Societatis favorem inhibuiſſet, ne quis

Conceſſio Pauli III. contra Apoſtatas Societatis.

quis poſt emiſſa vota in dictâ Societate, ſecundùm illius Conſtitutiones, ſive PII V.
Profeſſus, ſive Scholaris, ſive Coadjutor Societatis hujuſmodi ille eſſet, ad quemvis alium ordinem, etiam per Sedem Apoſtolicam approbatum (ordine Carthuſienſium dumtaxat excepto) niſi de expreſſa ipſius Præpoſiti, aut Sedis licentiâ transferri poſſet: Volens, & concedens quòd Generalis, & alii inferiores Præpoſiti dictæ Societatis, per ſe vel per alios, ſic egreſſos, ac alios quoſcumque dictæ Societatis Apoſtatas, in quocumque habitu illos contingeret inveniri, excommunicare, capere, & incarcerare, aut aliàs ſuæ diſciplinæ ſubmittere, & ad id ſi opus foret, auxilium brachii ſæcularis invocare, liberè & licitè valerent, prout in ipſius PAULI prædeceſſoris litteris deſuper confectis pleniùs dicebatur contineri: ac inhibitio, voluntas, & conceſſio PAULI prædeceſſoris hujuſmodi, quæ tranquillitatem, conſervationem, & commune bonum dictæ Societatis concernebant, ab omnibus illius Religioſis humiliter ſervari debuiſſent: nihilominùs nonnulli animi levitate, ut credebatur, ducti, ac quietem labori, cui proculdubio Religioſi Societatis hujuſmodi, pro excolendâ & propagandâ Chriſtianâ Religione continuò erant expoſiti: ac privatum commodum, publicæ tam dictæ Societatis, quàm Chriſtianæ reipub. utilitati indiſcretè præferentes, fucatiſque coloribus aſſerentes, ſe id facere ob frugem melioris vitæ, aut ſtrictioris obſervantiæ, ſeu non obtentâ Superiorum licentiâ, ad alios, etiam Fratrum Mendicantium, ordines tranſire poſſe jactabant, & forſan aliqui de facto jam tranſierant. Alii verò (quod turpius erat) ambitioſâ cupiditate moti, poſtquàm ſe Deo dediderant, ſæculi libertatem quærentes, ad illud reverti, & in illo palàm degere non dubitaverant, nec dubitant, in animarum ſuarum detrimentum, ac Societatis prædictæ non modicum præjudicium & jacturam. Et niſi opportuno aliquo remedio, dictæ Societatis indemnitati, tranquillitati, & conſervationi conſuleretur, verendum erat, ne Societas ipſa, quæ in erudiendis & docendis viris, qui Chriſtianæ Reipub. per verbi Dei prædicationem prodeſſent, & Catholicam fidem in remotiſſimis etiam Braſiliæ partibus propagarent & ſeminarent, ſedulò intendebat; taliter deluſa & defraudata viris ſuâ impenſâ & labore edoctis, careret litteratis, qui operam in vineâ Domini, juxta ipſius Societatis inſtituta, moremque, præſtari & exerceri ſolitam, valerent adimplere. Idcircò pro parte, tam Sebaſtiani Regis, ſe & Religioſorum Societatis hujuſmodi opera & doctrina plurimùm uti aſſerentis, quàm Præpoſiti Generalis, ac Religioſorum præfatorum, eidem PIO

Quibus de cauſſis è Societate nonnulli ad religionem aliam tranſire ſoluerint.

Societas non debet carere viris ſuâ impenſâ & labore edoctis.

PII V. prædeceſſori humiliter ſupplicato, quatenus ipſius Societatis quieti & conſervationi proſpicere, ac aliàs in præmiſſis opportunè providere de benignitate Apoſtolicâ dignaretur; præfatus PIVS prædeceſſor, qui votis illis, quæ dictæ Religionis profectum concernebant, Catholicis Regibus præſertim inſtantibus, gratum præbere ſolebat aſſenſum, eòsdem Sebaſtianum Regem, ac Præpoſitum, & utrumque eorum, à quibusvis excommunicationis, ſuſpenſionis, & interdicti, aliisque Eccleſiaſticis ſententiis, cenſuris, & pœnis, à jure, vel ab homine quavis occaſione, vel cauſsâ latis, ſi quibus quomodolibet innodati exiſtebant, ad effectum infra ſcriptorum dumtaxat conſequendum, abſolvens, & abſolutos fore cenſens: nec non veriores litterarum PAVLI prædeceſſoris, ac Conſtitutionum Societatis prædictarum tenores, nec non modum, formam, & qualitates, votorum, in ipsâ Societate, tam per Profeſſos, quàm Coadjutores, & Scholares ſuos hujuſmodi emitti ſolitorum, pro expreſſis habens, hujusmodi ſupplicationibus inclinatus, ſub Datum videlicet ſexto Kal. Decemb. Pontificatus ſui anno ſexto; quòd nullus dictæ Societatis religioſus in litteris PAVLI prædeceſſoris hujusmodi expresſus, poſt emiſſa vota ſecundum illius Conſtitutiones, ſive Profeſſus, ſive Scholaris, ſive Coadjutor, cujuſcumque ſtatus, gradus, ordinis, vel conditionis ille foret, à dicta Societate exire, aut recedere, etiam prætextu cujusvis indulti, ab eodem PIO prædeceſſore, vel alio Romano Pontifice pro tempore exiſtente, ſeu illius majore Pœnitentiario, aut aliquo Nuntio, vel Legato, etiam de Latere, impetrati, vel impetrandi, (quod etiam ex tunc ſurreptitium idem PIVS prædeceſſor declaravit) abſque expreſsâ Superioris ſui licentiâ ad id ab eo ſpecialiter obtentâ, etiam quæſito colore ob frugem melioris vitæ, aut ſtrictioris obſervantiæ, ad quemvis alium, etiam Minorum, vel aliorum Fratrum Mendicantium, Ciſtercienſium, vel S. Benedicti, aut aliorum Monachorum ordinem tranſire, vel etiam per Superiores ordinum hujuſmodi ſuorumve Monaſteriorum (præfato ordine Carthuſienſium dumtaxat excepto) recipi ſeu admitti poſſet, ſeu præſumeret, ſub pœnâ excommunicationis, tam per recipientes, quàm receptos, ac recedentes præfatos ipſo facto incurrendâ, & quam idem PIVS prædeceſſor, ex tunc contra quemlibet transgreſſorem quomodolibet in præmiſſis protulit, & à quâ ſic innodatus, præterquàm in mortis articulo, ab alio quam Romano Pontifice, vel Superiore Societatis hujusmodi abſolui non poſſet. Quodque nihilominùs ſecus facta non tenerent, & nullius exiſterent efficaciæ, vel momenti; & in-

Nullus poſt emiſſa vota, etiam cujusvis indulti prætextu, poteſt à Societate exire abſq; licentiâ obtentâ à ſuo Superiore.

Nullus de Societate poteſt tranſire ad alium Ordinem, præter Carthuſienſium, ſine licentiâ ſui Superioris.

Tranſeuntes ad alium ordinem, ut præfertur, & qui eos recipiunt, ac aliàs, qui recedunt à Societa-

PIVS V.

insuper, ut qui pro tempore ab ipsâ Societate in Carthuſienſium præfatum, vel de Superioris licentiâ, ad alium ordinem tranſire vellent, ad Carthuſienſium videlicet, infra tres menſes, à die quo ab ipſa Societate receſſiſſent; ad alium vero Ordinem infra tempus eis à dicto Superiore præfigendum accedere; illosque actualiter ingredi, & ſi in illis permanere nollent, aut non poſſent, absque ulla mora ad dictam Societatem regredi tenerentur, ſub pœna excommunicationis præfata, quam tam ipſi Religioſi, quàm illos recipientes, vel eis auxilium, conſilium, vel favorem præſtantes, etiam incurrerent. Et nihilominùs ſi quis ex Religioſis præfatis, animo indurato aliquid in contrarium attentare præſumeret, vel à dicta Societate poſt in ea emiſſa vota, ut præfertur, absque Superioris licentia exiret, & in ſæculo, vel alio etiam Regulari loco degere præſumeret; liceret dicto Generali, aliisque dictæ Societatis Præpoſitis, & Superioribus, eosdem transgreſſores, & exeuntes, tamquàm Apoſtatas, etiam per auxilii ſæcularis brachii invocationem, ſummariè, & ſine figura judicii, ad dictam Societatem revocare, capere, & incarcerare, ac debitæ pœnitentiæ ſubjicere, auctoritate Apoſtolica, perpetuò ſtatuit, ordinavit, præcepit, atque mandavit. Ac inſuper eidem Societati, illiusque Generali, ac aliis Præpoſitis, & ſingularibus perſonis; quòd omnibus & ſingulis privilegiis, libertatibus, immunitatibus, favoribus, gratiis, & indultis per quoſcumque Romanos Pontifices prædeceſſores ſuos, ſingulorum Mendicantium Fratrum Ordinibus, illorumque Superioribus, & Fratribus, in genere, vel in ſpecie, etiam ſuper ſuis Religioſis alterutrùm non recipiendis, quomodolibet conceſſis, & approbatis, ac quibus illi utebantur, potiebantur, & gaudebant, uti, potiri, & gaudere libere & licitè valerent, eadem auctoritate conceſſit & indulſit. Et ſic in præmiſſis omnibus, & ſingulis per quoſcumque Iudices, & Commiſſarios quavis auctoritate fungentes, ſublatâ eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, judicari, & definiri debere. Ac quidquid ſecus ſuper his à quoquam quavis auctoritate ſcienter vel ignoranter attentari contingeret, irritum & inane decrevit. * Non obſtantibus præmiſſis, ac recolendæ memoriæ INNOCENTII Papæ III. ſimiliter prædeceſſoris noſtri, quæ incipit, *Licet*, & aliis quibusvis conſtitutionibus & ordinationibus Apoſtolicis, nec non ordinum prædictorum, & aliis, etiam juramento, confirmatione Apoſtolicâ, vel quavis firmitate aliâ roboratis ſtatutis, & conſuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & litteris Apoſtolicis, etiam Mendicantium,

... te, ſunt ipſo facto excommunicationes poſſunt abſolvi niſi à Papâ, aut à Superiore Societatis.

Recedentes à Societate, infra quod tempus Carthuſienſium, vel alium Ordinem tenentur ingredi, & ſub quâ pœnâ, quam etiam incurrunt illos recipientes, vel eis dantes auxilium, &c.

Superioribus Societatis datur facultas procedendi contra dictos Apoſtatas.

Communicantur Societati omnia privilegia procedend contra dictos Apoſtatas.

Non obſtantibus, &c.

P I I V. um, & aliis quibusvis Ordinibus, eorumque Superioribus, & perſonis, ſub quibuſcumque tenoribus & formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus & inſolitis clauſulis, irritantibusque, & aliis decretis quomodolibet conceſſis, confirmatis, & innovatis: quibus omnibus, etiamſi de illis, eorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, expreſſa, & individua, non autem per clauſulas generales idem importantes mentio, ſeu quævis expreſſio habenda, aut aliqua alia exquiſita forma ad id ſervanda foret, idem PIVS prædeceſſor, illorum omnium tenores pro ſufficienter expreſſis habens, illis aliàs in ſuo robore permanſuris, eâ vice dumtaxat ſpecialiter & expreſsè derogavit, ceterisq; contrariis quibuſcumque. Ne autem de abſolutione, ſtatuto, ordinatione, inhibitione, præcepto, mandato, indulto, conceſſione, decreto & derogatione præfatis pro eo quòd ſuper illis ipſius P I I prædeceſſoris, ejus ſuperveniente obitu, litteræ confectæ non fuerunt, valeat quomodolibet hæſitari, ipſique Sebaſtianus Rex, ac Præpoſitus, & Societas hujuſmodi illorum fruſtrentur effectu, volumus, & ſimiliter dictâ Apoſtolicâ auctoritate decernimus, quòd ſtatutum, ordinatio, inhibitio, præceptum, mandatum, indultum, conceſſio, decretum, & derogatio P I I prædeceſſoris hujuſmodi, perinde à dictâ die VI. Kalendas Decembris, ſuum ſortiantur effectum, ac ſi ſuper illis ipſius P I I prædeceſſoris litteræ, ſub ejusdem diei Datum confectæ fuiſſent, prout ſuperius enarratur: quodq; præſentes litteræ ad probandum plenè abſolutionem, ſtatutum, ordinationem, inhibitionem, præceptum, mandatum, indultum, conceſſionem, decretum, & derogationem P I I prædeceſſoris hujuſmodi, ubique ſufficiant, nec ad id probationis alterius adminiculum requiratur. Quocircà venerabilibus fratribus noſtris Toletan. & Avinionen. Archiepiſcopis, ac Epiſcopo Leodien. per Apoſtolica ſcripta mandamus, quatenus ipſi, vel duo, aut unus eorum per ſe, vel alium, ſeu alios, præſentes litteras, & in eis contenta quæcumque, ubi, & quando opus fuerit, ac quoties pro parte Sebaſtiani Regis, vel Præpoſiti Generalis Societatis hujuſmodi fuerint requiſiti, ſolemniter publicantes, eisque in præmiſſis efficacis defenſionis præſidio aſſiſtentes, faciant, auctoritate noſtra, illos ſtatuto, ordinatione, inhibitione, præcepto, mandato, indulto, conceſſione, decreto, & derogatione prædictis pacificè frui & gaudere: non permittentes eos, vel eorum aliquem, deſuper per quoſcumque quavis auctoritate fungentes, quomodolibet indebitè moleſtari; contradictores quoslibet ac inobedientes, & rebelles per ſententias, cenſuras, &

Hæc Pii contra Apoſtatas conceſſio à die 26. Novembris anno 1565. ſortitur ſuum effectum.

Deputantur Iudices conſervatores.

pœ-

pœnas Eccleſiaſticas, aliaque opportuna juris remedia, appellatione poſtpoſita, compeſcendo; nec non legitimis ſuper his habendis ſervatis proceſſibus illos cenſuras & pœnas prædictas incurriſſe declarando, easque etiam iteratis vicibus aggravando, & auxilium brachii ſæcularis, ſi opus fuerit, invocando. Non obſtantibus ſanctæ memoriæ BONIFACII Papæ VIII. etiam prædeceſſoris noſtri, quâ cavetur, ne quis extra ſuam civitatem, vel diœceſim, niſi in certis exceptis caſibus, & in illis ultra unam dietam à fine ſuæ diœceſis ad judicium evocetur, ſeu ne Iudices à dictâ Sede deputati extra civitatem, vel diœceſim, in quibus deputati fuerint, contra quoſcumque procedere, aut alii vel aliis vices ſuas committere præſumant; & de duabus dietis in Concilio generali editâ, dummodò quis ultra tres dietas auctoritate præſentium, ad judicium non trahatur: & aliis Apoſtolicis conſtitutionibus contrariis quibuſcumque omnibus ſuprà dictis, aut ſi aliquibus communiter, vel diviſim, ab eadem ſit Sede indultum, quòd interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſſint, per litteras Apoſtolicas, non facientes plenam & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto hujuſmodi mentionem. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ voluntatis & decreti infringere, vel ei auſu temerario contraire: ſi quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum ejus ſe noverit incurſurum. Datum Romæ apud S. Petrum, anno Incarnationis Dominicæ milleſimo quingenteſimo ſexageſimo quinto, ſextodecimo Kal. Februarii, Pontificatus noſtri anno primo.

Io. Bapt. Fauchier.

F. de Torres.

PII V.

CONFIRMATIO

Conſtitutionum Societatis circa contractus non capitulariter celebrandos.

ANNO M. D. LXVIII.

PIUS EPISCOPUS *Servus ſervorum Dei, Ad perpetuam rei memoriam.*

INnumerabiles fructus, quos benedicente Domino, Chriſtiano orbi Societas IESU, viros litterarum præcipue ſacrarum ſcientiâ, religione, vitâ

Digitized by Google

PIIV. vita exemplari, morumque ſanctimoniâ perſpicuos, multorum religioſiſſimos præceptores, ac verbi divini, etiam apud longinquas & barbaras illas nationes, quæ Deum penitùs non noverant, optimos prædicatores & interpretes producendo, feliciſſimè hactenus attulit, & adhuc ſollicitis ſtudiis afferre non deſiſtit, animo ſæpius revolventes noſtro, libenter non ſolùm ea, quæ aliàs in ipſius Societatis favorem à Romanis Pontificibus prædeceſſoribus noſtris, Nobisque, & aliis emanata ſunt, ut firmiùs ſubſiſtant cùm à nobis petitur, Apoſtolicæ & perpetuæ firmitatis robore, verùm etiam Societatem ipſam, quantum nobis ex alto conceditur, ſpecialibus favoribus & gratiis munimus. Sanè exhibita nobis nuper pro parte dilectorum filiorum Religioſorum dictæ Societatis petitio continebat, quòd litteris tam felicis recordationis PAVLI III. ſub milleſimo quingenteſimo quadrageſimo ſexto, quàm piæ memoriæ IVLII III. Romanorum Pontificum prædeceſſorum noſtrorum, ſub milleſimo quingenteſimo quinquageſimo annis Incarnationis Dominicæ, reſpectivè confectis, per dictorum pontificum ſucceſſores, & Nos confirmatis, in favorem ipſius Societatis emanatis, ac illius Conſtitutionibus, omnimoda Collegiorum ipſius Societatis gubernatio, ad pro tempore exiſtentem Præpoſitum Generalem, vel ipſam Societatem ſpectet: Indeque ſit, ut neque Collegia præfata Capitulum habeant, neque capitulariter ad quævis peragenda congregentur; omnisque facultas celebrandi contractus ex eisdem Conſtitutionibus, penes Præpoſitum præfatum reſideat, quod etiam Generalis Congregatio ad commodiorem Societatis hujusmodi negotiorum expeditionem, utile, imò neceſſarium judicans, voluit, & publico inſtrumento decrevit & declaravit. Quare pro parte eorumdem Religioſorum nobis humiliter ſupplicatum fuit, quatenus litteris, & Conſtitutionibus, ac voluntati, decreto, & declarationi præfatis, pro illorum fi[illegible]ori ſubſiſtentiâ, robur Apoſtolicæ confirmationis adjicere, ac præmiſſa eidem Societati de novo concedere, aliasque in præmiſſis opportunè providere de benignitate Apoſtolica dignaremur. Nos igitur, qui Societatem præfatam, nobis, & Apoſtolicæ Sedi apprimè caram, ſingulari paternoque amore proſequimur, Religioſos præfatos, eorumque ſingulos, à quibusvis excommunicationis, ſuſpenſionis, & interdicti, aliisque Eccleſiaſticis ſententiis, cenſuris, & pœnis à jure, vel ab homine, quavis occaſione, vel cauſſa latis, ſi quibus quomodolibet innodati exiſtunt, ad effectum præſentium dumtaxat conſequendum, harum ſerie abſolventes, & abſo-

Ampla commendatio Societatis.

Juxta Bullas Pauli III. & Julii III. & ex conſtitutionibus, Collegiorum gubernatio penes Generalem, vel Societatem exiſtit.

In Collegiis capitula non congregantur.

Facultas celebrandi contractus ad Præpoſitum Generalem ſpectat, juxta conſtitutiones, & decretum congregationis.

ſolutos fore cenſentes: Nec non litterarum, & Conſtitutionum, ac decreti, & declarationis prædictorum tenores, ac Datum præſentibus pro expreſſis habentes, hujuſmodi ſupplicationibus inclinati, litteras & Conſtitutiones, ac voluntatem, & decretum, nec non declarationem, prædicta, prout præmiſſa concernunt, ex certa ſcientia, Apoſtolica auctoritate tenore præſentium perpetuò confirmamus, & approbamus, ac illis perpetuæ, & inviolabilis firmitatis robur adjicimus. & infrà. Volumus autem, & eadem Apoſtolica auctoritate decernimus, quòd præſentium litterarum tranſumptis, manu alicujus Notarii publici ſubſcriptis, & ſigillo alicujus Curiæ Eccleſiaſticæ, aut perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ, vel Canonici alicujus Cathedralis, ſeu Collegiatæ Eccleſiæ munitis, eadem prorſus fides ubilibet in judicio, & extra adhibeatur, quæ ipſis originalibus litteris adhiberetur, ſi exhibitæ forent vel oſtenſæ. Nulli, &c. Datum Romæ apud S. Petrum, anno Incarnationis Dominicæ M. D. LXVIII. III. Kal. Maii, Pontificatus noſtri anno tertio.

PII V. *Superiora confirmat Pontifex.* *Tranſumptis habeatur fides.*

Io. Barengus.

Io. Bapt. Fauchier.

PII V.
PRIVILEGIA

Circa prælectiones in Collegiis, etiam ubi aliorum ſunt Univerſitates, declarantur. Alia item in Scholarium favorem, Societatis ſcholas frequentantium conceduntur.

ANNO M. D. LXXI.

PIVS PAPA V. *Ad perpetuam rei memoriam.*

CUm litterarum ſtudia ad benè beateque vivendum ſummoperè conferre cenſeamus, ad ea libenter attendimus, per quæ Magiſtrorum numerum, jamdudum in publicis ſtudiorum Vniverſitatibus inſtitutum, non ſolùm conſervemus, ſed etiam, quantum cum Deo poſſumus, per amplius augeamus. Exhibita ſanè nobis nuper pro parte dilecti filii præpoſiti Generalis Societatis IESV, petitio continebat, quòd licet ipſa Societas in Collegiis, tam extra quàm intra ſtudiorum generalium Vniverſitates conſtitutis, varios

 rios Philoſophiæ, & Theologiæ Profeſſores manutenere ſtuduerit; ad effectum, ut non ſolùm dictam Societatem ingreſſi, ab illis eruditi, ſperatos in vineâ Domini fructus portare poſſent; verùm etiam, ut diverſarum nationum juvenes, qui Magiſtrorum penuriâ litteris operam dare deſiſtebant, hac commoditate allecti, rectè vivendi normam edocti, ſapientiæque donum amplexi, litteris ſimul & bonis operibus proficerent: ac propterea, prout etiam Sedis Apoſtolicæ auctoritate ſuffulti, id facere omnino poterant, ſemper curaverint, ut illarum ſtudioſi tam lectionibus, quàm diſputationibus, & aliis ſcholaſticis exercitationibus excolerentur; nihilominùs, cùm in quibusdam Vniverſitatibus quorumdam privilegiorum prætextu eveniat, ut qui in Collegiis Societatis hujusmodi eorum curſus confecerunt, illi eis ad gradus ſuſcipiendos minimè ſuffragentur, interdum etiam ſcholaſticis ipſis prohibeatur, ne hujusmodi lectiones ſub pœnâ excluſionis à gradibus prædictis, & aliis forſan cenſuris audiant, in magnum inibi proficere ſtudentium detrimentum, & legere ac laborare ſatagentium, vilipendium & gravamen. Quare idem Præpoſitus Generalis, cui nil aliud cordi eſt, quàm Catholicæ fidei, quæ plurimùm ex hac ratione propagari poteſt, conſervatio, nobis humiliter ſupplicari fecit, ut ſibi in præmiſſis opportunè providere de benignitate Apoſtolicâ dignaremur. Nos, qui quorumlibet privilegia, præſertim ex quibus communis utilitas provenit, illibata ubique cupimus præſervari; eumdem Præpoſitum Generalem à quibusvis excommunicationis, ſuſpenſionis, & interdicti, aliisque Eccleſiaſticis ſententiis, cenſuris, & pœnis à jure, vel ab homine, quavis occaſione vel cauſſâ latis, ſi quibus quomodolibet innodatus exiſtit, ad effectum præſentium dumtaxat conſequendum, harum ſerie abſolventes, & abſolutum fore cenſentes; nec non litterarum, & aliorum quorumcumque dictæ Societatis ſuper hoc illi conceſſorum privilegiorum tenores præſentibus pro expreſſis habentes, hujusmodi ſupplicationibus inclinati, auctoritate Apoſtolicâ per præſentes decernimus & declaramus, quòd Præceptores hujusmodi Societatis, tam litterarum humaniorum, quàm liberalium Artium, Theologiæ, vel cujusvis earum facultatum in ſuis Collegiis, etiam in locis, ubi Vniverſitates extiterint, ſuas lectiones, etiam publicas legere (dummodò per duas horas de manè, & per unam horam de ſerò cum lectoribus Vniverſitatum non concurrant) liberè & licitè poſſint; quodque quibuſcumque Scholaſticis liceat in hujuſmodi Collegiis lectiones, & alias ſcholaſticas exercitationes frequentare, ac quicumque in eis Philoſophiæ,

Præceptores Societatis poſſunt, etiam ubi Vniverſitates ſunt, publicè legere, quibusdam horis exceptis.

Externi poſſunt Societatis lectiones frequentare: & debent in Vniverſitatibus ad grad9 admitti.

phiæ, vel Theologiæ Auditores fuerint, in quavis Vniverſitate ad gradus admitti poſſint; & curſuum, quos in Collegiis prædictis confecerint, ratio habeatur, ita ut ſi in examine ſufficientes inventi fuerint, non minùs, ſed pariformiter, & absque ulla penitùs differentia, quàm ſi in Vniverſitatibus præfatis ſtuduiſſent, ad gradus quoſcumque, tam Baccalaureatus, quàm Licentiaturæ, Magiſterii, & Doctoratus admitti poſſint, & debeant; eisque ſuper præmiſſis ſpecialem licentiam & facultatem concedimus. Diſtrictiùs inhibentes Vniverſitatum quarumcumque Rectoribus, & aliis quibuſcumque ſub excommunicationis majoris, aliisque arbitrio noſtro moderandis, infligendis, & imponendis pœnis, ne Collegiorum hujusmodi Rectores, & Scholares in præmiſſis quovis quæſito colore moleſtare audeant vel præſumant. Decernentes quoque præſentes litteras ullo unquam tempore de ſubreptionis vel obreptionis vitio, aut intentionis noſtræ, vel quopiam alio defectu notari, vel impugnari nullatenus poſſe, minusque ſub quibusvis ſimilium, vel diſſimilium gratiarum revocationibus, ſuſpenſionibus, limitationibus, & aliis contrariis diſpoſitionibus comprehendi ullatenus poſſe: ſicque per quoſcumque Iudices & Commiſſarios quavis auctoritate fungentes, etiam Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinales, ac cauſſarum Palatii Apoſtolici Auditores, ſublatâ eis & eorum cuilibet quavis aliter judicandi facultate, judicari debere; irritum quoque & inane, ſi ſecus ſuper his à quoquam quavis auctoritate ſcienter vel ignoranter contigerit attentari. Quocirca Venerabilibus Fratribus Archiepiſcopo Valentin. & Epiſcopo Segobien. & dilecto filio Cauſſarum Curiæ Cameræ Apoſtolicæ generali Auditori per præſentes mandamus, quatenus ipſi, vel duo, aut unus eorum per ſe, vel alium ſeu alios, præſentes litteras, & in eis contenta quæcumque, ubi & quando opus fuerit, ac quoties pro parte ipſius Præpoſiti Generalis, vel pro eo agentium fuerint requiſiti, ſolemniter publicantes, eisque in præmiſſis efficacis defenſionis præſidio aſſiſtentes faciant omnes, quos præſentes litteræ concernunt, præmiſſis omnibus pacificè frui & gaudere. Non permittentes eos deſuper per quoſcumque quomodolibet indebitè moleſtari; contradictores quoslibet & rebelles per ſententias, cenſuras & pœnas, aliaque opportuna juris & facti remedia, appellatione poſtpoſitâ, compeſcendo, legitimisque ſuper his habendis ſervatis proceſſibus, ſententias, cenſuras, & pœnas ipſas, etiam iteratis vicibus, aggravando, & interdictum Eccleſiaſticum apponendo, invocato etiam ad hoc, ſi opus fuerit, auxilio brachii ſæcularis. Non obſtantibus

[Margin: PII V.]

[Margin: Inhibetur Vniverſitatum Rectoribus, & aliis.]

[Margin: Hæ litteræ ſub quibusvis derogationibus non comprehenduntur.]

[Margin: Iudices qui aſſiſtant.]

[Margin: Non obſtantibus, &c.]

P V. tibus præmiſſis, ac felicis recordationis Bonifacii Papæ VIII. prædeceſſoris noſtri de una, & Concilii generalis de duabus dictis, dummodò ultra tres dietas quis, vigore præſentium, ad judicium non extrahatur; ac aliis Apoſtolicis conſtitutionibus, & ordinationibus, ac quibusvis etiam juramento, confirmatione Apoſtolicâ, vel quavis firmitate aliâ roboratis, ſtatutis, & conſuetudinibus, privilegiis, indultis, & litteris Apoſtolicis tam prædictis, quàm quibusvis aliis Vniverſitatibus, & Collegiis, ac quibuſcumque perſonis, tam Eccleſiaſticis, quàm ſæcularibus in genere, vel in ſpecie, ac ſub quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, & inſolitis clauſulis, irritantibusque, & aliis decretis in genere, vel in ſpecie quomodolibet conceſſis, confirmatis, approbatis & innovatis. Quibus omnibus, etiamſi de illis, eorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, & expreſſa mentio habenda foret, tenores hujusmodi præſentibus pro expreſſis habentes, illis aliàs in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat ſpecialiter & expreſsè derogamus, contrariis quibuſcumque. Aut ſi aliquibus communiter, vel diviſim ab Apoſtolicâ ſit Sede indultum, quod interdici, ſuſpendi vel excommunicari non poſſint per litteras Apoſtolicas, non facientes plenam, & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto hujuſmodi mentionem. Volumus autem, quod præſentium tranſumptis manu Notarii publici ſubſcriptis, & ſigillo alicujus perſonæ in dignitate Eccleſiaſticâ conſtitutæ munitis, eadem ubique fides adhibeatur, quæ ipſis originalibus adhiberetur, ſi forent exhibitæ vel oſtenſæ. Datum Romæ apud S. Petrum, ſub annulo Piſcatoris, die x. Martii, M. D. LXXI. Pontificatus noſtri anno ſexto.

Tranſumptis habeatur fides.

Cæ. Glorierius.

PII V.

DECLARATVR

Societas ex inſtituti ratione Mendicans, aliisque Mendicantium ordinibus connumeratur, & privilegiis æquatur.

ANNO M. D. LXXI.

PIVS PAPA V. *Ad perpetuam rei memoriam.*

DVm indefeſſæ conſiderationis intuitu perſcrutamur, quantam Chriſtianæ Reipublicæ utilitatem attulerint dilecti filii Presbyteri Societatis

IESV;

IESV; ac planè conſpicimus eos vere mundi hujus relictis illecebris, adeò Servatori ſuo ſe dedicaſſe, ut conculcatis theſauris, quos ærugo & tinea comedit; lumbisque paupertate, & humilitate præcinctis, non contenti terrarum finibus, usque ad Orientales & Occidentales Indias penetraverint; ac eorum aliquos ita Domini amor perſtrinxerit, ut etiam proprii ſanguinis prodigi, ut verbum Dei inibi efficacius plantarent, martyrio voluntario ſe ſuppoſuerint; perque eorum ſpiritualia exercitia etiam regna ipſa fidem Chriſti agnoverint; ac tam inibi, quàm ubique terrarum, caritatis & miſericordiæ opera exercere ſtudeant; facere nullo modo poſſumus, quin eos tamquam veros palmites in Chriſto per caritatem conjunctos, & benignè amplectamur, & ea ſibi ſpecialiter concedamus, quæ & paupertatis per eos emiſſæ voto, & eorum inſtituto ac commoditati credimus profutura. Hinc eſt quod Nos attendentes, quod licet dilecti filii Præpoſitus Generalis, & Presbyteri Societatis hujusmodi, tum quia ipſa Societas mendicans exiſtit (quippe quæ ex ejus inſtituto, & Conſtitutionibus Apoſtolicâ auctoritate confirmatis, bona ſtabilia poſſidere nequit, ſed incertis eleemoſynis, fideliumque largitionibus & ſubventionibus vivit) tum quia non minus quam ceteri mendicantes in excolendâ vineâ Domini aſſiduè laborant, fructusque ingentes & ſalutiferos producunt, ac propterea eisdem privilegiis, indultis, & gratiis Fratribus Mendicantibus hactenus conceſſis uti, frui, potiri, & gaudere meritò poſſint ac debeant. Cum tamen illud aliquando in controverſiam deduci poſſet, ex eo quod dicta Societas Collegia habeat ſecum adjuncta; Nos ambiguitatem hujusmodi omnino amputare volentes, eosdemque Præpoſitum & Societatem, eorumque ſingulos à quibusvis excommunicationis, ſuſpenſionis, & interdicti, aliisque Eccleſiaſticis ſententiis, cenſuris, & pœnis, à jure vel ab homine quavis occaſione vel cauſsâ latis, ſi quibus quomodolibet innodati exiſtunt, ad effectum præſentium dumtaxat conſequendum, harum ſerie abſolventes, & abſolutos fore cenſentes; nec non dictæ Societatis inſtituti, Conſtitutionum & diſpoſitionum, tam de jure quàm ab homine provenientium, nec non Privilegiorum, immunitatum, indulgentiarum, & gratiarum Mendicantibus Fratribus hujusmodi, quomodolibet conceſſorum, ac litterarum deſuper confectarum tenores præſentibus pro expreſſis habentes; Motu proprio, non ad ipſorum Præpoſiti Generalis, & Societatis, vel alicujus eorum, aut alterius pro eis nobis ſuper hoc oblatæ petitionis inſtantiam, ſed ex merâ liberalitate, & certâ ſcientiâ noſtris, illam, & illius Præpoſitum, ac

PII V.

Societas Mendicans exiſtit.

Societatem inter Mendican-

PII V. ac ſingulas perſonas Societatis hujuſmodi verè, & non ficte, mendicantes fuiſſe, eſſe, & fore; & inter aliorum Fratrum & Religioſorum Mendicantium Ordines, aliosque Fratres, & Religioſos mendicantes, prout illos nos connumeramus, & connumerari debere: ac omnes & ſingulas tam juris, quam hominum diſpoſitiones in favorem religioſorum, ſeu Fratrum Mendicantium nunc, & pro tempore emanatas, etiam in Societate, illiusque Domibus, Collegiis, Præpoſito, & aliis religioſis locum habere: Nec non omnia & ſingula quæcumque, quotcumque, & qualiacumque ſint, etiam ſpeciali notâ digna Privilegia, immunitates, exemptiones, facultates, conceſſiones, indulta, indulgentias, peccatorum remiſſiones, & gratias tam ſpirituales quam temporales, litterasque Apoſtolicas, etiam juſtitiam, ſive mixtim concernentia, hactenus per Nos, & quoſcumque alios Romanos Pontifices, tam prædeceſſores, quam ſucceſſores noſtros, & denique Sedem Apoſtolicam & illius Legatos de latere, ſive Nuntios, & quaſcumque alias perſonas, quavis auctoritate fungentes, etiam motu, & ſcientia ſimilibus, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, etiam conſiſtorialiter, tam in genere, quàm in ſpecie, & tam communiter, & conjunctim, quam particulariter, & diviſim, etiam per modum extenſionis, ſeu communicationis, & alias quomodolibet, quibusvis Ordinibus Fratrum & Sororum Mendicantium quocumque nomine nuncupentur, illorumque congregationibus, conventibus, & capitulis, ac utriusque ſexus perſonis, ac illorum Monaſteriis, Domibus, Eccleſiis, Hoſpitalibus, & aliis piis locis hactenus conceſſa, & in poſterum concedenda (quorum omnium, & ſingulorum tenores, ac ſi de verbo ad verbum inſerti forent, præſentibus pro expreſſis & inſertis haberi volumus) eisdem Præpoſito, ac Societati, & omnibus illius perſonis, Domibus ac Collegiis ubique terrarum ſitis, ita quòd Societas, Domus, Collegia, Præpoſitus, & perſonæ hujuſmodi omnibus, & ſingulis prædictis Privilegiis, immunitatibus, exemptionibus, facultatibus, conceſſionibus, indultis, indulgentiis, gratiis, & litteris eiſdem Fratrum, & Sororum Mendicantium Ordinibus, Congregationibus, Conventibus, Capitulis, perſonis, Monaſteriis, Domibus, Eccleſiis, Hoſpitalibus, & aliis piis locis, ut præfertur conceſſis & concedendis, anteà potuerint, & nunc ac in futurum (dummodò inſtituto Societatis, & Præpoſiti, ſeu deputatarum perſonarum hujuſmodi voluntati & beneplacito non refragentur) poſſint liberè & licitè uti, frui, potiri, & gaudere in omnibus, & per omnia, non ſolùm ad illorum inſtar, ſed pariformiter, & æquè

Mendicantium Ordines connumerari debere, declaratur.

Diſpoſitiones quælibet in favorem Mendicantium, locum habent etiam in Societate.

Gratiæ & privilegia omnia Mendicantibus Ordinibus conceſſa, & concedenda, Societati conceduntur.

æquè principaliter, abſque ullâ prorſus differentiâ, perinde ac ſi Societati, Præpoſito, perſonis, Domibus & Collegiis prædictis nominatim, & ſpecialiter, ac generaliter conceſſa fuiſſent; Apoſtolicâ auctoritate, tenore præſentium perpetuò ſancimus, volumus, & declaramus, ac pariter concedimus, indulgemus, & elargimur. Decernentes, præſentes litteras nullo unquam tempore per Nos, aut Sedem prædictam revocari, aut limitari, vel illis derogari poſſe, neque ſub ullis ſimilium, vel diſſimilium gratiarum revocationibus, alterationibus, limitationibus, derogationibus, aut aliis contrariis diſpoſitionibus, nunc, & pro tempore emanatis comprehendi, ſed ſemper ab illis excipi, & quoties revocari, alterari, limitari, vel derogari contingat, toties in priſtinum, & eum in quo ante præmiſſa erant, ſtatum reſtitutas, & de novo, etiam ſub poſteriori datâ per pro tempore exiſtentem Societatis hujuſmodi Præpoſitum Generalem eligenda, conceſſas eſſe, & fore; ac ita, & non aliter per quoſcumque judices tam ordinariâ, quàm delegatâ & mixtâ auctoritate fungentes, etiam S. R. E. Cardinales, etiam Sedis Apoſtolicæ Legatos de latere, & Nuntios, ac cauſſarum Palatii Apoſtolici Auditores, ſublata eis, & eorum cuilibet, quavis aliter judicandi facultate, ubique & in quavis inſtantia interpretari, cenſeri, cognoſci & decidi debere: Irritum quoque & inane quidquid ſecus ſuper his à quoquam, quavis auctoritate, ſcienter vel ignoranter, contigerit attentari. Quocircà venerabilibus Fratribus Patriarchis, Archiepiſcopis, & Epiſcopis, ac dilectis filiis eorum Vicariis in ſpiritualibus, aut officialibus generalibus, & curiæ cauſſarum Cameræ Apoſtolicæ generali Auditori, nec non Abbatibus, Prioribus, Præpoſitis, Decanis, Archidiaconis, Canonicis, & Capitulis, ac aliis ad quos id quomodolibet ſpectat, & ſpectabit, per præſentes Motu ſimili mandamus, quatenus ipſi, vel duo aut unus eorum, per ſe vel alium ſeu alios, præſentes litteras, & in eis contenta quæcumque, ubi & quando opus fuerit, ac quoties pro parte dictorum Præpoſiti, & perſonarum Societatis hujuſmodi, vel alicujus eorum, fuerint requiſiti, ſolemniter publicantes, eiſque in præmiſſis efficacis defenſionis præſidio aſſiſtentes, faciant eos præmiſſis omnibus & ſingulis pacificè frui & gaudere, non permittentes eos deſuper per quoſcumque quomodolibet indebitè moleſtari: contradictores quoslibet & rebelles per ſententias, cenſuras, & pœnas Eccleſiaſticas, aliaque opportuna juris & facti remedia, appellatione poſtpoſitâ, compeſcendo, legitimiſque ſuper his habendis ſervatis proceſſibus, ſententias, cenſuras, & pœnas ipſas etiam iteratis

P I I V.

Hæ litteræ ſub quibusvis derogationibus non comprehenduntur.

Deputantur Iudices.

P. I I V. *Non obſtantibus, &c.* ratis vicibus aggravando, invocato etiam ad hoc, ſi opus fuerit, auxilio brachii ſæcularis. Non obſtantibus noſtra de non expediendis litteris ſuper indulgentiis ad inſtar, ac felicis recordationis Bonifacii Papæ VIII. Prædeceſſoris noſtri de una, & Concilii generalis de duabus dietis, dummodò ultra tres dietas quis vigore præſentium ad judicium non trahatur; & aliis Apoſtolicis conſtitutionibus, ac quibusvis etiam juramento, confirmatione Apoſtolicâ, vel quavis firmitate aliâ roboratis ſtatutis & conſuetudinibus, Privilegiis quoque, indultis, & litteris Apoſtolicis, quibusvis perſonis per quoſcumque Romanos Pontifices prædeceſſores noſtros, ac Nos, & Sedem Apoſtolicam, etiam Motu & ſcientiâ ſimilibus, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, & cum quibusvis irritativis, annullativis, caſſativis, revocativis, modificativis, præſervativis, exceptivis, declarativis, mentis atteſtativis, ac derogatoriarum derogatoriis, aliiſque efficacioribus & inſolitis clauſulis, irritantibusque & aliis decretis in genere vel in ſpecie, ac aliàs quomodolibet, etiam pluries conceſſis, confirmatis, & innovatis: quibus omnibus & ſingulis, etiam ſi in eis caveatur expreſſe, quòd illis nullatenus derogari poſſit, pro illorum ſufficienti derogatione, de illis, eorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, & expreſſa mentio habenda, ſeu aliqua alia forma ad hoc ſervanda foret, tenores hujusmodi præſentibus pro expreſſis habentes, illis aliàs in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat ſpecialiter & expreſſe derogamus, contrariis quibuſcumque: aut ſi aliquibus communiter vel diviſim ab eâdem ſit Sede indultum, quòd interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſſint per litteras Apoſtolicas, non facientes plenam & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto hujusmodi mentionem. Volumus autem,

Tranſumptis habeatur fides. quòd præſentium tranſumptis manu alicujus Notarii publici ſubſcriptis, & ſigillo alicujus perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ munitis, eadem prorſus fides in judicio, & extra adhibeatur, quæ ipſis originalibus litteris adhiberetur, ſi forent exhibitæ vel oſtenſæ. Datum Romæ apud S. Petrum, ſub annulo Piſcatoris, die VII Iulii, M. D. LXXI. Pontificatus noſtri anno ſexto.

P. Ruis.

Io. Beiel.

GRE-

Digitized by Google

GREGORII XIII.

FACVLTAS

Conſervatores Iudices aſſumendi in quibuſcumque cauſſis.

ANNO M. D. LXXIII.

GREGORIVS EPISCOPVS *Servus ſervorum Dei, Ad perpetuam rei memoriam.*

ÆQuum reputamus & rationi conſonum, ut ea, quæ de Romani Pontificis gratia proceſſerunt, licet ejus ſuperveniente obitu litteræ Apoſtolicæ ſuper illis confectæ non fuerint, ſuum ſortiantur effectum. Dudum ſiquidem fel. rec. PIO Papæ V. prædeceſſori noſtro, pro parte dilectorum filiorum Præpoſiti Generalis & Religioſorum Societatis IESV, expoſito, quòd cùm dicta Societas, benedicente Domino, longè lateque eſſet propagata, ac ad Dei laudem & honorem, militantiſque Eccleſiæ profectum in dies augeretur; & propter diverſa bona temporalia, quæ Collegia Scholarium ſub eorum curà inſtituta poſſidebant conſervanda & recuperanda, lites aliaque forenſia frequenter ſubire neceſſariò cogeretur, exindeque fieret, ut ejus perſonæ, quæ animarum ſaluti implicitæ litium anfractus, qui ab eorum inſtitutis valdè diſſonabant, evitare cupiebant, ab earum miniſterio, non ſine animi ſui dolore, cum animarum hujuſmodi diſpendio diſtraherentur; & eidem prædeceſſori, pro parte eorundem Præpoſiti Generalis & Religioſorum aſſerentium, eorum bona à quorumcumque locorum ordinariorum juriſdictione libera & exempta, ac ſub Romani Pontificis & Sedis Apoſtolicæ protectione aliàs recepta fuiſſe, humiliter ſupplicato, ut eorum quieti more pii patris, ac aliàs in præmiſſis opportunè conſulere de benignitate Apoſtolicà dignaretur; idem prædeceſſor, qui ad gratos Deo, & univerſæ Reipublicæ Chriſtianæ utiles, & neceſſarios fructus, quos Societatis prædictæ perſonæ in vineà Domini ſemper proferebant, debitum reſpectum habebat, facere nullo modo poterat, quin ipſis ea concederet, per quæ ipſi, eorumque res & bona à noxiis, juſtitiæ miniſterio, præſervarentur; eoſdem Præpoſitum Generalem & Religioſos, ac eorum ſingulos à quibusvis excommunicationis, ſuſpenſionis & interdicti, aliiſque Eccleſiaſticis ſententiis, cenſuris, & pœnis, à jure vel ab homine, quavis occaſione vel cauſſa latis, ſi quibus quomodolibet innodati exiſtebant, ad effectum infra ſcriptorum dumtaxat con-

ſequen-

Digitized by Google

GREG. XIII. ſequendum abſolvens, & abſolutos fore cenſens, hujuſmodi ſupplicationibus inclinatus, ſub Dat. videlicet VIII. Kal. Iunii Pontificatus ſui anno tertio, eidem Societati, ſingulisque illius perſonis, ac eorum familiaribus, clericali charactere tamen inſignitis, ut in quibuſcumque cauſſis tam civilibus, quàm criminalibus, ac mixtis, etiam in eis, in quibus actores, vel conventi rei forent, ipſis contra quaſcumque Communitates & Collegia hujusmodi, omnes & ſingulos Archiepiſcopos, & Epiſcopos, ac Abbates, nec non alias perſonas in dignitate Eccleſiaſticâ conſtitutas, ac Metropolitanarum, & aliarum Cathedralium Eccleſiarum Canonicos, ac eorumdem Archiepiſcoporum, & Epiſcoporum Vicarios in ſpiritualibus, & Officiales generales ubilibet conſtitutos, in ſuos poſſent aſſumere Conſervatores, & Iudices ordinarios, indulſit: ipſis verò ſic electis, vel duobus, aut uni eorum, ut per ſe, vel alium, ſeu alios, etiamſi ſint extra loca, in quibus Conſervatores & Iudices deputati forent, eidem Societati efficacis defenſionis præſidio aſſiſtentes, non permitterent Societatem, Collegiaque hujusmodi ſuper terris, locis, domibus, poſſeſſionibus, & juribus; nec non fructibus, cenſibus, reditibus, & proventibus, ac quibuſcumque aliis bonis mobilibus & immobilibus, ſpiritualibus & temporalibus, nec non privilegiis & indultis, eis & dictæ Societati tam Apoſtolica, quàm ordinaria, & aliàs ritè Regia auctoritatibus conceſſis, & aliis rebus ad dictam Societatem communiter, vel diviſim ſpectantibus à quibuſcumque perſonis tam ſæcularibus, quàm Eccleſiaſticis, ac quacumque auctoritate & ſuperioritate fungentibus, quoquo modo indebitè moleſtari, vel eis gravamina, damna, aut injurias irrogari: facerentque cùm ab eisdem Societate, aut perſonis, vel Procuratoribus ſuis, ſeu aliquo ex eis, forent requiſiti ſuper reſtitutione locorum, terrarum, domorum, poſſeſſionum, jurium, & bonorum mobilium & immobilium, redituum quoque & proventuum, ac aliorum quorumcumque bonorum, nec non privilegiorum & indultorum, eis tunc & pro tempore conceſſorum, obſervatione; nec non de quibuslibet moleſtiis, injuriis, damnis tunc præſentibus, & futuris, in illis videlicet, quæ judicialem requirerent indaginem, ſummariè, ſimpliciter, & de plano, ſine ſtrepitu & figura judicii; in aliis verò prout eorum qualitas exegiſſet, juſtitiæ complementum: occupatores, ſeu detentores, præſumptores, & injuriatores hujusmodi, nec non contradictores quoslibet & rebelles, etiamſi aliàs, quàm ut præfertur, qualificati exiſterent, quandocumque, & quotieſcumque expediſſet, auctoritate Apoſtolica per ſententias, cen-

Conſervatores Iudices eligere poſſunt Societatis tum religioſi, tum familiares clerici.

In moleſtiis, & damnis, ſummariè; In aliis, prout rerum qualitas exegerit, procedendum.

Conſervatorum Iudicum facultates.

cenſuras, & pœnas Eccleſiaſticas, aliaque opportuna juris & facti remedia, appellatione poſtpoſita, compeſcendo: legitimisque, ſuper his habendis, ſervatis proceſſibus, eos, quos ſententias, cenſuras, & pœnas, per eosdem Conſervatores ſeu Iudices pro tempore latas, incurriſſe, eis conſtitiſſet; eas incurriſſe declararent, & quoties opus fuiſſet, etiam iteratis vicibus aggravarent, nec non auxilium brachii ſæcularis invocarent, commiſit & mandavit. Ac inſuper ſi per ſummariam informationem, per eos ſuper his habendam, ipſis conſtitiſſet, quòd ad loca, in quibus occupatores, præſumptores, moleſtatores, & injuriatores hujusmodi, ac alios, quos litteræ tunc deſuper conficiendæ concernerent, pro tempore majori contigiſſet, pro monitionibus, & inhibitionibus ipſis, ac citationibus eis faciendis, tutus non pateret acceſſus, Iudicibus & Conſervatoribus hujusmodi monitiones & citationes præfatas, ac inhibitiones quaslibet, per edicta publica locis publicis affigenda, de quibus eſſet veriſimilis conjectura, quòd ad ipſorum monitorum, citatorum, & inhibitorum notitiam pervenire valerent, faciendi; nec non eisdem occupatoribus, detentoribus, præſumptoribus, moleſtatoribus, injuriatoribus, contradictoribus, & rebellibus, etiam ſub cenſuris & pœnis Eccleſiaſticis, ac etiam pecuniariis eorum arbitrio moderandis, inhibendi: ac quibusvis inhibitionibus, eis pro tempore, etiam prætextu quarumcumque litterarum Conſervatoriarum, ſeu privilegiorum Apoſtolicorum, quibuslibet conceſſorum & concedendorum, pro tempore factis non obſtantibus, eorum juriſdictionem libere exercendi; loca ad quæ eos declinare contigerit, & in quibus ſcienter ſtare permiſſi forent, Eccleſiaſtico interdicto ſubjiciendi, plenam & liberam facultatem conceſſit. Ac monitiones, requiſitiones, inhibitiones, & citationes, ſic factas, perinde ipſos monitos, requiſitos, inhibitos, & citatos arctarent, ac ſi eis perſonaliter factæ, inſinuatæ, & intimatæ forent; Ac tunc deſuper conficiendis litteris, & in eis contentis diſpoſitionibus, per quaſcumque derogationes, in quibusvis aliis litteris Apoſtolicis gratiam, vel juſtitiam, & mixtim continentibus, per eumdem prædeceſſorem, & Sedem Apoſtolicam, etiam cum derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, & inſolitis clauſulis, & per quas earumdem litterarum tunc deſuper conficiendarum tenor, ac ſi de verbo ad verbum in eis inſertus foret, pro expreſſo haberetur, quibuſcumque perſonis, ſeu in eorum favorem, etiam Motu proprio, & ex certà ſcientià, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine conceſſas, & factas, ac faciendas, & concedendas nullatenus de-

GREG. XIII.

Per cenſuras compeſcendi: Declarandi, &c.

Inhibendi:

Interdicendi.

His litteris per quaſcumque alias derogationes non cenſetur derogatum.

GREG. XIII. derogatum cenſeretur, aut derogari poſſet, niſi tenor earumdem tunc deſuper conficiendarum litterarum, de verbo ad verbum, nihil penitùs omiſſo, foret in illis inſertus; & derogatio pro tempore facta hujuſmodi, per trinas diſtinctas litteras eumdem tenorem continentes, tribus ſimiliter diſtinctis vicibus eidem Societati intimata & inſinuata foret; & quod aliter earumdem litterarum tunc deſuper conficiendarum pro tempore factæ derogationes nemini ſuffragarentur. Quodque quilibet Iudicum, & Conſervatorum præfatorum valeret proſequi articulum, etiam per alium inchoatum, quamvis idem inchoans nullo foret canonico impedimento præditus: quodque cuilibet Conſervatorum, & Iudicum eorumdem, ab eadem die octavo Kal. Iunii eſſet in præmiſſis omnibus, ac eorum ſingulis, cœptis & non cœptis, tunc præſentibus & futuris, perpetua poteſtas & juriſdictio attributa; ut eo vigore, eâque firmitate poſſent in præmiſſis omnibus cœptis & non cœptis, tunc præſentibus & futuris, & pro prædictis procedere, ac ſi prædicta omnia, & ſingula coram eis cœpta fuiſſent, & eorum, ac cujuslibet ipſorum juriſdictio de præmiſſis omnibus, & ſingulis per citationem, vel modum alium perpetuata legitimè extitiſſet. ſicque per quoſcumque Iudices, & Commiſſarios, & cauſſarum Palatii Apoſtolici Auditores, ac S. R. E. Cardinales, ſublatâ eis & eorum cuilibet quavis aliter judicandi & interpretandi facultate & auctoritate, judicari & definiri debere: ac ex tunc ſi ſecus ſuper his à quoquam quavis auctoritate, ſcienter vel ignoranter, attentari contingeret, irritum & inane decrevit. Non obſtantibus, piæ mem. BONIFACII Papæ VIII. etiam prædeceſſoris noſtri, quâ cavebatur, ne quis extra ſuam civitatem, vel diœceſim, niſi in certis exceptis caſibus, & in illis ultra unam dietam à fine ſuæ diœceſis ad judicium evocaretur: ſeu ne Iudices à Sede prædictâ deputati extra civitatem, vel diœceſim in quibus deputati forent, contra quoſcumque procedere præſumerent: & de duabus dietis in Concilio generali editâ, dummodò non ultra tres dietas aliquis, vigore earumdem litterarum tunc deſuper conficiendarum extraheretur; & quibusvis aliis Apoſtolicis, ac in Provincialibus & Synodalibus Conciliis editis, generalibus vel ſpecialibus Conſtitutionibus & Ordinationibus, ac quibusvis juramento, confirmatione Apoſtolicâ, vel quavis firmitate aliâ roboratis ſtatutis, & conſuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & litteris Apoſtolicis, quibusvis Regibus, Ducibus, Comitibus, ceterisque cujuſcumque dignitatis, qualitatis, & præeminentiæ, ac Ordinis, etiam Mendi-

Quilibet Conſervator poteſt proſequi articulum per alium inchoatum.

Non obſtantibus, &c.

dicantium, & conditionis exiſtentibus perſonis, in genere, vel in ſpecie, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, & inſolitis clauſulis, irritantibusque, & aliis decretis, quomodolibet etiam iteratis vicibus conceſſis, approbatis, & innovatis: Quibus omnibus idem PIVS prædeceſſor, etiam ſi pro illorum ſufficienti derogatione, de illis eorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, expreſſa, & individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clauſulas generales idem importantes, mentio, ſeu quævis alia expreſſio habenda, aut aliqua alia exquiſita forma ad id ſervanda foret; tenores hujusmodi, ac ſi de verbo ad verbum, nihil penitùs omiſſo, & formâ in illis traditâ obſervatâ, inſerti forent, pro ſufficienter expreſſis habens, illis aliàs in ſuo robore permanſuris, eâ vice dumtaxat ſpecialiter & expreſsè derogavit, ceterisque contrariis quibuſcumque. Voluit inſuper idem PIVS prædeceſſor, quòd litterarum tunc deſuper conficiendarum tranſumptis, manu alicujus Notarii publici ſubſcriptis, ac ſigillo alicujus perſonæ in dignitate Eccleſiaſticâ conſtitutæ munitis, eadem prorſus fides adhiberetur, quæ ipſis originalibus litteris adhiberetur, ſi forent exhibitæ vel oſtenſæ. Ne autem de abſolutione, indulto, & aliis præmiſſis, pro eo quòd ſuper illius ipſius PII prædeceſſoris, ejus ſuperveniente obitu, litteræ confectæ non fuerunt, valeat quomodolibet hæſitari, ipſaque Societas illorum fruſtretur effectu; Volumus, & ſimiliter Apoſtolicâ auctoritate decernimus, quòd indultum, & alia præmiſſa perinde à dictâ die VIII. Kal. Iunii, ſuum ſortiantur effectum, ac ſi ſuper illis ipſius PII prædeceſſoris litteræ confectæ fuiſſent, prout ſuperius enarratur: Quodque præſentes litteræ ad probandum plene abſolutionem, indultum, & alia præmiſſa ubique ſufficiant, nec ad id probationis alterius adminiculum requiratur. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ voluntatis & decreti infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac BB. Petri & Pauli Apoſtolorum ejus ſe noverit incurſurum. Datum Romæ apud S. Petrum anno Incarnationis Dominicæ milleſimo quingenteſimo ſeptuageſimo ſecundo, VIII. Kal. Iunii, Pontificatus noſtri anno primo.

GREG. XIII.

Tranſumptis habeatur fides.

A. Quintal.

GREGORII XIII. APPROBATIO

Et nova conceſſio facultatum horas Canonicas extra Chorum recitandi, & ſacros ordines poſt emiſſa vota, etiam ante profeſſionem ſuſcipiendi.

ANNO M. D. LXXIII.

GREGORIVS PAPA XIII. *Ad futuram rei memoriam.*

EX Sedis Apoſtolicæ benignitate provenire dignum eſt, ut regularia inſtituta pro religionum quarumlibet ſalubri directione edita, illibatam obtineant roboris firmitatem. Cùm itaque inſtituto Clericorum regularium Societatis IESV, quod per felicis recordationis PAVLVM Tertium, & IVLIVM etiam Tertium prædeceſſores noſtros approbatum & confirmatum fuit; Cuique per ſacrum Concilium Tridentinum derogatum minimè extitit, inter alia expreſsè caveatur, quod Socii omnes, etiam qui in ſacris fuerint, horis Canonicis recitandis ſatisfeciſſe cenſeantur, ſi eas juxta uſum Romanæ Eccleſiæ ſinguli privatim, & particulariter, & non communiter, ſeu in Choro, recitaverint; Nec non ut ii, qui in eadem Societate tria Paupertatis, & Caſtitatis, & Obedientiæ vota emiſerint, ad omnes, etiam ſacros, & Presbyteratus ordines, de licentiâ pro tempore exiſtentis ſui Præpoſiti Generalis, etiam antequam ſolemnem profeſſionem emiſerint, promoveri valeant; Nos conſiderantes Religionem prædictam uberrimos fructus, ad Dei laudem, & ſanctæ Catholicæ fidei propagationem, per univerſum orbem dediſſe, meritoque in ſuis piis inſtitutis confovendam eſſe; Motu proprio, & ex certâ noſtrâ ſcientiâ, Sociis prædictis ut horas Canonicas ſinguli, & privatim juxta uſum Romanæ Eccleſiæ, non autem communiter, ſeu in Choro, recitare teneantur, quò acriùs ſtudiis, lectionibus, & prædicationibus intendere poſſint. Nec non ut ii, qui tria vota prædicta, in eadem Societate emiſerint, de licentiâ ſui Præpoſiti Generalis ad ſacros etiam Presbyteratus ordines, etiam ante ſolemnem profeſſionem emiſſam, dummodò aliàs ætate, moribus, & doctrinâ idonei ſint, promoveri valeant, inſtituta prædicta approbantes, tenore præſentium, auctoritate Apoſtolicâ, quatenus opus ſit, de novo concedimus. Non obſtantibus Conſtitutionibus Apoſtolicis, & in ſpecie

Socii horas Canonicas privatim recitant.

Emiſſis tribus votis ad ſacros ordines etiam ante profeſſionem promoventur.

Non obſtantibus, &c.

Digitized by Google

ſpecie Conſtitutione P I I V. prædeceſſoris noſtri, quâ decretum Concilii Tridentini, quod incipit, *Cùm non deceat*, ad Clericos Regulares non profeſſos extendit, ceterisque contrariis quibuſcumque. Datum Romæ apud S. Petrum, ſub annulo piſcatoris, die ultimâ Februarii, M. D. LXXIII. Pontificatus noſtri anno primo. GREG. XIII.

Cæ. Glorierius.

GREGORII XIII. FACVLTATES

Variæ circa librorum prohibitorum uſum.

ANNO M. D. LXXV.

GREGORIVS PAPA XIII. *Ad perpetuam rei memoriam.*

EXponi nobis nuper fecerunt dilecti filii Præpoſitus Generalis, & Religioſi Societatis IESV, Quòd aliàs, dum fel. rec. PIVS Papa V. prædeceſſor noſter in minoribus conſtitutus Inquiſitoris generalis officium gereret, ſufficienti facultate ſuffultus, inter alia eisdem conceſſit, quòd Præpoſitus Generalis prædictus poſſet impertiri facultatem legendi libros hæreticos, & alios prohibitos ad oppugnandum, dum tamen id conſideratè fieret, & cum delectu, re conſultatâ cum ſuis Aſſiſtentibus; ac Religioſi dictæ Societatis poſſent uti libris non hæreticis, licet haberent annotationes, & ſcholia auctorum hæreticorum; vel auctores ipſi mali eſſent, ſi libri non eſſent editi ad ſtabiliendâ dogmata hæretica, dummodò nomen auctoris, ſi hæreticus eſſet, vel in Indice prohibitus; & ſi quid inter legendum impium occurreret, deleretur; ipſique à Superiore deputati ad emendandos libros eorum, qui ad ipſos Religioſos vel in ſcholis, vel extra illas recurrere ſolent, facultatem haberent, quando auctores boni eſſent, ut Auguſtinus, Hieronymus, & ſimiles; ſed haberent prava ſcholia, vel malas annotationes; aut cùm auctor, & impreſſor impii eſſent, ſed non libri; aut cùm Ethnici exiſterent auctores, ſicut Cicero, & alii ſimiles, ſed haberent ſcholia, annotationes, vel quid ejusmodi, propter quod prohibiti eſſent, donec purgarentur, deletis tamen erroribus, & nomine auctoris, vel impreſſoris mali: Necnon quòd ipſi Religioſi non ſolùm libros ſuos, quos in ſuis Collegiis vel Domibus haberent, ſed etiam ſcholaſticorum, qui ad ejusdem Societatis ſcholas confluerent, quorum au-

Generalis quomodo poſſit dare Sociis facultatem legendi libros hæreticos.

Socii quomodo, & quibus libris prohibitis uti poſſint: Quos aliorum libros, & quomodo emendare.

Similiter & proprios & Scholaſticorũ.

GREG. XIII. ctores Ethnici, quamvis aliqui boni eſſent, ſed propter ſcholia, vel annotationes, aut commentaria, vel impreſſorem, in Indice prohiberentur, emendare poſſent, ſi ad id à Præpoſito Generali per ſe ipſum, vel per alios deputati forent, & ſuis ſcholaſticis utendo relinquere poſſent, deletis tamen erroribus, & nominibus auctorum prohibitorum; Quodque ipſi Religioſi ea in ſuis libris executioni demandarent, quæ in catalogo, & decreto Sanctæ Romanæ, & univerſalis Inquiſitionis præcipiuntur; ad effectum, ut illi retineri poſſent; eaſdemque conceſſiones, & facultates circa libros prohibitos, & ſuſpectos aliàs à prædeceſſoribus noſtris, & Sede Apoſtolicâ eiſdem Præpoſito, & Religioſis conceſſas, & confirmatas Venerabilis Frater noſter Scipio Epiſcopus Sabinenſis Cardinalis de Piſis nuncupatus, vivæ vocis oraculo, à nobis deſuper ſibi facto approbavit & confirmavit. Cùm autem ea firmiùs ſubſiſtant, in quibus pluries Apoſtolica auctoritas intercedit, proptereà Præpoſitus, & Religioſi prædicti nobis humiliter ſupplicari fecerunt, quatenus prædictis, & aliis facultatibus circa eadem ſibi conceſſis, pro earum ſubſiſtentiâ firmiori, Apoſtolicæ confirmationis robur adjicere, aliaſque circa illa opportunè providere de benignitate Apoſtolicâ dignaremur. Nos igitur eoſdem Præpoſitum ac Religioſos à quibuſvis excommunicationis, ſuſpenſionis, & interdicti, aliiſque Eccleſiaſticis ſententiis, cenſuris, & pœnis à jure vel ab homine quavis occaſione, vel cauſâ latis, ſi quibus quomodolibet innodati exiſtunt, ad effectum præſentium dumtaxat conſequendum, harum ſerie abſolventes, & abſolutos fore cenſentes; nec non facultatum & conceſſionum hujuſmodi ſeriem, ac ſi de verbo ad verbum insereretur, præſentibus pro expreſſis habentes, hujuſmodi ſupplicationibus inclinati, eaſdem conceſſiones, & facultates, ac alias quaſcumque ſuper hujuſmodi libris habendis, legendis, aut corrigendis, Apoſtolicâ auctoritate tenore præſentium approbamus & confirmamus; illiſque plenariæ & inviolabilis firmitatis robur adjicimus: omneſque, & ſingulos defectus, ſi qui forſan intervenerint in eiſdem, ſupplemus; illaque de novo, quatenus opus ſit, potiorique pro cautela concedimus & impertimur. Non obſtantibus præmiſſis, ac litteris in die Cœnæ Domini legi ſolitis, aliiſque Conſtitutionibus & ordinationibus Apoſtolicis, ceteriſque contrariis quibuſcumque. Et quia difficile nimis eſſet præſentes ubique locorum, in quibus illarum uſus opus erit, deferri; volumus harum litterarum exemplis, etiam impreſſis, Notarii publici manu, & ſigillo ejuſdem Societatis, vel perſonæ in dignitate Eccleſiaſticâ conſtitutæ obſi-

Exequantur catalogi Rom. Inquiſitionis preceptum.

Præmiſſorum confirmatio, & nova conceſſio.

Non obſtantibus, &c.

Tranſumptis habeatur fides.

obſignatis, eamdem prorſus fidem in judicio & extra ubiq; locorum haberi, GREG. XIII.
quæ præſentibus haberetur, ſi eſſent exhibitæ vel oſtenſæ. Datum Romæ apud S. Petrum ſub annulo Piſcatoris, die octavâ Ianuarii, M. D. LXXV. Pontificatus noſtri anno tertio.

Cæ. Glorierius.

GREGORII XIII.
FACVLTAS

Societati, ſuis & aliorum Ordinum privilegiis more ſuo utendi, ac Præpoſito illa per ſe, vel alios communicandi conceditur, &c.

ANNO M. D. LXXV.

GREGORIVS PAPA XIII. *Ad futuram rei memoriam.*

DEcet Romanum Pontificem, ne religioſæ perſonæ pro uſu gratiarum à Sede Apoſtolicâ emanatarum, ab inſtituti ſui norma recedere cogantur, declarationis ſuæ oraculo, aliiſque opportunis remediis diligenter providere. Sanè dilectus filius Everardus Mercurianus Præpoſitus Generalis Societatis IESV, tam ſuo, quàm dilectorum filiorum Societatis hujuſmodi nominibus, nobis nuper expoſuit; Quòd licet gratiæ, immunitates, indulgentiæ, & privilegia aliorum Ordinum Mendicantium, ceterarumque Religionum, & piorum locorum per nonnullos Romanos Pontifices, & præſertim felic. recor. PIVM Quintum, prædeceſſores noſtros, dictæ Societati fuerint communicata & conceſſa; nihilominùs aliquando circa illorum praxim, & uſum, ſeu modum, & formam eiſdem utendi, propter inſtituti ipſius Societatis ab aliis prædictis Religionibus diverſitatem hujuſmodi contingit. Nos igitur dubietatem hujuſmodi omnino ſubmovere volentes, Præpoſitum prædictum, ac omnes alias, & ſingulas perſonas Societatis hujuſmodi à quibuſvis excommunicationis, ſuſpenſionis, & interdicti, aliiſque Eccleſiaſticis ſententiis, cenſuris, & pœnis à jure, vel ab homine quavis occaſione, vel cauſſa latis, ſi quibus quomodolibet innodati exiſtunt, ad effectum præſentium dumtaxat conſequendum, harum ſerie abſolventes, & abſolutos fore cenſentes; nec non immunitatum, indulgentiarum, gratiarum, & privilegiorum hujuſmodi, ac litterarum dictorum prædeceſſorum deſuper confecta-

GREG. XIII.

Societas gaudet privilegiis omnium Ordinum, ac piorum locorum conceſſis, & concedendis, & juxta inſtituti rationem.

fectarum tenores pro expreſſis habentes, ſupplicationibus prædicti Everardi Præpoſiti eiſdem nominibus nobis hac in parte porrectis inclinati, Quòd præfatus pro tempore exiſtens Præpoſitus, & Societas hujuſmodi omnibus & ſingulis privilegiis, immunitatibus, exemptionibus, facultatibus, conceſſionibus, indultis, indulgentiis, remiſſionibus, gratiis, & litteris Fratrum, & Sororum Mendicantium, aliarumque Religionum Ordinibus, Congregationibus, Conventibus, Capitulis, Monaſteriis, Domibus, Eccleſiis, Confraternitatibus, Hoſpitalibus, & aliis piis locis, ac perſonis, tam ſæcularibus, quàm regularibus hactenus conceſſis, & in futurum concedendis, ac Præpoſito, Societatique prædictis, nec non ejus Domibus, Collegiis, locis, & perſonis, ubique terrarum conſtitutis, communiter vel diviſim, Apoſtolicâ, ſeu delegatâ auctoritate, vel vigore quarumcumque facultatum, etiam ad inſtar, aut æquè principaliter, etiam per communicationem, ſeu aliàs quomodolibet conceſſis, juxta Societatis hujuſmodi inſtituti rationem, Conſtitutiones, ritus, mores, uſus, conſuetudines, normas, obſervationes, & procedendi modum, in prædictis Societatis Domibus, Collegiis, Congregationibus, concionibus, lectionibus, diſputationibus, cæremoniis, & aliis cujuſvis generis actibus publicis, & privatis; ac denique ubique locorum uti, frui, potiri, gaudere, & illa exequi, ac in eis procedere poſſint: quodque privilegia, immunitates, exemptiones, facultates, conceſſiones, indulta, indulgentiæ, remiſſiones, gratiæ, & litteræ hujuſmodi, nec non & ipſi Societati nominatim, vel ejus Præpoſito, aut perſonis, ſeu locis hactenus conceſſa, ſeu in poſterum concedenda, prædicto, & pro tempore exiſtenti Præpoſito Generali Societatis hujuſmodi conceſſa eſſe intelligantur. Qui illa per ſe ipſum, vel alium, ſeu alios ab eo, vel de ejus commiſſione, electos, ſeu eligendos, quibuſcumque locis, & perſonis dictæ Societatis, ſub ejuſdem Societatis obedientia, emiſſis tribus votis etiam ſimplicibus, degentibus, prout magis expediens fuerit, communicare liberè & licitè valeat: Nec aliter ceteræ perſonæ dictæ Societatis prædictis privilegiis, facultatibus, & aliis præmiſſis, aut aliquo eorum, niſi per Generalem Præpoſitum, & de ejus beneplacito, aut per alium, ſeu alios de ejus commiſſione electos, ut præmiſſum eſt, uti, aut gaudere poſſint. Et inſuper quòd omnia privilegia, aliaque præmiſſa aliarum Religionum, Capitulis, ſive Conventibus aut Congregationibus, tam in celebrandis quibuſvis contractibus, quàm in quibuſcumque aliis actibus, tam publicis quàm privatis, per ejuſmodi Capitula, ſive Conventus exerceri ſolitis

Privilegia Societatis & aliorum Ordinum cenſentur conceſſa Generali, qui per ſe, vel alios poteſt illa quibusvis Sociis, poſtquam tria vota emiſerint, communicare.

Nec aliter Socii privilegiis gaudent.

Privilegia celebrandi contractus aliis Religionibus conceſſis, & concedenda, Societati, nonnullis intervenientib. Sociis, conceduntur.

tis hactenus conceſſa, & in poſterum concedenda, Congregationibus Societatis prædictæ, ejusque Domorum, Collegiorum, & locorum, congregatis, & intervenientibus illis dumtaxat, qui more Societatis prædictæ, & ſecundùm ejus Conſtitutiones & ſtatuta, regimen & adminiſtrationem Domorum & Collegiorum juvare & promovere ſolent; cujusmodi ſunt in generalibus Congregationibus qui ex diverſis Provinciis conveniunt, in univerſali autem totius Societatis adminiſtratione Generalis Præpoſitus cum ſuis Aſſiſtentibus; in rebus verò & negotiis Domorum & Collegiorum tractandis, Præpoſiti, aut Rectores, vel Vicepræpoſiti, aut Vicerectores, Miniſtri, Conſultores, & Procuratores, ſervato in ejusmodi Congregationibus peculiari ac proprio dictæ Societatis procedendi modo, conceſſa eſſe intelligantur: ac eo modo per Præpoſitum, & Societatem hujusmodi in quibuſcumque Domibus, Collegiis, & locis ubique terrarum obſervari, & ad praxim, ad uſum plenè & perfectè, ac validè deduci & referri valeant. Ne quis autem Apoſtolicorum indultorum prætextu regularem ac exemplarem inſtituti prædictæ Societatis diſciplinam, quam modis omnibus retineri & conſervari volumus, diſſolvere aut relaxare præſumat; non eſſe, nec fore unquam mentis noſtræ, aut Sedis Apoſtolicæ, ut perſonæ Societatis absque expreſsâ Superiorum ejusdem Societatis licentiâ, utantur facultatibus, quæ in Iubilæis, Bullis cruciatæ, Confeſſionalibus, aut aliis quibusvis Apoſtolicis indultis, ſive communitatibus, ſive privatis perſonis, ſive piis locis, aut quomodocumque aliter hactenus conceſſæ ſunt, aut in poſterum concedentur, etiamſi in illis expreſsè indulgeatur, ut omnes regulares, etiam Mendicantes, hujuſmodi facultatibus uti poſſint. Si quando autem uſus aliquarum ex præfatis facultatibus, perſonis ex dictâ Societate ab eisdem Societatis Superioribus concedetur, ut nulli earum liceat, niſi intra numerum eorum, qui ad confeſſiones perſonarum ejusdem Domus aut Collegii audiendas deputati ſunt, confesſarium eligere, niſi ratione itineris, aut alia de cauſſa, ab eisdem Superioribus aliis confeſſariis, intra aut extra Societatem, confitendi facultas ad id ſpecialiter daretur; Apoſtolicâ auctoritate, tenore præſentium perpetuò declaramus, ſtatuimus, & ordinamus: ſecusque facta, irrita & inania fore decernimus. Et quia ipſa Societas inter omnia Religionum inſtituta, ex peculiari, ac ſolemni voto ſpecialem curam habet, cauſſa ſalutis proximorum, per totum orbem diſcurrendi; ejus ſalutari miniſterio, & univerſi Chriſti gregis ſaluti conſulentes, omnibus, & ſingulis ipſius Societatis prædicatori-

GREG. XIII.

Confiteri non poſſunt, præter quam ab eo deputatis ſine ſpeciali ejus facultate.

GREG. XIII.

Socii ſemel approbati poſſunt ubiq; extra loca tamen ubi ordinarii exiſtunt, concionari, & confeſſiones audire, non repugnante Parocho.

Facultas Societatis commutandi vota, ad jurata extenditur, dummodo id in præjudicium alterius ne fiat.

In Societatis Oratoriis & Capellis, per Provinciales approbatis, Miſſæ & Divina officia celebrari poſſunt.

Deputati Iudices.

bus, ac confeſſariis ab aliquo ordinario ſemel approbatis, & à ſuis Superioribus ad hujusmodi munera deputatis, ut quandocumque, ſive mari, ſive terra, iter fecerint, populos, non repugnantibus tamen Curatis parochialium Eccleſiarum, prædicatione verbi Dei inſtruere, ac conſolari, & quorumcumque Chriſti fidelium, præſertim ægrotorum, & eorum qui in vinculis detinentur, confeſſiones audire, eisque pro commiſſis ſalutares pœnitentias injungere (dummodo id non faciant in ipſis oppidis aut locis, in quibus Ordinarii exiſtunt, niſi eorum licentia deſuper obtentâ) libere & licite valeant; eadem auctoritate, etiam perpetuò, de ſpeciali gratia concedimus. Et inſuper facultatem aliàs Presbyteris Societatis prædictæ à Sede Apoſtolica conceſſam, commutandi vota etiam ad jurata, dummodò commutatio hujusmodi in alterius præjudicium non fiat, extendimus. Poſtremò conſiderantes quantæ Societati hujusmodi curæ ſit perfectio Divini cultus, quamque etiam ſæpè remotis in locis Collegia & Reſidentias habeat, Volumus, ut in Oratoriis & Capellis, quæ ipſius Societatis Provinciales per ſe in Domibus, Collegiis, & aliis locis, ubi aliqui Societatis reſidebunt, approbaverint, & ad Divinum dumtaxat cultum deputaverint, Miſſæ & alia Divina officia, alterius licentiâ deſuper minimè requiſitâ, celebrari poſſint. Et ſic in præmiſſis omnibus, & ſingulis, per quoſcumque Iudices & Commiſſarios, etiam cauſſarum Palatii Apoſtolici Auditores, ac Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinales, in quavis cauſâ & inſtantiâ, ſublatâ eis, & eorum cuilibet, quavis aliter judicandi & interpretandi facultate & auctoritate, judicari & definiri debere, ac quidquid ſecus ſuper his à quoquam, quavis auctoritate, ſcienter vel ignoranter, contigerit attentari, irritum & inane decernimus. Quocircà venerabilibus Fratribus Patriarchis, Archiepiſcopis, & Epiſcopis, ac dilectis filiis eorum Vicariis in ſpiritualibus, aut officialibus generalibus, & curiæ cauſſarum Cameræ Apoſtolicæ generali Auditori; nec non Abbatibus, Prioribus, Præpoſitis, Decanis, Archidiaconis, Canonicis, & Capitulis, ac aliis, ad quos id quomodolibet ſpectat, & ſpectabit, per eaſdem præſentes mandamus, quatenus ipſi, vel duo, aut unus eorum per ſe, vel alium, ſeu alios præſentes Litteras, & in eis contenta quæcumque, ubi, & quando opus fuerit, ac quoties pro parte dictorum Præpoſiti, & perſonarum Societatis hujusmodi, vel alicujus eorum fuerint requiſiti, ſolemniter publicantes, eisque in præmiſſis efficacis defenſionis præſidio aſſiſtentes, faciant eos præmiſſis omnibus, & ſingulis pacificè frui & gaudere, non permittentes eos deſuper

per

per quoſcumque quomodolibet indebitè moleſtari. Contradictores quoslibet & rebelles per ſententias, cenſuras, & pœnas Eccleſiaſticas, aliaque opportuna juris & facti remedia, appellatione poſtpoſitâ, compeſcendo, legitimisque ſuper his habendis ſervatis proceſſibus, ſententias, cenſuras, & pœnas ipſas, etiam iteratis vicibus, aggravando, invocato etiam ad hoc, ſi opus fuerit, auxilio brachii ſæcularis. Non obſtantibus præmiſſis, ac de non expediendis litteris ſuper indulgentiis ad inſtar, & de non tollendo jure quæſito, Cancellariæ Apoſtolicæ regulis, ac piæ mem. BONIFACII Papæ VIII. etiam prædeceſſoris noſtri de unâ, & Concilii generalis de duabus dietis, dummodò ultra tres dietas quis vigore præſentium ad judicium non trahatur; & aliis Apoſtolicis, nec non in Generalibus, Provincialibus, & Synodalibus Conciliis editis, generalibus, vel ſpecialibus Conſtitutionibus, & ordinationibus, ac quibusvis etiam juramento, confirmatione Apoſtolicâ, vel quavis firmitate aliâ roboratis ſtatutis, & conſuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & litteris Apoſtolicis quibuſcumque perſonis, per quoſcumque Romanos Pontifices prædeceſſores noſtros, ac Nos, & Sedem prædictam, etiam Motu proprio, & ex certâ ſcientia, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, & cum quibusvis irritativis, annullativis, caſſativis, revocativis, modificativis, præſervativis, exceptivis, declarativis, mentis atteſtativis, ac derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus & inſolitis clauſulis irritantibus, & aliis decretis, in genere, vel ſpecie, ac aliàs quomodolibet, etiam pluries conceſſis, confirmatis, & innovatis. Quibus omnibus, & ſingulis, etiam ſi in eis caveatur expreſſe, quod illis nullatenus, aut non niſi ſub certis modo & formâ in illis expreſſis derogari poſſit, pro illorum ſufficienti derogatione de illis, eorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, & expreſſa mentio habenda, ſeu aliqua alia exquiſita forma ad hoc ſervanda foret, tenores hujusmodi præſentibus pro expreſſis habentes, illis aliàs in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat, ſpecialiter & expreſſe derogamus; contrariis quibuſcumque, aut ſi aliquibus communiter, vel diviſim ab eadem ſit Sede indultum, quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſſint per litteras Apoſtolicas non facientes plenam & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto hujusmodi mentionem. Volumus autem quod earumdem præſentium tranſumptis, manu alicujus Notarii publici ſubſcriptis, & ſigillo alicujus perſonæ in dignitate Eccleſiaſticâ conſtitutæ, ſeu etiam ipſius Societatis munitis, eadem prorſus fides in judicio & extra adhibeatur,

GREG. XIII.

Non obſtantibus, &c.

Tranſumptis habeatur fides.

 quæ

GREG. XIII. quæ ipſis originalibus litteris adhiberetur, ſi forent exhibitæ vel oſtenſæ. Datum Romæ apud S. Petrum, ſub annulo Piſcatoris, die III Maji, anno milleſimo quingenteſimo ſeptuageſimo quinto, Pontificatus noſtri anno tertio.

Io. Bapt. Canobius.

GREGORII XIII. FACVLTAS

Medendi citra aduſtionem, & inciſionem, &c. pro medicinæ peritis.

ANNO M. D. LXXVI.

GREGORIVS PAPA XIII. *Ad futurum rei memoriam.*

VNigeniti Dei Filii, Redemptoris noſtri IESV Chriſti vices, licet immeriti, gerentes in terris; animarum ſalutem, quibus poſſumus mediis, ſedulò procuramus. Cùm itaque, ſicut experientiâ compertum eſt, Chriſti fideles ad Religionem & pietatem plurimùm moveantur, ſi ſpirituales & religioſas perſonas in ipſos & alios caritatis officia non ſolùm ad animarum, ſed etiam corporum ſalutem exercere experiantur; In Societate autem IESV, ſicut accepimus, non deſint aliqui Religioſi, medicinæ periti, quorum opera maximè in regionibus medicorum penuriâ laborantibus, dum ſæpe ad infirmis ſpiritualia exhibendum officia, & animas juvandas vocantur, etiam ægris corporibus curandis poſſet eſſe perutilis, & id pietatis opus in animarum quoque non modicam ædificationem, & omnipotentis Dei laudem redundaret; Vt igitur Religioſi præfati id abſque aliquarum cenſurarum, ſeu pœnarum incurſu, & conſcientiæ ſcrupulo valeant exercere; omnibus & ſingulis præfatæ Societatis IESV Religioſis medicinæ peritis, nunc vel in futurum pro tempore exiſtentibus, ut de ſuorum Superiorum licentiâ, quibuſcumque perſonis infirmis, ſive illæ ejuſdem Societatis Religioſi, ſive extranei, & ſæculares fuerint, abſque aliquo conſcientiæ ſcrupulo, aut aliquarum cenſurarum & ſententiarum Eccleſiaſticarum, vel aliarum pœnarum incurſu, citra tamen aduſtionem, & inciſionem per ſeipſos faciendam, mederi liberè & licite valeant, Apoſtolicâ auctoritate, tenore præſentium, quando tamen medici ſæculares commodè haberi non poſſunt, indulgemus: & ad id licentiam & facultatem eis concedimus & impertimur. Non obſtantibus quibuſvis

Medendi facultas de Superiorum licentiâ.

Citra aduſtionem & inciſionem.

Quando ſæculares Medici commodè haberi non poſſunt.

vis Conſtitutionibus & ordinationibus Apoſtolicis, ac dictæ Societatis, juramento, confirmatione Apoſtolicâ, vel quavis firmitate aliâ roboratis ſtatutis, & conſuetudinibus, ceteriſque contrariis quibuſcumque. Datum Romæ, apud S. Petrum, ſub annulo Piſcatoris, die XI. Februarii, anno milleſimo quingenteſimo ſeptuageſimo ſexto, Pontificatus noſtri anno quarto. GREG. XIII.

Cæ. Glorierus.

GREGORII XIII.
EXEMPTIO

Societatis à publicis ſupplicationibus.

ANNO M. D. LXXVI.

GREGORIVS PAPA XIII. *Ad perpetuam rei memoriam.*

QVæcumque ſacrarum Religionum inſtituta offendere, & illarum perſonarum functiones, & ſalutaria miniſteria retardare noſcuntur, noſtrum nos incitat officium de medio removere. Sanè licet, ſicut accepimus, dilecti filii Præpoſitus Generalis, & alii Presbyteri religioſi Societatis IESV, ab illius primæva erectione, à Sede hac Apoſtolica juxta Divinæ vocationis directionem emanata, & per Nos confirmata, ad Divinum officium privatim tantùm, & non in communi, ſeu in choro recitandum teneantur; ac propter ipſius Societatis tam multa Collegia, & Seminaria, quæ ſpecialem poſtulant inſtituti religioſi modum, nec non miniſteriorum illius amplitudinem, ac difficultatem, & in Eccleſia Dei utilitatem, ex antiquâ conſuetudine jam inde ab hujuſmodi erectione receptâ obſervatum; decretoque etiam generalis eorum Congregationis deſuper edito, ne ad publicas ſupplicationes, ſeu proceſſiones quivis ex illius perſonis accederet, niſi ubi propter hæreticorum, vel gentilium converſionem, aut aliàs expediens eſſe, pro tempore exiſtens Generalis ipſius Societatis Præpoſitus judicaret, ordinatum fuerit; Nihilominùs nonnulli locorum Ordinarii, forſan Concilii Tridentini auctoritate & decreto moti, dictos Presbyteros ad ſupplicationes prædictas procedere nuper coëgerunt, non ſine illorum functionum ac miniſteriorum retardatione. Nos igitur, qui præfatos Presbyteros & religioſos dictæ Societatis à ſtudiis, lectionibus, prædicationibus, confeſſionibus audiendis, & aliis verbi Dei miniſteriis, ac pietatis operibus, quibus continuè laudabiliter

GREG. XIII. incubuerunt, & incumbere non deſiſtunt, quavis ex cauſſa diſtrahi nolumus; conſiderantes in Eccleſiâ Dei non deeſſe alios Ordines religionum, qui vel ex inſtituto, vel abſque propriarum functionum impedimento, ſupplicationibus hujuſmodi intereſſe, aliaque publica Divina officia exercere, ſanctè, continenterque valeant; in præmiſſis opportunè providere, ipſoſque Præpoſitum, Presbyteros, & eorum ſingulos ſpecialibus favoribus, & gratiis proſequi volentes, & à quibusvis excommunicationis, ſuſpenſionis, & interdicti, aliiſque Eccleſiaſticis ſententiis, cenſuris, & pœnis, à jure vel ab homine quavis occaſione vel cauſſa latis, ſi quibus quomodolibet innodati exiſtunt, ad effectum præſentium dumtaxat conſequendum, harum ſerie abſolventes & abſolutos fore cenſentes; Motu proprio, non ad dictorum Præpoſiti, & Presbyterorum, vel aliorum pro eis nobis ſuper hoc oblatæ petitionis inſtantiam, ſed de noſtrâ merâ deliberatione, Præpoſitum, ac omnes & ſingulos Presbyteros, ac religioſos, & perſonas alias omnes dictæ Societatis ubique locorum exiſtentes, ab intereſſentiâ ſupplicationum, ſeu precum, aut proceſſionum hujuſmodi, Apoſtolicâ auctoritate, tenore præſentium, perpetuò eximimus & liberamus: Diſtrictiùs inhibentes quibusvis locorum Ordinariis, etiam Patriarchali, vel Archiepiſcopali dignitate, ac etiam Cardinalatus, & legationis Sedis Apoſtolicæ honore præfulgentibus, & aliis perſonis quacumque auctoritate fungentibus, ne modernos, & pro tempore exiſtentes Præpoſitum, & alios Presbyteros, & Religioſos Societatis hujuſmodi, ad proceſſionibus præfatis intereſſendum quavis occaſione, cauſſa, ſeu quovis prætextu, ingenio, vel colore, directè vel indirectè, mediatè vel immediatè cogere, aut eos deſuper præmiſſis moleſtare, perturbare, vel inquietare, ſeu moleſtari, perturbari, aut inquietari facere audeant, vel præſumant, ſeu permittant. Quocircà Venerabilibus Fratribus Patriarchis, Archiepiſcopis, & Epiſcopis, ac dilectis filiis eorum Vicariis in ſpiritualibus, aut officialibus generalibus, & curiæ cauſſarum Cameræ Apoſtolicæ generali Auditori, nec non Abbatibus, Prioribus, Præpoſitis, Decanis, Archidiaconis, Canonicis, & Capitulis, ac aliis, ad quos id quomodolibet ſpectat, & ſpectabit, per eaſdem præſentes mandamus, quatenus ipſi, vel duo, aut unus eorum, per ſe vel alium, ſeu alios, præſentes litteras, & in eis contenta quæcumque, ubi & quando opus fuerit, ac quoties pro parte dictorum Præpoſiti, Presbyterorum, & religioſorum Societatis hujuſmodi, vel alicujus eorum fuerint requiſiti, ſolemniter publicantes, eiſdem in præmiſſis efficacis defenſionis præſidio

Univerſa Societas a publicis ſupplicationibus eximitur.

Inhibentur Ordinarii omnes.

ſidio aſſiſtentes, faciant eos præmiſſis omnibus & ſingulis pacificè frui & gaudere; non permittentes eos deſuper per quoſcumque quomodolibet indebitè moleſtari. Contradictores quoslibet & rebelles per ſententias, cenſuras, & pœnas Eccleſiaſticas, aliaque opportuna juris & facti remedia, appellatione poſtpoſita, compeſcendo; legitimiſque, ſuper his habendis, ſervatis proceſſibus, ſententias, cenſuras, & pœnas ipſas, etiam iteratis vicibus aggravando; invocato etiam ad hoc, ſi opus fuerit, auxilio brachii ſæcularis. Non obſtantibus fel. record. BONIFACII Papæ VIII. prædeceſſoris noſtri de unâ, & Concilii Generalis de duabus dictis, dummodo non ultra tres dietas quis vigore præſentium, ad judicium trahatur; & aliis Apoſtolicis, nec non in generalibus, provincialibus, & ſynodalibus Conciliis editis, generalibus vel ſpecialibus Conſtitutionibus & ordinationibus, cæteriſque contrariis quibuſcumque. Aut ſi aliquibus communiter, vel diviſim ab Apoſtolicâ ſit Sede indultum, quòd interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſſint per litteras Apoſtolicas non facientes plenam & expreſſam, ac de verbo ad verbum, de indulto hujuſmodi mentionem. Volumus autem, quòd earumdem præſentium tranſumptis, manu alicujus Notarii publici ſubſcriptis, & ſigillo alicujus perſonæ in dignitate Eccleſiaſticâ conſtitutæ, ſeu etiam Præpoſiti ipſius Societatis munitis, eadem prorſus fides in judicio & extra adhibeatur, quæ ipſis originalibus litteris adhiberetur, ſi forent exhibitæ vel oſtenſæ. Datum Romæ apud S. Petrum, ſub annulo Piſcatoris, die XVI. Iulii, M. D. LXXVI. Pontificatus noſtri anno quinto.

GREG. XIII.

Non obſtantibus, &c.

Tranſumptis habeatur fides.

Cæ. Glorierius.

GREGORII XIII. CONFIRMATIO

Et extenſio privilegii Societatis, ædificandi & habitandi ubique, etiam intra cannas aliorum Ordinum.

ANNO M. D. LXXVI.

GREGORIVS PAPA XIII. *Ad futuram rei memoriam.*

SAlvatoris Domini noſtri IESV CHRISTI, qui caritas eſt & Deus pacis, his in terris vices, licet immeriti, gerentes; ea quæ pacis ſunt, præſertim

cùm

GREG. XIII. cùm militantis Eccleſiæ firmamentum, omniſque filiæ Sion decor, in animorum conjunctione, pace, & tranquillitate verſetur, noſque unum in Christo corpus ſimus; pro noſtri debiti officio, tamquàm ipſius myſtici corporis caput, quærentes, litium quarumvis, quæ fraternam dilectionem lacerant, maxime verò quæ inter religioſas perſonas ventilantur, occaſionibus obviamus; exortasque, quantum cum Deo poſſumus, conſopimus. Sanè, ut accepimus, licet dilecti filii Presbyteri venerabilis Societatis IESV, in vineâ Domini, tamquam fructiferi palmites, in toto ferè orbe, tam in continendis in viâ mandatorum Christi fidelibus, infirmis in fide conſolidandis, ægrotisque ſanandis, confractis alligandis, & abjectis reducendis, ovibusque diſperſis, & lupis veſpertinis, leonumque famelicis catulis, in devorationem expoſitis, reclamandis, & defendendis; quàm etiam iis, quæ extra ovile Christi, ſacroſanctique Imperii noſtri tutelam, ſub ignorantiæ jugo in obſcuris & tenebricoſis locis ac deſertis, per montuoſas ac difficiles vias aberrant, convertendis; & ad nationes Catholicâ religione imbutas, & ad immanes, barbarasque Divini cultus, politicique ornatus ignaras gentes, ferino potiùs quàm humano more viventes, ſeſe extendentes, optimum & uberrimum fructum attulerint, & in dies majori cum ſollicitudine afferre, zizania extirpare, bonum ſemen renovare, plantare, terrasque incultas Evangelico ſulco, ac Eccleſiaſticæ diſciplinæ vomere eruderare non ceſſent; Ac dudum propter ipſius Societatis tam utiles, tamque neceſſarias functiones, quæ tum in Domibus per frequentem Pœnitentiæ & Euchariſtiæ ſacramentorum adminiſtrationem, & ad eorum frequentationem ſectandam exhortationem, prædicationemque, & ſpiritualia exercitia, ac alia verbi Dei miniſteria, tum in Collegiis per lectiones tam bonarum litterarum, quàm Philoſophiæ etiam, & Theologiæ, ad juventutem bonis moribus & litteris imbuendam, ex ipſius Societatis primævâ inſtituti erectione, ac Divinâ vocatione, magno Dei beneficio, & Eccleſiæ ſpirituali emolumento exercet; Felicis recordationis PAVLVS Papa Tertius ſpeciali privilegio, ut quæcumque Domos, Eccleſias, & Collegia ædificare, vel conceſſa recipere & inhabitare poſſet, indulſerit; Et deinde piæ memoriæ IVLIVS etiam Papa Tertius, Indultum hujusmodi confirmaverit; & ſucceſſivè recolendæ memoriæ PIVS Quartus prædeceſſores noſtri idem Indultum, etiam intra centum quadraginta cannas ordinum Mendicantium, de novo conceſſerit; Nosque poſtremò, cùm lis & cauſſa, ſeu controverſia, aut quæſtionis materia deſuper occaſione certæ domus per ipſos Presby-

Commendatio Societatis.

Miniſteriorum Societatis utilitas ac neceſſitas.

Privilegia Pauli III.

Iulii III.

Et Pii IV.

Presbyteros à dilecto filio Comite de Orgaz Toleti emptæ, conceſſionem ejuſdem PII prædeceſſoris confirmantes, emptionem dictæ domus rectè factam, & in ea Presbyteros ipſos habitare poſſe & debere declaraverimus; & aliàs, prout in ſingulis litteris Apoſtolicis, deſuper confectis, pleniùs continetur; Nihilominùs præfati Presbyteri à diverſis dictorum Ordinum religioſis diverſimode, vigore ſeu prætextu privilegiorum hujusmodi cannarum, adhuc prout de facto, tam in Mexicana, quam in Guaxicana Novæ Hiſpaniæ civitatibus, non ſine animi noſtri diſplicentia, moleſtantur, imò & excommunicationis ſententiâ interdum feriuntur, in Chriſtiani populi ſcandalum non modicum. Nos igitur attendentes dictamSocietatem, quæ quàmvis Collegia habeat annexa, & hæc reditus pro ſtudentium neceſſitate habere poſſint, inter Mendicantium Ordinum religiones, per ſanctæ memoriæ PIUM Papam Quintum ſimiliter prædeceſſorem noſtrum, per quasdam ſuas in formâ Brevis litteras, ſub die ſeptimâ menſis Iulii, Pontificatus ſui anno ſexto, expeditas, aſcripta & declarata, ac privilegiorum Ordinum Mendicantium particeps effecta fuit, ex ejus inſtituto, & Conſtitutionibus Apoſtolicâ auctoritate confirmatis bona ſtabilia poſſidere non poſſe; ſed incertis eleemoſynis, fideliumque largitionibus & ſubventionibus vivere, nec minùs, quàm ceteros Mendicantes Ordines, in excolendâ vineâ Domini aſſiduè laborare, imò nec alios juxta ſe domos & monaſteria ædificare prohibere, neve ullum, aut certe quàm minimum præjudicium aliis religioſorum monaſteriis ex Societatis Domorum, Collegiorum & Eccleſiarum vicinitate provenire, ex eo quòd, propter diverſam functionum & inſtituti rationem, Societas ipſa nec chori uſum habet, nec ad funerales aſſociationes accedit, nec defunctorum funera, niſi rara, nulla item Miſſarum vel ſepulchralia ſtipendia, nullas ſepulchrorum vel capellaniarum fundationes, nullam denique prorſus eleemoſynam, quæ ad quoduis ipſius Societatis miniſterium vel opus dirigi intelligatur, admittit; Ac, prout noſtrum Nos invitat officium, inconvenientibus hujusmodi obviare, ac ſcandala quæcumque, & contentionum, præcipuè inter religioſas perſonas, occaſiones removere; nec non tam ſalubribus dictæ Societatis miniſteriis, quæ pro eorum dignitate, ac majori fidelium fructu, in locis aptis, ubi major ſeges, & frequentior populi conſuetudo viget, exerceri & miniſtrari debent, viam potiùs aperire, quàm impedimenta ulla obiici permittere volentes, Motu proprio, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, non ad alicujus nobis ſuper hoc oblatæ

GREG. XIII.

Societas declarata eſt Mendicans.

 petitio-

GREG. XIII. petitionis inſtantiam, ſed de noſtrâ merâ deliberatione, eoſdem Presbyteros, eorumque ſingulos, à quibuſvis excommunicationis, ſuſpenſionis & interdicti, aliiſque Eccleſiaſticis ſententiis, cenſuris, & pœnis à jure, vel ab homine quavis occaſione, vel causâ latis, ſi quibus quomodolibet innodati exiſtunt, ad effectum præſentium dumtaxat conſequendum, harum ſerie abſolventes, & abſolutos fore cenſentes, ac ſuprà dictarum litterarum, nec non & aliorum Ordinum privilegiorum, & in eis contentarum clauſularum tenores, ac alia etiam forſan circa præmiſſa de neceſſitate exprimenda, præſentibus pro expreſſis habentes; ac privilegia dictorum Ordinum ſuper non ædificatione intra dictas cannas, quo ad dictam Societatem tantùm, ſuſpendentes, revocantes, ac invalidantes, ſilentium perpetuum quibuſvis ſuper præmiſſis, aut eorum aliquo vigore cujuſvis confirmationis, aut ampliationis, & de novo conceſſionis dictarum cannarum à Sede Apoſtolicâ quomodolibet, & pari motu, etiam conſiſtorialiter, ac cum quibuſvis præſentium derogationibus, ſpecificè factis, obtentarum, & in futurum obtinendarum, contra præſentium tenorem venientibus, imponentes; eiſdem Presbyteris, & Societati ut quæcumque Domos, Collegia, Eccleſias, & alia ædificia erigere, ac per eos ubivis locorum erecta inhabitare, ac quæcumque loca, Domos, Eccleſias, Oratoria, & alia cujuſcumque ſtructuræ ædificia, ſibi quomodolibet relicta vel oblata recipere, acceptare, emere, poſſidere, & retinere; ac in eis omnia & ſingula functiones, lectiones, & miniſteria, in aliis ejuſdem Societatis Domibus, Collegiis, Eccleſiis, & aliis locis fieri, & exerceri ſolita, habere, facere & exercere liberè & licitè poſſint & valeant, earumdem præſentium tenore ſpecialis dono gratiæ concedimus & indulgemus. Eoſque à quibuſvis cenſuris & pœnis, in illos præmiſſorum occaſione forſan latis, abſoluimus. Nec non indulta per PAVLVM, IVLIVM, & PIVM prædeceſſores noſtros prædictos, & Nos eis, ut præfertur, conceſſa & confirmata, cum omnibus & ſingulis in eis contentis conceſſionibus, privilegiis, facultatibus, prærogativis, & aliis gratiis, declarationibus, & derogationibus, aliiſque quibuſvis, etiam derogatoriarum derogatoriis, irritantibuſque, & aliis decretis & clauſulis, approbamus & confirmamus, illiſque perpetuæ & inviolabilis firmitatis robur adiicimus. Nec non oppoſitionem & contradictionem quorumcumque quovis titulo, vigore, prætextu, colore ipſis Presbyteris præjudicium afferre, ac præſentes litteras de obreptionis vel ſubreptionis vitio, aut intentionis noſtræ defectu notari, vel impugnari, ſuſpendi, revocari, annullari, invali-

Privilegia cannarum, quoad Societatem, revocantur.

Perpetuum ſilentium imponitur, non obſtante quacumque novâ conceſſione aut confirmatione, etiam obtinendâ.

Facultas ædificandi & habitandi ubique.

Privilegia Societatis circa hoc confirmantur.

Hæ litteræ ſurreptionis argui non poſſunt.

dari,

dari, aut ad viam juris reduci, vel contra illas attentari non poſſe, neque debere; ſed illas perpetuò validas, efficaces, & illibatas exiſtere; & ubi aliquid contra eas extorqueri & obtineri contigerit, illas nihilominùs in ſuo pleno & integro robore, absque eo quòd deſuper impetranda ſit à Sede prædictâ illarum confirmatio, reſtitutio, revalidatio, vel nova conceſſio, permanere: irritumque & inane, ſi ſecus ſuper his à quoquam, quavis auctoritate, ſcienter vel ignoranter, attentatum forſan eſt hactenus, vel in poſterum contigerit attentari, decernimus. Ac quasvis excommunicationis ſententias, vigore talium privilegiorum cannarum, contra dictos Presbyteros vel Societatem latas & ferendas, eos vel eorum aliquem nullatenus afficere poſſe declaramus. Quocircà univerſis & ſingulis venerabilibus Fratribus Patriarchis, Archiepiſcopis, Epiſcopis, ac dilectis filiis Abbatibus, Prioribus, & aliis perſonis in dignitate Eccleſiaſticâ conſtitutis, per præſentes pari motu mandamus, quatenus ipſi, vel eorum quilibet, per ſe, vel alium, ſeu alios, præſentes litteras, & in eis contenta quæcumque, ubi & quando opus fuerit, & quoties pro parte dictorum Presbyterorum, aut alterius eorum fuerint requiſiti, ſolemniter publicantes, eisque in præmiſſis efficacis defenſionis præſidio aſſiſtentes, faciant auctoritate noſtrâ eos decreto, confirmatione, indulto, aliisque præmiſſis pacificè gaudere; ac easdem præſentes litteras, & in eis contenta quæcumque perpetuò inviolabiliter obſervari. Non permittentes eos ſuper eiſdem præmiſſis, vel eorum aliquo, per quorumcumque Ordinum, etiam Mendicantium, religioſos, ſeu locorum Ordinarios, aut alios quoscumque Iudices, & perſonas, cujuscumque ſtatus, gradus, ordinis, & conditionis exiſtant; & quacumque etiam Pontificali, Regiâ, vel aliâ auctoritate fungantur, publicè vel occultè, directè vel indirectè, tacitè vel expreſsè, quovis quæſito colore vel ingenio, impediri, moleſtari, perturbari, vel alias quomodolibet inquietari. Contradictores quoslibet & rebelles per cenſuras Eccleſiaſticas, & alia opportuna juris remedia, appellatione poſtpoſitâ, compeſcendo; invocato etiam ad hoc, ſi opus fuerit, auxilio brachii ſæcularis. Non obſtantibus præmiſſis, ac piæ memoriæ BONIFACII Papæ VIII. etiam prædeceſſoris noſtri de unâ, & in Concilio Generali de duabus dietis, dummodò non ultra tres dietas quis auctoritate præſentium ad judicium trahatur, aliisque Conſtitutionibus & ordinationibus Apoſtolicis; nec non dictorum Ordinum, etiam juramento, confirmatione Apoſtolicâ, vel quavis firmitate aliâ roboratis ſtatutis, & conſuetudinibus, privilegiis quoque,

GREG. XIII.

Cenſuræ deſuper latæ vel ſerendæ Socios non afficiunt.

Deputantur Iudices.

Non obſtantibus, &c.

GREG. XIII. que, indultis, & litteris Apoſtolicis, eiſdem ordinibus, illorumque Superioribus, & perſonis, etiam ſuper non ædificandis Eccleſiis, Domibus, Collegiis, & aliis ædificiis aliarum Religionum intra centum quadraginta cannas ab eorum cœnobiis, & conventibus, vel Monaſteriis, & Domibus; ac aliis ſub quibuscumque tenoribus, & formis, per quoscumque Romanos Pontifices conceſſis, confirmatis, & innovatis; ac omnibus aliis, quæ Nos, & prædicti prædeceſſores noſtri in ſingulis litteris prædictis voluimus non obſtare. Quibus omnibus, etiamſi pro illorum ſufficienti derogatione, de illis eorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, expreſſa, & individua, ac de verbo ad verbum, non tantùm per clauſulas generales idem importantes, mentio, ſeu quævis alia expreſſio habenda, aut aliqua alia exquiſita forma ſervanda foret, tenores illorum, acſi de verbo ad verbum, nihil penitùs omiſſo, & formâ in illis traditâ obſervata, inſerti forent, præſentibus pro expreſſis habentes, illis aliàs in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat, motu ſimili, ſpecialiter & expreſſè derogamus; ceterisque contrariis quibuscumque. Aut ſi aliquibus communiter, vel diviſim ab eadem ſit Sede indultum, quòd interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſſint per litteras Apoſtolicas non facientes plenam & expreſſam, ac de verbo ad verbum, de indulto hujusmodi mentionem. Volumus autem, & eadem auctoritate decernimus, quòd ipſarum tranſumptis manu alicujus Notarii publici ſubſcriptis, & ſigillo alicujus Prælati, vel perſonæ in dignitate Eccleſiaſticâ conſtitutæ, aut Curiæ Eccleſiaſticæ, vel etiam Generalis Præpoſiti ipſius Societatis munitis, in judicio, & alibi, ubi opus fuerit, eadem prorſus fides adhibeatur, quæ adhiberetur eiſdem præſentibus, ſi forent exhibitæ vel oſtenſæ. Datum Romæ apud S. Petrum, ſub annulo Piſcatoris, die xxx. Octobris, M. D. LXXVI. Pontificatus noſtri anno quinto.

Tranſumptis habeatur fides.

Cæ. Glorierius.

GRE-

GREGORII XIII. FACVLTAS

Alienandi in euidentem utilitatem, juxta Societatis Conſtitutiones.

ANNO M. D. LXXVI.

GREGORIVS PAPA XIII. *Ad perpetuam rei memoriam.*

APoſtolicæ Sedis circumſpecta benignitas, in quarumvis Religionum, præſertim earum quæ gregi Dominico invigilant, ac prædicationibus & lectionibus, cùm humanis tum ſacris, inſiſtunt; commodis & utilitatibus conſequendis, providentiæ ſuæ auctoritatem interponit, & quanto poteſt favore proſequitur. Sanè dilectus filius Everardus Mercurianus Præpoſitus Generalis Societatis IESV, nobis nuper exponi fecit, quòd, cùm litteris tam felic. record. PAVLI III. quàm piæ memoriæ IVLII etiam Tertii, Romanorum Pontificum prædeceſſorum noſtrorum, in favorem dictæ Societatis emanatis, & per dictorum Pontificum Succeſſores, & Nos reſpective confirmatis, ac ejuſdem Societatis Conſtitutionibus, omnimoda Collegiorum illius, ac etiam temporalium bonorum ad ipſa Collegia ſpectantium gubernatio ad pro tempore exiſtentem Præpoſitum Generalem, vel ipſam Societatem, ita tamen quòd in ipſius Præpoſiti, aut profeſſæ Societatis, vel alios quàm ipſorum Collegiorum uſus, bona hujuſmodi expendi aut diſtrahi non poſſint, ſed in ſtudentium utilitatem ſic converti, ut illis dictis bonis abuti non valeant, ſpectare & pertinere dignoſcatur; indeque fiat, ut Collegia ipſa capitulariter nullo modo congregentur, ſed omnis facultas celebrandi contractus, prout per eaſdem Conſtitutiones, ac etiam primam ipſius Societatis generaliter habitam Congregationem ſtabilitum & declaratum fuit, penes eumdem Præpoſitum pro tempore exiſtentem reſideat. Cumque etiam dicta Societas, quæ Ordo Mendicans exiſtit, aliorum Ordinum Mendicantium ſuper contractibus ineundis, à Sede Apoſtolicâ conceſſis privilegiis gaudeat; Noſque eiſdem Everardo Præpoſito, & Societati, ut intervenientibus illis dumtaxat, qui more Societatis prædictæ, & ſecundùm ejus Conſtitutiones & ſtatuta, regimen, & adminiſtrationem Domorum, & Collegiorum juvare & promovere ſolent, ſervato in ejuſmodi Congregationibus peculiari, ac proprio dictæ Societatis procedendi modo, privile-

Conceſſio alia Gregorii XIII. de quâ pag. 72.

L 3

vile-

GREG. XIII. vilegiis illis utendi, nec non contractus ineundi licentiam & facultatem conceſſerimus, prout in ſingulis litteris Apoſtolicis deſuper confectis pleniùs continetur. Tamen quia nec modus ille quis ſit, nec omnes, per quos Præpoſitus Generalis facultatem hujuſmodi alioqui exercere poteſt, in dictis noſtris litteris ſatis expreſſi fuêre; ac etiam quia eidem Societati privilegiis & litteris Apoſtolicis hujuſmodi, tum quòd variis litteris & munimentis conceſſa ſunt, uti & illa ad ſingulos contractus incundos afferre diſpendioſum moleſtumque exiſtit; tum quòd in nonnullis regionibus emphiteuſes ad tres vitas concedi ſolent, nec particulares homines illas ad brevius tempus accipere facilè adducuntur; Et propterea, ac etiam ex eo quòd nonnumquàm pro Collegiorum ipſorum, nec non Domorum probationis, vel aliorum locorum ejuſdem Societatis neceſſitate, bona hujuſmodi locare, alienare, permutare, vel in emphiteuſim, ſeu livellum dare expedit; ac quandoque contingit, ut conditio ſemel oblata, ſi prætermittatur, non paruam afferat jacturam; pro parte dicti Everardi Præpoſiti nobis fuit humiliter ſupplicatum, ut præmiſſa omnia pleniùs declarare, & aliàs in eiſdem opportunè providere de benignitate Apoſtolicâ dignaremur. Nos igitur, qui operarios in vinea Domini, præſertim pondus diei & æſtus ſuſtinentes, ſincero proſequimur affectu, noſtrarum ac eorumdem prædeceſſorum noſtrorum litterarum, nec non Societatis prædictæ Conſtitutionum, aliorumque præmiſſorum tenores præſentibus pro expreſſis habentes; & eumdem Præpoſitum, ac dictæ Societatis ſingulares perſonas à quibuſvis excommunicationis, ſuſpenſionis, & interdicti, aliiſque Eccleſiaſticis ſententiis, cenſuris, & pœnis, à jure vel ab homine quavis occaſione vel cauſâ latis, ſi quibus quomodolibet innodati exiſtunt, ad effectum præſentium dumtaxat conſequendum, harum ſerie abſolventes, & abſolutos fore cenſentes, hujuſmodi ſupplicationibus inclinati, eiſdem Societati, ac Generali Præpoſito moderno & pro tempore exiſtenti, ut ex nunc de cetero perpetuis futuris temporibus, informatione de contractibus ineundis per litteras, vel aliàs, prout ipſe Generalis ſtatuerit, à ſubordinatis localibus Præpoſitis, vel Rectoribus, aut Præfectis, ſeu eorum Viceſgerentibus, vel à Provincialibus, ſeu Viſitatoribus, aut Commiſſariis, vel ab aliis ſibi benè viſis, auditis juxta eorum inſtitutum Conſultoribus, acceptâ; quæcumque Domorum, tum Profeſſarum tum Probationis, Collegiorum, & aliorum locorum ejuſdem Societatis ubilibet conſiſtentium bona ſtabilia & immobilia, ſeu quaſi ſtabilia, nec non & pretioſa mobilia, cujuſcum-

Generalis, informatione acceptâ, quæcumque bona Domorum & Collegiorum in euidentem eorum utilitatem alienare poteſt.

cumque qualitatis & quantitatis ac valoris,& in quocumque loco poſita,pro pretio,& ſub pactis,conditionibus,modis,& formis hinc inde conveniendis, in evidentem tamen Domorum & Collegiorum hujusmodi utilitatem , per ſe,vel alium ſeu alios,vendere,alienare, permutare, ac etiam in emphiteuſim, ſeu livellum ad tres generationes, vel nominationes tantùm,ſeu aliud longum tempus pro arbitrio ſibi benè viſo concedere,abſque aliâ à nobis,vel ſucceſſoribus noſtris Romanis Pontificibus pro tempore exiſtentibus, aut Sede prædictâ, vel illius de latere Legatis, ſeu Nuntiis, aut etiam locorum Ordinariis petendâ vel obtinendâ licentiâ,ſeu confirmatione, liberè & licitè poſſit & valeat,concedimus & indulgemus. Ita tamen,quòd ſi ex ejusdem Generalis Præpoſiti facultate, pro rerum exigentiâ, opus ſit, in Europæ videlicet Provinciis, ante datam eidem Præpoſito informationem,contractus alienationum fieri,dominium nihilominùs,& poſſeſſio bonorum quorumvis,ſuper quibus contractus hujusmodi initi fuerint,penes Domos, Collegia,ac loca prædicta,donec ipſe Generalis rem confirmaverit,aut ſuum conſenſum deſuper præſtiterit,remaneat,ac remanere intelligatur. In Indiis verò,& aliis extra Europam regionibus,contractuum hujusmodi confirmatio ipſis Provincialibus, aut Viceprovincialibus,Viſitatoribus, ſeu Commiſſariis, ſimili per eos informatione acceptâ,committi poſſit ab ipſo Generali Præpoſito, aliàs,& in eventum,in quem ordo ſupraſcriptus non fuerit obſervatus, venditio, alienatio, permutatio,locatio,& conceſſio,ac contractus,nec non inde ſecuta quæcumque,nulla & invalida,nulliusque roboris ac momenti exiſtant. Ac ita in præmiſſis ſic perpetuò declaramus,& decernimus. Et nihilominùs ex nunc,prout ex tunc & è contrà poſtquàm venditiones,alienationes.permutationes,locationes,conceſſiones,ac contractus pro tempore, ut præmittitur,facti,& per dictum Præpoſitum Generalem approbati & ratificati fuerint,ſeu conſenſus ejusdem Præpoſiti Generalis intervenerit,eaſdem venditiones, alienationes, permutationes, locationes,conceſſiones, & contractus,& inde ſecuta quæcumque, nec non inſtrumenta, & ſcripturas deſuper pro tempore confecta Apoſtolicâ auctoritate approbamus & confirmamus,ac perpetuæ firmitatis robur obtinere debere ſtatuimus; omneſque & ſingulos tam juris, quàm facti defectus,ſi qui forſan intervenerint quomodolibet,in eiſdem ſupplemus. Decernentes ea omnia,abſque alio,deſuper ordinariâ,vel Apoſtolicâ,aut aliâ auctoritate, ſeu de Sedis Apoſtolicæ commiſſione faciendo examine,ac præſentes, & in eis contenta, validas & efficaces, vali-

GREG.XIII.

In emphiteuſim ad tres generationes tantùm.

Abſque aliâ confirmatione.

Extra Europam contractuum confirmationes committere poteſt.

Approbantur ex nunc auctoritate Apoſtolica contractus ſic facti.

GREG. XIII. validaque & efficacia, perpetuò fore, nec non ab omnibus obſervari debere; ipſoſque contrahentes ad contractuum, & ſtipulatarum conventionum obſervationem omnino teneri; ac ſuper præmiſſis, & inde ſecutis quibuſcumque per quoſcumque quavis auctoritate, quomodolibet moleſtari, vel impediri non poſſe: Nec non irritum & inane, ſi ſecus ſuper his à quoquam, quavis auctoritate, ſcienter vel ignoranter, contigerit attentari. Quocircà venerabilibus Fratribus Patriarchis, Archiepiſcopis, & Epiſcopis, ac dilectis filiis eorum in ſpiritualibus Vicariis, aut officialibus generalibus, & Curiæ cauſſarum Cameræ Apoſtolicæ generali Auditori, nec non Abbatibus, Prioribus, Præpoſitis, Decanis, Archidiaconis, Canonicis, & Capitulis, ac aliis, ad quos id quomodolibet ſpectat, & in futurum ſpectabit, per eaſdem præſentes committimus & mandamus, quatenus ipſi, vel duo, aut unus eorum per ſe, vel alium, ſeu alios, præſentes litteras, & in eis contenta quæcumque, ubi & quando opus fuerit, ac quoties pro parte Generalis Præpoſiti, vel aliarum perſonarum ejuſdem Societatis, aut alicujus eorum, ſuper his fuerint requiſiti, ſolemniter publicantes; eiſque & eorum cuilibet in præmiſſis efficacis defenſionis præſidio aſſiſtentes, faciant eoſdem præſentes, & in eis contenta quæcumque ab omnibus, quos illa concernunt, integrè & inviolabiliter obſervari. Non permittentes eos, aut eorum aliquem deſuper contra earumdem præſentium tenorem, quomodolibet indebitè moleſtari. Contradictores quoſlibet & rebelles per ſententias, cenſuras, & pœnas Eccleſiaſticas, aliaque opportuna juris & facti remedia, appellatione poſtpoſitâ, compeſcendo, legitimiſque ſuper his habendis ſervatis proceſſibus, ſententias, cenſuras, & pœnas ipſas, etiam iteratis vicibus, aggravando; invocato etiam ad hoc, ſi opus fuerit, auxilio brachii ſæcularis. Non obſtantibus felicis recordationis BONIFACII VIII. de unâ, & in Concilio generali editâ de duabus dietis, dummodò ultra tres dietas quis vigore præſentium ad judicium non trahatur; & piæ memoriæ SYMMACHI, ac PAULI II. prædeceſſorum noſtrorum, de rebus Eccleſiæ non alienandis, vel alienatis recuperandis, aliiſque Conſtitutionibus & ordinationibus Apoſtolicis; nec non quibuſvis etiam juramento, confirmatione Apoſtolicâ, vel quavis firmitate aliâ roboratis ſtatutis, & conſuetudinibus, privilegiis quoque, indultis & litteris Apoſtolicis quibuſvis ſub quibuſcumq; tenoribus & formis, ac cum quibuſvis, etiam derogatoriarum derogatoriis, aliiſque efficacioribus & inſolitis clauſulis, ac irritantibus, & aliis decretis, in genere, vel in ſpecie, etiam Motu proprio, ac aliàs quomodo-

Contrahentes ad contractuum obſervationem tenentur.

Deputantur Iudices.

Non obſtantibus, &c.

Digitized by Google

modolibet, etiam iteratis vicibus conceſſis, approbatis, & innovatis. Quibus omnibus, & ſingulis, etiam ſi de illis, ac totis eorum tenoribus, ſpecialis, ſpecifica, individua, & expreſſa mentio habenda, aut aliqua alia exquiſita forma ad hoc ſervanda eſſet; tenores hujusmodi, ac ſi de verbo ad verbum infererentur, præſentibus pro ſufficienter expreſſis habentes, illis aliàs in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat, ſpecialiter & expreſsè derogamus; ceterisque contrariis quibuscumque, ſeu ſi aliquibus communiter vel diviſim ab eadem ſit Sede indultum, quòd interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſſint per litteras Apoſtolicas, non facientes plenam & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto hujusmodi mentionem. Volumus autem, quòd earumdem præſentium tranſumptis, manu alicujus Notarii publici ſubſcriptis, & ſigillo alicujus perſonæ in dignitate Eccleſiaſticâ conſtitutæ, ſeu etiam ipſius Præpoſiti Societatis munitis, eadem prorſus fides in judicio & extra adhibeatur, quæ ipſis originalibus litteris adhiberetur, ſi forent exhibitæ vel oſtenſæ. Datum Romæ apud S. Petrum ſub annulo Piſcatoris, XVIII. Decembris, M. D. LXXVI. Pontificatus noſtri anno quinto.

GREG. XIII

Tranſumptis habeatur fides.

Cæ. Glorierius.

GREGORII XIII.
DEROGATIO
Capitis *Nuper.* de Decimis.
ANNO M. D. LXXVIII.

GREGORIVS PAPA XIII.

Ad perpetuam rei memoriam.

PAſtoralis officii cura nobis, meritis licet imparibus, ex alto commiſſa, Nos admonet, ut noſtræ proviſionis efficiatur miniſterio, quòd ea, quæ religioſis quibuslibet, præſertim ſub ſacratiſſimi nominis IESV totius humani generis Redemptoris vexillo, ad illius honorem & gloriam, proximorumque ſpiritualem profectum, ac orthodoxæ fidei defenſionem & propagationem in terris, militantibus, ab Apoſtolicâ Sede providè conceſſa reperiuntur, ſublatis quibuslibet impedimentis, ſuos, ut par eſt, debitos effe-

GREG. XIII. ctus, perpetuis futuris temporibus ſortiantur. Exponi ſiquidem nobis nuper fecit dilectus filius Everardus Mercurianus Præpoſitus Generalis Societatis IESV, quòd licet alias felicis recordationis PAVLVS Papa Tertius prædeceſſor noſter, volens dictam Societatem per eum Apoſtolicâ auctoritate inſtitutam & approbatam, illiusque Socios favore proſequi gratiæ ſpecialis, inter alia eidem Societati & Sociis dictâ auctoritate conceſſit ac indulſit, ut de iis, quæ in ornamentis aut pro eis, ſeu libris, fabricâ, luminaribus, vel victu, aut indumentis eorum, nec non annuis cenſibus redimendis, ad quorum ſolutionem aliquæ Domus ipſius Societatis obligatæ forſan exiſtebant; ac de Domibus, & Collegiis, eorumque prædiis, hortis, & aliis locis eiſdem Sociis juxta eorum vivendi inſtitutum habere conceſſis, aut de iis, quæ pro hujusmodi rebus, Domibus, Collegiis, prædiis, locis, & hortis emendis, per quaſcumque perſonas pro tempore legari aut relinqui contingeret; & aliis bonis quibuscumque per dictam Societatem, & illius Collegia poſſeſſis & obtentis, aliquam decimam etiam Papalem ſolvere, ſeu Canonicam portionem exhibere, aut ad præſtationem procurationum Legatorum dictæ Sedis, vel Nuntiorum ipſius, ſeu Ordinariorum locorum, aut exactionum, collectarum, vel ſubſidiorum, ſeu proviſionum quorumcumque minimè tenerentur; nec ad id per litteras Sedis, vel Legatorum, ſeu Nuntiorum, aut diœceſanorum prædictorum cujuscunque tenoris forent, ullo unquam tempore compelli poſſent, niſi ipſæ litteræ Apoſtolicæ plenam & expreſſam ac de verbo ad verbum, de indulto & conceſſione hujusmodi, ac de eorum ordine mentionem facerent. Et ſi fortè per ipſum prædeceſſorem vel dictam Sedem, de piis legatis diſpoſitis & relictis in genere vel ſpecie decima, vel altera portio, ſeu quarta, alteri piæ vel non piæ cauſſæ, quomodolibet eatenus conceſſa eſſet, vel illam in poſterum concedi, ſeu ſolvi, aut dari, mandari contingeret: Socios prædictos, ac illorum Domos, & bona quæcumque, nec non eis legata & relicta, aut alias in eorum favorem diſpoſita, in conceſſionibus & mandatis hujusmodi decreverit, & voluerit minimè comprehendi, niſi de ipſis, ac ſuis decreto & voluntate hujusmodi, non per clauſulas generales idem importantes, ſed vera, expreſſa, & ſpecifica mentio fieret in eiſdem. Et ſucceſſivè piæ memoriæ PIVS Papa IV. etiam prædeceſſor noſter, exemptionem, ac cum omnibus & ſingulis in eis contentis clauſulis litteras ipſius PAVLI prædeceſſoris deſuper confectas, nec non inde ſecuta quæcumque, per ſuas litteras ex certâ ſcientiâ confirmaverit, approbaverit, & etiam

Pauli III. exemptio à decimis.

Pii IV. confirmatio ſuperioris exemptionis.

& etiam plenariè innovaverit: Ac pro potiori cautelâ univerſam Societa- GREG. XIII.
tem prædictam, omniaque & ſingula illius, Domos, etiam Probationis, & Collegia ubilibet conſiſtentia, præſentia, & futura, eorumque perſonas, fructus, reditus, & proventus etiam bonorum Eccleſiaſticorum ſæcularium, & regularium quorumcumque illis pro tempore unitorum, aliasque res, & bona quæcumque à quibusvis decimis, etiam Papalibus, prædialibus, perſonalibus, quartis, medietatibus, & aliis fructuum partibus, ſubſidiis etiam caritativis, & aliis ordinariis oneribus etiam pro expeditione contra infideles, defenſione patriæ, ac aliàs quomodolibet, etiam ad Imperatorum, Regum, Ducum, & aliorum Principum inſtantiam, pro tempore impoſitis, etiamſi in illorum impoſitione caveretur, quòd nulla prorſus exemptio cuiquam adverſus illa ſuffragaretur; Ita quòd Societas, ejusque Domus, etiam Probationis, Collegia, fructus, res, & bona præfata ſemper ab illis absque declaratione deſuper faciendâ excepta eſſent, & eſſe cenſerentur, perpetuò liberaverit & exemerit, prout in ſingulis litteris prædeceſſorum hujusmodi plenius continetur. Nihilominùs quia in illis nulla de Conſtitutione recolendæ memoriæ INNOCENTII Papæ Tertii, ſimiliter prædeceſſoris noſtri in Concilio generali ſuper decimis editâ, quæ incipit, *Nuper*, expreſſa & ſpecifica mentio facta, nec ei ſpecialiter & expreſsè derogatum fuit, idem Præpoſitus dubitat, ſingulas litteras prædictas de ſubreptionis, ſeu nullitatis vitio notari, ac Societati, illiusque Domibus, Collegiis, & perſonis prædictis minùs utiles reddi, aut illa ſuper exemptione hujusmodi moleſtari vel perturbari poſſe tempore procedente. Nos igitur, qui votivum ipſius Societatis profectum ſincero paternæ caritatis affectu libenter amplectimur, eidem Societati, illiusque Domibus, etiam Probationis, Collegiis, & perſonis, ne propterea dictarum litterarum fruſtrentur effectu, opportunè providere volentes; ipſumque Præpoſitum & ſingulares perſonas Societatis hujusmodi à quibusvis excommunicationis, ſuſpenſionis, interdicti, aliisque Eccleſiaſticis ſententiis, cenſuris, & pœnis, à jure vel ab homine, quavis occaſione vel cauſâ, latis, ſi quibus quomodolibet innodati exiſtunt, ad effectum præſentium dumtaxat conſequendum, harum ſerie abſolventes, & abſolutos fore cenſentes; nec non ſingularum litterarum prædictarum veriores tenores ac quarumcumque litium & cauſſarum ſuper præmiſſis jam forſan motarum ſtatum, & merita, nominaque & cognomina Iudicum & collitigantium, ac titulos, & jura eorum, præſentibus pro ſufficienter expreſſis habentes,

 ipſius

GREG. XIII. Pauli III. & Pii IV. privilegia perinde valeant, &c.

ipſius Præpoſiti ſupplicationibus in hac parte inclinati, volumus ac Societati illiusque Domibus, etiam Probationum, Collegiis; & perſonis prædictis eadem auctoritate concedimus, quòd ſingulæ litteræ prædictæ cum exemptionibus, ceterisque omnibus, & ſingulis in eis contentis clauſulis & decretis; proceſſusque habiti per eaſdem ac inde ſecuta quæcumque valeant, plenamque roboris firmitatem obtineant, & eis, quibus conceſſæ exiſtunt, perpetuò ſuffragentur in omnibus, & per omnia; perinde ac ſi in illis de Conſtitutione INNOCENTII prædeceſſoris, & ſeu Concilii generalis hujusmodi ſpecifica & expreſſa mentio facta, eique ſpecialiter & expreſsè derogatum fuiſſet, prout Nos eidem Conſtitutioni ad effectum præmiſſum ſpecialiter & expreſsè harum ſerie derogamus. Decernentes ita in quibuscumque cauſſis pendentibus, & futuris, per quoscumque Iudices & Commiſſarios quavis auctoritate fungentes judicari & definiri debere; irritum quoque & inane quidquid ſecus ſuper his à quoquam quavis auctoritate, ſcienter vel ignoranter contigerit attentari. Non obſtantibus litis pendentiis, ſi quæ ſint, & aliis præmiſſis, ac INNOCENTII prædeceſſoris, & ſeu generalis Concilii hujusmodi, aliisque Apoſtolicis, nec non in Provincialibus, & Synodalibus Conciliis editis generalibus, vel ſpecialibus Conſtitutionibus, & ordinationibus, ac omnibus illis, quæ in ſingulis litteris prædictis expreſſum fuit non obſtare, ceterisque contrariis quibuscumque. Volumus autem quod earumdem præſentium tranſumptis, etiam impreſſis, manu alicujus Notarii publici ſubſcriptis, & ſigillo alicujus perſonæ in dignitate Eccleſiaſticâ conſtitutæ, ſeu etiam pro tempore exiſtentis Præpoſiti Generalis dictæ Societatis, munitis, eadem prorſus fides in judicio & extra ubicumque adhibeatur, quæ ipſis originalibus litteris adhiberetur, ſi forent exhibitæ vel oſtenſæ. Datum Romæ apud S. Petrum ſub annulo Piſcatoris, die primo Ianuarii, M. D. LXXVIII. Pontificatus noſtri anno ſexto.

Derogatur Conſtitutioni Innocentii III.

Non obſtantibus, &c.

Tranſumptis habeatur fides.

Cæ. Glorierius.

GRE-

GREGORII XIII.

INDVLGENTIA PLENARIA

Semel in anno in Societatis Eccleſiis: Facultas celebrandi per horam ante Auroram; conferendi gradus, etiam per ſtudiorum Præfectum; ac concurrendi cum Vniverſitatum Lectoribus.

ANNO M. D. LXXIX.

GREGORIVS *Epiſcopus Servus Servorum Dei, Ad perpetuam rei memoriam.*

QVanta in vineâ Domini fructuoſa opera Societas IESV qvotidie verbo & exemplo in populo Chriſtiano attulerit; continuosque labores, quos pro Divini nominis gloriâ, & exaltatione fidei Catholicæ Presbyteri dictæ Societatis ſupportant, cordi noſtro provenit ſatisfactio. Ac propterea dignum cenſentes, ut ipſam Societatem, ejusque in odorem ſuavitatis Altiſſimo deſervientes ſpecialibus favoribus proſequamur; illaque ſibi favorabiliter concedamus, per quæ Societas ipſa ad animarum auxilium fideliter in Domino procedere valeat. Sanè pro parte dilecti filii Euerardi Mercuriani Præpoſiti Generalis prædictæ Societatis nobis nuper exhibita petitio continebat, Quòd aliàs fel. rec. PAVLVS Papa Tertius prædeceſſor noſter inter ceteras gratias eidem Societati conceſſas, omnibus & ſingulis utriusque ſexus Chriſti fidelibus verè pœnitentibus, & confeſſis, ſeu ſtatutis à jure temporibus firmum confitendi propoſitum habentibus, qui aliquam Eccleſiam, aut alium pium locum dictæ Societatis, ſemel ſingulis annis, præter annum Iubilæi, in die per pro tempore exiſtentem ejusdem Societatis Præpoſitum eligendo, à primis veſperis usque ad occaſum Solis ejusdem diei incluſive, devote viſitarent, ac inibi orationem Dominicam & Salutationem Angelicam recitarent, plenariam omnium peccatorum ſuorum indulgentiam, & remiſſionem, in formâ Iubilæi: Et deinde, ex certis tunc expreſſis cauſſis, Presbyteris ejusdem Societatis, ut Miſſas ante diem, circa tamen diurnam lucem, & etiam infra horam poſt meridiem, quando & quoties, ſtante legitimo impedimento, tunc & pro tempore exiſtenti ejusdem Societatis Præpoſito id neceſ-

Conceſſiones Pauli III.

Ejusdem Pauli III.

 ſarium

GREG. XIII. ſarium, vel aliàs in Domino expedire viſum foret, celebrare: Ac poſtmo-
Iulii III. dum piæ memoriæ IVLIVS Papa III. etiam prædeceſſor noſter, Collegiis ejusdem Societatis, tam in univerſitatibus ſtudiorum generalium, quàm extra illas conſiſtentibus, ut Scholares dictæ Societatis ab illius Generali, vel de ejus licentiâ à quovis alio ex Præpoſitis, vel Rectoribus Collegiorum hujuſmodi, accitis ſibi duobus, vel tribus Doctoribus, ad quoſcumque Baccalaureatus, ac Magiſterii, Licentiaturæ, & Doctoratus gradus promoveri, ac ſtudii generalis Vniverſitatum privilegiis, indultis, prærogativis, & aliis gratiis quomodolibet, non ſolùm ad inſtar, ſed pariformiter & æquè principaliter gaudere liberè & licitè poſſent & valerent, ſub certis modo & formâ con-
Pii IV. ceſſerunt. Et ſucceſſivè recolendæ memoriæ PIVS Papa IV. ſimiliter prædeceſſor noſter dictam promovendi conceſſionem ad Scholares pauperes externos, qvi in Collegiis eiſdem, in quibus ordinariæ Artium liberalium, & Theologiæ lectiones haberentur, lectiones eaſdem frequentarent, & etiam ad divites, in Vniverſitatibus tamen, ſi illarum officiales eos promovere recuſarent, aliàs per examinatores Societatis hujuſmodi idoneos repertos, & ſolutis per divites juribus ſuis eiſdem Vniverſitatibus, extendit & ampliavit.
Pii V. Præterea ſanctæ memoriæ PIVS Papa V. pariter prædeceſſor noſter, ut Præceptores dictæ Societatis in ſuis Collegiis, etiam in locis, ubi Vniverſitates, ut præfertur, exiſterent, ſuas lectiones, dummodo per duas de manè & per unam de ſero horas cum Lectoribus Vniverſitatum hujusmodi non concurrerent, publicè legere; ac eorum auditores in quibuslibet Vniverſitatibus ad gradus admittere poſſent, decreuit & declarauit; prout in ſingulis eorumdem
Inſeritur petitio. prædeceſſorum deſuper confectis litteris pleniùs continetur. Cum autèm, ſicut eadem petitio ſubjungebat, idem Everardus Præpoſitus cupiat, indulgentiam hujusmodi, quam à pluribus pro quibuslibet dictæ Societatis Eccleſiis conceſſam fuiſſe judicatum extitit, cujus quidem uſus, ſi pro unicâ tantùm Eccleſiâ quolibet anno eſſet futurus, rarò admodùm cuilibet dictæ Societatis eccleſiæ ob magnam illius Eccleſiarum, Deo benedicente, multiplicationem uſque modò per diverſas totius orbis Chriſtiani partes factam, id contingere poſſet: ſicut è converſo, eò majori pietate, ac devotionis fervore Chriſti fideles per eumdem Chriſtianum orbem ad pœnitentiæ, & ſacroſanctæ Euchariſtiæ ſacramenta frequentanda, Chriſto propitio, accederent; quo majoribus & frequentioribus in ſingulis ejuſdem Societatis eccleſiis, quolibet anno, ad id à nobis, ſanctaque Sede Apoſtolicâ gratiis & indul-

gen-

gentiis ſe invitari cognoſcerent; eiſdem Chriſti fidelibus in qualibet dictæ Societatis eccleſia ſuffragari: ac etiam eiſdem Presbyteris propter itinerum & alia impedimenta, quæ frequenter eveniunt, facultate celebrandi Miſſas etiam per horam ante Auroram, & infra horam poſt meridiem uti licere: necnon conceſſionem promovendi ad quoſcumque gradus ad Collegii cujuslibet Præfectum ſtudiorum, in quo Philoſophiæ vel Theologiæ lectiones ordinariæ habentur, extendi: nec non Lectores dictæ Societatis in illius Collegiis, ubi Vniverſitates fuerint ſtudiorum generalium, dummodo de manè per unam, & de ſero per aliam horas cum aliis Vniverſitatum Lectoribus præfatis, qui hoc poſtulaverint, non concurrant, publicè legere poſſe. Quare pro parte dicti Everardi Præpoſiti nobis fuit humiliter ſupplicatum, ut in præmiſſis opportune providere de benignitate Apoſtolica dignaremur. Nos igitur, qui perſonarum quarumlibet, præſertim Deo famulantium, votis, quantum cum Deo poſſumus, libenter annuimus; Everardum Præpoſitum præfatum à quibuſvis excommunicationis, ſuſpenſionis, & interdicti, aliiſque Eccleſiaſticis ſententiis, cenſuris, & pœnis à jure, vel ab homine, quavis occaſione, vel cauſſa latis, ſi quibus quomodolibet innodatus exiſtit, ad effectum præſentium duntaxat conſequendum, harum ſerie abſolventes, & abſolutum fore cenſentes; ac ſingularum litterarum præfatarum tenores præſentibus pro expreſſis habentes, hujuſmodi ſupplicationibus inclinati; Quòd prædicta indulgentia omnibus & ſingulis utriuſque ſexus Chriſti fidelibus vere pœnitentibus, & confeſſis, & ſacroſanctæ Euchariſtiæ cibo refectis, qui Circumciſionis Dominicæ, vel alio per præfatum Everardum Præpoſitum, ſeu viſitandi loci Superiorem, ſemel pro ſemper, nominando die, quamlibet ex dictæ Societatis eccleſiis, ſeu capellis, aut piis locis ubicumque Societatis hujuſmodi Religioſos habitare contigerit (dummodo ſi plures ejuſdem Societatis Eccleſiæ in eadem civitate, terrâ, vel loco fuerint, una tantùm ex eis ad id per illius Generalem Præpoſitum ſtatuatur) annis ſingulis devote viſitaverint, & inibi quinquies orationem Dominicam, & totidem Salutationem Angelicam recitaverint, vel alias ad Deum orationes pro ſanctæ matris Eccleſiæ exaltatione, fideique Catholicæ incremento effuderint, & aliàs juxta illius continentiam & tenorem ſuffragetur. Necnon Presbyteris Societatis hujuſmodi, ut miſſas per horam ante Auroram, & infra horam poſt meridiem, itineris, vel alterius legitimi impedimenti cauſſa, de ipſius Everardi, & pro tempore exiſtentis Præpoſiti Generalis, vel

GREG. XIII.

Indulgentia plenaria ſemel in anno in Societatis eccleſiis, &c.

Facultas Miſſas celebrandi per horam ante Auroram, poſt meridiem, &c.

GREG.XIII. vel cujusvis alterius ad id ab eo deputati licentiâ celebrare valeant, auctoritate Apoſtolicâ, tenore præſentium, de ſpeciali gratiâ indulgemus. Et inſuper facultatem præfatam promovendi ad gradus in Philoſophiâ, vel Theologiâ, ad cujuslibet dictæ Societatis Collegii ſtudiorum, in quo Artium, vel Theologiæ facultates hujusmodi pro tempore legentur, Præfectum, & aliâs in omnibus, & per omnia, juxta litterarum præfatarum tenores, auctoritate & tenore prædictis, extendimus & ampliamus: Ac etiam, quòd Lectores dictæ Societatis in illius Collegiis, in locis, ubi Vniverſitates ſunt ſtudiorum generalium, dummodo de manè per unam, & de ſero per aliam horas cum aliis Vniverſitatum hujusmodi Lectoribus, qui id poſtulaverint, non concurrant, publicè legere poſſint & valeant: Reliquis omnibus in iisdem litteris contentis in ſuo robore, & ſtatu permanſuris, eisdem auctoritate & tenore, etiam de ſpeciali gratiâ concedimus, & indulgemus. Sicque per quoſcumque Iudices, & Commiſſarios quavis auctoritate fungentes, ſublatâ eis, & eorum cuilibet, quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, judicari & definiri debere: Ac quidquid ſecus ſuper his, à quoquam, quavis auctoritate, ſcienter vel ignoranter, attentari contigerit, irritum & inane decernimus. Quocirca Venerabilibus Fratribus noſtris Archiepiſcopo Valentinenſi, & Pariſienſi, ac Salamantinenſi Epiſcopis, per Apoſtolica ſcripta mandamus, quatenus ipſi, vel duo, aut unus eorum, per ſe vel alium, ſeu alios, præſentes Litteras, & in eis contenta quæcumque, ubi & quando opus fuerit, ac quoties pro parte dicti Everardi Præpoſiti fuerint requiſiti, ſolemniter publicantes, ſibique in præmiſſis efficacis defenſionis præſidio aſſiſtentes, faciant, auctoritate noſtrâ, easdem præſentes, & in eis contenta hujusmodi, firmiter obſervari, ac ſingulos, quos ipſæ concernunt, illis pacificè gaudere, non permittentes eos deſuper per quoscumque quomodolibet indebitè moleſtari. Contradictores & rebelles per ſententias, cenſuras, & pœnas Eccleſiaſticas, aliaque opportuna juris remedia, auctoritate noſtrâ, appellatione poſtpoſitâ, compeſcendo. Nec non legitimis ſuper his habendis ſervatis proceſſibus, illos ſententias, cenſuras, & pœnas incurriſſe declarando; necnon eas etiam iteratis vicibus aggravando, invocato etiam ad hoc, ſi opus fuerit, auxilio brachii ſecularis. Non obſtantibus piæ memoriæ BONIFACII Papæ VIII. etiam prædeceſſoris noſtri, quâ cavetur, ne quis extra ſuam Civitatem, vel diœceſim, niſi in certis exceptis caſibus, & in illis ultra unam dietam à fine ſuæ diœceſis, ad judicium vocetur; ſeu ne Iudices à Sede prædicta depu-

Promovendi ad gradus per ſtudiorum Præfectum.

Concurrendi cum Vniverſitatum Lectoribus, &c.

Deputantur Iudices.

Non obſtantibus, &c.

putati extra Civitatem, vel diœceſim, in quibus deputati fuerint per quoſcumque procedere, aut alii vel aliis vices ſuas committere, ſeu aliquos ultra unam dietam à fine diœceſeon eorumdem, trahere præſumant; & de duabus dietis in Concilio generali edita; dummodo ultra tres dietas aliquis, auctoritate præſentium ad judicium non trahatur; & aliis Conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis nec non omnibus illis, quæ dicti prædeceſſores in ſingulis eorum litteris prædictis voluerunt non obſtare, contrariis quibuscumque. Aut ſi aliquibus communiter, vel diviſim ab eadem ſit Sede indultum, quòd interdici, ſuſpendi vel excommunicari non poſſint per litteras Apoſtolicas non facientes plenam & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto hujusmodi mentionem. Ceterum quia difficile foret, easdem præſentes litteras ad ſingula loca, in quibus de eis fides forſan facienda foret, deferri; volumus, & ſimiliter auctoritate Apoſtolica decernimus, quòd ipſarum præſentium tranſumptis, etiam impreſſis, manu unius Notarii publici ſubſcriptis, ac ſigillo alicujus Prælati, ſeu perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ munitis eadem prorſus fides in judicio, & extra illud adhibeatur & habeatur, quæ adhiberetur & haberetur eisdem præſentibus, ſi forent exhibitæ vel oſtenſæ. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ abſolutionis, indultorum, extenſionis, ampliationis, conceſſionis, decretorum, mandati, & voluntatis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac BB. Petri & Pauli Apoſtolorum ejus ſe noverit incurſurum. Datum Romæ, apud S. Petrum anno Incarnationis Dominicæ M. D. LXXVIII. Non, Maji, Pontificatus noſtri anno ſexto.

GREG. XIII.

Tranſumptis habeatur fides.

Cæ. Glorierius.

GREGORII XIII.

RESTITVITVR

Societati IESV ad illius Miſſiones, uſus altaris portatilis.

ANNO M. D. LXXIX.

Dilectis filiis Præpoſito Generali, & Presbyteris Societatis IESV

GREGORIVS *Papa* XIII.

Dilecte fili, ſalutem, & Apoſtolicam benedictionem. Vſum Altaris viatici Societati veſtræ à fel. record. PAVLO Papa III. conceſſum, deinde à

GREG. XIII. Concilio Tridentino universè ſublatum, vobis eatenus reſtituimus, ut inter Miſſiones, quæ à Superioribus fiunt, Presbyteri veſtri, ſervata alias forma dictæ conceſſionis, Miſſæ ſacrificium licitè valeant celebrare ſuper hujusmodi Altari ubique gentium, etiam in caſtris militum; modò loca, etſi communia, & profana, tuta & honeſta ſint; & Generalis, aut per eum Provinciales Præpoſiti, eo tum utendum fore judicaverint. Itidemque poſſint ibi Presbyteri ipſi ſanctiſſimum Euchariſtiæ Sacramentum miniſtrare fidelibus, ad illud ſumendum debitè præparatis. Non obſtantibus præmiſſis, ac Conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, ceterisque contrariis quibuscumque. Eadem porrò fides ubique detur præſentium exemplis eo, quo ſolent alia in veſtrâ Societate tranſumpta, modo monitis, quæ daretur ipſis præſentibus, ſi exhiberentur, vel oſtenderentur. Datum Romæ, apud S. Petrum, ſub annulo Piſcatoris, die primo Octobris, M. D. LXXIX. Pontificatus noſtri anno octavo.

Cæ. Glorierius.

GREGORII XIII.

CONCEDVNTVR

Religioſis Societatis IESV in eorum Eccleſiis Indulgentiæ omnes Eccleſiis aliis locorum, ubi illi morantur, conceſſæ.

ANNO M. D. LXXIX.

GREGORIUS PAPA XIII. *Ad perpetuam rei memoriam.*

CVm, ſicut accepimus, dilecti filii Religioſi Societatis IESV, ad Eccleſias & alia pia loca civitatum, terrarum, & locorum, in quibus moram trahunt, ut conſequantur indulgentias illis pro tempore elargitas, inter medios utriusque ſexus populos promiſcuè, abſque decentiæ religioſæ diſpendio, ac functionum ſuarum & ſpiritualium miniſteriorum incommodo accedere vix poſſint; Ideoque frequenter contingat, tanto eos indulgentiarum fructu privari; imo & interdum, quod ad illas conſequendas non accedant, de earum contemptu notari formident; Quare nobis humiliter ſupplicari fecerunt,

runt, ut illorum devotioni, ac ſpirituali fructui providere de benignitate Apoſtolicâ dignaremur. Nos igitur Religioſorum prædictorum ſtatui, decentiæ, commodisque annuere volentes, hujusmodi ſupplicationibus inclinati, univerſis, & ſingulis dictæ Societatis perſonis, nunc & pro tempore, in qualibet mundi parte exiſtentibus, ut ante Altare ſanctiſſimi Euchariſtiæ Sacramenti, in ipſius Societatis eccleſiis, orationes ad DEum pro Sanctæ Romanæ Eccleſiæ exaltatione, hæreſium extirpatione, & inter Principes Chriſtianos fovendâ pace, aut alias pro cujusque peculiari devotione fundendo, omnes & ſingulas indulgentias, etiam plenarias, & peccatorum remiſſiones conſequantur, quas ſcilicet conſequerentur, ſi indulgentiarum ipſarum diebus eccleſias, & loca pia his decorata, in locis, in quibus eosdem religioſos moram trahere contigerit, viſitarent, de omnipotentis DEi miſericordia, ac BB. Petri & Pauli Apoſtolorum ejus auctoritate confiſi, tenore præſentium concedimus & largimur, contrariis non obſtantibus quibuscumque. Datum Romæ, apud S. Petrum ſub annulo Piſcatoris, die XXIII. Decembris, M. D. LXXIX. Pontificatus noſtri anno octavo. GREG. XIII.

Cæ. Glorierius.

GREGORII XIII.
FACVLTAS
Aperiendi litteras Sacræ Pœnitentiariæ.

Dilecto filio Claudio Aquavivæ Præpoſito Generali Societatis IESV
GREGORIVS *Papa* XIII.

Dilecte fili, ſalutem, & Apoſtolicam benedictionem. Exponi nobis nuper feciſti, quòd aliàs quondam Alexander Frumentus tunc officii Sacræ Pœnitentiariæ Regens, dilectis filiis Presbyteris Societatis IESV, cui præeſſe dignoſceris, etiamſi nullis Magiſterii in Sacrâ Theologiâ, & Doctoratus in Jure Canonico gradibus inſigniti eſſent, aliàs tamen idoneis & approbatis ipſius Societatis Confeſſariis, ut quaſcumque obſignatas, etiam Magiſtris in Theologiâ, & Jure Canonico Doctoribus directas, in foro conſcientiæ, ejusdem Sacræ Pœnitentiariæ litteras aperire, & abſolutionis beneficium, juxta illarum diſpoſitionem, impendere poſſent & valerent, verbotenus conceſſit, eâque facultate ipſi Presbyteri hactenus uſi ſunt. Cum itaque ipſius Societatis religioſi ad hujusmodi gradus, niſi pro neceſſitate ſcholarum ſuarum pro-

GREG. XIII. moveri non ſoleant; pœnitentes etiam ad ipſos Presbyteros cum ſuis litteris abſolutionum in dies recurrant, & importunè obſecrent; opportunè etiam eos juvari convenit. Nos idcircò tuis in hac parte ſupplicationibus inclinati, Presbyteris Societatis hujuſmodi per te, vel tibi ſubordinatos illius Superiores de tuâ licentiâ deſignandis, & ab Ordinariis locorum approbatis vel approbandis, etiam ſi magiſterii vel doctoratus, aut aliis gradibus inſigniti non ſint, litteras hujuſmodi aperiendi, confeſſionibusque fidelium ad ipſos recurrentium auditis, & impoſita ſalutari in illis expreſſa, vel de jure infligenda pœnitentia, abſolvendi, ac in foro conſcientiæ quaſcumque ſibi, verbo vel ſcriptis, commiſſas abſolutiones, diſpenſationes, & pœnitentiarum injunctiones excipiendi & exequendi licentiam & facultatem, tenore præſentium concedimus & impertimur. *Non obſtantibus, &c.* Non obſtantibus Conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, ceteriſque contrariis quibuſcumque. Volumus autem quod præſentium tranſumptis manu alicuius Notarii publici ſubſcriptis, & ſigillo tuo, ſeu perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ, munitis, eadem ubique fides adhibeatur, quæ ipſis præſentibus adhiberetur, ſi forent exhibitæ vel oſtenſæ. Datum Romæ, apud S. Petrum, ſub annulo Piſcatoris, die III. Aprilis, M.D.LXXXII. Pontificatus noſtri anno decimo.

Cæ. Glorierius.

GREGORII XIII.
EXTENDITVR

Ad cenſus redimibiles, &c. Facultas Alienandi Societati JESV alias conceſſa.

GREGORIVS *Epiſcopus, ſervus ſervorum Dei, Ad perpetuam rei memoriam.*

EX debito Paſtoralis officii ad ea libenter intendimus, per quæ religioſorum locorum, ac perſonarum in eis degentium, utilitates & commoda valeant procurari. Exhibita ſiquidem nobis nuper pro parte dilecti filii Claudii Aquavivæ Præpoſiti Generalis Societatis IESV petitio continebat, quod poſtquam alias per diverſas litteras Apoſtolicas Diverſorum Romanorum Pontificum prædeceſſorum noſtrorum, & dictæ Societatis Conſtitutiones & Decreta, illius Præpoſito Generali pro tempore exiſtenti, vel ipſi Societati, omnimoda Collegiorum, & Domorum Probationum, bonorumque

queadilla ſpectantium gubernatio, abſque alia perſonarum in eis degentium capitulari congregatione facienda; etiam cum facultate quoſvis contractus emptionum, venditionum, aliarumque venditionum, alienationum, nec non obligationum, & ceſſionum quarumlibet rerum temporalium, mobilium & immobilium, etiam in beneficialibus, ab ſpiritualibus, aliiſque quibuſcumque, etiam præjudicialibus; nec non inſtrumĕnta quæcumque tam per ſe, quàm per alios celebrandi; ac inſuper Mendicantium, nec non per noſtras litteras aliorum Ordinum & piorum locorum privilegiis omnibus utendi, & aliàs ſub certis modo & formâ inibi expreſſis conceſſa fuiſſet; denique cum uſus privilegiorum hujuſmodi dictæ Societati parum prodeſſet, eò quòd contrahentes renuerent, neque adducerentur ad contrahendum ſolo privilegio communicationis; eſſetque frequentiſſimum, & maximè neceſſarium ipſi Societati in his ſuis quaſi primordiis, pro Collegiorum, & Domorum illius fundationibus, & ampliationibus, Domos, agros, & bona alia commutare, & vendere, ac ſuper his cenſus imponere. His aliiſque de cauſſis Nos eidem Societati, illiusque Præpoſito Generali pro tempore exiſtenti, quòd informatione de contractibus ineundis per litteras, vel aliàs prout ipſe Præpoſitus Generalis ſtatueret, à ſubordinatis localibus Præpoſitis, vel Rectoribus, aut Præfectis, ſeu eorum Vicesgerentibus, vel à Provincialibus, ſeu Viſitatoribus, aut Commiſſariis, vel ab aliis ſibi benè viſis, auditis juxta eorum inſtitutum Conſultoribus, acceptâ; quæcumque Domorum, tum Profeſſarum, tum Probationis, Collegiorum, & aliorum locorum ejuſdem Societatis ubilibet conſiſtentium bona ſtabilia, nec non etiam pretioſa mobilia cujuſcumque qualitatis, & quantitatis, ac valoris, & in quovis loco poſita, pro pretio, & ſub pactis, conditionibus, modis, & formis hinc inde conveniendis, in evidentem tamen Domorum, & Collegiorum hujuſmodi utilitatem, per ſe, vel alium, ſeu alios vendere, alienare, permutare, in emphyteuſim, ſeu livellum ad tres generationes, vel nominationes tantùm, pro affictu ſibi benè viſo dare licitè valeret; etiam absque alia Sedis Apoſtolicæ, vel locorum Ordinariorum licentiâ, ſeu confirmatione deſuper obtinendâ: ita quòd venditiones, alienationes, permutationes, locationes, conceſſiones, contractus, inſtrumenta, & inde ſecuta quæcumque poſtquàm ab ipſo Præpoſito Generali ratificata fuiſſent, ſeu illius conſenſus interveniſſet, eo ipſo Apoſtolicâ auctoritate, nullo alio deſuper habendo examine, vel commiſſione, approbata & confirmata eſſent, indulſit:

GREG. XIII.

Petitioni inſeritur facultas alienandi aliàs conceſſa.

GREG. XIII. ſit: prout in ſingulis litteris Apoſtolicis deſuper confectis plenius continetur.

Reliquum petitionis. Cùm autem, ſicut eadem ſubjungebat petitio, ea quæ de novo emergunt, novo indigeant auxilio; ipſique contrahentes præſertim in Curiâ, varias quotidie requirant cautelas, ſine quibus exiſtimant ſibi non fore ſatis cautum; inter quas ea potiſſima eſt, quòd in indulto hujuſmodi non fuerit expreſſum, quòd etiam cenſus redimibiles ſuper eiſdem bonis poſſent vendi, quæ tamen ſpecies eſt, eaque minima, venditionis; & idcircò ab aliquot jam annis frequens fuit, ut cenſus redimibiles aliàs juxta formam privilegii hujuſmodi venderentur & imponerentur. Quare pro parte dicti Claudii nobis fuit humiliter ſupplicatum, quatenus ſibi, dictæque Societati in præmiſſis conſulere de benignitate Apoſtolicâ dignaremur. Nos igitur eumdem Claudium, & ſingulares ipſius Societatis perſonas à quibusvis excommunicationis, ſuſpenſionis, & interdicti, aliisque Eccleſiaſticis ſententiis, cenſuris, & pœnis à jure, vel ab homine quavis occaſione, vel cauſſa latis, ſi quibus quomodolibet innodati exiſtunt, ad effectum præſentium dumtaxat conſequendum, harum ſerie abſolventes, & abſolutos fore cenſentes; ac prædictarum litterarum, & Conſtitutionum tenores præſentibus pro expreſſis habentes, hujuſmodi ſupplicationibus inclinati; eidem Claudio, & pro tempore exiſtenti Præpoſito Generali dictæ Societatis, vel ipſi Societati, dum ea ſcilicet erit generaliter congregata, ex nunc de cetero perpetuis futuris temporibus per ſe vel alios, ut informatione, ſicut præmittitur, vel ſi utrilibet viſum erit, extrajudicialiter, ac ſummariè, & ſimpliciter acceptâ, vel etiam eâ omnino omiſſa, bona Domorum, Collegiorum, & locorum hujuſmodi ſtabilia, & etiam mobilia pretioſa, præſentia, & futura, pro illorum utilitate, ſeu neceſſitate, quibuſcumque perſonis, tam Eccleſiaſticis, quàm ſæcularibus cujuſcumque gradus, ordinis, & dignitatis exiſtentibus, etiam Collegiis, Communitatibus, & Vniverſitatibus ad eam rationem, quæ faciliùs inveniri poterit, & pro pretio reperibili vendere, alienare, permutare, in emphyteuſim, ſeu livellum ad tres generationes, vel in aliud longum tempus dare, locare, etiam cum donationis, ſeu inveſtituræ receptione, ac repræſentatâ pecuniâ, ſine tamen ſoliti illorum reditus diminutione; nec non generaliter, & ſpecialiter obligare, & hypothecare, ſuper illis cenſus quoſcumque redimibiles imponere, & vendere, nec non de bonis eiſdem compromittere, & quomodolibet ſuper illis tranſigere, illiſque ſimpliciter, vel liti deſuper habitæ, ac actioni, etiam in non poſſeſſorem cedere, & reum

Extenſio prioris facultatis.

cita-

citare; utilitatemque venditionum, & aliorum hujuſmodi, vel etiam neceſſitatem, aut aliam cauſſam, propter quam fiant, ſimpliciter & abſque figurâ judicii cognoſcere, judicare, definire, & penitus terminare, liberè & licitè valeat; & aliàs juxta dictarum litterarum tenorem, harum ſerie Apoſtolicâ auctoritate concedimus: Et ad hoc, ſi opus ſit, licentias & facultates omnes prædictas extendimus & ampliamus. Ipſoſque contrahentes, habitâ ſolâ Præpoſiti Generalis, vel congregatæ Societatis per litteras patentes more ipſius Societatis, vel aliàs confirmatione, aut conſenſu, ſolo contractu ſecuros exiſtere; nec ad venditionum, communicationum, & aliarum hujuſmodi alienationum utilitatis, ſeu neceſſitatis, aut in æquivalentia, vel meliora bona pretii converſionis, vel aliam demonſtrationem teneri: Nec non contractus quoſcumque ſuper his hactenus initos perpetuò valere: partesque ipſas ad illorum obſervationem omninò obligari: & tam ipſos hactenus initos contractus, quàm in futurum ineundos, quibus ipſius Generalis Præpoſiti nunc, & pro tempore exiſtentis, vel etiam congregatæ Societatis conſenſus, ſeu confirmatio acceſſerit, aliâ Sedis Apoſtolicæ confirmatione & approbatione non indigere: Sicque per quoſcumque Iudices ordinarios, & delegatos, etiam cauſſarum Palatii Apoſtolici Auditores, ac Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinales, ſublatâ eis & eorum cuilibet quavis aliter judicandi & interpretandi facultate & auctoritate, judicari & definiri debere: nec non quidquid ſecus ſuper his a quoquam quavis auctoritate, ſcienter vel ignoranter, contigerit attentari, irritum & inane decernimus. Quocircà venerabilibus fratribus noſtris Toletanenſi, & Treverenſi, ac Rigenſi Archiepiſcopis per præſentes committimus & mandamus, quatenus ipſi, vel duo, aut unus eorum, per ſe vel alium, ſeu alios, eaſdem præſentes & in eis contenta quæcumque, ubi & quando opus fuerit, ac quoties pro parte Claudii, vel pro tempore exiſtentis Præpoſiti Generalis, aut Societatis hujuſmodi, vel alicujus eorum fuerint deſuper requiſiti, ſolemniter publicantes, eiſque in præmiſſis efficacis defenſionis præſidio aſſiſtentes, faciant auctoritate noſtrâ, præſentes, & in eis contenta hujuſmodi firmiter obſervari, ac ſingulos, quos litteræ ipſæ concernunt, pacificè frui & gaudere. Non permittentes eos, vel aliquem eorum deſuper contra præſentium tenorem per quoſcumque quomodolibet indebitè moleſtari. Contradictores quoſlibet & rebelles per cenſuras & pœnas Eccleſiaſticas, aliaque opportuna juris & facti remedia, appellatione poſtpoſitâ, compeſcendo, legitimiſque ſuper his haben-

Digitized by Google

GREG. XIII. habendis ſervatis proceſſibus, cenſuras & pœnas ipſas, etiam iteratis vicibus aggravando; invocato etiam ad hoc, ſi opus fuerit, auxilio brachii ſæcularis.

Non obſtantibus, &c. Non obſtantibus fel. record. SYMMACHI, & PAULI, aliorumque Romanorum Pontificum etiam prædeceſſorum noſtrorum, de rebus Eccleſiæ non alienandis, ſeu alienatis recuperandis, aliisque Apoſtolicis Conſtitutionibus & Ordinationibus; nec non quibuslibet, etiam juramento, confirmatione Apoſtolica, vel quavis firmitate aliâ roboratis ſtatutis, & conſuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & litteris Apoſtolicis quibusvis ſub quibuscumque tenoribus & formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, & inſolitis clauſulis, etiam Motu proprio, & Conſiſtorialiter, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine conceſſis, approbatis, & innovatis: quibus omnibus, etiamſi de illis, eorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, individua, & expreſſa mentio habendâ, aut aliqua alia exquiſita forma ad hoc ſervanda foret, tenores hujusmodi, ac ſi de verbo ad verbum, nihil penitùs omiſſo, & formâ in illis traditâ obſervatâ, inſerti forent, præſentibus pro expreſſis habentes, illis aliàs in ſuo robore permanſuris, ac dictis litteris, ſi in aliqua obſtent, hac vice dumtaxat ſpecialiter & expreſſe derogamus contrariis quibuscumque.

Tranſumptis habeatur fides. Ceterùm quia difficile foret easdem præſentes ad ſingula quæque loca, ubi neceſſarium fuerit, deferre; volumus quòd illarum tranſumptis, manu alicujus Notarii publici ſubſcriptis, & ſigillo alicujus perſonæ in dignitate Eccleſiaſticâ conſtitutæ, ſeu etiam ipſius Societatis Præpoſiti Generalis munitis, eadem prorſus fides adhibeatur in judicio, & extra, quæ ipſis originalibus litteris adhiberetur, ſi forent exhibitæ vel oſtenſæ. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ abſolutionis, conceſſionis, extenſionis, ampliationis, decreti, mandati, derogationis, & voluntatis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum ejus ſe noverit incurſurum. Datum Romæ, apud S. Marcum, anno Incarnationis Dominicæ M. D. LXXXII. Non. Auguſti, Pontificatus noſtri anno undecimo.

Pro Reverendiſſimo D. Summatore

A. Lanfredinus.

Cæ. Glorierius.

GRE-

GREGORII XIII.
CONCEDITVR

Præpoſito Generali, ut de ejus licentiâ Societatis Religioſi, etiam Profeſſi, ad quosvis alios regulares Ordines tranſire valeant.

GREGORIVS PAPA XIII.
Ad futuram rei memoriam.

CVm aliàs fel. rec. PAVLVS Papa III. Societati IESV inter alia conceſſerit, ut eorum nemo, ſive Profeſſus, ſive Scholaris, ſive Coadjutor ex dicta Societate egrediens ad alium, quàm ad Carthuſienſium Ordinem, niſi de expreſſa Romani Pontificis, vel Præpoſiti Generalis dictæ Societatis licentiâ ſe conferret; itemque PIVS Papa IV. voluerit, ut ne quis prædictorum ab eadem Societate prætextu cujusvis indulti, vel quæſito colore melioris vitæ, vel ſtrictioris obſervantiæ, etiam ad Mendicantium, vel Ciſtercienſium, ſeu S. Benedicti, aut aliorum Monachorum Ordinem (Carthuſienſi excepto) tranſire poſſit, dubitare contingit, an Præpoſitus pro tempore exiſtens valeat etiam Profeſſos, ex cauſſis id exigentibus, ab ipsâ Societate emittere, aut eis ſic emiſſis liberum ſit de ejus licentiâ, ſe ad quemvis alium Mendicantium, vel non Mendicantium Ordinem transferre. Nos, re perpensâ, atque diligenter examinatâ, Societatis ipſius puritati atque incremento, emiſſorumque pro tempore ſaluti, conſulere volentes, ſtatuimus, ut deinceps in perpetuum liceat dicto Præpoſito, quos judicaverit ab ipsâ Societate emittere, eosque de ipſius Præpoſiti licentiâ non tantùm ad Carthuſienſium, ſed ad quemvis alium Mendicantium, vel non Mendicantium, paris, laxioris, aut arctioris obſervantiæ ordinem per ipſum Præpoſitum illis præſcribendum, de conſenſu tamen Superiorum loci illius, quò deſtinabuntur, demigrare; in eisque profeſſionem per loci illius Monachos, alioſque regulares ejusdem emitti ſolitam emittere; habitumque ſuſcipere, & conſuetâ uti eorum diſciplina. Ipſis inhibentes ſub excommunicationis latæ ſententiæ pœna, ne quid contra præſentium tenorem quomodolibet audeant tentare. Non obſtantibus omnibus iis, quæ dicti Pontifices voluerunt non obſtare, ceteriſque contrariis quibuscumque. Præſentis autem gratiæ communicationem omnibus aliis,

Licet Præpoſito quibus judicaverit à Societate adquemvis alium Ordinem transfeundi licentiam concedere.

Non obſtantibus, &c.

Præſentis privilegii communicatio prohibetur.

GREG. XIII. liis, etiam qui ſua privilegia cum prædicta Societate copioſè participant, participareque poterunt quomodolibet in futurum, fieri omnino prohibemus.
Tranſumptis habeatur fides. Ceterùm quia difficile eſſet præſentes, quocumque illis opus erit, deferre, volumus ut præſentium tranſſumptis manu Notarii publici ſubſcriptis, & ſigillo perſonæ in dignitate Eccleſiaſticâ conſtitutæ, ſeu etiam dicti Præpoſiti munitis, eadem prorſus fides in judicio & extra illud adhibeatur, quæ ipſis præſentibus adhiberetur, ſi eſſent exhibitæ vel oſtenſæ. Datum Tuſculi, ſub annulo Piſcatoris, die XXII. Septemb. M. D. LXXXII. Pontificatus noſtri anno undecimo.

Cæ. Glorierius.

GREGORII XIII. FACVLTAS

Societati IESV denuo conceditur, ordines à quocumque Antiſtite ſuſcipiendi, idque etiam extra tempora, &c.

GREGORIVS PAPA XIII.
Ad futuram rei memoriam.

PIum & utile Societatis IESV inſtitutum non patitur certa quædam ab iis, qui ſub ejus vexillo atque diſciplina ſalutari militant, obiri, quæ in Sacris ineundis generaliter præſcribuntur. Quocirca cum dictæ Societatis ac diſciplinæ alumni nulli Eccleſiæ, nullive loco certo mancipati ſint, ut ibi permaneant; ſed veluti viatores omni tempore parati, expectanteſque diem & horam, qua vel ad extremas orbis regiones, cum venit uſus, emittantur; ubi quiſque pro captu ſuo, & juxta datam ſibi à Domino ſapientiam, ſeſe in vinea Domini excolenda exerceat; ejuſque rei cauſſa fel. rec. PAVLVS Papa III. Præpoſito ejuſdem Societatis conceſſerit, ut idoneos & comprobatos ab ipsâ Societate quibuscumque mallet Catholicis Antiſtibus, gratiam & communicationem Sedis Apoſtolicæ habentibus, præſentare poſſet; qui illos ſic præſentatos, abſque ulla promiſſione vel obligatione, ad ordines hujuſmodi promoverent. Nonnulli tamen Antiſtites poſt Concilii Tridentini decreta, eos ſic præſentatos priùs in cujuſque, tam minorum, quàm ſacrorum Ordinum hujuſmodi præſcripto munere exercitatos, temporum-

Pauli III. conceſſio.

porumque determinatorum poſt ſuſceptos præſcriptum finem, antequàm ad ſuperiores ordines aſcendant, omnino expectandum, eosque in eorundem ordinum functionibus, chorique officiis plenè inſtructos; & denique ſuper eorumdem vita, moribus, ætate, & natalibus ad Parochi inquiſitionem, aut alias teſtimonium, & certa alia requiſita habenda eſſe contendunt; quamvis non niſi ad eosdem Ordines ſuſcipiendos numeris alioqui omnibus idonei dimittantur. Nos his incommodis, quantum in nobis eſt, occurrere volentes, omnibus Epiſcopis, & aliis Antiſtitibus præſentibus & futuris, in perpetuum præcipimus, atque interdicimus, ne ab hujusmodi promovendis, qui licentiam à Præpoſito Generali dictæ Societatis pro tempore exiſtente, vel ab eo delegatis habuerint, quidquam prædictorum requirant vel exigant: ſed ipſos, etiam absque ulla functione in ordinibus ipſis, interſtitiorumque ad illos ſuſcipiendos obſervatione, aut inquiſitione de cantu, officiis, & ceremoniis Eccleſiaſticis, idoneitate, proprii Ordinarii licentia, & aliis in aliis requiſitis, ad minores, ac etiam extra tempora à jure ſtatuta, tribusque Dominicis, vel aliis feſtis diebus, etiam continuis, ad ſacros, etiam Presbyteratus ordines promoveant, ac ſi illi omnibus requiſitis præditi eſſent. Nos enim illis ordines omnes prædictos ſic ſuſcipiendi, ac prædictis Antiſtitibus eos ipſis conferendi facultatem tribuimus. Non obſtantibus præmiſſis, ac Conſtitutionibus & Ordinationibus Apoſtolicis, ceterisque contrariis quibuscumque. Præſentis autem gratiæ communicationem omnibus aliis, etiam qui ſua privilegia cum ipſa Societate copioſè participant, participareque poterunt quomodolibet in futurum, fieri omnino prohibemus. Ceterùm quia difficile eſſet præſentes, quocumque illis opus erit, deferre, volumus, ut earumdem præſentium tranſumptis, manu Notarii publici ſubſcriptis, & ſigillo perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ, ſeu etiam dicti Præpoſiti munitis, eadem prorſus fides in judicio, & extra illud adhibeatur, quæ ipſis præſentibus adhiberetur, ſi eſſent exhibitæ vel oſtenſæ. Datum Tuſculi, ſub annulo Piſcatoris, die XXII. Septembris, M. D. LXXXII. Pontificatus noſtri anno undecimo.

GREG. XIII.

Facultas ad ordines ſuſcipiendos.

Etiam extra tempora, &c.

Non obſtantibus, &c.

Præſentis privilegii communicatio prohibetur.

Tranſumptis habeatur fides.

Cæ. Glorierius.

Digitized by Google

GREG. XIII.

GREGORII XIII.
SOCIETATIS IESV

Inſtitutum, Privilegia, & Conſtitutiones confirmantur: & eos omnes, qui peracto Novitiatu tria vota emiſerint, tametſi ſimplicia, verè & propriè Religioſos eſſe, declaratur.

GREGORIVS *Epiſcopus, Servus ſervorum Dei, Ad perpetuam rei memoriam.*

QUantò fructuoſiùs in colenda Domini vinea ſe exercet Veneranda IESV Societas, digniſque æterna mercede operariis abundare conatur; tantò propenſiùs contendimus eam, religioſamque ſubinde, quam inſtituit prolem, unde tota Reſpublica Chriſtiana ubique ſublevatur, proſequi & confovere: ſimulque omnia removere, quibus & ſpiritualis ipſorum profectus retardari, & caritatis fervor, qui ab eiſdem in regeneratas pretioſo Domini noſtri IESV Chriſti ſanguine animas ſe diffundit, alicubi frigeſcere, aut in lubricum defluere poſſet. Cùm enim, ſicut juxta dictæ Societatis Conſtitutiones, & laudabile inſtitutum â felicis recordationis PAVLO III. & IVLIO etiam III. confirmatum, ac etiam à PAVLO IV. Romanis Pontificibus prædeceſſoribus noſtris diligentiſſimè examinatum, & à Concilio Tridentino commendatum, Societas ipſa non ſolùm Profeſſis & Novitiis, ſicut & reliqui regulares ordines, conſtet; ſed varii in eadem Societate religioſarum perſonarum gradus ſint, in quibus ſinguli, juxta commiſſi cuique à magno Patrefamilias talenti menſuram, & Præpoſitorum ſuorum directionem, Altiſſimo famulantur. Sicut enim finis dictæ Societatis fidei propagatio & defenſio, animarumque in vita & doctrina Chriſtiana progreſſus; ita etiam gratiæ ejus vocationis proprium eſt, diverſa loca ex Romani Pontificis, ac Præpoſiti Generalis ejuſdem Societatis directione peragrare; vitamque in quavis mundi parte agere, ubi laborioſam eorum operam, & induſtriam fructuoſam copioſiores ſalvandarum animarum Proventus ad Dei æterni gloriam conſequi poſſe ſperantur: ad quem finem Spiritus ſanctus, qui bonæ memoriæ IGNATIVM LOYOLAM ipſius Societatis inſtitutorem, ejuſque Socios excitavit, media etiam præclara maximeque opportuna

tuna hujus Sedis miniſterio eis tribuit atque confirmavit, publicarum ſcilicet prædicationum Verbi Dei miniſterii cujuſcumque, Spiritualiumque exercitiorum, & caritatis operum, Pœnitentiæ & Euchariſtiæ ſacramentorum adminiſtrationis, ac frequentis uſus. Ad quæ pro dignitate exequenda, & ad difficultates ſuperandas, ſubeundaque pericula, quibus dictæ Societatis Religioſi in hujuſmodi excurſionibus & miniſteriis exponuntur, cùm hæc magnum tum virtutis, tum devotionis præſidium poſtulent; ſtatutum eſt, ut & Novitii in Societate prædicta per biennii ſpatium probentur; & qui expleto Novitiatu litteris operam dederint, illorum ſtudiis abſolutis, tertium etiam annum probationis in humilitatis exercitiis expendant, ut, ſi qua in re vel hujus virtutis amor, vel pietas, ac devotionis fervor per litterarum occupationem diſtractus intepuerit, per earumdem virtutum frequentiorem exercitationem, & divinæ gratiæ ardentiorem invocationem reſtauretur. Qui enim profeſſionem emittere debent, eos vocatio hæc viros in vitæ puritate ac litteris conſpicuos, diuturniſque & diligentiſſimis experimentis probatos, eoſque Sacerdotes, & in Verbi Dei, ac Sacramentorum adminiſtratione diu multumque verſatos exigit, ut & Conſtitutionibus dictæ Societatis, & à Summis Pontificibus eſt decretum. Sed neque omnes ad eamdem profeſſionem idonei eſſe poſſunt, neque qui temporis progreſſu futuri ſunt, tales evadere, aut cognoſci ſine longa exercitatione atque experimento. Quapropter Societatis corpus in ſua membra, ordinem, & gradus idem IGNATIUS divino inſtinctu, ita duxit diſponendum, ut biennio Novitiatus abſoluto, omnes, qui in Societate perſeverare voluerint, tria vota ſubſtantialia quidem, Paupertatis, Caſtitatis, & Obedientiæ, ſimplicia tamen, emittere debeant, ac Novitii eſſe deſinant. Quibus votis emiſſis, in corpus ejuſdem Societatis cooptati, & quantum ex parte ipſorum perpetuò obligati remanent. Quòd ſi injuſſi diſcedant, apoſtaſiæ notam & excommunicationis, ac alias, quibus ipſi Profeſſi ſubjacent, pœnas incurrunt: quamvis rationabili ex cauſſa, juxta Conſtitutiones eaſdem, ab ipſo Præpoſito Generali dimitti, & votis hujuſmodi liberari poſſint. Quæ omnia ipſis primo ingreſſu per aliquot dies in ſeparatâ habitatione conſtitutis, antequàm ad aliorum Novitiorum communem convictum admittantur, in ipſius Societatis Privilegiis, Conſtitutionibus, & Regulis conſideranda traduntur. Biennio itaque Novitiatus completo, & emiſſis votis ſimplicibus, una eſt omnibus omnino vivendi & obediendi ratio: debentq; omnes in communi vive-

GREG. XIII.

Digitized by Google

GREG. XIII. re, ac in omnibus obedire, non ſecus ii qui profeſſionem non emiſerunt, quàm Profeſſi. Quod verò ad Paupertatem attinet, quamvis bonorum ſuorum jus atque dominium juſtas ob cauſſas, pro Superiorum arbitratu, ad tempus retinere valeant, ut in pios uſus, juxta Evangelicum conſilium, diſtribuant; in illorum tamen uſu religioſam paupertatem ſervant, nec ulla re tamquàm propria & ſine Superioris facultate uti poſſunt. Peractis igitur hujuſmodi probationibus & experimentis, cùm dictæ Societati fuerit per ea in Domino ſatisfactum; quos idem Præpoſitus Generalis idoneos judicat, eos vel ad profeſſionem per vota ſolemnia, vel ad gradus Coadjutorum formatorum ſpiritualium, ſi Sacerdotes, vel temporalium, ſi laici ſint, per vota eadem publicè emiſſa, quamvis non ſolemnia, juxta Conſtitutiones admittit. Quibus emiſſis eo ipſo nihil omnino, proprii ampliùs vel domi, vel foris habere poſſunt, fiuntque incapaces cujusvis hereditariæ ſucceſſionis; nec propter emiſſa hujuſmodi vota publica, aut per mortem ab inteſtato, in illorum, ſicuti nec in Profeſſorum bonis, ulla, aut Eccleſia vel Collegium dictæ Societatis ſuccedere poteſt. Et licet eos, qui poſt biennium Novitiatus emenſum, dicta tria vota ſimplicia, ſicuti ab hac Sede probata ſunt, emittentes, & extra Novitiorum numerum habiti, ac in corpus ipſius Societatis cooptati, illiusque meritorum & privilegiorum non ſecus atque ipſi Profeſſi, ex prædictæ Sedis diſpoſitione participes effecti, quique, quantum in eis eſt, & profeſſionem emittere parati, ſi ipſe Præpoſitus Generalis id prædictæ Societatis inſtituto congruere judicaverit, & in perpetuum DEI ſervitio conſecrati, ac ſuâ ſorte, prout illorum laudabile inſtitutum exigit, contenti, ac denique excommunicationis, & aliis Apoſtatarum pœnis ſubjecti ſunt; vere & propriè religioſos eſſe compertum ſit: nonnullorum tamen animos, qui pii alioqui & utiles operarii exiſtunt, ſollicitari & affligi interdum contingit, quaſi non ſint religioſi, eo quod non ſint Profeſſi. Nec etiam deſint, qui religionis prætextu, transfigurante ſe ſatanâ in Angelum lucis, non ſolum ea occaſione inquieti ſunt, ſed etiam aliorum pacem & vocationem diſturbare, eosque in fraudem & defectionem deducere conantur, unde graviſſima poſſet hæc Religio, tantoperè utilis & ubique ab omnibus expetita, concipere detrimenta. Nos conſiderantes divinæ ſapientiæ atque providentiæ theſauros, pro temporum neceſſitate, varia & inter ſe diſſimilia, eademque ſalubria, ordinum inſtituta in Eccleſiâ ſuâ produxiſſe; & nunc maximè (ut feliciſſimi toto orbe ſucceſſus teſtantur) mirificos in agro Domini fructus hoc peculiari dictæ Societatis in-

ſtituto

Digitized by Google

ſtituto proferri; quare ad ſubmovenda circumſtantia hujuſmodi pericula, eamque in ſincera vocatione ſuâ continendam, partes noſtras adhibendas decrevimus, ut, præciſis hujuſmodi perturbationum cauſſis, Religio ipſa, quæ in propagandam Religionem Chriſtianam, emendandoſque in eâ mores corde, animo, viribusque omnibus ſine intermiſſione inſiſtit, votivo munere perfruatur: Motu proprio, certâque ſcientiâ noſtrâ, & de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, laudabile hujuſmodi inſtitutum, ac prædicta, ceteraque omnia dictæ Societatis privilegia, facultates, exemptiones, immunitates, gratias, & indulta tam à prædictis, quàm aliis prædeceſſoribus noſtris, & etiam à nobis conceſſa; Conſtitutiones quoque & ſtatuta, qualiacumque ſint, ea omnia, ac ſi ad verbum præſentibus inſererentur, pro expreſſis habentes, auctoritate Apoſtolica, tenore præſentium, approbamus & confirmamus, ſupplentes omnes juris & facti defectus, ſi qui intervenerint in prædictis Conſtitutionibus & ſtatutis; ac decernentes ex nunc irritum & inane quidquid ſecus ſuper his à quoquam, quavis auctoritate, ſcienter vel ignoranter, contigerit attentari. Adhæc dictam Societatem firmo declarationis noſtræ præſidio communire volentes, ſtatuimus ac etiam decernimus, non modò eos, qui in Coadjutorum formatorum, ſive ſpiritualium, ſive temporalium gradus & miniſteria admittuntur; ſed etiam alios omnes, & quoſcumque, qui in ipſâ Societate admiſſi, biennio probationis à quocumque peracto, tria vota prædicta, tametſi ſimplicia, emiſerint, emittentque in futurum, verè & propriè religioſos fuiſſe & eſſe, & ubique ſemper & ab omnibus cenſeri & nominari debere, ac ſi in Profeſſorum prædictorum numerum adſcripti fuiſſent. Præcipimusque & interdicimus, ne quiſquam ſcrupulum de hoc cuiquam injicere, neve illud in controverſiam, dubium, vel ſuſpicionem ponere audeat quoquo modo. Non obſtantibus præmiſſis, ac Conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis; nec non dictæ Societatis juramento, confirmatione Apoſtolica, vel quavis firmitate alia roboratis ſtatutis, & conſuetudinibus, ceteriſque contrariis quibuſcumque. Volumus autem, ut præſentium tranſſumptis, etiam impreſſis, manu Secretarii dictæ Societatis, vel Notarii publici ſubſcriptis, & ſigillo Præpoſiti Generalis ejuſdem Societatis, vel alterius perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ munitis eadem omnino fides habeatur in judicio & extra illud, quæ litteris ipſis originalibus haberetur, ſi eſſent exhibitæ vel oſtenſæ. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ approbationis, confirmationis, ſup-

GREG. XIII.

Inſtituti, privilegiorum ac conſtitutionum confirmatio.

Eos omnes, qui biennio noviciatus peracto tria vota, tametſi ſimplicia, emiſerunt, eſſe vere ac proprie religioſos.

Præcipitur ne quiſquam rem hanc in dubium revocare audeat.

Non obſtantibus, &c.

Tranſumptis habeatur fides.

GREG. XIII. ſuppletionis, decretorum, ſtatuti, præcepti, interdicti, & voluntatis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis DEI, ac BB. Petri & Pauli Apoſtolorum ejus ſe noverit incurſurum. Datum Romæ, apud S. Petrum, anno Incarnationis Dominicæ M. D. LXXXII. Kalend. Februarii, Pontificatus noſtri anno undecimo.

M. Datarius.

Cæ. Glorierius.

GREGORII XIII. NOVA CONFIRMATIO

Inſtituti Societatis IESV.

GREGORIVS *Epiſcopus Servus Servorum Dei, Ad perpetuam rei memoriam.*

AScendente Domino & Salvatore noſtro in naviculam, ecce motus magnus factus eſt in mari: ipſe autem à Diſcipulis rogatus ventis imperavit, & facta eſt tranquillitas. Quam Nos in Petri naviculà collocati, turbinibus excitatis, ab eodem Domino aſſiduis precibus poſtulantes, noſtram intereà operam & laborem in frangendis procelloſis fluctibus impendere non deſiſtimus. Cumque tanti laboris Socios, & validos remiges divina nobis providentia præparaverit, eorum opera in ſuperandis ſævientis pelagi tempeſtatibus Nos maximè ſublevat, qui pro communi fluctuantium animarum ſalute propria commoda nihili pendunt, ſeque ad omnia diſcrimina exponunt. In quo cum aliarum Religionum ſtudia, tum Societatis IESV aſſiduus pro Chriſto labor, nec non usque ad finem perſeverantia, promptam ſe oſtendit: cumque prolem Catholicæ Religioni valdè proficuam, & ad omnia pericula pro univerſali Eccleſiâ ſubeunda paratam procreavit, aliam atque aliam à primâ non degenerem, præſtante gratiâ Dei, quotidie ſubſtituit, ut nobis eorum Alumni per multiplices probationum gradus altiùs provecti ſemper præſtò ſint; quos in rebus arduis ſuſcipiendis fructuoſos operarios aſciſcamus. Eos autem ut firmiorem nobis opem ad prædicta navare poſſint, ab omni non modò injuriâ, ſed etiam calumniâ ſtudemus intactos con-

ſer-

ſervare. Quod ut à nobis efficiatur, ipſius Inſtituta tamquam fundamenta ejus præſidii, quod Catholicæ Religioni impendunt, immota atque inconcuſſa, aliorum etiam Romanorum Pontificum exemplo, debemus Apoſtolica auctoritate tueri: quorum felic. rec. PAVLVS III. & IVLIVS etiam III. Conſtitutiones, & laudabile dictæ Societatis Inſtitutum confirmarunt: PAVLVSque idem eam ipſam ab omni quorumcumque ordinarium juriſdictione exemit: quo inſtituto per PAVLVM IV. examinato, & à Synodo Tridentinâ commendato, PIVS V. item prædeceſſor noſter Societatem ipſam Ordinem eſſe Mendicantem declaravit. Quæ omnia non immeritò ab eis ſunt conceſſa ob egregias virtutes, & dona Societati antedictæ divinitus elargita, cujus præcipuus finis Catholicæ eſt Religionis defenſio ac propagatio, animarumque in Chriſtianâ vitâ & doctrinâ profectus: gratiæ quoque ejus vocationis eſt proprium diverſa orbis terrarum loca ex Romani Pontificis, ſeu Præpoſiti Generalis ejusdem Societatis directione peragrare: vitamque in quavis mundi parte agere, ubi ſalvandarum ſuâ operâ animarum copioſior proventus ad Dei gloriam ſperetur. Ad quem finem Spiritus ſanctus bon. mem. IGNATII LOYOLÆ Societatis ipſius Inſtitutoris, ejusque Sociorum excitator, media quoque prædicationum, ac cujuscumque miniſterii verbi DEI, doctrinæque Chriſtianæ, & ſpiritualium exercitiorum, aliorum item caritatis operum, & Sacramentorum adminiſtrationis, ac præcipuè Pœnitentiæ & Euchariſtiæ, horumque frequentioris uſus, accommodavit. Ad quæ ſufficienter & pro dignitate præſtanda, difficultates ſuperandas, periculaque adeunda, quibus dictæ Societatis Religioſi in hujusmodi diſcurſionibus, & miniſteriis exponuntur, neceſſe eſt, ut ipſi talia obituri magno virtutis & devotionis præſidio muniantur: quod illis gratia in primis omnipotentis Dei, ſimulq; educatio ipſa, longa item in Societate probatio, nec non regularum & Conſtitutionum obſervantia, præſtare noſcuntur. Quib9 Conſtitutionib9, ut tantæ ponant rudimenta virtutis ad quam aluntur, ſtatutum eſt, ut Novitii in Societate biennio probentur: quo expleto, ſi ipſi perſeverare voluerint, & Societati fuerit ab eis ſatisfactum (quoniam Societas ipſa non ſolis Novitiis, & Profeſſis, ut reliqui regulares Ordines, conſtat) tria ſubſtantialia vota ſimplicia (niſi quis interdum ad profeſſionem, vel gradum Coadjutorum formatorum admittendus videretur) Paupertatis, Caſtitatis, & Obedientiæ in eadem Societate ex Apoſtolico indulto, ac juxta vivendi formulam in eisdem Conſtitutionib9 expreſſam emittunt: ac ſecundum illas promittunt

GREG. XIII.

Societatis confirmationes aliæ.

Exemptio.

Societas mendicans declarata.

Societatis finis.

Media.

Longa probatio.

Novitii biennio probantur.

Tria ſubſtantialia vota ſimplicia.

GREG. XIII. tunt ſe eamdem Societatem ingreſſuros, hoc eſt, ulteriorem aliquem illius gradum, prout Præpoſito videbitur Generali. Quibus votis emiſſis, Novitii eſſe deſinunt, & in Societatis corpus, qui litteris operam dederint, vel daturi ſunt, ut Scholares approbati, alii verò ut Coadjutores temporales nondum formati cooptantur; ac quantum eſt ex parte ipſorum perpetuò, ex parte verò Societatis juxta Apoſtolica indulta, & Conſtitutiones prædictas tamdiu obligati ſunt, quamdiu Præpoſitus Generalis eos in Societate retinendos eſſe cenſuerit. Quod ad Societatis conſervationem maximè eſt neceſſarium, idque ab illius exordio proviſum, & poſt experimento comprobatum eſt: idque initio ingreſſus illis explicitè manifeſtatur, atque ipſi conditionem hanc amplectuntur, quæ eis (ſi quos dimittere oporteat) multò eſt commodior, ut liberi potius, quam votis obligati dimittantur, aliisque juſtis & rationalibus de cauſſis. Coadjutores temporales non formati, qui non ad ſtudia litterarum, ſed ad domeſtica munia curanda deſtinentur, poſt aliquot annos, quibus Generali Præpoſito & Societati ſatisfecerint, per tria item Paupertatis, Caſtitatis, & Obedientiæ vota, licet publica, & in manibus Superioris emiſſa, non tamen ſolemnia, ſed tum ex Conſtitutionum præſcripto, tum ex voventis & admittentis intentione ſimplicia exiſtunt, in Coadjutorum temporalium formatorum gradum admittuntur. Scholares verò ſtudiis in Societate abſolutis, antequam Profeſſi, vel Coadjutores ſpirituales formati fiant, non ſolùm tertium adhuc ulterioris probationis annum in devotionis & humilitatis exercitiis impendunt, ut ſi qua fortaſſè in re harum virtutum fervor per litterarum occupationem intepuerit, per earumdem virtutum frequentiorem exercitationem, ardentioremque Divini auxilii invocationem recaleſcat: ſed etiam in verbi DEI ſacrarum & ſcholaſticarum lectionum, Pœnitentiæque & Euchariſtiæ Sacramentorum Societatis miniſteriis tamdiu probantur, quamdiu Præpoſito Generali videtur: nec antequàm ipſi Præpoſito ſint planè perſpecti, eique in omnibus ſatisfecerint, ad hujusmodi gradus promoventur. Qui enim ad profeſſionem quatuor votorum admittendi ſunt, eos juxta Conſtitutiones easdem, & Apoſtolica decreta & indulta, viros omnino humiles ac prudentes in Chriſto, & in vitæ puritate ac litteris conſpicuos, diuturniſque ac diligentiſſimis experimentis probatos, atque Sacerdotes, & in miniſteriis hujusmodi prius diu multumque verſatos, vocatio hæc requirit, utpote quos ardua maneant miniſteria. Quo fit, ut non omnes ad eamdem profeſſionem idonei eſſe, nec tales ſine longâ exercitatione atq; experi-

Scholares approbatis Coadjutores temporales.

Coadjutorum temporalium formatorum tria ſubſtantialia vota publica, & in manibus Superioris, ſed ſimplicia.

Tertius probationis annus.

Quinam ad profeſſionem quatuor votorum admittendi.

perimento fieri,aut etiam cognoſci poſſint. QuapropterSocietatis corpus in ſua membra & gradus idem IGNATIVS divino inſtinctu ita duxit diſponendum, ut præter eos, quos Præpoſitus Generalis ad profeſſionem quatuor votorum idoneos eſſe cenſuerit, & nonnullos, quos interdum ad profeſſionem trium admittere poteſt, reliqui etiam Sacerdotes, quorum vita & doctrina in Societate diu probata eſſet, ac Præpoſito Generali perſpecta, & de ipſius licentiâ in Coadjutorum ſpiritualium formatorum gradum, per tria illa vota ſimiliter publica, ſed ſimplicia, in Superioris manibus emiſſa, admitterentur. Quibus emiſſis tam hi, qui ſpirituales, quàm qui temporales Coadjutores formati fuerint, certum in Societate gradum habent, ſuntque omnis hereditariæ ſucceſſionis incapaces, nihilque omnino proprii juxta Conſtitutiones eaſdem habere poſſunt. Nec propter emiſſa hujusmodi vota publica, aut per mortem ab inteſtato, in illorum, ſicuti nec in Profeſſorum bonis Domus ulla, aut Eccleſia, vel Collegium dictæ Societatis ſuccedere poteſt. Qui verò quatuor votorum Profeſſi futuri ſunt, ii tribus illis ſolemnibus ſubſtantialibus votis quartum ſimiliter ſolemne addunt ſpeciale Summo Pontifici obedientiæ circa Miſſiones præſtandæ, ob certiorem Spiritus ſancti in Miſſionibus ipſis directionem, ac majorem ipſorum mittendorum Sedi Apoſtolicæ obedientiam, majoremque devotionem, humilitatem, mortificationem, ac voluntatum abnegationem. Poſt emiſſam verò profeſſionem, ſive quatuor ſive trium votorum, Profeſſi ad Paupertatis, quæ regularis inſtituti murus eſt & propugnaculum, perfectionem tuendam, omnemque ambitionis occaſionem excludendam, nonnulla alia ſimplicia vota emittunt; quibus promittunt ſe numquam quacumque ratione acturos, vel conſenſuros, ut, quæ in Conſtitutionibus Societatis circa paupertatem ordinata ſunt, immutentur, niſi quando ex juſtâ rerum exigentium cauſſa paupertas magis reſtringenda videretur; neque prætenſuros, ne indirectè quidem, ut in aliquam prælationem, vel dignitatem intra vel extra Societatem eligantur; nec extra Societatem in ſui electionem, quantum in eis fuerit, conſenſuros, niſi coactos obedientia ejus, qui id ipſis poſſit ſub pœnâ peccati præcipere: Item Societati vel ejus Præpoſito manifeſtaturos, ſi quem ſciant aliquid hujusmodi moliri. Porrò non ſolùm Profeſſi & Coadjutores formati, ſed ex aliis quicùmque, abſoluto probationis biennio, prædicta tria ſubſtantialia vota etiam ſimplicia emiſerint, ſi abſque expreſſâ licentiâ à Societate diſcedant, etiam ſi prætextu melioris frugis, & tranſitus ad alium quemcumque Ordinem

GREG. XIII.

Profeſſi trium votorum, Coadjutores ſpirituales formati.

Coadjutorum formatorum certus in Societate gradus, & paupertas.

Quartum votum ſolemne.

Alia vota ſimplicia Profeſſorum.

Qui emiſſis votis, etiam ſimplicibus, ſine licentiâ diſcedunt, Apoſtaſiæ, & excommunicationis pœnas incurrunt.

GREG. XIII. nem (Carthuſienſium dumtaxat excepto) id faciant, apoſtaſiæ & excommunicationis Apoſtolicæ Sedis decreto pœnas incurrunt, à quibus non niſi à Summo Pontifice, velà Generali Præpoſito abſolvi poſſunt: iniquè enim cum Societate ipsâ ageretur, ſi viris multo labore ad ardua miniſteria eruditis, cũ religionis Catholicæ, & hujus Sedis detrimento, privaretur; præſertim cum Societatis Conſtitutiones, & Privilegia, quæ ſupradicta continent, in ſeparatâ, antequàm ad Novitiorum convictum admittantur, habitatione eis maturiùs conſideranda tradantur. Biennio Novitiatus completo, & emiſſis votis ſimplicibus, una eſt omnibus omnino vivendi & obediendi ratio: debent enim omnes in omnibus obedire, & in communi vivere, non ſecus alii atque ipſi Profeſſi, & Coadjutores formati; idque in Domibus quidem Probationum & Collegiis ex reditibus; in Domibus verò Profeſſorum, quæ nullos omnino reditus habere poſſunt, ex eleemoſynis tantùm. Et licet qui ad gradus Profeſſorum, & Coadjutorum formatorum nondum pervenerunt, bonorum ſuorum jus atque dominium, tum alias ob juſtas cauſſas, tum etiam ut majorem Societas habeat libertatem illos, ſi opus fuerit, cum minori offenſione dimittendi, ad tempus Generalis Præpoſiti judicio præſcribendum, valeant retinere, ut in pauperes tandem, ſeu alios pios uſus pro ipſorum devotione diſtribuant, juxta Evangelicum conſilium, ac promiſſionem, quam initio Novitiatus faciunt: interim tamen, quantum ad illorum uſum, religioſam paupertatem ſervant, nec ulla re tanquam propriâ, & ſine Superioris facultate uti poſſunt. Et quamvis ii omnes, qui poſt biennium Novitiatus dicta tria vota ſimplicia, ut præfertur, emiſerint, ac in corpus Societatis cooptati, illiusque meritorum & privilegiorum, non ſecus atque ipſi Profeſſi, participes effecti; quique, quantum in eis eſt, & profeſſionem emittere parati, ſi ipſe Præpoſitus Generalis id prædictæ Societatis inſtituto congruere judicaverit, & in perpetuum Dei ſervitio votis ſimplicibus conſecrati, ac ſuâ ſorte, prout laudabile Societatis inſtitutum exigit, contenti; verè & propriè Religioſi exiſtant; & ſi à Societate deficiant, excommunicationis, & aliis Apoſtatarum pœnis ſint ſubjecti; Tamen cum non ita pridem intellexiſſemus nonnullorum animos, qui pii alioqui & utiles operarii exiſtebant, ſollicitari interdum & affligi, quaſi non eſſent religioſi, eò quòd non eſſent Profeſſi: nec etiam deeſſe, qui Religionis prætextu, transfigurante ſe in Angelum lucis ſatanâ, non ſolum eâ occaſione inquieti exiſterent; ſed etiam aliorum pacem & vocationem diſturbare, eosque in fraudem & defectionem deducere conaren-

Pœna reſervata.

Omnibus una eſt vivendi & obediendi ratio.

Domus Probationum.

Domus Profeſſorum.

Promiſſio diſtribuendi bona in pauperes.

Qui expleto biennio Novitiatus tria ſubſtantialia Societatis vota ſimplicia emiſerint, vere & proprie religioſi exiſtunt.

Si à Societate deficiant, excommunicationis, & aliis Apoſtatarum pœnis ſubjacent.

narentur, unde fructuoſa hæc Religio graviſſima potuiſſet accipere detrimenta; idcircò cùm Divina providentia, pro temporum neceſſitate, varia & ſalutaria Ordinum inſtituta in Eccleſiâ ſuâ produxerit; novisque ſubinde in eâ naſcentibus morbis, nova remedia; novisque emergentibus hoſtium impugnationibus, nova regularium Ordinum auxilia excitârit; & cuique illorum, juxta cujuslibet peculiaris gratiæ vocationem, peculiares quasdam notas, propria inſignia ac opportuna ad finem quem intendit, media ſuggeſſerit; & nunc maximè (ut feliciſſimi toto orbe ſucceſſus teſtantur) mirificos in agro Dominico fructus prædicto Societatis IESV inſtituto proferat: Quæ Societas (quemadmodum & alia naſcentium regularium Ordinum exordia) à ſpiritu contradictionis impugnatur; cumque ipſi Ordines Romanorum Pontificum propterea conſtitutionibus circummuniri conſueverint, cujus rei Sanctorum Dominici & Franciſci præclariſſimi Ordines exempla abundè ſuppeditarunt: ita Nos, licet aliàs Inſtitutum prædictum, Privilegia, & Conſtitutiones ipſius Societatis confirmaverimus & declaraverimus, Motu proprio ſtatuentes eos, qui biennio Novitiatus peracto, tria vota, tametſi ſimplicia, emiſerunt, eſſe verè & propriè Religioſos; cum præcepto, ne quis hæc in dubium revocare audeat, ac cum irritante, & aliis decretis, prout in noſtris ſuper hoc confectis litteris pleniùs continetur. Quia tamen non defuit temeraria quorumdam audacia, qui poſt declarationem, decretum, præceptum, & interdictum noſtrum hujusmodi non ſolùm multa ex prædictis & fortaſſe alia ad Societatis inſtitutum, ac vivendi formam ſpectantia labefactare, ſed & ipſa Apoſtolica decreta ac præcepta publicè, & ex cathedrâ auſu temerario impugnare, mentemque noſtram perversè interpretari non erubeſcant, diſputantes, & prædicta in dubium revocantes; omniaque ex aliorum regularium Ordinum communibus rationibus, formis ac ſtatutis metientes, Societatis inſtitutum, peculiares Conſtitutiones, ac vim votorum ſimplicium illius, à Sede Apoſtolica in eadem Societatis Religione probata admiſſorum penitùs ignorantes, ac nonnulla jure antiquo, quæ poſt illud ſucceſſu temporum hujus Sedis auctoritate, approbatione, & confirmatione, ac peculiaribus privilegiis ſancita & roborata eſſe dignoſcuntur, perperàm interpretantes, convellere nituntur. Quin etiam Nos ſupradicta, Motu ſimili, & ex certâ ſcientiâ, de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine decernentes, ac præcipientes, privato ſenſu locutos fuiſſe, ac tamquàm privatos doctores errare potuiſſe, imò verè, & de facto ob falſam ſupradictorum

Societatis exordia impugnata, ut & aliorum Ordinũ.

Alia inſtituti Declaratio & Confirmatio refertur.

Impugnantiũ objectiones.

GREG. XIII. informationem erraſſe; ideoque præceptum noſtrum nullam ad obligandum vim habere: Neminem prætereà eorum, qui ſolemnem profeſſionem in dictâ Societate non emiſerunt, de illius corpore, aut verè & propriè religioſum eſſe poſſe, ſed eos merè ſæculares, ac Ordinariorum juriſdictioni ſubditos exiſtere; nec Societatem ipſam, aut illius Superiores, imò nec Nos jus in eos ullum ex vi Votorum hujuſmodi habere, vel acquirere, aut Superioribus ipſis conferre poſſe: non conſiderantes voti ſolemnitatem ſolâ Eccleſiæ conſtitutione inventam eſſe; triaque hujuſmodi Societatis vota, tametſi ſimplicia, ut ſubſtantialia Religionis vota, ab hac Sede fuiſſe admiſſa; illaque emittentes in ſtatu Religionis verè conſtitui; quippe qui per ea ipſa ſe Societati dedicant, atque actu tradunt, ſeque divino ſervitio in ea mancipant; in quibus votis nullus præter Romanum Pontificem poteſt manum apponere: aliiſque atque aliis modis Societatem ipſam impetunt, univerſali Eccleſiæ perutilem, quæ diverſis functionibus, & perſonarum gradibus diſtributa, à Romanis Pontificibus Presbyterorum, à Tridentina Synodo Clericorum Religio appellata, habitu, nomine, pleriſque perſonarum gradibus, votorumque differentiis ab aliis Regularibus Ordinibus diſtinguitur. Quibus etiam adjungunt licere iiſdem non profeſſis, etiam invitis dictæ Societatis Superioribus, ad quoſvis alios Regulares Ordines ſe transferre; Transgreſſoreſque horum votorum, ac inobedientes, aut etiam uxorem ducentes, nullam ipſi Societati injuriam facere, imò poſſe Epiſcopos cum eis diſpenſare, ut, invitis etiam Superioribus eiſdem, uxorem ducant. Quibus cùm gloſſatores, & obtrectatores hujuſmodi ſua falſa doctrina favere pergunt; horum votorum naturam, & pœnarum vim vel non intelligentes, vel eludere conantes, eò ſunt progreſſi, ut etiam vi facultatum, quæ litteris Indulgentiarum Cruciatæ ſanctæ nuncupatarum continentur, omnes transfugas, & ab ipſa Societate deficientes non profeſſos, quoties ab ea defecerint, ab excommunicationis latæ ſententiæ pœnâ à quocumque confeſſario abſolvi poſſe: nullamque ipſi Societati ſuis operariis privatæ injuriam fieri, aut præjudicium generari exiſtiment; ſed & votorum ſubſtantialium Religionis prædictæ, ac decretorum contra eoſdem Apoſtatas Sedis hujus auctoritate editorum vim, quantum in eis eſt, enervare contendant. Inſuper aſſerunt non poſſe vota aliqua in ſæculo emiſſa, in tria hæc ſubſtantialia Societatis commutari; cùm tamen hæc vota ſint ſtatus, ut præfertur, Religioſi adeò utilis & perfecti, ut illa in hæc poſſint, hæc

C. Quod votum, *de Voto, & Voti redemptione.*

hæc verò in aliorum Ordinum,etiam ſolennia vota commutari,ſit ab hac Sede juſtis de cauſſis interdictum. Nec etiam deſunt alia,quæ in animarum ſuarum præjudicium,Societatis perturbationem,& ſcandalum plurimorùm comminiſcantur. Nos univerſalis Eccleſiæ utilitati, quam ex inviolato & inconcuſſo dictæ ſocietatis inſtituto,& religioſæ ſobolis educatione ſentimus,& majorem in dies ſperamus,proſpicientes; & prætereà ejuſdem Societatis indemnitati,paci,queti, & incremento conſulere volentes; Motu ſimili,& ex certâ ſcientiâ noſtrâ, deque Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine,laudabile ipſius Societatis Inſtitutum, & quæ illud concernunt præmiſſa omnia & ſingula prædictaque illius, ac quæcumque alia privilegia, facultates,exemptiones,immunitates,gratias,& indulta, à prædictis prædeceſſoribus noſtris,& à Nobis etiam per communicationem conceſſa, Conſtitutiones quoque,ac ſtatuta,& decreta qualiacumque, ac ſi ad verbum præſentibus infererentur, pro expreſſis habentes,tenore præſentium approbamus,& confirmamus; ſupplentes omnes juris & facti defectus, ſi qui intervenerint in prædictis Conſtitutionibus,& ſtatutis. Ad hæc dictam Societatem firmo Sedis hujus præſidio communire volentes, hac noſtra perpetua Conſtitutione, motu,ſcientia & poteſtatis plenitudine ſimilibus ſtatuimus atque decernimus,tria vota hujuſmodi,etſi ſimplicia,ex hujus Sedis inſtitutione, ac noſtra etiam declaratione & confirmatione eſſe verè ſubſtantialia Religionis vota,ac in dicta Societate tamquàm in Religione approbata per Sedem eamdem admiſſa fuiſſe, & eſſe: ac per Nos admitti, nec in illis à quoquam,præter Nos & Sedem hujuſmodi diſpenſari, nec ea ullo alio modo, quàm per legitimam dimiſſionem à Societate ceſſare poſſe: & non modò eos,qui in Coadjutorum formatorum,ſive ſpiritualium ſive temporalium, gradus & miniſteria,ut præfertur, admittuntur; ſed & ſcholares ipſos, ac ſupradictos alios omnes & quoſcumque, qui in ipſam Societatem admiſſi, biennio probationis à quolibet eorum peracto,tria vota ſubſtantialia prædicta,tametſi ſimplicia emiſerint, aut emittent in futurum; verè & propriè religioſos fuiſſe,& eſſe,ac fore,& ubique ſemper & ab omnibus cenſeri,& nominari debere: non ſecus atque ipſos tum Societatis,tum quorumvis aliorum Regularium Ordinum Profeſſos; ſuiſque Præpoſitis in omnibus & per omnia obedire; & huic Sedi immediatè ſubjectos,& à quorumvis Ordinariorum,& delegatorum,ſeu aliorum judicum juriſdictione omnino exemptos, prout Nos etiam vigore præſentium eximimus;

GREG. XIII.

Societatis commendatio.

Nova inſtituti, ac præmiſſorum omnium, Conſtitutionumq; & Privilegiorum Societatis confirmatio.

Hujuſmodi tria vota, etſi ſimplicia, verè tamen ſunt Religionis ſubſtantialia vota.

Hujuſmodi vota, etſi ſimplicia, emittentes, verè & propriè ſunt religioſi.

Nova exemptio.

GREG. XIII

mimus: denique ut omnium Societatis privilegiorum juxta Generalis Præpoſiti diſpoſitionem ſunt participes, ita quoque excommunicationis majoris latæ ſententiæ, & aliis Apoſtatarum pœnis, ſi qui à Societate deficiant, ſubjacere, ac tamquam veros Apoſtatas puniri poſſe; nec à quoquam, niſi per nos & Sedem prædictam, aut Generalem Præpoſitum, ab eiſdem pœnis abſolvi; nec ante hujuſmodi abſolutionem, & à Societate dimiſſionem, matrimonium contrahere; quinimò eos omnes ad contrahendum inhabiles, ac contractus hujuſmodi nullos & irritos eſſe, prout irritos facimus, & annullamus. Et ut contradicentium audacia coërceatur, præmiſſas omnes & quaſvis alias illis ſimiles aſſertiones contra dictæ Societatis Inſtitutum, vel quomodolibet in illius præjudicium pronuntiatas aut ſcriptas, falſas omnino & temerarias eſſe & cenſeri debere. Præcipimus igitur in virtute ſanctæ obedientiæ, ac ſub pœnis excommunicationis latæ ſententiæ, nec non inhabilitatis ad quævis officia & beneficia ſæcularia, & quorumvis Ordinum regularia, eo ipſo abſque alia declaratione incurrendis (quarum abſolutionem Nobis & ſucceſſoribus noſtris reſervamus) ne quis cujuſcumque ſtatus, gradus & præeminentiæ exiſtat, dictæ Societatis Inſtitutum, Conſtitutiones, vel etiam præſentes, aut quemvis earum, vel ſupradictorum omnium articulum, vel aliud quid ſupradicta concernens, quovis diſputandi, vel etiam veritatis indagandæ quæſito colore, directè vel indirectè impugnare, vel eis contradicere audeat; diſtrictiùs inhibentes, ne quis ſive extra, ſive intra dictam Societatem, niſi de illius Generalis, aut inferiorum Præpoſitorum licentia notationes, declarationes, gloſſas, vel ſcholia ulla ſuper præmiſſis facere, vel ea niſi quantum verba ipſa ſonant, interpretari, aut de eis diſceptare, ſeu ſcrupulum cuiquam injicere, vel in controverſiam aut dubium revocare audeat quoquomodo; nec gloſſas, aut interpretationes ſive impreſſas ſeu ſcriptas ad id pertinentes legere, docere, aliiſque tradere, vendere, vel apud ſe retinere præſumat; ſi quid verò dubii de eiſdem oriri contigerit, ad Sedem prædictam, vel ad Generalem Præpoſitum dictæ Societatis, aut ad eos, quibus id ipſe commiſerit, referatur. Sicque in præmiſſis omnibus & ſingulis per quoſcumque Iudices & Commiſſarios, etiam cauſſarum Palatii Apoſtolici Auditores, ac S. R. E. Cardinales in quavis cauſſa & inſtantia, ſublata eis & eorum cuilibet quovis aliter judicandi & interpretandi facultate & auctoritate, judicari & definiri debere: nec non irritum & inane quidquid ſecus ſuper his à quoquam quavis auctoritate, ſcien-

Pœna Apoſtatarum innovatur.

Abſolutio reſervatur.

Novum matrimonii impedimentum dirimens.

Præcipitur ſub excommunicationis & inhabilitatis pœnis, eo ipſo incurrendis, ne quis audeat Societatis Inſtitutum, &c. impugnare.

Nec niſi de Præpoſitorum licentiâ interpretari.

Nec in controverſiam revocare.

Nec gloſſas legere, docere, aliis tradere, vel apud ſe retinere.

De dubiis referendum.

Sic judicari debere.

ſcienter vel ignoranter contigerit attentari. Mandantes univerſis & ſingulis Patriarchis Archiepiſcopis, Epiſcopis & ceteris Eccleſiarum, & locorum, etiam Regularium Prælatis, per univerſum orbem conſtitutis, ut præſentes litteras, in ſuis quisque Eccleſiis, Provinciis, Civitatibus, diœceſibus, & jurisdictionibus ab omnibus inviolatè obſervari: quinetiam Præpoſitum, ac perſonas Societatis hujusmodi defendant, eosque præmiſſis omnibus & ſingulis pacificè frui faciant & gaudere: non permittentes ipſos per quoscumque quomodolibet moleſtari; Contradictores per cenſuras Eccleſiaſticas, & alia juris & facti remedia opportuna, appellatione poſtpoſita, compeſcendo. Invocato etiam ad hoc, ſi opus fuerit, auxilio brachii ſæcularis. Non obſtantibus recol. memor. BONIFACII Papæ VIII, quæ incipit. *Quod votum*, & aliis Apoſtolicis Conſtitutionibus, ac etiam aliorum Ordinum, juramento, confirmatione Apoſtolica, vel quavis firmitate alia roboratis ſtatutis, & conſuetudinibus, privilegiis quoque, Indultis, & litteris Apoſtolicis quibuscumque hujusmodi Ordinibus, Univerſitatibus, locis vel perſonis per quoscumque Romanos Pontifices prædeceſſores noſtros, ac Nos, & Sedem prædictam, etiam motu proprio, & ex certa ſcientia, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, & cum quibusvis irritativis, annullativis, caſſativis, revocativis, modificativis, præſervativis, exceptivis, declarativis, mentis atteſtativis, ac derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, & inſolitis clauſulis, irritantibusque, & aliis decretis in genere vel in ſpecie, ac aliàs quomodolibet, etiam pluries conceſſis, confirmatis, & innovatis. Quibus omnibus, & ſingulis, etiamſi in eis caveatur expreſſe, quòd illis nullatenus, aut non niſi ſub certis modo & forma in illis expreſſis derogari poſſit, pro illorum ſufficienti derogatione de illis, eorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica & expreſſa mentio habenda, ſeu aliqua alia exquiſita forma ad hoc ſervanda foret; tenores hujusmodi præſentibus pro ſufficienter expreſſis habentes, illis aliàs in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat ſpecialiter & expreſſe derogamus. Contrariis quibuscumque, aut ſi aliquibus communiter vel diviſim ab eadem ſit Sede indultum, quòd interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſſint per litteras Apoſtolicas non facientes plenam & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto hujusmodi mentionem. Præſentis autem Conſtitutionis & gratiæ communicationem omnibus aliis, qui ſua privilegia cum ipsâ Societate copiosè participant, participareque poterunt quomo-

GREG. XIII.

Mandatur omnibus Ordinariis, ut præſentes litteras obſervari faciant.

Non obſtantibus, &c.

Præſens conceſſio non communicatur.

GREG. XIII. dolibet in futurum, fieri omnino prohibemus. Ceterùm volumus, ut præſentium tranſumptis, etiam impreſſis, manu Secretarii dictæ Societatis, vel Notarii publici ſubſcriptis, & ſigillo Præpoſiti Generalis ejusdem Societatis, vel alterius perſonæ in dignitate Eccleſiaſticâ conſtitutæ munitis, eadem omnino fides habeatur in judicio & extra illud, quæ litteris ipſis originalibus haberetur, ſi eſſent exhibitæ, vel oſtenſæ. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ approbationis, confirmationis, ſuppletionis, decretorum, ſtatuti, præcepti, interdicti, derogationis, & voluntatis infringere, vel ei auſu temerario contraire: ſi quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac BB. Petri & Pauli Apoſtolorum ejus ſe noverit incurſurum. Datum Romæ, apud S. Petrum, anno Incarnationis Dominicæ M. D. LXXXIV. octavo Kal. Iun. anno Pontificatus noſtri tertiodecimo.

Tranſumptis habeatur fides.

M. Car. S. Stephani.

Cæ. Glorierius.

A. de Alexiis.

Regiſtrata apud Cæſarem Secretarium.

Anno à Nativitate Domini M. D. LXXXIV. Indict. XII. die verò Lunæ, XVI. menſis Iulii, Pontificatus Sanctiſſ. in Chriſto Patris, & D. N. D. GREGORII Divinâ providentiâ Papæ XIII. anno XIII. Retroſcriptæ litteræ Apoſtolicæ affixæ, lectæ, & publicatæ fuerunt, & per aliquod temporis ſpatium dimiſſæ in Valvis Baſilicarum Principis Apoſtolorum de Vrbe, & S. Ioannis Lateranenſis, nec non Cancellariæ Apoſtolicæ, & Aciei Campi Floræ, per nos Ioannem Freril, & Nicolaum Tagliettam, S. D. N. Papæ Curſores.

GRE-

GREGORII XIII.
EXEMPTIO

Antiqua Societatis rerum ac perſonarum confirmatur, & nova alia conceditur.

GREGORIVS PAPA XIII. *Ad futuram rei memoriam.*

SAtis ſuperque dilectos filios Societatis IESV alumnos, ſuſcepti juxta majorum ſuorum inſtituta pro animarum ſalute, & Chriſti Domini noſtri nomine, & orthodoxâ fide propagandis labores defatigant, quibus ſublevandi eſſent, nedum ad alia opera, officiis eorum interruptis, diſtrahendi. Quod ne accideret, neve Obedientiæ perfectio, quam ſubditi ſuis Præpoſitis præſtare debent, quidquam imminueretur; nonnulli Romani Pontifices prædeceſſores noſtri dictam Societatem à primæva ejus erectione, illiusque perſonas & bona quæcumque à quorumvis Ordinariorum viſitatione, jurisdictione, correctione, & ſuperioritate exemerunt, & ſub Sedis Apoſtolicæ protectione ſuſceperunt, ut illa Romano Pontifici pro tempore exiſtenti immediatè ſubjecta eſſe noſcatur. Quare Nos præcipuâ erga eam animi noſtri propenſione dictam exemptionem illi confirmamus; ac in perpetuum ſtatuimus, neminem ex Religioſis ſub prædictæ Societatis obedientiâ degentem, à quibusvis, quacumque Eccleſiaſticâ vel ſæculari dignitate ſeu auctoritate fungentibus, etiamſi Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinales, Patriarchæ, Archiepiſcopi, Epiſcopi, vel alii Antiſtites, & Prælati; nec non Synodi, Communitates, & Capitula quæcumque, aut officii hæreticæ pravitatis Inquiſitores, ac Commiſſarii, vel Iudices, tam ipſius officii, quocumque illi nomine cenſeantur, quàm alii Ordinarii, vel delegati, vel etiam Imperator, Reges, & alii ſæculares Principes ad quodvis munus, officium vel exercitium obeundum, etiam prætextu quòd alii inibi non inveniantur, à quibus adjuvari poſſint, abſque expreſſo ſui Superioris conſenſu ac etiam mandato deſtinari, adigi, vel cogi poſſe. Decernentes irritum & inane quidquid ſecus ſuper his per prædictos, & alios quoſcumque quavis auctoritate ſcienter vel ignoranter contigerit attentari. Non obſtantibus Apoſtolicis, ac in Provincialibus, & Synodalibus Conciliis editis, generalibus, vel ſpecia-

Societatis operarii non diſtrahendi.

Obedientiæ perfectio non imminuenda.

Rom. Pontifices Societatem exemerunt.

Confirmatio exemptionis, ac nova conceſſio.

Non obſtantibus, &c.

GREG. XIII. ſpecialibus Conſtitutionibus, & ordinationibus, etiam de examinatoribus deputandis, vel etiam deputatis, ſeu approbatis, nec non privilegiis, indultis, & litteris Apoſtolicis ſupradictis omnibus, & quibusvis aliis, ſub quibuscumque tenoribus & formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliiſque efficacioribus, & inſolitis clauſulis, nec non irritantibus, & aliis decretis in genere & in ſpecie, etiam motu proprio, & ex certâ ſcientiâ, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, aut alias quomodolibet, etiam iteratis vicibus conceſſis, approbatis, & innovatis. Quibus omnibus illorum tenores, ac ſi ad verbum, nihil penitus omiſſo, & forma in illis tradita obſervata, inſerti forent, præſentibus pro ſufficienter expreſſis habentes, illis aliàs in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat ſpecialiter & expreſsè derogamus, ceteriſque contrariis quibuscumque. Præſentis autem gratiæ communicationem omnibus aliis, etiam qui ſua privilegia cum ipsâ Societate copiosè participant, participareque poterunt quomodolibet in futurum, fieri omnino prohibemus. Ceterùm quia difficile eſſet nimis eaſdem præſentes, quocumque illis opus erit, deferri; volumus, ut ipſarum tranſumptis, etiam impreſſis, manu Notarii publici ſubſcriptis, & ſigillo perſonæ in dignitate Eccleſiaſticâ conſtitutæ, ſeu etiam dictæ Societatis Præpoſiti Generalis munitis, eadem prorſus fides adhibeatur, quæ ipſis præſentibus adhiberetur, ſi forent exhibitæ, vel oſtenſæ. Datum Romæ, apud S. Marcum, ſub annulo Piſcatoris, die X. Septembris, M. D. LXXXIV. Pontificatus noſtri anno tertiodecimo.

Communicatio prohibetur.

Tranſumptis habeatur fides.

Cæ. Glorierius.

GREGORII XIII.

NVLLI DE SOCIETATE

Licet ad Carthuſiam ſecundò tranſire, niſi de licentiâ Præpoſiti Generalis.

Dilecto filio CLAVDIO AQVAVIVÆ *Præpoſito Generali Societatis* IESV GREGORIVS *Papa* XIII.

Privilegia Pii IV.

DIlecte fili, ſalutem & Apoſtolicam benedictionem. Exponi nobis nuper feciſti, quòd aliàs poſtquàm fel. rec. PIVS Papa IV. prædeceſſor noſter

ſter ſtatuiſſet, ac præcepiſſet, ne ulli ex Societatis IESV Religioſis poſt emiſſa vota ſecundùm illius Conſtitutiones, ſive Profeſſus, ſive Scholaris, ſive Coadjutor ille foret, ab eadem Societate exire, aut recedere, nec ad quemvis alium etiam Mendicantium Ordinem (Carthuſienſium Ordine dumtaxat excepto) absque expreſsâ ſui Superioris licentiâ ad id ab eo ſpecialiter obtentâ, ſe transferre; vel etiam per Superiores Ordinum hujusmodi eorum quempiam admitti liceret ſub pœnâ excommunicationis, tam per recipientes, quàm per ipſos receptos, aut recedentes, ipſo facto incurrendâ: Quodque nihilominus ſecus facta non tenerent, & nullius exiſterent efficaciæ, vel momenti: & inſuper, ut qui pro tempore ab ipsâ Societate ad præfatum Carthuſienſium, vel de Superioris licentiâ ad alium Ordinem tranſire vellent, ad Carthuſienſium videlicet intra tres menſes à die quo ab ipsâ Societate receſſiſſent, ad alium verò Ordinem intra tempus eis à dicto Superiore præfigendum accedere, & actualiter ingredi, ubi ſi permanere nollent, aut non poſſent, absque ullâ morâ ad dictam Societatem regredi ſub præfata excommunicationis latæ ſententiæ pœnâ tenerentur: quam tam ipſi Religioſi, quam illos recipientes, vel eis auxilium, conſilium, vel favorem præſtantes etiam incurrerent. Succeſſivè piæ mem. PIVS Papa V, etiam prædeceſſor noſter, Præpoſito Generali pro tempore exiſtenti ejusdem Societatis vivæ vocis oraculo conceſſit, ut, ſi quis ex dictâ Societate ad Carthuſienſium Ordinem, juxta PII IV indultum hujusmodi tranſire vellet, ſi vel non ingrederetur, vel non admitteretur, vel non perſeveraret, ad eamdem Societatem redire teneretur: nec ei ampliùs ab ipsâ Societate ad eumdem Carthuſienſium Ordinem absque ipſius Præpoſiti Generalis licentia tranſire liceret. Verumtamen cum poſterioris PII V facultatis uſus eidem Præpoſito difficilior interdum reddatur, quod litterarum Apoſtolicarum præſidio fretus non ſit; ideò tuis in hac parte ſupplicationibus inclinati, conceſſionem & facultatem hujusmodi tibi, & pro tempore exiſtenti Præpoſito Generali prædicto, tenore præſentium confirmamus: eaque omnia, ſicut ſupradicta ſunt, vobis concedimus, eamque etiam quoad præterita valere decernimus, ac ſi litteræ Apoſtolicæ ſuper conceſſione PII V. prædeceſſoris hujusmodi tunc confectæ fuiſſent. Qui ſecus fecerit, in excommunicationis, & alias Apoſtatarum cenſuras & pœnas eo ipſo incurrat, à quibus non niſi à Nobis, vel à Romano Pontifice pro tempore exiſtente, vel à dictæ Societatis Generali Præpoſito abſolutionem valeat obtinere: non obſtantibus Conſtitutionibus, & ordinationibus

GREG. XIII.

Et Pii V.

Confirmatio, & nova conceſſio.

Qui ſecus fecerint, excommunicantur.

GREG. XIII. Apoſtolicis, cæteriſque contrariis quibuſcumque. Præſentis autem gratiæ communicationem omnibus aliis, etiam qui ſua privilegia cum ipsâ Societate copioſè participant, participareque poterunt quomodolibet in futurum, fieri omnino prohibemus. Volumus inſuper, ut præſentium tranſumptis, etiam impreſſis, manu Secretarii dictæ Societatis, vel Notarii publici ſubſcriptis, & ſigillo Præpoſiti Generalis ejusdem Societatis, vel alterius perſonæ in dignitate Eccleſiaſticâ conſtitutæ munitis, eadem omnino fides habeatur in judicio & extra illud, quæ litteris ipſis originalibus haberetur, ſi eſſent exhibitæ, vel oſtenſæ. Datum Romæ, apud S. Marcum, ſub annulo Piſcatoris, die XIII Octobr. M. D. LXXXIV.

Communicatio prohibetur.

Cæ. Glorierius.

GREGORII XIII.
FACULTATEM

Prædicandi olim conceſſam fuiſſe iis etiam de Societate, qui nondum ad ſacros Ordines promoti eſſent, declaratur, eademque de novo conceditur.

Dilectis filiis Præpoſito Generali, & Religioſis Societatis IESV

GREGORIVS PAPA XIII.

Dilecti filii, ſalutem & Apoſtolicam benedictionem. Vigore privilegii veſtræ Societati à fel. record. PAVLO Papa III Prædeceſſore noſtro conceſſi, ut veſtrûm quisque idoneus, & à Præpoſito pro tempore exiſtente ejusdem Societatis deputatus, verbum Dei publicè prædicare, & qui ex vobis Presbyteri fuerint, quorumcumque utriusque ſexus Chriſti fidelium confeſſiones audire poſſint; ex illo conceſſionis hujusmodi tempore, etiam Scholares, & alii Religioſi veſtri, ſacris Ordinibus nondum initiati, aliàs tamen idonei, ad prædicandum verbum Dei paſſim & ubique mittuntur. Verùm quia nonnullis dubitatio curioſiùs inceſſit, an dictum privilegium prædicandi, etiam eos comprehendat, qui ad Ordines ipſos nondum aſcenderunt; Nos quemcumque hoc ſcrupulo eximere volentes, præſentium auctoritate decla-

Prædicandi facultas à Paulo III conceſſa.

declaramus,ac etiam decernimus,veſtrûm unumquemque, etiam ad ſacros Ordines prædictos non promotum, prædicationis munus in vim privilegii hujusmodi exercere potuiſſe,& poſſe: Vobis inſuper concedentes,ut etiam Clerici veſtri primâ tantùm tonſurâ inſigniti, prout hucusque fecerunt, valeant deinceps ipſum Dei verbum ubique populo prædicare; diſtrictiùs inhibentes univerſis & ſingulis locorum Ordinariis, & quibusvis aliis quacumque dignitate & auctoritate fungentibus,ne quemquam veſtrûm quovis prætextu præmiſſorum occaſione impedire vel moleſtare audeant quoquo modo. Non obſtantibus Apoſtolicis, ac in generalibus & Provincialibus Conciliis editis,generalibus vel ſpecialibus Conſtitutionibus, & ordinationibus, ceterisque contrariis quibuscumque. Volumus autem ut præſentium tranſumptis etiam impreſſis,manu Notarii publici,ſeu Secretarii Societatis ſubſcriptis,& ſigillo perſonæ in dignitate Eccleſiaſticâ conſtitutæ, ſeu etiam dictæ Societatis Præpoſiti Generalis munitis, eadem prorſus fides adhibeatur,quæ ipſis præſentibus adhiberetur,ſi eſſent exhibitæ,vel oſtenſæ. Datum Romæ, apud S. Marcum,ſub annulo Piſcatoris, die xx. Novemb. M, D. LXXXIV. Pontificatus noſtri anno tertiodecimo.

GREG. XIII. Declaratur conceſſam olim fuiſſe facultatem. Ad prædicandum nova conceſſio.

Tranſumptis habeatur fides.

Jo. Bapt. Canobius.

GREGORII XIII.

ERECTIO PRIMARIÆ

Congregationis in Eccleſiâ Annuntiatæ Collegii Romani Societatis IESV, cum Indulgentiis, & cum facultate aggregandi quasvis alias Congregationes ſimiles, pro Generali Præpoſito.

GREGORIUS *Epiſcopus, Servus ſervorum Dei, Ad perpetuam rei memoriam.*

OMnipotentis Dei Salvatoris noſtri, qui ex pietatis ſuæ ſuperabundantiâ fidelium mentibus cæleſtis inſpirationis gratiam,& devotionis ardorem,ad Divinæ Majeſtatis obſequia, & piorum operum exercitia ſalubriter pera-

GREG. XIII. peragenda, continuò infundit, exemplo adducti; in eam Paſtoralis officii curam cogitationemque ſedulò incumbimus, per quam ipſorum fidelium fructuoſis hujusmodi operibus & exercitiis vacantium religio & devotio continuum ſuſcipiat incrementum, eisque votiva ſalus proveniat animarum.

Primordia Congregationis ſtudioſorum.

Aliàs ſiquidem per Nos accepto, quòd plerique probi & pii adoleſcentes bonarum litterarum ſtudiis in Collegio noſtro Societatis IESV de Vrbe inſiſtentes, ſingulari erga Beatiſſimam MARIAM Virginem Dei genitricem affectu ducti, ac etiam Lectorum & Magiſtrorum ſuorum ſpiritualium cohortationibus ad id accenſi, Eccleſiam Annuntiationis ejusdem B. MARIÆ, in corpore ædificiorum dicti Collegii conſiſtentem, certis ſtatutis diebus & horis frequentare, & cum eximiâ devotionis ſinceritate, cordisque contritione conſcientiam ſuam per Confeſſionis & Sanctiſſimæ Euchariſtiæ miniſterium expurgare, ac divinis officiis, colloquiis, & exhortationibus ſpiritualibus, aliisque piis & ſalutaribus operibus vacare ſoliti erant; factoque

Aliorum concurſus.

inde ad illorum exemplum majore aliorum concurſu, mutuis ſtudiis ſe invicem conſociaverant. Nos, ut pium hoc inſtitutum peramplius coaleſceret, eisdem & aliis Chriſti fidelibus hujusmodi ſpiritualibus operibus & exercitiis pro tempore addictis nonnullas Indulgentias, & peccatorum ſuorum remiſſiones conceſſimus: prout in noſtris inde confectis litteris pleniùs continetur. Cùm autem, ſicut exhibita nobis nuper pro parte Dilecti filii Præpoſiti Generalis dictæ Societatis petitio continebat, in diverſis mundi partibus, & præſertim inſignioribus Europæ civitatibus ejusdem Societatis Collegia ad juventutem bonis moribus & virtutibus ornandam, ac verâ pietate ſacrâque doctrinâ imbuendam, propagari; illorumque externi Scholares ibidem ſtudiorum cauſſa confluentes, optima devotionis & piorum operum hujusmodi exercitia ferventi ſtudio imitari; & exinde multiplices fructus ad Dei gloriam, ipſiusque divini nominis cultum, ac B. MARIÆ Virginis honorem, nec non publicam ſalutem, & ſpiritualem conſolationem provenire cœperint; & operæpretium ſit, ut quemadmodùm piarum & fructuoſarum exercitationum hujusmodi inſtitutum à Scholaribus dicti Collegii de Vrbe, quod noſtris auſpiciis & impenſis magnifico ædificiorum & ſtructurarum opere à fundamentis innovatur & extruitur, primordium ſuum in dicta Eccleſia Annuntiationis B. MARIÆ habuit; ita quoque inibi eorumdem Scholarium primaria Congregatio, ſeu primarium Sodalitium, ſub titulo ejusdem Annuntiationis B. MARIÆ, ad laudabile eorum in piis operibus & officiis

officiis hujusmodi ſtudium noſtris beneficiis, & Indulgentiarum præmiis conſervandum ac augendum, ſtabiliatur & inſtituatur, pro parte ipſius Præpoſiti nobis fuit humiliter ſupplicatum, ut præmiſſis annuere, & deſuper opportunè providere de benignitate Apoſtolica dignaremur. Nos igitur religioſum ipſorum Scholarium, in his ſpiritualibus exercitiis ſtudium piæ voluntatis affectu proſequi volentes, ipſumque Præpoſitum à quibusvis excommunicationis, ſuſpenſionis; & interdicti, aliisque Eccleſiaſticis ſententiis, cenſuris, & pœnis à jure, vel ab homine quavis occaſione, vel cauſſa latis, ſi quibus quomodolibet innodatus exiſtit, ad effectum præſentium dumtaxat conſequendum, harum ſerie abſolventes & abſolutum fore cenſentes; nec non litterarum prædictarum tenores præſentibus pro expreſſis habentes, hujusmodi ſupplicationibus inclinati in eadem Eccleſia unam, ſeu unum, externorum Scholarium dicti Collegii noſtri, ac etiam aliorum Chriſti fidelium Societati prædictæ devotorum primariam Congregationem, ſeu primarium Sodalitium ſub titulo Annuntiationis B. MARIÆ hujusmodi, quæ, ſeu quod, per prædictum & pro tempore exiſtentem Præpoſitum Generalem dictæ Societatis, ſeu illo defuncto, donec alius ad officium Præpoſiti Generalis hujusmodi canonicè aſſumatur, per Vicarium etiam Generalem ejusdem Societatis dirigi debeat; Apoſtolica auctoritate tenore præſentium perpetuò, ſine tamen ipſius Societatis præjudicio, erigimus & inſtituimus. Vt autem primaria Congregatio, ſeu primarium Sodalitium hujusmodi per gratiarum & munerum cæleſtium largitionem devotionis ac pietatis jugiter proficiat incrementis; de omnipotentis DEI miſericordiâ, ac Beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum ejus auctoritate confiſi, omnibus & ſingulis Chriſti fidelibus verè pœnitentibus & confeſſis, qui deinceps in Sodales ejusdem primariæ Congregationis, ſeu primarii Sodalitii recipientur, tam die receptionis eorum, ſi Sanctiſſimum Euchariſtiæ Sacramentum in prædictâ eccleſiâ, aut ubicumque potuerint eo die ſumpſerint, quàm in mortis articulo; nec non ipſis, ac omnibus & ſingulis aliis utriusque ſexus Chriſti fidelibus etiam verè pœnitentibus & confeſſis, ſacrâque communione refectis, qui eccleſiam prædictam die feſtivitatis ejusdem Annuntiationis B. MARIÆ à primis veſperis usque ad occaſum Solis ipſius feſtivitatis devotè viſitaverint, & inibi pro Reipublicæ Chriſtianæ conſervatione & augmento, hæreſum

GREG. XIII.

Primaria Congregationis inſtitutio.

Indulgentia plenaria pro Sodalibus in ingreſſu, & in mortis articulo.

Plenaria pro omnibus in die Annuntiationis.

Digitized by Google

GREG. XIII.

extirpatione, Principumque Chriſtianorum mutua, & univerſali pace, ac noſtra, & pro tempore exiſtentis Romani Pontificis proſperitate; vel alias preces, prout unicuique ſuggeret devotio, ad DEum devotè effuderint. Inſuper eiſdem Sodalibus ſimiliter verè pœnitentibus, & con-

Plenaria pro Sodalibus ſexies in anno.

feſſis, qui in Nativitatis, & Aſcenſionis Domini noſtri IESV CHRISTI, ac Annuntiationis, Aſſumptionis, & Conceptionis, nec non Nativitatis B. MARIÆ Virginis feſtis diebus prædictum Sanctiſſimum Sacramentum ibidem, vel alibi acceperint, plenariam omnium peccatorum ſuorum in-

Indulgentias unius anni toties quoties pro Sodalibus, qui corpora defunctorum aſſociaverint.

Vel ſi impediti, pro eis aut pro infirmis oraverint.

dulgentiam & remiſſionem Apoſtolicâ auctoritate, & tenore præſentium miſericorditer in Domino concedimus & elargimur; ipſisque Sodalibus, qui de eorum numero exiſtentium, vel aliorum Chriſti fidelium defunctorum corpora ad ſepulturam Eccleſiaſticam aſſociaverint; aut infirmi, vel impediti, audito ſigno campanæ, genuflexi, ſi per infirmitatem licebit, orationem Dominicam & Salutationem Angelicam pro ſalute animæ defuncti, vel corporis infirmi recitaverint; nec non

Congregationibus,

Divinis officiis,

Exhortationibus interfuerint.

qui Congregationibus tam publicis, quàm privatis ac divinis officiis, ſpiritualibusque colloquiis, exhortationibus, & aliis piis officiis etiam in Sodalis, ſeu aliorum Chriſti fidelium defunctorum ſuffragium, per primariam Congregationem, ſeu primarium Sodalitium ordinandis, & ab ipſo Præpoſito, ſeu Vicario Generali approbandis; quique diebus feriatis Miſſæ ſacrificio interfuerint, aut veſpertino tempore, antequam cubent, conſcientiam ſuam diligenter examinaverint, ſeu pauperes infirmos tam Sodales, quàm alios in Hoſpitalibus, vel privatis domibus, nec non carceratos viſitaverint; aut pacem inter inimicos conciliaverint;

Miſſæ Sacrificio diebus feriatis.

Conſcientiam examinaverint.

Infirmos, vel incarceratos viſitaverint.

quoties horum quodvis fecerint, unum annum de eis injunctis, vel aliàs quomodolibet debitis pœnitentiis Apoſtolicâ auctoritate & tenore ſimilibus etiam miſericorditer in Domino relaxamus, quaſcumque alias præſentibus non expreſſas Indulgentias, & peccatorum remiſſiones, etiam plenarias, & relaxationes Scholaribus, & aliis prædictis, ratione dicti eorum Inſtituti, vel aliàs in communi per Nos, &

Alia indulgentiarum conceſſiones revocantur.

Sedem Apoſtolicam quomodolibet conceſſas revocando, & abrogando. Inſuper ne præfati Sodales, ſi aliquando eos ab ipsâ Vrbe abeſſe, vel alibi commorari contingat, hujuſmodi Indulgentiarum, & aliarum gratiarum ſpiritualium effectu & fructu fruſtrati remaneant; eiſdem Sodalibus extra Vrbem ubivis locorum pro tempore commorantibus, ut in locis, ubi

ubi eos pro tempore reſidere, ſeu morari contigerit, opera prædicta, quæ ipſi Sodales in Vrbe præſentes pro ſingularum Indulgentiarum, remiſſionum, & relaxationum hujusmodi conſecutione obſervare deberent, apud Eccleſias eorumdem locorum, aut alibi, prout poterunt, obſervando, & exequendo, omnes easdem Indulgentias, remiſſiones, & relaxationes habeant, & illæ eis pariter ſuffragentur: nec non tam in Vrbe præſentes, quàm alibi ubivis locorum commorantes Sodales primariæ Congregationis, ſeu primarii Sodalitii hujusmodi, qui ſingulis quadrageſimalibus, & aliis anni temporibus, ac diebus Stationum Eccleſiarum dictæ Vrbis, & extra illius muros, quæ à Chriſti fidelibus pro conſequendis Indulgentiis & remiſſionibus viſitari ſolent; dictæ Societatis, ſi ibi fuerit, alioquin aliam Eccleſiam, ſeu Capellam in locis, ubi eos pro tempore reſidere, ſeu morari contigerit, ut præfertur, devotè viſitaverint, & ibi ſepties Orationem Dominicam, & ſepties Salutationem Angelicam recitaverint; tot & easdem Indulgentias conſequantur, quas conſequerentur, ſi iisdem temporibus, & diebus ſingulas Eccleſias dictæ Vrbis, & extra illius muros hujusmodi pro iisdem Stationibus, & Indulgentiis conſequendis deputatas perſonaliter viſitarent, ac omnia & ſingula, quæ pro hujusmodi gratiarum conſecutione quomodolibet requiruntur, plenè adimplerent. Præterea eidem Præpoſito, ſeu Vicario Generali pro tempore exiſtenti, ut in quibusvis aliis dictæ Societatis Collegiis extra Vrbem prædictam per univerſum orbem, nunc & pro tempore erectis, ſeu eorum Eccleſiis pro eorumdem piorum operum incremento, quascumque alias, ſeu quæcumque alia Scholarium ibidem litterarum ſtudiis inſiſtentium, & aliorum Chriſti fidelium ipſi Societati devotorum Congregationes, ſeu Sodalitia ſub eo titulo Annuntiationis B. MARIÆ, quæ ab ipsâ primariâ Congregatione, ſeu primario Sodalitio, tamquàm membra à capite dependeant; auctoritate noſtra, ſine tamen Societatis, aut Collegiorum, & Eccleſiarum hujusmodi præjudicio, erigere & inſtituere; illasque, ſeu illa, eidem primariæ Congregationi, ſeu primario Sodalitio aggregare; ac eis ſic erectis, inſtitutis, & aggregatis, eorumque Sodalibus prædictas, ac omnes & quascumque alias Indulgentias, peccatorum remiſſiones, relaxationes, gratiàs, & facultates tam ſpirituales, quàm temporales, à Nobis, dictaque Sede primariæ Congregationi, ſeu primario Sodalitio de cetero concedendas, ita ut Sodales aliarum Congregationum, ſeu alio-

GREG. XIII.

Sodales ubivis locorum poſſunt conſequi prædictas indulgentias.

Indulgentiæ ſtationum Vrbis viſitantibus Eccleſiam Societatis ubi adſit, vel aliam quamcumque.

Facultas conceditur Generali Præpoſito quaſcumque alias Congregationes in Collegiis extra Vrbem erigendi & aggregandi.

Aggregatis quavis Primaria indulta, & Indulgentias concedendi.

GREG. XIII. aliorum Sodalitiorum hujusmodi, obſervantes & exequentes ea, quæ ipſius primariæ Congregationis, ſeu primarii Sodalitii Sodales, pro indulgentiis, remiſſionibus, & relaxationibus hujusmodi conſequendis obſervare & exequi debent, easdem Indulgentias, peccatorum remiſſiones, & relaxationes pariter conſequantur, facultate aggregandi, & gratias hujusmodi aliis concedendi dumtaxat excepta, communicare. Nec non tam Primariam, ſeu Primarium, quàm omnes & ſingulas ei aggregandas Congregationes, ſeu omnia, & ſingula ei aggreganda Sodalitia hujusmodi per ſe, vel alium, ſeu alios ejusdem Societatis Presbyteros idoneos ad id ab eo deputandos viſitare, & pro earum felici ſtatu, regimine, & directione quæcumque ſtatuta, conſtitutiones, & decreta, licita tamen & honeſta, ſacrisque Canonibus & Concilii Tridentini decretis non contraria; nec non ab ipſo Præpoſito, ſeu Vicario, ſi per alium, vel alios deputandos hujusmodi fiant, examinanda & approbanda edere; ac poſtquàm edita fuerint, quoties pro eorum, & temporum qualitate, aut alias expediens ei videbitur, immutare, corrigere, moderari, & reformare, aut alia ex integro condere liberè & licitè valeat; eisdem auctoritate Apoſtolicâ & tenore perpetuo concedimus & indulgemus: decernentes ſtatuta, Conſtitutiones & decreta hujusmodi, poſtquàm edita, immutata, correcta, moderata, reformata & condita fuerint, ab omnibus Sodalibus prædictis inviolabiliter obſervari debere; ac præſentes litteras ſub quibuscumque ſimilium vel diſſimilium Indulgentiarum, & aliarum gratiarum revocationibus, ſuſpenſionibus, limitationibus, derogationibus, & aliis contrariis diſpoſitionibus, etiam in favorem Baſilicæ Principis Apoſtolorum de Vrbe, ſeu Cruciatæ Sanctæ, aut aliàs per Nos, vel alios Romanos Pontifices ſucceſſores noſtros, aut dictam Sedem, etiam Motu proprio, & ex certâ ſcientiâ, Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, ſeu ad quorumvis etiam Imperatorum, Regum, Reginarum, Ducum, & aliorum Principum inſtantiam pro tempore quomodolibet factis minimè comprehendi, ſed ſemper ab illis exceptas, & quoties illæ emanabunt, toties in priſtinum ſtatum reſtitutas, repoſitas, & plenariè reintegratas, ac de novo conceſſas eſſe & cenſeri: nec non omnibus, quos illæ concernunt, ſuffragari debere; Irritum quoque & inane, ſi ſecus ſuper his à quoquam quavis auctoritate ſcienter

Congregationes viſitandi.

Statuta condendi.

Examinandi, approbandi.

Præſentes litteras non comprehendi ſub quibusvis aliis, etiam Cruciatæ ſanctæ, conceſſionum revocationibus.

enter vel ignoranter contigerit attentari. Non obſtantibus præmiſſis, & noſtrâ de Indulgentiis ad inſtar non concedendis, ac aliis Conſtitutionibus & ordinationibus Apoſtolicis, ceteriſque contrariis quibuscumque, præſentibus perpetuis futuris temporibus duraturis. Volumus autem, ut earumdem præſentium tranſumptis, etiam impreſſis, Secretarii ipſius Societatis, vel Notarii publici manu, & perſonæ alicujus in dignitate Eccleſiaſticâ conſtitutæ, vel pro tempore exiſtentis Præpoſiti, aut Vicarii Generalis ejusdem Societatis ſigillo munitis, eadem prorſus fides ubique locorum, in judicio & extra adhibeatur, quæ adhiberetur eisdem præſentibus, ſi eſſent exhibitæ vel oſtenſæ. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ abſolutionis, erectionis, inſtitutionis, conceſſionis, elargitionis, relaxationis, indulti, decreti, & voluntatis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis DEI, ac Beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum ejus ſe noverit incurſurum. Datum Romæ apud S. Petrum, anno Incarnationis Dominicæ milleſimo quingenteſimo octuageſimo quarto, Nonis Decembris, Pontificatus noſtri anno tertiodecimo.

GREG. XIII. Non obſtantibus. Tranſumptis habeatur fides.

Pro Reverendiſſ. D. Summatore

A. Juſtus.

Io Baptiſta Canobius.

A. de Alexiis.

Regiſtrata apud Io. Baptiſtam Secretarium.

SIXTI V.

EXTENDITVR FACVLTAS

Erigendi Scholarium Congregationes in Collegiis, primariæque Romanæ aggregandi, ac indulgentias eis communicandi Generali Soc. IESV Præpoſito aliàs conceſſa, ad alias non Scholarium, etiam in Domibus erigendas, Congregationes.

SIXTVS *Epiſcopus, ſervus ſervorum Dei, Ad perpetuam rei memoriam.*

SVpernâ diſpoſitione, cujus inſcrutabili providentiâ ordinationem ſuſcipiunt univerſa, in ſupereminenti Apoſtolicæ dignitatis ſpecula, meritis licet imparibus conſtituti; & pia & ſalubria Chriſti fidelium vota, quæ ad Confraternitatum, ſeu Sodalitatum, præſertim in hac Vrbe noſtra ritè inſtitutarum, laudem & gloriam cum animarum ſalute tendere dignoſcuntur, libenter exaudimus; ipſasque Confraternitates, ſeu Sodalitates condignis titulis extollimus, ac aliàs deſuper diſponimus, prout in Domino conſpicimus eiſdem Chriſti fidelibus ſalubriter expedire. Aliàs ſiquidem pro parte dilecti filii CLAVDII AQVAVIVÆ Præpoſiti Generalis Societatis IESV, felicis rec. GREGORIO Papæ XIII prædeceſſori noſtro expoſito, externos Scholares ad Collegia ejuſdem Societatis in diverſis mundi partibus inſtituta ſtudiorum cauſsâ confluentes, pia quædam & laudabilia Scholarium Collegii prædictæ Societatis de Vrbe exercitia ferventi ſtudio imitari; exindeque dictis Collegiis majorem in dies propagationem accipientibus, multiplices fructus ad Dei gloriam, ac ejus divini nominis cultum, & B. MARIÆ Virginis honorem, publicam ſalutem, & animarum ſpiritualem conſolationem provenire cœpiſſe; idem prædeceſſor ad laudabile eorumdem Scholarium in piis operibus, & officiis hujuſmodi ſtudium conſervandum, atque augendum, dicti CLAVDII Præpoſiti ſupplicationibus inclinatus, in Eccleſiâ Annuntiationis ejuſdem B. MARIÆ ſitâ in corpore ædificiorum dicti Collegii Vrbis, in quâ ab ejuſdem Collegii

Conceſſio Greg. XIII.

Scho-

Digitized by Google

Scholaribus ſub illius Rectoris, & aliorum dictæ Societatis Religioſorum directione inſtructis, tam piarum & fructuoſarum exercitationum inſtitutum primordium ſuum habuerat, unam ſeu unum externorum Scholarium dicti Collegii, ac cum eis ſimul etiam aliorum Chriſti fidelium Societati prædictæ devotorum Primariam Congregationem, ſeu Primarium Sodalitium ſub titulo ejuſdem Annuntiationis B. MARIÆ per dictum Claudium tunc, & pro tempore exiſtentem Præpoſitum Generalem, vel eo abſente, aut eſſe deſinente, donec novus ſuccederet, Vicarium etiam Generalem dictæ Societatis dirigendam, ſeu dirigendum, ſine tamen ipſius Societatis præjudicio, Apoſtolicâ auctoritate perpetuò erexit & inſtituit; pluresque Indulgentias, etiam plenarias, & peccatorum remiſſiones Scholaribus, & Chriſti fidelibus prædictis conceſſit: ac Præpoſito, ſeu Vicario prædicto, ut in quibusvis aliis dictæ Societatis Collegiis extra dictam urbem per univerſum orbem tunc, & pro tempore erectis & erigendis, ſive eorum Eccleſiis pro dictorum piorum operum incremento, & animarum ſalute, quaſcumque alias, ſive alia Scholarium inibi bonarum litterarum ſtudio inſiſtentium, ac ſimul cum eis etiam aliorum Chriſti fidelium (ut præfertur) devotorum, Congregationes, ſive Sodalitia ſub eodem titulo in ſingulis ſcilicet Collegiis ſingulas, ſeu ſingula quæ à Primaria Congregatione, ſeu Primario Sodalitio prædicto, tamquàm membra à capite ſuo dependerent, erigere & inſtituere; illaſque, ſeu illa eidem Primariæ Congregationi, ſeu primario Sodalitio aggregare; illiſque ſic erectis & aggregatis, eorumque Sodalibus prædictas, & quaſcumque alias indulgentias, & peccatorum remiſſiones, relaxationes, gratias, & facultates ab eodem prædeceſſore, & Sede Apoſtolicâ ipſi Primariæ Congregationi, ſeu Primario Sodalitio eatenus conceſſas, & de cetero concedendas communicare, & alia facere poſſet, itidem etiam perpetuò conceſſit, & indulſit ſub certis modo & formà tunc expreſſis, prout in litteris ipſius Prædeceſſoris deſuper confectis pleniùs continetur. Cùm autem, ſicut exhibita nobis nuper pro parte dicti Claudii Præpoſiti petitio continebat, ex Congregationibus, ſeu Sodalitiis hujuſmodi novi in dies, atque eò majores, quò plures ſunt Sodales, fructus provenire noſcantur; & in multis Collegiis, pro Sodalium frequentiâ ac diſparitate opus fuerit, non unam tantùm, ſed plures in eodem Collegio Congregationes hujuſmodi inſtituere; quin etiam in eisdem Collegiis, ac etiam Domibus dictæ Societatis alia non ſtudioſorum Scholarium, ſed aliorum piorum Chriſti fidelium Sodalitia, ſeu Congregationes paſſim inſtituantur. Vt igitur

Primaria Congregationis per Greg. erectio.

Indulgentiarum conceſſio.

Facultas Congregationes alias erigendi, ac Primariæ aggregandi.

Primariæ Indulgentias aggregatis Congregationibus communicandi.

Digitized by Google

SIXTI V. igitur tam Scholares, quam ceteri Chriſti fideles eò promptiores ad hujusmodi Congregationes, vel Sodalitia ingredienda reddantur; & ad piorum operum exercitia magis excitentur, ac excitati manu teneantur, quò amplioribus cæleſtis gratiæ donis ſe, ac eorum Congregationes, ſeu Sodalitia decoratos, ac refectos, ac decorata & refecta eſſe conſpexerint; pro parte dicti CLAVDII Præpoſiti nobis fuit humiliter ſupplicatum, quatenus ſibi, ac pro tempore exiſtenti prædictæ Societatis Præpoſito, ſeu Vicario Generali, ut in quibusvis dictæ Societatis Eccleſiis, ſeu Domibus ac Collegiis tam in Vrbe, quàm extra eam per univerſum orbem nunc, & pro tempore erectis, ſeu erigendis, quasvis alias, ſive Scholarium tantùm, ſive aliorum Chriſti fidelium tantum, ſive utrorumque ſimul, tam ſub eodem B. MARIÆ Annuntiatæ, quam alio quovis titulo, & invocatione Congregationes, ſeu Sodalitia dictâ auctoritate perpetuò erigendi, inſtituendi facultatem & licentiam concedere, aliasque in præmiſſis opportunè providere de benignitate Apoſtolicâ dignaremur.

Petitio.

Nos igitur, qui dudum inter alia voluimus, quòd litteræ ſuper Indulgentiis non expedirentur ad inſtar, niſi ſpecificarentur; ac animarum ſalutem, noſtris potiſſimùm temporibus, ſinceris deſideramus affectibus; CLAVDIVM Præpoſitum, ſeu Vicarium prædictum, ac eorum quemlibet à quibusvis excommunicationis, ſuſpenſionis, & interdicti, aliisque eccleſiaſticis ſententiis, cenſuris & pœnis, à jure vel ab homine, quavis occaſione vel cauſsâ latis, ſi quibus quomodolibet innodatus exiſtit, ad effectum præſentium dumtaxat conſequendum, harum ſerie abſolventes, & abſolutum fore cenſentes, poſterioribus ſupplicationibus hac in parte nobis porrectis inclinati, eidem CLAVDIO, & pro tempore exiſtenti dictæ Societatis Præpoſito, ſeu Vicario Generali, ut in quibusvis ejusdem Societatis Eccleſiis, ſeu Domibus ac Collegiis, tam in dictâ urbe, quàm extra eam, per univerſum orbem nunc, & pro tempore erectis, ſeu erigendis, & inſtituendis, quasvis alias, ſive Scholarium tantùm, ſive aliorum Chriſti fidelium tantùm, ſive utrorumque ſimul, tam ſub eodem B. MARIÆ Annuntiatæ, quàm alio quovis titulo, & invocatione, Congregationes ſeu Sodalitia; unum ſcilicet, vel plura in ſingulis locis, vel Eccleſiis pro perſonarum frequentiâ, ſeu qualitate, auctoritate noſtrâ ſine alicujus præjudicio, perpetuò erigere & inſtituere; nec non Congregationes, ſeu Sodalitia hujusmodi jam nunc, & pro tempore erecta, & inſtituta eidem Primariæ Congregationi, ſeu Primario Sodalitio auctoritate Apoſtolica, & vigore præſentium litterarum etiam perpetuò aggregare;

Præcedentis facultatis extenſio ad plures etiam non Scholarium Congregationes in quibusvis Societatis locis erigendum.

eisque

eisque ſic erectis, inſtitutis, & aggregatis reſpectivè, eorumque Sodalibus, Scholaribus & non Scholaribus, omnes & ſingulas, tam plenarias, quàm alias indulgentias, & peccatorum remiſſiones ac relaxationes; nec non exemptiones, immunitates, ceterasque gratias, facultates, indulta, & privilegia ſpiritualia, & temporalia, tam dictæ Primariæ, quàm ſingulis aliis in quibusvis dictæ Societatis Collegiis, vel Domibus aggregatis, vel aggregandis Scholarium, & aliorum Congregationibus, ſeu Sodalitiis hactenus tam per dictum, quàm alios quoscumque Romanos Pontifices prædeceſſores noſtros, Nosque & Sedem Apoſtolicam, ac etiam Regiâ & Imperiali auctoritate, ac tam per viam extenſionis, quàm aliàs quomodolibet, & quandocumque conceſſas, & conceſſa hactenus, ac in poſterum concedenda quibuscumque aliis, ſive Scholarium dumtaxat, ſive aliorum Chriſti fidelium tantùm, ſive utrorumque ſimul, ac mixtim Congregationibus, ſeu Sodalitiis in quibuslibet Collegiis, aut Domibus dictæ Societatis hucusque inſtitutis, ac in poſterum inſtituendis, eorumque Sodalibus Scholaribus, & non Scholaribus, auctoritate Apoſtolicâ, & vigore præſentium hujusmodi etiam perpetuò communicare, illasque, & illa ad easdem omnes Congregationes, ſeu Sodalitia, eorumque Sodales etiam non Scholares indifferenter, & æquè principaliter extendere, ac etiam illis concedere, & elargiri liberè & licitè valeat; ita quòd nunc, & quandocumque in futurum ipſi Sodales Scholares, & non Scholares quicumque ſint, faciendo, & obſervando ea, quæ Sodales Primariæ, & aliarum Congregationum, ſeu Sodalitiorum prædictorum, pro indulgentiis, peccatorum remiſſionibus, relaxationibus, & aliis gratiis prædictis conſequendis facere, & exequi tenentur; ipſas indulgentias etiam plenarias, & alias hujusmodi gratias, plenariè & integrè conſequantur, ac illis fruantur, & potiantur, ac ſi illæ eis ſpecialiter, & ab initio conceſſæ fuiſſent, auctoritate Apoſtolicâ tenore præſentium perpetuò indulgemus: dictique GREGORII prædeceſſoris litteras, immunitates, exemptiones, facultates, privilegia, & indulta; nec non in eis contenta quæcumque, tam reſpectu dictarum Congregationum, ſeu Sodalitiorum hujusmodi, quàm dicti, & pro tempore exiſtentis Præpoſiti, ſeu Vicarii Generalis dictæ Societatis, ad prædictas Congregationes, ſeu Sodalitia Scholarium, & non Scholarium etiam Chriſti fidelium quorumcumque, tam erectas, quàm in poſterum, ut præfertur, erigendas, inſtituendas, ac aggregandas pariter perpetuò extendimus: ita ut omnia in illis contenta, & præſentibus litteris hujusmodi conceſſa,

SIXTI V.

Aggregandum.

Aggregatis Primariæ, & aliarum Congregationum Indulgentias communicandi, & concedendi.

SIXTI V.

ceſſa, indulta, & elargita, ac ſi ſpecialiter de verbo ad verbum eiſdem præſentibus inſerta, eorumque toti tenores expreſſi forent, conceſſa eſſe intelligantur. Decernentes eaſdem præſentes litteras ſub quibuſcumque ſimilium vel diſſimilium indulgentiarum, vel aliarum gratiarum revocationibus, ſuſpenſionibus, limitationibus, derogationibus, & aliis contrariis diſpoſitionibus, etiam in favorem Baſilicæ Principis Apoſtolorum de dictâ Vrbe, ſeu Cruciatæ Sanctæ, aut etiam per Nos, ſeu alios Romanos Pontifices prædeceſſores noſtros, ac dictam Sedem etiam motu proprio, etiam poteſtatis plenitudine, ſeu ad quorumvis Imperatorum & Regum inſtantiam pro tempore quomodolibet factis, minimè comprehendi; ſed ſemper ab illis exceptas, & quoties illæ emanabunt, toties in priſtinum ſtatum reſtitutas, repoſitas, & plenariè redintegratas, ac de novo conceſſas eſſe, & cenſeri debere: irritumque & inane, ſi ſecus ſuper his à quoquam quavis auctoritate, ſcienter vel ignoranter contigerit attentari. Non obſtantibus præmiſſis, ac voluntate noſtrâ prædictâ, nec non Conſtitutionibus & ordinationibus Apoſtolicis, ceteriſque contrariis quibuſcumque. Volumus autem, quòd ſi dictæ Congregationes aut Sodalitia, vel eorum quæcumque aliquo modo eidem Societati, vel Domibus ſeu Collegiis aliquod impedimentum, ſeu præjudicium pro tempore attulerint, idem Præpoſitus, ſeu Vicarius illas, vel illa, aut eorum ſingulas, vel ſingula diſſolvere poſſit: quodque præſentium tranſumptis etiam impreſſis, manu Secretarii ipſius Societatis, aut Notarii publici ſubſcriptis, & perſonæ alicujus in dignitate Eccleſiaſticâ conſtitutæ, ſeu ipſius Præpoſiti aut Vicarii Generalis pro tempore exiſtentis ejuſdem Societatis ſigillo munitis eadem prorſus fides ubique locorum in judicio & extra illud adhibeatur, quæ adhiberetur eiſdem præſentibus, ſi forent exhibitæ, vel oſtenſæ. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ abſolutionis, indulti, extenſionis, decreti, & voluntatis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum ejus ſe noverit incurſurum. Datum Romæ, apud S. Petrum, anno Incarnationis Dominicæ M. D. LXXXVI. Nonis Ianuarii, Pontificatus noſtri anno ſecundo.

Tranſumptis habeatur fides.

A. Brigantius. Pontius Scæva.

Quibus

Quibus omnibus, & ſingulis præmiſſis tanquàm ritè, rectè, & legitimè factis auctoritatem, & decretum dictæ curiæ, atque noſtram interponendam duximus, & interpoſuimus, prout interponimus præſentium per tenorem. In quorum omnium, & ſingulorum fidem, præmiſſorumque robur, & teſtimonium præſentes noſtras exinde fieri, per Notarium noſtrum publicum infra ſcriptum ſubſcribi, & publicari, ſigillique Rev. Cameræ Apoſt. quo in talibus utimur, juſſimus, & fecimus impreſſione muniri. Datum Romæ, in Palatio noſtro Iudiciali, horâ veſperorum Audientiæ cauſſarum conſuetâ, ſub anno à Nativitate D. N. Ieſu Chriſti M. D. LXXXVII. *Indictione* XV. *Die verò* XXVI. *Menſis Auguſti, Pontificatus Sanctiſſimi in Chriſto Patris, & D. N. D. Sixti divinâ providentiâ Papæ V. anno* III. *Præſentibus ibidem Dominis Io. Iacobo de Fabiis, & Marco Antonio Bruto ejuſdem noſtræ Curiæ Notariis teſtibus ad præmiſſa omnia, & ſingula vocatis, habitis ſpecialiter, atque rogatis.*

SIXTI V
BVLLA.

Confirmatur, & de novo conceditur facultas erigendi Congregationes in Eccleſiis, domibus, & Collegiis Societatis, ac Seminariis, & locis ſub illius gubernio exiſtentibus, & Primariæ Romanæ aggregandi, indulgentiaſque illis communicandi, ac eas transferendi, conceſſa Generali illius Præpoſito.

ANNO M. D. LXXXVII.

die 28. Septembris.

SIXTVS EPISCOPVS

Servus ſervorum Dei.

Ad perpetuam rei memoriam.

ROMANVM decet Pontificem, cum de gratiis per eum, & Sedem Apoſtolicam, pro Chriſti fidelium Divinæ Majeſtatis obſequiis, & piorum operum exercitiis vacantium animarum ſalute, ac Religionis, devotioniſque, & divini cultus incremento conceſſis dubitari contingit, illas ſuæ proviſionis adminiculo elucidare, ac dubitationis hujuſmodi cauſam tollere, & alias deſuper opportunè providere, prout conſpicit in Domino ſalubriter expedire.

SIXTI V.

Primordia congregationis ſtudioſorum.

§. 1. Dudum ſiquidem, poſtquam felicis recordationis Gregorius PP. XIII Prædeceſſor noſter acceperat, quod plerique probi, & pii adoleſcentes, bonarum litterarum ſtudiis, in Collegio ſuo Societatis IESV de Urbe, inſiſtentes ſingulari erga Beatiſſimam Mariam Virginem Dei genitricem affectu ducti, etiam Lectorum, & Magiſtrorum ſuorum ſpiritualibus exhortationibus ad id accenſi, Eccleſiam Annunciationis ejusdem Beatæ Mariæ, in corpore ædificiorum dicti Collegii conſiſtentem, certis ſtatutis diebus, & horis frequentare, & cum eximia devotionis ſinceritate, cordisque contritione conſcientiam ſuam per Confeſſionem, & Sanctiſſimæ Euchariſtiæ miniſterium expurgare, & divinis officiis, colloquiis, & exhortationibus ſpiritualibus, aliisque piis, & ſalutaribus operibus vacare ſoliti erant, factoque inde ad illorum exemplum majore aliorum concurſu, mutuis ſtudiis ſe invicem conſociaverant, cupiens, ut pium iſtud inſtitutum per amplius coaleſceret, eisdem, & aliis Chriſti fidelibus hujusmodi ſpiritualibus operibus, & exercitiis pro tempore addictis, nonnullas Indulgentias, & peccatorum remiſſiones per quasdam conceſſit.

Aliorum concurſus.

§. 2. Et deinde ipſi Prædeceſſori, pro parte dilecti filii Claudii Aquaviva, Præpoſiti Generalis dictæ Societatis expoſito, quod externi Scholares ad Collegia dictæ Societatis, in diverſis Mundi partibus inſtituta, ſtudiorum causâ confluentes, optima devotionis, & piorum operum hujusmodi exercitia, ferventi ſtudio imitari, & exinde multiplices fructus ad Dei gloriam, & ejus divini Nominis cultum, & Beatæ Mariæ Virginis honorem, nec non publicam ſalutem, & animarum ſpiritualem conſolationem provenire cœperant, dictus Prædeceſſor, ad laudabile eorumdem Scholarium in piis operibus, & officiis hujusmodi ſtudium conſervandum, & augendum, ſupplicationibus ejusdem Claudii Præpoſiti, ea in parte inclinatus, per alias ſuas, in eadem Eccleſia unum, ſeu unam externorum Scholarium primo dicti Collegii, ac etiam aliorum Chriſti fidelium Societati prædictæ devotorum, primariam Congregationem, ſeu primarium Sodalitium, ſub Titulo Annunciationis Beatæ Mariæ hujusmodi per dictum, & pro tempore exiſtentem Præpoſitum Generalem dictæ Societatis, vel eo abſente, aut eſſe deſinente, donec alius ad officium Præpoſiti Generalis hujusmodi Canonicè aſſumeretur, per Vicarium etiam Generalem ejusdem Societatis dirigendum, ſeu dirigendam, perpetuò, (ſine tamen præjudicio dictæ Societatis) erexit, & inſtituit, omnibusque, & ſingulis Chriſti fidelibus verè pœniten-

Primariæ congregationis per Gregorium XIII erectio.

tentibus, & confeſſis, qui de cætero, in Sodales ejuſdem Primariæ Congregationis, ſeu Primarii Sodalitii reciperentur, tam die receptionis eorum, ſi Sanctiſſimum Euchariſtiæ Sacramentum, in prædicta Eccleſia, aut ubicunque potuerint, eo die ſumerent, quàm in mortis articulo, nec non ipſis, ac omnibus, & ſingulis aliis utriusque ſexus Chriſti fidelibus, etiam verè pœnitentibus, & confeſſis, Sacraque Communione refectis, qui Eccleſiam prædictam, die feſtivitatis ejuſdem Annunciationis Beatæ Mariæ, à primis Veſperis, usque ad occaſum Solis ipſius feſtivitatis, devotè viſitarent, & inibi pro Reipublicæ Chriſtianæ conſervatione & augmento, hæreſium extirpatione, Principumque Chriſtianorum mutua, & univerſali pace, ac pro tempore exiſtentis Romani Pontificis proſperitate, vel alias preces, prout unicuique ſuggereret devotio, ad Deum devote effunderent; Nec non eisdem Sodalibus, ſimiliter verè pœnitentibus, & confeſſis, qui in Nativitatis, & Aſcenſionis Domini Noſtri Ieſu Chriſti, ac Annunciationis, Aſſumptionis, & Conceptionis, nec non Nativitatis Beatæ Mariæ feſtis diebus, prædictum Sacramentum ibidem, vel alibi ſumerent; plenariam omniũ peccatorum ſuorum Indulgentium, & remiſſionem, auctoritate prædicta conceſſit, & elargitus eſt: ipſisq; Sodalibus, qui de eorum numero exiſtentium, vel aliorum Chriſti fidelium corpora, ad ſepulturam Eccleſiaſticam aſſociarent, aut infirmi, vel impediti, audito ſigno Campanæ genuflexi, ſi per infirmitatem liceret, orationem Dominicam, & Salutationem Angelicam, pro ſalute Animæ defuncti, vel corporis infirmi recitarent; Nec non, qui Congregationibus, tam publicis quam privatis, ac divinis officiis, ſpiritualibusque colloquiis, exhortationibus, & aliis piis officiis, etiam in Sodalis, ſeu aliorum Chriſti fidelium defunctorum ſuffragium, per primariam Congregationem, ſeu primarium Sodalitium ordinandis, & ab ipſo Præpoſito, ſeu Vicario Generali approbandis, quique diebus feriatis Miſſæ Sacrificio intereſſent, aut veſpertino tempore, antequam cubarent, conſcientiam ſuam diligenter examinarent, ſeu pauperes infirmos, tam Sodales, quam alios, in Hoſpitalibus, vel privatis Domibus, nec non carceratos viſitarent, aut pacem inter inimicos conciliarent, quoties eorum aliquod facerent, unum Annum de injunctis eis, aut alias quomodolibet debitis pœnitentiis, miſericorditer in Domino relaxavit. Inſuper, ne prædicti Sodales, ſi aliquando eos ab ipſa Urbe abeſſe, vel alibi commorari contingeret, hujusmodi Indulgentiarum, & aliarum gratiarum Spiritualium effectu, & fructu fruſtrati remanerent, eisdem Sodalibus extra Urbem ubivis lo-

SIXTI V.

Indulgentias varias conceſſit Gregor. XIII.

SIXTI V. corum pro tempore commorantibus, ut in locis, ubi eos pro tempore reſidere, ſeu morari contingeret, opera prædicta, quæ ipſi Sodales in Urbe præſentes, pro ſingularum Indulgentiarum, remiſſionum, & relaxationum hujusmodi conſecutione, obſervare deberent, apud Eccleſias eorumdem locorum, aut alibi, prout poſſent, obſervando, & exequendo, omnes easdem Indulgentias, remiſſiones, & relaxationes haberent, & illæ eis pariter ſuffragarentur; Nec non, tam in Urbe præſentes, quam alibi, ubivis locorum commorantes Sodales Primariæ Congregationis, ſeu Primarii Sodalitii hujusmodi, qui ſingulis Quadrageſimalibus, & aliis anni temporibus, ac diebus, Stationum Eccleſiarum dictæ Urbis, & extra illius muros, quæ à Chriſti fidelibus pro conſequendis Indulgentiis, & remiſſionibus viſitari ſolent, dictæ Societatis, ſi ibi foret, alioquin aliam Eccleſiam, ſeu Capellam in locis, ubi eos reſidere, ſeu morari contingeret, ut præfertur, devote viſitarent, & ibi ſepties Orationem Dominicam, & toties Salutationem Angelicam recitarent, tot, & easdem Indulgentias conſequi poſſent, quas conſequerentur, ſi iisdem temporibus, & diebus ſingulis, Eccleſias dictæ Urbis, & extrà illius muros hujusmodi pro iisdem Stationibus, & Indulgentiis conſequendis deputatas, perſonaliter viſitarent, ac omnia & ſingula, quæ pro hujusmodi gratiarum conſequutione quomodolibet requiruntur, plene adimplerent.

Facultas congregationes alias in Collegiis Societatis extra Urbem erigendi, ac primariæ aggregandi.

§. 3. Præterea, eidem Claudio, & pro tempore exiſtenti Præpoſito, ſeu Vicario Generali, ut in quibusvis aliis dictæ Societatis Collegiis, extrà Urbem prædictam, per Univerſum Orbem tunc, & pro tempore erectis, ſeu eorum Eccleſiis, pro eorumdem piorum operum incremento, quascunque alias, ſeu quæcunque alia Scholarium, ibidem literarum ſtudiis inſiſtentium, & aliorum Chriſti fidelium, ipſi Societati devotorum Congregationes, ſeu Sodalitia ſub eo titulo Annunciationis Beatæ Mariæ, quæ ab ipſa primaria Congregatione, ſeu primario Sodalitio, tanquam membra à capite dependerent, auctoritate prædicta (ſine tamen Societatis, aut Collegiorum & Eccleſiarum hujusmodi præjudicio) erigere, & inſtituere, illasque, ſeu illa eidem primariæ congregationi, ſeu primario Sodalitio aggregare, ac eis ſic erectis, inſtitutis & aggregatis, eorumq; Sodalibus prædictas, ac omnes & quascunq; alias indulgentias, peccatorum remiſſiones, relaxationes, gratias, & facultates, tam ſpirituales, quam temporales, ab eodem Prædeceſſore, dictaq; ſede primariæ Congregationi, ſeu primario Sodalitio de cætero concedendas, ita ut Sodales aliarum congregationum, ſeu aliorum Sodalitiorum hujusmodi obſervantes, & exequentes ea, quæ ipſius primariæ Congregationis, ſeu primarii Sodalitii

Et communicandi indulgentias primariæ conceſſas.

Soda-

Sodales, pro indulgentiis, remiſſionibus & relaxationibus hujusmodi conſe- SIXTI V.
quendis obſervare & exequi debebant, easdem indulgentias, peccatorum remiſſiones, & relaxationes pariter conſequerentur, facultate aggregandi, & gratias hujusmodi aliis concedendi dumtaxat excepta, communicare. Nec non tam primariam, ſeu primarium, quam omnes & ſingulas ei aggregandas Congregationes, ſeu omnia & ſingula ei aggreganda Sodalitia hujusmodi per ſe, vel alium, ſeu alios ejusdem Societatis Presbyteros idoneos ad id deputandos, viſitare, & pro earum felici ſtatu, regimine & directione, quæcunq; Statuta, Conſtitutiones & Decreta, licita tamen & honeſta, ſacrisq; Canonibus, & Concilii Tridentini Decretis non contraria, nec non ab ipſo Præpoſito ſeu Vicario, ſi per alium, vel alios deputandos hujusmodi fierent, examinanda & approbanda, edere, ac poſtquam edita forent, quoties pro eorum, & temporum qualitate, aut aliàs expediens videbitur, immutare, corrigere, moderari & reformare, aut alia ex integro condere, libere & licite valeret, auctoritate prædicta conceſſit & indulſit, ac Statuta, & Conſtitutiones, & Decreta hujusmodi, poſtquam edita, immutata, correcta, moderata, reformata & condita forent, ab omnibus Sodalibus prædictis inviolabiliter obſervari debere; Nec non ſecundo dictas literas, ſub quibuscunq; ſimilium vel diſſimilium gratiarum revocationibus, ſuſpenſionibus, limitationibus, derogationibus, & aliis contrariis diſpoſitionibus, etiam in favorem Baſilicæ Principis Apoſtolorum de Urbe, ſeu Cruciatæ Sanctæ, aut aliàs, per dictum Prædeceſſorem, vel alios Romanos Pontifices ſucceſſores ſuos, aut Sedem Apoſtolicam, etiam motu proprio, & ex certa ſcientia, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, ſeu ad quorumvis Imperatorum, Regum, Reginarum, Ducum, & aliorum Principum inſtantiam pro tempore quomodolibet factis, minime comprehendi; ſed ſemper ab illis exceptas, & quoties illæ emanarent, toties in priſtinum ſtatum reſtitutas, repoſitas, & plenarie redintegratas eſſe, & cenſeri; ac omnibus, quos illæ concernerent, ſuffragari debere; nec non, ſi ſecus ſuper iis, à quoquam, quavis auctoritate, ſcienter, vel ignoranter attentari contingeret, irritum & inane decrevit.

Item Statuta condendi.

§. 4. Et ſucceſſive Nos nuper, per reliquas noſtras literas eidem Claudio, & pro tempore exiſtenti Præpoſito, ſeu Vicario hujusmodi, ut in quibusvis ejusdem Societatis Eccleſiis, ſeu Domibus, ac Collegiis, tam in dicta Urbe, quam extra eam, per univerſum orbem nunc, & pro tempore erectis, ſeu erigendis, & inſtituendis, quasvis alias ſive Scholarium tantum, ſive aliorum Chriſti fidelium tan-

Extenſio præcedentis facultatis, ad plures etiam non Scholarium congregationes, in quibusvis Societatis locis erigendum.

um,& aliorum quorumcunq; Chriſti fidelium non Scholarium,tam erectas, ſeu erecta,quam impoſterum erigendas,ſeu erigenda,ac aggregandas,ſeu aggreganda ſimiliter perpetuo extendimus, & ampliavimus, prout in ſingulis literis prædictis plenius continetur. SIXTI V.

§. 5. Cum autem, ſicut exhibita Nobis nuper, pro parte dicti Claudii Præpoſiti, petitio continebat, a nonnullis dubitetur, utrum ipſe, & pro tempore exiſtens dictæ Societatis Præpoſitus, ſeu Vicarius Generalis vigore noſtrarum dictarum literarum, & per eas ſibi conceſſæ facultatis, poſſit etiam Congregationes, ſeu Sodalitia perſonarum,quæ in Collegiis, ſeu Seminariis, vel aliis locis ſub directione,& inſtitutione,aut gubernio ipſius Societatis,vel perſonarum illius degunt,& morantur,præſertim earum,quæ per Nos & Prædeceſſores noſtros Romanos Pontifices, ac ſedem prædictam, & ejus Nuncios,vel Legatos inſtituta,vel ordinata ſunt,de novo erigere,inſtituere,aggregare,ac Indulgentias & alias gratias,quibus aliæ,ſeu alia,Congregationes,ſeu Sodalitia potiuntur& gaudent,ac in futurum potientur,& gaudebunt,communicare. Pro parte ejuſdem Claudii Præpoſiti, nobis fuit humiliter ſupplicatum, quatenus in præmiſſis opportune providere de benignitate Apoſtolica dignaremur. *Petitio.*

§. 6. Nos omnem dubitandi materiam circa præmiſſa quomodolibet inſurgentem tollere cupientes,ac ipſum Claudium Præpoſitum, a quibusvis excommunicationis,ſuſpenſionis & interdicti, aliisq; Eccleſiaſticis ſententiis, cenſuris & pœnis,a jure,vel ab homine,quavis occaſione vel cauſa latis,ſi quibus quomodolibet innodatus exiſtit,ad effectum præſentium dumtaxat conſequendum harum ſerie abſolventes, & abſolutum fore cenſentes, nec non ſingularum literarum prædictarum etiam veriores & totos tenores,illarumq; emanationis cauſas & occaſiones, præſentibus pro expreſſis habentes, hujusmodi ſupplicationibus inclinati eidem Claudio,& pro tempore exiſtenti dictæ Societatis Præpoſito,ſeu Vicario Generali, ut quascumque, ſeu quæcumque, Congregationes,ſeu Sodalitia,unam,ſeu unum,vel plures,ſeu plura dictarum perſonarum in ſingulis Collegiis, Domibus ſeu ſeminariis, vel locis ſub directione, gubernio, adminiſtratione vel inſtitutione ipſius Societatis IESV, ſeu illius perſonarum exiſtentibus,vel ab ea dependentibus,ſub quovis titulo ſeu Invocatione modo præmiſſo, ac ſine ejuſdem Societatis IESV præjudicio,etiam de novo erigere & inſtituere, illasque,ſeu illa,poſtquam erectæ,vel erecta fuerint, & etiam alias jam erectas & inſtitutas, eidem primariæ, ſeu primario, Con- *Confirmatur iterumq; conceditur facultas Generali, etiam in ſeminariis & locis ſub Societatis gubernio exiſtentibus denuo erigendi ſub quovis titulo.* *Primaria Romana aggregandi.*

SIXTI V. Congregationi, vel Sodalitio aggregare, nec non illis omnes, & quaſcumque gratias, indulgentias etiam plenarias, & peccatorum remiſſiones, privilegia, immunitates & indulta, eidem Primariæ, ſeu Primario, Congregationi ſeu Sodalitio & aliis tam Apoſtolica, Imperiali & Regia, quam quavis alia auctoritate conceſſa, & impoſterum concedenda, communicare, concedere, & elargiri libere & licite valeat; licentiam & facultatem omnimodam, Apoſtolica auctoritate prædicta, tenore præſentium perpetuo concedimus, nec non ſingulas literas prædictas, & in eis contenta quæcumque, ad Congregationes ſeu Sodalitia in dictis Seminariis, Domibus, ſeu Collegiis, aliiſq; locis, ſub directione, gubernio, adminiſtratione vel inſtitutione ejusdem Societatis, ſeu illius perſonarum exiſtentibus, vel ab eis quomodolibet dependentibus in omnibus, & per omnia auctoritate & tenore prædictis, etiam perpetuo extendimus, & ampliamus.

Et indulgentias communicandi primariæ & aliis ante conceſſas.

§. 7. Et inſuper de omnipotentis Dei miſericordia, ac Beatorum, Petri & Pauli Apoſtolorum, ejus auctoritate confiſi, Indulgentias & peccatorum remiſſiones, & relaxationes Congregationibus ſeu Sodalitiis hujusmodi, ſub invocatione ejusdem Annunciationis Beatæ Mariæ erectis, & erigendis, pro illarum, vel illorum perſonis, in Feſto Annunciationis hujusmodi Eccleſias vel Capellas viſitantibus conceſſas, omnibus & ſingulis Congregationibus ſeu Sodalitiis, quæ ſub quacumq; alia invocatione ſeu titulo erectæ vel inſtitutæ, ſeu erecta vel inſtituta ſunt, ſeu inpoſterum erigentur & inſtituentur, pro eorum, ſeu earum perſonis viſitantibus Eccleſias, Capellas, Oratoria, ſeu loca, in quibus erunt in die Feſtivitatis, ſeu ſolemnitatis, invocationis, ſeu tituli, ſub qua, ſeu quo inſtitutæ ſunt, vel inpoſterum inſtituentur, ita quod in eventum, in quem officium ejusdem Annunciationis, ſeu cujusvis alterius Feſti, ſeu tituli invocationis Congregationum, ſeu Sodalitiorum hujusmodi transferri contigerit, Indulgentiæ prædictæ ſimiliter in diem translationis hujusmodi arbitrio Superioris loci dictæ Societatis transferri poſſint, auctoritate Apoſtolicâ, & tenore prædictis ſimiliter perpetuo concedimus & elargimur.

Si feſtum transferri contigerit, etiam transferri poſſunt Indulgentiæ.

§. 8. Non obſtantibus præmiſſis, ac noſtra, quatenus opus ſit, de Indulgentiis ad inſtar non concedendis, & aliis Apoſtolicis Conſtitutionibus nec non omnibus illis, quæ nos in noſtris, & dictus Gregorius Prædeceſſor in ſuis literis prædictis, voluimus non obſtare, cæteriſque contrariiſque quibuscumque. Volumus autem, ut earumdem præſentium tranſumptis, etiam impreſſis, Secretarii ipſius Societatis & Notarii publici manu, & perſonæ alicujus in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ, vel pro tempore exiſtentis Præpoſiti, aut

Non obſtantibus &c.

Tranſumptis habeatur fides.

Digitized by Google

aut Vicarii Generalis ejuſdem Societatis ſigillo munitis, eadem prorſus fides ubique locorum in Judicio, & extra adhibeatur, quæ adhiberetur eisdem præſentibus, ſi eſſent exhibitæ vel oſtenſæ. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ abſolutionis, extenſionis, ampliationis, conceſſionum, elargitionis & voluntatis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum ejus, ſe noverit incurſurum. Datum Romæ apud Sanctum Marcum. Anno incarnationis Dominicæ milleſimo quingenteſimo octogeſimo ſeptimo. Tertio Kal. Oct. Pontificatus noſtri Ao. Tertio.

R. BERGERIVS.

S. D. N.
GREGORII PAPÆ XIV

Conſtitutio, quâ Societatis inſtitutum & ratio gubernandi confirmantur: & ne quid contra hæc à quoquam tentetur, graviter interdicitur.

GREGORIVS *Epiſcopus, ſervus ſervorum Dei, Ad perpetuam rei memoriam.*

ECcleſiæ Catholicæ, cui Deo auctore præſumus, decor atque utilitas poſtulat, ut, cùm in omnibus illius membris fovendis, atque ornandis aſſiduè nobis laborandum ſit: in illa tamen præcipuam vigilantiæ noſtræ partem impendere debeamus, quæ non modò ipſa per ſe robur ac pulchritudinem corpori huic myſtico afferunt; ſed ceteras etiam ejuſdem partes, vel disruptas conſolidare, vel integras cuſtodire, vel fœdatas eluere, atque etiam ornare valeant. Inter hæc autem quem locum obtineant religioſi Ordines, præſertim verò qui proximorum utilitati deſerviunt, non obſcurè perſpicimus, cum & ſuperiora tempora & præſentia diligenter attendimus. In his verò Religio Societatis IESV, quam noviſſimis hiſce diebus divina providentia excitavit, adeò ſtrenuè laboravit, ac ſine intermiſſione laborat, ut illius vel turbationem, & infirmitatem ad commune Eccleſiæ damnum; vel pacem atque integritatem, ad ejuſdem utilitatem maximè pertinere putemus. Et quoniam neque tranquillitati, neque firmitati hujuſmodi Ordinum proſpectum eſſe poterit, niſi eorum inſtituta firmiter inconcuſſa ſerventur: iisdemque modis feliciter progrediantur, & creſcant, quibus à Fundatoribus, Domino inſpirante, atque

Societas commendatur.

Regulares Ordines eisdem modis creſcere debent, quibus fundati ſunt.

hac ſanctâ Sede approbante, primum fundati ſunt; neceſſarium duximus ea, quæ ab Ignatio hujus Ordinis fundatore ordinata, & à prædeceſſoribus noſtris Romanis Pontificibus circa ejuſdem Societatis Inſtitutum ſancita ſunt, Apoſtolicæ firmitatis munimine denuò roborare. Quamvis enim præfatæ Societatis inſtitutum jam inde ab ejus primordiis fuerit per fel. rec. PAVLVM III & IVLIVM etiam III Romanos Pontifices prædeceſſores noſtros approbatum; & à fel. rec. GREGORIO XIII etiam prædeceſſore noſtro, primò per ejus quaſdam litteras ſub Dat. Kal. Febr. Pontificatus ejus anno undecimo: deinde copioſiùs per Conſtitutionem, quæ incipit, *Aſcendente Domino*, confirmatum; nihilominus tamen non idcircò defuerunt, qui adhuc ſub zeli & boni ſpecie, aliqua ex iis, quæ in dictis Pontificis approbationibus & confirmationibus continentur, & alia etiam quæ ad Inſtitutum, & rationem gubernandi dictæ Societatis pertinent, variis modis impugnare: quin etiam apud piæ mem. SIXTVM PP. V prædeceſſorem item noſtrum oblatis libellis, & variis excogitatis modis traducere, & calumniari, atque ut ea, quæ conſultiſſimè ſancita erant, infringerentur, conari veriti non fuerint; inſtantes ſcilicet, ut res & negotia Societatis non per Superiores, ut hactenus juxta illius Conſtitutiones, & Apoſtolica diplomata factum eſt, ſed per Capitula, ſeu Congregationes definiantur: ut electiones tam Provincialium, quàm Superiorum localium non à Præpoſito Generali juxta hujuſmodi Conſtitutiones ac diplomata, ſed in Capitulis eisdem fiant: ut Novitii in Societatem, & ad vota Scholaſticorum, peracto biennio Novitiatus, in Capitulis eisdem admittantur: ut Profeſſioni certum, ac præfixum tempus ſtatuatur, quo exacto, per ſuffragia Congregationis religioſi hujuſmodi ad Profeſſionem admittantur: ut qui juxta Inſtitutum ac formulam ipſam votorum, quâ voverunt, ſanctæque hujus Sedis approbationem à Societate dimittuntur, non niſi ordinarii judicii formâ ſervatâ, dimittantur. Illa etiam in controverſiam & examen eodem tempore adducta fuère, nempe, Nomen ipſum Societatis IESV, quod non eſſet ita deinceps vocanda: Religioſos non profeſſos non debere ad ſacros ordines promoveri: Hujuſmodi religioſos non eſſe prohibendos, quin ad alios regulares Ordines tranſire; ſimiliter nec laicos, ut ad Sacerdotium, nec alios non profeſſos, ut ad Profeſſionem, aut ad gradus mutationem aſpirare poſſint: Facultatem præterea eos, qui profeſſi non

Summorum Pontificum inſtituti Societatis approbationes.

Impugnantium inventa, & præſumtiones.

Quædam in dubium vocata.

non ſunt, dimittendi non probari. Quibus, & hujuſmodi aliis novis impugnantium inventis ſi aditus pateret, univerſa Societatis ſtructura labefactaretur atque convelleretur. Nos igitur, hujuſmodi impugnationibus diligenter conſideratis, & perpenſo circa reliqua, quæ in controverſiam & examen deducta fuerant, nonnullorum Venerabilium Fratrum noſtrorum S. R. E. Cardinalium judicio, qui ex mandato ejuſdem SIXTI prædeceſſoris illa accuratè diſcuſſerant & examinaverant: Simul etiam perpendentes, primùm quidem quòd modus ille res & negotia per Capitula definiendi, optimum Societatis ordinem, ac univerſam gubernandi rationem prorſus everteret; illam enim Ignatius Fundator, quamvis Superiorum conſilium prudentiamque, ac rerum experientiam adjuvare & promovere curaverit, adhibitis ſcilicet tam Generali Præpoſito, quàm ſingulis aliis Superioribus tum Provincialibus, tum localibus, ſuis ex ſelectioribus Conſiliariis atque Admonitoribus; monarchicam tamen, & in definitionibus unius Superioris arbitrio contentam eſſe decrevit. Deinde quòd ratio Capitularium electionum maxima ipſi Societati afferret incommoda; in quâ, licet electiones quædam primariæ, cujuſmodi ſunt Generalis Præpoſiti, ac illius Aſſiſtentium, & Admonitoris in generalibus Congregationibus; in Provincialibus verò, tam eorum, qui Generalem Præpoſitum eligere, vel generali ipſi Congregationi cum jure ſuffragii intereſſe; quàm Procuratorum etiam, qui è ſingulis Provinciis quolibet triennio in Vrbem ad Procuratorum Congregationem mittuntur; & ejuſmodi quædam aliæ electiones per ſecreta ſcrutinia, & deciſiva ſuffragia fiant; In reliquis nihilominùs proprii cujuſque gradus judicium, & officiorum diſcretio ac diſtributio, juxta Conſtitutiones eaſdem, & Apoſtolica diplomata ipſius Inſtituti confirmatoria prædictorum PAVLI III ac IVLII etiam III prædeceſſorum noſtrorum, tota eſt in ipſius Præpoſiti Generalis manu. Quam Præpoſiti Generalis, ac reliquorum illi ſubordinatorum Superiorum auctoritatem nonnulli impugnatores multis modis contrahere ac enervare tentarunt: denique quòd in ipſorum dimiſſionibus, qui juxta formulam Votorum ſimplicium in Conſtitutionibus expreſſam voverunt, quoſque in Societate retinere non expedit, nec contractus vitioſè claudicet, nec ulla alia interveniat injuſtitia. Conſiderantes inſuper, quòd in regularis diſciplinæ, ac ſpiritualis perfectio-

Ratio gubernandi in Societate.

Primaria quædam electiones in Congregatione fiunt.

Graduum diſcretio, ac officiorum diſtributio eſt in manu Præpoſiti.

In ſimplicibus Societatis votis, nec contractus vitioſè claudicat, nec injuſtitia ulla intercedit.

GREG. XIV.

fectionis non exiguum detrimentum, totiusque ordinis perturbationem maximam atque perniciem vergeret, ſi ea, quæ à Fundatoribus ſanctè ſtatuta ſunt, atque ab univerſo ipſo Ordine ſæpiùs in illius generalibus Congregationibus recepta & approbata, &, quod præcipuum eſt, ab hac ſanctâ Sede ſancita & confirmata ſunt, non ſolum mutari, ſed quocumque prætextu impugnari ac labefactari contingat; omni nobis ſtudio curandum eſſe duximus, ejuſmodi novitatibus, ac temerariis impugnantium præſumptionibus omnem aditum præcludere, ac Societatis indemnitati proſpicere: ut hac ratione Societas ipſa noſtro & Apoſtolicæ Sedis præſidio munita, atque in ſui Inſtituti puritate, & Regularis diſciplinæ integritate, quiete ac pace conſervata, uberiores in dies fructus in agro Domini pergat, ipſo Domino adjuvante, alacriter, abſque impedimento proferre.

Nova Inſtituti, Conſtitutionum, ac præmiſſorum omnium, & privilegiorum Societatis confirmatio.

Motu igitur proprio, & ex certa ſcientiâ noſtrâ, deque Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, laudabile ipſius Societatis Inſtitutum, Conſtitutioneſque omnes, ac ſtatuta & decreta, & quæ illud concernunt præmiſſa omnia, & ſingula, prædictaque, ac quæcumque alia ejus privilegia, facultates, exemptiones, immunitates, gratias, & indulta à prædictis, ſeu etiam ab aliis prædeceſſoribus noſtris, etiam per communicationem, conceſſa, qualiacumque illa, ac ſi ad verbum præſentibus insererentur, pro expreſſis habentes, tenore præſentium approbamus & confirmamus; ſupplentes omnes juris ac facti defectus, ſi qui intervenerunt in eiſdem.

In Congregationibus procedatur juxta Conſtitutiones & decreta.

Et nihilominùs hac noſtrâ perpetuò valiturâ Conſtitutione, Motu, ſcientia, & poteſtatis plenitudine ſimilibus, ſtatuimus, decernimus, & ordinamus, ut in Societatis prædictæ Congregationibus quibuscumque eo prorſus modo procedatur, atque ea tantùm tractentur & definiantur, quæ in Conſtitutionibus, ac Congregationum generalium decretis ſtatutum jam eſt, vel in poſterum ſtatuetur, ut in eiſdem Congregationibus tractentur & definiantur.

Superiorum electio tota ſit penes Præpoſitum.

Electio verò Superiorum tam Provincialium, & Viſitatorum, quàm quorumcumque localium tota ſit penes Præpoſitum Generalem juxta Conſtitutiones eaſdem; prout penes ipſum eſſe, & conſervari diſtrictè præcipimus, cum poteſtate illorum Facultatem revocandi, reſtringendi, & etiam augendi, ac adminiſtrationis rationem ab illis exigendi, & eoſdem ab officio removendi, prout in Domino judicaverit expedire.

Novitii ad Societatem, & Scholaſticorū vota per Superiores admittendi.

Novitios etiam, tam in eorum admiſſione ad Societatem, quàm ad Scholaſticorum vota

ta

ta poſt biennium Novitiatus juxta Societatis morem, per Superiores admittendos eſſe. Graduum etiam diſcretio, & judicium, ac Coadjutorum tam ſpiritualium, quam temporalium, ſimulque & Profeſſorum promotio juxta hujuſmodi Conſtitutiones ſimiliter ſit in manu Præpoſiti Generalis. Tempus autem promotionis ad hujuſmodi gradus, nullo modo volumus certum ſeu determinatum eſſe; ſed Conſtitutiones ac diplomata prædicta hac etiam in parte omnino obſervari volumus & mandamus; quæ ſtatuunt ſelectos tantùm ſpiritus & doctrinæ viros, & multùm diuque exercitatos, ac in variis probationibus virtutis, & abnegationis ſui ipſorum, cum omnium ædificatione & ſatisfactione, ſatis cognitos ad Profeſſionem eſſe admittendos; & denique non niſi cùm Societati, vel ejus Præpoſito Generali fuerit ab eis plene in Domino ſatisfactum. Omnis verò auctoritas, omnes denique facultates per dictæ Societatis Conſtitutiones, & Apoſtolica diplomata Præpoſito Generali conceſſæ, tam in iis quæ ipſe per ſe exercere debet, quàm in communicatione Provincialibus, & Viſitatoribus, ac aliis quibuſcumque Superioribus per ipſum facienda, integrè & inviolatè conſerventur. Quoniam, ut ratio ipſa docet, & Ignatius Fundator prudenter animadvertit; ad hoc ut Societas benè gubernetur, valde expedit, ut Præpoſitus Generalis omnem habeat in eâ auctoritatem ad ædificationem, ex quâ præter cetera quàm plurima, illud ſequetur commodi, ut univerſus Ordo ad monarchicam gubernationem compoſitus maxime ſervetur unitus; ipſiuſque membra per univerſum orbem diſperſa, per omnimodam hanc ſubordinationem ſuo capiti colligata, promptiùs atque faciliùs à ſummo capite Chriſti in terris Vicario, ad varias functiones juxta eorum peculiarem vocationem, ac ſpeciale votum dirigi atque moveri poſſint. Quod verò attinet ad dimiſſionem, declaramus formam judiciariam adhibendam non eſſe, ſed modum in Conſtitutionibus præſcriptum, & hactenus in ipſâ Societate ſervatum de cetero ſervari volumus, nempe ut etiam ſine aliquo proceſſu, telâ, aut ordine judiciario, ac nullis terminis etiam ſubſtantialibus ſervatis, ſolâ facti veritate inſpectâ, culpæ, vel rationabilis cauſſæ tantùm ratione habitâ, ac perſonarum, aliarumque circumſtantiarum (quorum conſideratio ſit cum caritate & prudentia conjuncta) procedi poſſit, auctoritate prædictâ declaramus & decernimus. Quin etiam omnes facultates, omnemque juriſdictionem, quod

GREG. XIV.

Graduum diſcretio, & ad illos promotio ſit in manu Præpoſiti.

Tempus promotionis ad hujuſmodi gradus non ſit determinatum.

Qui ad profeſſionem admittendi. Promoveri non debent, niſi cum Societati fuerit ab eis ſatisfactum. Omnis auctoritas Præpoſito conceſſa inviolate conſervetur.

Formam judiciariam in dimiſſionibus ſervandam non eſſe.

ad

GREG. XIV.

Omnes facultates ad correctionem & punitionem aliis Ordinibus conceſſæ, Societati ejuſq. Præpoſito conceduntur.

Nomen Societatis JESU eſſe retinendum.

Societatis religioſos emiſſis votis ſimplicibus, ad ſacros ordines promoveri poſſe.

Ad nullum Ordinem (Carthuſ. excepto) eis tranſire licet.

Ad Sacerdotium, vel ad profeſſionem, aut cujusvis gradus mutationem aſpirare non debere.

Perturbatorum audacia coërcetur.

Præcipitur omnibus in virtute ſanctæ obedientiæ;

Regularibus vero etiam ſub excommunicationis latæ ſententiæ, inhabi-

ad ſubditorum correctionem & punitionem pertinet, quibuscumque Ordinibus, eorumque Generalibus hactenus conceſſas, non ad inſtar, ſed æquè principaliter, ipſi Societati, ejusque Præpoſito Generali concedimus, & elargimur. Quo vero ad reliqua, quæ in controverſiam vocata erant, ſic ſtatuimus. Nomen Societatis IESV, quo laudabilis hic Ordo naſcens à Sede Apoſtolicâ nominatus eſt, & hactenus inſignitus, perpetuis futuris temporibus in eâ retinendum eſſe: ac Religioſos hujusmodi poſt emiſſa vota, etſi ſimplicia, ad ſacros, etiam Presbyteratus, ordines juxta Summorum Pontificum conceſſiones, promoveri poſſe: eisdemque, emiſſis hujusmodi votis, ad quemvis alium Ordinem Mendicantium, vel non Mendicantium, (Carthuſienſium dumtaxat excepto) tranſire minimè licere. Laicos, vel alios non Sacerdotes ad Sacerdotium, vel eosdem, aut qui Sacerdotes ſunt, ad profeſſionem, aut cujusvis alterius gradus mutationem aſpirare non debere. Poteſtatem quoque à Societate dimittendi quoſvis non profeſſos ab hac Sede Apoſtolicâ ſæpiùs approbatam; eosque ab omni obligatione votorum juxta Conſtitutiones & diplomata hujusmodi emiſſorum, per dimiſſionem ipſam, per quam vota prædicta ceſſant, liberandi, tamquàm rem magni momenti ad Societatis puritatem & conſervationem retinendam, omnino ratam, intactam, & illibatam eſſe volumus. Et ut perturbatorum, & contradicentium audacia coërceatur; ac ne ipſi, vel pernicioſo eorum exemplo alii in poſterum, quæ ab hac Apoſtolicâ Sede ſemel ſtabilita ſunt, præcipuè circa Regularium Ordinum inſtitutionem & confirmationem, in quibus alioquin ad eamdem Sedem tantùm manus apponere ſpectat, impugnare aut enervare impunè præſumant, aut ullo modo valeant; præcipimus in virtute ſanctæ Obedientiæ univerſis & ſingulis perſonis, tam ſæcularibus quàm quorumvis Ordinum Regularibus, cujuscumque ſtatus, gradus, & præeminentiæ exiſtant, etiamſi Epiſcopali, Archiepiſcopali, Patriarchali, aut majori Eccleſiaſticâ dignitate, ſeu Cardinalatus honore, vel mundanâ quavis auctoritate, ſeu excellentiâ præfulgeant: ipſis verò Regularibus, etiam dictæ Societatis Religioſis, ſub pœnis excommunicationis latæ ſententiæ, nec non inhabilitatis ad quævis officia, & dignitates, vocisque tam activæ, quàm paſſivæ privationis, eo ipſo absque aliâ declaratione incurrendis (quarum abſolutionem Nobis, ac Succeſſoribus noſtris dumtaxat reſer-

reſervamus) ne dictæ Societatis Inſtitutum, Conſtitutiones, aut decreta, vel ex eis quippiam, aut ex præmiſſis omnibus articulum quemlibet, vel aliud quid ſupradicta concernens, majoris boni, aut zeli, ſeu quovis alio quæſito colore, aut prætextu directè vel indirectè, impugnare, vel immutari, alterari, aut formam aliam, ſeu rationem circa ea induci curare, aut contra, vel præter ea, ſeu quævis alia ipſius inſtituti ſubſtantialia agere: vel quippiam ulli alii, præterquam Nobis, aut Romano Pontifici pro tempore exiſtenti, idque immediatè, vel per noſtrum, aut Sedis Apoſtolicæ Legatum, ſeu Nuntium, vel ipſius Societatis generali Congregationi, aut Præpoſito Generali, addendum, minuendum, aut immutandum, ſive alterandum proponere quoquo modo audeant vel præſumant. Pœnas denique omnes in GREGORII XIII prædeceſſoris prædicti Conſtitutione (*Aſcendente Domino*) contentas, ac Conſtitutionem eamdem, cum omnibus & ſingulis in eâ contentis, ac ſi ea omnia ad verbum præſentibus inſererentur, per præſentes approbamus & innovamus. Decernentes præmiſſa omnia & ſingula, nec non præſentes, ac in eis contenta quæcumque nullo unquam tempore, etiam ex eo, quod intereſſe forſan habentes ad id vocati non fuerint, vel alio quocumque prætextu, & ex quavis cauſsâ quantumvis urgenti, legitimâ, & rationabili de ſubreptionis vel obreptionis vitio, aut intentionis noſtræ, vel alio quovis defectu notari, impugnari, invalidari, retractari, annullari, revocari, ad viam juris reduci, in dubium, vel controverſiam revocari, aut adverſus illa quodcumque juris, facti, vel gratiæ remedium impetrari poſſe vel debere: nec ſub quibusvis ſimilium, vel diſſimilium gratiarum revocationibus, ſuſpenſionibus, limitationibus, modificationibus, derogationibus, aut aliis contrariis diſpoſitionibus, comprehendi, ſed ab illis ſemper excepta, & quoties emanabunt, toties in priſtinum, & eum, in quo anteà quomodolibet erant, ſtatum reſtituta, repoſita, & plenariè redintegrata, ac de novo etiam ſub Datâ per Societatem, illiusque Præpoſitum Generalem, & alios Superiores prædictos quandocumque eligendâ, de novo conceſſa, ac etiam confirmata, & approbata, validaque, efficacia, & illibata, etiam abſque eo quòd deſuper à dicta Sede illorum ulterior reſtitutio, revalidatio, confirmatio, ſeu Nova conceſſio impetranda ſit, fore, & eſſe, ſuosque plenarios & integros effectus ſortiri, & obtinere, ac easdem præſentes litteras ad probandum plenè omnia

litatis, ac Vocis activæ & paſſivæ privationis pœnis eo ipſo incurrendis;

Ne Societatis Inſtitutũ, Conſtitutiones, aut decreta, impugnent, vel alterari curent: Aut contra vel præter ea agant, vel quidpiam ulli alii alterandum præterquam Roman. Pontif. idque immediatè, vel per Legatum, aut Societati, vel Præpoſito proponant.

Innovantur pœnæ Conſtit. fel. rec. GREGORII XIII *omniaque in ea contenta confirmantur.*

Præſentes de ſubreptionis vitio notari non poſſe.

Nec ſub quibusvis revocationibus comprehendi.

GREG. XIV. & ſingula præmiſſa ſufficere, nec ad id alterius probationis adminiculum requiri. Sicque in præmiſſis omnibus, & ſingulis per quoſcumque Judices & Commiſſarios, etiam cauſſarum Palatii Apoſtolici Auditores, ac Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinales, etiam de Latere Legatos, in quavis cauſſa & inſtantia, ſublata eis, & eorum cuilibet, quavis aliter judicandi & interpretandi facultate & auctoritate, judicari & definiri debere: nec non irritum & inane quidquid ſecus ſuper his à quoquam quavis auctoritate, ſcienter vel ignoranter contigerit attentari. Mandantes univerſis & ſingulis Patriarchis, Archiepiſcopis, Epiſcopis, ac ceteris Eccleſiarum & Locorum etiam Regularium Prælatis per univerſum orbem conſtitutis, ut præſentes litteras, in ſuis quiſque Eccleſiis, provinciis, civitatibus, diœceſibus, & jurisdictionibus ab omnibus inviolatè obſervari faciant. Quin etiam Præpoſitum, ac perſonas Societatis hujusmodi defendant, eosque præmiſſis omnibus, & ſingulis pacificè frui faciant & gaudere; non permittentes, ipſos per quoſcumque quomodolibet moleſtari, contradictores per cenſuras Eccleſiaſticas, & alia juris & facti remedia opportuna, appellatione poſtpoſitâ, compeſcendo, invocato ad hoc etiam, ſi opus fuerit, auxilio brachii ſæcularis. Non obſtantibus tam ipſius SIXTI prædeceſſoris ſuper modo & formâ admittendi Novitios ad Religionem, quàm aliis quibusvis Conſtitutionibus & ordinationibus Apoſtolicis, aut decretis per eumdem, vel quoslibet alios prædeceſſores noſtros, etiam vivæ vocis oraculo, aut alias quomodolibet editis, ac etiam aliorum ordinum juramento, confirmatione Apoſtolicâ, vel quauis firmitate aliâ roboratis ſtatutis, & conſuetudinibus, privilegiis quoque, indultis & litteris Apoſtolicis quibuscumque; hujusmodi Ordinibus, Vniverſitatibus, locis aut perſonis per quoſcumque Romanos Pontifices prædeceſſores noſtros, ac Nos, & Sedem prædictam, etiam Motu proprio, & ex certâ ſcientiâ, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, & cum quibusvis irritatoriis, annullativis, caſſativis, revocativis, modificativis, præſervativis, exceptivis, declarativis, mentis atteſtativis, ac derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, & inſolitis clauſulis, irritantibusque, & aliis decretis in genere, vel in ſpecie, ac aliàs quomodolibet etiam pluries conceſſis, confirmatis, & innovatis. Quibus omnibus, & ſingulis, etiamſi in eis caveatur expreſsè, quod illis nullatenus, aut non niſi ſub certis modo & formâ in illis expreſſis derogari poſſit, pro

Sic judicari debere.

Mandatur ordinarii, ut curent præſentes litteras ab omnibus obſervari.

Non obſtantibus &c.

pro illorum ſufficienti derogatione, de illis; eorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica & expreſſa mentio habenda, ſeu aliqua alia exquiſita forma ad hoc ſervanda foret; tenores hujusmodi præſentibus pro ſufficienter expreſſis habentes, illis aliàs in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat ſpecialiter, & expreſsè derogamus, contrariis quibuscumque: aut ſi aliquibus communiter, vel diviſim ab eadem Sede ſit indultum, quòd interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſſint per litteras Apoſtolicas non facientes plenam & expreſſam, ac de verbo ad verbum, de indulto hujusmodi mentionem. Præſentis autem Conſtitutionis & gratiæ communicationem omnibus aliis, qui ſua privilegia cum ipsâ Societate copiosè participant, participareque poterunt quomodolibet in futurum, fieri omnino prohibemus. Ceterùm volumus, ut præſentium tranſſumptis, etiam impreſſis, manu Secretarii dictæ Societatis, vel Notarii publici ſubſcriptis, & ſigillo Præpoſiti Generalis ejusdem Societatis, vel alterius perſonæ in dignitate Eccleſiaſticâ conſtitutæ munitis, eadem omnino fides habeatur in judicio & extra illud, quæ litteris ipſis originalibus haberetur, ſi eſſent exhibitæ vel oſtenſæ. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ approbationis, confirmationis, ſuppletionis, ſtatuti, ordinationis, decretorum, conceſſionis, elargitionis, præcepti, reſervationis, innovationis, mandati, declarationis, derogationis, prohibitionis, & voluntatis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac BB. Petri & Pauli Apoſtolorum ejus ſe noverit incurſurum. Datum Romæ, apud S. Petrum, anno Incarnationis Dominicæ milleſimo quingenteſimo nonageſimo primo, IV Kalendas Iulii, Pontificatus noſtri anno primo.

GREG. XIV.

Præſens conceſſio non communicatur.

Tranſumptis habeatur fides.

L. Dat.

M. Veſtrius Barbianus.

A. de Alexiis.

Regiſtrata apud Marcellum Secretarium.

GREG. XIV. Anno à Nativitate Domini M. D. XCI. Indict. IV. Die verò Veneris, XXVIII Menſis Junii, Pontificatus Sanctiſſimi in Chriſto Patris & D. N. D. GREGORII Divinâ providentia Papæ XIV. anno primo. Retroſcriptæ litteræ Apoſtolicæ affixæ, lectæ, & publicatæ fuerunt, & per aliquod temporis ſpatium dimiſſæ in Valvis Baſilicarum Principis Apoſtolorum de Vrbe, & S. Joannis Lateranenſis; nec non Cancellariæ Apoſtolicæ, & Aciei campi Floræ, per nos Laërtium Cecchettum, & Franciſcum Baron S. D. N. Papæ Curſores.

Claudius Mongeat Magiſter Curſorum.

GREGORII XIV
FACVLTAS NOVITIOS

Juxta Conſtitutiones admittendi, & cum illegitimis diſpenſandi, Societati reſtituitur, & de novo conceditur.

ANNO M. D. XCI.

GREGORIVS PAPA XIV.

Ad perpetuam rei memoriam.

EXponi nobis nuper fecit dilectus filius Claudius Aquaviva Societatis IESV Præpoſitus Generalis, quòd, cùm in ipſa Societate, juxta illius inſtitutum Apoſtolicâ auctoritate confirmatum, nec Conventus, ſeu Congregationes generales, niſi ad Præpoſitum Generalem eligendum, & aliàs rariſſimè, & ex cauſſis tantum magni momenti; neque Provinciales, in quibus, juxta felicis rec. SIXTI Papæ V prædeceſſoris noſtri priorem de Novitiis admittendis Conſtitutionem, quæ incipit, *Cum de omnibus*, Novitii ipſi admitti deberent; frequentiùs, quàm ſingulis trienniis, cogantur: Et dum hæ coguntur, duodecim ad ſummum dies durare, in quibus non de Novitiis admittendis, ſed graviora alia, juxta Societatis ejuſdem Conſtitutiones, tractari debent. Ratio verò deputandi eos, qui Novitios extra Congregationes ipſas, juxta poſteriorem ejus-

ejuſdem prædeceſſoris declarationem, admittere poſſint; primùm quidem valdè difficulter & incommodè in praxim deduci poſſit: præſertim in regionibus Aquilonaribus, & Vltramarinis, propter magnam Collegiorum inter ſe diſtantiam, & ſæpiſſimè etiam propter itinerum difficultates, bellaque, & alia pericula. Denique etiam in univerſum modus ille minus exactus ſit eo modo, quem Societas ipſa ſequitur, cùm in illo duo vel tres deputati ſufficiant, in hoc plures communiter interveniant. Et poſtremo, cùm ratio illa decernendi valde differat à modo, quem Societatis Conſtitutiones, & Apoſtolica diplomata in deliberationibus faciendis, ac universâ illius gubernatione præſcribunt; juxta quem modum, Superior (auditis in rebus alicujus momenti Conſultoribus) decernit, quod ſibi ad majorem Dei gloriam facere videtur. Admiſſio autem illa per deputatos, cùm ad eorum ſuffragia non conſultiva (ut ſunt in Societate) ſed deciſiva fieri debeat, diverſitatem non parvam in Societatem inducit. Quare nobis humiliter ſupplicari fecit dictus Claudius, quatenus ſtatui & indemnitati dictæ Societatis conſulentes, in præmiſſis opportune providere de benignitate Apoſtolicâ dignaremur. Nos igitur, qui Societatem prædictam, propter ejus in Eccleſiâ Dei uberes fructus, ſinceris ſemper amplexi ſumus affectibus; atque, ut uberiores in dies proferre valeat, integram & intactam illi ſuos Novitios admittendi, & tam cum illis, quàm cum veteranis illegitimis diſpenſandi, facultatem ſervari cupimus; prædictum Claudium ſpecialibus favoribus & gratiis proſequi volentes, & à quibusvis excommunicationis, ſuſpenſionis, & interdicti, aliiſque Eccleſiaſticis ſententiis, cenſuris, & pœnis à jure vel ab homine, quavis occaſione vel cauſâ latis, ſi quibus quomodolibet innodatus exiſtit, ad effectum præſentium dumtaxat conſequendum, harum ſerie abſolventes, & abſolutum fore cenſentes, hujuſmodi ſupplicationibus inclinati, Societati prædictæ, ut ex nunc deinceps perpetuis futuris temporibus tam in Novitiis, etiam cujusvis generis illegitimis admittendis, quam in diſpenſationibus ad quælibet officia, gradus, & dignitates in Societate obtinenda, ipſis cujusvis generis illegitimis concedendis formam & rationem omnimodam in illius Apoſtolicis diplomatis ac privilegiis quibusvis, nec non & in Conſtitutionibus, decretis, & regulis expreſſam, liberè & licitè proſequi & retinere valeat, Apoſtolicâ auctoritate decernimus; &, quatenus opus ſit, etiam de novo concedimus & indulgemus, eamque perpetuò obſervari volumus & mandamus.

GREG. XIV.

Facultas Novitios juxta Conſtitutiones admittendi, & cum illegitimis diſpenſandi.

GREG. XIV. damus. Prædictis ac noſtra nuper edita, quæ incipit, *Circumſpecta*, aliiſque Conſtitutionibus & ordinationibus Apoſtolicis non obſtantibus quibuscumque. Volumus autem, quod præſentium tranſumptis etiam impreſſis, manu dictæ Societatis Secretarii, aut Notarii publici ſubſcriptis, ac perſonæ alicujus in Eccleſiaſtica dignitate conſtitutæ, ſeu Præpoſiti Generalis pro tempore exiſtentis ejuſdem Societatis, ſigillo munitis, eadem prorſus fides ubique locorum, in judicio, & extra illud adhibeatur, quæ eisdem præſentibus adhiberetur, ſi forent exhibitæ vel oſtenſæ. Datum Romæ, apud S. Marcum, ſub annulo Piſcatoris, die xxx Auguſti, M. D. XCI. Pontificatus noſtri anno primo.

Non obſtantibus, &c. Tranſumptis habeatur fides.

M. Veſtrius Barbianus.

Super quibus omnibus, & ſingulis præmiſſis tamquàm ritè, rectè, & legitimè factis auctoritatem, & decretum dictæ Curiæ, atque noſtram interponendam duximus, & interpoſuimus, prout interponimus præſentium per tenorem. In quorum omnium, & ſingulorum fidem, præmiſſorumque robur, & teſtimonium præſentes noſtras exinde fieri, per Notarium noſtrum publicum infraſcriptum ſubſcribi, & publicari, ſigillique Rev. Cameræ Apoſt. quo in talibus utimur, juſſimus, & fecimus impreſſione muniri. Datum Romæ, in Palatio noſtro judiciali, horâ veſperorum Audientiæ cauſſarum conſuetâ, ſub anno à Nativitate D. N. IESV *Chriſti* M. D. XCVIII, *Indictione* XI. *die verò* X *menſis Novembris, Pontificatus Sanctiſſimi in Chriſto Patris, &* D. N. D. CLEMENTIS *divinâ providentiâ Papæ* VIII. *anno ſeptimo. Præſentibus ibidem Dominis Marco Antonio Bruto, & Joan. Franciſco Vgolino, ejuſdem noſtræ Curiæ Notariis, teſtibus ad præmiſſa omnia, & ſingula vocatis, habitis ſpecialiter, atque rogatis.*

BRE-

Digitized by Google

BREVE SANCTISS. D. N.
CLEMENTIS VIII.

Quo Societatis Religioſis uſus Bullæ Cruciatæ, quoad eligendum Confeſſarium, & obtinendam abſolutionem à reſervatis interdicitur.

ANNO M. D. XCV.

CLEMENS PAPA VIII.

Ad perpetuam rei memoriam.

ROmanus Pontifex ad ea ſollicitudinis ſuæ partes intendere debet, per quæ Religioſorum ſtatus in pace & quiete tutius conſervatur. Sanè cùm ratio doceat, & experientia compertum ſit, Religionibus valdè pernicioſum exiſtere, ut earum Religioſis licitum ſit Confeſſarium ſibi eligere; & licet felic. record. GREGORIVS Papa XIII Prædeceſſor, per ſuas in forma Brevis litteras expreſſe prohibuerit, ne Religioſi Societatis IESV facultatibus Cruciatæ Sanctæ uti abſque Superiorum ſuorum licentia valerent; nihilominùs, quia nonnulli exiſtimant, ex clauſulis litterarum dictæ Cruciatæ cuicumque ipſius Societatis privilegio derogari, & propterea ipſis Religioſis hujuſmodi facultatibus uti licitum eſſe; ſpeciali ad hoc noſtro, & Apoſtolicæ Sedis opportuno remedio neceſſe ſit; Nos pro noſtri paſtoralis muneris debito, ea, quæ ipſius Societatis quieto & pacifico ſtatui, ac debitæ Superioribus obedientiæ conſervandæ opportuna eſſe cognoſcimus, ſalubriter providere volentes, Motu proprio, & ex certa ſcientia, meraque deliberatione noſtra, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, hac noſtra perpetuò valitura Conſtitutione ſancimus, nulli Religioſorum ejuſdem Societatis licere facultatibus Cruciatæ hujuſmodi in quacumque mundi parte publicatæ, vel publicandæ, quoad eligendum Confeſſarium, & obtinendam abſolutionem à caſibus reſervatis uti; nec eis, quoad hanc eligendi Confeſſarium, & obtinendi abſolutionem prædictam facultatem, Cruciatam hujuſmodi ſuffragari. Sicque per quoſcumque Judices ordinarios, & delegatos, ſublata eis aliter judicandi & interpretandi facultate, judicari & definiri debere, ac irritum & inane, quidquid ſecus ſuper his à quoquam quavis auctoritate, ſcienter vel ignoranter conti-

Noſtris interdicitur uſus Cruciatæ.

Digitized by Google

CLEM. VIII. contigerit attentari decernimus. Non obſtantibus præmiſſis, ac quibusvis Conſtitutionibus & ordinationibus Apoſtolicis, ſtatutis quoque, & conſuetudinibus, etiam juramento, confirmatione Apoſtolica, vel quavis firmitate alia roboratis, ceterisque contrariis quibuscumque. Volumus autem, ut præſentium tranſſumptis, etiam impreſſis, manu Secretarii dictæ Societatis, vel Notarii publici ſubſcriptis, & ſigillo ejusdem Societatis, vel perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ munitis, eadem ubique fides habeatur, quæ præſentibus ipſis haberetur. Datum Romæ, apud S. Marcum, ſub annulo Piſcatoris, die XIV Junii, M. D. XCV. Pontificatus noſtri anno quarto.

M. Veſtrius Barbianus.

EXTENDITVR

Facultas erigendi Congregationes, Primariæque Romanæ aggregandi, ac Indulgentias eis communicandi, Generali Societatis IESV Præpoſito alias conceſſa, etiam in Reſidentiis.

ANNO M. DC. II.

Dilecto filio Præpoſito Generali Societatis,
CLEMENS PAPA VIII.

Dilecte fili ſalutem & Apoſtolicam benedictionem. Cùm, ſicut nobis nuper exponi feciſti, Presbyteri Societatis IESV in Inſula Chienſi reſidentes, unam Congregationem laicorum ad inſtar aliarum Congregationum perſonarum ſecularium apud Collegia & Domos profeſſas ejusdem Societatis erectarum, quarum perſonæ Eccleſiaſtica Sacramenta frequentare, & alia exercitia & opera pia & ſpiritualia exercere conſueverunt, erexerint; & ipſius Congregationis, ut præfertur, erectæ perſonæ magno cum fructu & ædificatione Eccleſiaſtica hujusmodi Sacramenta frequentent, & exercitiis ac operibus piis & ſpiritualibus vacare ſtudeant; Cumque ut majori cum fructu & ſpirituali conſolatione in illis perſeverent, & alii Chriſti

Chriſti fideles ad illa alliciantur, quò uberius cæleſtium gratiarum donis conſpexerint ſe eſſe refectos; cupiant Congregationi primariæ Collegii Romani, ut Indulgentiarum & gratiarum ſpiritualium eidem Congregationi Collegii Romani dictæ Societatis per Romanos Pontifices conceſſarum participes fiant, aggregari; Tuque non ſolùm Congregationem prædictam in Inſula Chienſi, ſed alias etiam Congregationes apud quaſcumque Reſidentias Societatis IESV erectas, & erigendas, eidem Congregationi Primariæ Collegii Romani aggregare, illiſque Indulgentias & gratias ſpirituales hujuſmodi communicare, ex noſtrâ ſpeciali gratiâ poſſe cupias; nobis humiliter ſupplicari feciſti, ut opportunam ad hoc facultatem tibi concedere de benignitate Apoſtolicâ dignaremur; Nos igitur piis votis tuis benignè annuere volentes, hujuſmodi ſupplicationibus inclinati, tibi prædictam Inſulæ Chienſis, & quaſcumque alias ſimiles Congregationes apud quaſcumque Reſidentias Presbyterorum dictæ tuæ Societatis IESV jam erectas, & in poſterum erigendas, prædictæ Congregationi Primariæ Collegii Romani aggregandi; illiſque Indulgentias & gratias ſpirituales per quoſcumque Romanos Pontifices, Prædeceſſores noſtros, ac nos, & Apoſtolicam Sedem eidem Congregationi Primariæ conceſſas, communicandi facultatem, auctoritate Apoſtolicâ tenore præſentium concedimus & impertimur. Non obſtantibus noſtra de non concedendis Indulgentiis ad inſtar, aliiſque Conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, ceteriſque contrariis quibuſcumque. Datum Romæ, apud S. Marcum, ſub annulo Piſcatoris, die XXX Auguſti, M. DC. II; Pontificatus noſtri anno undecimo.

CLEM. VIII.

Extenditur facultas Congregationes erigendi, &c.

M. Veſtrius Barbianus.

PAVLI V.

BULLA SANCTISS. D. N.
PAVLI QVINTI,

Quâ Inſtitutum & Privilegia Societatis confirmantur: præſertim vero Conſtitutiones Gregorii XIII & XIV approbantur, & de novo conceduntur.

ANNO M. DC. VI.

PAVLVS *Epiſcopus, Servus ſervorum Dei, Ad perpetuam rei memoriam.*

QVantum Religio Societatis IESV in Eccleſiâ ad fidei, pietatis, & religionis augmentum profecerit, & in dies magis proficiat; Nos ipſi ſcimus, & Chriſtiana Reſpublica novit univerſa. Propterea illam diverſimodè perturbare, ab incepto retardare malis artibus humani generis hoſtis quotidie nititur: è contra verò illam & in ſuo laudabili propoſito confovere, & ad Inſtituti ipſius puritatem & nitorem priſtinum retinendum adjuvare, in quo uno ſolo vis Religionis conſiſtit, procurarunt prædeceſſores noſtri, & Nos totis viribus contendimus. Accepimus ſiquidem, quòd licet inſtitutum ipſum jam inde ab initio fuerit à felic. record. PAVLO III ſemel per quaſdam ſub datum v Kalendas Octobris, Pontificatus ſui anno ſexto, & iterum per alias ſub datum pridie Idus Martii ejuſdem Pontificatus ſui anno decimo; & à IVLIO etiam III per alias ſub datum XII Kalend. Auguſti, Pontificatus ſui anno primo; ac a GREGORIO XIII per alias etiam ſemel ſub datum Kalendis Februarii, Pontificatus ſui anno undecimo; & iterùm per alias ſub datum VIII Kalendas Junii, Pontificatus ſui anno tertiodecimo; & denique à GREGORIO XIV, Romanis Pontificibus, Prædeceſſoribus noſtris per alias litteras ſub datum IV Kalendas Julii, Pontificatus ſui anno primo: approbatum & confirmatum, & in priſtino candore, quo dicta Societas à bonæ Memoriæ Ignatio Loyola, illius inſtitutore & fundatore, ſancto Spiritu inſpirante, decoratum, adverſus malas quorumdam quæ ſua ſunt, non quæ IESV Chriſti, quærentium impugnationes & calumnias, Apoſtolicâ auctoritate, pœnis etiam adhibitis conſervatum. Nihilominus quia nonnulli inquieti ſpiritus ad ſuam temeritatem promovendam, perpetuitatem Præpo-

Summorum Pontif. Inſtituti Societ. approbationes.

Perpetuitatis Præpoſiti Gener. & aliarum rerum Inſtituti impugnatio.

Præpoſiti Generalis dictæ Societatis in illius Conſtitutionibus ſtatutam, & perpetuo uſu in dictâ Societate, quemadmodum & in Religione S. Dominici, ſancitam & approbatam impugnare, atque immutandam ſatagere veriti non ſunt; & prætextu melioris gubernationis unitatem ejusdem Societatis ſcindere, nationum collectionem (quæ ingens gloria dictæ Societatis eſt) diſſolvere, atque in partes miſerè diſſecare, nec unam, ſed multas Societates ſtatuere cupientes, certum aliquod in ſuis regionibus caput, & ut vocant Commiſſarium, aut perpetuum Viſitatorem ſtatui deſiderarunt, & fortè deſiderant; & multa alia nova, quæ quietem & trânquillitatem ipſius Ordinis perturbant, regularem diſciplinam, obedientiam, & illius ſtatuta labefactant, moliti fuerunt, tentarunt, & forſan impetrarunt. Propterea ipſa Societas univerſa in Quintâ generali Congregatione ſuperioribus annis congregatâ, volens prædictis incommodis, moleſtiis, & perturbationibus occurrere, ejusdem Fundatoris Conſtitutionibus firmiter inhærendo, pro felici regimine dictæ Societatis, ac illius Inſtituti perpetuâ & firmiori obſervantiâ, infra ſcripta ſalubria decreta, ſeu ſtatuta inter alia fecit & ordinavit, videlicet: *Quoniam diuturno quietis ſuæ detrimento Societas noſtra ſatis ſuperque experta eſt graviſſima incommoda, quæ filii quidã prævaricatores, & communis pacis illius perturbatores, ac rerum novarum architecti ſuis conatibus illi attulerunt; & multæ Provinciæ majorem in modum id efflagitarunt, ut hujusmodi homines debitis pœnis caſtigarentur; Congregatio pro eo ac debuit, ſpiritualium filiorum ſuorum jacturam dolenter ingemiſcens, ac nihilominus perpendens, quantum detrimenti unio, obedientia, religioſaque diſciplina Societatis ab iis hominibus paſſa ſit, quantumque apud externos bonæ illius famæ, quã bonus odor ubique gentium in Chriſto eſſe ſolet, detractum fuerit; ſtatuit omnino ſalutari alicujus ſeveri decreti medicamento huic tam gravi morbo depellendo proſpiciendũ eſſe. Siquidẽ frequentes illi falſas calumnias, & varias criminationes (de quibus ſpeciale poſteà judicium Præpoſito Generali habendũ erit) ſuæ Religioni immeritò impoſuerunt: atq; zeli, communiq; bonis pallio ſe contegentes, id ſibi arrogare auſi ſunt, ut judicio totius Societatis, imò & ipſiusmet Fundatoris P. N. ſanctæ memoriæ ſe præferrent: nec dubitarunt libellis ſcriptis, atq; ad ſummos Pontifices tranſmiſſis ſubſcribere his verbis: Ita petit tota Societas: cùm tamẽ ii pauci eſſent, & degeneres filii noſtræ Religionis, eaque poſtularent, quæ eſſentialia inſtituti noſtri labefactarent; rationemque gubernationis in Conſtitutionibus expreſſam immutarent; ac novam prorſus formam & rationem inducentes, univerſam Societatis ſtructuram diſſolverent, atque à fundamentis everterent.*

PAVLI V.

Decret. 70. V. cong. gen contra prævaricatores, & communis pacis Societatis perturbatores.

Perturbatorũ inventa & præſumtiones.

terent. Quocircà Congregatio declarat ejusmodi homines, tantorum malorum auctores, aliorumque ſeductores, ac eorumdem vere complices, cenſuras & pœnas omnes in Apoſtolicis Bullis contentas incurriſſe. Nec non decernit, eos omnes, utpote graviſſimæ diviſionis Societatis auctores, à tota Societate velut peſtem quamprimum ſeparandos eſſe; judicio P. Præpoſiti permittens utrum eos peculiaribus pœnitentiis ante dimiſſionem caſtigari conveniat. Quod ſi per aliqua neceſſaria impedimenta eos è Societate ſtatim ejici non licuerit, Congregatio ſtatuit, eos præterea inhabilitatis ad quævis officia & dignitates, ſeu Prælationes, vocisque tam activæ quàm paſſivæ privationis pœnis obnoxios fore, quamdiu eos in Societate neceſſariò retineri contigerit. Inſuper Congregatio ſtatuit, ut qui vehementer ſuſpecti de prædictis machinationibus reperti fuerint, ii, vel jurent ſe humiliter amplexuros Conſtitutiones & decreta generalium Congregationum, nec non ſummorum Pontificum Bullas, quibus Societatis Inſtitutum confirmatur, ſeu explicatur, præſertim verò fel. rec. IULII III, GREGORII XIII *&* GREGORII XIV, *nec unquam ſe acturos quocumque prætextu contra illas, neque ut quidpiam de noſtri Inſtituti ratione immutetur cunturos per quoscumque in Bullâ* GREGORII XIV *non permiſſos: vel ſi hoc juramentum præſtare noluerint, aut poſt illud præſtitum non ſervaverint, etiamſi profeſſi & antiqui fuerint, de Societate omnino ejiciantur. Præcipit etiam Congregatio in virtute ſanctæ Obedientiæ, ſupradictos omnes auctores, & complices, tamquam Societati pernicioſos, & Apoſtolicæ Sedi inobedientes, à quocumque ex noſtris, ſive certâ ſcientiâ, ſive fide dignâ auditione deprehenſi fuerint, & quoscumque alios, ſi qui in poſterum pariter deprehendentur ſimilia machinari, ad Præpoſitum Generalem fideliter eſſe deferendos, ut ille pro ſuo officio, & hujus congregationis voluntate eos iiſdem pœnis afficiat, & à Societate dimittat, certus, niſi id viriliter exequatur, ſe nec bono Societatis, pro quâ ſanguinem fundere paratus eſſe debet, nec propriæ conſcientiæ ſatisfacturum. Quod ut ſine impedimento fiat, & optatâ pace tandem aliquando Societas noſtra frui poſſit, Congregatio decernit, ſuppliciter à* S. D. N. CLEMENTE, *totius Religionis nomine petendum eſſe, ut prædeceſſorum ſuorum exemplo confirmare circa noſtrum Inſtitutum, quæ ab illis confirmata, & declarata ſunt; & ſuâ auctoritate & poteſtate illi aſſiſtere dignetur, ut quæ in hujusmodi perverſos homines hoc decreto ſancita ſunt, ſine impedimento executioni mandentur.*

A Societate ut peſtis ejiciantur, & pœnis arbitrio Præpoſito Generali ſubjiciantur.

Inhabilitatis & vocis activæ & paſſivæ privationis pœna.

Suſpecti jurent, vel ejiciantur etiam profeſſi.

Præcipitur omnibus in virtute ſanctæ Obedientiæ ut machinantes revelent.

Decretum 63 quintæ Cong. gen. contra negotia ſæcu-

Quoniam Societas noſtra, quæ ad fidei propagationem, & animarum lucra à Domino excitata eſt, ſicut per propria inſtituti miniſteria, quæ ſpiritualia arma ſunt, cum Eccleſiæ utilitate, ac proximorum ædificatione ſub Crucis vexillo finem

feli-

Digitized by Google

feliciter conſequi poteſt, quem intendit; ita & hæc bona impediret, & ſe maximis periculis exponeret, ſi ea tractaret, quæ ſecularia ſunt, & ad res politicas, atque ad ſtatus gubernationem pertinent; Idcircò ſapientiſſimè à noſtris majoribus ſtatutum eſt, ut militantes Deo, aliis quæ a noſtra profeſſione abhorrent, non implicemur. Cùm autem his præſertim temporibus valdè periculoſis, pluribus locis, & apud varios Principes (quorum tamen amorem & caritatem S. mem. P. IGNATIVS *conſervandam ad divinum obſequium pertinere putavit) aliquorum fortaſſe culpâ, & vel ambitione, vel indiſcreto zelo Religio noſtra malè audiat; & alioquin bonus Chriſti odor neceſſarius ſit ad fructificandum; Cenſuit Congregatio ab omni ſpecie mali abſtinendum eſſe, & querelis, quoad fieri poterit, etiam ex falſis ſuſpicionibus provenientibus, occurrendum. Quare præſenti decreto graviter & ſeverè noſtris omnibus interdicit, ne in hujuſmodi publicis negotiis etiam invitati aut allecti, ullâ ratione ſe immiſceant, nec ullis precibus aut ſuaſionibus ab Inſtituto deflectant. Et prætereà quibus efficacioribus remediis omnino huic morbo, ſicubi opus ſit, medicina adhibeatur, Patribus Definitoribus accuratè decernendum & definiendum commendavit.*

Petitum fuit, ut auctoritate Congregationis ſtatueretur, ne Superiorum localium officia ultra triennium continuentur. Decrevit autem Congregatio, nullum certum tempus præfigendum, ſed ſervandum eſſe decretum LXXXVII *Congregationis ſecundæ generalis.*

Decretum 87 quintæ Cong. gen. de non præfigendo tempore Superioribus localibus.

Nos igitur certò ſcientes, totum ſanctæ hujus, & nunquàm ſatis laudatæ Religionis ſtabilimentum, & profectum in viridi inſtituti ipſius, & decretorum ſuper hoc in Generalibus Congregationibus ejuſdem Societatis editorum, obſervantiâ conſiſtere; illamque ab hujuſmodi, & aliis impugnationibus, moleſtiis, & calumniis, ac illorum inventis vendicare, & in ſui inſtituti puritate, integritate, quiete, ac pace conſervare, quantum cum Deo poſſumus, cupientes; ac dilectum filium Claudium Aquavivam, modernum Præpoſitum Generalem dictæ Societatis, illiusque ſingulares perſonas, à quibusvis excommunicationis, ſuſpenſionis, & interdicti, aliiſque Eccleſiaſticis ſententiis, cenſuris, & pœnis a jure vel ab homine, quavis occaſione vel cauſſâ latis, ſi quibus quomodolibet innodati exiſtunt, ad effectum præſentium dumtaxat conſequendum, harum ſerie abſolventes, & abſolutos fore cenſentes; nec non ſingulorum privilegiorum, Conſtitutionum, ordinationum, ſtatutorum, indultorum, facultatum, & litterarum ſupradictorum, & inde ſecutorum quorumcumque, veriores, etiam totos tenores, ac ſi de verbo ad ver-

Noua inſtituti, conſtitut. præmiſſorum decr. & priuilegiorum Societatis, nec non aliorum decr. & ord. in gen. Congr. editorũ confirmatio. Perpetuitas Præp. Gen. & electio ad vitam, ejuſdemq; in Vrbe ordinaria reſidentia, & unum

PAVLI V.

in Societate caput approbantur, & confirmantur.

verbum præſentibus infererentur, eiſdem præſentibus pro expreſſis habentes; Motu proprio, & ex certâ ſcientiâ, ac merâ deliberatione noſtris, deque Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, laudabile dictæ Societatis inſtitutum, Conſtitutiones, ac perpetuitatem Præpoſiti Generalis Societatis hujuſmodi, jamdiu ſtabilitam, & in eadem Societate uſu receptam, & ſolitam, ac ipſum Præpoſitum ad vitam eligendi uſum & conſuetudinem, illiusque in Vrbe ordinariam reſidentiam, & ipſius Societatis unitatem, & omnium nationum ſub uno capite collectionem, in dictis Conſtitutionibus ſancitam: Nec non ſupradicta & quæcumque alia decreta, ſtatuta, & ordinationes, quæ inſtitutum, & Societatem hujuſmodi, illiusque gubernandi rationem quomodolibet concernunt, in generalibus Congregationibus edita, nec non privilegia, facultates, exemptiones, immunitates, gratias, & indulta, à prædictis & aliis prædeceſſoribus noſtris, eidem Societati, & illius pro tempore exiſtenti Præpoſito Generali & Religioſis, principaliter vel per communicationem conceſſa, qualiacumque illa ſint, ac deſuper confectas litteras, quarum tenores præſentibus haberi volumus pro expreſſis, & indè ſecuta quæcumque (ſalvis litteris piæ memoriæ LEONIS Papæ XI, etiam prædeceſſoris noſtri, ſuper decimis emanatis) Apoſtolicâ auctoritate prædictâ, earumdem tenore præſentium perpetuò approbamus & confirmamus, ac illis perpetuæ & inviolabilis firmitatis, ac noſtræ & Sedis Apoſtolicæ auctoritatis robur adjicimus: eaque omnia & ſingula innovamus, & de novo concedimus: ac omnes & quoſcumque, tam juris quàm facti defectus, ſi qui fortè quomodolibet intervenerint, in eiſdem ſupplemus: hortantes & paternè monentes Præpoſitum Generalem illius, ceteroſque Superiores, nunc & pro tempore exiſtentes, ut obſervationi ſupradictorum decretorum ſeriò invigilent, ne humanis reſpectibus, aut quorumcumque potentium interceſſionibus aut minis, Religionis ſuæ bonum, quod ex eorum obſervatione maximè pendet, ullâ ratione poſtponant: eoſdemque monentes, ut eos qui novitati ſtudentes aliquid contra ipſius Societatis Inſtitutum, Conſtitutiones, decreta, canones, regulas, ordinationes, & communem vivendi rationem & normam ipſius, & præſertim dicti Præpoſiti Generalis perpetuitatem, uſumque eligendi illum ad vitam, ac ipſius Societatis unitatem, ſub uno capite collectionem, & liberam, & ſine ulla triennii aut certi temporis præfixione, Superiorum localium gubernationem, per ſe vel alios quoſcumque, quavis auctoritate & dignitate, etiam Regia, ful-

Præp. Gen. & alii Super. ad obſervationem prædictorum decretorum ſerio invigilandum: & contra prædicta aliquid machinari audentes, tamquàm perturbatores ſui ordinis corrigendos & puniendos monentur.

fulgentes, quomodolibet machinari auſi fuerint, tamquàm perturbatores ſui ordinis, & rerum novarum molitores, præter pœnas in ſupradictis decretis contentas, ipſius Præpoſiti pro tempore exiſtentis arbitrio, coërceant, corrigant, & puniant. Decernentes eaſdem præſentes, nullo unquam tempore, etiam ex eo, quòd cauſſæ, propter quas emanarunt, priùs examinatæ, verificatæ, & approbatæ non fuerint; aut ex quovis alio capite vel prætextu, ac alia quacumque quantumvis legitima & juridica cauſſa de ſubreptionis, vel obreptionis, aut nullitatis vitio, ſeu intentionis noſtræ, vel alio quovis defectu notari, impugnari, invalidari, aut in jus vel controverſiam revocari, ſeu ad terminos juris reduci, aut adverſus eas quodcumque juris, gratiæ, vel facti remedium impetrari, etiam Motu pari concedi poſſe; illaſque ſub ſimilium vel diſſimilium gratiarum revocationibus, limitationibus, modificationibus, ſuſpenſionibus, derogationibus, per quoſcumque Romanos Pontifices, prædeceſſores noſtros, ac etiam Nos, & Sedem prædictam, etiam in craſtinum aſſumptionis ad ſummi Apoſtolatus apicem quorumcumque ſucceſſorum noſtrorum, vel alias, etiam motu, ſcientiâ, & poteſtatis plenitudine ſimilibus, ſub quibuſcumque tenoribus & formis, ac cum quibuſvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliiſque efficacioribus, & inſolitis, ac etiam irritantibus, & aliis decretis, & clauſulis quandocumque emanatis, etiamſi de eiſdem præſentibus, earumque toto tenore ſpecialis, ſpecifica, & expreſſa, ac de verbo ad verbum mentio fieret, minimè comprehenſas, ſed tamquàm in divini cultus favorem, & fidei augmentum & propagationem conceſſas, ſemperque & omnino ab illis exceptas, & quoties illæ emanabunt, toties in priſtinum & validiſſimum ſtatum reſtitutas, repoſitas, & plenariè reintegratas, ac de novo etiam ſub quacumque poſteriori, & novâ datâ per pro tempore exiſtentem Præpoſitum Generalem, & alios Superiores dictæ Societatis, quandocumque eligendâ, conceſſas, ac etiam confirmatas, & approbatas, validaſque, & efficaces, ac illibatas etiam abſque eo, quod deſuper à dictâ Sede illarum ulterior reſtitutio, revalidatio, confirmatio, ſeu nova conceſſio impetranda ſit, fore & eſſe, ac ſuos plenarios, & integros effectus ſortiri, & obtinere, atque ab omnibus ad quos ſpectat, & pro tempore ſpectabit, inviolabiliter obſervari. Sicque per quoſcumque Judices ordinarios, & delegatos, ac cauſſarum Palatii Apoſtolici Auditores, ac ejuſdem Sanctæ

PAVLI V.

Præſentes de ſubreptionis vitio notari non poſſe.

Nec ſub quibuſvis revocationibus comprehendi.

PAVLI V.

Sit judicari debere.

Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinales, etiam de Latere Legatos, dictæque Sedis Nuntios, ſublatâ eis & eorum cuilibet quavis aliter judicandi & interpretandi facultate & auctoritate, judicari & definiri debere, irritum quoque & inane ſi ſecus ſuper his à quoquam quavis auctoritate, ſcienter vel ignoranter, contigerit attentari.

Mandatur ordinariis, ut curent præſentes litteras ab omnibus obſervari.

Quocircà univerſis & ſingulis Venerabilibus Fratribus noſtris Patriarchis, Archiepiſcopis, Epiſcopis, ac dilectis filiis Abbatibus, Prioribus, & aliis perſonis in dignitate Eccleſiaſticâ conſtitutis, per Apoſtolica ſcripta motu ſimili mandamus, quatenus ipſi vel duo, aut unus eorum, per ſe vel alium, ſeu alios, præſentes litteras, & in eis contenta quæcumque, ubi & quando opus fuerit, ac quoties pro parte Præpoſiti Generalis, aliorumque Superiorum pro tempore exiſtentium Societatis hujusmodi fuerint requiſiti, ſolemniter publicantes, eisque in præmiſſis efficacis defenſionis præſidio aſſiſtentes, faciant auctoritate noſtrâ litteras, & in eis contenta hujusmodi ab omnibus, ad quos ſpectat, & pro tempore ſpectabit, inviolabiliter obſervari, non permittentes eos deſuper à quoquam quomodolibet indebitè moleſtari, impediri, aut perturbari: Contradictores quoslibet & rebelles, per ſententias & cenſuras, & pœnas Eccleſiaſticas, aliaque opportuna juris & facti remedia, appellatione poſtpoſitâ, compeſcendo, ac legitimis ſuper his habendis ſervatis proceſſibus, ſententias, cenſuras, & pœnas ipſas etiam iteratis vicibus aggravando, invocato etiam ad hoc, ſi opus fuerit, auxilio brachii ſæcularis.

Non obſtantibus, &c.

Non obſtantibus præmiſſis, ac quorumvis aliorum Romanorum Pontificum contra præmiſſorum, & inſtituti, ac decretorum Societatis hujusmodi tenorem conceſſis litteris, nec non felic. rec. BONIFACII Papæ VIII prædeceſſoris noſtri, quâ cavetur, ne quis extra ſuam civitatem, vel diœceſim, niſi in certis expreſſis caſibus, & in illis ultra unam dietam, à fine ſuæ diœceſis ad judicium evocetur, ſeu ne Judices à Sede prædictâ deputati extra civitatem, vel diœceſim, in quibus deputati fuerint, contra quoscumque procedere, aut alii vel aliis vices ſuas committere præſumant; & in Concilio Generali editâ de duabus dietis, dummodò ultra tres dietas aliquis auctoritate earumdem præſentium ad judicium non trahatur, ac noſtrâ de non tollendo jure quæſito, & quibusvis aliis Conſtitutionibus & ordinationibus Apoſtolicis ac decretis, per quoscumque Romanos Pontifices prædeceſſores noſtros, etiam vivæ vocis oraculo, aut aliàs

quomo-

quomodolibet editis, ac etiam aliorum ordinum, juramento, confirmatione Apoſtolicâ vel quavis firmitate aliâ roboratis ſtatutis, & conſuetudinibus, privilegiis quoque, indultis & litteris Apoſtolicis quibuscumque, hujusmodi ordinibus, univerſitatibus, locis & perſonis per eosdem Romanos Pontifices prædeceſſores, ac Nos & Sedem prædictam etiam motu, ſcientiâ, & poteſtatis plenitudine paribus, ac cum quibusvis irritantibus, annullativis, caſſativis, revocatoriis, modificativis, præſervativis, exceptivis, declarativis, mentis atteſtativis, ac derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus & inſolitis clauſulis, irritantibusque, & aliis fortiſſimis decretis in contrarium etiam pluries conceſſis, confirmatis, approbatis, & etiam iteratis vicibus innovatis. Quibus omnibus, etiamſi de illis eorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, expreſſa & individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clauſulas generales idem importantes, mentio, ſeu quævis alia expreſſio habenda, aut aliqua alia exquiſita forma ad hoc ſervanda foret, tenores hujusmodi, ac ſi de verbo ad verbum nihil penitùs omiſſo, & formâ in illis traditâ obſervata, inſerti forent, præſentibus pro expreſſis habentes, illis aliàs in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat harum ſerie ſpecialiter & expreſſe latiſſime derogamus ac derogatum eſſe volumus: Ceterisque contrariis quibuscumque, aut ſi aliquibus communiter, aut diviſim ab eadem ſit Sede indultum, quòd interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſſint per litteras Apoſtolicas non facientes plenam & expreſſam ac de verbo ad verbum de indulto hujusmodi mentionem. Volumus autem quòd præſentium transſumptis etiam impreſſis, manu Secretarii dictæ Societatis, vel Notarii publici, & ſigillo Præpoſiti Generalis ejusdem Societatis, aut perſonæ in dignitate Eccleſiaſticâ conſtitutæ munitis, eadem omnino fides adhibeatur in judicio & extra illud, quæ litteris ipſis originalibus adhiberetur, ſi forent exhibitæ vel oſtenſæ. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ abſolutionis, approbationis, confirmationis, adjectionis, innovationis, conceſſionis, ſuppletionis, hortationis, monitionis, decreti, mandati, derogationis, & voluntatis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis DEI, ac Beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum ejus ſe noverit incurſurum. Datum Romæ apud S. Marcum, anno Incarnationis Domi-

PAVLI V.

Tranſumptis habeatur fides.

PAVLI V. minicæ M. DC. VI. pridie Nonas Septembris, Pontificatus noſtri anno ſecundo.

Pro Illuſtriſſ. & Reverend. D. Summatore.

L. Ducius.

Scipio Cobellucius.

S. De Vrſinis.

Locus † plumbi.

PAVLI V
B V L L A.

Conceditur Indulgentia plenaria pro feſto invocationis Eccleſiarum Societatis IESV.

ANNO M. DC. XI.
die 16. Septembris.

PAVLVS PAPA V

Vniverſis Chriſti fidelibus præſentes litteras inſpecturis ſalutem, & Apoſtolicam benedictionem. Splendor paternæ gloriæ, qui ſua mundum illuminat ineffabili claritate, pia vota fidelium de clementiſſima ejus Majeſtate ſperantium tunc præcipue benigno favore proſequitur, cum devota ipſorum humilitas Sanctorum precibus & meritis adjuvatur. Volentes igitur Eccleſias Presbyterorum Societatis IESV, in quacumque mundi parte conſtitutas, aliquo ſpiritualis gratiæ dono decorare, ac ut Chriſti fideles ad illas libentius devotionis cauſa confluant, quo uberius dono cœleſtis gratiæ conſpexerint ſe refectos, de omnipotentis Dei miſericordia, ac Beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum ejus, auctoritate confiſi; omnibus utriusque ſexus Chriſti fidelibus, vere pœnitentibus, & confeſſis, ac Sacra Communione refectis, qui aliquam ex ſupradictis Eccleſiis, in die feſto illius Invocationis, a primis veſperis usque ad occaſum Solis diei hujusmodi, ſingulis annis devote viſitaverint, & ibi pro Chriſtianorum Principum concordia, hæreſum extirpatione, ac Sanctæ Matris Eccleſiæ exaltatione pias ad Deum preces effuderint; ultra alias Indulgentias a Nobis, eisdem Eccleſiis ad tempus conceſſas plenariam omnium

um peccatorum ſuorum Indulgentiam, & remiſſionem miſericorditer in Domino concedimus & elargimur. Præſentibus perpetuis futuris temporibus valituris. Volumus autem, quod, ſi alias Chriſti fidelibus dictas Eccleſias viſitantibus aliquam aliam Indulgentiam perpetuam conceſſerimus, præſentes nullæ ſint. Volumus etiam, quod præſentium tranſumptis, etiam impreſſis, manu Secretarii dictæ Societatis ſubſcriptis, & ſigillo Præpoſiti Generalis ejusdem Societatis munitis, eadem prorſus fides ubique adhibeatur, quæ præſentibus adhiberetur, ſi forent exhibitæ, vel oſtenſæ. Datum Romæ apud Sanctum Petrum, ſub annulo Piſcatoris die XVI Decembris M. DC. XI, Pontificatus noſtri Anno Septimo. PAVLI V. *Tranſumptis habeatur fide.*

S. Cobellutius.

GREGORII XV
B V L L A.

Beatificationis B. ALOYSII GONZAGÆ
die 2. Octobris.
ANNO M. DC. XXI.
GREGORIVS PAPA XV
Ad perpetuam rei memoriam.

IN Sede Principis Apoſtolorum nullis licet noſtris ſuffragantibus meritis a Domino conſtituti, piis fidelium votis, quibus virtutum Dominus in ſervis ſuis honorificatur, libenter annuimus, eaque favoribus proſequimur opportunis. Sane pro parte dilectorum Filiorum Præpoſiti Generalis, ac Presbyterorum Societatis IESV nobis nuper expoſitum fuit, quod ipſi pro eo, quem erga Beatum ALOYSIVM GONZAGAM ejusdem Societatis, dum vixit, religioſum gerunt, devotionis affectu officium, & Miſſam de eo, ut infra, recitari poſſe ſummopere deſiderant. Quare nobis humiliter ſupplicari fecerunt, ut eorum votis hujusmodi annuere de benignitate Apoſtolica dignaremur. Nos igitur Præpoſitum Generalem ac Presbyteros prædictos ſpecialibus favoribus & gratiis proſequi volentes, & eorum ſingulares perſonas, a quibusvis excommunicationis, ſuſpenſionis & interdicti, aliisque Eccleſiaſticis ſententiis, cenſuris & pœnis a jure, vel ab homine quavis occaſione vel cauſa latis, ſi quibus quomodolibet innodatæ exiſtunt, ad effectum præſentium

GREG. XV.

Presbyteri Societatis poſſunt Miſſam & officium dicere de B. Aloyſio die 21 Junii.

Etiam externi in eorum Eccleſia.

Non obſtantibus, &c.

Tranſumptis habeatur fides.

dumtaxat conſequendum, harum ſerie abſolventes, & abſolutas fore cenſentes, hujuſmodi ſupplicationibus inclinati, de venerabilium fratrum noſtrorum S. R. E. Cardinalium ſacris ritibus præpoſitorum conſilio, ut de dicto B. ALOYSIO GONZAGA die XXI Junii, quo ex hac vita migravit ad Cœlum ab omnibus ejuſdem Societatis Religioſis ubique terrarum exiſtentibus, juxta Rubricas Breviarii, & Miſſalis Romani, de communi Confeſſoris non Pontificis, officium recitari, & Miſſa celebrari reſpective, libere & licite valeat, nec non etiam confluentibus eo die ad eorumdem Religioſorum Eccleſias, Miſſam in illis, de eodem B. ALOYSIO GONZAGA, ut ſupra, celebrare liceat, Apoſtolica auctoritate tenore præſentium, perpetuo concedimus & indulgemus. Non obſtantibus conſtitutionibus & ordinationibus Apoſtolicis, ceterisque contrariis quibuſcumque. Volumus autem, ut præſentium tranſumptis, etiam impreſſis, Secretarii ipſius Societatis, vel Notarii publici manu ſubſcriptis, & perſonæ alicujus in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ, vel pro tempore exiſtentis Præpoſiti, aut Vicarii Generalis ejuſdem Societatis ſigillo munitis eadem prorſus fides in Judicio, & extra illud ubique locorum adhibeatur, quæ præſentibus adhiberetur, ſi forent exhibitæ, vel oſtenſæ. Dat. Tuſculi, ſub Annulo Piſcatoris die 2 Octobris M.DC.XXI Pontificatus noſtri anno primo.

S. Card. S. Suſannæ.

GREGORII XV
BVLLA.

Conceditur Indulgentia plenaria, in Feſtis Sanctorum IGNATII & XAVERII.

ANNO M. DC. XXII.

die 8 Junii.

GREGORIVS PAPA XV

Ad perpetuam rei memoriam.

SPlendor paternæ gloriæ, qui ſua mundum illuminat ineffabili claritate, pia vota fidelium de clementiſſima ejus pietate ſperantium tunc præcipue benigno favore proſequitur, cum devota ipſorum humilitas Sanctorum precibus & meritis adjuvatur. Volentes igitur omnes & ſingulas Eccleſias Presbytero-

terorumSocietatis IESV,vel earum aliquam ubicumq; exiſtentem aliquo ſpiri- GREG. XV.
tuali munere illuſtrare,de omnipotentis Dei miſericordia,ac Beatorũ Petri & Pauli Apoſtolorum ejus, auctoritate confiſi, omnibus & ſingulis, utriusque ſexus Chriſti fidelibus, vere pœnitentibus & confeſſis, ac Sacra communione refectis, qui easdem Eccleſias, vel earum aliquam in Sancti IGNATII ultima Julii, ac Sancti FRANCISCI XAVERII ſecunda Decembris, menſium celebrari ſolitis feſtis diebus, a primis veſperis usque ad occaſumSolis dierum hujusmodi, ſingulis annis devote viſitaverint, & ibi pro Chriſtianorum Principum concordia, hæreſum extirpatione, ac Sanctæ Matris Eccleſiæ exaltatione pias ad Deum preces effuderint, quo die prædictorum id egerint, plenariam omnium peccatorum ſuorum Indulgentiam & remiſſionem miſericorditer in Domino concedimus. Præſentibus perpetuis futuris temporibus valituris. Volumus autem, quod præſentium tranſumptis, etiam impreſſis, manu alicujus Notarii publici ſubſcriptis, & ſigillo alicujus perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ munitis eadem prorſus fides adhibeatur, quæ præſentibus adhiberetur, ſi forent exhibitæ, vel oſtenſæ. Datum Romæ, apud Sanctam Mariam Majorem, ſub annulo Piſcatoris die VIII Junii M. DC. XXII Pontificatus noſtri Anno Secundo.

Tranſumptis habeatur fides.

S. Card. S.Suſannæ.

GREGORII XV
BVLLA.

Conceduntur Indulgentiæ docentibus, diſcentibus, promoventibus &c. Doctrinam Chriſtianam.

ANNO M. DC. XXII.

die 27. Septembris.

GREGORIVS PAPA XV

Ad perpetuam rei memoriam.

Pietatis & Chriſtianæ charitatis opera ubique cum divini cultus incremento exerceri cupientes, Chriſti fideles quoscumque, præſertim ſub ſuavi Religionis jugo Altiſſimo famulantes, ut ad illa exercenda promptiores reddantur, Indulgentiis & peccatorum remiſſionibus invitamus, prout ad Chriſtia-

 nam

GREGOR. XV. nam propagandā religionē & animarum ſalutem procurandā conſpicimus inDomino ſalubriter expedire. Cum itaque, ſicut accepimus, dilecti filiiClerici Societatis IESV, inter pia, quæ exercent, opera, peculiare illud inſtitutum, juxta vota per eos emiſſa, ſumma pietate & diligentia amplectantur, ut nimirū pueros & adultos quoſcumque, per univerſumChriſtianumOrbem, Catholicæ fidei rudimenta &Chriſtianas omnes virtutes accurate doceant. Nos pro noſtri Paſtoralis officii munere hoc pium Chriſtianæque Reipublicæ neceſſarium opus, ex quo hactenus uberrimi fructus provenerunt, ac multo uberiores poſthac proventuros ſperamus, confovere volentes, ut eorumdem Clericorum devotio ad dictum opus exercendum, in dies magis augeatur, de omnipotentis Dei miſericordia, ac beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum ejus auctoritate confiſi, ſupplicationibus quoque dilecti filii Mutii Vitelleſchi prædictæ Societatis Præpoſiti Generalis Nobis ſuper hoc humiliter porrectis inclinati; omnibus & ſingulis dictæSocietatisClericis, ac aliis univerſisChriſti fidelibus, ubivis locorum exiſtentibus, ac cum eiſdem Clericis in infraſcriptis cooperantibus, qui de Superiorum ſuorum licentia reſpective, ac de conſenſu ordinariorum locorum, pueros & adultos quoſcumque, Doctrinam Chriſtianam juxta decreta ſacri Concilii Tridentini docere, aut eidem, dum docetur, intereſſe conſueverint, ſi vere pœnitentes & confeſſi, Sanctiſſimo Euchariſtiæ Sacramento, die feſto ab eiſdem Ordinariis in Eccleſiis, in quibus Doctrina Chriſtiana docetur, ſemel in anno deſignando, refecti fuerint; plenariam nec non ipſis, qui vere etiam pœnitentes & confeſſi dictum Sanctiſſimum Euchariſtiæ Sacramentum ſumpſerint, aut id facere non valentes, animo contrito nomen IESV, ſaltem corde in mortis articulo invocaverint, plenariam ſimiliter omnium peccatorum ſuorum indulgentiam, & remiſſionem miſericorditer in Domino concedimus. Præterea eiſdem, qui pariter vere pœnitentes & confeſſi ſemel quolibet menſe Sanctiſſimum Euchariſtiæ Sacramentum ſumpſerint, ſeptem annos & totidem quadragenas; Qui vero in cauſa fuerint, ut pueri, famuli aut quævis aliæ perſonæ ad Doctrinam Chriſtianam eant, ducentos dies; & qui diebus Stationum ejuſdem Urbis hanc Doctrinam in Eccleſiis, aut Oratoriis, de Ordinariorum licentia docuerint, ac etiam illi, qui ad eamdem diſcendam acceſſerint, eaſdem Indulgentias conſequantur, quas conſequerentur & conſequi poſſent, ſi Eccleſias Stationum ejuſdem Urbis perſonaliter viſitarent; eaſdem etiam Indulgentias Viſitatores Scholarum Doctrinæ hujuſmodi, qui ex commiſſo ſibi officio, viſita-

Peculiare ſtudium Societatis in tradenda doctrina Chriſtiana.

Conceduntur plenariæ Indulgentiæ ſemel in anno.

In hora mortis.

Indulgentia 7 annorum & totidem quadragena.

Indulgentia Stationum, &c.

Digitized by Google

viſitabunt illas Scholas, quas illo die viſitare poterunt, conſequantur, ſi peccata ſua confeſſi Sanctiſſimum Euchariſtiæ Sacramentum ſumpſerint. Inſuper eisdem, qui diebus feriatis hanc Doctrinam Chriſtianam aut publice aut privatim, ut præmittitur, explanaverint, centum dies; nec non omnibus & ſingulis Præceptoribus qui diebus feſtis diſcipulos ſuos ad Doctrinam Chriſtianam duxerint, eosque illam docuerint, ſeptem annos; & qui diebus feriatis in propriis Scholis eandem Doctrinam explicaverint, centum dies: prædictis etiam Clericis, qui in Eccleſiis, ſeu Oratoriis, ubi Doctrina Chriſtiana docetur, verbum Dei prædicaverint, aut collationes fecerint, licet illo die non intervenerint in aliqua ſchola docendi cauſa, ſeptem annos; omnibus autem & ſingulis Patribus & Matribus familias, qui in ſuis domibus liberis, famulis, & familiaribus utriusque ſexus, Doctrinam Chriſtianam ſimiliter explanaverint, qualibet vice id fecerint, centum dies; item iis, qui per Civitates, Terras & alia loca viros, mulieres, aut pueros, ad diſcendam eandem doctrinam Chriſtianam docendi cauſa circumierint, ſeptem annos: Ac etiam qui extra Civitates, ad illam, ut præfertur, docendum per caſtra & villas exierint, decem annos: Omnibus etiam & ſingulis Chriſti fidelibus, qui per mediam horam Doctrinæ prædictæ, aut diſcendi, aut docendi cauſa, ſtuduerint, aut eidem Doctrinæ interfuerint, centum dies: Eisdem etiam, qui doctrinam prædictam docere ſolent, ſi infirmos viſitaverint, quoties id fecerint, ducentos dies de injunctis eis, ſeu alias quomodolibet debitis pœnitentiis, in forma Eccleſiæ conſueta relaxamus. Præſentibus perpetuis futuris temporibus valituris. Non obſtantibus Conſtitutionibus & ordinationibus Apoſtolicis, cæterisque contrariis quibuscumque. Volumus autem, ut ſi aliquæ aliæ Indulgentiæ, prædictis Clericis præmiſſa peragentibus à Nobis, vel Prædeceſſoribus noſtris ad tempus nondum elapſum, vel perpetuo duraturæ, conceſſæ fuerint, præſentes nullæ ſint, utque etiam præſentium tranſumptis etiam impreſſis, manu Secretarii ſubſcriptis, & ſigillo Præpoſiti Generalis dictæ Societatis, vel alicujus perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ, munitis, eadem prorſus fides adhibeatur, quæ eisdem præſentibus adhiberetur, ſi forent exhibitæ vel oſtenſæ. Dat. Romæ apud S. Mariam majorem ſub annulo Piſcatoris die XXVII Septembris M. DC. XXII, Pontificatus noſtri Anno Secundo,

GREGOR. XV.

Non obſtantibus, &c.

Tranſumptis habeatur fides.

S. Card. S. SUSANNÆ.

VRBA-

S. D. N.

D. VRBANI

Divinâ providentiâ Papæ VIII Bulla ſive litteræ decretales Canonizationis S. IGNATII Loyolæ Societatis IESV Fundatoris.

VRBANVS *Epiſcopus, ſervus ſervorum Dei, Ad perpetuam rei memoriam.*

RAtioni congruit, & convenit æquitati, ut ea, quæ de Romani Pontificis providentiâ proceſſerunt, licet ejus ſuperveniente obitu litteræ Apoſtolicæ deſuper confectæ non fuerint, ſuum debitum conſequantur effectum. Dudum ſiquidem felicis recordationis GREGORIVS Papa XV prædeceſſor noſter, pie attendens, quòd ineffabilis Dei bonitas & miſericordia, quæ miro conſilio ſuis quæque temporibus aptè diſponit, & præteritis ſæculis, ſive ad diſſeminandum Evangelium inter gentes, ſive contra ſubnaſcentes hæreſiarchas, deſtinavit plures ſanctitate ac doctrinâ illuſtres viros; noviſſimis temporibus, cum pii Luſitanorum Reges in longinquas Indiarum terras, ac remotiſſimas Inſulas late patentem vineæ Domini propagandæ aditum aperuiſſent; nec minorem Catholici Caſtellæ Reges novum in Orbem ad Occidentem repertum patefacerent; veterem autem Religionem, omnemque illius ſanctitatem, ac perfectioris vitæ profeſſionem Lutherus, monſtrum teterrimum, aliæ que deteſtabiles peſtes blaſphemis eorum linguis in Septemtrionis partibus corrumpere & depravare, ac Sedis Apoſtolicæ auctoritati detrahere conarentur; excitavit ſpiritum IGNATII Loyolæ, qui ex medio honorum curſu, & à ſæculari & terrenâ militiâ admirabili quadam ratione vocatus, ita ſe divino imperio regendum & formandum tradidit, ut demum novâ Societatis IESV, quæ inter alia pietatis & caritatis opera Gentilibus convertendis, hæreticis ad fidei veritatem revocandis, & Romani Pontificis poteſtati tuendæ ex inſtituto ſe totam impendit, religione fundatâ, vitam admirabili ſanctitate traductam ſanctiſſimo pariter concluſerit exitu, ac plurimis ſit miraculis illuſtratus; ejusdē Ignatii cata-

catalogo Sanctorum adſcriptioni, de quâ dudum agebatur, decrevit intendere. Quippe increbreſcente in dies in diverſis mundi partibus ipſius Ignatii ſanctitatis famâ, & miraculorum gloriâ; cùm claræ memoriæ Philippus Secundus, & Philippus Tertius, Hiſpaniarum Reges Catholici, & Maria ſimilis memoriæ, Maximiliani Secundi Romanorum Regis Illuſtris, in Imperatorem electi, & Margarita dicti Philippi Tertii Regis conjuges, nec non plures Eccleſiarum Præſules, & Populi, unà cum dilectis filiis Præpoſito & aliis dictæ Societatis Religioſis, apud piæ mem. CLEMENTEM PP. VIII. etiam prædeceſſorem noſtrum, oblatis illi proceſſibus, per diverſos locorum Ordinarios, etiam auctoritate tunc exiſtentis Sedis Apoſtolicæ in Regnis Hiſpaniarum Nuntii, ſuper prædictis ſanctitate & miraculis fabricatis, pro litterarum remiſſorialium, & compulſorialium, ad faciendos pro canonizatione progreſſus, conceſſione inſtitiſſent; ipſeque CLEMENS prædeceſſor oblatos proceſſus & petitionem ad dilectos filios noſtros, tunc ſuos, S. R. E. Cardinales ſuper Sacris Ritibus deputatos, diſcutiendos commiſiſſet; dictique Cardinales petitioni prædictæ ſatisfaciendum eſſe cenſuiſſent, ſi ita eidem CLEMENTI prædeceſſori placuiſſet; & dictus CLEMENS prædeceſſor morte præventus nihil deſuper conſtituere potuiſſet; ſimilis record. PAVLVS PP. V, ſimiliter prædeceſſor noſter, repetitis per dictos Principes, ac Præpoſitum, & Religioſos, ac novis, per claræ etiam memoriæ Henricum Quartum Francorum & Navarræ Regem Chriſtianiſſimum, porrectis inſtantiis permotus, prædicto GREGORIO prædeceſſori, tunc in minoribus conſtituto, & officio Auditoris cauſſarum Palatii Apoſtolici fungenti, ac dilectis filiis Alfonſo Manzanedo, & Ioanni Baptiſtæ Pamphilio, etiam cauſſarum earumdem Auditoribus, dedit in mandatis, ut cauſſam hujuſmodi in ſtatu & terminis, quibus reperiebatur, reaſſumentes, conjunctimq; procedentes, acta omnia & probationes perpenderent; &, ſi opus eſſet, alios teſtes ſuper vitâ & miraculis ejuſdem Ignatii per ſe & alios ab eis ſubdelegandos, de novo in genere reciperent, & ſuper his ſuum ipſorum interponerent judicium: ut ſi ex iis conſtaret, inquiſitiones, probationes, ac proceſſus hujuſmodi eſſe legitimè factos, cauſſamq; ſufficienter eſſe inſtructam, ea poſſet ipſe PAVLVS prædeceſſor exequi, quæ Sanctorum dogmata, & ſacrorum Canonum poſtulant inſtituta. Vnde dicti Auditores viſis, & diligenter diſcuſſis proceſſibus coram eis

URB. VIII.

VRB. VIII. exhibitis, cenſuerunt cum illis debere conjungi proceſſus auctoritate Apoſtolicâ conficiendos: & ad hunc effectum per ſeipſos in Romanâ Curiâ, & per nonnullos Archiepiſcopos, & Epiſcopos extra eam, in diverſis mundi partibus ab eis ſubdelegatos, juridicos proceſſus ſuper præmiſſis confici curarunt. Quibus, juſſu ejuſdem PAVLI prædeceſſoris, ad eoſdem Cardinales ſuper Sacris Ritibus, ut præfertur, deputatos tranſmiſſis, & per eos viſis, & perpenſis; idem PAVLVS prædeceſſor, ex ſententiâ eorumdem Cardinalium, quod dictus Ignatius Beatus nuncupari, & de eo Miſſa, & Officium de Communi non Pontificis celebrari poſſet, benignè conceſſit, & indulſit. Et deinde cum preces eorum, qui pro canonizatione ejuſdem Beati Ignatii inſtiterant, fierent in dies auctiores; volens idem PAVLVS prædeceſſor in hujuſmodi cauſsâ ſecundùm conſuetudinem Sanctæ Sedis Apoſtolicæ procedere, eiſdem Auditoribus per ſpeciale reſcriptum mandavit, ut proceſſus factos etiam de novo perpenderent, & alios teſtes ſuper veritate præmiſſorum in ſpecie diligentiſſimè examinarent, & ipſi PAVLO prædeceſſori referrent. Quod quidem mandatum Auditores prædicti exequi, prout par erat, volentes, cauſſam ſimiliter de novo excutere cœperunt: & alios quamplures teſtes ſuper eiſdem præmiſſis per ſeipſos receperunt in dictâ Curiâ; & per alios ab eis ſubdelegatos extra eam examinari curarunt: ac nonnulla jura ad cauſſam facientia ex Archivio dictæ Societatis extraxerunt. & Alfonſus, ac Ioannes Baptiſta Auditores prædicti, nec non dilectus filius noſter Franciſcus, ejuſdem S. R. E. Cardinalis, Sacratus nuncupatus, tunc, tamquàm Archiepiſcopus Damaſcenus, unus ex Auditoribus cauſſarum dicti Palatii locumtenens, & in locum dicti GREGORII prædeceſſoris, qui jam ad Eccleſiam Bononienſem aſſumptus fuerat, ſubrogatus, in pluribus Congregationibus inter eos habitis, de novo fabricatos, & alios proceſſus prædictos etiam perpenderunt: illoſque legitimè confectos, ac probationes in eis contentas rite & recte peractas, ac ſanctitatem, & miracula ſatis ſuperque probata fuiſſe prædicto PAVLO prædeceſſori retulerunt. Cumque, ipſo PAVLO prædeceſſore viam univerſæ carnis ingreſſo, dictus Præpoſitus ejuſdem Societatis humiliter apud GREGORIVM prædeceſſorem prædictum inſtitiſſet, ut ad ulteriora in Canonizatione ejuſdem Beati Ignatii procedere dignaretur; idem GREGORIVS prædeceſſor illius petitio-

titionem benigne audiens, relationem, ut præfertur, factam, ad eosdem Cardinales, ſuper prædictis Sacris Ritibus deputatos, recognoſcendam etiam remiſit. Cumque, pendente dictæ relationis diſcuſſione, ſuperveniſſent cariſſimi in Chriſto filii noſtri Ludovici Francorum & Navarræ Regis Chriſtianiſſimi primùm; mox verò nobilis viri Maximiliani utriusque Bavariæ Ducis, & ſucceſſivè etiam cariſſimi in Chriſto filii noſtri Ferdinandi Romanorum Regis, in Imperatorem electi, preces acceſſiſſent, dictique Cardinales relationem prædictam comprobaſſent; Venerabilis frater noſter Franciſcus Maria Epiſcopus Portuenſis, ejusdem S. R. E. Cardinalis à Monte nuncupatus, rei ſummam, ſuamque, & aliorum, ut præfertur, deputatorum Cardinalium ſententiam in noſtro, tunc ejusdem GREGORII prædeceſſoris, conſiſtorio ſecreto expoſuit: & alii, qui in illo conſiſtorio aderant Cardinales, dilecti filii noſtri, in eamdem ſententiam devenerunt, poſſe videlicet dictum GREGORIUM prædeceſſorem, juxta ſacros dictæ S. R. E. ritus, dictum Beatum Ignatium inter Sanctos referre. Quare idem GREGORIUS prædeceſſor ad ulteriora procedi mandavit. Voluerat autem ipſe GREGORIUS prædeceſſor nonnulla ex iis, quæ in proceſſibus & actis de vitâ, ſanctitate, & miraculis ejusdem B. Ignatii conſtabant, in eodem conſiſtorio recenſeri: videlicet: VRB. VIII.

Natus eſt B. Ignatius in eâ Hiſpaniarum regione, quæ ad Pyrenæum pertinet, ad oppidum Aſpeithiæ Pampilonenſis Diœceſis, anno Domini milleſimo quadringenteſimo nonageſimo primo, ex Beltramo Loyola, & Mariâ Sanchez nobilibus, Catholicis, & piis parentibus: qui ſimili pietate filium educandum curarunt. Adoleſcens ille factus, cùm eſſet eximiâ & animi & corporis indole, miſſus fuit in claræ ſimiliter memoriæ Ferdinandi Regis Catholici Curiam: ubi cùm inter honorarios pueros aliquamdiu manſiſſet; ad tunc exiſtentem Navarræ Proregem, in Civitate Pampilonenſi degentem, ſe contulit, & rei militari operam dare cœpit. Cumque dicta Civitas ab exercitu Gallorum obſideretur; ipſi Ignatio ante alios dimicanti lapis, ex muro bombardæ vi excuſſus, lævam læſit tibiam; dexteram verò ita confregit, ut ſemivivus corruerit: quorum vulnerum acerbam, gravem, & diuturnam curationem ita patienter tulit, ut omnibus eſſet domeſticis admirationi. Cumque eidem, in lecto affixo, libros profanos, tunc ſic Deo volente, non repertos, petenti, nonnulli pii libri, legendi cauſſa, porrecti fuiſſent,

VRB. VIII. ex eorum lectione tam ardenter fuit incenſus, ut ingenti ſui odio concepto, decreverit Chriſti, & Sanctorum veſtigia ſequi, Hieroſolymam proficiſci, ut ſacra illa loca veneraretur, & fideles in ſpiritu promoveret, ac infideles ad Evangelium adduceret. Curatis ergo vulneribus, patriam, parentes, res omnes fluxas, & caducas reliquit: & Chriſto deinceps militaturus ad Monaſterium B. Mariæ & Monte Serrato Ordinis S. Benedicti Vicenſis Diœceſis perrexit: ibique generali confeſſione peracta, gladio & pugione in templo ejusdem Monaſterii ſuſpenſis, aſpera talari tunica indutus, fune præcinctus, nudo capite, baculum manu geſtans, totam eam noctem, cui dies feſtus Angelicæ ſalutationis illuxit, ante aram ejusdem B. Mariæ Virginis inter preces, & lacrymas vigilavit, ſeque penitùs divino cultui, novum exinde militiæ genus ſecuturum, addixit. Minoreſſam inde vicinum oppidum petiit: & ad hoſpitale S. Luciæ divertit: & in eo, & quodam ſpecu, ad præterfluentis amnis ripam ſito, faciens dignos pœnitentiæ fructus, pauperem atque aſperam vitam tranſegit inter egentes, & ſordidos homines, quibus etiam humillimis inſerviebat obſequiis. Poſt aliquod verò tempus Almam Vrbem noſtram, & ſucceſſivè Venetias, ac poſtmodùm Hieroſolymam contendit: & perluſtratis ſacris locis, ibidem permanere, & animarum ſaluti incumbere vetitus, rediit ad partes Hiſpaniarum. Et quò meliùs poſſet in ſpiritu proximis utilitatem afferre, triginta jam natus annos, Grammaticæ primò in Civitate Barcinonenſi, & deinde Compluti Philoſophiæ & Theologiæ per annum cum dimidio operam dedit: ac demum Pariſiis omnia illa ſtudia repetiit, ex eleemoſynis victitans, & officia caritatis, humilitatis, & pœnitentiæ non intermittens: ſociis ejusdem propoſiti, inter quos fuit Franciſcus Xaverius, vir ſanctus, & Indiarum Apoſtolus, collectis: & voto cum eis nuncupato, ut conſummatis ſtudiis inceptis, Evangelica contenti paupertate, Hieroſolymam omnes adirent; unanimi ac ſummo conatu ſaluti proximorum inſervituri: quòd ſi per annum navigandi ſe non offerret occaſio, vel Hieroſolymis permanere prohiberentur; illo voto abſoluti Romam irent, & ſuam ipſorum operam Summo Pontifici in auxilium ſpirituale proximi offerrent. Verùm cùm ex ſtudiorum laboribus, & vigiliis gravem ſtomachi morbum Pariſiis contraxiſſet; juſſu medicorum, & ex ſociorum conſilio, in patriam rediit, anno ejusdem Domini milleſimo quingenteſimo trigeſimo quinto: ibique per tres men-

menſes in hoſpitali S. Mariæ Magdalenæ, oſtiatim victum emendicans, & pauperibus inſerviens, tempus ſedulò traduxit. Quo tranſacto, cùm convaluiſſet, Venetias, quò ſocii ex compoſito venire debebant, etiam ipſe profectus, in eâ civitate ad Sacerdotium promoveri voluit: & paupertatis, caſtitatiſque in manibus Hieronymi Veralli Archiepiſcopi Roſſanenſis, in eâ tunc Sedis Apoſtolicæ Nuntii, votum emiſit. Et elapſo anno inter eos condicto, & navigatione in Palæſtinam, propter pacem inter Turcas & Venetos per id tempus ſublatam, interclusâ; Romam cum ſociis venit, anno milleſimo quingenteſimo trigeſimo ſeptimo: ubi à quondam Quirino Garzonio Romano cive, in quadam ipſius Garzonii vineâ ſub Monte Pincio receptus hoſpitio, conſtitutam operam piæ ſimiliter memoriæ PAVLO III, pariter prædeceſſori noſtro, ad animarum ſalutem obtulit paratiſſimam. Quam cauſſam quò uberiùs & cumulatiùs tractare poſſet, dictam Societatem à ſe inſtitutam, ad tria cum aliis Religionibus communia vota quarto adjuncto, per quod peculiarem polliceretur Romano Pontifici obedientiam in miſſionibus, non petito viatico, etiam ad Infideles, Turcas, Hæreticos, Schiſmaticos, & quoſcumque alios obeundis, à prædicto PAVLO III prædeceſſore confirmandam curavit: eamque poſtmodùm optimis etiam conſtitutionibus & legibus ſtabilivit: & in Præpoſitum generalem electus ſummâ cum prudentiâ & probitatis laude moderatus eſt. Ac poſt multos labores, IESVM appellans, in eadem Vrbe piè obdormivit in Domino, pridie Kalendis Auguſti anni ejuſdem Domini milleſimi quingenteſimi quinquageſimi ſexti. Vir verè, quem prælegerat Dominus, ut eorum Dux foret, qui portarent ejus ſanctiſſimum nomen coram gentibus, & populis: & infideles ad veræ fidei cognitionem inducerent, ac rebelles hæreticos ad illius unitatem revocarent, ſuique in terris Vicarii auctoritatem defenderent. Ornavit enim illum Dominus magnitudine, & excellentiâ Fidei, & maximâ Spe communivit, ut ſatis ſuperque ejus teſtantur actiones. Aſſiduum autem obſequium, quod pauperibus, & ægrotis exhibuit in hoſpitalibus; & eleemoſynarum diſtributio, quas à piis perſonis ſuo ipſius ſtudio corrogabat; maxima etiam cura & ſtudium, quod jam inde à principio ſuæ converſionis in eo poſuit, ut rudes & pueri doctrinam Chriſtianam perdiſcerent; & detentorum in carcere viſitatio ac ſublevatio, quam inſtituit & exercuit accuratè; nec non per univerſum terrarum orbem miſſiones, quas fecit; & Domus, Eccleſiæ, & Collegia, quæ erexit; & in dictâ Vrbe, præter ſcholas VRB. VIII.

Digitized by Google

VRB. VIII. Grammaticæ, & humaniorum litterarum, quas gratis aperuit, Collegium Grammaticum, ac Orphanorum, & Catechumenorum domus, & S. Marthæ, ac S. Catharinæ Monaſteria, aliaque loca pia, quæ excitari curavit; & diſſidentium reconciliatio; ſalubria conſilia data; & ſpiritualia exercitia ab eo compoſita; Sacramentorum frequentationes procuratæ; injuriarum denique remiſſio, & pro inimicis oratio, quàm ardenter amaret proximum propter Deum, planè demonſtrant. Deum autem ipſum quantopere diligeret, patet ex illâ ſummâ curâ & diligentiâ, quâ ſtuduit propter Deum proximo in ſpiritualibus & temporalibus ſemper benefacere: & ex maximâ vigilantiâ, quâ curavit cor ſuum mundum cuſtodire. A ſuâ enim converſione nullum in eo deprehenſum eſt dictum, factumve, quod cenſeri poſſet eſſe peccatum mortale: omnes ſuas cogitationes, verba, & opera in Deum tamquàm in finem referebat, & ad Deum, & Dei gloriam & honorem deſtinabat. Atque hæc verba, videlicet, *Ad majorem Dei gloriam*, uti ſymbolum in ore ſemper habebat. Prudentia quoque fuit in eo admirabilis. In negotiis enim ad Dei honorem peragendis priùs quidem omnia Deo commendabat; deinde ſolerti habitâ conſultatione, & rationibus ad examen vocatis, congruentia ad optatum finem adhibebat præſidia, & eo pacto contingentia mala facilè declinabat. Ejus erga Deum & homines juſtitiam, aſpera vita, & voluntariæ pœnitentiæ, quibus offenſo jam Deo ſatisfacere ſe putabat, ſpiritus devotio & religio, quâ Deo reddidit debitum cultum & honorem; gratitudo quoque, quam erga ſuos & Societatis benefactores continuò oſtendit, & pura veritas, quæ ex ejus ore ſine ullâ fallaciâ, fuco, fictione, aut obſcuritate procedebat, cum cordis puritate & ſimplicitate ſatis commendant. Animi præclara magnitudo ex pœnitentiis, obſequio erga ægrotos, ex operibus caritatis, à quibus propter labores & difficultates, irriſiones, injurias, & contumelias non receſſit; ſed in illis conſtanter uſque ad optatum finem perſeveravit; Patientia verò admirabilis, & manſuetudo ex multis & ingentibus laboribus, ex opprobriis, confuſionibus, & perſecutionibus, libenter & alacriter pro Dei amore perpeſſis, ex gratiarum actione in maledicentes relatâ, & beneficiis in injuriantes collatis apparent. Iejunium ipſe adeò coluit, ut eo tempore, quo fuit Minoreſſæ, & Barcinonæ, per totam jejunans hebdomadam, exceptis diebus Dominicis, ſolo pane veſceretur, & aquam biberet: & propter continuatas orationes, & abſtinentias ſemel & iterùm debilis ac ferè ſine viribus

bus eſt inventus. Caſtitatis fuit adeò diligens cuſtos in ſe, & in aliis, ut in Conſtitutionibus Societatis voluerit illam ſuis eſſe tam perfecte ſervandam, ut eniti debeant corporis mentiſque munditiâ, Angelicam puritatem imitari. Profundæ etiam Humilitatis non obſcura dedit indicia, dum ſe ad novæ vitæ genus accingens, noluit ſuum audire germanum, ſibi familiæ nobilitatem, opes, & in militia ſtrenuitatem, ac futuram inde gloriam repræſentantem: ſed ſtatim atque ex morbo & vulnere convaluit, ſæculo nuntium remiſit. Idem etiam denotatur, quia in patriam valetudinis cauſſa rediens, cùm ſe à quodam jam cognitum eſſe animadvertiſſet, timens honorem, quem & germanum, & incolas Aſpeithiæ ſibi exhibituros eſſe intelligebat, noluit cum eo, à quo cognitus fuerat, via recta Aſpeithiam proficiſci, ſed per montes, & ſemitas obliquas ſolus illuc acceſſit: & nobile palatium cum vilitate humilis hoſpitalis libentiſſimè commutavit: nulliſque precibus adduci potuit, ut domum paternam ingrederetur. Denique non ſolùm vanam mundi gloriam, ſed ſe etiam ipſum egregia magnanimitate contempſit. Renuntiatus enim Præpoſitus Generalis Societatis, tamdiu id muneris ſubire recuſavit, quoad ejus Confeſſarius ei, ut demandatum reciperet officium, imperavit. Et poſt receptum munus, ut eos, quos in Conſtitutionibus ad humilitatem hortatur verbo, firmaret exemplo; primùm quidem in coquinæ miniſteriis aliquot verſatus eſt dies: tum docere aggreſſus eſt pueros & rudes doctrinam Chriſtianam. Excellentem verò famuli ſui ſanctitatem comprobari voluit etiam Altiſſimus ſupernaturali ſplendore vultus, quem dum viveret aliquando viderunt B. Philippus Nerius, & quondam Oliverius Manareus Flander, ejuſdem Societatis religioſus; ac teſtimonio miraculorum: quorum plura etſi ab eo vivente facta in proceſſibus recenſentur, inſigniora tamen poſt ejus felicem dormitionem edita probantur. Iſabella enim Rebelles Monialis, Ordinem S. Claræ in monaſterio S. Eliſabethæ Barcinonenſi ejuſdem Ordinis expreſſe profeſſa, annos nata ſexaginta ſeptem, dum aliquid operis alto in loco molitur, repentè tam gravi caſu ad terram eſt collapſa, ut coxendicis, ſeu femoris os, quod maximum eſt in humano corpore, totum fuerit confractum: & per quadraginta dies & ultrà adhibitis per Medicum & Chirurgum, eventu planè irrito, medicamentis; ac dolore, & febri, quæ ex confractione ſupervenerant, non ceſſantibus, ægrota apud omnes erat citra ullam ſalutis opem, quæ ſaltem naturalibus

VRB, VIII.

para-

VRB. VIII. parari poſſet remediis, ut eadem die moritura crederetur: petita tamen pia cum religione, & impetrata reliquia B. Ignatii, & ſuper coxendicem applicata, ſtatim ſana eſt reddita: & coxendicem, ac tibiam, priùs tumentem atque immobilem, expeditè ac ſine dolore movere cœpit: & die proxima ſurrexit, ac liberè & perfectè ambulavit. Ioannes Leida Majoricenſis in valdè acutam & periculoſam febrim inciderat: augebat periculum maxima ſtomachi nauſea: poſt duodecimum, vel tertiumdecimum diem aucto periculo cùm Deo ſeſe per merita B. Ignatii impenſe commendaſſet; ſequenti nocte ſomno excitatus, magno ſplendore circumfuſum cubiculum vidit: & uxorem inclamans, Nonne, inquit, vides me à B. Ignatio ſanatum? & illuceſcente die ſanus & valens ſine alicujus auxilio è lecto ſurrexit, & veſtibus ſe induit, ac in gratiarum actionem templum Societatis expeditè adiit. Hieronymus Honuphrius Etruſcus, incola oppidi Gandiæ, Valentinæ Diœceſis, puer decennis, cùm lethale in ſupercilio prope tempora vulnus accepiſſet, propter quod totius oculi tumor, & vehemens febris acceſſerant; & poſt adhibita per menſem integrum per Chirurgum, ex artis præſcripto, medicamenta, vulnus non ſolùm non ſolidaretur; ſed adeò latum & profundum eſſet, ut linamentum digitale inſerendum eſſet; ac tanta ſanies & putredo flueret, ut Chirurgus ipſe miraretur, & crederet os aliquod intus confractum; & alterum Chirurgum etiam vocari juſſiſſet, & ambo coram infirmo conveniſſent; remotis faſciis, quibus vulnus erat opertum & obligatum, præter omnem expectationem, meritis B. Ignatii, cui mater pueri voto jam facto illum commendaverat, vulnus illud penitùs obductum, clauſum, & ſolidatum invenerunt. Magdalena Talavera, in eodem oppido Gandiæ commorans, cùm per tres annos gravibus laboraſſet obſtructionibus, quæ in hydropiſim, quam confirmatam appellant, terminaverant; ejusque ventrem adeò tumentem, & inflatum reddiderant, ut ſe de loco ad locum movere non poſſet, niſi permoleſtè; videns remedia per duos Medicos adhibita ſibi nihil profuiſſe, ad divina confugit ſubſidia: & voto Deo facto, ac imagine dicti Beati ventri admota, ſtatim meliùs ſe habuit, depulſusque eſt morbus obſtructionis, & hydropiſis; ita prorſus, ut intra tres, vel quatuor dies detumuerit venter, & exinde illa ſe benè habuerit. Ferdinandus Pretel de Mendoza, cùm in febrim incidiſſet tertianam, quæ mox in duplicem, deinde in peſtilentem unà cum mentis ſtupore, & extraordinariis horroribus, ex humorum abundantiâ, & virium naturalium

defectu

Digitized by Google

defectu accidentibus, degeneraverat; & multis purgationibus incaſſum VRB. VIII. adhibitis, vis morbi adeò aucta eſſet, ut à Medicis deſtitutus in ſupremo jam mortis diſcrimine verſaretur; ritè confeſſus, & communione inſtructus, ac ſacro perunctus oleo, manibus tenens imaginem B. Ignatii, quam collo pendentem geſtabat, & ex toto corde illi ſe commendans convaleſcere cœpit, & morbo eſt liberatus. Anna Barzellona ferè ſexagenaria, cùm toto biennii ſpatio morbo paralyſis graviter vexata immobilis eſſet ad omne opus laboris; & gradus aſcendere, aut ex illis deſcendere non poſſet, niſi ſcipionibus innixa; & inſuper novus apoplexiæ in altero latere morbus acceſſiſſet; humanis remediis omnino deſtitutam ſe intelligens, voto nuncupato meliùs ſe habere cœpit: & toto illo die, ac nocte inſequenti inchoata valetudo ita eſt aucta, ut jam illuceſcente manè ſana omnino ad Eccleſiam Collegii dictæ Societatis accurrerit expeditiſſimè, gratias Deo, ac B. Ignatio redditura. Ioannæ quoque Claræ & Noqueræ, mulieri Majoricenſi, annos natæ quinquaginta ſex, cæcitate laboranti videndi facultatem reddidit B. Ignatius. Bartholomæus Conteſti Chirurgus adeo acerbis & diuturnis capitis doloribus opprimebatur, ut præ nimio dolore ſæpe ad terram allideretur: acceſſit in oculorum altero tam gravis inflammatio, ut alterum etiam divexaret; ita ut ne tenuiſſimum quidem lucis radium perferre, aut aliquantulum quieſcere poſſet: ob idque in tenebroſo conditus cubiculo inde non egrediebatur: & eo deventum eſt, ut ex intolerando dolore non dubitaret affirmare, quod ſi quidam Chirurgus jam defunctus in humanis ageret, oculum ſibi erui juſſurus eſſet: religione demum eximia erga beatum iſtum incenſus, illius reliquiam ad ſe afferri juſſit: & in puncto, quo fuit illa delata, bene ſe habuit, capitis & oculorum ceſſavit dolor, viſum recuperavit, & lucis ſplendorem ſine ulla offenſione ſuſtinuit. Vtque intelligeretur ſubitam curationem divinæ virtuti, atque interceſſioni B. Ignatii tribuendam eſſe: bis, terve ſacra Reliquia è cubiculo exportata, dolor rediit: eademque in cubiculum reducta, illico morbus diſceſſit: quo facto admonitus Bartholomæus, ſacram Reliquiam penes ſe retinuit: atque ita intra tres, vel quatuor dies ita perfectè ſanatus eſt, quaſi numquam ægrotaſſet. Quo audito Columna Cortei & Vich, quæ capitis dolore ita vexabatur, ut neque noctu quieſceret; & ſuperveniente in uno oculorum tanto cruciatu, ut palpebram attollere non poſſet; & cæca denique remanſiſſet;

Digitized by Google

VRB. VIII. ſet; miſit, qui eamdem Reliquiam ad ſe deferret: qua allata, & ſuper oculos, prævia invocatione ejuſdem Beati, impoſita, palpebra, quæ prius per Chirurgos aperiri non poterat, confeſtim ultro, ac per ſe cœpit aperiri: ceſſavit dolor, lucis ſplendorem Columna pertulit, & intra tres dies paullatim viſum omnino recuperavit, & perfecte convaluit. Ioanna quoque de Aragona & Pignatella, Ducissa Terræ-novæ, quæ quatuor jam menſes vehementiſſimo dolore cruciabatur ex tumore & duritie alterius mamillæ; eoque reducta erat, ut neque pedes, neque brachia movere poſſet, quin ſibi viſcera transfigi quodammodo viderentur; ad opem ejuſdem Beati confugiens, & illius imaginem religioſe de mane venerata, & illi ſe commendans, veſpere ejuſdem diei ſana ſine tumore, ſine duritie, & ſine ullo doloris ſenſu reperta eſt. Demum his, & quamplurimis aliis permotus idem GREGORIVS prædeceſſor, ex antiquo Romanorum Pontificum prædeceſſorum noſtrorum, tunc ſuorum, inſtituto, publico prius, in quo præter prædictos Cardinales, etiam Venerabiles fratres noſtri Patriarchæ, Archiepiſcopi, & Epiſcopi, ac alii Romanæ Curiæ Prælati, & dicti GREGORII prædeceſſoris familiares dilecti filii convenerunt; & dilectus filius Nicolaus Zambeccarius, Aulæ Pontificiæ Conſiſtorialis Advocatus, dicti B. Ignatii merita, & Principum ac populorum ſuper hujusmodi Canonizatione vota retulit; & ſucceſſive altero, quod ſemipublicum vocant, in quo prædicti omnes, ac etiam Sedis Apoſtolicæ Notarii, & cauſſarum dicti Palatii Auditores dilecti filii interfuerunt; & omnes, quod dictus B. Ignatius canonizandus eſſet, publicis ſuffragiis judicarunt; convocatis Conſiſtoriis, toto cordis affectu exultans in Domino, eumdem B. Ignatium, una cum BB. Iſidoro Agricola, & Franciſco Xaverio inter Sanctos referendum duxit. Præſcripto itaque Canonizationis die in feſto S. GREGORII Magni nuncupati, quarto videlicet Idus Martii, Pontificatus ipſius GREGORII prædeceſſoris anno ſecundo; iterum dictus GREGORIVS prædeceſſor eſt hortatus ad iteratas preces, jejunia, & eleemoſynas: ut in tanto opere exequendo, lumen ejus, qui lucem habitat inacceſſibilem, implorarent ad ea peragenda, quibus divinæ gloriæ honor, & Catholicæ Eccleſiæ fides augeretur. Omnibus vero juxta Sanctorum Patrum traditiones, ſacrorumque Canonum inſtituta, & Romanæ Eccleſiæ conſuetudinem rite & recte peractis, dicta die IV Idus Martii, idem GREGORIVS prædeceſſor ad Principis Apoſtolorum baſilicam cum Cardinalibus, Patriarchis, Archiepiſcopis, Epiſcopis, Prælatis,

latis, & ipſius GREGORII prædeceſſoris familiaribus prædictis; nec non VRB, VIII. dilectis filiis Clero ſæculari & regulari, ac maxima populi frequentia, convenit: & poſt iteratas primo, ſecundo, ac tertio pro Canonizationis decreto petitiones per dilectum filium noſtrum, tunc ſuum, Ludovicum tituli S. Mariæ Tranſpontinæ Presbyterum Cardinalem Ludoviſium nuncupatum, nomine prædictorum, qui pro ea inſtiterant; poſt ſacros Hymnos, Litanias, aliasque preces, & poſt imploratam Spiritus ſancti gratiam, ad honorem Sanctiſſimæ & individuæ Trinitatis, & fidei Catholicæ exaltationem, & Chriſtianæ Religionis augmentum, auctoritate ejusdem Dei omnipotentis Patris, & Filii, & Spiritus ſancti, & BB. Petri & Pauli Apoſtolorum, decrevit & definivit, dictum Ignatium Lojolam, prædictæ Societatis fundatorem, ac BB. Philippo, necnon Thereſia, Sanctum, & Sanctorum Catalogo adſcribendum & aggregandum eſſe, prout adſcripſit & aggregavit: ſtatuens, ut ab univerſis Chriſti fidelibus in ejus honorem Eccleſiæ, & altaria, in quibus ſacrificia Deo offerantur, ædificari; & quolibet annò, dicta die illius obitus pridie Kalend. Auguſti, feſtum ipſius, & officium, tamquam de Confeſſore non Pontifice, ad formam in Rubricis Romani Breviarii præſcriptam, ſolemniter celebrari poſſint. Inſuper eadem auctoritate omnibus utriusque ſexus Chriſti fidelibus vere pœnitentibus & confeſſis, qui annis ſingulis ipſius feſto ad ſepulcrum, in quo corpus ejus requieſcit, viſitandum acceſſerint, unum annum, & quadraginta dies; iis vero, qui in ejusdem feſti octava id fecerint, etiam quadraginta dies de injunctis eis, aut alias quomodolibet debitis pœnitentiis miſericorditer in Domino relaxavit. Et decantato ſolemniter hymno, *Te Deum laudamus*, & divinâ ope implorata, S. Ignatii & aliorum Sanctorum prædictorum meritis, per peculiarem ad id orationem, quam dictus GREGORIVS prædeceſſor pie & ſolenniter recitavit; ſacroſanctum Miſſæ ſacrificium ſolemni pompa & ritu, cum eorumdem Sanctorum commemoratione, ad altare Principis Apoſtolorum celebravit: & omnibus Chriſti fidelibus tunc præſentibus plenariam omnium peccatorum ſuorum indulgentiam & remiſſionem, ad Dei laudem, & gloriam Sanctorum ejus, impertitus fuit. Ne autem de decreto, definitione, adſcriptione, aggregatione, ſtatuto, relaxatione, impertitione, aliisque præmiſſis, pro eo quod ſuper illis ipſius GREGORII prædeceſſoris litteræ, ejus ſuperveniente obitu, confectæ non fue-

Digitized by Google

VRB. VIII. runt, valeat quomodolibet hæſitari; Volumus, & Apoſtolicâ auctoritate decernimus, quod decretum, definitio, adſcriptio, aggregatio, ſtatutum, relaxatio, impertitio, aliaque præmiſſa à dicta die IV Idus Martii ſuum debitum ſortiantur effectum, ac ſi ſuper illis ipſius GREGORII prædeceſſoris litteræ ſub Datum ejuſdem diei confectæ fuiſſent, prout ſuperius enarratur: quodque præſentes noſtræ litteræ ad probandum plene decretum, definitionem, adſcriptionem, aggregationem, ſtatutum, relaxationem, impertitionem, & alia præmiſſa ubique ſufficiant: nec ad id probationis alterius adminiculum requiratur. Ceterum, quia difficile foret præſentes noſtras litteras ad ſingula loca, ubi opus eſſet, deferri; Volumus, ut earum exmplis, etiam impreſſis, manu publici Notarii ſubſcriptis, & ſigillo alicujus perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ munitis, eadem ubique fides adhibeatur, quæ ipſis præſentibus adhiberetur, ſi eſſent exhibitæ, vel oſtenſæ. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam utriusque voluntatum noſtrarum, & decreti infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac BB. Petri & Pauli Apoſtolorum ejus, ſe noverit incurſurum. Datum Romæ apud S. Petrum anno Incarnationis Dominicæ milleſimo ſexcenteſimo vigeſimo tertio, VIII Idus Auguſti, Pontificatus noſtri anno primo.

† Ego Vrbanus Catholicæ Eccleſiæ Epiſcopus.

†
† Ego Franciſcus Maria Epiſcopus Oſtienſis Cardinalis à Monte.
†
†

†Ego

† Ego Oct. Epiſcopus Præneſtinus Cardinalis Bandinus.
† Ego Ioannes Baptiſta Epiſcopus Albanenſis Cardinalis Detus.
†
† Ego A. tit. S. Laurentii in Lucinâ Presbyter Cardinalis Perettus.
† Ego B. tt. S. Mariæ Tranſtiberim Cardinalis Bevilaqua.
†
†
†
† Ego Dominicus SS. Apoſtolorum Cardinalis Gimnaſius.
† Ego C. Cardinalis tit. S. Cæſarei Madrutius.
† Ego S. tit. S. Chryſogoni Presbyter Cardinalis Burgheſius, major Pœnitentiarius.
† Ego Io. Garſia tit. SS. Quatuor Coronatorum Presbyter Cardinalis Millinus.
† Ego M. tt. SS. Quirici & Iulittæ Presbyter Cardinalis Lantes.
†
† Ego Io. B. tit. S. Cæciliæ Presbyter Cardinalis Lenius.
†
†
†
† Ego D. tit. S. Martini in montibus Cardinalis Rivarola.
†
†
†
† Ego G. tit. S. Crucis in Hieruſalem Presbyter Cardinalis Borgia.
† Fr. Felix tit. S. Anaſtaſiæ Presbyter Cardinalis Aſculanus.
†
† Tib. tit. S. Priſcæ Presbyter Cardinalis Mutus.
† Ego Gabriel tit. S. Bartholomæi in Inſula Presbyter Cardinalis de Trejo.
†
† Ego I. tit. S. Sabinæ Presbyter Cardinalis Sabellus.
† Ego M. tit. S. Mariæ de Pace Presbyter Cardinalis Kleſelius.
†
†

Digitized by Google

VRB. VIII. † Ego S. Presbyter Cardinalis S. Suſannæ S. R. E. Bibliothecarius.

†

†

†

† Ego Guido tit. S. M. de populo Presbyter Cardinalis Bentivolus.

†

†

†

†

†

† Fr. Deſiderius tit. S. Clementis Presbyter Cardinalis de Cremona.

†

† Ego Ludovicus Presbyter Cardinalis Ludoviſius tit. S. Laurentii in Damaſo S. R. E. Vicecancellarius.

†

†

†

†

† Ego Coſmus tit. S. Pancratii Presbyter Cardinalis de Torres.

†

†

†

†

† C. S. Nicolai in carcere Tulliano Diaconus Cardinalis Pius.

† M. S. Euſtachii Diaconus Cardinalis de Sabaudia.

†

† Ego Alexander S. Mariæ in Coſmedin Diaconus Cardinalis Vrſinus.

†

†

ū

†

† Ego Franciſcus S. Angeli in foro Piſcium Diaconus Cardinalis Boncompagnus.

† Ego

Digitized by Google

† Ego Hipp. S. Mariæ novæ Diaconus Cardinalis Aldobrandinus, S.R.E. Camerarius. VRB. VIII.

†

†

Ioſeph Anſelmus.

G. Montanus.

Locus † plumbi.

Regiſtrata in Secretaria Brevium.

BVLLA
CANONIZATIONIS
S. FRANCISCI XAVERII.

VRBANVS *Epiſcopus, Servus ſervorum Dei, Ad perpetuam rei memoriam.*

RAtioni congruit, & convenit æquitati, ut ea, quæ de Romani Pontificis providentia proceſſerunt, licet ejus ſuperveniente obitu litteræ Apoſtolicæ deſuper confectæ non fuerint, ſuum debitum conſequantur effectum. Dudum ſiquidem felic. record. GREGORIVS Papa XV prædeceſſor noſter pie præmeditans, quod unigenitus & coæternus æterni Patris Filius, cum de regalibus Sedibus in hunc mundum, ut ſalutem humani generis operaretur, deſcendiſſet, ſemen bonum verbi ſui in agro orbis terrarum ſeminaverat, ut omnium cæleſtium virtutum, & ad extremum æternæ vitæ fructum credentibus germinaret, quodque cum pro divinæ hujus ſegetis incremento pretioſiſſimum ſanguinem ſuum, ignominiam Crucis voluntarie ſubiens, effudiſſet; ac perfecto demum opere, ad quod miſſus fuerat, ſuper omnibus cælorũ ſublimitatibus ad dexteram Patris in ſæculorum æternitate conſeſſurus aſcendiſſet; plurimos ſervos & amicos ſuos in terris reliquerat, qui laboribus, vigiliis, atque ad ipſius exemplum proprii ſanguinis effuſione, divinam hanc excolentes ſementem, meſſem quam uberrimam in horreum ejus congregarent, ejusq; fines eousq; dilatarent, donec juxta promiſſionem Patris omnes gentes, & termini terræ, darentur ei in hereditatem, & poſſeſſionem.

VRB. VIII. nem. Et quamvis verbum ejus ſemper à generatione in generationem proſperatum eſſet; attamen quando ab æternis temporibus prædeſtinatum beneplaciti ejus tempus advenerat, ut abundare faceret, quaſi imbrem inundantem miſericordiam ſuam magnam ſuper univerſum ſemen filiorum Adam, gloriamque Crucis ſuæ usque ad ultimum terræ, & in mari longe propagaret, vere admirabilis facta erat potentia ipſius, cum revelatis incognitis antea tribubus, & linguis, ac populis, & nationibus meſſem magnam atque uberem aperuerat, atque in ea operarios multiplicaverat, tantaque fructuum abundantia labores eorum compleverat; ut ipſis annuntiantibus Evangelicæ prædicationis ſonus, usque ad extremos orbis terrarum fines penetraſſet, & à Solis ortu usque ad occaſum, ab Aquilone & mari, magnum nomen Domini Dei noſtri in univerſis gentibus redditum eſſet.

Inter ceteros vero, quos ad perficiendum voluntatis ſuæ ſacramentum in tantarum gentium vocatione Dominus præordinaverat, egregius Servus ejus FRANCISCVS XAVERIVS, NOVVS INDIARVM APOSTOLVS, gloria ſanctitatis, & meritorum ſplendore præcipue emicuerat, qui cùm à juventute ſua perfecte coram Deo ambulaſſet; ſpretisque, ac conculcatis divitiis, ac ſæculi dignitatibus, ac ſemetipſo juxta Verbum Domini abnegato, animam ſuam pro nomine Domini noſtri IESV Chriſti tradidiſſet; dignus inventus erat, qui à Spiritu ſancto in tam inſigne opus aſſumeretur, ac tamquam aliorum Dux divina providentia conſtitutus, Apoſtolicis charismatibus affluenter decoraretur, etiam ob ſigna Apoſtolatus, quæ in eo in omni patientia, in ſignis, & prodigiis, ac virtutibus, manifeſta facta erant, novarum gentium Apoſtolus unanimi totius Chriſtiani orbis conſenſu meruerat appellari: ac propterea decebat, ut tantum Dei famulum, qui pro gloria ejus, & animarum D. N. IESV Chriſti ſanguine redemptarum ſalute innumeros maximosque labores atque ærumnas perpeſſus erat, ingentiaque terra marique ſubiverat pericula; quem Deus adeo magnificaverat, ut nomen ejus honorabile eſſet apud omnes gentes, idem GREGORIVS prædeceſſor pro ſuo paſtorali munere vere Sanctum, & electum Dei, in militanti Eccleſia declararet, ejusque virtutes, tamquam eximias, & præcellentes, univerſis Chriſti fidelibus imitandas proponeret, ut populus Chriſtianus actiones ſuas ad honorem Dei (ipſius exemplo) dirigens, eum apud Deum, & Dominum IESVM Chriſtum in ejus neceſſitatibus habere mereretur interceſſorem.

Atque

Atque ut omnes Chriſti fideles promptius ad laudandum Deum omnipotentem, ſecundum multitudinem magnitudinis ejus, excitarentur, devotioniſque ardor erga tantum Dei famulum augeretur, dum ejus in terris cæleſtem, & laudabiliter actam vitam orbi terrarum explicaret, & patefaceret, in primis & ante omnia præmitteret: Quod natus erat inſignis hic Dei ſervus Navarræ in oppido Xaverio Pampilonenſis diœceſis, maternæ ditionis loco, nobilibus ac piis progenitoribus: qui cum ipſum ab infantia timere Deum, ac ab omni peccato abſtinere edocuiſſent, ubi ætas demum adoleverat, Lutetiam Pariſiorum, ſtudiorum gratia eumdem miſerant. Quibus cum alacriter operam daret, poſt haud multum temporis de eo domum revocando pater cogitare cœperat, quod cum tunc in humanis agens Maria Magdalena ejus ſoror, quæ Monaſterium monialium oppidi nuncupati Gandiæ, Ordinis S. Claræ diſcalceatarum nuncupatarum Valentinenſis diœceſis, non ſine ingenti ſanctitatis fama tunc regebat, præſenſiſſet, fratris vocationem divinitus edocta per litteras cum patre vehementius egerat, ut Franciſci ſtudia omni ope etiam cum rei domeſticæ detrimento foveret: eum enim incognitarum gentium Apoſtolum divina providentia præordinatum eſſe prævidebat. VRB. VIII.

Cumque Lutetiæ commoraretur, in familiaritatem S. Ignatii inſinuatus, ac poſtmodum in ſocium ipſius, qui id ardentibus precibus à Deo ad ingentem Eccleſiæ utilitatem præſtandam poſtulaverat, adſcriptus; eoque duce ingreſſus erat arctam viam, quæ ad vitam ducebat. Vt enim ſpiritu vivificaretur, carnem ſuam ad antiquorum ſanctorum Patrum exemplum ſeveriſſime mortificaverat. Interdicto enim ſibi non ſolum carnis & vini, ſed panis etiam triticei uſu, vilibus tantummodo ac inſulſis cibis, iiſque quam parciſſime uſus erat. Quin etiam frequenter integro biduo triduoque ab omni cibo prorſus abſtinuerat. Aliquando vero omnes majoris hebdomadæ dies, uſq; ad Sabbatum Paſchatis jejunus tranſegerat; ſomnoque breviſſimo vires reficere conſueverat, humi, vel lectulo viliſſimis ſtragulis contecto jacens. Corpus ſuum ferreis flagellis adeò diverberabat, ut ſæpè copioſus ſanguis efflueret. Aliquando autem funiculis arctiſſimè conſtrictis lacertis & coxendicibus iter aggreſſus erat. Cumque plures dies in eó cruciatu perſeveraſſet, vincula adeo corpori ejus infixa erant, ut præ doloris magnitudine viribus deſtitutus in via concideret, ac niſi præcipuo Dei beneficio, abſque ullâ humanâ ope diſrupta fuiſſent, de ejus vitâ omni-

VRB. VIII. no deſperatum fuiſſet. Quàm præclare vero in ejus animo reliquæ Chriſtianæ virtutes effulſiſſent; quam potenter ſcuto fidei protectus omnia nequiſſimi ignea tela extinxiſſet, & quàm firmiter in Deo ſperaſſet; & Sacramentorum frequentia,quibus non ſolum ſemetipſum,ſed & alios etiam ſummâ cum devotione,ac indefeſſa aſſiduitate paſcebat: & Verbi Dei aſſidua prædicatio,quâ tam ingentem orbis terrarum partem illuminaverat, inſigniter atteſtabantur. Sed inter ceteras ejus virtutes,quaſi ſidus matutinum præcipue reſplenduerat caritas,quæ in omnibus quidem ejus actionibus, præſertim tamen,cùm ægrotis inſerviret, manifeſtabatur: eo etenim dilectionis ardore erga inopes infirmos, qui in domibus hoſpitalibus morabantur,ſe gerebat,ut rarò ab eis diſcederet,tantaque ſenſuum mortificatione quantumvis ſordidiſſima miniſteria peragebat; ut aquam ſæpius, quâ horribilia & incurabilia ulcera laverat, ebibiſſet. Cùm verò de vitâ periclitaretur, tunc cibi ſomnique prorſus oblitus, & præter proprias vires à Deo confortatus, veluti à commiſsâ cuſtodiâ nec die nec nocte diſcedebat: illiſque ſanctiſſima Eccleſiæ Sacramenta ceteraſque ſpirituales alimonias præbebat. Quæ adeò libenter atque hilariter exequebatur,ut deliciæ ejus,deſervire ægrotis ac morientibus, eſſe dicerentur; & quaſi aliquod talentum,ſibi Divinæ benignitatis munificentiâ creditum, negotiaretur,aſſiduam hanc ergà ægrotos curam ac vigilantiam toto vitæ ſuæ tempore,ubicumque moraretur,exercuerat. Sed & per eamdem caritatem,quæ per Spiritum ſanctum diffuſa erat in corde ipſius, adeò ad Deum accedebat,tantoque ſpiritus fervore in oratione perſeverabat, ut hujusmodi cibo intentus, quo interiorem hominem reficiebat, noctes integras tranſigeret; nec cùm in navi eſſet, atque in aperto vitæ diſcrimine, in ſummis tempeſtatibus verſaretur,deſiſteret,aut quidquam animo commoveretur: fieretque aliquando talis ſuper eum mentis exceſſus, ut oculis in cælum defixis Divinâ vi à terrâ elevaretur, vultu adeò inflammatus, ut Angelicam prorſus caritatem repræſentaret: nec Divini amoris perferre valens incendium, ſæpius exclamaret: Satis eſt, Domine, ſatis eſt. Cùm verò ſacroſanctum Miſſæ celebraret ſacrificium, ſæpenumerò à ſenſibus uſq; adeò abalienabatur; ut nec miniſtri veſtem ſuccutientes, niſi poſt diuturnam moram,eum excitare poſſent. Quin etiam aliquoties altiùs cubito à terrâ elatus, ab universâ adſtantium multitudine miraculi magnitudinem obſtupeſcente, ac Servi Dei ſanctitatem ſuſpiciente conſpectus fuerat; nec ſolùm vigilans

vir

Digitized by Google

vir ſanctus Deum in corde & ore habebat; ſed & dormiens in ipſo requieſcebat: frequenter enim in ſomnis ſanctiſſimum nomen IESV cum ſumma mentis dulcedine proferre audiebatur. Cumque tam ſingularibus floreret virtutibus, atque indies à Deo potioribus augeretur muneribus; non modò non extollebatur, ſed creſcebat in eo ſemper virtus humilitatis, adeò ut infima quæque domus officia ſemper tamquàm omnium poſtremus obiret. Veſtibus vero adeo pannoſis ac vilibus utebatur, ut pueris quandoque deridiculo eſſet. Venerabatur autem eximiè vir Dei non Epiſcopos modò, ſed Sacerdotes quoſcumque; Sancto verò Ignatio, tunc Præpoſito ſuo, non niſi flexis genibus ſcribebat. Honores verò ac laudes hominum adeo horrebat, ut ampliſſimam Apoſtolici Nuntii dignitatem, quâ inſtructus in Indias à Summo Pontifice miſſus fuerat, quàm ſtudioſiſſimè occultaret, nec niſi ſemel eâ poteſtate (neceſſitate coactus) uſus fuerat. VRB. VIII.

Ceterùm tantus vir inſigne ſtadium à Deo conſecutus erat, in quo glorioſè, uſque ad conſummationem curſus & coronam juſtitiæ, decertaret: Cùm etenim clar. mem. Ioannes Luſitaniæ Rex à piæ me. PAVLO Papa III, tunc dicti GREGORII, nunc etiam noſtro reſpectivè prædeceſſore, nonnullos ex Ignatii ſociis poſtulaſſet, quos ad Orientales Indias, ut in vaſtiſſimis illis regionibus verbum Dei diſſeminarent, tranſmitteret: idem Pontifex S. Ignatii hortatu ad tantum opus peragendum Franciſcum Xaverium elegerat, quem etiam Apoſtolici Nuntii dignitate, & ampliſſimâ poteſtate decoraverat. Cumque viatici nomine plurima ei à Prætore Regio pararentur, homo qui pro viatico ac perâ de Dei benignitate, in cujus Evangelii opus ſegregabatur, præſumebat; numquàm adduci potuerat, ut quidquam præter viliſſimum centonem acciperet: & in navi ſuper funem nauticum dormiebat, ac emendicato vivebat: ægrotis in viliſſimis miniſteriis indefeſsâ caritate noctu diuque ſerviebat.

In Indiam ut pervenerat, ſtatim nec modico quidem tempore ad quietem poſt longiſſimam, ac difficillimam navigationem ſumpto, ad prædicandum illis gentibus Evangelium ſe accinxerat, & indutus virtute ex alto, Apoſtolico ſpiritus fervore miniſterium, quod ſortitus erat, tanto cum fructu exequebatur, ut gratiâ Dei efficaciter verbo ejus cooperante, non ſolùm Chriſtianorum mores depravatos ad meliorem frugem paſſim toto Oriente revocaret; ſed multa centena hominum millia, qui in tenebris, &

VRB. VIII. in regione umbræ mortis ambulabant, ad agnitionem veræ lucis perducti, regenerationis lavacro mundarentur. Nam præter Indos, Brachmanes, & Malabares (in quorum regnis Apoſtolica prædicatio, quæ antiquis temporibus illic viguerat, ſed hoſtis humani generis fraude ex omnium memoriâ prorſus abolita erat, Xaverii prædicatione revixerat.) Ipſe primus Paravis, Malais, Iais, Acenis, Mindanais, Malacenſibus, & Iaponibus Evangelium Chriſti annuntiaverat, multique illarum nationum Reges, & Magni Principes, ingenti cum Fidei noſtræ emolumento, ſuavi Chriſti jugo colla ſubdiderant. Incredibilia autem videbantur, quæ propter nomen Domini noſtri IESV Chriſti toleraverat. Per diverſa etenim regna in vaſtis illis orbis terrarum ſpatiis ſemper pedibus etiam ſæpiùs nudis per arenas calidas pergebat, per ſpinas longiſſima itinera conficiebat, contumeliis ſæpenumerò, probris, & illuſionibus, quin etiam verberibus, & lapidibus appetitus, in periculis hoſtium, in periculis itinerum verſatus, ſæpè naufragus, vigilias, frigus, & nuditatem, ſitim, famemque perpeſſus erat, contractis ob aſſiduos ac intolerabiles labores graviſſimis morbis. Nec enim (Apoſtoli exemplo) animam ſuam faciebat pretioſiorem, quàm ſe, dummodo conſummaret curſum ſuum, & miniſterium verbi, quod acceperat, teſtificari Evangelium gratiæ Dei: ſigna verò & prodigia, quibus Dominus Apoſtolorum ſuorum ſermonem in naſcentis Eccleſiæ exordiis confirmavit, ad illius novæ ſobolis incrementum; in manu etiam ſervi ſui Franciſci miſericorditer renovaverat. Subitò enim à Deo diverſarum ac incognitarum gentium linguas, quas non noverat, edoctus diſertiſſimè, quaſi in iiſdem terris educatus eſſet, loquebatur: & acciderat quandoque, ut eum ad diverſarum nationum populos concionem habentem unusquisque eodem tempore lingua ſua, qua natus erat, magnalia Dei loquentem cum ſtupore, & ecſtaſi audiret, eoque miraculo multitudo magna commota reciperet verbum Dei.

Hinc poſt præmiſſa, ad Chriſti fidelium ædificationem aliqua ex inſignioribus prodigiis, quibus prædicationem & geſta ipſius Dominus illuſtraverat, recenſeret. Et primò illud memorandum videbatur, quòd cùm numeroſus Badegarum exercitus in exitium Chriſtianorum à Franciſco baptizatorum immineret, atque omnia atrocitatis exempla ſe in Chriſtianos editurum minaretur; ipſe ſolus Fide armatus, procedens obviam ac ſeverè eorum impietatem increpans; ſteterat illicò immobili veſtigio univerſus

verſus exercitus deterritus,ut milites Ducesque referebant, ab homine quodam magno nigris veſtibus induto,qui juxta Franciſcum ſtabat,cujus majeſtatem ac ſplendorem vultu oculisque micantem ferre non poterant; itaque vir ſanctus, quos Chriſto pepererat, à cæde ac direptione liberaverat. Succeſſivè apud Comorinum promontorium, cùm in quadam Eccleſia ſervus Dei infidelibus concionaretur, ac propter duritiam cordis eorum nihil proficeret: facta oratione, juſſit ſepulcrum, in quo pridie defunctus tumulatus fuerat,aperiri,ac populo ſignificans,ad comprobandam Chriſtianæ Fidei veritatem, mortuum illum Dei voluntate rurſum victurum,linteo,quo cadaver involutum erat,reſciſſo,ac rurſus precibus ad Deum fuſis, mortuo, ut viveret, imperaverat, qui ſtatim ſtupentibus omnibus ſurrexerat vivus. Quo tam inſigni miraculo commoti qui aderant, tum alii multi crediderunt in Deum. Eodem poſteà loco mendicus quidam beato viro occurrerat ulceribus plenus, cujus plagas Franciſcus magno caritatis affectu lavans, atque aquam, quâ eas laverat, ebibens, ac deinde Deum Patrem miſericordiarum, ut illius pauperis miſereretur, orans, è veſtigio ab omni plagâ atque ulcere,Dei munere, pauper ipſe omnino liber ſurrexerat. Sed & puer quidam Mutani in Orientali Indiâ peſtilenti febri vitâ ſublatus,ac linteo inſutus, de more gentis viginti quatuor horis aſſervatus,flentibus parentibus ferebatur ad ſepulcrum: quos ut vir Dei vidit, miſericordiâ motus ſuper eos, Deum omnipotentem, ut puerum vivificaret, genibus flexis precatus fuerat, atque aquâ benedictâ aſperſum,reſciſſo linteo,ſigno Crucis ſignaverat,apprehenſaque manu ejus, in nomine Domini IESV Chriſti, vivum atque incolumem parentibus reſtituerat; erecta in illo loco, ad tantæ rei memoriam conſervandam, ab incolis magna cum celebritate Cruce. Et ſucceſſive apud oppidum Combuture in ora Piſcariæ puer alius in puteum delapſus ſuffocatusque, maximo cum matris & cognatorum ejulatu efferebatur; eumque ex proxima eccleſia Franciſcus occurriſſet, miſertus eorum, in genua provolutus, oculisque in cælum fixis, Deum pro vita pueri precatus, eum apprehenſa manu in nomine Domini noſtri IESV Chriſti ſurgere juſſerat, & confeſtim puer ſurrexerat vivus, quem Sanctus vir reddiderat matri ſuæ, ſtupentibus omnibus, ac maximo cum clamore Deo gratias agentibus; quibus ipſe præcepit, ne cui rem geſtam narrarent. Inſuper dum in Iaponiâ inſulâ Franciſcus Chriſti fidem prædicaret, VRB. VIII.

Digitized by Google

VRB. VIII. acceſſerat ad eum mercator quidam à multis annis cæcus, petens ut ſibi à Deo,ut videret,impetraret: Franciſcus, recitato ſuper eum Evangelio, ſignum Crucis oculis ejus impreſſerat,qui eodem temporis momento lucem amiſſam recuperaverat. Poſtero verò die reverſus ad eum, cum uxore ac univerſa familia, genibus advolutus gratias agens, & Chriſtianam fidem profeſſus ad Baptiſmi gratiam unà cum ſuis omnibus pervenerat. Exierat autem tam illuſtris miraculi fama per omnem terram illam, ac multi relictis idolis ſuis converſi erant ad verum Deum, & IESVM Chriſtum filium ejus.

Cumque ſervus Dei ad Sinas in magna navi,qua quingenti vehebantur,navigaret,ceſſaverant adeo venti, ut quatuordecim diebus navis eodem loco hæſiſſet immota; cumque inter ceteras difficultates aquæ penuriâ valde laboraretur,multique jam ſiti deficerent; vir ſanctus omnia navis vaſa marina aqua impleri juſſerat,fuſiſque inſtanter ad Deum precibus,ſuper ea ſignum crucis fecerat,ac repentè aqua illa ſalſa,dulcis ſalubriſque effecta erat,quo miraculo plures,qui in navi erant,infideles crediderant in Deum: quin etiam aquæ illius, quæ abundè ſuperfuerat, potu plurimi per multas Indiarum provincias variis,quibus vexabantur, morbis ſanati fuerant. Ad eoſdem Sinas contendens,cùm ſæviſſimâ ortâ tempeſtate omnes de ſe actum eſſe exiſtimarent,Gubernator navis, ne repentinæ vis procellæ ſcapham auferret, validis eam rudentibus ad onerariam alligari juſſiſſet; non multò poſt abruptis retinaculis, ſcapham tempeſtas abſtulerat tanto impetu,ut pænè temporis momento omnium conſpectum effugiſſet; & prout quisque cognatos,& neceſſarios in ſcaphâ habebat,certatim eorum caſum deplorare cœperant.Franciſcus ergo univerſos collacrymantes bonum eos habere animum juſſerat,ac prædixerat fore,ut ante triduum filia remearet ad matrem, ſignificans ſcapham,ad onerariam redituram, prout Deo dante apparere viſa fuerat, & rectà ad onerariam tendere & ſponte ad illius latus accedere,atque ita aptè ſe applicare; ut illi omnes, qui in ea erant,commodè excepti fuiſſent,quæ etiam in mediis fluctibus,nemine illam retinente,tamdiu ſteterat,quoad religaretur ad navim, attonitis omnibus ex miraculo remanentibus. Ad Moluchas inſulas etiam Franciſcus advenerat, ubi magno ſpiritus fervore verbum Dei primus annuntiabat, atque in Vrbe Tolo vigintiquinque millia hominum baptizaverat,qui cùm ſuaſu Tyranni cujusdam Chriſti fidem deſeruiſſent, eccleſiam ſolo æquaſſent,

ſent, Cruces, Sanctorumque imagines confregiſſent, & conculcaſſent; Franciſcus zelum Domini zelatus viginti Luſitanos, ac quadringentos circiter indigenas ad ultionem tanti ſceleris incitaverat, eoque Duce, ac victoriæ ſponſore, tam parva militum manus adverſus urbem munitiſſimam, Chriſti rebellem, expeditionem aggrediebatur; ſed cùm prope urbem perveniſſent, ſubſtiterat vir Dei, ac orationi ſe dederat, ſtatimque vicinus mons magnum emiſerat incendium, adeoque ingentem cineris, ac pumicum vim eructaverat; ut urbis, atque arcis, quæ in edito ſita erat, muros æquaſſet, horribiliſque prætereà terræmotus totam urbem concuſſerat, plurimaſque domos ſubverterat; quibus malis exterriti incolæ, deſerta urbe, in proximas ſilvas confugerant. Vrbs itaque à Franciſci militibus facile capta erat. Cives verò ad ejus pedes proſtrati, acceptaque ſalutari pœnitentia, delicti veniam impetrarant. VRB. VIII.

Vlteriùs, cùm inter eaſdem inſulas Franciſcus navigaret, ac ſæviſſima orta eſſet maris tempeſtas; ad eam ſedandam, Crucifixi imaginem, quam collo appoſitam geſtare ſolebat, undis immiſerat, quæ vi procellæ è manibus excuſſa, in profundum maris, non ſine magno ejus mœrore delapſa erat: ſed lætificaverat Dominus animam ſervi ſui; nam cùm ad terram applicuiſſet, ac ſecus littus iter faceret, marinus cancer ex undis ſubito proſiluerat, atque ante pedes ipſius ſteterat, eamdem crucem morſibus elevatam gerens, & Franciſcus in genua provolutus eam devotè ſuſceperat, ac diuturna oratione ob tam egregium munus Deo gratias egerat.

Prophetico etiam ſpiritu Deus ſervum ſuum, quem in lucem gentium dederat, illuminaverat, atque adeò inſigne donum plurimis manifeſtaverat exemplis. Atque inter cetera cum Aceni populi, inter quos & Turcæ erant multi, ſexaginta navium claſſe vecti, Chriſtianorum naves concremaſſent, ac multos crudeliſſimis ſuppliciis affectos enecaſſent, ducenti ac triginta milites in octo naves diſtributi, Franciſco ſuadente, ac in nomine Domini exercituum victoriam promittente, claſſem barbarorum inſecuti erant: transactoque jam menſe, cùm nullus ab ipſis nuntius adveniret, conſternatis omnibus, jamque de civium ſuorum ſalute deſperantibus, Franciſcus in ipſa conflictus hora claſſium congreſſum, ac inſignem Chriſtianorum victoriam, haud ſecus ac ſi præſens eſſet, in concione narraverat, ac diem quo tantæ rei nuntius adventurus eſſet, prædixerat. Quæ omnia cum ingenti omnium admiratione, eo ipſo, quod deſignàrat, tempore, certis nuntiis appro-

probata fuerant. Cumque duæ naves eodem tempore à portu ſolviſſent, prædixerat Franciſcus,ſubortâ magnâ in mari tempeſtate, alteram naufragium paſſuram, alteram verò (& in hac ipſe reperiebatur) extra omne maris periculum in navali diſſolvendam ; quam prædictionem utriusque exitus comprobaverat, cùm alterius fragmenta non multò pòſt conſpecta fuiſſent,altera verò multis tutè peractis itineribus,cùm publicato vaticinio, Sancti Patris navis vocaretur,ac ubicumque appelleret,cum plauſu exciperetur ; demùm poſt multos annos in navali,ut reficeretur,ſubducta,ſponte corruerat.

Graſſante quoque peſtilentiâ in Luſitanorum ac Hiſpanorum claſſibus,quæ ad Amboinam inſulam appulerant , cùm Sanctus vir ægrotis de more miniſtraret,à Ioanne de Arauſio,ut vinum ſibi ad eorum uſum elargiretur, petierat, quod Arauſius gravatim , timens ne ſibi deeſſet, miſerat, quem Dei ſervus admonuerat , ut in caritatis operibus largior eſſe vellet, brevî etenim fore,ut vitâ defungeretur, ejusque omnia bona in uſus pauperum cederent. Cumque poſt non multum temporis ſpatium ad Ternatim inſulam,quæ ducentis ampliùs milliaribus à loco diſtabat,adventaſſet,ac Miſſæ ſacrificium celebraret,verſus ad populum,Orate (dixerat) pro animâ Ioannis de Arauſio,qui modò expiravit,ſtupentibus omnibus,poſt duodecimum demum diem ſupervenerat, qui viſionem ſancti viri veriſſimam fuiſſe, nunciatâ Arauſii morte declaraverat.

Mercatori cuidam Meliapore diſceſſum,ac munuſculum aliquod tamquàm benevolentiæ ſignum à ſe poſtulanti , Servus Dei B. MARIÆ Virginis coronam precariam è collo detractam elargitus erat,affirmans fore,ut quamdiu illam penes ſe haberet,ab omni maris periculo incolumis eſſet evaſurus. A portu itaque mercator ſolvens naufragium fecerat , cumque in tabulata ex lignis raptim compoſita cum nonnullis aliis vectoribus exiiſſet , in alto mari alienato à ſenſibus animo viſus eſſet ſibi cum ipſo ſervo Dei Franciſco in eo loco , in quo coronam precariam præfatam acceperat , colloqui. Quinto demum die,ex quo deſilierat in illa tabulata,ab eâ animi ecſtaſi,velut ab alto ſomno expertectus , cùm neque tabulata , neque ſocii unquam comparuiſſent in littore, Nagapatani prope Meliaporem ſalvum & incolumem ſe repererat.

Petro Vellio autem,qui ſummâ voluntate in quoddam caritatis opus pecuniam viro Dei elargitus fuerat,promiſerat,fore ut numquàm ei neceſſaria deeſſent,ad mortis horam divinitus præcognoſceret ; quorum utrum-

que

que acciderat. Nam quamvis Petrus maxima perpeſſus eſſet rei familia- VRB. VIII.
ris detrimenta; ſemper tamen ab omnibus ſummam liberalitatem expertus erat, ac tranſactis demum multis annis, revelatâ ſibi mortis horâ, ſe in eccleſiâ in feretro compoſuerat, auditaque Miſſa, ac precibus, quas pro animæ ſuæ ſalute recitari juſſerat, ibidem ſtatim in pace obdormiverat.

Demum vir Dei conſummato feliciter peregrinationis ſuæ curſu, fama ſanctitatis clarus, & bonis operibus plenus, cùm ei benedictionem Patriarchæ Abrahæ Dominus ſpiritualiter elargitus eſſet, ut multarum gentium pater efficeretur, & filios, quos Chriſto IESV genuerat, ſuper ſtellas cæli, & ſuper arenam, quæ eſt in littore maris, multiplicatos videret, & ex eis plurimos proprio ſanguine laureatos ad cæleſtia regna præmiſiſſet; ORIENTALIVM INDIARVM APOSTOLVS ab univerſis Indiæ regnis, totoque Chriſtiano orbe appellatus, dum aditum Evangelio in vaſtiſſimo Sinarum Imperio quærebat, aſſiduis laboribus, quos ultra humanas vires pro gloria Dei toleraverat, confractus, in Inſula prope Sinas, die ſecunda Decembris anni Domini milleſimi quingenteſimi quinquageſimi ſecundi, ad cæleſtem gloriam, perpetuò cum Deo regnaturus evolaverat. Defuncti corpus vivâ calce perfuſum, ut exeſa carne, oſſa in Indiam exportarentur, incluſumque arcâ ligneâ ſepultum fuerat, quod poſt quatuor menſes effoſſum ita recens, ac tractabile, veſtimentiſque adeò integris ac ſi nuper eſſet tumulatum repertum extiterat, & quamvis nullo odoramentorum genere curatum fuiſſet; Divino tamen munere eam odorum fragrantiam ſpirabat, ut eſſet ſuper omnia aromata. Calce itaque rurſus injectâ, Malacamque (in Orientali India urbs eſt celeberrima) delatum extiterat; in qua cùm ſæviſſima peſtis plurimos quotidie conficeret, ingenti beneficentia adventum ejus Deus inſigniverat: nam ſacro corpore in urbem illato, adeò omnis contagio deſierat, ut ea deinceps nullus omnino correptus fuiſſet. Arca itaque rurſus aperta, integrum ſicut anteà, eamdemque odoris ſuavitatem diffundens repertum etiam fuerat. Cumque in novo loculo conderetur, ex humero ob arculæ brevitatem paullum compreſſo recens ſanguis effluxerat. Nono demum poſt obitum menſe, ſepulcro iterùm patefacto, rurſus, ut anteà, divinâ virtute à corruptione immune, ac cæleſtibus perfuſum aromatibus inventum, velo, quo facies ejus operta fuerat, ob ingeſtæ terræ pondus recenti cruore con-

VRB. VIII. ſperſo, novâ itaque arcâ ſericâ, aureâque veſte contectâ pretioſiſſimum pignus incluſum, in Indiam ad Coccini portum delatum erat, confluentibus undique ad honorandum communis in Chriſto IESV parentis corpus plurimis earum gentium populis. Inde Goam inſigni celebritate translatum à Prorege, ac omnibus civium ordinibus maxima frequentia, ac devotione exceptum, & in Eccleſia Societatis IESV, ut populorum devotioni ſatisfieret; validis cancellis incluſum, omnium oculis per triduum expoſitum remanſerat, ejusdemque Proregis juſſu ab inſigni medico, deindeque à Vicario Goano viſitatum ac pertentatum, omni ex parte incorruptum, integris etiam inteſtinis compertum fuerat, manante etiam ex parvo inflicto vulnere recenti cruore.

Quo tempore cum mulier quædam, affectu devotionis incitata, ſpecie oſculantis, pedis digitum, ut illum abſcinderet, morſu apprehendiſſet; ſtatim ſanguis effluxerat. Sed Altiſſimi benignitas non his modo mirabilibus Sanctum ſuum in conſpectu omnium populorum mirificaverat; ſed omni tempore ingentia præſtabat beneficia his, qui ejus interceſſionem fideliter implorabant, ut plurimis exemplis, præſertim vero infra inſertis, manifeſtum erat.

Puer quidam Goæ natus, qui utrumque pedem à nativitate adeo aridum, & crura ſicca habebat, ut illis non poſſet inſiſtere, ſed manibus reptare cogeretur; ad ſervi Dei ſepulcrum ab educatrice perductus, ſingulis novem diebus viſitare ſtatuerat. Cumque votum cœpiſſet adimplere, tertia jam die, qua ſepulcrum viſitabat, puer in ejus gremio exiſtens repente ferream ſepulcri cratem manibus apprehendens, ſuis ſtare pedibus, & ambulare cœperat, & ſtatim omnino ſanus evaſerat, & intra novem dies, quos promiſerat, crura carne repleta fuerant, & ſic ſemper valens, & ſanus deinde vixerat. Cottata Indiæ Orientalis civitate unius menſis infans mortuus ad ſepulcrum curatus erat: voverant itaque cum ingenti fide parentes, ſe inſigne donum, ſi puer reviveret, ſepulcro Servi Dei oblaturos, ac Franciſci nomen ei impoſituros; repente infans aperire oculos, brachia, pedeſque movere, ac vagire cœperat, ac paulo poſt non vivum modo, ſed & omnino ſanum atque incolumem filium receperant, redditisque cum ingenti gaudio votis, tam inſigne miraculum per totam illam regionem divulgarant.

In

In eadem Vrbe cæco cuidam Sanctus per quietem apparuerat, eumque monuerat, ut ad eccleſiam ejus viſitandam, oculorum lumen ibi recepturus pergere non differret. Paruerat fideliter homo, ac dum per novem dies ante Franciſci imaginem orabat, repente diſcuſſa omni cæcitatis caligine ſanatus erat, & perfecte viderat. VRB. VIII.

Quin etiam leproſus quidam in eodem loco magna fiducia ad Sancti interceſſionem confugerat, proprioque corpore oleo lampadis, quæ ad ejus imaginem ardebat, peruncto, dum proſtratus orabat, repente à lepra mundatus, atque omnino ſanus effectus erat. Eamdem virtutem experta erat Franciſca Rebelles, quæ à multo tempore ſanguinis fluxum, ac ventris tumorem cum ingenti dolore patiebatur. Lampadis enim ante ejus imaginem pendentis identidem ſe oleo ungens, ſtatim adeo perfecte convaluerat, ut nullas amplius eorum morborum ſenſiſſet reliquias: frequenter enim acciderat, ut lampades ad eamdem Servi Dei imaginem appenſæ, aqua tamen benedicta infuſæ haud ſecus, ac ſi oleo plenæ eſſent; arderent, lucerentque ſtupentibus etiam infidelibus, quos ad tantæ rei miraculum conſpiciendum non ſine magno fidei noſtræ incremento Chriſtiani incitabant. Cum fruſtra omnes medicæ artis opes expertus eſſet Gundiſalvus Coccinenſis civitatis incola, ut inveterato cancri morbo quod pectus ejus aſſiduis doloribus vexabat, mederetur; ad Divinam opem converſus omnipotentis Dei miſericordiam, ut ſe B. Franciſci meritis ſanum faceret, imploraverat. Imaginem igitur ejus ære excuſam ulceri applicuerat: eodemque momento ab omni plaga incolumis evaſerat.

Ejuſdem Vrbis civis Emanuel Rodriguez pedes habebat ulceribus plenos, ac ob nervorum contractionem adeò debiles, ut illis inſiſtere non valeret: quibus malis etiam gravis & periculoſa dyſenteria acceſſerat. Medicis itaque de ejus vita diffidentibus, cum ad interceſſionem famuli Dei Franciſci æger confugiſſet, eadem imagine corpus ſuum in formam Crucis ſignaverat, & aquam, in qua eadem merſa fuerat, ebiberat: talemque Divinæ virtutis ſenſerat effectum, ut intra tridui tempus ab omnibus morbis incolumis, integram conſecutus fuiſſet ſanitatem. Ejuſdemmet Servi Dei imaginis præſentem agnoverat virtutem Maria Diaz: ſeptem etenim annis cæcitatem, ac paralyſim perpeſſa, ſignum Crucis debilitatis membris impreſſerat, eaque ejuſdem imaginis immerſione aqua ſanctificata laverat; needum ſeptem

VRB. VIII. ptem præterierant dies, cum oculorum lumen, ac totius corporis cæleſti dono acceperat incolumitatem.

Hincque factum erat, ut cum tot tantisque ſignis ſeruum ſuum, omnipotens Deus in brachio excelſo clarificaret, & per univerſum jam terrarum orbem tot mirabilium præconia longe lateque diffunderentur, ac propterea non ſolum Chriſti fidelium erga ipſum devotio magna ſuſciperet incrementa; ſed multorum etiam infidelium corda ad agnoſcendum Deum & Dominum noſtrum IESVM Chriſtum illuminarentur; Ioannes Luſitaniæ Rex præfatus, zelo devotionis accenſus inſtiterat, ut à diverſis locorum ordinariis ſuper ejus ſanctitate & miraculis proceſſus fierent. Qui cum diligenter munus ſuum explevillent, ac procedentibus temporibus, omnia acta ad hanc ſanctam Sedem transmiſſa fuiſſent, recol. mem. PAVLVS Papa V, etiam prædeceſſor noſter, tunc ſuus, inſtante pro ſervi Dei Canonizatione etiam cla. me. Philippo III Hiſpaniarum Rege Catholico, deputavit bon. me. Horatium Lancellotum tunc Rotæ Auditorem, eoque ad Cardinalatus honorem ſublimato, dilectum filium Magiſtrum Ioannem Baptiſtam Coccinum, ejusdem Rotæ Decanum, & pariter bon. mem. Franciſcum Sacratum tunc Archiepiſcopum Damaſcenum, & Auditoris Rotæ Locumtenentem, ac deinde S. R. E. Cardinalem; qui & antiquos proceſſus examinarent, & novos auctoritate Apoſtolica faciendos, quatenus ipſis videretur, decernerent, atque omnia eidem PAVLO prædeceſſori una cum eorum ſententia referrent, qui litteras remiſſoriales ad diverſos Prælatos in Hiſpaniarum, Luſitaniæ, ac Indiarum regnis conſtitutos decreverant, atque ipſi interim in Curia novos teſtes examinarant. Cumque præfati Iudices partibus ſuis perfuncti eſſent; eisdem Auditoribus proceſſus à ſe confectos transmiſerant. Qui omnibus ſumma cum maturitate per plurimum temporis ſpatium, ut negotii gravitas poſtulaverat, conſideratis ac perpenſis; eidem PAVLO prædeceſſori retulerant, juxta canonicarum ſanctionum decreta abunde conſtare de vitæ ſanctimonia, ac eximiis virtutibus Servi Dei Franciſci, deque miraculis, quæ tam eo vivente, quam poſt felicem ejus obitum, ejus meritis ac interceſſionibus Deus omnipotens operari dignatus erat, dignumque videri, ſi eidem placeret, ut in ſanctorum Confeſſorum catalogo adſcriberetur: Cum interim præfatus PAVLVS prædeceſſor humanitatis debitum perſolviſſet, & prædictus GREGORIVS prædeceſſor ad ſacrum Apoſtolatus apicem Divinâ providen-

dentia aſſumptus fuiſſet; ac pro parte cariſſimi in Chriſto filii noſtri, tunc ſui, Philippi IV Hiſpaniarum Regis Catholici inſtanter requiſitus eſſet, ut negotium hujuſmodi promovere, ac ad ulteriora procedere dignaretur; accederentque aliorum Principum, ac Prælatorum, ac totius Indiæ Cleri, idem ſuppliciter expoſcentium preces; prædictus GREGORIVS prædeceſſor, ut in re tam gravi ea qua decebat maturitate progrederetur, prædictorum Auditorum relationem ad S. R. E. Cardinales ſacris ritibus præfectos, ut rurſus totum negotium quam diligentiſſime diſcuterent, remiſit. Quod cum illi accurate perfeciſſent, ac pro Servi Dei Canonizatione omnes unanimiter cenſuiſſent; bon. me. Franciſcus Maria Epiſcopus Portuenſis S. R. E. Cardinalis de Monte nuncupatus, totius proceſſus ſummam, & ſuam collegarumque ſententiam, coram dicto GREGORIO prædeceſſore, & venerabilibus fratribus noſtris, tunc ſuis S. R. E. Cardinalibus, de quorum numero tunc eramus, in Conſiſtorio ſuo ſecreto expoſuit. Quibus auditis, reliqui Cardinales ad ulteriora fore procedendum, communi ſuffragio pronuntiaverant. VRB. VIII.

Igitur, cum in publico Conſiſtorio quondam Iulius Zambeccarius, tunc Aulæ Conſiſtorialis Advocatus, plurima de hujus Servi Dei vita & virtutibus enarraſſet, atque ejusdem Hiſpaniarum Regis Catholici preces pro eadem Canonizatione expoſuiſſet, atque ut ad eam procedere dignaretur, humiliter ſupplicaſſet, dictus GREGORIVS prædeceſſor, præfati Regis pietatem, & religionis zelum plurimum in Domino commendans ſuper tanta re eosdem S. R. E. Cardinales, atque Epiſcopos in Romana Curia præſentes conſulturos eſſe reſpondit; atque interim Cardinales & Epiſcopos prædictos intimo cordis ſui affectu vehementer in Domino hortatus eſt, ut in omni humilitate & lacrymis, in jejuniis, & eleemoſynis expoſcerent ab eo, qui eſt via & veritas, ut dirigere dignaretur greſſus ſuos in ſemitis ſuis, ut ingrederetur in veritate ſua, ut quod beneplacitum eſſet in conſpectu ejus, intelligere & perficere, eo auxiliante, valeret.

Sequenti itaque ſemipublico Conſiſtorio, ad quod non Cardinales modò, ſed etiam Patriarchas, Archiepiſcopos, atque Epiſcopos in Curia præſentes convocari mandavit, præſentibusque etiam Sedis Apoſtolicæ Notariis, nec non ſacri Palatii Apoſtolici cauſſarum Auditoribus, cum plurima de egregia viri Dei Franciſci Xaverii vita ac miraculis e-

VRB. VIII. narraſſet, & quanta inſignis hic Dei ſervus pro nomine Domini Noſtri IESV Chriſti pertuliſſet, quantoque cum proventu (Domino incrementum dante) per incognitas nationes, verbum Dei diſſeminaſſet, expoſuiſſet; commemoratis etiam inſtantiis, quæ coram dicto GREGORIO prædeceſſore, tum à Rege Catholico, tum ab aliis etiam Reipublicæ Chriſtianæ Regibus, & Principibus fiebant; cum ſingulorum ſententias requiſiſſet, omnes uno ore benedicentes Deum, qui honorificantes ſe glorificat, ſervum ejus Franciſcum Xaverium canonizandum eſſe, atque inter Sanctos Confeſſores adſcribendum cenſuerunt. Quorum omnium audito conſenſu, exultavit in Deo ſalutari noſtro, gratias agens ei, qui eſt gloria virtutis noſtræ, in cujus beneplacito contra omnes adverſarias poteſtates exaltatur cornu noſtrum: qui Eccleſiam ſuam in diebus iſtis hoc lumine illuſtrare, ac novo patrocinio munire dignatus eſſet. Canonizationis itaque publicavit diem infra ſcriptum, eoſdemque Fratres, ac Filios noſtros paterna caritate monuit, ut bonis operibus inhærentes precarentur Deum miſericordiarum, ut ſuper eos ſereno vultu reſpicere, & eorum actiones ad voluntatem ejus perficiendam dirigere dignaretur.

Demum peractis omnibus, quæ ex ſacris Conſtitutionibus, ac Romanæ Eccleſiæ conſuetudine peragenda erant, quarto Idus Martii, Pontificatus ſui anno ſecundo, in ſacroſancta Principis Apoſtolorum baſilica cum eiſdem Cardinalibus, nec non Patriarchis, Archiepiſcopis, & Epiſcopis Romanæ Curiæ Prælatis, officialibus, & familiaribus ſuis, Clero ſæculari, & regulari, maximaque populi frequentia, convenit. Vbi, repetitis pro Canonizationis decreto, nomine ejuſdem cariſſimi in Chriſto filii noſtri Philippi Hiſpaniarum Regis Catholici à dilecto filio noſtro, tunc ſuo, Ludovico tituli S. MARIÆ Tranſpontinæ, Cardinali Ludoviſio nuncupato, ejuſdem ſecundum carnem nepote, per Iulium Zambeccarium Advocatum prædictum petitionibus; decantatis ſacris precibus, ac Litaniis, & Spiritus Sancti gratia humiliter implorata; ad honorem Sanctiſſimæ & Individuæ Trinitatis, ac Fidei Catholicæ exaltationem, auctoritate omnipotentis Dei Patris, & Filii, & Spiritus ſancti, ac BB. Petri & Pauli Apoſtolorum, ac ſua, de eorumdem S.R.E. Cardinalium, Patriarcharum, Archiepiſcoporum, & Epiſcoporum, in Romana Curia præſentium conſilio, ac unanimi conſenſu glorioſæ mem. Franciſcum Xaverium, de cujus vitæ ſanctitate, fidei ſincerita-

te,

te, ac miraculorum magnitudine, & frequentia plene conſtabat, Sanctum eſſe definivit, & in Sanctorum Confeſſorum catalogo adſcribendum eſſe decrevit, & adſcripſit, illumque ab univerſis Chriſti fidelibus tamquam vere Sanctum honorari ac venerari mandavit, ac ut ab univerſali Eccleſia in ejus honorem eccleſiæ, & altaria, in quibus ſacrificia Deo offerantur, ædificari & conſecrari, & ſingulis annis die ſecunda Decembris, qua ad cæleſtem gloriam vocatus eſt, ejus officium, uti de ſancto Confeſſore, ad præſcriptum Romani Breviarii celebrari poſſet, ſtatuit: eademque auctoritate omnibus Chriſti fidelibus vere pœnitentibus, & confeſſis, qui ſingulis annis eodem feſto die ad ſepulcrum, in quo corpus ejus requieſcit, viſitandum accederent, unum annum, & unam quadragenam: iis vero qui in ejusdem feſti octava, quadraginta dies de injunctis pœnitentiis miſericorditer in Domino relaxavit. VRB. VIII.

Poſtremo, gratiis Deo cum exultatione actis, quod Sanctum ſuum in conſpectu omnium gentium honorificaſſet, ac tam inſigni ſplendore Eccleſiam ſuam decoraſſet, cantata in S. Franciſci honorem ſolemni Sanctorum Confeſſorum oratione, ad altare Principis Apoſtolorum Miſſam celebravit, cum ejusdem Sancti Confeſſoris commemoratione: omnibusque Chriſti fidelibus præſentibus plenariam omnium peccatorum ſuorum indulgentiam elargitus eſt. Ne autem de definitione, decreto, adſcriptione, mandato, ſtatuto, relaxatione, aliisque præmiſſis, pro eo, quod ſuper illis ipſius GREGORII prædeceſſoris litteræ, ejus ſuperveniente obitu, confectæ non fuerunt, valeat quomodolibet hæſitari; Volumus, & Apoſtolica auctoritate decernimus, quod definitio, decretum, adſcriptio, ſtatutum, relaxatio, impertitio, aliaque præmiſſa à dicta die IV Idus Martii, ſuum debitum ſortiantur effectum, ac ſi ſuper illis ipſius GREGORII prædeceſſoris litteræ ſub data ejusdem diei confectæ fuiſſent, prout ſuperius enarratur, quodque præſentes litteræ ad probandum plene definitionem, decretum, adſcriptionem, aggregationem, ſtatutum, relaxationem, & alia præmiſſa ubique ſufficiant, nec ad id probationis alterius adminiculum requiratur.

Cæterum, quia difficile foret præſentes noſtras litteras ad ſingula loca, ubi opus eſſet, deferri; Volumus, ut earum exemplis, etiam impreſſis, manu publici Notarii ſubſcriptis, & ſigillo alicujus perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ munitis, eadem ubique fides habeatur, quæ

 quæ ipſis præſentibus adhiberetur, ſi eſſent exhibitæ, vel oſtenſæ. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtrorum decreti & voluntatum infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac BB. Petri & Pauli Apoſtolorum ejus, ſe noverit incurſurum. Datum Romæ apud S. Petrum anno Incarnationis Dominicæ milleſimo ſexcenteſimo vigeſimo tertio, VIII Idus Auguſti, Pontificatus noſtri anno primo.

† Ego Vrbanus Catholicæ Eccleſiæ Epiſcopus.

†
†
†
†
†
†
†
†
†
†
†

†Ego

† Egô Dominicus tt. S. Laurentii in Lucina Presbyter Cardinalis Ginnaſius. VRS. VIII.

†

†

†

†

† Ego M. tt. SS. Quirici & Iulittæ Presb. Cardinalis Lantes.

†

† Ego P. tt. SS. Nerei & Achillei Presb. Cardinalis Creſcentius.

† Ego A. tt. S. Petri ad Vincula Presb. Cardinalis Cappomus.

† Ego G. tt. S. Crucis in Hieruſalem Presb. Cardinalis Borgia.

†

†

†

†

† Ego Tiberius tt. S. Priſcæ Presb. Cardinalis Mutus.

† Ego R. tt. S. Alexii Presbyt. Cardinalis Vbaldinus.

† Ego Iulius tt. S. Sabinæ Presb. Cardinalis Sabellus.

†

†

†

†

†

†

†

† Ego Guido S. Mariæ de Populo Presbyt. Cardinalis Bentivolus.

†

†

† Ego Iulius tt. S. Mariæ ſupra Minervam, Presb. Cardinalis Rom.

† Ego Fr. Deſiderius tit. S. Clementis, Presbyter Cardinalis de Cremona.

†

†

†

†

†

†
†
†
†
†
†
†
†
† Ego Coſmus tit. S. Pancratii S. R. E. Presbyter Cardinalis de Torres.
†
†
†
†
† Ego C. S. Nicolai in Carcere Diaconus Cardinalis Pius.
†
†
†
†
†
†
†
†
† Ego Hippolytus tt. S. Mariæ Novæ , Diac. Cardinalis Aldobrandinus S. R. E. Camerarius.
†
† Ego A. S. R. E. Diaconus Cardinalis dela Cueva.

A, Hurandus.

G. Montanus.

Locus † plumbi.

Regiſtrata in Secretaria Brevium.

VRBA-

Digitized by Google

VRBANI VIII.
BVLLA I.

Beatificationis B. P. FRANCISCI BORGIÆ III. Generalis Societatis IESV.

ANNO M. DC. XXIV. *die 6. Septembris.*

VRBANVS PAPA VIII.
Ad perpetuam rei memoriam.

IN Sede Principis Apoſtolorum, nullis licet noſtris ſuffragantibus meritis à Domino conſtituti, piis fidelium votis, quibus virtutum Dominus in ſervis ſuis honorificatur, libenter annuimus, eaque favoribus proſequimur opportunis. Sane pro parte dilectorum filiorum Præpoſiti Generalis ac Presbyterorum Societatis IESV Nobis nuper expoſitum fuit, quod ipſi pro eo, quem erga bo. me. FRANCISCVM BORGIAM, ejusdem Societatis, dum vixit, religioſum, ac Generalem Præpoſitum gerunt, devotionis affectu, Officium & Miſſam de eo recitari poſſe ſummopere deſiderant. Ideo Nobis humiliter ſupplicari fecerunt, ut eorum votis hujusmodi annuere de benignitate Apoſtolica dignaremur. Nos igitur Præpoſitum Generalem ac Presbyteros prædictos ſpecialibus favoribus & gratiis proſequi volentes, eorumque ſingulares perſonas à quibusvis excommunicationis, ſuſpenſionis, & interdicti, aliisque Eccleſiaſticis ſententiis, cenſuris, & pœnis à jure, vel ab homine quavis occaſione vel cauſa latis, ſi quibus quomodolibet innodatæ exiſtunt ad effectum præſentium dumtaxat conſequendum, harum ſerie abſolventes, & abſolutas fore cenſentes, hujusmodi ſupplicationibus inclinati, de Venerabilium fratrum noſtrorum S.R.E. Cardinalium ſacris ritibus præpoſitorum conſilio, ut de dicto FRANCISCO BORGIA ab omnibus Societatis IESV hujusmodi Religioſis ubique exiſtentibus, nec non in ditionibus familiæ illorum de Borgia Calend. Octobris, ipſo nempe die ſui obitus, Miſſæ celebrari, ac officium de Communi Confeſſ. non Pont. recitari reſpective, libere & licite valeant, Apoſtolica auctoritate tenore præſentium perpetuo concedimus & indulge-

Officium & Miſſam de B. BORGIA *legere poſſunt Religioſi Societatis Calend. Octobr.*

VRB. VIII. *Non obſtanti-bus, &c.*

mus. Non obſtantibus conſtitutionibus & ordinationibus Apoſtolicis, cæterisque quibuscumque. Volumus autem, ut præſentium tranſumptis etiam impreſſis Secretarii ipſius Societatis vel Notarii publici manu ſubſcriptis, & perſonæ alicujus in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ, vel pro tempore exiſtentis Præpoſiti aut Vicarii Generalis ejusdem Societatis Sigillo munitis eadem prorſus fides in judicio & extra illud ubique locorum adhibeatur, quæ præſentibus adhiberetur, ſi forent exhibitæ vel oſtenſæ, quodque ſi eædem præſentes ad omnia Hiſpaniarum loca ubi opus fuerit opportuno tempore per Tabellarios deferri nequiverint, tunc & eo caſu Præpoſitus ſeu quorumvis Collegiorum ac regularium domorum dictæ Societatis Rectores ſeu Præpoſiti pro præſenti anno dumtaxat diem non impeditam ſibi eligere, in eoque Miſſam & officium de eodem FRANCISCO BORGIA modo & forma præmiſſis celebrare,& recitare libere ſimiliter & licite poſſint & valeant. Dat. Romæ apud Sanctam Mariam Majorem ſub Annulo Piſcatoris die 6 Septembris M. DC. XXIV. Pontificatus Noſtri anno Secundo.

V. THEATIN.

VRBANI VIII.
BVLLA II.

Beatificationis B. P. FRANCISCI BORGIÆ III. Generalis Societatis IESV, cum extenſione Indulti legendi de eo Sacrum & Officium ad Seculares Sacerdotes & Regulares in ditione familiæ de Borgia.

ANNO M. DC. XXIV. *die 23. Septembris.*

VRBANVS PAPA VIII.
Ad perpetuam rei memoriam.

IN Sede Principis Apoſtolorum, nullo meritorum noſtrorum ſuffragio à Domino conſtituti, piis fidelium votis, quibus virtutum largitor in ſervis ſuis honorificatur, libenter annuimus, eaque favoribus proſequimur oppor-

Digitized by Google

opportunis. Cum itaque, ſicut dilectus filius noſter GASPAR tituli S. Crucis in Hieruſalem Presbyter Cardinalis BORGIA nuncupatus, nobis nuper expoſuit, Venerabiles Fratres noſtri S. R. E. Cardinales ſacris Ritibus præpoſiti cauſam ſervi Dei FRANCISCI BORGIÆ olim Ducis Gandiæ ac poſtea Religioſi profeſſi, & tertii Præpoſiti Generalis Societatis IESV, à tribus Rotæ auditoribus inſtante claræ memoriæ PHILIPPO tertio Hiſpaniarum Rege Catholico, nec non Regnorum ejusdem PHILIPPI Regis Proceribus, Civitatibus, Univerſitatibus ac demum Præpoſito Generali ejusdem Societatis, & deinde de mandato noſtro ab eisdem Cardinalibus, referente dilecto filio noſtro FRANCISCO S. Angeli in foro Piſcium Diacono Cardinale Boncompagno nuncupato diſcuſſam, cum de validitate proceſſuum, de ſanctitate vitæ, ac denique de miraculis ſufficienter conſtare pronunciaſſent, in tali ſtatu cenſuerint habendam, ut ad ſolemnem ipſius ſervi Dei Canonizationem quandocumque deveniri poſſit: Caſpar vero Cardinalis ac Præpoſitus & Presbyteri dictæ Societatis pro eo, quem erga eumdem Dei ſervum FRANCISCVM BORGIAM gerunt, devotionis affectu, illum Beatum nuncupari, ac officium & Miſſam de eo, donec ad illius Canonizationem deveniatur, recitari ſummopere deſiderent: Nos piis Caſparis Cardinalis ac Præpoſiti Generalis Presbyterorum prædictorum votis, quantum cum Domino poſſumus, annuere, illosque ſpecialibus favoribus & gratiis proſequi volentes, ac ſingulares Præpoſiti & Presbyterum prædictorum perſonas, à quibusvis excommunicationis, ſuſpenſionis & interdicti, aliisque Eccleſiaſticis ſententiis, cenſuris & pœnis à jure vel ab homine quavis occaſione vel cauſa latis, ſi quibus quomodolibet innodatæ exiſtunt, ad effectum præſentium dumtaxat conſequendum harum ſerie abſolventes, & abſolutas fore cenſentes hujusmodi ſupplicationibus inclinati: de eorumdem Cardinalium ſacris ritibus præpoſitorum conſilio, ut idem Dei ſervus FRANCISCVS BORGIA Beatus nuncupari, deque eo ab omnibus Societatis IESV Religioſis ubique exiſtentibus, nec non in ditionibus familiæ illorum de Borgia ab omnibus Sacerdotibus tam ſecularibus, quam Regularibus Kalendis Octobris, ipſo nempe die ſui obitus Miſſa celebrari, ac Officium de communi Confeſſorum non Pontificum recitari juxta rubricas Miſſalis & Breviarii Romani reſpective libere & licite valeant, apoſtolica auctoritate tenore præſentium perpetuo concedimus & indulgemus. Non obſtantibus conſtitutionibus & ordinationibus Apoſtoli-

VRB. VIII.

B. BORGIAS *nuncupari poteſt Beatus, officium & Miſſam de eo dicere poſſunt ubique Religioſi Societatis: & alii tam ſecu-*

VRB. VIII. lares quam Regulares Sacerdotes, inditione familiæ illorum de Borgia.

ſtolicis,cæteriſque contrariis quibuscumque. Volumus autem,ut præſentium tranſumptis etiam impreſſis Secretarii ipſius Societatis, vel Notarii publici manu ſubſcriptis,& perſonæ alicujus in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ ſigillo munitis eadem prorſus fides in judicio & extra illud ubique locorum adhibeatur,quæ præſentibus adhiberetur, ſi forent exhibitæ, vel oſtenſæ. Datum Romæ apud Sanctam MARIAM majorem ſub annulo Piſcatoris die 23 Novembris 1624. Pontificatus noſtri anno ſecundo.

V. THEATINVS.

VRBANI VIII.
BVLLA III.

Beatificationis B. P. FRANCISCI BORGIÆ III. Generalis Societatis IESV & Miſſam de eodem celebrandi, cum extenſione Indulti recitandi officium ad Presbyteres ſeculares & alios regulares dictæ Societatis Domos & Eccleſias adeuntes.

ANNO M. DC. XXV. *die 2 Septembris.*

VRBANVS PAPA VIII.
Ad perpetuam rei memoriam.

Tenor Bullæ præcedentis.

Alias à Nobis emanarunt litteræ tenoris ſubſequentis videlicet. VRBANVS Papa VIII. Ad perpetuam rei memoriam. In Sede Principis Apoſtolorum , nullo meritorum noſtrorum ſuffragio à Domino conſtituti piis fidelium votis, quibus virtutum largitor in ſervis ſuis honorificatur,libenter annuimus,eaque favoribus proſequimur opportunis. Cum itaque ſicut dilectus filius noſter Gaſpar tituli Sanctæ Crucis in Hieruſalem Presbyter Cardinalis Borgia nuncupatus Nobis nuper expoſuit,Venerabiles fratres Noſtri S. R. E. Cardinales Sacris Ritibus præpoſiti , cauſam Servi Dei FRANCISCI BORGIÆ olim Ducis Gandiæ,ac poſtea Religioſi Profeſſi, & tertii Præpoſiti Generalis Societatis IESV à tribus Rotæ Auditoribus, inſtante cla. me. Philippo III Hiſpaniarum Rege Catholico,nec non regnorum ejusdem Philippi Regis proceribus, Civitatibus,Univerſitatibus ac demum

mum Præpoſito Generali ejuſdem Societatis, & deinde de mandato Noſtro ab eiſdem Cardinalibus, referente dilecto filio noſtro Franciſco S. Angeli in Foro Piſcium Diacono Card. Boncompagno nuncupato diſcuſſam, cum de validitate proceſſuum, de ſanctitate vitæ ac denique miraculis ſufficienter conſtare pronunciaſſent, in tali ſtatu cenſuerint habendam, ut ad ſolemnem ipſius ſervi Dei Canonizationem quandocumque deveniri poſſit; Gaſpar vero Cardinalis ac Præpoſitus & Presbyteri dictæ Societatis pro eo, quem erga eumdem Dei Servum FRANCISCVM BORGIAM gerunt devotionis affectum, illum Beatam nuncupari ac Officium & Miſſam de eo, donec ad illius Canonizationem deveniatur, recitari ſummopere deſiderent. Nos piis Gaſparis Cardinalis ac Præpoſiti Generalis, & Presbyterorum prædictorum votis, quantum cum Domino poſſumus, annuere, illosque ſpecialibus favoribus & gratiis proſequi volentes, ac ſingulares Præpoſiti & Presbyterorum prædictorum perſonas, à quibusvis excommunicationis, ſuſpenſionis & interdicti aliisque Eccleſiaſticis ſententiis, cenſuris & pœnis a jure, vel ab homine quavis occaſione vel cauſa latis, ſi quibus quomodolibet innodatæ exiſtunt ad effectum præſentium dumtaxat conſequentes harum ſerie abſolventes & abſolutas fore cenſentes, hujuſmodi ſupplicationibus inclinati. De eorumdem Cardinalium Sacris Ritibus præpoſitorum conſilio, ut idem Dei Servus FRANCISCVS BORGIA Beatus nuncupari deque eo ab omnibus dictæ Societatis IESV religioſis ubique exiſtentibus, nec non in ditionibus Familiæ illorum de Borgia ab omnibus Sacerdotibus, tam ſecularibus, quam regularibus Kal. Octobr. ipſo nempe die ſui obitus, Miſſa celebrari ac Officium de communi Confeſſorum non Pontificum recitari juxta rubricas Miſſalis & Breviarii Romani reſpective, libere & licite valeant, Apoſtolica autoritate tenore præſentium perpetuo concedimus & indulgemus. Non obſtantibus conſtitutionibus & ordinationibus Apoſtolicis, cæterisque contrariis quibuscumque. Volumus autem, ut præſentium tranſumptis etiam impreſſis Secretarii ipſius Societatis, vel Notarii publici manu ſubſcriptis, & perſonæ alicujus in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ ſigillo munitis, eadem prorſus fides in judicio & extra illud ubique locorum adhibeatur, quæ præſentibus adhiberetur, ſi forent exhibitæ vel oſtenſæ. Dat. Romæ apud Sanctam Mariam Majorem ſub Annulo Piſcatoris die XXIII Novembris M. DC. XXIV. Pontificatus Noſtri Anno Secundo. Nunc autem eosdem Gaſparem Cardinalem, ac Præpoſitum, & Presbyteros amplio- VRB. VIII.

Digitized by Google

VRB. VIII. pluribus favoribus & gratiis proſequi volentes & ſingulares Præpoſiti & Clericorum prædictorum perſonas à quibusvis excommunicationis, ſuſpenſionis & interdicti, aliisque Eccleſiaſticis ſententiis, cenſuris & pœnis à jure, vel ab homine quavis occaſione vel cauſa latis, ſi quibus quomodolibet innodatæ exiſtunt ad effectum præſentium dumtaxat conſequendum harum ſerie abſolventes & abſolutas fore cenſentes, ſupplicationibus illorum nomine Nobis ſuper hoc humiliter porrectis inclinati. De eorumdem Fratrum conſilio, Conceſſionem & Indultum, deſuperque confectas litteras hujusmodi ad quoscumque Sacerdotes ſeculares, ſeu cujusvis Ordinis, Congregationis ſeu Inſtituti regulares, ad Eccleſias ſeu domos regulares dictæ Societatis IESV accedentes, ita ut Sacerdotes hujusmodi in dictis Eccleſiis ſeu domibus dumtaxat Miſſam & Officium hujusmodi ſervata prædictarum literarum forma reſpective celebrare, & recitare poſſint, & valeant, eadem auctoritate tenore præſentium extendimus, ac concedimus pariter & indulgemus. Non obſtantibus omnibus illis, quæ in dictis noſtris literis voluimus non obſtare, cæterisque contrariis quibuscumque. Volumus autem, ut præſentium tranſumptis etiam impreſſis Secretarii ipſius Societatis, vel Notarii publici manu ſubſcriptis, & perſonæ alicujus in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ ſigillo munitis, eadem prorſus fides in judicio, & extra illud ubique locorum adhibeatur, quæ præſentibus adhiberetur, ſi forent exhibitæ vel oſtenſæ. Datum Romæ apud Sanctam Mariam Majorem ſub Annulo Piſcatoris die 2. Septembris. M. DC. XXV. Pontificatus Noſtri Anno Tertio.

Extendimus ad omnes Sacerdotes tam ſeculares quam Regulares, ut in Eccleſiis ſeu domibus Societatis poſſint Miſſam & officium dicere de B. BORGIA.

V. THEATIN.

VR-

VRBANI VIII.

INDVLTVM

Celebrandi Miſſam & recitandi Officium de tribus Martyribus, Paulo Michi, Ioanne de Goto, & Didaco Quiſai è Societate IESV.

ANNO M. DC. XXVII. *die 15 Septembris.*

VRBANVS PAPA VIII.

Ad perpetuam rei memoriam.

SAlvatoris & Domini noſtri Ieſu Chriſti, qui milites ſuos inclytos, quorum mors pretioſa eſt in conſpectu ejus, immortalitatis corona donat in Cælis, vices quamquam immeriti gerentes in terris, pia Chriſti fidelium præſertim Catholicorum Regum vota, per quæ eorumdem Sanctorum militum veneratio promovetur, & laudatur Dominus in Sanctis ſuis, ad exauditionis gratiam libenter admittimus favoribusque & gratiis proſequimur opportunis. Cum itaque ſicut dilecti filii Præpoſitus Generalis & Presbyteri Societatis IESV nobis nuper exponi fecerunt venerabiles fratres noſtri S. R. E. Cardinales, ſacris Ritibus præpoſiti in Cauſa Canonizationis trium Martyrum, videlicet, Pauli Michi, ac Iohannis de Goto, & Didaci Quiſai ex dicta Societate, qui pro Chriſti nomine in oppido civitate nuncupato Nangaſaqui extra muros in regno Japoniæ cruci affixi & transverberati fuerunt, in ſacro Rotæ Auditorio & deinde de mandato noſtro ab eisdem Cardinalibus, referente dilecto filio noſtro Tiberio Tituli S. Priſcæ Presbytero Cardinale Muto nuncupato diſcuſſa, cenſuerint conſtare de martyrio & miraculis, ideoque ad actualem illorum Canonizationem quandocunque deveniri poſſe. Præpoſitus vero & Presbyteri prædicti pro eo, quem erga ipſos Sanctos Martyres gerunt, devotionis affectu, Officium & Miſſam de illis, donec ad ſolemnem eorum Canonizationem (pro qua non ſolum iidem Præpoſitus & Presbyteri, verum etiam cariſſimus in Chriſto filius noſter Philippus Rex Catholicus, ac cariſſima in Chriſto filia noſtra Iſabella Regina Catholica Hiſpaniarum, nec non univerſa Civi-

Conſtat de Martyrio & miraculis 3 præfatorum Martyrum.

VRB. VIII. tas Manitenſis & Chinenſis ſeu Machanenſis, aliique Nobis per eorum literas ad Nos transmiſſas humiliter ſupplicarunt) deveniatur, ut infra recitari poſſe plurimum deſiderent. Nos piis ipſorum Præpoſiti & Presbyterorum votis, quantum cum Domino poſſumus annuere, illosque ſpecialibus favoribus & gratiis proſequi volentes, eorumque ſingulares perſonas à quibusvis excommunicationis, ſuſpenſionis & interdicti, aliisque Eccleſiaſticis ſententiis, cenſuris & pœnis à jure, vel ab homine quavis occaſione vel cauſa latis, ſi quibus quomodolibet innodatæ exiſtunt, ad effectum præſentium dumtaxat conſequendum, harum ſerie abſolventes, & abſolutas fore cenſentes Supplicationibus Præpoſiti ac Presbyterorum prædictorum nomine Nobis ſuper hoc humiliter porrectis inclinati: de eorumdem Cardinalium conſilio: ut de eisdem Martyribus ab omnibus dictæ Societatis Religioſis ubique exiſtentibus, Officium & Miſſa de communi plurimorum Martyrum, die eorum natali, videlicet die quinta Februarii recitari, & celebrari reſpective, libere & licite poſſit & valeat, Apoſtolica auctoritate tenore præſentium licentiam & facultatem concedimus & impertimur. Non obſtantibus Conſtitutionibus & ordinationibus Apoſtolicis cæterisque contrariis quibuscumque. Volumus autem, ut præſentium tranſumptis etiam impreſſis, manu alicujus Notarii publici ſubſcriptis, & ſigillo alicujus perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ munitis, eadem prorſus fides ubique adhibeatur, quæ ipſis præſentibus adhiberetur, ſi forent exhibitæ vel oſtenſæ. Datum Romæ apud S. Mariam Majorem ſub annulo Piſcatoris die 15. Septembris M. DC. XXVII. Pontificatus Noſtri Anno Quinto.

Officium & Miſſam de iis legere poſſunt Religioſi Societatis 5. Febr.

M. A. MARALDVS.

S. CON-

S. CONGREGATIONIS RITVVM DECRETVM

De facultate dicendi Officium & Miſſam de tribus Sanctis Martyribus PAVLO MICHI, IOANNE DE GOTO, & DIDACO QVISAI è Societate IESV in Iaponia pro Chriſti fide crucifixis.

Extenſa ad omnes Sacerdotes, tam Seculares quam Regulares, confluentes ad Eccleſias Societatis IESV ubique exiſtentes, ipſa die eorum Martyrii, quæ eſt 5 Februarii.

ANNO M. DC. XXIX, *die 2 Septembris.*

CUm alias ſub die 3. Iulii 1627 Sacra Rituum Congregatio, annuente Sanctiſſimo, conceſſerit, ut de tribus Sanctis Martyribus è Societate IESV, PAVLO MICHI, IOANNE DE GOTO & DIDACO QVISAI in Iaponia pro Chriſti fide cruci affixis, Officium ac Miſſa de Communi plurium Martyrum ipſa die eorum martyrii, nempe 5 Februarii, ab omnibus Presbyteris ejuſdem Societatis ubique exiſtentibus recitari & celebrari poſſet; inſtante Generali Patrum Societatis IESV indultum prædictum ad omnes Sacerdotes tam Seculares, quam Regulares ad eorum Eccleſias confluentes, extendi poſſe, eadem Sacra Congregatio cenſuit, facto verbo cum Sanctiſſimo Sanctiſſimus annuit die 26. Septembris 1626.

Indultum extenditur ad omnes ſeculares & Regulares Sacerdotes, confluentes ad Eccleſias Societatis.

IOH. BAPTISTA Cardinalis Detus.

F. Fulvius Benignus Sacr.

Digitized by Google

ALEX, VII.

ALEXANDRI VII.
B V L L A.

Conceditur Indulgentia plenaria noſtris & aliis obeuntibus apud nos exercitia ſpiritualia.

ANNO M. DC. LVII. *die 12. Octobris.*

ALEXANDER PAPA VII.

Ad perpetuam rei memoriam.

Fructus exercitiorum ſpiritualium.

CUm, ſicut Nobis nuper exponi fecit dilectus filius GOSWINUS NICKEL Præpoſitus Societatis IESV, perſonæ ejuſdem Societatis quotannis, & plerumque plurimæ aliæ, ſive Eccleſiaſticæ & aliorum Ordinum & Congregationum Regularium, ſive Laicæ exercitiis ſpiritualibus à Sancto Ignatio dictæ Societatis Fundatore inſtitutis in domibus ejuſdem Societatis per octiduum vacare conſueverint. Nos qui probe ſcimus, quantopere conducant exercitia hujuſmodi dirigendis in viam Domini, & confirmandis in illa Chriſti Fidelium mentibus, devotionem eorum, qui operi adeo pio & ſalutari vacaverint, cæleſtium Eccleſiæ theſaurorum elargitione magis incitare volentes, de omnipotentis Dei miſericordia, ac Beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum ejus autoritate confiſi, omnibus & ſingulis Chriſti fidelibus, tam prædictæ Societatis, aut cujuſcumque alterius ordinis & Congregationis Regularibus, quam aliis quibuslibet Eccleſiaſticis & Laicis, qui in domibus memoratæ Societatis Exercitia prædicta juxta laudabilem ejuſdem Societatis conſuetudinem per octidui ſpatium quandocumque peregerint, & interea temporis vere pœnitentes, & confeſſi Sacroſanctum Euchariſtiæ Sacramentum ſumpſerint, quoties id egerint, plenariam omnium peccatorum ſuorum indulgentiam & remiſſionem miſericorditer in Domino concedimus. Præſentibus in perpetuum valituris. Volumus autem, quod ſi pro impetratione, præſentatione, admiſſione ſeu publicatione præſentium aliquid vel minimum detur, aut ſponte oblatum recipiatur, eædem præſentes nullæ ſint eo ipſo: quodque earumdem præſentium tranſumptis etiam impreſſis, manu Notarii publici, vel Secretarii dictæ Societatis ſubſcriptis & ſigillo perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ, vel

Indulgentia plenaria non tantum noſtris conceſſa, ſed & aliis Regularibus Eccleſiaſticis & Laicis, qui exercitia apud nos peragunt.

Digitized by Google

vel Præpoſiti Generalis Societatis prædictæ munitis eadem prorſus fides adhibeatur, quæ præſentibus ipſis adhiberetur, ſi forent exhibitæ vel oſtenſæ. Dat. in Arce Gandulphi Albanenſ. Diœceſ. ſub Annulo Piſcatoris die XII. Octobris. M. DC. LVII. Pontificatus Noſtri Anno Tertio. ALEX. VII. *Tranſumptis habeatur fides.*

G. GVALTERIVS.

ALEXANDRI VII
BVLLA.

Facultas eligendi Vicarium Generalem cum jure ſucceſſionis & univerſali ac libero exercitio poteſtatis.

ANNO M. DC. LXI. *die 1. Junii.*

ALEXANDER PAPA VII.

Ad futuram rei memoriam.

CUm, ſicut accepimus, dilectus filius GOSWINVS NICKEL Præpoſitus Generalis Societatis IESV ſentiens ſe ob ſenii gravitatem, & corporis impedimenta non poſſe amplius tot ac tantis officii ſui laboribus parem eſſe, & eo animi vigore, quo oporteret Societatis gubernationem adminiſtrare, Congregationi Generali ejuſdem Societatis propoſuerit, ut Vicarium ſibi adjungeret Societati aptum & convenientem, cum jure futuræ ſucceſſionis; Ipſa vero Congregatio, etſi unice optaret eidem Goſvvino Præpoſito Generali bene de univerſa Societate merito integritatem virium, & plenum regimen ac diuturnum, tamen, cum tam provectæ ætatis infirmitas ſuperari non poſſit, grato animo propoſitionem factam acceptaverit, & re per biduum Domino diligenter commendata ac diſcuſſa tandem ſecretis iiſque concordibus ſuffragiis decreverit eligendum eſſe Vicarium perpetuum cum jure Succeſſionis, & cum univerſali ac libero exercitio poteſtatis: idque ut neceſſitati rurſum ac forte brevi convocandæ tot expenſis ac periculis congregationis Generalis, quantum humana conſilia ferunt, occurratur. Hinc eſt, quod nos pro commiſſa Nobis divinitus paſtorali ſollicitudine Societatis prædictæ, quæ copioſa virorum pietate doctrinaque inſignium ſobole inſtructa & ornata uberes in Eccleſia Dei fructus ad ani- *Commendatio Societatis.*

 ma-

ALEX. VII. marum ſalutem ubique terrarum divina gratia largiente in dies profert, utilitati, quantum nobis ex alto conceditur, providere, ac memoratorum Goſvvini Præpoſiti & Congregationis Generalis votis paterna benignitate annuere cupientes, eorumque ſingulares perſonas à quibusvis excommunicationis, ſuſpenſionis & interdicti, aliisque Eccleſiaſticis ſententiis, cenſuris & pœnis à Iure vel ab homine quavis occaſione vel cauſa latis, ſi quibus quomodolibet innodatæ exiſtunt, ad effectum præſentium dumtaxat conſequendum harum ſerie abſolventes & abſolutas fore cenſentes. Motu proprio & ex certa ſcientia ac matura deliberatione noſtris, deque Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine eidem Congregationi Generali Vicarium perpetuum cum futura ad ejus favorem in officio Præpoſiti Generalis dictæ Societatis, quandocumque illud per obitum, ceſſionem, renunciationem vel dimiſſionem memorati Goſvvini Præpoſiti Generalis, ſeu alias quomodolibet ex illius perſona vacare contigerit, ſucceſſione, ac cum univerſali & libero exercitio poteſtatis, ſervatis alias ſervandis, eligendi plenam & amplam facultatem tenore præſentium tribuimus & impertimur. Decernentes easdem præſentes literas nullo unquam tempore de ſubreptionis, vel obreptionis, aut nullitatis vitio, ſeu intentionis noſtræ, vel intereſſe habentium conſenſus, aliove quolibet, quantumvis magno & ſubſtantiali, ſpecialemque mentionem requirente defectu notari, impugnari, infringi, retractari, in controverſiam vocari aut ad terminos juris reduci, ſeu adverſus illas aperitionis Oris, reſtitutionis in integrum, aliudve quodcumque Iuris, facti vel gratiæ remedium impetrari, aut impetrato vel etiam motu, ſcientia, & poteſtatis plenitudine paribus emanato quempiam in judicio, vel extra illud uti, ſeu ſe juvare ullatenus poſſe; ſed ipſas præſentes literas firmas, validas & efficaces exiſtere & fore, ac ſuos plenarios & integros effectus ſortiri & obtinere; ſicque & non aliter in præmiſſis per quoscumque Iudices ordinarios & delegatos etiam cauſarum Palatii Apoſtolici Auditores, à S. R. E. Cardinales, etiam de latere Legatos, & alios quoslibet quavis auctoritate & poteſtate fungentes & functuros, ſublata eis & eorum cuilibet, quavis aliter judicandi & interpretandi facultate & auctoritate, judicari & definiri debere, ac irritum & inane, ſi ſecus ſuper his à quoquam quavis auctoritate ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari. Non obſtante, quatenus opus ſit, noſtra & Cancellariæ Apoſtolicæ Regula de non tollendo jure quæſito, aliisque Apoſtolicis, ac in Conciliis etiam univerſalibus

Non obſtantibus, &c.

bus editis generalibus, vel ſpecialibus conſtitutionibus & ordinationibus, nec non dictæ Societatis,& aliis quibusvis, etiam juramento, confirmatione Apoſtolica vel alia quavis firmitate roboratis ſtatutis & conſuetudinibus, privilegiis quoque, indultis & literis Apoſtolicis eidem Societati ejusque Præpoſito Generali & aliis Superioribus, & perſonis quibuslibet, ſub quibuscumque verborum tenore & formis,ac cum quibusvis, etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficaciſſimis & inſolitis clauſulis, ac irritantibus & aliis decretis in genere,vel in ſpecie, ac alias in contrarium præmiſſorum quomodolibet conceſſis, confirmatis & innovatis. Quibus omnibus & ſingulis, etiamſi pro illorum ſufficienti derogatione,de illis eorumque totis tenoribus ſpecialis,ſpecifica,expreſſa & individua,ac de verbo ad verbum,non autem per clauſulas Generales,mentio ſeu quævis alia expreſſio facienda, aut aliqua alia exquiſita forma ad hoc ſervanda foret, tenores hujusmodi ac ſi de verbo ad verbum, nihil penitus omiſſo, & forma in illis tradita ſervatâ exprimerentur,& inſererentur præſentibus, pro plene & ſufficienter expreſſis & inſertis habentes, illis aliàs in ſuo robore permanſuris, ad præmiſſorum effectum ſpecialiter & expreſſe derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque. Datum Romæ apud Sanctam Mariam Majorem ſub annulo Piſcatoris die prima Junii 1661. Pontificatus Noſtri Anno Septimo. ALEX. VII.

S. VGOLINVS.

ALEXANDRI VII.

B V L L A.

Confirmatio Decretorum Congregationis Generalis XI circa officium Vicarii Generalis

ANNO M. DC. LXI. *die 30. Auguſti.*

ALEXANDER PAPA VII.

Ad futuram rei memoriam.

ALiàs Nos dilectis filiis Congregationi Generali Societatis IESV Vicarium perpetuum cum futura ad ejus favorem in officio Præpoſiti Generanera-

ALEX. VII. neralis dictæ Societatis quandocumque illud per obitum, ceſſionem, renunciationem vel dimiſſionem dilecti filii GOSWINI NICKEL, Præpoſiti Generalis ejusdem Societatis, ſeu alias quomodolibet ex illius perſona vacare contingeret, ſucceſſione ac cum univerſali & libero exercitio poteſtatis, ſervatis aliàs ſervandis, eligendi plenam & amplam facultatem tribuimus, & impertiti ſumus, & aliàs, prout in noſtris, in ſimili forma Brevis, literis die prima Iunii proxime præteriti deſuper expeditis, quarum tenorem præſentibus pro plene & ſufficienter expreſſo habere volumus, uberius continetur. Cum autem, ſicut pro parte dictæ Congregationis Generalis, Nobis nuper expoſitum fuit, eadem Congregatio prædictarum noſtrarum literarum vigore, in Vicarium Generalem perpetuum dictæ Societatis elegerit dilectum etiam filium Ioannem Paulum Olivam Presbyterum Regularem ipſius Societatis cum jure ſuccedendi, in eumque contulerit exercitium univerſale, ac liberum poteſtatis non revocandum, neque impediendum, idque (prout ipſamet Congregatio declaravit ſe intellexiſſe) non cumulative, ſed privative etiam quoad memoratum Præpoſitum Generalem, ita, ut ſi ſecus aliquid fiat, illicite & invalide fiat. Cumque injecta nihilominus hac de re dubitatione, rurſum eadem Congregatio, quod jam fecerat, confirmaverit, &, ſi opus eſſet, de novo factum voluerit totumque exercitium jurisdictionis, quod ſupra dictum eſt, eſſe penes ſolum Vicarium, ne Societas à duobus Capitibus gubernetur. Præpoſito vero Generali præfato reliquerit ſeptemdecim ejusdem facultates, quæ gubernationem non reſpiciunt, neque impediunt. Quæ omnia idem Præpoſitus Generalis, qui jam ſe totum Congregationis judicio & diſpoſitioni permiſerat, videns expedire Societati, declaraverit ſe omni meliori modo rata habere ea omnia, quæ Congregatio Generalis circa gubernationem Vicarii decreverat. Ac præterea eadem Congregatio ſtatuerit, ut in caſu ægritudinis, Vicarius ſibi ſubroget alium, qui Societatem gubernet interim, dum ipſe convaleſcat. Quod ſi contingat Vicarium Generalem præmori Præpoſito Generali, voluerit eadem Congregatio jus nominandi Vicarium eſſe penes Præpoſitum Generalem, ſi ad id aptus inveniatur; qui Vicarius ſtatim nominatus, convocet Congregationem Generalem, habeatque interea exercitium poteſtatis independens ac liberum, perinde atque haberet mortuo Præpoſito Generali. Nobis propterea ejusdem Congregationis Generalis nomine humiliter ſupplicatum fuit, ut præmiſſa omnia rite & concordibus animis

Totum exercitium Iurisdictionis penes ſolum Vicarium.

ab

ab ipſa Congregatione conſtituta, ne in poſterum ulla ex parte infirmari, ALEX. VII.
aut in dubium verti à quoquam poſſint, Apoſtolicæ confirmationis noſtræ robore communire de benignitate Apoſtolica dignaremur. Nos igitur ſpecialem dictæ Congregationi Generali gratiam facere volentes, illiusque ſingulares perſonas à quibusvis excommunicationis, ſuſpenſionis & interdicti, aliiſque Eccleſiaſticis ſententiis, Cenſuris & pœnis à jure, vel ab homine quavis occaſione vel cauſa latis, ſi quibus quomodolibet innodatæ exiſtunt, ad effectum præſentium dumtaxat conſequendum, harum ſerie abſolventes & abſolutas fore cenſentes, hujusmodi ſupplicationibus inclinati, & ſingula ſupra expreſſa à memoratis Congregatione Generali & Præpoſito Generali reſpective, ſicut præmittitur, acta, geſta, declarata, confirmata, ratificata, ſtatuta & ordinata, auctoritate Apoſtolica, tenore præſentium confirmamus & approbamus, illisque inviolabilis Apoſtolicæ firmitatis robur adjicimus, ac omnes & ſingulos Juris & facti defectus, ſi qui quomodolibet intervenerint, in eisdem ſupplemus. Decernentes easdem præſentes literas firmas, validas & efficaces exiſtere & fore, ſuosque plenarios & integros effectus ſortiri & obtinere, ac illis, ad quos ſpectat, & pro tempore ſpectabit, pleniſſime ſuffragari; ſicque in præmiſſis per quoscumque Judices ordinarios & delegatos, etiam Cauſarum Palatii Apoſtolici Auditores, ac S. R. E. Cardinales, etiam de Latere Legatos & Apoſtolicæ Sedis nuncios, alioſve quoslibet quacumque auctoritate & poteſtate fungentes & functuros judicari, & definiri debere; ac irritum & inane, ſi ſecus ſuper his à quoquam quavis auctoritate ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari. Non obſtantibus omnibus & ſingulis, quæ in præfatis literis voluimus non obſtare, cæterisque contrariis quibuscumque. Dat. Romæ apud Sanctam Mariam Majorem ſub annulo Piſcatoris die 30 Auguſti. M. DC. LXI. Pontificatus Noſtri anno ſeptimo.

S. UGOLINUS.

ALEX. VII.

ALEXANDRI VII.
B V L L A.

Super regimine & triennio Superiorum Societatis IESV.

ANNO M. DC. LXIII. *die 1 Jan.*

ALEXANDER PAPA VII

Ad perpetuam rei memoriam.

Commendatio Societatis.

DEbitum Paſtoralis officii, quo Eccleſiæ Catholicæ Regimini divina diſpoſitione præſidemus, exigit, ut paternam dilectorum filiorum Presbyterorum, & Clericorum Regularium Societatis IESV, quæ ab ipſis fundationis ſuæ primordiis in re Chriſtianæ Religionis juvanda, promovendaque Infidelium & Hæreticorum converſione, & horum pertinacia retundenda, ac Juventute literis & probis moribus informanda, Chriſtique fidelibus in viam mandatorum Dei dirigendis (adjuvante Domino) ſedulo ſemper & fructuoſe laboravit, ac etiam nunc ſtrenue laborat, curam peculiari ſtudio gerentes, illa, quæ proſpero felicique ipſius Societatis regimini & progreſſui impedimentum adferre noſcuntur, è medio tollamus & abrogemus, ſicut magiſtra rerum experientia ſvadet, & nos matura conſultatione adhibita ad omnipotentis Dei gloriam, ſalubriter expedire arbitramur.

Congregatio V Generalis decrevit, nullum præfigendum tempus, quo ſuperiores locales officio defungantur.

Idem probat Paulus V.

§. 1. Dudum ſiquidem poſtquam à Congregatione quinta Generali dictæ Societatis petitum fuerat, ut ipſius Congregationis auctoritate ſtatueretur, ne Superiorum localium ejuſdem Societatis officia ultra triennium continuarentur, dicta vero Congregatio decreverat nullum tempus eſſe præfigendum, ſed ſervandum eſſe decretum LXXXVII Congregationis ſecundæ Generalis ipſius Societatis, fel. record. Paulus Papa Quintus Prædeceſſor noſter certo ſciens, totum ſanctæ hujus & nunquam ſatis laudatæ Religionis ſtabilimentum in viridi Inſtituti ipſius & decretorum ſuper hoc in Generalibus Congregationibus ejuſdem Societatis editorum obſervantia conſiſtere, illamque ab impugnationibus, moleſtiis & calumniis vindicare, & in ſui inſtituti integritate, puritate, quiete, & pace conſervare cupiens, per ſuas ſub plumbo, anno Incarnationis Dominicæ 1606 pridie nonas Septem-

ptembris,ſuper inſtituti dictæ Societatis confirmatione emanatas literas ſupra dicta & alia quæcumque decreta, ſtatuta & ordinationes, quæ inſtitutum & Societatem hujusmodi, illiusque gubernandi rationem quomodolibet concernunt, in Generalibus Congregationibus edita confirmavit, ac Præpoſitum Generalem,cæterosque Superiores Societatis præfatæ, tunc & pro tempore exiſtentes paterne hortatus eſt,& monuit,ut obſervationi dictorum decretorum ſerio invigilarent,ac eos,qui novitati ſtudentes aliquid contra liberam,& ſine ulla triennii aut certi temporis præfixione Superiorum localium gubernationem per ſe, vel alios quoscumque quavis auctoritate & dignitate fulgentes quomodolibet machinari auſi fuiſſent, tanquam perturbatores ſui Ordinis & rerum novarum molitores præter pœnas in ſupradictis decretis contentas,ipſius Præpoſiti pro tempore exiſtentis arbitrio coërcerent,corrigerent & punirent,& alias prout in eisdem Pauli Prædeceſſoris literis uberius continetur.

ALEX. VII.

Et contrarium molientes ut perturbatores puniri vult.

§. 2. Poſtmodum vero, recol. memor. Innocentius Papa X, etiam Prædeceſſor noſter,per ſuas in forma brevis literas,die prima Januarii 1646 expeditas, inter alia ſtatuit, mandavit, præcepit & ordinavit, ut omnes & ſinguli dictæ Societatis Provinciales Viſitatores, Præpoſiti, Rectores, Superiores locales, & alii Officiales, jurisdictionem ſeu ſuperioritatem habentes, quomodolibet nuncupati, exceptis Magiſtris Noviriorum, in eorum reſpective muneribus, ſuperioritatibus, miniſteriis, adminiſtrationibus, & officiis prædictis, quomodocumque nuncupatis,per triennium dumtaxat durare deberent,eique elapſo triennio hujusmodi, eo ipſo vacarent, & vacare cenſerentur,ipſique ad alia quævis ejusdem Societatis munera, ſuperioritates, miniſteria, adminiſtrationes & officia prædicta,quomodolibet nuncupata, etiam Vice-Provincialis, ſeu Vice-Præpoſiti,vel Vice-Rectoris nullatenus eligi,ſeu aſſumi, vel deputari valerent, niſi per annum cum dimidio ſaltem à fine dicti triennii computandum à prædictis muneribus,ſuperioritatibus, miniſteriis, adminiſtrationibus & officiis ceſſaſſent: Decernens, præmiſſa omnia & ſingula, in perpetuum inviolabiliter ſub excommunicationis latæ ſententiæ, ac ſuſpenſionis à divinis,privationis vocis activæ & paſſivæ, ac officiorum quorumlibet, inhabilitatisque ad illa, & quævis alia in poſterum obtinenda,pœnis ipſo facto absque alia declaratione, tam per mandantes, procurantes, eligentes & deputantes,quam recipientes & exequentes, irremiſſibiliter incurren-

Innocentius X vetat continuari Superiores ultra triennium.

Excipit Magiſtros Novitiorum.

Superiores officio defuncti per annum cum dimidio quieſcant.

ALEX. VII. rendis,obſervari debere,neque adverſus illa,ſeu illorum aliquod, ipſiusque Innocentii Prædeceſſoris Conſtitutionem hujusmodi per Præpoſitum Generalem pro tempore exiſtentem aut quamcumque Congregationem etiam Generalem vel quemlibet alium Superiorem,& officialem dictæ Societatis, aut ejusdem Innocentii, & pro tempore exiſtentis Romani Pontificis, Sedisque Apoſtolicæ Nuncios,vel Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinales,etiam de latere Legatos,& quosvis alios quacumque poteſtate fungentes,unquam diſpenſari,diſponi vel derogari poſſe,& quamcunque diſpenſationem, diſpoſitionem & derogationem adverſus præmiſſa, ſeu eorum aliquod, eandemque Innocentii Prædeceſſoris Conſtitutionem, per præfatos, ſeu ipſorum aliquem,pro tempore quomodolibet factam, ſive conceſſam, nullam prorſus, ac nulliter & ſubreptitie obreptitieque extortam fore, & eſſe, ac cenſeri, & haberi, neminique ullatenus ſuffragari debere,& aliàs cum diverſis ordinationibus,decretis,clauſulis & derogationibus, in eisdem Innocentii Prædeceſſoris literis plenius contentis.

Incommoda ex præfixo ſuperioribus triennio & ceſſatione per annum cum medio.

§. 3. Verum ſubinde pro parte dilecti filii GOSVVINI NICKEL, Præpoſiti Generalis dictæ Societatis Nobis expoſito, quod vacatio munerum, ſuperioritatum,miniſteriorum & officiorum prædictorum poſt lapſum triennii, nec non eorum, qui illis functi fuiſſent ab illis per annum cum dimidio ceſſatio,ſicut præmittitur,præſcriptæ maxima bono Societatis prædictæ regimini adferrent incommoda,& tunc,quia ob calamitates & contagii ſuſpiciones,quibus nonnullæ provinciæ laborabant, commercium reperiebatur interdictum, difficilior redderetur vacationis & ceſſationis hujusmodi obſervatio: Nos ſupplicationibus ejusdem Gosvvini Præpoſiti Generalis nomine Nobis ſuper hoc humiliter porrectis, inclinati, ſupra expreſſum Innocentii Prædeceſſoris ſtatutum,mandatum, præceptum & ordinationem hujusmodi ad ſeſquiannum tunc proximum ſuſpendimus, & ſucceſſive dictum ſeſquiannum,ad alium ſeſquiannum ac iterum ad triennium reſpective extendimus & prorogavimus. Præterea cum dictus GOSVVINUS Præpoſitus Generalis nobis iterum exponi feciſſet,quod Provinciæ Indiæ Societatis prædictæ litterarum noſtrarum in forma brevis ſuper ſuſpenſione hujusmodi primo loco ad ſeſquiannum,ut præfertur facta, emanatarum beneficio maxime indigebant, illosque frui vix poterant, quia priusquam de eisdem literis nuncius ad illas partes perferretur, aut jam elapſus aut prope finem futurus erat dictus ſeſquiannus: Nos ipſius Gosvvi-

Innocentii X decretum ſuſpenſum.
Ad ſeſquiannum.
Ad triennium.

Goſvvini Præpoſiti Generalis precibus benigne annuentes ſimilem ſuſpenſionem ſtatuti, mandati, præcepti, & ordinationis memorati Innocentii Prædeceſſoris, quantum quidem ad Provinicias, Domos, Collegia & loca quæcumque dictæ Societatis in Indiis tam Orientalibus, quam occidentalibus & alibi extra Europam dumtaxat conſiſtentes & conſiſtentia attinebat, ad ſeptem annos à die 14 Novembris 1656 computandos fecimus.

ALEX. VII.

Ad ſeptennium pro Indiis & aliis extra Europam locis.

§.4. Ac demum cum nomine dilectorum filiorum Congregationis Generalis, quæ fuit undecima ejuſdem Societatis, nobis expoſitum fuiſſet, quod ex jam dictis ſuſpenſionibus, maximum toti Societati beneficium atque emolumentum provenerat, quia vero præfixum in literis noſtris deſuper emanatis tempus tunc incipiebat fluere verſus finem, eadem Congregatio communibus votis, ac nemine penitus diſcrepante, denuo opportune in præmiſſis à Nobis provideri plurimum deſiderabat. Nos humilibus ipſius Congregationis Generalis precibus inclinati, prædictum Innocentii Prædeceſſoris ſtatutum, mandatum, præceptum & ordinationem, ut munera, ſuperioritates, adminiſtrationes, miniſteria & officia hujuſmodi elapſo triennio vacent, & illis functi, niſi poſtquam ab eis per ſeſquiannum ceſſaverint, ad alia quævis munera, ſuperioritates, miniſteria, adminiſtrationes & officia nullatenus eligi ſeu aſſumi, vel deputari valeant, quantum quidem ad Provincias, Domos, Collegia & loca in Europa ad aliud quadriennium, quantum vero ad Provincias, Domos, Collegia & loca quæcumque ejuſdem Societatis in Indiis tam Orientalibus, quam Occidentalibus, & alibi extra Europam conſiſtentes, & conſiſtentia ſpectat, reſpective ad alios octo annos denuo ſuſpendimus, & alias, prout in quinis noſtris in ſimili forma Brevis literis, primis quidem die XXIV Julii 1656, & alias die XIV Novemb. ejuſdem anni, & die VII Julii 1657, & die XXVIII Auguſti 1658, & noviſſimis die VII Decembris 1661 deſuper expeditis plenius continetur.

Iterum ad quadriennium in Europa. Et octennium extra Europam.

§. 5. Cum autem, ſicut accepimus, S. Ignatius dictæ Societatis Fundator, in Conſtitutionibus ipſius Societatis ſtatuerit, ut penes Præpoſitum Generalem eſſet, tam electio omnium Rectorum, quam amotio ab eo munere, nullo præfixo temporis ſpatio, ſed ſolum prout ei convenientius in Domino videretur: & licet idem S. Pater alibi in eiſdem Conſtitutionibus dixiſſe reperiatur, Provinciales ad triennium ut plurimum conſtituendos eſſe, ſtatim tamen ſubjunxerit etiam id temporis ſpatium contrahi & prorogari poſſe, quando ad majorem Dei & Domini noſtri gloriam id

Mens S. P. Ignatii de tempore, quo Superiores defungi officio debebent.

Digitized by Google

URB. VIII. fore judicaretur: At vero pro Rectoribus vel Superioribus localibus, neque triennium ut plurimum præſcribendum cenſuerit, ſed totam durationem regiminis illorum pendere voluerit ab arbitrio Præpoſiti Generalis, prout ad majorem Dei gloriam expedire duceret. De ceſſatione autem Superiorum ad ſeſquiannum, vel aliud tempus nullibi meminerit, nec aliquid ſuper ea re ſtatuendum cenſuerit, ſed Præpoſiti Generalis judicio, ſicut alia multa, id in genere reliquerit, & ipſemet quamdiu vixit in praxi abſque tali ceſſatione Societatem gubernaverit: Hæcque gubernandi ratio à piæ me. Paulo III, Julio III, & Gregorio XIII, ac Gregorio XIV Romanis Pontificibus Prædeceſſoribus pariter noſtris (qui Gregorius XIV per ſuas ſub plumbo Anno Incarnationis Dominicæ 1591. 4 Kal. Julii expeditas literas, quarum initium eſt *Eccleſiæ Catholicæ, &c.* expreſſe ſtatuit, ut electio Superiorum quorumcumque eſſet tota penes Præpoſitum Generalem juxta Conſtitutiones, cum poteſtate illorum facultatem revocandi, reſtringendi, vel augendi, & denique eoſdem ab officio removendi, prout in Domino judicaret expedire) approbata & confirmata, & poſt obitum memorati Sancti Ignatii, in eadem Societate cum ingenti illius bono ſervata fuerit.

Durationem regiminis ſult. pendere ab arbitrio Generalis.

Idem ſtatuit Gregorius XIV.

§. 6. Et licet anno 1594 ſimilis recor. Clemens Papa VIII etiam Prædeceſſor noſter, vivæ vocis oraculo, per bo. me. Franciſcum, dum vixit S.R.E. Cardinalem Toletum nuncupatum Congregationi quintæ Generali memoratæ Societatis ſignificato mandaverit, ut tam Provinciales, quam Rectores dictæ Societatis non durarent ultra triennium; nihilominus tamen ipſe Clemens Prædeceſſor, motus precibus ejuſdem Societatis, mitigaverit variis modis illud ſuum mandatum, quod poſtea præfatus Paulus V Prædeceſſor per ſuas literas ſupradictas decretum Congregationis quintæ Generalis ſupra expreſſum, ſpecifice confirmans, & præfixionem termini in gubernatione Superiorum localium graviter improbans ac machinatores contra id decretum, tanquam perturbatores Societatis, graviſſimis pœnis plecti jubens, omnino abrogavit.

§. 7. Cumque dicta Societas ſubſequenti tempore, usque ad dictam præfatam Innocentii Prædeceſſoris Conſtitutionem, præfatum gubernandi modum, magno cum fructu, ipſiusque Societatis tranquillitate ſervaverit, edita vero eadem Conſtitutione, plurimis graviſſimiſque affecta fuerit incommodis, multoque plura & graviora pericula, & inconvenientia ſubitu-

ra

ra extiterit, niſi Nos per ſuſpenſiones præfatas illis occurriſſemus: Et ex his noſtris ſuſpenſionibus ſeu diſpoſitionibus per ſeptem fere annos, magnæ & multiplices dictæ Societati utilitates obvenerint, nec quidpiā alicujus momenti in contrarium Nobis exhibitum fuerit, ut proinde è re ejusdem Societatis maximopere futurum videatur, ſi ejusdem Innocentii Prædeceſſoris ordinatio ſupradicta penitus abrogetur. ALEX. VII.

§. 8. Hinc eſt, quod nos, dictæ Societatis felici directioni, religioſisque progreſſibus & incrementis, quantum nobis ex alto conceditur, conſulere cupientes, nec non præfatarum noſtrarum ac Gregorii XIV, Pauli V & Innocentii X, aliarumve quarumlibet eorumdem, & aliorum Prædeceſſorum noſtrorum præfatorum literarum, Societatem præfatam concernentium, ac ipſius Societatis Conſtitutionum & decretorum Generalium illius Congregationum tenores & datas, aliaque etiam ſpeciali & individua mentione digna, præſentibus pro plene & ſufficienter expreſſis, ac de verbo ad verbum inſertis habentes, eorumdemque Pauli III, Julii III, Gregorii XIII, Gregorii XIV, & Pauli V Prædeceſſorum, qui omnes dictas Conſtitutiones S. Ignatii, & rationem gubernandi in eis expreſſam laudarunt, approbarunt & confirmarunt, veſtigiis inhærentes; motu proprio ac certa ſcientia & matura deliberatione noſtris, Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine memorati Innocentii Prædeceſſoris ſtatutum, mandatum, præceptum & ordinationem, ut omnes & ſinguli ejusdem Societatis Provinciales, Viſitatores, Præpoſiti, Rectores, Superiores locales & alii officiales, jurisdictionem ſeu ſuperioritatem habentes, quomodolibet nuncupati (exceptis Magiſtris Novitiorum) in eorum reſpective muneribus, ſuperioritatibus, miniſteriis, adminiſtrationibus & officiis prædictis quomodocumque nuncupatis, per triennium dumtaxat durare debeant, eaque elapſo triennio hujusmodi eo ipſo vacent & vacare cenſeantur, ipſique ad alia quævis ejusdem Societatis munera, ſuperioritates, miniſteria, adminiſtrationes & officia præfata quomodolibet nuncupata, etiam Vice-Provincialis, ſeu Vice Præpoſiti, vel Vice-Rectoris nullatenus eligi ſeu aſſumi, vel deputari valeant, niſi per annum cum dimidio ſaltem à fine dicti triennii computandum, à prædictis muneribus, ſuperioritatibus, miniſteriis, adminiſtrationibus & officiis ceſſaverint, pluries à nobis ſuſpenſa ut præfertur, & quatenus illa concernunt prædictas ejusdem Innocentii Prædeceſſoris literas (firma tamen & illæſa, ac in ſuo robore in reliquis omnibus & ſingulis remanente earumdem Innocentii

Abrogatur penitus Conſtitutio Innocentii X.

Præ-

Digitized by Google

ALEX. VII. Prædeceſſoris literarum diſpoſitione) tenore præſentium perpetuo revocamus, abrogamus, caſſamus, irritamus & annullamus, viribusque & effectu penitus, & omnino vacuamus.

§. 9. Decernentes, easdem præſentes literas etiam ex eo, quod quicumque in præmiſſis intereſſe habentes ſeu habere quomodolibet prætendentes, ad illa vocati, citati, & auditi non fuerint, nec illis conſenſerint, aut ex alia quacumque cauſa, occaſione, prætextu & capite, etiam in corpore juris clauſo, nullo unquam tempore, de ſubreptionis vel obreptionis, aut nullitatis vitio, ſeu intentionis noſtræ, aut intereſſe habentium conſenſus, aliove quolibet etiam ſubſtantiali & individuam expreſſionem requirente defectu notari, impugnari, redargui, reſcindi, infringi, retractari aut ad terminos juris reduci, ſeu adverſus illas aperitionis oris, reſtitutionis in integrum, aliudve quodcumque juris facti vel gratiæ remedium intentari vel impetrari, aut impetrato, vel etiam motu, ſcientia & poteſtatis plenitudine paribus conceſſo quempiam in judicio, vel extra illud uti, ſeu ſe juvare poſſe, ſed ipſas præſentes literas ſemper & perpetuo firmas, validas & efficaces exiſtere & fore, ſuosque plenarios & integros effectus ſortiri & obtinere, ac illis ad quos ſpectat, & pro tempore quandocumque ſpectabit, pleniſſime ſuffragari, ſicque & non aliter in præmiſſis per quoscumque Judices ordinarios & delegatos, etiam Cauſarum Palatii Apoſtolici Auditores, ac S. R. E. Cardinales, etiam de latere Legatos, & alios quoslibet quavis auctoritate & poteſtate fungentes, & functuros, ſublata eis & eorum cuilibet, quavis aliter judicandi & interpretandi facultate & auctoritate judicari, & definiri debere, ac irritum & inane, ſi ſecus ſuper his à quoquam, quavis auctoritate ſcienter, vel ignoranter contigerit, attentari.

Sic judicari debere.

Non obſtantibus, &c.

§. 10. Non obſtantibus dicti Innocentii Prædeceſſoris literis, nec non omnibus & ſingulis illis, quæ memorati Gregorius XIV. ac Paulus V. & Innocentius Prædeceſſores voluerunt in ſuis, & Nos voluimus in noſtris reſpective literis præfatis non obſtare, cæterisque contrariis quibuscumque.

Tranſumptis habeatur fides.

§. 11. Volumus autem, ut earumdem præſentium literarum tranſumptis, ſeu exemplis etiam impreſſis, manu alicujus Notarii publici vel Secretarii dictæ Societatis ſubſcriptis, & ſigillo Præpoſiti vel Vicarii Generalis ejusdem Societatis, aut alicujus perſonæ in Eccleſiaſtica dignitate conſtitutæ munitis, eadem prorſus fides in judicio, & extra adhibeatur, quæ præſen-

ſentibus ipſis adhiberetur, ſi forent exhibitæ vel oſtenſæ. Datum Romæ apud S. Mariam Majorem ſub annulo Piſcatoris die prima Januarii 1663, Pontificatus Noſtri anno octavo. ALEX. VII.

S. UGOLINUS.

Loco † annuli Piſcatoris.

ALEXANDRI VII
BULLA.

Translatio Indulgentiarum cum Feſto S. FRANCISCI XAVERII in diem 3 Decembris.

ANNO M. DC. LXIII. *die 18 Julii.*

ALEXANDER PAPA VII

Ad perpetuam rei memoriam.

CUm, ſicut accepimus, alias felicis recordationis Gregorius Papa XV Prædeceſſor noſter volens omnes & ſingulas Eccleſias Presbyterorum Societatis IESU ubique exiſtentes aliquo Spirituali munere illuſtrare de omnipotentis Dei miſericordia, ac Beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum ejus auctoritate confiſus, omnibus & ſingulis utriusque ſexus Chriſti fidelibus vere pœnitentibus & confeſſis, ac ſacra Communione refectis, qui aliquam ex dictis Eccleſiis Presbyterorum Societatis IESU ubique exiſtentes in Sancti Ignatii ultima Julii, ac Sancti Franciſci Xaverii ſecunda Decembris menſium celebrari ſolitis feſtis diebus, à primis Veſperis usque ad occaſum Solis dierum hujusmodi, ſingulis annis devote viſitaſſent, & ibi pro Chriſtianorum Principū concordia, hæreſum extirpatione, ac ſanctæ Matris Eccleſiæ Exaltatione pias ad Deum preces effuderint, plenariam omnium peccatorum ſuorum Indulgentiam & remiſſionem in Domino perpetuo conceſſit, prout in ejusdem Gregorii Prædeceſſoris literis, in ſimili forma Brevis, die VIII Menſis Junii M. DC. XXII deſuper expeditis, quarum tenor præſentibus pro plene & ſufficienter expreſſis haberi volumus, uberius continetur. Cum autem, ſicut prædicti Presbyteri Societatis IESU Nobis nu-

Conceſſio Gregorii XV.

ALEX. VII. nuper exponi fecerunt, quod Officium & feſtum prædicti S. FRANCISCI XAVERII à die ſecunda ad tertiam diem menſis Decembris Apoſtolica auctoritate per nos translata ſint; Nobis propterea humiliter ſupplicari fecerunt prædicti Presbyteri Societatis IESV, ut Indulgentias & peccatorum remiſſiones à prædicto Gregorio Prædeceſſore Eccleſiis Presbyterorum Societatis IESV hujusmodi die feſto ejusdem Sancti FRANCISCI XAVERII, die ſecunda menſis Decembris, ut præfertur, celebrari ſolito conceſſas, ad tertiam diem ejusdem menſis Decembris etiam transferre de benignitate Apoſtolica dignaremur. Nos igitur eosdem Presbyteros Societatis IESV ſpiritualibus favoribus & gratiis proſequi volentes ſupplicationibus, illorum nomine Nobis ſuper hoc humiliter porrectis, inclinati, Indulgentias & peccatorum remiſſiones à prædicto Gregorio Prædeceſſore Eccleſiis Presbyterorum Societatis IESV, die feſto prædicti Sancti FRANCISCI XAVERII, die ſecunda menſis Decembris, ſingulis annis celebrari ſolito conceſſas, ad tertiam diem ejusdem menſis Decembris ſervata tamen in reliquis omnibus & ſingulis, dicti Gregorii Prædeceſſoris literarum hujusmodi forma, Apoſtolica auctoritate, tenore præſentium perpetuo transferimus, & perpetuis futuris temporibus translatas eſſe decernimus, ita ut in poſterum Chriſti fideles aliquam ex Eccleſiis Presbyterorum Societatis IESV ubique exiſtentium viſitantes, Indulgentias & peccatorum remiſſiones à prædicto Gregorio Prædeceſſore aliàs conceſſas, non amplius ſecunda, ſed tertia die Menſis Decembris hujusmodi lucrabuntur. Non obſtantibus ejusdem Gregorii Prædeceſſoris literis prædictis, ac Conſtitutionibus & ordinationibus Apoſtolicis, nec non Cancellariæ Apoſtolicæ Regulis, cæteriſque contrariis quibuscumque. Volumus autem, quod præſentium tranſumptis etiam impreſſis, manu alicujus Notarii publici ſubſcriptis, & ſigillo perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ munitis, eadem prorſus fides adhibeatur, quæ præſentibus adhiberetur, ſi forent exhibitæ vel oſtenſæ. Dat. Romæ apud S. Mariam Majorem ſub annulo Piſcatoris, die 18 Julii M. DC. LXIII, Pontificatus Noſtri Anno Nono.

Petitio.

Transferuntur Indulgentiæ in 3 diem Decembris.

Non obſtantibus, &c.

Transſumptis habeatur fides.

S. UGOLINVS.

IN-

INDEX
LITTERARUM APOSTOLICARUM
Hoc libello contentarum.

PAULI III.

PRima Inſtituti Societatis approbatio. pag. 3.

Facultas quosvis idoneos admittendi, & Conſtitutiones condendi. 8

Facultas concionandi, &c. 12

Facultas Coadjutores admittendi. 14

Approbatio Exercitiorum. 16

Privilegia plurima. 18

IULII III.

Confirmatio alia Inſtituti. 28

Confirmatio privilegiorum, & aliorum conceſſio. 36

PII IV.

Confirmatio, & nova conceſſio ædificandi ubique, etiam intra cannas, &c. 40. 79

Extenſio facultatis conferendi gradus, & exemptionis à decimis. 44. 89

PII V.

Contra Apoſtatas. 48

Circa contractus non capitulariter celebrandos. 53

Circa prælectiones in Collegiis, & in favorem Scholarium Societatis. 55

Declaratur Societas Mendicans, eique Mendicantium privilegia communicantur. 58

GREGORII XIII.

Conſervatores aſſumendi facultas. 63

Approbatio immunitatis à choro, & profeſſionis propter ordines. 68

Circa uſum librorum prohibitorum. 69

Facultas utendi privilegiis more Societatis. 71

Medendi facultas. 76

Exemptio à publicis ſupplicationibus. 77

Confirmatio derogationis privilegii cannarum, &c. 79

Facultas alienandi. 85

Derogatio cap. *Nuper.* de Decimis. 89

Indulgentia plenaria, & facultates aliæ. 93

Altaris viatici uſus. 97

Indulgentiæ aliarum Eccleſiarum pro Societatis Eccleſiis. 98

Aperiendi litteras ſacræ Pœnitentiariæ facultas. 99

Alienandi facultatis extenſio. 100

Tranſeundi ad alios Ordines de licentiâ Præpoſiti Generalis. 105

A quocumque Antiſtite ordines etiam extra tempora ſuſcipiendi 106

Inſtituti, Conſtitutionum, ac privilegiorum

giorum Societatis Confirmatio, & Declaratio, &c. 108
Nova Inſtitûti Societatis Confirmatio. 112
Exemptionis antiquæ confirmatio, ac novæ conceſſio. 123
Tranſire ſecundò ad Carthuſiam, ſine Præpoſiti Generalis licentiâ non licet. 124
Prædicandi facultatis declaratio, & nova conceſſio. 126
Aggregandi alias Congregationes Primariæ. 127
SIXTI V.
Extenſio facultatis aggregandi Congregationes. 134
Facultas de erigendis novis Congregationibus, Primariæ Romanæ aggregandis, indulgentiis communicandis, & transferendis. 137
GREGORII XIV.
Societatis Inſtituti, & rationis gubernandi novæ confirmatio. 147
Facultas Novitios admittendi, & cum illegitimis diſpenſandi reſtitutio, & nova conceſſio. 156
CLEMENTIS VIII.
Societatis IESV religioſis uſus Bullæ Cruciatæ quoad eligendum Confeſſarium, & obtinendam abſolutionem interdicitur. 159
Extenditur facultas erigendi, & aggregandi Congregationes. 160
PAVLI V.
Inſtituti, & Privilegiorum Societatis, præſertim verò Conſtitutionum Gregor. XIII & XIV approbatio, & nova concesſio. 162
Indulgentia plenaria pro feſto Invocationis Eccleſiarum Societatis IESV. 170
GREGORII XV.
Bulla Beatificationis *B. Aloyſii Gonzagæ*. 171
Indulgentia plenaria in feſtis SS. *Ignatii*, & *Xaverii*. 172
Indulgentiæ Catechiſmorum. 175
VRBANI VIII.
Litteræ decretales Canonizationis S. IGNATII Loyolæ, Societatis IESV Fundatoris. 176
Bulla Canonizationis S. FRANCISCI XAVERII. 191
Bulla I Beatificationis B. Franciſci Borgiæ III Generalis Societatis IESV. 211
Bulla II de eadem cum extenſione indulti legendi de eo Sacrum & Officium, ad Regulares & Sæculares ſacerdotes in ditione familiæ de Borgia. 212
Bulla III de eadem cum extenſione indulti recitandi Officium & Miſſam de eodem celebrandi ad Presbyteros ſæculares, & alios Regulares dictæ Societatis domos adeuntes. 214
Ejuſdem Indultum celebrandi Miſſam & Officium recitandi de tribus Martyribus, *Paulo Michi*, *Joanne*

anno de Goto, & *Didaco Quiſai*, è Societate IESV. 217

S. Congregationis Rituum facultas dicendi officium & Miſſam 5 Februarii de tribus Martyribus extenſa ad omnes ſacerdotes, &c. 219

ALEXANDRI VII

Indulgentia plenaria pro obeuntibus Exercitia Spiritualia, tam noſtris, quam externis. 220

Facultas eligendi Vicarium Generalem cum jure ſucceſſionis. 221

Confirmatio decretorum Congregationis Generalis XI. 223

Abrogatio Brevis Innocentii X de triennio Superiorum. 226

Tranſlatio Indulgentiarum cum feſto S. FRANCISCI XAVERII in diem 3 Decembris. 233

INDEX ALPHABETICVS

Eorum, quæ in his

LITTERIS APOSTOLICIS

CONTINENTVR.

Abſolutio.

ABſolvendi ab omnibus peccatis etiam reſervatis, & cenſuris, exceptis contentis in Bulla Cœnæ, facultas. pag. 13

Abſolvendi à contentis in Bullâ Cœnæ, in terris infidelium, & aliis remotiſſimis Provinciis, facultas de licentiâ Præpoſiti. 25

Abſolvere omnes de Societate ab omnibus peccatis, & cenſuris, juxta Sixti IV Mare magnum, Generalis poteſt per ſe, vel alios. 20. 73

De abſolutione ab hæreſi, & aliis contra fidem, in foro conſcientiæ. 37

Abſoluti à cenſuris Societatem ingreſſuri reincidunt in eaſdem, niſi mox intrare, & vota emittere parati ſint. 20

Abſolutio apoſtatarum reſervatur. 50. & 110. Similiter & receptatorum. 50

Adminiſtratio.

Adminiſtrantur Sacramenta in Societate. 13. 22

Adminiſtratio, ſeu gubernatio Collegiorum ad Generalem ſpectat. 7. 33

Admittere.

Admittendi ad Societatem quoslibet juxta Conſtitutiones, facultas. 10

Admittendi non ſunt, niſi qui diu, diligentiſſimeque probati fuerint. 7

Admittendi non ſunt Scholares, & Coadjutores, niſi qui diligenter examinati, & idonei reperti ſint. 34

Admitti poſſunt Coadiutores, ſine certo numero. 26

Admittendi Novitios, & cum illegitimis diſpenſandi facultas. 157

Ædificia.

Ædificia Societatis ne impediantur. 24. nec intra cannas privilegii Mendicantium. 42. 43. Et non obſtantibus confirmationibus, ac cenſuris etiam in poſterum emanandis. 82

Aggregare.

Aggregare poteſt Generalis Primariæ Congregationi Romanæ quasvis alias, vel ſcholarium tantum, vel etiam non ſcholarium ſimul. 131

Item non Scholarium ſimpliciter. 136

Etiam Reſidentiarum. 160

Alienatio.

Alienandi facultas in evidentem utilitatem, ac more Societatis, conceditur. 86. Extenditurque etiam ad cenſuum venditiones. 102

Alienare, vel diſſolvere Domos aut Collegia, Congregatio generalis poteſt juxta Conſtitutiones. 31

B. Aloyſius.

Conceſſa facultas à Gregorio XV Presbyteris Societatis IESV dicendi Miſſam & officium de *B. Aloyſio*, die 21 Junii p. 172. Item Externis in Eccleſiis Societatis IESV. ibid.

Altare.

Altaris portatilis generalis conceſſio 21. Abrogata per Concil. Trid. Reſtituta ad miſſiones. 97. ſq.

Altare conceditur in Societatis Oratoriis, & Capellis per Provincialem approbatis. 74

Ambitio.

Ambitioſus, ſi convincatur, capax prælationis & dignitatis in Societate eſſe non poteſt. 19

Apoſtata.

Apoſtatæ eorumque receptores, fautores, conſultores excommunicantur. 50. 109. 115. 110

Apoſtatæ ſunt inhabiles ad matrimonium cum ſolis votis ſimplicibus. 110

Apoſtatæ, & inſolentes alii, incarcerari & excommunicari poſſunt, tum à Generali, tum ab aliis Societatis Superioribus. 21. 51

Appellatio.

Appellari non poteſt à correctione regulæ. 19

Aperiendi.

Aperiendi litteras ſacræ Pœnitentiariæ facultas. 99

Benedicere.

Benedicere poſſunt noſtri veſtes Sacerdotales, Pallas, Corporalia, Calices, Altaria, & Cœmeteria, in remotiſſimis regionibus, ſi non adſit Catholicus Epiſcopus. 25

Benedici quomodo poſſint Eccleſiæ Societatis. 23

Bona.

Bona Societati donata, pro Collegiorum ſuſtentatione, eo ipſo Apoſtolica auctoritate cenſentur perpetuo applicata. 23

Bona temporalia Collegiorum non poteſt Societas profeſſa in proprios uſus convertere. 7. 33

Bona pauperibus diſtribuendi promiſſio quæ. 116

B. Borgias.

Conceſſa facultas ab Urbano VIII Religioſis Societatis IESV legendi Officium, & Miſſam de B. Borgia, Kalendis Octobris p. 211. Nuncupari poteſt Beatus p. 213 Officium & Miſſam de eo dicere poſſunt Religioſi Societatis ubique. ibid. Et alii, tam Sæculares, quam Regulares Sacerdotes in ditione familiæ de Borgia. ibid. Extenditur ad omnes Sacerdotes, tam Sæculares, quam Re-

Digitized by Google

Regulares, ut in Eccleſiis, ſeu dom bus Societatis poſſint Miſſam & Officium dicere de B. Borgia p..2:6.

Canna.

CAnnarum privilegium Mendicantibus conceſſum, non impedit Societatis ædificia. 43. 82

Cenſura.

Cenſuras & irregularitates priſtinas quomodo iterum incurrant, qui ab eis per ingreſſum in Societatem fuerint abſoluti. 20

Cenſuras contra privilegia Societatis ferre, Prælati prohibentur. 21

Chorus.

Chori immunitas. 68. Vide *Officium.*

Coadjutores.

Coadjutores poſſunt promoveri ad ſacros Ordines. 15

Coadjutores ſpirituales, & temporales admittendi facultas. 15. Sine reſtrictione numeri. 26

Coadjutores utrique participes ſunt omnium meritorum Societatis, ſicut profeſſi. 15

Coadjutoribus ſpiritualibus viginti tantum poteſt Præpoſitus eaſdem gratias, & facultates concedere, quas Profeſſis. 15. Imo & omnibus. 26. 73

Collegia.

Collegia reditibus dotata habere poteſt Societas. 6. 33. 116. Vide *Confirmatio.* etiam intra cannas Mendicantium 41. 82

Collegia ſimul atque conſtructa, vel dotata fuerint, auctoritate Apoſtolica ſunt confirmata. 23 33

Commorari.

Commorari, & converſari licet Sociis in terris excommunicatorum, infidelium, & hæreticorum de Præpoſiti licentia. 22

Communicare.

Communicare poteſt Generalis Sociis gratias à Paulo III conceſſas 26. Imò & omnes tum Societatis, tum aliarum Religionum. 72

Commmunicare poſſunt Profeſſis Inferiores Præpoſiti facultates Societatis ſibi conceſſas à Generali, de hujus licentia. 38. Imò & non Profeſſis. 72

Communicatio.

Communicatio gratiarum Societati conceditur, tum Mendicantium, æquè principaliter. 60. tum aliorum omnium Ordinum, ac piorum locorum, & perſonarum. 72

Communicatio Conſtitutionis Greg. X V prohibetur etiam iis, qui ſua privilegia cum Societate communicant. 155

Commutatio.

Commutandi vota omnia, quinque exceptis, facultas. 13. vota etiam jurata. 74

Commutare infirmis Societatis officium Divinum in aliud opus, aut orationem leviorem poteſt Generalis per ſe, vel per alios. 37

Concionari.

Concionandi ubique facultas etiam in plateis, & non ſuſceptis Ordinibus ſacris. 17. 126

Concionari ubi, & quomodo poſſint ſemel approbati. 74

Confeſſiones.

Confeſſiones quorumcumque audiendi facultas. 13. Etiam non habentium à ſuis curatis licentiam. ib. 74

Confeſſiones audire quomodò poſſint ſemel approbati. 74

Confirmatio.

Confirmantur Conſtitutiones factæ, ac faciendæ. 11

Confirmatio, & prima inſtitutio Societatis pro numero ſexaginta perſonarum tantum.

tum. 8. Item absque numeri reſtrictione. 10. 34

Confirmatio tam inſtituti, quàm privilegiorum, & gratiarum omnium Societatis. 31.36

Plenior 111. Pleniſſima, in quâ confirmantur Inſtitutum, Privilegia & Conſtitutiones Societatis. 119. nempe Finis, Media. 113. Longa approbatio. Biennium Novitiatus. Tria ſubſtantialia vota ſimplicia. Gradus Scholarium approbatorum, & Coadjutorum temporalium non formatorum. 113. Formatorum itidem. Tertius probationis annus. 114. Gradus Profeſſorum quatuor votorum. Profeſſio trium votorum. Gradus Coadjutorum ſpiritualium formatorum. ibid. horumque paupertas. Quartum votum ſolemne. Vota quinque ſimplicia quæ Profeſſi emittunt. 115. Pœnæ apoſtaſiæ, & excommunicationis. Earumque abſolutionis reſervatio. ibid. Una omnium vivendi, & obediendi ratio. Domorum probationis, & Collegiorum facultas poſſidendi bona. Domorū profeſſorum, & perſonarum omnium cujuſcumque gradus in Societate viventium paupertas. Novitiorum item promiſſio de diſtribuendis in opera pia bonis. Declaratur etiam eos qui expleto Novitiatus biennio tria ſubſtantialia Societatis vota ſimplicia emiſerunt, verè & propriè Religioſos eſſe. 116. qui ſi à Societate deficiant, excommunicationis aliiſque apoſtatarum pœnis ſubjacent. ibid. Quòd tria hujuſmodi vota etſi ſimplicia, verè ſint Religionis ſubſtantialia vota. Illaque emittentes, verè & propriè ſint Religioſi. 119. Conceditur præterea nova exemtio. Pœnarum apoſtatarum innovatio. Abſolutionis earumdem reſervatio. Novum impedimentum, matrimonium dirimens. Præcipitur ſub excommunicationis, & aliis graviſſimis pœnis, eo ipſo incurrendis, ne quis audeat Societatis Inſtitutum, Conſtitutiones, vel ipſam Gregorianam, aut aliquid ex his, quovis quæſito colore, impugnare, aut ſuper his declarationes, vel gloſſas facere, legere, docere, aliis tradere, vel apud ſe retinere, vel ea in dubium revocare. ibid. 110. Sicque judicari, ac ordinarios omnes litteras hujuſmodi Gregorii obſervari facere debere. 110

Confirmatio Conſtitutionis Gregorii XIII 138

Confirmatio Conſtitutionum, privilegiorum, atque immunitatum omnium Societatis 150

Nova Inſtituti, Conſtitutionum, privilegiorum, ordinationum, & decretorum confirmatio Pauli V. 163

Confiteri.

Confiteri non niſi deputatis per Superiorem poſſunt Socii, non obſtante quocumque privilegio. 20. etiam Cruciatæ. 73

Congregatio.

Congregatio, ſeu concilium quale in gravioribus, quale item in levioribus eſſe debeat. 5. 31

Congregationes Annuntiatæ erigendi facultas Generali conceditur. 131

Congregationes coactæ de his tantummodo agunt, quæ in Congregationum generalium decretis tractanda permittuntur. 142

Conſtitutiones.

Conſtitutiones condendi facultatem habet Generalis in congregatione generali, ad majorem ſuffragiorum partem. 5. 31

Mutandi etiam, alterandi & caſſandi, quæ

co

eo ipſo cenſentur Apoſtolica auctoritate confirmatæ. 11
Conſtitutionum præcipuarum ad Inſtituti ſubſtantialia pertinentium confirmatio. Vide *Confirmatio*. 115
Conſtitutionum gloſſatio fieri non poteſt, niſi de licentia Generalis, aliorumve Superiorum. 120
Inſtituto aliquid addendum, minuendum, immutandum, non poteſt proponi, niſi Rom. Pont. immediate, vel mediante Apoſtolicæ Sedis Legato, & Nuntio, vel ipſius Societatis Præpoſito Generali, aut Congregationi generali. 153

Conſervatores.

Conſervatores Iudices ſibi aſſumere poſſunt Societatis cum religioſi, tum familiares Clerici. 64

Contractus.

Contractus non capitulariter, ſed juxta Conſtitutiones celebrandi facultas. 54
Contractus in votis ſimplicibus inSocietate emiſſis validus & juſtus eſt. 149

Correctio.

Correctionis, & punitionis facultas aliis Ordinibus conceſſa, Societati & ejus Præpoſito Generali conceditur 151

Decimæ.

Decimas etiam Papales, prædiales, *&c.* aliave onera ſolvere non tenentur noſtri. 22. 45. Cum derogatione etiam c. *Nuper*. de decimis. 91

Declaratio.

Declarantur ſimul, & confirmantur ſubſtantialia fere omnia, quæ ad Societatis Inſtitutum pertinent. Vide *Confirmatio*.

Decretum.

Decretum 70 Congregationis V generalis contra perturbatores inſeritur. 163
Decretum 63 Cong. V contra negotia ſecularia tractantes inſeritur. 164
Decretum 87 Congr. V de triennali gubernatione Superiorum. 165
Decretorum ſupradictorum, & aliorum confirmatio. 165

Derogatio.

Derogatur quibuſcumque privilegiis ordinum, univerſitatum, locorum, ac perſonarum. 155
Derogatur Conſtitutionibus aliorum Pontificum circa Novitios, & illegitimos editis. 157

Dignitas.

Dignitatem ullam Generalis abſque Societatis, aut Socius ullus abſque Generalis conſenſu, acceptare non poteſt. 19

Dimiſſus.

Dimiſſus à Societate, votorum ſimplicium illius obligatione liber omnino manet. 149
Dimitti poſſunt, qui vota ſimplicia in Societate emiſerunt. 152
Dimiſſio è Societate ſine forma judiciaria, ſed ſolum juxta modum in Conſtitutionibus præſcriptum. 151
Dimittendi poteſtas Societati confirmatur. ibid.

Diſpenſare.

Diſpenſare in noſtrorum irregularitatibus, juxta Sixti IV Mare Magnum, poteſt Generalis per ſe, vel alios. 20
Diſpenſare cum noſtris poteſt Generalis, & de ejus licentia Superiores ſubordinatiꝭ, circa defectum natalium, irregularitatemque omnem præterquam homicidii, mutilationis, & bigamiæ. 24. Item per ſe, vel Profeſſos circa jejunia, & cibos prohibitos. 36. Et per quoſcumque 72
Diſpenſare poſſunt noſtri, in remotiſſimis locis cum Neophytis, qui ante converſionem matrimonia in gradibus jure di-

vino non prohibitis contraxerant, ut in eiſdem permaneant. 25

Diſpenſare poteſt Societas cum illegitimis cujusque generis tum admittendis, tum ad quælibet officia, & gradus in Societate obtinendos. 147

Doctrina Chriſtiana.

Doctrinam Chriſtianam docere pueros, & rudes nominatim commendatur noſtris. 6. Peculiare ſtudium Societatis in tradenda Doctrina Chriſtiana. 174. Vid. *Indulgentia.*

Domus.

Domos ubique habendi facultas 24

Domus Profeſſorum reditus ullos habere non poſſunt. 6. 33. 113. Vide *Confirma-*

Donationes.

Donationes quæcumque Societati factæ, eo ipſo ſunt Apoſtolicâ auctoritate confirmatæ. 23

Dubia.

Dubia in noſtro inſtituto declarandi facultatem habet Generalis. 31

Eccleſia.

Eccleſias ubique habendi facultas 24

Eccleſiæ Societatis à quocumque Epiſcopo quomodo benedici, aut conſecrari poſſint. 23

Electio.

Electio Præpoſiti Generalis, ad quos pertinet 5. & 31. & quo pacto. 32

Electio Præpoſiti Generalis, illius Aſſiſtentium, & Admonitoris tantùm in Congregationibus generalibus habetur 139

Electio eorum, qui Præpoſitum Generalem eligunt, quique Congregationi generali intereſſe poſſunt, itemque Procuratoris Provincialis creatio in Congregatione provinciali. 139

Electio Superiorum, illosque ab officio revocandi poteſtas tota penes Præpoſitum Generalem eſt. 150

Eligere loco defuncti Provincialis alium poſſunt noſtri, in remotiſſimis regionibus, dum alius per Generalem mittitur. 26

Erectio.

Erigendi, & reformandi Eccleſias, hoſpitalia, & alia pia loca, in remotiſſimis regionibus facultas. 25

Euchariſtia.

Euchariſtiæ ſacramentum in Eccleſiis ſuis tenere licet Societati, & omnibus fidelibus illud à Societate ſumere, non tamen in paſchate, nec in articulo mortis. 24

Excommunicatio.

Excommunicantur Apoſtatæ, qui emiſſis Societatis votis, ab ea vel recedunt, vel etiam ad alium Ordinem (Carthuſienſi excepto) absque licentia Generalis tranſeunt, reſervata abſolutione Pontifici, vel Præpoſito. 50. Vide *Confirmatio.*

Excommunicantur item qui eos recipiunt, auxiliumve, conſilium, vel favorem præſtant. 51

Excommunicari, & incarcerari poſſunt Societatis Apoſtatæ, & inſolentes alii, &c. 21

Excommunicari, ſuſpendi, vel interdici Socii contra eorum privilegia ab ullis Prælatis non poſſunt. 21

In Excommunicatorum, &c. terris converſari. 22

Excommunicationi non ſubjacent tam familiares noſtri, quam domeſtici Procuratores, & operarii, niſi vel cauſam dederint, vel nominati. 21. Abrogatum.

Excommunicantur impugnantes, vel alterantes Conſtitutiones, decretaque Societatis: abſolutio Sedi Apoſtolicæ reſervatur. 154

Exemptio.

Eximitur Societas univerſa, & ejus bona à quacumque, tum decimarum ſolutione

21. 45. 90. tum ordinariorum juriſdictione 21. 113. & etiam delegatorum. 119. ſeu aliorum Iudicum. ibid. à curiis item aliis inſtituto non conſentaneis. 22. Vide *Societas*. A publicis item ſupplicationibus. 78

Exercitia.

Exercitia ſpiritualia inter alia miniſteria ad profectum animarum adhibet Societas. 4.30

Exercitia ſpiritualia Societatis diligentiſſimè examinata approbantur. 16. & ſeqq. eorum fructus. 220

Facultates.

FAcultatibus tum ſuis tum aliorum Ordinum utitur Societas more ſuo, hoc eſt, arbitrio Generalis per quoscumque de Societate. 72

S. Franciſcus Xaverius.

Natus eſt S. Franciſcus Xaverius nobilibus ac piis progenitoribus. 193

A juventute ſua perfecte coram Deo ambulavit. 192

Pariſiis alacriter operam navat ſtudiis, ibique in ſocium S. Ignatii adſcribitur. 193

Mira fuit ejus abſtinentia, diſciplina; reliquæque virtutes præclare in ejus animo effulſerunt. 193. 194

Ad orientales Indias verbum Dei diſſeminaturus cum ampliſſima poteſtate mittitur; ibique incredibilia pro nomine Domini noſtri IeſuChriſti perpeſſus eſt. 195. 196

Ejus prædicationes & geſta miris prodigiis illuſtravit Dominus 196. & ſeqq. usque 201

Fama ſanctitatis clarus, & bonis operibus plenus, Orientalium Indiarum Apoſtolus ab univerſis Indiæ regnis totoque Chriſtiano populo appellatus, ad cæleſtem gloriam evolavit. 201

Poſt obitum claret miraculis 101. & ſeqq. Catalogo Sanctorum adſcribitur. 206 207

Generalis.

GEneralis in prælatione ſuâ ſit ſemper memor formulæ benignitatis, manſuetudinis, & caritatis Chriſti, Petri, Paulique 6. 32. Totum jubendi, & ordinandi jus habet. 5. 32. etiam in contractibus ineundis. 54. omnimodam gubernationem Collegiorum, & ſtudentium. 7. Plenam adminiſtrationem, & in omnes juriſdictionem. 18. Omnem poteſtatem ſupra Societatem. 32. Poteſt in certis caſibus amoveri, & alius ſubſtitui. 19. Poteſt ire, & ſubditos mittere quocumque, etiam ad infideles, & revocare. 19. Sociis licentiam tranſeundi ad alium Ordinem concedere. 20. 50. 105. Gratias à Paulo III conceſſas per alios exercere. 26. Alias item omnes 72. Indulgentias Primariæ Congregationis aliis eidem per ipſum aggregatis Scholarium Congregationibus concedere. 26. etiam non Scholarium. 136

Generalis Præpoſitus in cujusque gradus diſcretione arbitrium habet. 149. 151

Generalis creat pro ſuo arbitrio Profeſſos & Coadjutores ſpirituales, & temporales. 151

Generalis retinet omnes, quas habebat facultates, & auctoritatem in cunctis. ibid.

Gradus.

Gradus in Collegiis dat Rector, aut Præpoſitus. 38. 46. Aut ſtudiorum Præfectus. 96

Gradus ſuſcipere poſſunt noſtri in Collegiis extra Vniverſitates, & in his etiam, ſi earum Rectores gratis dare recuſent. 38. Similiter & externi, qui

apud nos ſtuduerint. 46. Gradus, qui à nobis ſuſceperint, privilegiis Vniverſitatum gaudent. 38. 44. & 96
Gradus in Vniverſitatibus à noſtris ſuſcipi, cur non expediat. 44
Gradus omnes perſonarum Societatis confirmantur. Vide *Confirmatio*, & 115
Graduum diſcretio eſt in manu Præpoſiti, tempus item promotionis ad illos. 151

Gratiæ.

Gratiæ, & privilegia Mendicantibus conceſſa, & concedenda, Societati conceduntur. 60. Aliorum item ordinum, locorum, & perſonarum, iisque utitur more ſuo. 72

Gubernatio.

Gubernatio Collegiorum omnimoda eſt penes Generalem vel Societatem. 7. 33
Gubernandi, & negotiorum ratio, apud Superiores Societatis reſidet. 151

JEſu nomen.

JEſu nomine Societas inſignitur. 4. 40. 53 & aliis locis.
JEſu nomen in Societate retinendum. 152

S. Ignatius.

Formati Proceſſus ſuper vita & miraculis S. Ignatii committuntur Auditoribus cauſſarum Palatii Apoſtolici. 177. & ſeq.
Natus eſt nobilibus, Catholicis & piis parentibus. Adoleſcens factus rei militari operam dedit: deinde Chriſto militaturus omnes res fluxas & caducas reliquit. 179. 180
Studiis operam navat, & ſociis collectis ſaluti proximorum propenit incumbere. 180
Poſt multos labores, IESVM appellans, pie obdormivit in Domino. 181
Poſt felicem dormitionem plura patravit miracula. 183. usque 186.
Sanctorum catalogo adſcribitur. 187

Indulgentia.

Indulgentia ſeptem annorum & totidem quadragenarum pro viſitantibus Eccleſias Societatis certis diebus. 25
Indulgentiæ omnes aliorum locorum conceduntur Sociis in ſuis Eccleſiis. 98
Indulgentia plenaria alicui Societatis Eccleſiæ poteſt à Generali concedi ſemel in anno 25. Imo & ſingulis Eccleſiis conceditur. 95. Conceſſæ a Gregorio XIII primariæ Congregationi ſtudioſorum 140. Si feſtum transferri contigerit, etiam transferri poſſunt Indulgentiæ 146. Plenariæ, conceſſæ a Paulo V pro feſto Invocationis Eccleſiarum Societatis IESV 170. Plenariæ, conceſſæ a Gregorio XV in feſto SS. Ignatii, & Xaverii 171. & 213. Plenariæ, conceſſæ ab eodem, docentibus, diſcentibus, promoventibus, &c. Doctrinam Chriſtianam 174. Plenariæ iisdem in hora mortis. ibid. Septem annorum & totidem quadragenarum iisdem, ſi confeſſi ſemel quolibet menſe SS Euchariſtiæ Sacramentorum ſumpſerint. ibid. Ducentorum dierum iis, qui in cauſa fuerint, ut pueri, famuli, &c. ad doctrinam Chriſtianam audiendam accedant. ibid. Stationum de Urbe iis, qui diebus ſtationum Doctrinam Chriſtianam, in Eccleſiis aut Oratoriis, de Ordinariorum licentia, docuerint, aut ad eam diſcendam acceſſerint. ibid. Eædem conceſſæ Viſitatoribus Scholarũ Doctrinæ Chriſtianæ, qui ex commiſſo ſibi officio viſitabunt illas Scholas, quas illo die viſitare poterunt, ſi confeſſi communicaverint. ib. Centum dierum iis, qui Doctrinã Chriſtianã die-

Digitized by Google

bus feriatis, aut publicè, aut privatim explanaverint 175. Septem annorum Præceptoribus, qui diebus feſtis diſcipulos ſuos ad Doctrinam Chriſtianam deduxerint, eosque illam docuerint. Ibid. Centum dierum iisdem, ſi diebus feriatis illam in propriis Scholis explicaverint. ibid. Septem annorum Clericis Societatis IESV, qui in Eccleſiis, ſeu Oratoriis, ubi Doctrina Chriſtiana docetur, verbum Dei prædicaverint, aut Collationes fecerint; licet illo die non intervenerint in aliqua Schola, docendi cauſa. ibid. Centum dierum Patribus, & Matribus-familias, quoties doctrinam Chriſtianam in domibus ſuis liberis, famulis, & familiaribus utriusque ſexus explanaverint. ibid. Septem annorum, qui per civitates, terras, & alia loca, viros, mulieres, aut pueros, eandem doctrinam Chriſtianam docendi cauſâ circumierint. ibid. Decem annorum iis, qui ad eandem (ut ſupra) docendam, extra civitates per caſtra & villas exiverint. ibid. Centum dierum omnibus, & ſingulis Chriſti fidelibus, qui per mediam horam doctrinæ prædictæ aut diſcendi, aut docendi cauſa ſtuduerint, aut eidem Doctrinæ interfuerint. ibid. Plenariæ, conceſſæ ab Alexandro VII tam Noſtris, quam aliis quibuscumque, qui exercitia apud nos peragunt. 220. Plenariæ, conceſſæ pro feſto S. Xaverii die 2 Decembris una cum ipſo feſto, translatæ in diem 3 Decembris ab Alexandro VII. 234

Inſtitutio puerorum.

Inſtitutio puerorum, & rudium nominatim pertinet ad inſtitutum Societatis. 4. 30. Et commendatur nominatim. 6

Interdictum.

Interdicti tempore, celebrandi, & Sacramenta iis, qui vel cauſſam non dederint, vel nominati non fuerint, miniſtrandi facultas, pro Præpoſitis, & de horum licentia pro Sociis aliis. 21. Abrogata per Conc. Trid.

Interdicti tempore, pro Societatis domeſticis, familiaribus, procuratoribus, & operariis Divina audiendi facultas. 21. Abrogata. Vide *Irregularitas, Diſpenſatio.*

Lectores.

Lectores Theologiæ, & aliarum facultatum deputare poteſt, videlicet Generalis. 25. Etiam in Vniverſitatibus, non concurrendo tamen tribus horis quotidie. 56. Imo duabus 96

Libri prohibiti.

Libris non quidem hæreticis, ſed aliàs prohibitis quibus, & quomodo uti liceat noſtris. 69

Libros & proprios & aliorum, quos & quomodo emendare liceat. 69

Libros proprios emendare debent noſtri juxta catalogum, & decretum Rom. Inquiſitionis, ut retinere poſſint. 70

Libros hæreticos, & alios prohibitos legendi, ad eos impugnandum, facultatem noſtris facere quomodo poſſit Generalis. 69

Litteras ſacræ Pœnitentiariæ aperiendi facultas. 99

B. B. Martyres Japonenſes.

Conſtat de Martyrio, & Miraculis trium prædictorum Martyrum. p. 217. Officium, & Miſſam de iis legere poſſunt Religioſi Societatis, 5 Februarii 218. Extenditur ad omnes ſacerdotes, tam Sæculares, quam Regulares, in Eccleſiis Societatis à S. Congregatione Rituum 219

Matrimonium.

Novum impedimentum dirimens matrimonium ſtatuitur. 120

Mederi.

MEdendi facultas quænam ſiat Sociis Medicinæ peritis. 76

Mendicantes.

Mendicans Ordo vere eſſe declaratur Societas. 59

Mendicantium privilegia omnia Societati conceduntur. 51. Adhuc plenius conceſſa, & concedenda. 60

Miniſteria.

Miniſteria, & opera pietatis, quæ ad profectum animarum gratis exercet Societas. 4. 30

Miniſteriorum Societatis utilitas, ac neceſſitas. 30

Miſſa.

Miſſam officio divino præponendi facultas. 37

Miſſam bis in die celebrandi poteſtas in remotiſſimis regionibus. 26

Miſſam circa diurnam lucem, & infra horam poſt meridiem celebrandi facultas. 13. Etiam per horam ante auroram. 95

Miſſam tempore etiam interdicti celebrandi facultas. 21. Abrogata.

Miſſam, & divina officia apud noſtros audire poſſunt qui concionibus eorum interſunt, &c. 22

Miſſam celebrandi facultas in Oratoriis, & Capellis Societatis per provincialem approbatis. 74

Miſſiones.

Miſſiones apud Summum Pontificem non procurandæ. 32

Mittendi ſubditos etiam ad Infideles, & revocandi poteſtatem habet Generalis. 19

Moniales.

Monialium, &c. curam, Socii ſuſcipere non tenentur. 22

Novitiatus.

NOvitiatus biennium confirmatur, ſimiliter promiſſio de diſtribuendis ad pios uſus bonis. 113. 116. Vide *Confirmatio.*

Novitiatus Societatis. 109. & 113.

Novitii.

Novitios tum in Societatem cooptandi, tum ad Scholaſticorum vota admittendi poteſtas in manu Superiorum aſt. 114. In Novitiorum in Societatem cooptatione derogatur Conſtitutionibus Sixti V & aliorum Pontificum. 157

Novitii non admittuntur per conſultorum ſuffragia deciſiva, ſed tantum conſultativa. 157

Novitii admitti poſſunt in Societatem juxta ipſius Conſtitutiones ex nova conceſſione privilegii. 157

Obedire.

OBediant ſubditi Præpoſito in omnibus. Et in eo Chriſtum veluti præſentem agnoſcant, venerenturque. 6. 32.

Obedientia Societatis. 110. & 116.

Officia.

Officio privari, ſeu abſolvi, peti non poteſt. 19

Officiorum, & graduum diſcretio, ac diſtributio tota eſt in manu Generalis. 5. 9. 31

Officium divinum.

Officium divinum non tenentur noſtri dicere communiter, ſive in choro. 7. 68

Officium divinum Miſſæ celebrationi poſtponendi, ac infirmis Societatis commutandi. 37

Officium divinum præponendi, & poſtponendi facultas. 37

Officium Romanum recitandi facultas. 13. Abrogata.

Omit-

Oratoria.

Oratoria ubique habendi facultas. 21. 23

Oratoria, & Capellas Societatis, ad Miſſas celebrandas approbare poſſunt Provinciales. 74

Ordines.

Ordines etiam Sacros à quocumque Antiſtite ſuſcipiendi facultas. 22. etiam ante profeſſionem. 15. 68. Etiam extra tempora. 107

Paupertas.

PAupertas, tum Domorum, tum Collegiorum. 6. 30. 33. Bona.

Paupertas Coadjutorum formatorum confirmatur. 115. Domorum item Profeſſorum, Scholarium, & Coadjutorum non formatorum: Novitiatus etiam ratio paupertatis, & promiſſio diſtribuendi. 116

Pœna.

Pœnæ Conſtitutionis Greg. XIII innovantur, omniaque in ea contenta confirmantur. 153

Pœnæ contra perturbatores inſtituti ſtatuuntur. 152

Prælati.

Prælati, etiam Cardinales in virtute ſanctæ obedientiæ prohibentur alterare decreta, & inſtitutum Societatis. 152

Prælatis, & principibus commendantur noſtri, ut ab eis benigne ſuſcipiantur. 27

Prælatorum miniſteriis deputare Socium aliquem non tenentur Societatis Superiores: ſi qui tamen deputentur, & ſub ordinis correctione ſint, & revocari poſſint. 19

Prælati curent ab omnibus obſervari litteras Gregorii XIII. 154

Præpoſiti.

Præpoſiti inferiores communicare quomodo poſſint aliis facultates, 38. 72

Præpoſiti Generalis perpetuitatis, & aliarum rerum inſtituti impugnatio. 162

Præpoſiti Generalis perpetuitas, electio ad vitam, ejusdem in Vrbe ordinaria reſidentia approbantur & confirmantur. 165

Præpoſito Generali Decretorum præſertim V. Congr. ſerio obſervatio commendatur. 166

Privilegia.

Privilegiis & gratiis omnium Ordinum quo pacto Societas utatur. 72

Privilegiis quibuslibet noſtri non niſi de expreſſa Superiorum licentia uti poſſunt. 72

Privilegiorum Societatis interpretatio Sedi Apoſtolicæ reſervatur. 21. 119. 120. ubi etiam eorum ac inſtituti impugnatio, ſeu in dubium revocatio, ſub excommunicationis, & aliis pœnis eo ipſo incurrendis interdicitur. 110

Privilegium implorandi brachium ſæculare ab hominibus Societatis pro ipſorum juribus tuendis conceditur. 154

Probatio.

Probatio longa, ſimul & ea quæ biennii Novitiatus, & Tertii anni ſunt, probationes confirmantur. 109. 113. 115. Vide *Confirmatio.*

Profeſſi.

Profeſſi, nec privatim, nec communiter reditus ullos habere poſſunt, nec eorum Domus, aut Eccleſiæ. 6. 33

Profeſſi ſenes, vel infirmi poſſunt ex Generalis facultate in Collegiis habitare. 39

Profeſſorum promotio certum tempus non habet, ſed Generalis arbitrio relinquitur. 151

Profeſſio.

Profeſſionem Romæ dumtaxat faciendam. 15. Imo & ubilibet emitti poſſe. 26

Ad

Ad profeſſionem non admittantur niſi diu diligentiſſimeque probari. 34
Ad profeſſionem admittendi quibus debeant eſſe virtutibus præditi. 151

Provincialis.

Provincialis defuncti loco alium eligere poſſunt noſtri in remotiſſimis regionibus, dum alius per Generalem mittitur. 26

Reconciliare.

REconciliandi profanatas Eccleſias facultas in remotiſſimis regionibus, ubi Catholicus Epiſcopus non adeſt. 25

Religioſus.

Eos omnes qui biennio Novitiatus in Societate peracto tria vota tametſi ſimplicia emiſerunt, fuiſſe, eſſe, & fore vere & proprie Religioſos. 111. & 116
Reſervatur abſolutio apoſtatarum. 50. & 116. Similiter & receptatorum. 50
Religioſis Societatis non licet ad ſacerdotium, vel ad ejuſdem Societatis gradus aſpirare, vel ſtatum mutare. 152
Religioſi cujuſcumque Ordinis etiam Societatis in virtute ſanctæ obedientiæ, atque excommunicationis latæ ſententiæ pœna prohibentur alterare, aut impugnare Societatis inſtitutum. 152

Sacramenta.

SAcramenta adminiſtrandi facultas. 13. 21. 30
Sacramenta adminiſtrandi facultas interdicti tempore iis qui cauſam non dederint. 21. Abrogata.
De ſepeliendis familiaribus domeſticis tempore interdicti. 21

Scholares.

Scholares approbati. 114

Societas.

Societas congregata ad normam benignitatis, ac manſuetudinis, caritatiſque Chriſti, Petri, Paulique aſſidue ſpectet. 6. 32
Similiter, & Conſiliarii. ibid.
Societas ſuſcipitur ſub protectione Sedis Apoſtolicæ. 7. non debet carere viris ſua impenſa, & labore edoctis. 49. Ordo Mendicans eſſe declaratur. 59. Liberatur à quacumq; viſitatione, cauſſarum cognitione, ſententiarum denuntiatione, & Religioſarum perſonarum cura. 22
Societatis primorum Patrum exercitia. 4. 29
Societatis vivendi formula Evangelicis conſiliis, & canonicis Patrum ſanctionibus conformis eſt. 4
Societatis Inſtituti formula. 4. Adhuc explicatior 30. Confirmationes aliæ. 34. 36. 108. 117.
Societatis finis, profectus animarum, & fidei propagatio ac media. 4. fidei etiam defenſio, & alia media. 30
Societatis finem, Deumque ipſum præ oculis ſemper habere curent Socii, totiſque viribus aſſequi: unuſquiſque tamen ſecundum gratiam ſibi à Deo datam, & vocationis proprium gradum. 4. 5. 30
Societatis miniſteriorum utilitas, & neceſſitas.
Societatis Inſtitutum quoad vota ſimplicia attinet, quodque illa emittentes ſint vere Religioſi, declaratur. 111. 116. & 149. idque in dubium vocari interdicitur. 111
Societatis Inſtituti, Conſtitutionum, aut Privilegiorum, aut horum articuli cujusvis impugnatio ſub excommunicationis, & aliis pœnis eo ipſo incurrendis interdicitur. 120

Digitized by Google

Summorum Pontificum Societatis IESV Inſtituti approbationes. 161
Societatis unitatis, & omnium nationum ſub uno capite collectionis approbatio, & confirmatio. 166. Societatis commendatio. p. 221. & 226. Vide *Confirmatio.*
Socii poſtquam, Domino inſpirante, huic Ieſu Chriſti militiæ nomen dederint, prompti, ac die noctuque lumbos ſuccincti eſſe debent, ad tam grandis debiti ſolutionem. 5. 31
Sociorum numerus ad LX reſtringitur 8. Reſtrictio tollitur. 10
Societatis corpus, membra, pœnæ, ordo, gradus. 109

Sodalitates.

Primordia Congregationum Studioſorum. p. 138. Aliorum ad illas concurſus. ibid. Primariæ congregationis per Gregorium XIII erectio. ibid. Facultas congregationum Studioſorum in Collegiis Societatis, extra urbem erigendi, ac primariæ aggregandi 140. Communicandi Indulgentias primariæ conceſſas. ibid. Statuta condendi 141. Ejuſdem Facultatis extenſio ad plures, etiam non Scholarium, Congregationes, in quibusvis Societatis locis, erigendas. ibid. erectas Primariæ aggregandas 142. aggregatis indulgentias communicandi. ibid. confirmatur iterumque conceditur Generali facultas, etiam in ſeminariis, & locis ſub Societatis gubernio exiſtentibus, Congregationes alias, ſub quovis titulo, erigendi. 145. Primariæ Romanæ aggregandi. ibid. Indulgentias Primariæ Romanæ & aliis ante conceſſas communicandi 146

Stipendium.

Stipendium nullum pro ſuo in miniſteriis labore accipere poteſt Societas. 30

Superiores.

Superioribus decretorum V Congreg. ſerio obſervatio commendatur. 166 Congregatio V Generalis decrevit, nullum præfigendum tempus, quo Superiores locales officio defungantur. 226. Idem probat Paulus V. ibid. & contrarium molientes, ut Perturbatores, puniri vult. 227. Innocentius X vetat continuari Superiores ultra triennium. ibid. Excipit Magiſtros Novitiorum. ibid. Superiores officio defuncti per annum cum dimidio quieſcant. ibid. Incommoda, ex præfixo Superioribus triennio, & ceſſatione per annum cum medio. 228. Innocentii X decretum, de Superioribus, ſuſpenſum ab Alexandro VII ad ſeſquiannum ib. Dein, ad triennium. ibid Ad ſeptennium pro Indiis, & aliis locis extra Europam. 229. Herum ad quadriennium in Europâ. ibid. Et octennium extra Europam. ibid. Mens S. P. Ignatii de tempore, quo Superiores defungi officio deberent. ibid. Durationem regiminis vult pendere ab arbitrio Generalis 230. Idem ſtatuit Gregorius XIV. ibid. Abrogatur penitus Conſtitutio Innocentii X de triennio Superiorum, & ceſſatione ab officio per ſeſqui-annum 231

Tranſire.

Tranſire ad alium Ordinem, præterquam ad Carthuſienſium, noſtri emiſſis juxta Conſtitutiones votis non poſſunt, niſi de Sedis Apoſtolicæ, vel Generalis Præpoſiti licentia. 20. 50
Nec alias ingreſſus tenet 50. Nec licet ſecundo ad Carthuſienſes. 115. Licet vero etiam profeſſis ad quemcumque, ſi a Generali Præpoſito emittantur. 105

Vicarius Generalis.

Facultas eligendi Vicarium Generalem, cum

cum jure ſucceſſionis, & univerſali, ac libero exercitio poteſtatis, conceſſa ab Alexandro VII. p 222. Totum exercitium juriſdictionis penes ſolum Vicarium. 224

Victus & Veſtitus.

Victum, & veſtitum, &c. honeſtorum Sacerdotum communem ſequitur Societas. 33

Viſitatio.

Viſitationis, &c. officium ſuſcipere non tenentur noſtri. 22

Votum.

Vota omnia, exceptis quinque, commutandi facultas. 13. Etiam ſi jurata ſint, non tamen in præjudicium tertii. 74

Votis Societatis ſimplicibus ſoluti manent dimiſſi à Societate. 15. 34

Vota omnia quæ in Societate juxta Conſtitutiones emittuntur, approbantur. Vide *Confirmatio*, & . 115

Vota tria ſimplicia Societatis eſſe ſubſtantialia Religionis vota declaratur. 119

Votum obediendi Præpoſito in omnibus 6. 32

Votum paupertatis. 6. 31. 110

Votum ſpeciale ad miſſiones Summi Pontificis. 5 31. 115

Vota ſua emittere debent Coadjutores, & Scholaſtici juxta Conſtitutiones. 34

Vota tria ſolemnia aliqui de Societate emittere poſſunt, de licentia Generalis. 34

Vota ſimplicia profeſſorum, quæ. 115

Vota in ſeculo emiſſa poſſunt commutari in ſimplicia Societatis. 118

S. Xaverius.

Ejus officium, Feſtum, & Indulgentiæ tranſlata in 3 Decembris ab Alexandro VII. p. 234.

FINIS.

CONSTI-

Digitized by Google

CONSTITVTIONES SOCIETATIS IESV

ET

EXAMEN

CVM DECLARATIONIBVS.

Juxta editionem excuſam

ANTVERPIÆ

Apud JOANNEM MEVRSIVM.

SVPERIORVM PERMISSV.

GREGORIVS XIII *Inſtitutum Societatis à Paulo* III *& Iulio etiam* III *confirmatum, & à Paulo* IV *diligentiſſimè examinatum, nec non & à Concilio Tridentino commendatum, non modò refert, ſed ipſe etiam illud atque Conſtitutiones & Statuta approbat & confirmat, in hac verba:*

MOTV PROPRIO, certâque ſcientiâ noſtrâ, & de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, laudabile hujuſmodi Inſtitutum, ac prædicta, ceteraque omnia dictæ Societatis Privilegia, Facultates, exemptiones, immunitates, gratias & indulta, tam à prædictis, quàm aliis prædeceſſoribus noſtris, & etiam à nobis conceſſa; Conſtitutiones quoque & Statuta qualiacumque ſint, ea omnia, ac ſi ad verbum præſentibus insererentur, pro expreſſis habentes, auctoritate Apoſtolicâ, tenore præſentium approbamus & confirmamus, ſupplentes omnes juris & facti defectus, ſi qui intervenerint in prædictis Conſtitutionibus & Statutis, *&c. In litteris Apoſtolicis, datis Kalendis Februarii Anno ſalutis humanæ* M.D. LXXXII.

Idem Inſtitutum, atque Conſtitutiones & Statuta approbavit & confirmavit fel. rec. Gregorius XIV *in ſua Conſtitutione* IV *Kalendas Iulii, anno Domini* M.D.XCI. *Et nunc poſtremò S.D.N. Paulus Papa* V *eamdem gratiam benigniſſimè conceſſit, ut in ampliſſimis litteris apparet pridie Nonas Septembris datis anno ab orbe redempto* M.DC.VI.

PRIMVM AC GENERALE EXAMEN

Iis omnibus, qui in Societatem IESV admitti petent, A proponendum.

De Inſtituto Societatis IESV, *& varietate perſonarum, quæ in ipsâ ſunt.*

CAPVT I.

1 HÆc minima Congregatio, quæ à Sede Apoſtolicâ primâ ſui inſtitutione Societas IESV nominata eſt, primùm fuit approbata per felicis memoriæ Paulum Papam III anno 1540, & per eumdem poſtmodùm 1543 confirmata, ac rurſus per Iulium III illius ſucceſſorem anno 1550. Ut interim omittantur diverſæ litteræ Apoſtolicæ, in quibus de eâ ſermo habetur, & ei variæ facultates (ſuppoſitâ magnâ approbatione, & confirmatione) conceduntur.

DECLARATIONES IN EXAMEN.

IN CAP. I.

a P.1.c.1. D.& c. 4 §.5.& E. A §. HOc a *Examen, ut plurimùm, omnibus proponi ſolet, poſtquàm in Domum primæ Probationis ingrediuntur. Si tamen in aliquo particulari dictaret ratio aliud examen brevius eſſe proponendum, aut hoc ipſum relinquendum, ut legatur, nullo poſtulato reſponſo ad ea, quæ continet, vel ſi ſatis alioqui notus eſt, qui ingreditur; non neceſſe erit juxta hoc Examen procedere.*
b P.1.c.1. §.3. *Id tamen ille,* b *cui examinandi munus committitur, cum Superiore conferat, & ejus*

Digitized by Google

ejus judicium ſequatur. a *Antè autem quàm Domi recipiantur, ferè ſemper de* a P.1.c.1.D. & c. 4. D.
quibuſdam rebus majoris momenti, præſertim de iis, quæ ſolent excludere, exa-
minari eos oportebit.

b Finis hujus Societatis eſt non ſolùm ſaluti, & perfectioni propria- 2
rum animarum cum divinâ gratiâ vacare, ſed cum eadem impensè in ſalu- b P.1.c.2.§.8 & c.3.§.1.& p.3.c.1.
tem, & perfectionem proximorum incumbere. §.9.& p.4 proœ.

Ad hunc finem meliùs conſequendum, *c* tria Vota in eâ, Obedien- & c.12 §.1.& p. 6 c.3 §.4. & p.7.
tiæ, Paupertatis, & Caſtitatis emittuntur; *d* ſic Paupertatem accipiendo, ut c.1.§.1.& p.10.
nec velit, nec poſſit reditus ullos ad ſuam ſuſtentationem, nec ad quidvis a- §.2.
liud, habere. Quod non tantùm in particulari de unoquoque, ſed etiam de 3
Eccleſiis & Domibus Societatis profeſſæ eſt intelligendum: *e* Nec etiam c P.5.c.3.§.3.& 6 & c.4.§ 2 & 3.
(quamvis aliis ſit licitum) pro Miſſarum ſacrificiis, vel Prædicationibus, vel & p.6.c.1.& 2. d P.6 c.2.§.2.5 6.
Lectionibus, vel ullius Sacramenti adminiſtratione, vel quovis alio pio offi- 11 & 12.
cio ex iis, quæ juxta ſuum Inſtitutum Societas poteſt exercere, ſtipendium e Inf.c.4.§.27.& p.4.c.7.§.3 & c.
ullum vel eleemoſynam, quæ ad compenſationem hujusmodi miniſterio- 15.§.4 & c.17.
rum dari ſolent, ab alio quàm à Deo (ob cujus obſequium omnia purè facere F.& p.6.c 2.§ 7. & G.& p.7.c.4.
debent) poſſunt admittere. §.4.& B.& p.10. §.5.

Et *f* quamvis habeat Societas Collegia, & B Domos Probationis, 4
reditibus dotatas ad Scholaſticorum ſuſtentationem, antequàm in Societa- f P.6 c.2.A.
tem Profeſſam, vel ejus Domos recipiantur; *g* non poſſunt tamen hujus- g P.4 c 2.§ 5.&
modi reditus in uſum alium, juxta Litteras Apoſtolicas in Conſtitutionibus c.10 §.1.p.6. c.2.
declaratas, expendi: nec Domus Profeſſorum, nec aliquis eorum, aut etiam §.3 & p.9.c.3 §. 18 & c 4.§.7. &
Coadjutorum, eisdem uti poterit. p.10.§.4.

B §. *Hujusmodi Domus Probationis velut membra ſunt Collegio-*
rum, h *ubi admitti & probari ad tempus ſolent, qui poſtmodum in Collegiis* h P.1.c.4.§.6.& p.4.c.2.D.
ſunt conſtituendi.

i Profeſſa itidem Societas, præter tria Vota dicta, Votum facit ex- 5
preſſum Summo Pontifici, ut Vicario, qui nunc eſt, vel pro tempore fuerit, i P.5.c.3.§.3.&
Chriſti Domini Noſtri; nimirum ad proficiſcendum ſine excuſatione, *k* C.& p.7.c.1. §.1. & B.
non petito viatico, quocumque gentium ejus Sanctitas juſſerit, inter fide- k P.6.c.2.§.13.&
les, vel infideles, ad res, quæ ad divinum cultum, & religionis Chriſtianæ bo- I.& p.7.c.1. §.3.
num ſpectant.

Ceterùm ratio vivendi in exterioribus Juſtas ob cauſas, majus Dei 6
obſequium ſemper intuendo, *l* communis eſt: nec ullas ordinarias pœni- l P.6.c.2.§.15. & 16.
tentias vel corporis afflictiones ex obligatione ſubeundas habet: ſed illas
aſſume-

Digitized by Google

PRIMVM AC GENERALE EXAMEN

Iis omnibus, qui in Societatem IESV admitti petent, A proponendum.

De Inſtituto Societatis IESV, *& varietate perſonarum, quæ in ipſâ ſunt.*

CAPVT I.

1 HÆc minima Congregatio, quæ à Sede Apoſtolicâ primâ ſui inſtitutione Societas IESV nominata eſt, primùm fuit approbata per felicis memoriæ Paulum Papam III anno 1540, & per eumdem poſtmodùm 1543 confirmata, ac rurſus per Iulium III illius ſucceſſorem anno 1550. Ut interim omittantur diverſæ litteræ Apoſtolicæ, in quibus de eâ ſermo habetur, & ei variæ facultates (ſuppoſitâ magnâ approbatione, & confirmatione) conceduntur.

DECLARATIONES IN EXAMEN.

IN CAP. I.

a P.1.c.1. D.& c. 4 §.5.& E. A §. HOc a *Examen, ut plurimùm, omnibus proponi ſolet, poſtquàm in Domum primæ Probationis ingrediuntur. Si tamen in aliquo particulari dictaret ratio aliud examen brevius eſſe proponendum, aut hoc ipſum relinquendum, ut legatur, nullo poſtulato reſponſo ad ea, quæ continet, vel ſi ſatis alioqui notus eſt, qui ingreditur; non neceſſe erit juxta hoc Examen procedere.*

b P.1.c.1. §.3. *Id tamen ille,* b *cui examinandi munus committitur, cum Superiore conferat, & ejus*

ejus judicium ſequatur. a *Antè autem quàm Domi recipiantur, ferè ſemper de*
quibuſdam rebus majoris momenti, præſertim de iis, quæ ſolent excludere, exa-
minari eos oportebit.

a P.1.c.1.D. & c.4.D.

b Finis hujus Societatis eſt non ſolùm ſaluti, & perfectioni propria- 2
rum animarum cum divinâ gratiâ vacare, ſed cum eadem impensè in ſalu-
tem, & perfectionem proximorum incumbere.

b P.1.c.2.§.8. & c.3.§.1.& p.3.c.1.§.9.& p.4 proœ. & c.12 §.1.& p.6 c.3 §.4. & p.7. c.1.§.1.& p.10. §.2.

Ad hunc finem meliùs conſequendum, *c* tria Vota in eâ, Obedien-
tiæ, Paupertatis, & Caſtitatis emittuntur; *d* ſic Paupertatem accipiendo, ut
nec velit, nec poſſit reditus ullos ad ſuam ſuſtentationem, nec ad quidvis a-
liud, habere. Quod non tantùm in particulari de unoquoque, ſed etiam de 3
Eccleſiis & Domibus Societatis profeſſæ eſt intelligendum: *e* Nec etiam
(quamvis aliis ſit licitum) pro Miſſarum ſacrificiis, vel Prædicationibus, vel
Lectionibus, vel ullius Sacramenti adminiſtratione, vel quovis alio pio offi-
cio ex iis, quæ juxta ſuum Inſtitutum Societas poteſt exercere, ſtipendium
ullum vel eleemoſynam, quæ ad compenſationem hujuſmodi miniſterio-
rum dari ſolent, ab alio quàm à Deo (ob cujus obſequium omnia purè facere
debent) poſſunt admittere.

c P.5.c.3.§.3.& 6 & c.4.§ 2 & 3. & p.6 c.1.& 2.
d P.6 c.2.§.2.5 6. 11 & 12.
e Inf.c.4.§.27.& p.4.c.7.§.3 & c. 15.§.4.& c.17. F.& p.6.c.2.§ 7. & G.& p.7.c.4. §.4.& B.& p.10. §.5.

Et *f* quamvis habeat Societas Collegia, & B Domos Probationis,
reditibus dotatas ad Scholaſticorum ſuſtentationem, antequàm in Societa- 4
tem Profeſſam, vel ejus Domos recipiantur; *g* non poſſunt tamen hujus-
modi reditus in uſum alium, juxta Litteras Apoſtolicas in Conſtitutionibus
declaratas, expendi: nec Domus Profeſſorum, nec aliquis eorum, aut etiam
Coadjutorum, eiſdem uti poterit.

f P.6 c.2.A.
g P.4 c 2.§ 5.& c.10 §.1.p.6. c.2. §.3 & p.9.c.3 §. 18 & c 4.§.7. & p.10.§.4.

B §. *Hujuſmodi Domus Probationis velut membra ſunt Collegio-*
rum, h *ubi admitti & probari ad tempus ſolent, qui poſtmodum in Collegiis*
ſunt conſtituendi.

h P.1.c.4.§.6.& p.4.c.2.D.

i Profeſſa itidem Societas, præter tria Vota dicta, Votum facit ex- 5
preſſum Summo Pontifici, ut Vicario, qui nunc eſt, vel pro tempore fuerit,
Chriſti Domini Noſtri; nimirum ad proficiſcendum ſine excuſatione, *k*
non petito viatico, quocumque gentium ejus Sanctitas juſſerit, inter fide-
les, vel infideles, ad res, quæ ad divinum cultum, & religionis Chriſtianæ bo-
num ſpectant.

i P.5.c.3.§.3.& C.& p.7.c.1. §.1. & B.
k P.6.c.2.§.13.& I.& p.7.c.1. §.3.

Ceterùm ratio vivendi in exterioribus Juſtas ob cauſas, majus Dei 6
obſequium ſemper intuendo, *l* communis eſt: nec ullas ordinarias pœni-
tentias vel corporis afflictiones ex obligatione ſubeundas habet: ſed illas
aſſume-

l P.6.c.2.§.15. & 16.

Digitized by Google

a P.3.c.1.§.12.& p.6.c.3.§.1.
b Inf.c.4.§.33.& p.3.c.1.§.15.

aſſumere quivis poterit, quæ ſibi videbuntur (*a* cum (C) approbatione Superioris) ad majorem ſui ſpiritus profectum convenire; & *b* quas propter eumdem finem Superiores eis poterunt imponere.

C §. Hoc Superiori judicandum relinquetur. Ille autem vices ſuas Confeſſario, vel aliis, quando expedire cenſuerit, poterit delegare.

c P.5.c.1.A.
d P.5.c.2.§.3.& c.3.§.5.& 6.

7 *c* Perſonarum autem, quæ admittuntur in hanc Societatem generaliter ſumptam, (D) quatuor ſunt claſſes, ſi finem, quem ipſa ſpectat, intueamur: *d* tametſi omnes, qui ingrediuntur, quod ad ipſos attinet, quartæ claſſis eſſe debent, de quâ dicetur.

e Inf.§.11.& c.4.§.17.& c.5.§.8.

D §. Præter hæc quatuor genera perſonarum, nonnulli ad e *ſolemnem Profeſſionem trium Votorum tantùm, juxta litteras Apoſtolicas Iulii Tertii admittuntur.*

f P.5.c.3.§.1.2.& 3.
g P.5.c.2.§.2.
h P.5.c.2.§.1.& p.10.§.7.

8 *f* In primis aliqui admittuntur, ut Profeſſionem in Societate quatuor ſolemnibus Votis (ut dictum eſt) emiſſis, faciant; peractis priùs experimentis & Probationibus debitis: & hos ſufficienter in *g* litteris eruditos (ut in Conſtitutionibus poſtmodùm dicetur) & in vitâ *h* ac moribus diu (quemadmodùm hæc vocatio exigit) probatos, & omnes ante Profeſſionem Sacerdotes eſſe oportet.

i Inf.c.6.§.1.2.3.& 8.& p.5.c.4.§.1.2.& 3.
k Inf.c.6.§.5.& 6.& p.1.c.2.§.2.& p.5.c.4.§.5.

9 *i* Secundæ claſſis ſunt, qui in Coadjutores ad divinum ſervitium, & Societatis auxilium in rebus ſpiritualibus vel temporalibus, admittuntur. & ii quidem poſt experimenta & Probationes, Vota ſimplicia Obedientiæ, Paupertatis, & Caſtitatis (omiſſo quarto ad Summum Pontificem pertinente, & alio quovis ſolemni) debent emittere. *k* qui ſuâ ſorte contenti eſſe debent, intelligentes, eos in conſpectu Creatoris & Dòmini Noſtri magis mereri, qui majori charitate ſe impendunt auxilio & obſequio omnium, ex amore divinæ majeſtatis, ſive in rebus altioribus, ſive in aliis inferioribus & humilioribus.

l P.4.c.3.§.1.& 2.& p.5.c.2.§.5.
m P.5.c.2.§.2.
n Inf.c.7.§.1.& p.5.c.4.E.
o Inf.c.7.§.1.& p.4.c.3.§.3.
p Inf.c.7.§.2.& p.4.c.3.§.3.& p.5.c.1.A.& c.4.§.4

10 *l* Tertiæ claſſis ſunt, qui in Scholaſticos admittuntur, ſi ingenio & reliquis dotibus ad ſtudia convenientibus præditi inveniantur, ut *m* poſtquàm docti evaſerint, *n* in Societatem ingredi, & Profeſſi, vel Coadjutores (prout judicabitur expedire) eſſe valeant. Hi *o* autem, ut Scholaſtici Societatis approbati cenſeantur, poſt experimenta, & Probationes, eadem *p* tria vota ſimplicia Paupertatis, Caſtitatis, & Obedientiæ, cum promiſſione ingrediendi Societatem in altero priùs dictorum modorum (ut in Conſtitutionibus videbitur) ad majorem Dei gloriam emittent.

a Quar-

a Quartæ claſſis ſunt, qui indeterminatè ad id admittuntur, ad quod idonei eſſe, temporis ſucceſſu invenientur; nondum ſtatuente Societate ad quem ex dictis gradibus eorum talentum magis ſit accommodatum. Illi *b* autem indifferentes ingredientur ad quemvis ex dictis gradibus, qui Superiori videatur: & *c* ex parte ſuâ omnes (ut dictum eſt) eadem animi diſpoſitione ingredi oportet. 11

a Inf c. 8.
b Inf. c. 8. §. 1.
c Sup. §. 7. & inf. c. 4. §. 17.

Ad hæc, antequàm quiſquam admittatur ad Profeſſionem, vel ſimplicia Vota Coadjutorum, vel Scholaſticorum ſuperiùs dicta ſecundum Inſtitutum noſtrum emittere teneatur; E *d* biennium integrum ad Probationem habebit: & ut admittantur Scholaſtici ad quemvis ex prioribus gradibus Profeſſorum, vel Coadjutorum formatorum, *e* unum adhuc annum poſt abſoluta ſua ſtudia exſpectabunt: *f* quod tempus, cum Superiori viſum fuerit, poterit prorogari. 12

E §. *g* *Quamvis biennii tempus præfigatur, tamen nec libertas, nec devotio, nec utilitas illa ſpiritualis, vel meritum, quod conſequi ſolent, qui Chriſto Domino Noſtro ſe obſtringunt, illis adimitur, qui ante id tempus vota ſua offerre volent: licet conveniat ſine Superioris facultate ea non emitti. Nec tamen, quòd ea emiſerint, propterea ante ordinarium tempus admittentur ad Profeſſionem, vel in Coadjutores formatos, vel in Scholaſticos approbatos.*

d Inf. c. 4. §. 16. & 41. & c. 6. §. 8. & p. 4. c. 3. §. 3. & c. 4. §. 5. & p. 5. c. 1. § 3. & c. 4. § 3. & 6.
e Inf. c. 4. § 16. & c. 6. §. 8. & p. 5. c. 1. §. 3.
f Inf. c. 4. §. 43. & p. 5. c. 1. §. 3. & C.
g P. 3. c. 1. Γ. & p. 5. c. 4. §. 6.

Hoc medio tempore duorum annorum (*h* in quo F habitus ullus certus Societatis non ſumitur) ante præfinitum tempus, in quo Votis eos ligari in Societate oportet, *i* videre unusquiſque, & conſiderare debet diplomata Apoſtolica Inſtituti Societatis, & G Conſtitutiones, ac Regulas, quas in eâ eſt obſervaturus, idque non ſemel. Primùm enim id fiet, *k* dum in Domo Primæ Probationis erunt; in quam, qui Societatem ingredi volunt, hoſpitum more ad duodecim vel quindecim dies, ut res ſuas meliùs conſiderent, ſolent admitti, antequàm in Domum vel Collegium Societatis ad H cohabitandum aliis, & inter eos verſandum ingrediantur. Secundò id fiet, *l* ſex menſibus Experimentorum & Probationis elapſis. Tertiò poſt alios ſex menſes; & ſic deinceps, donec Profeſſionem, qui ſtudiis abſolutis Profeſſus, & tria Vota, qui Coadjutor, & tria itidem Vota cum ſuâ promiſſione qui Scholaſticus approbatus eſt futurus, emittat. *m* Quod ideò fit, ut utrinque majori cum claritate & cognitione in Domino Noſtro procedatur, & ut quantò fuerit magis probata ſingulorum conſtantia, 13

h P. 1. c. 4. §. 4. & p. 3. c. 2. C. & p. 6. c. 2. M.
i Inf. c. 4. § 41. & p. 1. c. 4. §. 5. & E.
k P. 1. c. 4. §. 1. & A.
l Inf. c. 4 §. 41.
m P. 1. c. 4. §. 1. & A.

tantò ſtabiliores ac firmiores ſint in divino ſervitio & vocatione primâ, ad gloriam & honorem divinæ Majeſtatis.

F §. Quamvis habitus nullus certus ſit, diſcretioni tamen ejus, qui curam habet Domus, relinquitur, an cum eisdem veſtibus, quas ex ſæculo tulerunt, incedere ſint permittendi; an cum aliis eas permutari oporteat: aut cùm deterentur, an aliæ tribuantur, quæ magis conveniant vel ipſis, ut quâ parte opus habent juventur, vel Domui ut eorum operâ uti poſſit.

a P. 1. c. 4. E. *G §.* a *Non oportebit Conſtitutiones univerſas ab iis, qui novi accedunt, legi; ſed compendium quoddam earum, ubi quiſque quid ſibi obſervandum ſit intelligat: niſi fortè Superiori videretur, alicui peculiares ob cauſas, omnes oſtendi oportere.*

H §. Dicitur, ad cohabitandum aliis, & inter eos verſandum; quia in ingreſſu, duodecim vel quindecim dies, vel uſque ad viginti, ſeorſum in Domo Primæ Probationis teneri ſolent; b *ut in primâ parte Conſtitutionum videbitur.*

b P. 1. c. 4. §. 1. & A.

De quibusdam A caſibus, quos interrogari oportet, an acciderint iis qui in Societatem ingredi petunt.

CAPUT II.

1 EX iis caſibus, de quibus honeſtas ob cauſas omnes interrogari oportet, c Primus eſt, receſſiſſe à gremio ſanctæ Eccleſiæ, fidem abnegando; vel in errores contra ipſam ſic incurrendo, ut damnatus ob aliquam propoſitionem hæreticam quis fuerit; vel ut B ſuſpectus hæreſis per ſententiam publicam declaratus; vel ſi infamis ob excommunicationem tamquàm ſchiſmaticus, ſpretâ auctoritate & providentiâ ſanctæ matris Eccleſiæ, extiterit.

c P. 1. c. 3. §. 3. & A. & E.

IN CAP. II.

d Inf. §. 6. *A §. QUamvis ea quæ ſequuntur, impedimenta ſint, quæ* d *à Societate excludunt; tamen non ut impedimenta proponi debent, donec veritas eliciatur. Qui enim duceretur deſiderio ingrediendi Societatem, accipere occaſionem poſſet veritatem celandi, ſi hæc impedimenta eſſe intelligeret, &c. Et nihilominùs admoneri Confeſſarium oportet, ut ſi quis verè non reſpondiſſet, ejus conſcientiam de eâ re* e *exſtimulet.*

e Inf. c. 3. A.

B §.

Digitized by Google

B §. *Qui ſuſpectus eſſet de opinione aliqua erronea in re ad Catholicam fidem pertinente; conſtat, quamdiu ſuſpicio manet, eum non eſſe admittendum.*

a Secundus eſt, homicidium aliquo tempore perpetraſſe, vel publicè 2
(C) *b* infamem propter enormia peccata fuiſſe. *a* P.1 c.3.§. 4. & C.

C §. *Hæc infamia eo in loco excludit, ubi ea extat. Qui tamen in remotiſſimis locis in eam incidiſſet; cùm omnino ad divinum ſervitium ſe recepiſſet, hujuſmodi infamia eum à Societate non excluderet: quamvis eamdem in hujuſmodi hominis probatione magis circumſpectam reddere debeat.* *b* P.1.c.3.§.4. & D.

c Tertius eſt, habitum ſumpſiſſe alicujus Religionis Fratrum, vel 3
Clericorum; vitam aliquamdiu in Obedientiâ cum eis agendo, ſive emiſſâ, ſive non emiſsâ Profeſſione; vel eremitam cum veſtibus monachalibus fuiſſe. *c* P.1. c.3. §.5. & E.

d Quartus eſt, vinculo matrimonii conſummati, vel ſervitutis legi- 4
timè ligatum eſſe. *d* Inf.c.3.§.5. & C.& p.1.c.3.§.6. & F.& p.2.c.2. §.5.

e Quintus eſt, infirmitatem pati, unde obſcurari, vel parum ſanum judicium ei reddi ſoleat, vel diſpoſitionem notabilem ad hujuſmodi infirmitatem habere. 5
e P.1.c.3.§.7.

f Prædicti caſus impedimenta ſunt, cum quorum aliquo nemo in So- 6
cietatem admitti poteſt: cùm nobis in Domino videatur (præter alias cauſas) quòd qui in eam ſunt ingreſſuri ad benè & fideliter evangelizandum, & in agro Domini verbum divinum ſeminandum, eò aptiora ad id inſtrumenta erunt, quò minùs primi & ſecundi defectus notam habuerint, propter conſuetam multis & communem infirmitatem. *f* Sup.A.& p.1. c.3.§.2.& G.& p.2.c.2.B & p.4. c.3.§.2.

Cum tertio etiam non admittuntur, quòd nobis in Domino videatur, eum, qui bonus Chriſtianus ſit, debere firmum eſſe in ſuâ primâ vocatione, præſertim cùm illa tam ſit ſancta, in quâ ſcilicet quis, univerſo ſæculo relicto, ſe totum dedicat majori ſervitio, & gloriæ ſui Creatoris & Domini. Poſtremò ſic nobis perſuademus (præterquàm quòd major ſit futura ædificatio proximorum) eò melius in Domino, ipſius gratiâ aſpirante, conſervari poſſe omnes Profeſſos, Coadjutores, atque Scholaſticos, quò magis liberi fuerint ab hujuſmodi impedimentis, ac veluti unius coloris & ſimilitudinis omnes.

Nullus etiam admittitur cum duobus ultimis impedimentis. Nam quartum eſſet cum detrimento proximorum, ſi uxoris, vel domini conſen-

ſus non obtineretur, aliæque circumſtantiæ, prout ratio juris exigit, obſervarentur. Quintum etiam in damnum eſſet non mediocre ipſius Societatis.

7 Si aliquod ex his impedimentis in quoquam detegeretur, non eſt quòd ulteriùs in interrogationibus procedatur; ſed qui Examinatoris officio fungitur, *a* quoad ejus fieri poterit, eumdem conſolando, D dimittat: ſi nullum eſſet tale, ulteriùs examinetur E ſequenti modo.

a P.1.c.4.§.2.

b P.1.c.3.G.

D §. b *Ceterùm ſi in eo dona aliqua Dei illuſtriora cernerentur, ille, qui examinandi munere fungitur, antequàm eum dimittat, rem cum Superiore conferat.*

E §. *Ordo examinis eſt, in primis proſequi id, de quo omnes interrogantur: ſecundò, de quo ſpeciatim litterati: tertiò, de quo etiam ſpecialiter illi, qui in Coadjutores; quartò, de quo illi, qui in Scholares; quintò, de quo illi, qui ut indifferentes admittuntur. Et primò quidem attingitur, quod ad perſonas pertinet, deinde quod illis eſt obſervandum.*

De quibusdam interrogationibus ad eos, qui ingredi volunt, magis cognoſcendos.

CAPVT III.

1 AD majorem perſonarum notitiam aliqua ſunt interroganda, quibus A verè omnino, & ſincerè reſpondere oportet: & ſi quid erit, quod ſecretum requirat, id obſervabitur, ut par erit, & interrogato placuerit. Incipiendo itaque à nomine, interrogetur primùm: Quo nomine vocetur; Quòt annos natus ſit; Quæ ſit ejus patria.

IN CAP. III.

c Sup.c.2.A.

A §. c *OBligatio vera dicendi in examine, ad peccatum eſſe debet; & quidem eidem, cui quod celatum eſt aperiendum erat, vel qui ejus locum teneat, reſervatum; ut fraus evitetur, quæ locum habere poſſet, ſi quis ſincerè ſuo Superiori animum ſuum non declararet: unde incommoda, & quidem in totius Societatis non mediocre detrimentum poſſent oriri.*

An

Digitized by Google

An ſit ex legitimo matrimonio, néc ne: quòd ſi ex illegitimo, 2
quo pacto id ſit, interrogetur. Num à progenitoribus jam olim Chriſtianis, an à modernis deſcendat.

An aliquis ex ejus progenitoribus notatus fuerit vel declaratus ob aliquem errorem contra noſtram Chriſtianam Religionem, & quomodò id ſit.

An patrem habeat & matrem; & quæ ſint eorum nomina: quæ conditio, & officium, & modus vivendi ſit illis: & an rerum temporalium B penuriâ premantur: an illarum commoditate potiantur: & quo pacto id habeat.

B. §. Si præſens & extrema neceſſitas auxilii eorum urgeret; conſtat, hujuſmodi admitti non debere. Rarò tamen hujuſmodi neceſſitas ſolet accidere.

Si quo tempore in difficultatem, vel dubium aliquod incideret circa 3
æs alienum, vel quòd teneatur ſubvenire parentibus, vel conſanguineis in ſpirituali, vel corporali, vel quavis aliâ temporali neceſſitate conſtitutis, eos inviſendo, vel aliâ ratione; num proprio ſenſu ac judicio depoſito, conſcientiæ vel judicio Societatis, vel ſui Superioris id velit relinquere, ut cùm ſtatuerit ille quod in Domino juſtum eſſe ſenſerit, ei acquieſcat.

Quod fratres & ſorores habeat, & quis eorum ſit ſtatus, num matrimo- 4
nii, an alius: Quod officium, aut vivendi modum habeant.

Num aliquando C verba ediderit, quæ ad matrimonium illum obliga- 5
re videantur, & quo pacto id ſit. An habuerit, vel habeat filium aliquem.

C. §. Si ſpopondiſſet per verba de præſenti, a matrimonium conſummando, vel modo aliquo pari; duceretur is quartum habere impedimentum, cum quo nemo in Societatem admitti poteſt; niſi adſint conditiones illæ, quæ exigi ſolent, ut conjugatus religionem ingredi poſſit.

a Sup. c. 2. §. 4. & p. 1. c. 3. §. 6.

Num habeat *b* æs alienum, aut civiles obligationes: quòd ſi habeat, 6
quantæ & quales eæ ſint.

b P. 1. c. 3. §. 15. & l. & p. 2. c. 2. §. 5.

Num didicerit artem aliquam mechanicam. Num legere & ſcribere ſciat: & ſi ſcit, probetur quo modo utrumque faciat, ſi aliunde non 7
ſciretur.

Num *c* habuerit, vel habeat morbum aliquem occultum, vel manife- 8
ſtum, & qualem; eum ſpeciatim interrogando, num vexationem aliquam ſtomachi, vel capitis, vel quodvis aliud impedimentum naturale, ſeu defe-

c. P. 1. c. 3. §. 15.

ctum in aliquâ ſui parte patiatur. Et hoc non ſolùm interrogetur, ſed, quoad fieri poteſt, inſpiciatur.

9 Num aliquos Ordines Eccleſiaſticos ſuſceperit. Num aliquam obligationem Voti habeat, quale eſt peregrinationis, vel aliud quodcumque.

10 Quem modum, vel animi propenſionem habuerit in tenerâ ætate, & poſteà hucusque ad res ſuæ conſcientiæ ſalutiferas: primùm circa orationem, quoties orare ſolebat interdiu & noctu quibus horis, quâ corporis compoſitione, quibus orationibus, & cum quâ devotione vel ſenſu ſpirituali.

Quo modo ſe habuerit circa audiendas Miſſas, & alia divina officia, & Conciones. Quo modo circa lectionem rerum piarum, & bonorum virorum familiaritatem. Quo modo circa meditationem vel conſiderationem rerum ſpiritualium.

11 Interrogetur, an habuerit, vel habeat conceptus aliquos vel opiniones ab iis differentes, quæ communiùs ab Eccleſiâ & Doctoribus ab eadem approbatis tenentur: *a* & ſi quando hujuſmodi opiniones animum ſubierint, num paratus ſit ad judicium ſuum ſubmittendum, ſentiendumque, ut fuerit conſtitutum in Societate de hujuſmodi rebus ſentire oportere.

a P. 3 c. 1, O.

12 Interrogetur, an quibusvis in ſcrupulis, vel difficultatibus ſpiritualibus, vel aliis quibuſcumque, quas patiatur, vel aliquando pati contigerit, ſe dijudicandum relinquet, & acquieſcet D aliorum de Societate, qui doctrinâ & probitate ſint præditi, ſententiis.

D. §. Perſonarum hujuſmodi electio, quibus ſe judicandum relinquere debet is, qui in hujuſmodi difficultatibus verſatur, penes Superiorem erit, ſi ſubdito ea placuerit; vel penes ſubditum, ſi Superior eam approbaverit: cui ſi in caſu aliquo & propter cauſam aliquam juſtam videretur ad Dei obſequium fore, majuſque auxilium illius, qui hujuſmodi difficultatibus laborat, ut aliquis, vel etiam plures eorum, qui judicaturi ſunt de eis, extra Societatem aſſumantur, permitti poterit: electione tamen, vel ſaltem approbatione eorum penes Superiorem (ut dictum eſt) manente. Si difficultates hujuſmodi ad perſonam ipſius Superioris pertinerent; electio vel approbatio, de quâ diximus, penes Conſultores erit. Qui tamen Præpoſito Generali vel Provinciali inferior eſſet, ſine alicujus eorum facultate, licet Rector ſit Collegii, vel alicujus Domus Præpoſitus, nec conſtituere poterit, nec permittere, ut hujuſmodi difficultates

cultates ad ſuam perſonam pertinentes, arbitrio aliorum extra Societatem ſubiiciantur.

An omnino decreverit ſæculum relinquere, & conſilia Domini Noſtri IESV Chriſti ſequi. 13

Quàm dudum decreverit, in genere ſcilicet, mundo renuntiare. Poſtquàm id apud ſe ſtatuit, an in eâ animi ſententiâ remiſſior factus fuerit, & quatenus. A quo tempore deſideria hæc renuntiandi ſæculo, & conſilia Chriſti Domini Noſtri ſequendi ſuboriri ei cœperint; vel quibus ſignis, aut cauſis ad id moventibus, ei in mentem venerint.

a Num deliberatum habeat animi propoſitum vivendi, & moriendi 14
in Domino cum hac, & in hac Societate IESV, Creatoris & Domini Noſtri: & à quo tempore, ubi, & per quem primùm ad id motus fuerit. [a] P. 1. c. 4. §. 3. & p. 5. c. 1. A.

Si negaret ſe à quoquam de Societate motum fuiſſe, progrediendum erit ulteriùs: ſi affirmaret ſe fuiſſe motum (quamvis licitè, & cum merito moveri potuiſſet) ad majorem tamen ipſius utilitatem ſpiritualem fore videtur, ſi tempus ei aliquod præſcribatur, ut eâ de re cogitando, Creatori & Domino ſuo ſe totum commendet, perinde ac ſi nullus de Societate ipſum moviſſet; ut majori cum robore ſpiritus procedere ad majus obſequium & gloriam divinæ Majeſtatis poſſit.

Si poſt hujuſmodi conſiderationem ſenſerit ac judicaverit ſibi valdè 15
convenire Societatis ingreſſum ad majorem laudem & gloriam Dei, & ut meliùs ſaluti, & perfectioni tum animæ ſuæ, tum proximorum ſuorum incumbat; & poſtulaverit in eamdem nobiſcum in Domino admitti, tunc ulteriùs in examine procedi poterit.

De rebus quibusdam, quas præcipuè ſcire eos convenit, qui in Societatem admittuntur, ex iis, quas in ipſâ obſervare debent.

CAPVT IV.

PROPONATVR illis, quòd hæc mens fuerit eorum, qui primi in hanc 1
Societatem convenerunt, ut in eâ ii admitterentur, qui ſæculo renuntiaſſent, & Dei ſervitio ſe omnino mancipare ſive in hac, ſive in aliâ Religione ſtatuiſſent. *b* Quocircà quicumque Societatem ingredi volent, antequàm in Domo aliquâ vel Collegio ejus vivere ſub Obedientiâ incipiant, [b] Inf. §. 3.

debent

debent omnia bona temporalia, quæ habuerint, diſtribuere, & renuntiare, ab diſponere de iis, quæ ipſis obvenire poſſent. Eaque diſtributio primùm in res debitas & obligatorias, ſi quæ fuerint (& tunc, quàm citiſſimè fieri poteſt, providere oportebit:) ſi verò tales nullæ fuerint, in pia & ſancta opera fiet, juxta illud; *Diſperſit, dedit pauperibus*: Et illud Chriſti; *Si vis perfectus eſſe, vade, & vende omnia, quæ habes, & da pauperibus, & ſequere me:* Diſpenſando tamen hæc bona juxta propriam devotionem, & à ſe omnem fiduciam ſubmovendo, eadem ullo tempore recuperandi.

2 *a* Quòd ſi ſtatim propter aliquas honeſtas cauſas bona non relinquet, promittat ſe promptè relicturum omnia (ut dictum eſt) poſt unum ab ingreſſu abſolutum annum, quandocumque per Superiorem injunctum ei fuerit in reliquo temporis probationis: quo completo, ante profeſſionem Profeſſi, & ante tria vota publica Coadjutores re ipsâ relinquere, ac pauperibus (ut dictum eſt) diſpenſare debent, ut conſilium Evangelicum, quod non dicit, da conſanguineis, ſed pauperibus, perfectiùs ſequantur; & ut melius exemplum omnibus exhibeant, inordinatum erga parentes affectum exuendi, & incommoda inordinatæ diſtributionis, quæ à dicto amore procedit, declinandi; atque ut ad parentes & conſanguineos recurrendi, & ad inutilem ipſorum memoriam aditu præcluſo, firmiùs & ſtabiliùs in ſuâ vocatione perſeverent.

a Inf. § 3. & 5. & p. 3. c. 1. §. 7. & 25. & p. 4. c. 4. E. & p. 6. c. 2. H.

3 Si tamen *b* dubitaretur, num majoris foret perfectionis dare vel renuntiare conſanguineis hujuſmodi bona, quàm aliis, propter parem vel majorem ipſorum penuriam, & juſtas alias ob cauſas; nihilominùs ad declinandum errandi in hujuſmodi judicio periculum, quod ab affectu ſanguinis ſolet proficiſci, contenti eſſe debebunt negotium hoc arbitrio A unius, duorum, aut trium, qui vitâ & doctrinâ commendentur, quos unuſquiſque, cum Superioris approbatione elegerit, relinquere, & in eo conquieſcere, quod illi perfectius, & ad majorem Chriſti Domini Noſtri gloriam eſſe cenſebunt.

b Inf. §. 6. & p. 3. c. 1. G.

IN CAP. IV.

A. §. *Intelligendum eſt, intra Societatem; niſi Superiori juſtas ob cauſas viderentur horum aliqui extra Societatem aſſumi debere.*

Interrogetur itaque, num *c* placeat ei ſtatim (ſicuti dictum eſt) bona ſua diſtribuere; vel certè, num *d* paratus ſit ad hujuſmodi diſtributionem, quandocumque exacto primo anno per Superiorem ei fuerit injunctum.

c Sup. §. 1.
d Sup. §. 2.

Ad-

Digitized by Google

Admoneantur, quòd poſt ingreſſum in Domum nemo *a* pecuniam apud ſe, nec apud amicum aliquem externum in eodem loco habitantem, habere poteſt; quin potiùs eam in pia opera diſpenſet, vel aſſervandam ei tradat, cui cura hujuſmodi domi commiſſa eſt: Qui *b* quidem, quidquid unuſquiſque feret, ſcribendum curabit; ut id ſciri poſſit, B ſi quando ſcitu opus fuerit. 4

a P.3.c.1.§.7. & p.6.c.2.H.

b P.1.c.4 §.6.

B §. Si accideret hunc à Societate dimitti, & Societati quid dediſſet, ei reſtitui debet, juxta c declarationem tertii capitis ſecundæ Partis.

c P.2.c.3.B.

Interrogentur itaque, num aliquam habeant pecuniam, & an eam diſpenſare (ut dictum eſt) ſint contenti.

Admoneantur itidem, ſi Eccleſiaſtici ſint, quòd poſtquàm in Societatis corpus ut Profeſſi, vel Coadjutores cooptati fuerint, nulla Eccleſiaſtici beneficia poſſunt retinere: & *d* quòd tempore probationis, poſt primum annum abſolutum (ut ſuperiùs diximus) quandocumque Superiori viſum fuerit, ea relinquere debent, juxta *e* ſuam devotionem, vel ei qui contulit reſignando, vel ad pia opera applicando, vel alioqui dignis viris, quibus hæc inſtrumenta ſint ad Dei obſequium, conferri curando. *f* Quod ſi conſanguineis conferenda eſſe viderentur, id non facient, niſi ab uno, duobus, aut tribus (ut ſuperiùs dictum eſt) judicetur, quòd id magis conveniat, & ad majus Dei obſequium ſit futurum. 5

d Sup.§.2. & p.6. c.2.H.

e P.3.c.1.§.7.

f Sup.§.3. & p.3. c.1.G.

g Cùm autem communicatio, quæ cum amicis, & ſanguine junctis verbo aut ſcripto fit, potiùs ad quietis perturbationem, quàm ad eorum qui ſpiritui vacant profectum, præſertim in initiis, facere ſoleat: Interrogentur, num contenti ſint cum hujuſmodi non communicare, nec litteras accipere, nec ſcribere; niſi aliquâ *h* occaſione Superiori aliter videretur: Et quamdiu Domi fuerint, num contenti ſint, ut videantur litteræ omnes, & quæ ipſis ſcribentur, & quas ipſi aliis ſcribent; ei, cui hujuſmodi munus commiſſum eſt, curâ relictâ, ut eas det, vel non det, quemadmodùm in Domino Noſtro magis expedire judicabit. 6

g P.3.c.1.§.2.

h Ibidem B. & p.1.c.4.§.4.

Unuſquiſque eorum, qui Societatem ingrediuntur, conſilium illud Chriſti ſequendo; *Qui dimiſerit patrem*, &c. exiſtimet ſibi patrem, matrem, fratres, & ſorores, & quidquid in mundo habebat, relinquendum: imò ſibi dictum exiſtimet verbum illud, *Qui non odit patrem & matrem, inſuper & animam ſuam, non poteſt meus eſſe diſcipulus.* 7

Et ita curandum ei eſt, ut C omnem carnis affectum erga ſanguine junctos

ctos exuat, ac illum in ſpiritualem convertat: eosque diligat eo ſolùm amore, quem ordinata charitas exigit, ut qui mundo ac proprio amori mortuus, Chriſto Domino Noſtro ſoli vivit, eumque loco parentum, fratrum, & rerum omnium habet.

C §. Vt loquendi modus, ſentiendi modum juvet, ſanctum eſt conſilium ut aſſueſcant non dicere, quòd parentes vel fratres habeant, ſed quòd habebant, &c. præ ſe ferendo ſe id non habere, quod, ut Chriſtum omnium rerum loco habeant, reliquerunt. Hoc tamen illis magis eſt obſervandum, qui majori in periculo verſari videntur, ut ab aliquo naturali amore perturbentur; cujuſmodi, ut plurimùm, Novitii eſſe ſolent.

8 Ad majorem in ſpiritu profectum, & præcipuè ad majorem ſubmiſſionem & humilitatem propriam interrogetur, an contentus ſit futurus, ut omnes errores, & defectus ipſius, & res quæcumque, quæ notatæ in eo & obſervatæ fuerint, Superioribus per quemvis, qui extra confeſſionem eas acceperit, manifeſtentur.

Num etiam boni ſit conſulturus (quòd & ipſe & quivis alius facere debet) ab aliis corrigi, & ad aliorum correctionem juvare: Ac num manifeſtare ſeſe invicem ſint parati, debito cum amore & charitate ad majorem ſpiritus profectum; præſertim ubi à Superiore, qui illorum curam gerit, fuerit ita præſcriptum aut interrogatum, ad majorem Dei gloriam.

a Inf. §.16. & c.7. §. 6.
b Ibidem. & p. 9. c. 3. E.

9 Prætereà antequàm quiſquam in Domum vel Collegium ingrediatur, vel poſtquàm ingreſſus fuerit, ſex *a* experimenta præcipua, præter alia multa, de quibus ex parte inferiùs dicetur, requiruntur. *b* Poterunt ea tamen anteponi, & poſtponi, & moderari, & aliquo in caſu auctoritate Superioris, habitâ ratione perſonarum, temporum, & locorum, tum ceterorum, quæ occurrerint, in alia permutari.

c P. 3. c. 1. §. 20. & R.
d Inf. §. 41. & p. 1. c. 4. §. 6.

10 *c* Primum eſt, in ſpiritualibus exercitiis menſem unum plus minùs verſari: id eſt, tum in examinandâ conſcientiâ, & anteactâ vitâ recogitandâ, & *d* confeſſione generali faciendâ, ac peccatorum ſuorum meditatione; tum in contemplatione rerum ac myſteriorum Vitæ, Mortis, Reſurrectionis, & Aſcenſionis Chriſti Domini Noſtri; tum etiam in oratione vocali & mentali juxta cujusque captum, prout in Domino edocti fuerint, ſe exercere.

11 Secundum eſt, ſervire in uno, vel pluribus Xenodochiis per menſem alium, ibidem cibum capiendo & dormiendo: vel per aliquam, vel plures ho-

horas quotidie pro temporum, locorum, & perſonarum ratione auxilium,&
miniſterium omnibus ægris & ſanis,prout injunctum eis fuerit,impendendo:
ut magis ſe demittant & humilient, ac eo veluti argumento demonſtrent ſe
prorſus ab hoc ſæculo, ejusque pompis ac vanitate recedere: ut omnino
ſuo Creatori & Domino pro ipſorum ſalute crucifixo ſerviant.

Tertium eſt,peregrinari menſem alium ſine pecuniâ: *a* imò ſuis tem- 12
poribus oſtiatim pro Chriſti amore mendicare; ut poſſint ad incommodi-
tatem comedendi & dormiendi aſſuefieri: atque adeò ut omni ſpe illâ ab-
jectâ,quam in pecuniis & rebus aliis creatis poſſent conſtituere,integrè,ve-
râ cum fide, & ardenti amore eam in ſuo Creatore & Domino conſti-
tuant: vel utrumque menſem miniſterio Hoſpitalium, vel alicujus eo-
rum,aut etiam utrumque peregrinationi,prout Superiori viſum fuerit, im-
pendent.

a Inf. §. 27.

b Quartum eſt,poſt ingreſſum in Domum,omni cum diligentiâ & ſol- 13
licitudine in variis officiis abjectis & humilibus ſe exercere, bonum ſui ex-
emplum in omnibus exhibendo.

b Inf. §. 28. & p. 4. c. 6. C.

Quintum eſt,doctrinam Chriſtianam, vel aliquam ejus partem pue- 14
ros & alios rudiores homines publicè, vel privatim, & prout occaſio ſe ob-
tulerit, & in Domino commodius viſum fuerit, & juxta perſonarum pro-
portionem, docere.

Sextum eſt,poſtquàm in probationibus bonæ ædificationis ſpecimen 15
præbuerint, ulteriùs ad prædicandum, vel confeſſiones audiendas, vel in
utroque ſe exercendum pro tempore, & loco, & hominum diſpoſitione
progredi.

Antequàm ingrediantur in ſecundum annum probationis, quæ fit in 16
Domibus,vel Collegiis,per ſex menſes omnes vacare hujusmodi ſex *c* experi-
mentis debent, & totidem alios diverſis aliis probationibus impendent. *d*
Poterunt tamen illa ſex experimenta fieri vel in totum, vel ex parte, toto
probationis tempore,ut aliquando hæc,aliquando illa præcedant; & à Scho-
laſticis quidem vel ſtudiorum tempore,vel poſt ſtudia abſoluta,habitâ perſo-
narum,locorum,& temporum ratione, prout in Domino convenire videbi-
tur. Illud *e* tamen omnino obſervabitur,ut antequàm Profeſſi futuri pro-
feſſionem, & Coadjutores formati tria vota ſua publica, licet non ſolem-
nia, emittant, duo anni experimentorum, & probationum expleantur: &
in Scholaſticis, *f* ſtudiis abſolutis,præter tempus quo probantur,ut Scholaſti-

c Sup. §. 9.

d Inf. c. 7. §. 6. & p. 9. c. 3. §. 8. & E.

e Supra c. 1. §. 12 & inf. §. 41. & c. 6. §. 8. & p. 4. c. 3. §. 3. & c. 4. §. 5. & p. 5. c. 1. §. 3. & c. 4. §. 3. & 6.

f Supra c. 1. §. 12.

& infra c. 6. §. 8. & p. 5. c. 1. §. 3. *a* Sup §. 9. & p. 5. c. 2. §. 1.

ci approbati cenſeantur, tertius alius annus, antequàm ad profeſſionem, vel in Coadjutores formatos admittantur, in *a* variis probationibus, & ſpeciatim in dictis (ſi prius illis perfuncti non ſunt, imò quamvis perfuncti fuerint) vel in nonnullis earum, ad majorem Dei gloriam, exigetur.

b Sup. c. 1. §. 7. & 11. *c* Inf. c. 8.

17 Quamdiu hujuſmodi experimenta & probationes fiunt, nullus dicat ex Societate ſe eſſe; ſed potiùs qui examinatus fuerit ad Profeſſionem, ex parte ipſius Societatis (quamvis *b* ex parte ſuâ cum indifferentiâ ad omnes gradus ſit ingreſſus) cùm loquendi occaſio ſe obtulerit, dicere debet ſe in experimentis verſari, atque optare ſe admitti in Societatem, quocumque in gradu ipſa Societas ad gloriam Dei eo uti volet. Si ut Coadjutor examinatus fuerit, dicet ſe in probationibus adhuc eſſe, atque optare in gradum Coadjutorum recipi. Simili modo de Scholaſticis, & de aliis qui *c* ut indifferentes examinati ſunt, intelligatur: ut quisque juxta ſui examinis rationem reſpondeat.

d P. 2. c. 2. C.

18 Circa hujuſmodi experimenta diligenter, quod ſequitur, eſt obſervandum; ſcilicet, ut, ubi *d* aliquis in primo experimento, nempe exercitiorum ſpiritualium verſabitur, is qui illum exercet, ad Superiorem referat, quid de eodem ſentiat ad finem Societati præfixum.

e Ibidem.

19 *e* Cùm in ſecundo, ſerviendi in Hoſpitalibus, afferat qui probatur, Gubernatoris teſtimonium, vel Præfecti eorum qui inſerviunt Hoſpitali, de boni nominis odore, quem in eo reliquerit.

Ibidem.

20 *f* Cùm in tertio, peregrinationis, ab ultimo loco ad quem pervenit, vel non procul ab eo, teſtimonium ab aliquibus, vel uno certè fide digno ſecum ferat, quòd ſuam devotionem ſecutus, ſine ullâ cujusquam querelâ eò pervenit.

g Ibidem.

21 *g* Cùm in quarto, exercendi ſe in officiis domeſticis humilitatis, pro teſtimonio erit data omnibus, qui domi ſunt, ædificatio.

h Ibidem.

22 *h* Ubi verò in quinto, de doctrinâ Chriſtianâ, & ſexto, de prædicatione, & confeſſionibus audiendis, vel de utroque munere obeundo verſabitur; ejus teſtimonium erit (ſi quidem Domi noſtræ habitaverit) à Domeſticis accipiendum; & ex ædificatione, quam populus, ubi Domus eſt, acceperit. Si prædicare, & confeſſiones audire acciderit aliis in locis extra hujuſmodi populum, ac Domum, teſtimonium afferre debet ab hujuſmodi locis, ubi diutius verſatus fuerit; vel à perſonis publicis (præcipuam habendo rationem Prælatorum ordinariorum) quæ fidem planè faciant, quòd cum doctri-

doctrina ſanâ, ac bonæ vitæ exemplo, ſine cujusquam offenſione, verbum di-
vinum ſeminavit, & officio Confeſſarii functus eſt.

Præter hæc teſtimonia, poterit Societas, quando id expedire videretur, 23
curare, ut aliunde certior fiat; ut ipſa ſibi magis, ad Dei & Domini Noſtri
gloriam ſatisfaciat.

Si hujusmodi *a* teſtimonia in prædictis experimentis non afferrentur, 24
diligenter cauſa inquirenda erit, curandumque ut rei totius veritas intelliga- *a*. P. 2. c. 2. C.
tur: quò meliùs omnia, quæ convenient, provideri poſſint; ut meliùs bo-
nitati divinæ, ipſius gratiâ aſpirante, inſerviatur.

Prætereà *b* poſtquàm domi fuerit, egredi eam ſine facultate non debet: 25
& *c* ſi laicus fuerit, confiteatur oportet, & ſanctiſſimum Sacramentum Eu- *b* P. 3. c. 1. §. 3. & C.
chariſtiæ ſumat octavo quoque die; niſi Confeſſario aliquod eſſe impedi- *c* P. 3. c. 1. §. 11.
mentum ad communionem videretur. Si Sacerdos eſt, confitebitur ut mi- & p. 4. c. 4. §. 3.
nimùm octavo quoque die, & crebriùs Miſſæ ſacrificium offeret; ſimul Or- & B. & p. 6. c. 3. §. 2.
dinationes, vel Conſtitutiones alias Domus (ut in ejus Regulis edoctus erit)
obſervabit. *d* Omnes, qui domi ſunt, in addiſcendâ doctrinâ Chriſtianâ ſe exer- *d* P. 3. c. 1. §. 20.
cebunt, & *e* etiam in prædicatione illi, quibus Superior Domus id faciendum *e* P. 3. c. 1. §. 21. &
judicabit: inter quos nullus erit eorum, qui in Coadjutores temporales ad- p. 4. c. 8. §. 3. &
miſſi ſint. p. 10. §. 3.

f Sui victus, potus, veſtitus, & lecti rationem, ſi Societatem ſe- 26
qui velit, ſibi perſuadeat fore, ut pauperibus accommodatam; quod- *f* P. 3. c. 2. §. 3.
que quæ viliſſima erunt ex iis quæ domi ſunt, ei tribuentur, propter ipſi- & C. & p. 6. c. 2. §. 15. & 16. & M.
us majorem abnegationem, & ſpiritualem profectum; & ut ad quamdam
æqualitatem & veluti menſuram ab omnibus perveniatur. Cùm enim
qui primi in Societatem convenerunt, per hujusmodi indigentiam ac
penuriam majorem rerum corpori neceſſariarum probati fuerint; qui
poſt eos accedent, curare debent, ut quoad poterunt, eò pertin-
gant, quò illi pervenerunt, vel ulteriùs etiam in Domino progredi-
antur.

Ad hæc, præter reliquas peregrinationes, & probationes ſic de- 27
claratas, antequàm Profeſſi ſuam profeſſionem, & Coadjutores ſua vo-
ta emittant, & (ſi Superiori videbitur) Scholaſtici, antequàm appro-
bati cenſeantur, & vota ſua ac promiſſionem ſuperiùs dictam faciant;
per triduum ſuis conſtitutis temporibus, veſtigia ſequendo primorum,
de quibus mentionem fecimus, *g* oſtiatim pro Chriſti Domini Noſtri *g* Supra §. 12.

Digitized by Google

amore mendicare debent,ut contrà quàm eſt communis hominum ſenſus, ad divinum obſequium & laudem magis ſe poſſint ſubmittere,magiſque in ſpiritu proficere, ad gloriam divinæ majeſtatis : *a* ut etiam magis ſint diſpoſiti ad id ipſum faciendum, quando illis injunctum fuerit, vel conveniens aut neceſſarium erit,dum per varias mundi partes,juxta quod eis præſcriptum vel conſtitutum per Summum Chriſti Vicarium,vel ejus loco per Superiorem Societatis fuerit, diſcurrent. Quandoquidem exigit noſtræ profeſſionis ratio,ut parati & in procinctu ſimus ad ea omnia, quæ quovis tempore in Domino nobis injuncta fuerint,nec *b* petendo,nec expectando præmium ullum in præſenti hac & labili vitâ; ſed eam,quæ undecumque æterna eſt,ex ſummâ Dei miſericordiâ ſemper ſperando.

a P. 4. c. 2. §. 6. & p. 6 c. 2. §. 10. & 13. & l. & p. 7. c. 1. E. & c. 2. G.

b P. 4 c. 15. §. 4. & p. 6. c. 2. §. 7.

28 Et *c* ad particularia quædam deſcendendo,in probationibus humilitatis & abnegationis ſui,& in exercendis officiis abjectis & humilibus (cujuſmodi ſunt in culinâ ſervire,domum everrere, & reliqua omnia ſervitia obire) promptiùs ea ſuſcipi convenit, à quibus ſenſus magis abhorrebit: ſi quidem injunctum fuerit,ut in eis ſe exerceant.

c Supra §. 13. & inf. §. 46. & p. 3. c. 1. §. 22. & 17.

29 Cùm *d* aliquis ad miniſteria culinæ obeunda ingredietur, vel ad eum juvandum, qui Coquus eſt, eidem obedire cum magnâ humilitate,in rebus omnibus ad ipſius officium pertinentibus, debet. Si enim ei integram obedientiam non præſtet, nec ulli ex Superioribus, ut videtur, præſtaret: quandoquidem vera obedientia non conſiderat perſonam, cui fiat, ſed propter quem fiat: & ſi propter ſolum Creatorem & Dominum Noſtrum fiat,eidem omnium Domino obeditur. Unde nullà ratione conſiderandum eſt, an ſit Coquus,vel Superior Domus: an hic, vel ille ſit,qui jubet: quandoquidem nec illis, nec propter illos (ſanè intelligendo) ulla obedientia præſtatur,ſed ſoli Deo, & propter ſolum Deum Creatorem ac Dominum Noſtrum.

d P. 3. c. 1. §. 24.

Ideò melius eſt, ut Coquus D non roget ſibi inſervientem, ut hoc aut illud faciat, ſed cum modeſtiâ jubeat vel dicat, hoc fac, vel illud. Si enim rogat, potiùs ut homo hominem alloqui videbitur: & Coquum laicum rogare Sacerdotem, ut ollas abſtergat,vel res hujuſmodi faciat, nec decens, nec juſtum videretur; ſed ſi jubeat, vel dicat, fac hoc, vel illud, ſignificabit magis quòd ut Chriſtus homini loquitur, quandoquidem ipſius loco jubet: atque ita qui obedit, conſiderare ac perpendere vocem à Coquo, vel alio, qui ſit ei Superior, egreſſam debet,

debet,ut ſi à Chriſto Domino Noſtro egrederetur,ut omnino placere divinæ
Majeſtati poſſit.

*D §. Vtrumque bonum eſt, rogare, & jubere : nihilominùs in initiis ma-
gis proficiet aliquis ſi jubetur , quàm ſi rogaretur.*

Hoc ipſum in aliis humilibus officiis intelligatur,quando aliquis in 31
eis miniſterium ſuum impendit : atque *a* eodem modo accipiatur in *a* P. 3. c. 1. §. 24.
E officialibus ſubordinatis , qui acceptâ à Superiori auctoritate Domum & p.4. c.10. §.8.
gubernant.

*E §. Cujuſmodi eſſe ſolent Miniſter & Subminiſter, vel alii , qui in Col-
legiis ſimilia munera gerunt.*

b Ægritudinis tempore non ſolùm obſervare unuſquiſque Obedien- 31
tiam magnâ cum puritate debet erga Superiores ſpirituales , ut ipſius ani- *b* P. 3. c.1. §.17. &
mam regant : ſed cum eadem humilitate erga Medicos corporales , & in- c. 2. G.
firmarios, ut corpus ejus regant : quandoquidem illi plenam ipſius ſanita-
tem ſpiritualem , hi verò corporalem omnino curant. *c* præthereà qui ægro- *c* P. 6. c. 4. §. 1.
tat,humilitatem & patientiam ſuam præ ſe ferendo,non minorem ædificatio-
nem,dum morbo laborat,iis qui ipſum inviſent,& cum eo verſabuntur &
agent,quàm dum valebat corpore, ad majorem Dei gloriam,præſtare curet.

Ad majorem firmitatem omnium , quæ ſic narrata ſunt, & ad majo- 33
rem ſpiritualem profectum ejus,qui examinatur ; interrogetur , an omnino
obedientem ſe exhibere in omnibus,quæ hîc dicta & declarata ſunt,velit,
ſubeundo *d* & adimplendo quaſvis pœnitentias, quæ propter defectus , & *d* Supra c. 1. §. 6.
negligentiam ſuam,vel quidvis aliud fuerint injunctæ. & inf. §.41. & p.3. c. 1. §. 15.

Re in Domino conſideratâ,viſum nobis eſt in divinæ Majeſtatis con- 34
ſpectu , mirum in modum conferre , ut *e* Superioribus ſubditi omnino *e* Inf. §. 35. & p. 3.
perſpecti ſint : quò meliùs regi & gubernari , & per eos in viam Do- c. 1. §.12 & p.4. c. 10. §.5. & p.6. c. 1.
mini dirigi poſſint. §.2.

Præthereà quantò exactiùs Superiores res omnes internas , & externas 35
ſuorum noverint,tantò majori cum diligentiâ,amore,& ſollicitudine juva-
re eos ; ipſorumque animas à variis malis , & periculis, quæ in progreſſu
poſſent accidere, conſervare poterunt. Cùm *f* etiam ſemper parati eſſe, *f* P.3.c.2. G &
juxta noſtræ profeſſionis rationem , & procedendi modum,ad diſcurrren- p. 4. procœm. A. & p. 7. c. 1. §. 1.
dum per has & illas mundi partes debeamus ; quandocumque per Summum & c. 2. H.
Pontificem,vel Superiorem noſtrum immediatum fuerit nobis injunctum :
Ut meliùs ſecundum Dei voluntatem hujuſmodi miſſiones fiant , his , &
non

non illis mittendis; vel his ad hoc munus, illis verò ad alia; non ſolùm refert valdè, ſed ſummoperè, ut Superior *a* plenam habeat notitiam propenſionum ac motionum animi; & ad quos defectus vel peccata fuerint vel ſint magis propenſi & incitati, qui ſub ejus curâ ſunt: ut ejus rei habitâ ratione, meliùs ipſos dirigere poſſit; nec ſupra menſuram virium ſuarum in periculis vel laboribus gravioribus, quàm in Domino ferre ſuaviter poſſint, conſtituat: & etiam ut (quæ audit ſub ſecreti ſigillo cuſtodiendo) meliùs Superior poſſit ordinare ac providere, quæ corpori univerſo Societatis conveniunt.

a Supra. §. 34.

36 Ideò quicumque hanc Societatem in Domino ſequi volet, & in eadem ad majorem Dei gloriam manere, priusquàm ad primam probationem accedat, vel poſtquàm ingreſſus fuerit, antequàm generaliter examinetur, vel poſt examen, intra aliquot menſes (ſi Superiori differendum videretur) ſub ſigillo confeſſionis, vel ſecreti, vel quacumque ratione ei placuerit, & ad majorem ipſius conſolationem fuerit, debeat conſcientiam ſuam magnâ cum humilitate, puritate, & charitate manifeſtare, re nullâ, quâ Dominum univerſorum offenderit, celatâ: & totius anteactæ vitæ rationem integram, vel certè rerum majoris momenti Superiori, qui tum fuerit Societatis, vel cui ex Præpoſitis, vel aliis ex inferioribus ille injungeret, prout magis convenire videretur, reddat; ut meliùs omnibus in Domino proſpiciatur, ipſeque magis in ſpiritu cum gratiâ uberiori ad majorem divinæ bonitatis gloriam proficiat.

37 Si igitur progredientes in gratiæ atque ſpiritus incremento, plenoque cum deſiderio ingrediendi & perſeverandi, quamdiu vixerint, in hac Societate, tantumdem *b* facient aliquoties antequàm ad profeſſionem qui Profeſſi, & ad ſua vota qui Coadjutores formati ſunt futuri, admittantur: & id, quo ſequitur modo.

b Sup. §. 36.

38 Poſtquàm primò aliquis eorum integram vitæ rationem Superiori Domus reddidit, *c* ab eodem die inchoando, prioribus, quæ eidem dixit, non repetitis, iterum poſt ſemeſtre proximum plus minùs, ei, vel cui à Superiore fuerit conſtitutum, vitæ rationem reddet. Deinde à ſecundâ hac ratione incipiendo, eodem ordine procedetur; & ſexto quoque menſe rationem hanc ſui quiſque reddet. Vltima verò circiter triginta dies, antequàm Profeſſi futuri ſuam profeſſionem, & Coadjutores ſua vota emittant, reddetur.

c Sup. §. 36.

Scho-

Scholaſtici *a* eodem modo procedent, præterquàm quòd abſolutis ſuis ſtudiis cùm primùm rationem vitæ ſuæ reddent, ab ultimâ quam reddiderunt in Domo, unde ad ſtudia miſſi ſunt, vel ab initio vitæ, ſi aliquâ de causâ numquàm reddiderunt, incipient. 39

Sic *b* etiam videtur quòd Coadjutores formati, & Profeſſi, ſi alicubi agent ubi Præpoſiti alicujus Societatis obedientiæ ſubjaceant, ſingulis annis, vel crebriùs, ſi Præpoſito videbitur, ſuæ conſcientiæ rationem dicto modo ab ultimâ quam reddiderunt incipiendo, ei reddant. 40

Qui ſenſerit ad omnia quæ dicta ſunt, animum ac vires ſibi à Domino dari, ac ad majorem Dei gloriam fore, ſuæque animæ magis ſalutiferum judicat, in corpus hujus Societatis admitti; *c* præter litterarum Apoſtolicarum, & Conſtitutionum, & reliquorum, quæ ad ejus Inſtitutum pertinent, ipſo initio, ac poſteà ſexto quoque menſe, ut dictum eſt, conſiderationem, *d* debet generalem vitæ totius confeſſionem apud aliquem Sacerdotem à Superiore aſſignatum, propter multiplicem ſpiritus utilitatem, quæ eâ in re deprehenditur, facere. Quòd ſi aliquando generaliter confeſſus fuerit alicui de Societate, vel in exercitiis ſpiritualibus, vel extra *illa*, ſatis erit, generalem confeſſionem ab aliâ etiam generali ad id usque tempus inchoare, & poſt eam ſacratiſſimum Chriſti Domini Noſtri corpus ſumere: & ſic ſexto quoque menſe eodem modo generaliter, ab ultimâ inchoando, confitebitur. Demum continuum puritatis ac virtutum augmentum, & inflammata in Domino deſideria multùm in hac Societate divinæ majeſtati ſerviendi procurando, *e* exactis duobus annis probationis, & ſe perpetuò obedientem exhibendo, & in ſuâ converſatione, & variis experimentis ædificationem præbendo, *f* ac pœnitentias pro erratis, & negligentiis, & defectibus injunctas magna cum humilitate ſubeundo, ſi & ipſe, & Societas, vel Superior Domus contenti fuerint, in Societatis corpus admitti poterit, *g* conſideratis priùs litteris Apoſtolicis, & Conſtitutionibus, & confeſſione generali peractâ, ut ſuperiùs eſt dictum, quam ut meliùs inſtituat, ſeſeque in ſua prima deliberatione confirmet, per unius hebdomadæ ſpatium ſe colligendo, & aliqua ſpiritualia exercitia ex jam factis, vel aliis, faciendo; poſtremò ſuam oblationem, ac Vota ſive ſolemnia ſint in Profeſſis, ſive ſimplicia in Coadjutoribus, & Scholaſticis, quemadmodùm in Conſtitutionibus declarabitur, ad majorem Dei gloriam, uberioremque fructum animæ ſuæ, emittat. 41

a Sup. §. 36. & p. 4. c. 10. §. 5.

b Supra. §. 36. & p. 6 c. 1. § 2. & p. 9. c 3 §. 19.

c Supra c. 1. § [illegible]. & G. & p. 1. c. 4. §. 5.

d Sup. §. 10. & p. 1. c. 4. §. 6.

e Sup. c. 1. §. 12. p. 4. c 3. §. 3. & c. 4. §. 5. & p 5. c. 1. §. 3. & c 4. §. 3. & 6.

f Sup. §. 33. & c. 1. § 6. & p. 3. c. 1. §. 15.

g Supra c. 1. §. 13. & G.

42 Admoneantur, quòd Votis hujuſmodi emiſſis, juxta tenorem litterarum Apoſtolicarum, non poſſint ipſi ad alias Religiones ſine facultate à Superiore Societatis conceſsâ tranſire.

43 Quòd ſi exacto probationis tempore, contentus quidem ipſe eſt, & exoptat ſic ad Profeſſionem, vel in Coadjutorem, vel in Scholaſticum admitti; verùm dubitaret Societas de ipſius talento, vel moribus; ſecurius a erit in alium annum, vel tempus quod videbitur, id prorogari; donec utrique parti pleſſè in Domino ſit ſatisfactum.

a Sup. c. 1. §. 12. & p. 5. c. 1. § 3. & C.

44 Prætereà diligenter animadvertant oportet qui examinantur (magnifaciendo ſummique momenti id eſſe ducendo in conſpectu Creatoris ac Domini Noſtri) quantoperè juvet ac conferat ad vitæ ſpiritualis profectū, omnino, & non ex parte abhorrere ab omnibus, quæ mundus amat & amplectitur; & admittere & concupiſcere totis viribus quidquid Chriſtus Dominus Noſter amavit & amplexus eſt. Quemadmodùm enim mundani homines, qui ea quæ mundi ſunt ſequuntur, diligunt & quærunt magnâ cum diligentiâ honores, famam, magni nominis exiſtimationem in terrâ, ſicût mundus eos edocet; ſic qui procedunt in ſpiritu, & ſeriò Chriſtum Dominum Noſtrum ſequuntur, amant, & ardenter exoptant, quæ iis omnino contraria ſunt, indui nimirum eadem veſte ac inſignibus Domini ſui, pro ipſius amore ac reverentia: adeò ut ſi ſine offenſione ulla divinæ majeſtatis, & abſque proximi peccato foret, vellent contumelias, falſa teſtimonia, & injurias pati, ac ſtulti haberi & exiſtimari (nulla tamen ad id per eos data occaſione) eò quod exoptant aſſimilari, ac imitari aliquo modo Creatorem ac Dominum Noſtrum IESVM Chriſtum; ejuſque veſtibus & inſignibus indui: quandoquidem illa ipſe propter majorem profectum noſtrum ſpiritualem induit, nobiſque exemplum dedit, ut in omnibus, quoad ejus fieri poterit, divina gratia aſpirante, eum imitari & ſequi, cùm vera ſit via, quæ ducit hominem ad vitam, velimus. Igitur interrogentur, an hujuſmodi deſideria tam ſalutaria, & ad perfectionem animarum ſuarum tam fructuoſa, in ſe ſentiant.

45 Quòd ſi quis propter humanam noſtram debilitatem ac miſeriam, in ſe hujuſmodi tam inflammata in Domino deſideria non ſentiret, interrogetur an certè deſiderium in ſe ſentiat, hujuſmodi deſideria ſentiendi. Si affirmando reſponderit, optare ſe nimirum hujuſmodi tam ſancta deſideria animo concipere; quò meliùs ad eorum effectum perveniatur, interrogetur, an decreverit, paratuſque ſit hujuſmodi injurias, illuſiones, & opprobria in Chri-

ſti

Digitized by Google

ſti inſignibus incluſa,& alia quævis, quæ ei inferrentur ſive per quemvis ex domo,vel Societate (in qua obedire,& humiliari, ac æternam beatitudinem conſequi exoptat) ſive extra eam per quemvis viventium,nulli malum pro malo,ſed bonum pro malo reddendo, admittere & patienter cum Dei gratia ferre.

Vt meliùs ad hunc perfectionis gradum in ſpirituali vita tam pretioſum perveniatur,ejus majus ac impenſius ſtudium ſit, *a* quærere in Domino majorem ſui abnegationem, & continuam in rebus omnibus, quoad poterit,mortificationem. Noſtrum autem erit in eiſdem juxta gratiam,quam Dominus nobis conferre ad ſuam majorem laudem ac gloriam dignabitur, eum juvare. 46

a Supra §. 28. & inf.c 6.§ 6.& p.3. c.1.§. 23. & 27.

De alio examine ad particularia aliquantò magis deſcendente, quod eruditis, & Coadjutoribus ſpiritualibus,& Scholaſticis convenit.

CAPVT V.

QUò meliùs intelligi atque cognoſci queant,quæ ad hujuſmodi homines ſpectant,unuſquiſque eorum interrogetur,Ubi ſtuduerit,Quâ in facultate,Quibus auctoribus ac doctrinæ deditus,quantum temporis ſtudiis impenderit,Quantumque ſuo judicio profecerit,ac nominatim, Quàm ſit ei familiaris Latina lingua. 1

An an gradus Artium liberalium,vel Theologiæ, vel Juris Canonici, vel alterius cujusvis facultatis ſit promotus. 2

An *b* exiſtimet ſe memoria ad benè capiendum, & retinendum quod didicerit,eſſe præditum. 3

b P.1 c.1.§.7.

An *c* ſibi videatur pollere intellectu,qui citò ac benè penetret ea, quibus ſtuduerit.

c P.1.c.2.§.6.

An in ſe propenſionem naturalem,aut voluntariam ad ſtudia ſentiat.

An exiſtimet ſtudia ſanitati ſui corporis aliquid detrimenti attuliſſe. 4

An *d* vires ſibi corporales, & ſpirituales ſuppetere ſentiat ad labores, qui in Societate requiruntur,ferendos,ſive in ſtudiis,quamdiu illis vacat, ſive in vinea Domini,cum in ea laborandum eſt.

d P.1. c.2.§.11.

Digitized by Google

5 Si Sacerdos fuerit, An ſe in audiendis confeſſionibus, vel in prædicatione, vel aliis miniſteriis ad proximum juvandum exercuerit.

6 Cùm ad hujuſmodi officium ac miniſterium divini verbi ſeminandi, & ſpirituali proximorum auxilio attendendi, litterarum bonarum ſufficiens eruditio requiratur; & Scholaſticos etiam aliquod ſui profectus in litteris, quibus ſtuduerunt, ſpecimen præbere oporteat, omnes examinentur. *a* Quod fiet, ſi quisque lectionem unam in quavis facultate, cui operam dederit, prælegat; & poſteà exhortationem unam quisque (idque ante egreſſum à primâ probatione) faciat: & poſteà in ſecundam ingrediendo, ſi ei fuerit injunctum, ut inferiùs dicetur, hoc ipſum faciet.

a P. 1. c. 4. §. 5.

7 Præterea intelligat (ſi Sacerdos eſt, vel quandocumque promotus ad Sacerdotium fuerit) quòd confeſſiones nec Domi, nec foris audire, nec ulla Sacramenta miniſtrare ſine peculiari probatione, ædificatione, & facultate ſui Superioris per totum probationis tempus debet: ſed nec publicè Miſſam dicere debet, donec coram aliquo, vel pluribus domeſticis privatim eam dicat, & admoneatur, *b* ut in modo dicendi conveniat cum aliis de Societate inter quos agit, & ſe ad ædificationem eorum, qui illam ſunt audituri, componat.

b P. 4. c. 8. §. 2. & p. 8. c. 1. §. 8.

8 Ad majorem humilitatem & perfectionem eruditorum, Coadjutorum ſpiritualium & Scholaſticorum, ſi de eo qui in Societatem eſt ingreſſurus, dubitatur, an idoneus ſit futurus, ut ad Profeſſionem, vel in Coadjutorem ſpiritualem, vel Scholaſticum ejus admittatur; cùm id tamquàm certiſſimum ſtatuatur, quòd multò melius & perfectius ſit, ut ipſe judicari & regi ſe à Societate ſinat; quandoquidem non minùs, quàm ipſe, quod exigitur, ut in eâ maneat, Societas intelliget; ipſi verò majori humilitati, & perfectioni tribuetur, majoremque dilectionem, ac fiduciam in his, à quibus eſt gubernandus, oſtendet; *c* interrogetur, an velit proprium ſenſum ac judicium Societati ſubmittere, vel ejus Superiori: ita ut acquieſcat ejus ſententiæ, ſive inter eos illum conſtituat, qui in Societate profeſſionem emittunt, & Chriſti Domini Noſtri Vicario obligantur; ſive inter Coadjutores, ſive inter Scholaſticos Societatis, in ſtudiis ulteriùs progrediendo. Interrogetur ulteriùs, ſi Superior vellet ſemper eumdem ſolùm ut Coadjutorem in rebus exterioribus Societatis curandis occupari, ac ſic in ſuæ animæ ſalutem incumbere; an paratus ſit in humilibus & infimis officiis ſe exercere, vitamque omnem in utilitatem & auxilium ejus exigere; ſibi perſuadendo, quòd dum ei inſervit,

c Supra c. 1. §. 7. & 11. & c. 4. §. 17. & inf. c. 8.

Crea-

Creatori ac Domino ſuo (pro cujus amore & debitâ reverentiâ omnia facit) inſervit.

De alio examine ad ſolos Coadjutores accommodato.

CAPVT VI.

AA majorem rei notitiam declaretur unicuique ex hujuſmodi Coadjutoribus latiùs, quod in initio attingebatur: *a* Quod ſcilicet in hanc Societatem Coadjutores ſpirituales, & temporales admittuntur; *b* Spirituales quidem, qui Sacerdotes ſunt, & litteris ſufficienter ornati, ut in rebus ſpiritualibus Societatem juvent: *c* Temporales verò ad ſacros Ordines non promoti, cum litteris, vel ſine illis, in rebus externis, quæ neceſſariæ ſunt, poſſunt juvare. 1

a Sup. c. 1. §. 9. & p. 5. c. 2. §. 4. & c. 4. §. 1. 2. & 3.
b P. 1. c. 2. §. 5.
c P. 1. c. 2 §. 2.

Priorum magis proprium eſt, Societatem in audiendis confeſſionibus, in exhortationibus, in Doctrinâ Chriſtianâ, & aliis litteris edocendis juvare. His verò eædem gratiæ ad animarum auxilium communicari poſſunt, quæ Profeſſis ipſis ſolent. 2

Poſteriorum *d* magis eſt proprium (licet poſſint in rebus majoribus pro talenti eis à Domino conceſſi ratione occupari) ut in miniſteriis omnibus inferioribus & humilioribus, quæ ipſis injungentur, ſe exerceant; perſuaſi quòd Societatem juvando, *e* quò meliùs illa ſaluti animarum vacare poſſit, eidem omnium Domino ſervient: quandoquidem propter divinum ipſius amorem ac reverentiam id faciunt. Ideò prompti eſſe cum omni humilitate & charitate, quoad fieri poterit, debent ad officia, quæ eis credita fuerint, exactè obeunda. Quo fiet, ut non ſolùm mercedem ſuam integram habeant, ſed participes ſint omnium bonorum operum, quæ Deus per univerſam Societatem ad obſequium & laudem ſuam operari dignabitur; & omnium indulgentiarum & gratiarum, quæ Profeſſis ad ſuarum animarum bonum à Sede Apoſtolicâ conceſſæ fuerint. 3

d Inf. c. 8. §. 2. & p. 1. c. 2. §. 2. & p. 4. c. 6. B.
e P. 1. c. 2. A.

Et *f* nihilominùs eniti debent in colloquiis ſpiritualibus, ad majorem utilitatem ſpiritualem proximorum aliquid conferre, & quòd noverint, docere; & ad benè agendum, quoſcumque poterunt (quandoquidem unicuique Deus proximi ſui curam dedit) excitare. 4

f P. 7. c. 4. §. 8.

5 Si quis inſtructus & examinatus fuerit, ut ſit futurus ſpiritualis Coadjutor, ſic vacare debet rebus ſpiritual bus, quæ cum ſuâ primâ vocatione propriè ſunt conjunctæ, *a* ut in poſterum, directè vel indirectè, per ſe vel alium, innovare aut mutationem aliquam à ſuâ vocatione in aliam, ſcilicet à gradu Coadjutoris ſpiritualis ad Profeſſi, vel Scholaſtici, vel Coadjutoris temporalis gradum, tentare non debeat: ſed cum omni humilitate, atque obedientiâ incedere ac progredi eadem viâ, quæ ipſi ab eo qui neſcit mutationem, & in quem illa non cadit, oſtenſa eſt.

a P. 5. c. 4. §. 5.

6 Eadem ratione ſi quis examinatus & inſtructus fuerit, ut ſit futurus Coadjutor temporalis; ſic ſe totum rebus, quæ cum ſuâ primâ vocatione propriè ſunt conjunctæ, addicat, ut *b* non curet ulla ratione à ſtatu Coadjutoris temporalis, in ſtatum Spiritualis, vel Scholaſtici, aut Profeſſi progredi: nec etiam (ſi in ſuo eodem maneat) plus litterarum addiſcere quàm ſciebat, cùm eſt ingreſſus, curet: ſed perſeverare magnâ cum humilitate debet in omnibus Creatori ac Domino ſuo juxta primam ſuam vocationem inſerviendo, *c* ac ſollicitè in abnegationis ſui ipſius profectum, & verarum virtutum ſtudium incumbendo.

b P. 5. c. 4. §. 5.
c Supra c. 4. §. 46. & p. 3. c. 1. §. 27.

7 Interrogentur hujuſmodi, ut de re propriâ ſuæ vocationis, an *d* contenti, & quieti ſint futuri in obſequio Creatoris & Domini ſui in officiis ac miniſteriis abjectis & humilibus, ad auxilium Domus & Societatis pertinentibus, cujuſcumque rationis illa ſint, parati ad vitam omnem in eis exigendam, ſibi perſuadendo quòd eâ in re obſequium & laudem præſtant ſuo Creatori & Domino, dum omnia propter divinum ipſius amorem & reverentiam agunt.

d P. 1. c. 2. §. 2.

8 Omnes Coadjutores tam Spirituales, quàm temporales, *e* exacto biennio, quod experimentis & probationibus datur, & *f* uno adhuc anno, ſi Scholaſtici fuerint (ut priùs eſt declaratum) ſi velint in Societate manere, & ipſa, vel Superior ejus contentus fuerit, *g* oblationem ſuam trium Votorum facient (quæ publica, licet non ſolemnia ſint juxta litteras Apoſtolicas Iulii III.) Obedientiæ, Paupertatis, & Caſtitatis, ut initio diximus; & exinde Coadjutores formati vel Spirituales, vel Temporales cenſendi ſunt; ita ut (A) ex *h* parte ipſorum ligati ad ſemper vivendum, & moriendum in Domino in hac Societate, ad divinæ Majeſtatis gloriam, majuſque meritum, & ſtabilitatem propriam maneant. Nihilominùs Societas, vel ejus Superior, qui commune bonum debet intueri, cùm eorum operâ ad majus Dei obſequi-

e Sup. c. 1. §. 12. & c. 4. §. 16. & p. 5. c. 1. §. 3.
f Sup. c. 1. §. 12. & c. 4. § 16. & p. 5. c. 1. § 3.
g Sup. c. 1. §. 9. & p. 5. c. 4. §. 1. 2. & 3. & A. & B.
h P. 5. c. 4. B.

ſequium ſe non juvari, ſed contrà potiùs accidere cerneret, eos dimittere, & à ſuâ Congregatione ſeparare poteſt: & *a* tunc illi omnino liberi, nulloque voto obſtricti remanent. *a* P. 2. c. 4. §. 3. & p. 5. c. 4. B.

IN CAP. VI.

(A) §. EX *parte ipſorum convenit eos ligari; quandoquidem eorum ſtabilitas quæritur. Nec eſt injuſtum (ut patet in litteris Apoſtolicis) ſi Societas libertatem ad eos dimittendos, quando non faciunt quod debent, retineat: quandoquidem illi, ſi id accideret, ſoluti manent; & alioqui facilius eſt aliquem ab eo, quod debet, deficere, quàm Societatem, vel ejus Præpoſitum Generalem: quorum tantùm erit poſſe dimittere; nec id ſine cauſis juſtiſſimis (ut in ſecundâ Parte Conſtitutionum videbitur) fieri debebit.*

De (A) alio examine, Scholaſticis accommodo, ac inprimis antequàm in Scholaſticos admittantur.

CAPUT VII.

EXPERIMENTIS & probationibus prædictis abſolutis, ſi Scholaſtici voluerint ſtudere in Collegiis, *b* vel Domibus Societatis, ut in eis in Domino ſuſtententur, ſi Societas, vel ejus Superior contentus etiam fuerit, antequàm ad ſtudia ſe conferant, vel dum in eiſdem manebunt, ob ſuum majus meritum ac ſtabilitatem, *c* Vota ſimplicia Paupertatis, Caſtitatis, & Obedientiæ, ac promiſſionem, quòd ſtudiis abſolutis in Societatem ingredientur, Deo ac Domino noſtro facient. *d* Sic autem intelligendus eſt hujusmodi ingreſſus, ut profeſſionem vel Vota Coadjutorum formatorum (ſi Societas eos admittere volet) emittant, *e* & exinde Scholaſtici approbati Societatis cenſeantur. *f* Libera tamen manebit Societas, nec tenebitur ad eos admittendos ad profeſſionem, nec in Coadjutores formatos, ſi ſtudiorum tempore malè ſe gererent, adeò ut Superior Societatis exiſtimaret Deo gratum non fore, ſi in eam admitterentur: & *g* tunc ipſi etiam ſuis Votis ſoluti erunt.

1
b P. 3. c. 1. §. 27. & X.
c Supra c. 1. §. 10. & p. 5. c. 4. §. 4. & p. 4. c. 3. §. 3.
d Supra c. 1. §. 10. & p. 5. c. 1. A. & c. 4. E.
e Supra c. 1. §. 10. & p. 4. c. 3. §. 3.
f P. 5. c. 4. D.
g Inf. §. 2. & p. 2. c. 4. §. 3. & p. 5. c. 4. B.

IN CAP. VII.

(A) §. HOc *& ſuperius Examen non ſolùm iis, qui tunc primùm ad ſtudia mittuntur, verùm etiam illis, qui in eis progrediuntur, cum ad Domos veniunt ut aliò mittantur, proponitur.*

Si

Digitized by Google

2 Si quando ſtudiorum tempore,qui majorem ad ea propenſionem animi præ ſe tulerunt, quàm ad aliud in Societate miniſterium, oſtenderent ac certum indicium præberent, *a* unde Societas, vel ejus Superior in Domino ſentiat eos idoneos non eſſe,ut in litteris proficiant eò quòd ingenio vel ſanitate corporis deſtituantur, vel aliis defectibus laborent; interrogentur an patienter ſe dimitti à Societate,dum *b* ab omni Voto ac promiſſione liberi maneant,ſint laturi.

a P. 4. c. 6. §. 15. & N.

b Sup. §. 1.

3 Qui ad ſtudia litterarum idoneus invenietur,interrogetur, *c* an velit ſe duci ſinere circa ea,quibus ſtudere debeat,ac ſtudiorum modum & tempus, juxta quod Societati,vel ejus Præpoſito, aut Collegii, ubi daturus eſt litteris operam,Superiori videbitur.

c P. 4. c. 5. §. 2. & 3. & D. & c. 13. §. 4. & E.

4 An contentus futurus ſit eodem atque alii modo ibi agere, nullisque privilegiis aut prærogativis minimum omnium,qui in Collegio fuerit,anteire, omnem ſui curam Superiori Collegii relinquendo.

5 *d* An ſtatuerit omnino apud ſe,ſtudiis abſolutis,ac probationibus peractis, Societatem ad vivendum in eâ & moriendum ingredi, ad majorem Dei gloriam.

d Sup. c. 3. §. 14.

6 Sic examinatus,& inſtructus ſe accingere incipiet, ut ad ſtudia ſe conferat,vel ea proſequatur; paratus interim in eisdem ſtudiis aliis experimentis, & probationibus variis exerceri; *e* quibus ſi non fuerit propter cauſas aliquas legitimas,ac fine aliquo bono præ oculis habito, antequàm ad ſtudia mittatur, perfunctus, eis confectis,omnia experimenta & probationes ſuperiùs declaratas ſubibit.

e Sup. c. 4. §. 9. & 16.

Pro Scholaſticis qui ſtudia jam abſolverunt.

7 SCHOLASTICI ſtudiis jam confectis,antequàm in Societatem, vel ejus Domos ingrediantur, ut in eadem ad omnimodam Obedientiam, ac communem vivendi in Domino modum admittantur; generatim interrogandi ſunt,an firmi in ſuâ deliberatione, & votis ac promiſſione Deo oblatis, antequàm ad ſtudia ſe conferrent,vel in eisdem, ſi quidem admisſi primò fuerint in Collegiis,permaneant.

8 *f* Interrogentur etiam, & examinentur particulatim eisdem interrogationibus, & examine, quo priusquàm ad ſtudia mitterentur, interrogati fuerunt; ut Superioribus memoria ac notitia eorum renovetur, ac meliùs pleniusque ſtabilitas, & conſtantia, vel etiam muta-

f P. 1. c. 4. §. 7.

mutatio, ſi aliqua accidiſſet in rebus primò interrogatis & affirmatis, cognoſcatur.

De alio examine indifferentibus accommodo.

CAPVT VIII.

AD *a* majorem illius notitiam, qui ut indifferens examinandus eſt, ut omni ex parte cum majori cognitione & luce in Domino procedatur, 1 *a* Supra c.1.§.11.
inſtruendus idem erit, & admonendus, quòd nullo tempore, nec ratione poteſt, nec debet A prætendere, nec tentare, directè nec indirectè, potiùs hunc, quàm illum gradum in Societate; nimirum non potiùs Profeſſi, vel Coadjutoris ſpiritualis, quàm Coadjutoris temporalis, vel Scholaſtici: quin potiùs perfectæ humilitati ac obedientiæ locum dando, omnem ſui ipſius curam, & ad quod officium, vel gradum ſit eligendus, ſuo Creatori & Domino, ac ejus nomine, & pro ipſius amore ac reverentiâ ipſimet Societati, vel ejus Superiori debet relinquere.

IN CAP. VIII.

A §. C*Vm* b *tamen aliquid conſtanter eis ſeſe offerret, quod ad majorem Dei gloriam fore judicarent; poſt* c *orationem ſimpliciter Superiori proponere poterunt, ipſius judicio omnino rem committentes, nihil amplius procurando.* *b* P.5.c.4. F.& p. 7.c.2.1. *c* P.3.c.2. §.1.

Poſtquàm *d* ſic fuerit admonitus, interrogetur, an ſe omnino ſentiat indifferentem, quietum, & paratum ad inſerviendum Creatori ac Domino ſuo in quovis officio, vel miniſterio, quod ei Societas, vel ejus Superior commiſerit. Interrogetur etiam, ſi Societas, vel ejus Superior illum vellet vacantem quidem animæ ſuæ ſaluti ad officia tantùm inferiora & humilia ſemper applicare, *e* an ſe paratum ſentiat ad vitam omnem in hujusmodi officiis inferioribus & humilioribus, in auxilium ac miniſterium Societatis, exigendam; exiſtimando, quòd ea in re obſequium & laudem præſtat Creatori ſuo ac Domino, dum omnia ob ipſius amorem & reverentiam agit. 2 *d* Sup.c.1.§.7.& 11.& c.4.§.17.& c.5.§.8. *e* Sup.c.6.§.3.

Cùm omnino ei placuerint omnia in Domino, quæ dicta ſunt; inſtrui poterit & examinari de reliquis, juxta aliquod examen ex prædictis, vel omnia illa, prout magis convenire videbitur; ut utrique parti in omnibus ſatisfiat, ac majori cum claritate procedatur: quandoquidem omnia inſtituta & ordinata ſunt ad majus obſequium & laudem Dei & Domini Noſtri.

F I N I S.

L A V S D E O.

CONSTITVTIONES
CVM
DECLARATIONIBVS.

PROOEMIVM CONSTITVTIONVM.

1 QVAMVIS ſumma Sapientia & Bonitas Dei Creatoris Noſtri ac
a P. 10. §. 1. & 12. Domini ſit, quæ a conſervatura eſt, gubernatura, atque promotura in ſuo ſancto ſervitio hanc minimam Societatem IESV, ut eam dignata eſt inchoare; ex parte verò noſtrâ, interna charitatis & amoris illius lex, quam ſanctus Spiritus ſcribere, & in cordibus imprimere ſolet, potiùs quàm ullæ externæ Conſtitutiones, ad id adjutura ſit; quia tamen ſuavis diſpoſitio divinæ providentiæ ſuarum creaturarum cooperationem exigit, & quia Chriſti Domini Noſtri Vicarius ita ſtatuit, & Sanctorum exempla, & ratio ipſa nos ita docet in Domino; neceſſarium eſſe arbitramur Conſtitutiones conſcribi, quæ juvent ad meliùs in viâ inceptâ divini obſequii procedendum, juxta Inſtituti noſtri rationem.

PRO-

Digitized by Google

PROOEMIVM
IN DECLARATIONES, ET ANNOTATIONES CONSTITVTIONVM.

CVm a Conſtitutionum hic finis ſit, ut univerſum corpus Societatis, & particularia ejus membra ad ſui conſervationem & incrementum, ad gloriam Dei, & univerſalis Eccleſiæ bonum juventur; præterquam quòd omnes & ſingulæ earum per ſe ipſas ad finem dictum accommodatæ ſunt, tria alia in eis expeti poſſunt. a P. 9 c. 3. §. 8.

Primùm, ut plenæ ſint; quò omnibus quæ incidere poſſint, quantum fieri poteſt, provideatur.

Alterum, ut perſpicuæ ſint; quò minor ſcrupulis detur occaſio.

Tertium, ut breves ſint, quantum plenitudinis ac perſpicuitatis ratio patitur; ut memoriâ retineri poſſint.

Quò tria hæc meliùs obſerventur, præter Conſtitutiones univerſaliores & breviores, quæ, ut obſerventur à noſtris, & oſtendantur cum oportebit externis, erunt magis ad uſum accommodatæ; viſum nobis eſt in Domino has Declarationes, & Annotationes eſſe adjiciendas: quæ b cùm non minoris ſint auctoritatis, b P. 6. c. 1. A. *quàm reliquæ Conſtitutiones, magis deſcendendo ad particularia, eos qui reliquis præſunt, de rebus quibusdam poſſint edocere, quas brevitas & univerſalitas aliarum minùs dilucidas reddebat. Sed præter utraſque, quæ ad res immutabiles pertinent, & univerſaliter obſervari debent, aliæ c quædam Ordinationes erunt* c P. 4. c. 7 §. 2. & *neceſſariæ, quæ diverſis temporibus, locis, & perſonis in diverſis Domibus, Colle-* C. & c. 10. § 6. & *giis, & officiis Societatis (d uniformitate tamen quoad ejus fieri poterit in omnibus* p. 7. c. 4 §. 12. & p. 9. c 6. I. *retentâ) poſſint accommodari. De hujuſmodi Ordinationibus, vel Regulis hic* d P. 8 c. 1. §. 8. & p. 10. § 9. *non agetur; ſed id ſolùm admonebimus, quòd ab unoquoque qui ibi fuerit, ubi hæ obſerventur, juxta voluntatem Superioris qui ei præfuerit, ſunt obſervandæ.*

Vt redeamus ergo ad id, quod agitur hoc loco, harum Declarationum ordo hic erit, ut Conſtitutionibus reſpondeant. Itaque Pars Parti, Caput Capiti, cùm declarandum aliquid fuerit, reddetur: quod in textu Conſtitutionum litteram quadam indicabit, cui alia ſimilis in Declarationibus reſpondebit, & ſic ordinatè procedetur, ejus favore aſpirante, qui ordinis totius principium eſt, utpote perfectiſſima & infinita Sapientia.

Quamvis primum illud ſit, & maximi momenti in noſtrâ intentione, quod ad corpus univerſæ Societatis ſpectat, cujus unio, & bonum regimen,

& conſervatio in ſuo bono ſtatu ad majorem Dei gloriam in primis quæritur; quia tamen corpus hoc ex ſuis membris conſtat,& in ipsâ executione primo loco occurrit,quod ad ſingulos ſpectat, tam in ipſis admittendis, quam in promovendis, ac deinde per vineam Chriſti Domini Noſtri dividendis; A hinc exordium ſumetur, eo favore, quem lux æterna nobis ad honorem & laudem ſuam conferre dignabitur.

DECLARATIONES IN CONSTITVTIONES,
IN PROOEMIVM.

A §. *Congruus eſſe ſolet procedendi modus ab imperfectioribus ad perfectiora, præcipuè in iis, quæ pertinent ad praxim; cum id primum in executione occurrat, quòd eſt in conſideratione poſtremum (nam hæc à fine ad media deſcendit) & ſic in decem præcipuis partibus,ad quas reducuntur omnes Conſtitutiones, procedetur.*

Prima de iis admittendis ad Probationem agit, qui noſtrum ſequi Inſtitutum expetunt.

Secunda de iis dimittendis, qui ad illud non eſſe idonei videbuntur.

Tertia de iis, qui retinebuntur, conſervandis, & in ſpiritu ac virtute promovendis.

Quarta de iis inſtituendis in litteris, & aliis mediis proximos juvandi,qui in ſpiritu & virtute in ſeipſis profecerint.

Quinta de cooptandis in corpus Societatis iis, qui ſic fuerint inſtituti.

Sexta de iis, quæ in ſeipſis obſervare debent, qui in hoc corpus jam cooptati ſunt.

Septima de iis, quæ obſervanda ſunt ergà proximos, diſtribuendo ſcilicet Operarios, & eos in Chriſti Domini Noſtri vineâ occupando.

Octava de iis, quæ faciunt ad mutuam, & cum ſuo capite unionem eorum qui diſtributi ſunt.

Nona de iis, quæ ad caput pertinent, & ad gubernationem, quæ ab eo ad corpus deſcendit.

Deci-

Decima de iis, quæ univerſaliter ad conſervationem, & augmentum totius corporis hujus Societatis in bono ſuo ſtatu pertinent.

Hic eſt ordo in Conſtitutionibus, & Declarationibus tenendus, finem illum intuendo gloriæ & laudis Dei Creatoris ac Domini Noſtri, quem nobis præfiximus.

PRIMA PARS
CONSTITVTIONVM.

De Admiſſione ad Probationem.

De eo, qui admittendi facultatem habet.

CAPVT I.

FACVLTAS *a* admittendi ad Probationem, quorum & quanta ſit, judicio Præpoſiti Generalis relinquatur, qui in eâ communicandâ conſiderabit, quid ad majus ſervitium Dei ac Domini Noſtri conveniat. 1

a Inf. B. & c. 2. G. & c. 3. H. & p. 9. [illegible] 1.

Quando aliquis, qui idoneus videatur ad noſtrum Inſtitutum ſequendum, ad eum accederet, qui hujuſmodi admittendi poteſtatem non habet; A mittere eum poterit ad illum, penes quem ea ſit, vel ſcribere ei, ſignificando qualis ille ſit, & quibus præditus Dei donis qui admitti petit; & exequatur quod ei in Domino præſcriptum fuerit: ſi quidem ille B in abſentiâ id præſcribendi facultatem habebit. 2

IN CAP. I.

De eo qui admittit.

A §. SI *commodè non poſſit aliquis hujuſmodi ad Societatis Inſtitutum idoneus, ad eum mitti, qui poteſtatem habet admittendi; interim dum ille admonetur, licebit cuique (ſi id neceſſarium eſſe, aut valdè convenire judicabitur) eum tamquàm hoſpitem penes ſe retinere; donec reſponſum ab eo, ad quem relatum eſt de eo negotio, accipiat: & tunc juxta ordinem ſibi præſcriptum procedet.*

B §. *Qui ordinariè admittere poterunt in abſentiâ, ſunt Præpoſiti Provinciales: extraordinariè verò quivis Commiſſarius Præpoſiti Generalis,* vel

Digitized by Google

vel ejuſdem Provincialis. At Rectoribus Collegiorum, & Præpoſitis Domorum magis conſuetum erit committere, ut quos idoneos judicabunt, Domi ſuæ, aut in Collegio poſſint admittere cùm præſentes fuerint.

3 *a* Quia refert plurimùm ad divinum ſervitium, convenientem haberi delectum eorum qui admittuntur, & *b* diligentiam adhiberi, ut intelligatur quæ eorum ſint dotes & vocatio; qui talem admittendi facultatem habet, ſi per ſeipſum id ipſe non præſtet, habeat in iis qui aſſiduè apud ſe agunt, *c* aliquem, cujus operâ utatur ad cognoſcendum eos, qui ingrediuntur, ad agendum cum illis, eoſque examinandum: qui quidem prudentiâ præditus ſit, & non ignoret agendi modum, qui cum tam variis generibus & conditionibus perſonarum eſt tenendus: ut majori cum intelligentiâ, & *d* utriuſque partis ſatisfactione negotium ad Dei gloriam tranſigatur.

a Parte 4. Prooem. A & p. 10. §. 7.
b Inf. c. 4. §. 1. & D & Exa. c. 1. §. 13.
c Exa. c. 1. A.
d Infra c. 4. §. 1. & Exam. c. 1 §. 13.

4 Tam ille penes quem eſt facultas admittendi, quàm is cujus operâ ille utitur, habeat oportet cognitionem rerum Societatis, ac zelum boni progreſſus ipſius; ut nullâ ratione dimoveri ab eo poſſit, quod in Domino convenientius ad divinum ſervitium in hac Societate judicaverit: quod ut conſequatur, C moderatus admodùm ſit oportet in admittendi deſiderio. & *e* ut liberior ſit ab omni minùs ordinato affectu, ubi vitii hujuſmodi occaſio eſſe poſſet (ut cum conſanguineis & amicis) ille, in quo aliquid periculi hujuſmodi timeretur, examinandi officio non fungatur.

e Inf. c. 3. §. 10.

C §. Ut par eſt ſollicitè cooperari motioni & vocationi divinæ, curando ut augeatur in Societate numerus Operariorum vineæ Chriſti Domini Noſtri; ita diligenter conſiderari oportet, ne quis admittatur, niſi qui donis illis Dei præditus ſit, quæ hoc Inſtitutum ad ipſius gloriam exigit.

5 Quicumque autem eo fungetur, D in ſcriptis habeat quæ ad tale officium pertinent; quò meliùs & certiùs id poſſit præſtare, quod in hac parte ad divinum ſervitium quæritur.

D §. Ubicumque admittendi facultas fuerit, liber completus Examinis ſit oportet, & quidem in iis linguis, quæ ferè ſolent eſſe neceſſariæ. Hujuſmodi ſunt vernacula loci illius, ubi agitur, & Latina. f Illud autem Examen ei proponi debet, qui admitti cupit, antequàm Domum ad communem cum aliis convictum ingrediatur.

f Inf. c. 4 §. 5. & F. & Exa. c. 1. A. & c. 4. §. 41.

a Et

a *Et quidem impedimenta, quæ neceſſariò excludunt, etiam antequàm ad primam Probationem admittantur, proponi debent.* a Inſ. c 4. D. & Exam. c. 1. A.

Erit etiam ſcriptum alterum Examen, quod contineat ea, quæ ſexto quoque menſe per biennium Probationis proponi debent: aliud item perbreve, quo illi utentur, qui cum iis, qui ingredi volunt, colloquuntur; ut utrimque id quod expedit intelligatur, antequàm ad primam Probationem quis admittatur. Iidem officium etiam Examinatoris ſcriptum habere debent, & quod in eo continetur, exequi curent.

De admittendis in Societatem.

CAPVT II.

IN univerſum loquendo de iis, qui admittendi ſunt, quò pluribus Dei donis naturalibus & infuſis præditi ad promovendum juxta Societatis Inſtitutum, divinum ſervitium; & quò certioribus experimentis perſpecti fuerint, eò magis idonei erunt, ut in eam admittantur. 1

Vt *b* particulatim de his loquamur, qui in Coadjutores admittuntur ad res temporales vel exteriores curandas (*c* qui plures eſſe non debent, quàm qui neceſſarii ſint ad ſublevandum Societatem in iis rebus, in quibus A occupari alii non poſſunt ſine detrimento majoris boni) eſſe eos oportet, quod ad animam ſpectat, bonæ conſcientiæ, quietos, tractabiles, amatores virtutis ac perfectionis, propenſos ad devotionem, qui domeſticis & externis ædificationi ſint, B *d* qui forte Marthæ in Societate contenti, & ad ejus Inſtitutum benè affecti, eam juvare ad Dei gloriam exoptent. 2

b Exa. c. 6. §. 6. & 7.
c P. 3. c. 2. §. 7. & P. 4. c. 3. §. 2.
d Exa. c. 1. §. 9. & c. 6 §. 7.

DECLA-

Digitized by Google

DECLARATIO.
IN CAP. II.

a P.4.c.10.H. *A* §.3 *HVjuſmodi ferè ſunt magnis in Domibus Coqui & Diſpenſatoris occupationes, Emptoris, Ianitoris, Præfecti Infirmorum, Lotoris, Præfecti horti, eleemoſynarum Curatoris (ubi ex eleemoſynis vivitur) atque id genus alia eſſe poſſent. Quia tamen pro majori aut minori numero hominum, qui in Domibus vel Collegiis verſantur, pro majori etiam vel minore diſtractione in hujuſmodi exercitiis, magis vel minùs neceſſe eſſet hujuſmodi Officiales ad hæc officia omnino deputari; eorum prudentiæ, qui reliquis præſunt, id committitur: modò hanc curam ſibi impoſitam ſciant, ut finis meminerint, qui ad hujuſmodi homines in Societatem admittendos movet: is eſt neceſſitas,* b *ut alii, qui in vineâ Chriſti Domini Noſtri laborant, vel litteris dant operam, ut poſtmodùm in eâ laborent, ſubleventur, quò ſe in rebus ad majus Dei ac Domini Noſtri obſequium pertinentibus exerceant.*

b Exa.c.6 §.4. & P.4 c.6.B.

B §. *Qui ſic diſpoſitus cerneretur, ut videretur diu in externis miniſteriis non eſſe conquieturus, eò quòd ad ſtudia, vel ad Sacerdotium affectus cognoſceretur, non eſſet in Coadjutorem temporalem admittendus; niſi aptus ad progreſſum in litteris faciendum, quantum opus eſſet, videretur.*

3 Quod ad externa attinet, honeſtâ ſpecie, ſanitate, ætate, & viribus ad labores corporis qui in Societate ſe offerunt, ſufferendos præditi eſſe deberent; & qui habere, vel certè habituri eſſe aliquando talentum aliquod ad eam juvandam viderentur.

4 *c*Admittere homines difficili admodùm ingenio, vel inutiles Congregationi, licet ipſiſmet non inutile foret admitti; conſiderantes tamen Inſtituti noſtri finem, ac procedendi modum, perſuademus nobis in Domino ad ipſius majus ſervitium & laudem non expedire.

c Inſ.c.3.§.14. & P.2.c.2.§.4.

5 Qui ad hoc admitterentur, ut in rebus ſpiritualibus Societatem juvarent, conſiderando quid hujuſmodi miniſterium requirat, ut animæ proximorum juventur, ſequentibus donis Dei ornari deberent.

6 Quòd *d* ad intellectum attinet, doctrinâ ſanâ, vel aptitudine ad eam addiſcendam, & in rebus agendis diſcretione, vel certè indole boni judicii ad eam acquirendam.

d Inſ.c.3.§.13.& Exa.c.5.§.5.

Quod

Quod *a* ad memoriam, aptitudine ad percipiendum, & fideliter perce- 7
pta retinendum. *a* Exa.c.5.§.3.

Quod ad voluntatem, ut univerſæ virtutis & perfectionis ſpiritualis 8
ſtudioſi ſint; quieti, conſtantes, ſtrenui in iis, quæ ad divinum ſervitium aggrediuntur; quique zelum habeant ſalutis animarum, & eâ de causâ ad noſtrum Inſtitutum (*b* quod ad illas juvandas & diſponendas ad ultimi ſui finis de manu Dei Creatoris Noſtri ac Domini conſecutionem rectà tendit) ſint affecti. *b* Exam.c.1.§.2.

c In exterioribus exoptanda eſt ſermonis gratia, ad agendum cum pro- 9
ximis pernecеſſaria. *c* P.7.c.2.F.

Species honeſta, quæ ædificationi eſſe ſolet iis, quibuscum agitur. 10

Bona *d* valetudo, ac vires, quibus ferre poſſint Inſtituti noſtri la- 11
bores. *d* Exa c.5.§.4. & p.2.c.2.§.4.

Ætas, quæ ad ea, quæ dicta ſunt, conveniat: quæ *e* quidem, ut admittan- 12
tur ad Probationem, excedere debet decimum quartum annum; ut ad Profeſſionem verò, vigeſimum quintum. *e* Inf.c.3.K.

Dona externa nobilitatis, divitiarum, bonæ famæ, & ſimilia, ut non 13
ſatis ſunt, ſi deſint alia, ita cùm alia ſuppetent, hæc non erunt neceſſaria: quatenus tamen ad ædificationem faciunt, reddunt magis idoneos ut admittantur, qui ſine ipſis alioqui eſſent idonei propter dotes alias prædictas, in quibus quò magis præcelluerit qui admitti cupit, eò magis erit ad hanc Societatem aptus ad Domini Dei Noſtri gloriam; (C) quò verò minùs excelluerit, eò minùs erit idoneus. Quæ tamen menſura omnibus in rebus teneri debeat, unctio ſancta divinæ Sapientiæ eos docebit, qui id curæ ad ejus obſequium ac laudem uberiorem ſuſceperunt.

(C) §. f *Quamvis aliquis undecumque idoneus ad Societatem omnibus his præditus eſſe debeat; ſi tamen in aliquo quid eorum deſideraretur, verbi gratia, vires corporis, vel ætas ad Profeſſionem, vel quid ſimile, & in Domino judicaretur aliis Dei donis, quod eâ ex parte deeſt, compenſari; omnibusque perpenſis ad Dei obſequium fore, & ad Societatis propoſitum finem convenire, ut admitteretur;* g *diſpenſare cum eo Præpoſitus Generalis poterit, vel etiam alii, quatenus eis communicata ab ipſo facultas ſe extendet.* f Inf.c.3.H.& I. g Inf.c.3.H.& K.

De iis, quæ impediunt ne quis in Societatem admittatur.

CAPVT III.

1 QVAMVIS charitas & zelus animarum, in quo ſe Societas hæc exercet juxta Inſtituti ſui finem, omnia hominum genera complectatur, ut eorum ſerviat ſpirituali utilitati, ac ad beatitudinem conſequendam in Domino juvet; ut tamen in Societatis ipſius corpus admittat, amplecti non debet, ut dictum eſt, niſi quos judicabit ad Propoſitum Societati finem utiles fore.

2 *a* Ex impedimentis ad admiſſionem, nonnulla eos qui vellent ingredi, omnino excludunt: quia rationes efficaces nos ad id in Domino movent. Ea verò hujuſmodi ſunt.

a Inf. G. & Exa. c. 2. §. 6. & p. 1. c. 2. B.

3 Aliquando *b* à gremio ſanctæ Eccleſiæ abſceſſiſſe, Fidem abnegando inter infideles, vel incidendo in errores contra eam, in quibus (A) reprobatus fuerit per publicam ſententiam; vel ſe (B) more Schiſmaticorum ab Eccleſiæ unitate ſejunxiſſe.

b Exa. c. 1. §. 1. & B.

DECLARATIO.

IN CAP. III.

(A) §. QVamvis per publicam ſententiam quis condemnatus non fuerit; ſi tamen error ejus publicus extitiſſet, ac vehementer ſuſpectus eſſet, & quòd in judicio conveniri poſſet, timeretur, admitti non debet. Verùm hoc judicium Præpoſito Generali relinquetur.

(B) §. Quod ad Schiſma attinet, qui in terris Schiſmaticorum naſceretur, ita ut Schiſma generale peccatum eſſet patriæ, & non ſolùm particulare ipſius, non eſſet hic talem ob cauſam inter eos numerandus, qui à Societate excluduntur; (& tantumdem dictum ſit de iis, qui in terris hæreticorum naſcerentur) ſed ille potiùs excludi intelligatur, qui eſſet infamis excommunicatus, contemptâ auctoritate & providentiâ noſtræ ſanctæ Matris Eccleſiæ, ita ut hæreſis, vel ſchiſma peccatum ſit particulare perſonæ, & non generale nationis aut patriæ.

4 (C) Perpetraſſe *c* homicidium, vel (D) eſſe *d* propter enormia peccata infamem.

c Exa. c. 2. §. 2.
d Ibid. & C.

(C) §. Quod e ad homicidii impedimentum attinet, nulla (ut nec in aliis) decla-

e Exam c. 2. §. 2.

declaratio adhibetur. Num autem ſit homicidium, necne, ſi dubitaretur, diſcernant Præpoſiti Generales; nec ſe faciles in hujusmodi dubiis exhibeant. Qui cum deliberatione homicidium perpetrari juſſiſſet, ſi effectus eſt conſecutus, quamvis manu ſuâ non occiderit, inter homicidas erit exiſtimandus.

(D) §. a *Infamia propter enormia peccata ibi impedimentum eſſe intelligitur, ubi qui ſic peccavit, infamiam contraxiſſet. Si procul eſſet ab eo loco, tamque ſeriò reſipuiſſet, ut de eo nihil timendum videretur, poſſet in Domino admitti. Qualia verò ſint, vel non ſint hujusmodi enormia peccata, judicet Præpoſitus Generalis.*

a Exa.c.2.C.

(E) Aſſumpſiſſe *b* Religionis habitum, vel eremitam cum veſtitu mo- 5
nachali fuiſſe.

b Exa.c.2.§.3.

(E) §. *Non ſolùm ſi Profeſſionem emiſiſſet, ſed ſi vel unum diem habitum Religionis geſtaſſet, admitti propter rationes in Examine dictas non poteſt. Intelligendum eſt autem, quòd habitum eo animo ut ſit religioſus, non propter aliam cauſam, quæ poſſet accidere, induiſſet.*

(F) Matrimonii *c* vinculo, vel ſervitutis legitimæ ligatum eſſe. 6

(F) §. *Quando hoc vinculum ſolutum eſſet, quòd à Domino, vel à conjuge facultas concederetur, obſervatis aliis circumſtantiis, quæ juxta ſanam doctrinam, & uſum ſanctæ Eccleſiæ ſolent obſervari, impedimentum eſſe deſinet.*

c Exa.c.2 §. 4. & c.3.C.& p.2. c.2. §. 5.

(G) Capitis *d* infirmitatem pati, unde accidat obſcurari, & parum ſa- 7
num eſſe judicium; vel ſi notabilem habeat ad illud diſpoſitionem, ut in Examine fuſiùs tractatur.

d Exam. c.2. § 5.

(G) §. e *In omnibus his impedimentis expedit, ut nec Generalis Præpoſitus, nec Societas univerſa diſpenſare poſſit: quando quidem in univerſum ita Societati convenit, ut in hujusmodi non diſpenſetur.* f *Sed ſi cerneretur aliquod ex his impedimentis in homine, qui talibus Dei donis ornatus eſſet, ut pro certo haberetur, Societatem ad Dei & Domini Noſtri obſequium ejus operâ admodum juvari poſſe, ſi ille ſummo Pontifici, vel ejus Nuntio, vel ſummo Pœnitentiario ſupplicaret ſibi concedi, ut in Societatem non obſtantibus Conſtitutionibus admitti poſſet, Præpoſito ejus Generali non repugnante; poſſet idem Præpoſitus conſenſum ad eum admittendum præſtare: dum tamen oſtium non multis, imò nulli, qui raris (ut dictum eſt) dotibus non ſit præditus, aperiatur.*

e Sup. § 2.& Exa. c.2.§.6.& p.2.c. 2.B.& p.4. c. 3. §.2.

f Exa.c.2.D.

Cetera *g* impedimenta quamvis ſingula (H) à Societate non exclu- 8
dant, reddunt tamen minùs idoneum eum qui admitti exoptat; & poſſet tanti momenti eſſe defectus, ut è ſervitio Dei non eſſet futurum, cum eo quemquam admitti.

g Inf.§ 16.

(H) §. Quodvis ex his ſecundariis impedimentis ex ſe ſatis eſſe poſſet, ne quis admitteretur.

a Inf. I. & ſup. c. 2. C.
b Sup. c. 2. C.

a *Sed quia accidere poſſet, aliquem hujuſmodi defectum aliis præclaris Dei donis compenſari, ac in Domino tolerandum eſſe judicaretur;* b *id diſcernendum prudentiæ ejus, qui admittendi facultatem habet, relinquitur. Et ejuſdem erit in hujuſmodi caſibus diſpenſare, habitâ nihilominùs ratione judicii Superioris, ad quem referendum erit quidquid difficultatem ingereret, & quod ſtatuerit, faciendum eſt.*

9 Impedimenta autem hæc ſecundaria, de quibus modò eſt ſermo, hujuſmodi ſunt. Quod ad interiora attinet, paſſiones vel affectus, qui domari non poſſe videantur; vel peccatorum habitus, de quibus non magna emendatio ſperetur.

10 Intentio minus recta, quàm par eſſet ad Religionis ingreſſum, ut quæ cum humano aliquo fine ſit admixta.

11 Inconſtantia, vel remiſſio animi notabilis, ex quâ qui de ingreſſu agit, parum utilis futurus credatur ad Societatis munera obeunda.

12 Indiſcretæ devotiones, quæ in cauſa eſſe ſolent, ut aliquis in illuſiones, & non exigui momenti errores incidat.

c Sup. c. 2. §. 6. & 7. & par. 4 proœ. A.

13 c Litterarum ignorantia, vel ingenii, aut memoriæ ad eas addiſcendas, vel linguæ ad explicandum defectus, in illis qui præſeferunt intentionem, vel deſiderium ulteriùs progrediendi, quàm ſolent Coadjutores temporales.

d Sup. c. 2. §. 4. & p. 2. c. 2. §. 4.

14 d Iudicii defectus, vel notabilis in proprio ſenſu obduratio: quæ omnibus Congregationibus multum ſolet faceſſere negotii.

e Exa. c. 3. §. 8.

15 e In exteriori homine, defectus in integritate corporis, morbus, debilitas, vel (I) notabilis deformitas.

f Supra H, & c. 2. C.

(I) §. Animadvertendum eſt eos, qui deformitates, vel defectus inſignes habent, ut gibbos, vel alia quæpiam monſtruoſa, ſive ſic nati fuerint, ſive ex aliquâ externâ cauſâ, ut percuſſione & ſimilibus id acciderit, ad Societatem noſtram non eſſe idoneos; partim quòd res hujuſmodi ad Sacerdotium obſtare ſolent, partim quòd ad proximorum ædificationem, quibuſcum ex Inſtituti noſtri ratione verſamur, minimè juvant; niſi ut ſuperiùs f *dictum eſt, aliis eximiis virtutibus ac donis Dei compenſarentur, cum quibus hujuſmodi defectus corporis potiùs ad augmentum, quàm ad diminutionem ædificationis facturi viderentur.*

(K) Ætas

Digitized by Google

(K) Ætas valdè tenera, vel plus ſatis provecta.

(K) a §. *Quod ad ætatem attinet* 14 *annis minorem, ut quis ad Pro-* a Sup.c.2. §. 12.
bationem, aut 25, *ut ad Profeſſionem admittatur, ſi in quibusdam peculiaribus*
de cauſis antevertendum eſſe id tempus ad finem majoris divini ſervitii nobis præ-
fixum videretur, b *penes Præpoſitum Generalem facultas erit prudenter ac* b Sup.c.2.C.& p.
circumſpectè diſpenſandi: & idem, cùm provectior ætas fuerit, conſiderabit, an 9.c.3.§.8.
expediat, necne, ad univerſale bonum hujusmodi defectum tolerari.

(L) Æs *c* alienum, vel civiles obligationes. c Exam.c.3. §. 6.

(L) §. *De ære alieno diligenter conſideretur, ne inde offendiculi vel per-* & p.2.c.2.§. 5.
turbationis occaſio oriatur; præſertim in obligationibus civilibus, de quibus ju-
ra diſponunt; præter rationem quæ habenda eſt ædificationis.

Quò *d* hujusmodi defectibus quis magis eſt obnoxius, eò minùs eſt 16
idoneus, ut Deo Domino noſtro in hac Societate ad animarum auxilium d Sup.c.1.
ſerviat: *e* & qui facultatem habet admittendi, videat, ne charitatis particu- e Sup.c.1.§. 4.
laris affectus univerſali noceat, quæ ut magis ad gloriam & honorem Chriſti
Domini Noſtri facit, ita ſemper præferri debet.

De modo admittendi.

CAPVT IV.

QVIA nobis in Domino valdè perſuademus, ad hoc ut divina & 1
ſumma Majeſtas miniſterio hujus minimæ Societatis uti dignetur,
multum referre, ut qui ad eam admittuntur, non ſolùm diu probentur
antequàm in ejus corpus cooptentur, verùm etiam *f* ut valdè noti f Inf.§.3.& ſup.
ſint, antequàm ad Probationem eam admittantur, quæ fit in commu- c.1.§.3.
ni convictu cum domeſticis; expedit *(A)* *g* habitationem aliquam no- g Exa.c.1.§.13.& H.
ſtræ communi conjunctam deſignari, ubi qui ad Probationem admit-
tuntur, hoſpitum more duodecim dies, vel usque ad viginti, & am-
plius, prout Superiori videbitur, diverſentur; ut id temporis de iis, h Exa.c.1. §.13.
quæ pertinent ad Societatem, *h* illi certiores reddantur, & Societas eos-
dem pleniùs in Domino Noſtro cognoſcat.

Digitized by Google

DECLARATIO.

IN CAP. IV.

(A)§ CVm Domus primæ Probationis diſtincta & conjuncta noſtræ habitationi eſſe non poſſet; curandum eſt, ut in noſtris Domibus aliqua habitatio ſeparata ad id deſignetur; ut qui admittuntur, minorem habeant occaſionem converſandi cum aliis, qui non fuerint à Superiore deputati.

In hanc Domum, quæ primæ Probationis dicitur, faciliùs admitti poſſunt, qui id optant; ſi clarè ad Dei & Domini noſtri IESV Chriſti obſequi-
2 um idonei in hac Societate eſſe viderentur: & contra, qui clarè non eſſe tales cernerentur, *a* conſilio (& ſi quid aliud charitas ſuggerit) adjuti, ut alibi Deo ac Domino Noſtro ſervire curent, ſtatim dimitti poterunt.

a Exa.c.2.§.7.

3 Quòd ſi res non eſſet Societati tam clara quàm oporteret, poſtquàm qui admitti cupit, voluntatem ſuam propoſuerit, *b* & de primis impedimentis decenter interrogatus fuerit, & ſummam noſtri Inſtituti, probationesque ac difficultates, quæ in eo ſunt, intellexerit, quamvis efficaciter deſiderare videatur in Societatem admitti, *c* ut in eâ vivat & moriatur (B) (quod quidem ſi deeſſet, ut plurimùm nemo ad primam Probationem admitti deberet) (C) reſponſum tamen ac ſententia ultima aliquamdiu differatur, ut eo tempore res meliùs conſiderari, & Deo commendari poſſit, ac (D) diligentia conveniens adhiberi, ut *d* magis cognoſcatur, & ut de ejus conſtantiâ periculum fiat. Quantum autem differri oporteat, & quæ diligentia ſit adhibenda, prudenti conſiderationi illius, qui admittendi facultatem habet, relinquendum eſt, qui ſemper majus Dei obſequium ſpectabit.

b Sup.c.3.§.3 usque ad 7.& Exam.c.2.§.1.usque ad 5.

c Exa.c.3.c.14. & p.5.c.1.A.

d Sup.§.1, & c.1. §.3.

(B) §. Si aliquis ob cauſas rationi conſonas in Domum reciperetur, qui nondum obſequio divino in hac Societate ſe dedicare omnino ſtatuiſſet, perinde ut hoſpes, & non ad primam vel ſecundam Probationem admittetur. Sed eâ in re ultrà triduum, qui aliis præeſt, non facilem ſe exhibeat, nec ſine facultate Præpoſiti Generalis, vel certè Provincialis id faciet: & difficiliùs, ubi Novitii fuerint, quàm ubi non fuerint, ea facultas concedi poterit.

(C) §. Vt reſponſum & deliberatio ultima aliquamdiu differatur, & diligentia ad id, ut perſpectior ille ſit, adhibeatur, in univerſum quidem obſervari debet. Aliquando tamen peculiares ob cauſas (ut ſi quis videretur raris dotibus ornatus, & in periculo verſari, ne per dilationem à propoſito ſuo dimove-

moveri vel certè valdè ſolicitari poſſet) compendio majori quà convenit diligentià adhibità, in Domum primæ Probationis eſſet admittendus; vel poſt examinationem ad alia Societatis loca transmittendus.

(D) §. Diligentia ad eos, qui ingredi volunt, magis cognoſcendos adhibenda hæc eſt, ut compendio quodam Examinis, an aliquo a *ex primis impedimentis, vel etiam ex ſecundariis, quæ tertio capite attinguntur (cujusmodi eſt bonæ valetudinis, vel integritatis corporis defectus, obligationes civiles, vel æs alienum) teneantur, intelligatur.* a Sup.c.1.D & Exa.c.1.A.

b *Conferet etiam, ut præter Examinatorem aliqui ex iis, quos Superior deſignaverit, agant ac verſentur cum eo, qui recipiendus ſit: & intellecto etiam ejus nomine, & eorum quibus cognitus eſt, extra domum inquiri poterit, cujusmodi homo ille ſit, ſi Domi nulli fuerit ſatis notus.* b Sup.c.1.D.

Iuvabit etiam ad hoc ipſum, ſi frequenter ad confeſsionis Sacramentum in Eccleſià noſtrà aliquamdiu acceſſerit, antequàm Domum ingrediatur. Et ſi adhuc de eo dubitaretur; non parum conferet, ſi in ſpiritualibus exercitiis conſtituatur: ut ea claritas de eo habeatur, quæ ad gloriam Dei Domini Noſtri requiritur.

Poſtquàm in Domino ſtatuetur, quòd ad Probationem aliquem admitti conveniat; *c* ſolitis veſtimentis indutus, aut pro cujusque devotione (niſi aliud Superiori videbitur) ingredi poterit: & in prædictà Probationis Domo, ſeu in loco ad id deſtinato ut hoſpes conſtituetur: ac poſtridie, quomodò eo in loco ſe gerere debeat, ei declarabitur; ac nominatim, *d* ne verbo, aut ſcripto (niſi Superiori aliquà de causà non levis momenti aliud videretur) cum externis, vel domeſticis agat, præterquàm cum iis, qui ad id deſignati à Superiore fuerint. Quòd fit, ut liberiùs ſecum, & cum Deo perpendat vocationem ſuam, ac propoſitum divinæ ac ſummæ Majeſtati in hac Societate ſerviendi. 4 c Exa.c.1.§.11. & F.& p.3.c.2. C. d Exa.c.4 § 6. & p.3.c.1.§.2.

Elapſis duobus aut tribus diebus poſt ingreſſum in Domum Probationis, examinari accuratiùs incipiat, prout in officio Examinatoris declaratur: *e* & relinquatur ei ſcriptum Examen, ut ſolus id maturiùs conſideret: *f* poſteà eidem (E) oſtendantur Diplomata Apoſtolica, ac Conſtitutiones, & Regulæ, in Societate ac Domo, quam ingreditur, obſervandæ. *g* & qui litteris operam dederunt, de ſingulis facultatibus, in quibus verſati ſunt, ſingulas prælegant lectiones, & id coram eis, qui à Su- 5 e Sup.c.1.D.& Exa.c.1. A. f Exa.c.1.§.13.& G.& c.4.§.41. g Exa.c.5.§ 6.

Digitized by Google

Superiore ad ejus talentum in doctrinâ, & proponendi modo cognoſcendum ſunt conſtituti.

(E) §. Iis qui litteras Apoſtolicas Latinas non intelligerent, ſatis eſſet earum ſummam (ut etiam Conſtitutionum, & Regularum) declarare. a *Ex* a Exa.c.1.G.
quibus ea pars oſtendenda unicuique intelligitur, quæ ei eſt obſervanda; ex quâ Summarium haberi poteſt, quod ſimul cum Examine unicuique relinquatur; ut per otium illud magis conſideret.

6 *b* Eodem hoc tempore primæ Probationis conſcientiam ſuam Superiori, vel ei quem ipſe delegaverit, aperiet (niſi id negotii cum Superioris conſenſu in aliud tempus differretur) *c* & generaliter confitebitur (ſi nondum id feciſſet) & illi quidem Confeſſario, qui à Superiore fuerit ad id deſtinatus. *d* Et cùm in libro ad id deſignato ſcriptum fuerit, & (F) manu ejus ſubſcriptum, quidquid domum tulit, & quòd contentus ſit obſervare omnia ei propoſita, poſtremò poſt reconciliationem accepto Sanctiſſimo Euchariſtiæ Sacramento, ingredietur in Domum communis habitationis; *e* ubi cum aliis verſari, & in ſecundâ Probatione diutius exerceri ſolent Novitii.

b Exa.c.4.§.36. c Exa.c.4.§.10. & 41. d Exa.c.4.§.4. e Exa.c.1.B.

(F) §. Si ſcribere neſciunt, alius coram eis eorum nomine ſcribet.

7 (G) Quod dictum eſt de iis, qui tunc primùm ad Societatem admittuntur, bona ex parte cum illis obſervabitur, *f* qui à ſtudiis, aut aliis locis Societatis, ubi diligenter examinati non fuerint, veniunt; qui quidem non ut Profeſſi, vel Coadjutores formati in corpus Societatis admiſſi ſunt: ut quò majori cum luce procedetur, eò quiſque conſtantior in ſuâ vocatione maneat; & ipſa etiam Societas meliùs diſcernat, an conveniat ad majorem laudem & gloriam Dei & Domini Noſtri illum apud ſe retinere.

f Exa.c.7.§.8.

(G) §. Præter dilationem admittendi ad primam probationem (quâ uti cum iis, qui aliis in locis Societatis fuerint, non eſſet æquum) reliqua ferè omnia in eiſdem locum habent: licet quò magis noti ſunt & firmi, minùs neceſſe ſit eam diligentiam adhibere, quæ adhiberi ſolet ad cognoſcendos, & ſtabiliendos eos, qui admittuntur ad Probationem.

SE-

Digitized by Google

SECVNDA PARS

Quæ ad eos admittendos pertinet, qui admiſſi parum apti in Probatione ad Societatem invenirentur.

Qui dimitti poſſint, & per quos.

CAPVT I.

VT autem ad propoſitum huic Societati finem divini obſequii, & 1 auxilii animarum convenit conſervari, & numero augeri operarios idoneos ac utiles ad hoc opus promovendum; *a* ita dimitti eos oportet, qui tales non fuerint inventi; & ſucceſſu temporis deprehendatur, vel quòd hæc non ſit eorum vocatio, vel quòd ad commune bonum Societatis non conveniat, ut in eâ maneant. Sed tamen ut non faciles eſſe ad admittendum, ita neque ad dimittendum, imò minùs oportet: ſed maturè omnino, & conſideratè in Domino procedendum eſt. Et quamvis cauſas ad dimiſſionem dignas eò graviores eſſe oportet, quò quis arctiùs Societatis corpori conjunctus eſt; (A) quantumlibet *b* tamen quiſque ſit conjunctus, in quibuſdam caſibus ſeparari ab eâ poſſet, ac deberet: ut ſequenti capite videbitur.

a Par.10.§.7. *b* P.9.c.4.§.7.

DECLARATIONES in ſecundam partem.

IN CAP. I.

Qui dimitti poſſint, &c.

(A) §. *c* LIcet omnes (ut in Conſtitutionibus dicitur) dimitti poſſint; alii tamen faciliùs, quàm alii, dimittentur. d *Qui in Domum primæ Probationis admiſſi ſunt, antequàm cum aliis verſentur, ſi eo tem-*

c Par.10.§.7. *d* Inf.C.4 c.3.A.

pore appareret non eſſe ad Societatem idoneos, faciliùs, quàm alii, poſſent dimitti.

a Inf. C. & c. 3. A. — a *In proximo gradu illi ſunt, qui in ſecundâ Probatione in Domibus vel Collegiis, nullis adhuc votis ligati verſantur, ſi experimento comperiretur, quòd ad majus Dei obſequium non foret, ſi in Societate manerent.*

b Inf. C. & c. 3. A. — b *In tertio gradu illi ſunt, qui votis quidem ſponte ſuâ ſe Deo obligaverunt; verùm in Scholaſticos approbatos, vel Coadjutores Societatis formatos, exacto jam tempore Probationis ſolitæ, non ſunt admiſſi.*

c Inf. C. & c. 3. A. — c *In quarto, & qui graviori conſideratione & causâ indigeant, ſunt Scholaſtici approbati.*

d Inf. C. & c. 3. A. & p. 5 c. 4. B. — d *In quinto gradu, ubi quidem major erit difficultas, ſunt Coadjutores formati tam Spirituales, quàm temporales; ſi poſt vota ſua publica, licet non ſolemnia, neceſſariò dimittendi viderentur.*

e Inf. C. & c. 3. A. & p. 9. c. 4. §. 7. — e *In quibuſdam caſibus etiam Profeſſi cujuſcumque gradus & dignitatis in Societate ſint, dimitti poſſent, ſi retineri ſine detrimento illius ac divini obſequii non poſſe judicaretur.*

f Inf. C. — f *Præter ea quæ dicta ſunt, quò magis alicui Societas deberet, quòd de ipsâ benemeritus eſſet; vel quò pluribus Dei donis ad eamdem in divino obſequio juvandam præditus eſſet; eò majori cum difficultate eſſet dimittendus: ut contrà cui minus deberet Societas, quique minùs ad eamdem juvandam in divino obſequio eſſet idoneus, faciliùs poſſet dimitti.*

2 Dimittendi facultas in primis ad univerſam Societatem pertinet, quando in Congregationem generalem conveniret. *g* Eadem erit penes Præpoſitum Generalem in omnibus, præterquàm ſi quid ad ipſius perſonam pertineret. Penes reliquos ex Societate tantum erit hujus facultatis, quantum eis à capite collatum fuerit. (B) Præpoſitis tamen *h* Provincialibus amplam ſatis conferri expediet, ac (C) debitâ *i* proportione etiam Præpoſitis localibus, & Rectoribus, quibus videbitur eſſe conferenda; ut *k* eò meliùs in toto Societatis corpore ſubordinatio ſanctæ Obedientiæ ſervetur, *l* quò clariùs intelligent inferiores ſe à ſuis immediatè Superioribus pendere; & quòd ſibi conveniat plurimùm, imò neceſſe ſit in omnibus eis ſubeſſe propter Chriſtum Dominum Noſtrum.

g P. 9. c. 3. §. 1. & B.
h P. 9. c. 6. §. 2. & p. 10. §. 8.
i P. 4. c. 10 §. 4. & p. 10. §. 8.
k P. 8. c. 1 §. 4. & p. 9 c 6. §. 2.
l P. 8. c. 1. §. 6.

(B) §.

(B) §. Quamvis Præpoſitus Generalis in patentibus litteris ad Præpoſitos particulares miſſis ampliſſimam eis facultatem impertiat, quò magis ſubditi eosdem venerentur, & humiliores ac ſubmiſſiores ſe exhibeant; nihilominùs tamen per ſecretas litteras hæc poteſtas contrahi (prout convenire videbitur) & limitari poterit.

(C) §. a *Quòd ad eos attinet, qui in primâ Probatione & ſecundâ ſunt, necdum votis emisſis, facultatem ad eos dimittendos habebit, quicumque ad eosdem admittendos eam habuerit: ſi tamen circumſtantiæ aliquæ non id impedirent (cujusmodi eſſet, ſi in Domum aut Collegium, ubi manent, à Generali, vel Provinciali Præpoſito, vel ab aliquo, cujus habenda ſit ratio, deſtinati fuiſſent: vel ſi de Societate ipſi tam benemeriti fuiſſent, ut eorum eſſet particularis ratio habenda.) In his enim, & ſimilibus caſibus dimitti aliquis per quemvis Præpoſitum non deberet; niſi cauſæ admodum urgentes & graves eſſent; ita ut minimè dubitaretur, Superiorum mentem hujusmodi futuram eſſe.* a Sup. A. & c. 3. A.

b *Qui jam votis ſe obſtrinxerunt in Domibus aut Collegiis, & Scholaſtici prætereà biennio Probationis exacto approbati; ſi dimittendi eſſent, Præpoſitus localis, niſi re communicatâ cum Provinciali, id facere non deberet. Provincialis autem pro modo facultatis à Generali acceptæ, vel dimittere poterit, vel non poterit, quamvis Generalem non conſuluerit.* b Sup. A. & Inf. c. 3. A.

c *Coadjutores formati ſive Spirituales, ſive Temporales, niſi conſulto & approbante Generali, dimitti non debent: niſi in quibusdam remotiſſimis locis (ut in Indiis) hujusmodi facultatem Provinciali communicari oporteret: vel Generalis extra ordinem alicui, cui tamquàm ſibi ipſi fideret, & propter cauſas magni momenti eam communicaſſet.* c Sup. A. & inf. c. 3. A. & p 5. c. 4. B.

d *Erga Profeſſos minùs etiam hujusmodi facultas inferioribus Præpoſitis eſt communicanda; niſi res ad Præpoſitum Generalem delata, & gravi conſideratione expenſa foret, ita ut convenire ad divinum obſequium, & commune Societatis bonum hujusmodi hominem dimitti, videatur; ut ſi contumax* d Sup. A. & inf. c. 3. A. & p 9. c. 4. §. 7.

e *vel incorrigibilis eſſet.* e Inf. c. 2. §. 2.

De cauſis, propter quas dimitti aliquem conveniat.

CAPVT II.

1 CAVSAS eas, quæ ad aliquem dimittendum ſufficiant, ponderare coram Domino debebit prudens charitas Superioris, qui hujusmodi facultatem habuerit: ſed generatim loquendo, quatuor earum genera fore videntur.

2 Primum, ſi in Domino judicaretur, contra ipſius honorem & gloriam fore, quòd is in hac Societate maneret, *a* qui videatur in quibusdam pravis affectibus aut vitiis, quæ divinam offendunt Majeſtatem, *b* corrigi non poſſe: (A) quæ eò minùs tolerari deberent, quò graviora eſſent, & plus culpæ haberent; licet aliis nullum offendiculum (quòd manifeſta non eſſent) præberent.

a Par.10.§.7.
b Sup.c.1.C.

IN CAP. II.
De cauſis dimiſſionis.

(A) §. Q*Vatenus defectus aliqui, qui contra divinum bonorem, & Societatis bonum eſſe dicuntur, debeant tolerari; cum id ex multis circumſtantiis particularibus perſonarum, temporum, & locorum pendeat; diſcreto zelo eorum, quibus ea cura commiſſa eſt, relinqui eſt neceſſarium:* c *qui eò impenſiùs rem Domino commendabunt, & diligentiùs cum aliis, qui ad cognoſcendam Dei voluntatem juvare poſſint, communicabunt; quò eis difficilius negotium, magisque dubium videbitur.*

c Inf.c.3.§.2.& 3.& A.

3 Alterum eſt, ſi exiſtimaretur in Domino, aliquem retinere, contra Societatis bonum fore, quod *d* cùm univerſale ſit, haud dubiè bono particulari alicujus præferri ab eo debet, qui ſincerè divinum obſequium quærit. Tale quid eſſet, (B) ſi in Probationem decurſu aliqua impedimenta, vel inſignes defectus, quos anteà in Examine tacuiſſet, detegerentur; vel ſi (C) experimento comperiretur, *e* valdè inutilem fore eum, & per quem præpedienda magis, quàm adjuvanda eſſet Societas, pro-

d P.1.c.3.§.16.
e P.4.c.6.N.

propter ejus inſignem ad quævis ejus munera ineptitudinem. Et multò magis dimitti oporteret, ſi damnum allaturus malo vitæ exemplo judicaretur, ac præcipuè ſi inquietum ſe oſtenderet, & (D) verbis, aut actibus offendiculum aliis præberet: hoc enim tolerare, *a* charitatis non eſſet, ſed vitii contrarii in eo quidem, qui tenetur conſervare quietem, & bonum ſtatum Societatis ſibi commiſſæ. [a] Inf. §.5.

(B) §. Si ille, qui ingreditur, ipſo in initio morbum aliquem, vel diſpoſitionem ad illum detexit, & eâ conditione, ut periculum fieret ſanitatis ejus, admiſſus eſt; cùm cerneretur non convaleſcere, nec labores Societatis ferre poſſe in poſterum; dimitti, ac extra Domum, prout vera charitas dictaverit, juvari poterit.

Si ingreſſus eſt ſine ullâ conditione, manifeſtatâ quidem infirmâ corporis habitudine, ſed ſpe conceptâ, quòd ad majora aptus eſſet futurus, quàm eſſe experimento comperiatur; quamvis etiam dimitti poſſit, animadvertendo, quòd ſanitate ad noſtrum Inſtitutum neceſſariâ careat, magis erit conſiderandum num dimitti debeat, néene; & multò magis, ſi cum ſanus ingreſſus fuerit, in obſequio Societatis in ægritudinem incidit. Tunc enim, ſi ipſemet contentus non eſſet, juſtum non foret, hac ſolâ causâ à Societate dimitti.

Si in ingreſſu quis ægritudinem aliquam celaſſet, cùm ea detegeretur, conſtat, liberiùs & juſtiùs eum dimitti poſſe. An autem reverà ſit dimittendus, néene, propterea quòd aliis dotibus magni momenti ad divinum obſequium polleat; prudentiæ Superioris relinquatur. b *Tantundem ſit dictum, ſi deprehenderetur quòd in aliquâ re aliâ, in Examine veritatem ſuppreſſiſſet.* c *Quòd ſi aliquod ex quinque impedimentis diſſimulaſſet, tunc non eſt æquum, ut in Societate maneat, juxta id, quod in primâ Parte dictum eſt.* [b] Inf. §.5. [c] Exa.c.2.§.6.& P.1.c.3.§.2.& G.

(C) §. d *Si bonum teſtimonium non referret ex Probationibus, quæ extra Domum fiunt, vel etiam Domi, nec ea remedia, quæ charitas ante dimiſſionem ſolet adhibere, ſufficerent; conducibilius eſt, eum dimittere, quàm in corpus Societatis homines, qui ad ejus Inſtitutum non videntur convenire, admittere.* [d] Exa.c.4.§.18. usque ad 24.

(D) §. Aliis offendiculum præbere ille intelligitur, qui ſuo exemplo peccandi occaſionem eis præbet; & quidem amplius, ſi verba adjiceret ſuaſoria, ut ad aliquid mali alliceret, præcipuè ad inſtabilitatem in ſuâ voca-

Digitized by Google

a P.8.c.1.§.5.&F. *tione, a vel ad diſcordiam, vel ſi quid contra Superiores, vel commune Societatis bonum moliretur. In quibus enim talia locum haberent, rationi conſentaneum non eſſet, ut ii in Societate manerent.*

Quando non tam propter rationem vel magnitudinem peccati, quàm ob removendum offendiculum, quod aliis præbuit, dimitti aliquem neceſſe eſſet; ſi alioqui aptus eſſet, expendet prudentia Superioris, an expediat facultatem ei dare, ut ad locum alium Societatis valdè remotum, eamdem non egrediendo, proficiſcatur.

4 Tertium, ſi judicaretur id fore contra Societatis, ac ſimul ipſius dimittendæ perſonæ bonum: quod ex parte corporis poſſet accidere, ſi *b* tempore Probationis in aliquo morbus, aut debilitas hujuſmodi cerneretur, cum quâ eum non poſſe progredi in laboribus, quos noſter procedendi modus requirit ad Deo in eo ſerviendum, videretur: ex parte rerum animi, *c* quando, qui ad Probationem admiſſus fuit, ſe componere ad vitam ſub obedientiâ, & juxta modum procedendi Societatis ducendam non poſſet; quòd nequeat, vel nolit, proprium ſuum ſenſum, aut judicium infringere; vel propter alia impedimenta, quæ à naturâ, vel à conſuetudine promanarent.

b Sup. B.
c P.1. c.2.§.4. & c.3.§.14.

5 Quartum, ſi cerneretur id fore contra bonum aliorum, qui de Societate non ſunt: *d* Vt ſi detegeretur vinculum matrimonii, vel ſervitutis legitimæ, vel *e* æs alienum magni momenti: quibus in rebus, dum *f* initio examinaretur, veritatem ſubticuiſſet.

d Exa.c.2.§.4.& p.1.c.3.§.6.
e Exa.c.3.§ 6.& P.1.c.3.§.15.&h.
f Sup. B.

Quævis harum quatuor cauſarum ſatis eſſe videtur, ut Deo gratius fore judicemus, honeſtè dimitti eum, in quo locum habuerint, *g* quàm imprudentem in eo retinendo charitatem exercere.

g Sup.§.3.

De

De modo dimittendi.

CAPVT III.

Cvm iis qui dimittendi erunt, (A) obſervari eum modum conveniet, 1 qui in conſpectu Dei dimittenti, dimiſſo, & aliis domeſticis & externis magis ſatisfaciat. Quod attinet ad dimittentem ob cauſas ſuperiùs dictas tria obſerventur.

IN CAP. III.

De modo dimittendi.

(A) §. Animadvertendum eſt, quòd Conſtitutiones de eo modo dimittendi loquuntur, cùm palàm id ac propter cauſas manifeſtas efficitur. Sed præter hos nonnulli occultè dimitti poſſunt; quando cauſæ (quæ plurimæ, & quidem ex illis aliquæ ſine peccato eſſe poſſent) eſſent occultæ; & ſi non dicerentur, in aliis aliquid perturbationis timeretur. Tunc enim conducibilius eſt aliquo prætextu (ut Probationum) extra Domum mitti, quàm ſi eorum dimiſſio publicaretur.

a *Ad hos hoc modo dimittendos, ſatis erit, ſi Præpoſitus, qui ad id facultatem habuerit, re Domino commendatâ, & unius aut plurium auditâ ſententiâ (ſi judicaverit in Domino cum eis rem eſſe conferendam) ſtatuat quod facto opus ſit, & exequatur.* a Sup.c.2. A.

b *Notandum eſt etiam, ea quæ de modo dimittendi dicuntur, iis magis convenire, qui in Probationibus verſantur; minùs autem illis, qui in corpus Societatis cooptati ſunt; ut Scholaſtici approbati, & Coadjutores formati; ac multò minùs Profeſſis, in quibus charitas, & diſcretionis donum à Spiritu ſancto datum docebit modum, qui in eis dimittendis tenendus ſit: ſi Deus permitteret, ut hoc facere eſſet neceſſarium.* b Sup.c.1.A. & C.

c Primum eſt, ut oret ipſe Dominum, & Domi orari eâ intentione curet (quamvis quis ſit pro quo oratur, non intelligatur) ut docere Dominus Noſter dignetur eâ in re, de qua agitur, ſuam ſanctiſſimam voluntatem. 2 c Sup.c.2.A.

3 *a* Alterum, ut id conferat cum aliquibus, ſeu aliquo ex domeſticis, qui ad hoc negotium aptiores ei videantur; & audiat quid illi ſentiant.

a Sup.c.2.A.

4 Tertium, ut omnem exuendo affectum, & majori Dei gloriâ præ oculis conſtitutâ, ac communis boni, tum etiam (quoad ejus fieri poterit) particularis ratione habitâ, expendat hinc inde cauſas, & ſtatuat, an dimittere debeat, necne.

Quod ad dimiſſum attinet, tria itidem obſerventur: primum exterius, ut recedat ex Domo, quantum fieri poſſit, ſine dedecore vel ignominiâ, ac (B) ſecum omnia ſua ferat.

5 (*B*) §. b *Ea quæ ipſius eſſe conſtet, difficile non eſt ſtatuere, ut ſecum ferat. Verum in iis, quæ vel expendiſſet, vel dediſſet Societati, vel alioqui, ſi accidiſſet, ut ficto animo in Domo vel Collegio ipſius habitaſſet, prudentiæ Superioris dimittentis relinquetur, ut habitâ ratione tum æquitatis, tum ædificationis, ſtatuat, num illi aliquid amplius quam quod invenitur de rebus ipſius, dari debeat, necne: & ſi amplius, quantum.*

b Exa.c.4.B.

6 Alterum interius, ut eum dimittere Superior curet, conſervatâ, quantum fieri poteſt, charitate ac benevolentiâ erga Domum, & quantâ cum conſolatione in Domino fieri poterit.

7 Tertium, ut circa ſtatum vitæ ſtudeat eum dirigere, ut aliquam convenientem viam ſerviendi Deo ineat, vel in Religione, vel extra eam; prout divinæ voluntati convenientius fore videbitur. Demum conſilio & oratione, & ſi quid aliud charitas dederit, juvare curet.

8 Vt ſatisfiat aliis domeſticis, & externis, tria etiam obſerventur. Primum eſt, ut quantum fieri poterit curetur, ne quid perturbationis in alicujus animo propter dimiſſionem maneat, (C) ratione redditâ, quantum ſatis erit, quibus reddi opus ſit: abſtinendo, quantum fieri poterit, à defectibus, qui publici non fuerint, declarandis; quamvis in eo, qui dimittitur, nonnulli deprehenſi fuiſſent.

9 Alterum, ne malè affecti maneant erga dimiſſum, & quantum fieri poſſit, ne de eo malè ſentiant; ſed potiùs ejus vicem doleant, & in Chriſto eum diligant, ac divinæ Majeſtati in ſuis orationibus, ut eum dirigere, & ei miſericordiam impendere dignetur, commendent.

(C) §. Reddere rationem cauſarum, propter quas aliquis dimittitur, vel non reddere in communi, vel in particulari, magis vel minùs conveniet: prout is, qui dimittitur, in majori vel minori exiſtimatione & magis aut minùs Domi & foris charus fuerit.

Ter-

Tertium, ut detur opera, ut ejus exemplo juventur, ſi qui minori cum ædificatione, quàm par eſſet, Domi verſantur; & timeant, ne ſibi tantumdem accidat, ſi nollent proficere; & externi itidem, quibus id innotuerit, ædificationem accipiant, quòd Domi non toleretur id, quod tolerari ad Dei gloriam non debet.

Quo modo ſe gerat Societas cum iis, qui ſuâ ſponte recederent, vel quos ipſa dimitteret.

CAPVT IV.

QVI dimittuntur, vel injuſſi diſcedunt, ſi ad alium locum Societatis ſe conferant, (A) videntur nobis in Domino admittendi non eſſe; niſi prius qui dimiſit, vel qui loco præeſt unde diſceſſit, vel Præpoſitus Generalis, aut qui ejus vices gerit, admonitus ſuum præſtiterit aſſenſum; ne defectus cognitionis rerum, aut perſonarum alicujus erroris in Dei offenſam cauſa ſit. 1

IN CAP. IV.

Quo modo ſe habeat Societas cum iis, qui ſponte recedunt, vel ab eâ dimittuntur.

(*A*) §. *QVamvis in genere dicatur, eum qui ſponte ſuâ vel dimiſſus receſſit, in aliam Domum admitti, niſi conſultos prius Præpoſito, in cujus Domo vel Collegio fuit, & ejus expectato reſponſo, non debere; nihilominus tamen prudentiæ Præpoſiti Domus, ad quam rediit, relinquetur, ut conſideret,* b *an tamquam hoſpes ſit admittendus, vel non; donec reſponſum accipiat à Superiore, cujus voluntatem exequi debet.*

Communicationem autem facultatum, aut gratiarum, quæ iis ut Societatis membris conceſſæ fuerant, ſimul atque membra eſſe deſierint, conſtat ceſſare. 2

a Declaretur iis, qui dimittuntur, quòd abſoluti maneant à votis ſimplicibus, ſi ea juxta formulam Societati conſuetam (quæ in quintâ Parte videbitur) emiſerint; quodque nullâ aliâ diſpenſatione indigeant. *a* Exa. c. 6. §. 8. & A & c. 7. §. 1. & 2. & p. 5. c. 4. B.

4 Ad eos reducendos, qui ſine licentiâ recederent, ſi priùs parum idonei ad Societatem habebantur, nullâ diligentiâ opus erit; ſed potiùs dirigantur ad aliud Inſtitutum, ubi Deo ſervire poſſint, relaxato illis voto, ut omnes ſcrupuli eis eximantur.

5 Si hujuſmodi eſſent, ut Deo gratum fore videretur eos non ſic relinquere, præcipuè ſi ex aliquâ vehementi tentatione, aut ab aliis decepti egreſſi videantur, (B) diligentia adhiberi ad eos reducendos poterit; & privilegiis ad negotium hujuſmodi conceſſis à Sede Apoſtolicâ, quantum Superiori in Domino videbitur, uti licebit. Et cùm aliquis horum ſic reductus eſſet, (C) relinquetur prudentiæ ejuſdem Superioris, ut videat, num ſatisfactione aliquâ opus ſit, & quantâ; an melius cenſeat, omnino in ſpiritu manſuetudinis procedere. Quâ in re & ejus qui reductus eſt, bonum, & ædificatio domeſticorum ſpectanda eſt.

(B) §. *Qui à Societate diſcedunt, quamvis ad eam idonei videantur, ſi aliam Religionem ingreſſi, & ejuſdem habitu induti fuiſſent, nec litigandum eſſe Societati, nec procurandum videtur, ut eos reducat. Si habitum Religionis non induiſſent, poterit ea diligentia adhiberi, quam ordinata & prudens charitas dictaverit, ad eos reducendos ad illum locum, ubi in Domino judicatur, quod Deo ſervient.*

(C §. *Quod ad ſatisfactionem attinet eorum qui ſponte ſuâ redeunt & admittuntur, vel qui reducti redeunt; cùm ejus ſatisfactionis ſcopus ſit aliorum ædificatio, & ejuſdem qui rediit, profectus; ex circumſtantiis perſonarum, temporis, & locorum, num fieri debeat, necne; & ſi fieri debet, quanta ea futura ſit, judicabitur: & hæc omnia prudentiæ Superioris, in cujus Domum vel Collegium ingreditur, committi oportet.*

6 Si quis ſponte ſuâ ad Collegium vel Domum, unde ſine facultate receſſerat, rediret, & alioqui idoneus ad Deo ſerviendum in eâ judicaretur; conſiderandum erit, (D) an veram perſeverandi voluntatem afferat, & an ſit paratus ad quamvis ſatisfactionem & probationem. Quòd ſi ſecus eſſet, ut qui veræ pœnitentiæ ſigna non oſtendit, admitti non merebitur.

(D) §. *Cùm de illorum, qui ſponte ſuâ redeunt, conſtantiâ dubitaretur; in aliquo Xenodochio, vel aliis Probationibus poſſent conſtitui, ubi pauperibus Chriſti ex ipſius amore aliquamdiu inſerviendo, ſuæ ſtabilitatis & conſtantiæ ſpecimen præbeant; quod & ad expurgandam præteritæ levitatis culpam pars quædam ſatisfactionis eſſet.*

Si

Digitized by Google

Si qui fuit meritò dimiſſus, ad eamdem Domum, unde dimiſſus eſt, re- 7
diret, ad quamvis ſatisfactionem paratus; ſi adhuc eædem rationes, propter quas fuit dimiſſus, manerent, perſpicuum eſt, non eſſe admittendum: ſi non manerent, & qui dimiſit, judicaret Deo gratum fore, ut denuò reciperetur in eamdem, vel aliam Domum, admoneat Generalem, vel Provincialem Præpoſitum, & quod ab eo præſcriptum fuerit, exequatur.

Sive receſſerit ſponte ſuâ, ſive dimiſſus qui redit, ſi admittitur, denuo 8
examinari debet, *a* & generalem confeſſionem facere ipſo in ingreſſu, ab ultimâ quam fecit inchoando: & aliis Probationibus & experimentis exercebitur: prout Superiori habitâ ſemper ratione ædificationis univerſalis & particularis, ad gloriam Dei videbitur.

a Exa. c. 4. §. 41.

TERTIA PARS

De iis conſervandis & promovendis, qui in Probatione manent.

De conſervatione in iis, quæ ad animam & profectum in virtutibus pertinent.

CAPUT I.

Ut in iis admittendis, quos ad noſtrum Inſtitutum vocat Deus talen- 1
tum ad id conveniens concedendo; & in dimittendis illis, qui cùm eo careant, ſe à divinâ ſapientiâ non eſſe vocatos oſtendunt, conſideranda ſunt quæ ſuperius attigimus; ita in eis conſervandis in ſuâ vocatione, qui retinentur & probantur in Domibus & Collegiis, & in eiſdem juvandis, ut ſic proficiant in viâ Dei, ſpiritu, & virtutibus; ut ſanitatis & virium corporis, quæ ad laborandum in vineâ Domini neceſſariæ ſunt, ratio habeatur, conſideratione ac providentiâ debitâ opus eſt. Et ita agetur, primo loco quidem de iis, quæ ad animam; ſecundo de iis, quæ ad corpus pertinent.

Quod ad animam attinet, cùm tanti referat, eos qui in Probationibus 2
verſantur, ab omnibus imperfectionibus & quibuſvis impedimentis majoris

a Exa. c. 4 § 6. & p. 1. c. 4. §. 4. ſpiritualis profectus removere; multum ad id *a* confert, (A) omnem communicationem per verba & ſcripta ut abjiciant cum iis, qui in propoſito ſibi Inſtituto intepeſcendi cauſa eſſe poſſent; & ut in viâ ſpirituali incedendo, (B) cum iis dumtaxat perſonis, & iis de rebus agant, quæ juvent in divino obſequio ad id conſequendum, quod in ingreſſu Societatis ſibi ut ſcopum præfigebant.

DECLARATIONES
In Tertiam partem.

IN CAP. I.

De conſervatione in iis, quæ ad animam pertinent.

(A) § *SI in aliquo loco ſollicitatur, vel perturbatur aliquis ab hominibus, qui in viâ ſpiritus non benè procedunt; videat Superior, num eumdem in alium locum transmitti expediat, ubi divino obſequio commodiùs inſiſtat; & tunc Superior, ad quem mittitur, certior fieri debet de rebus ipſius, quantum ſit ſatis ad eum magis juvandum, & alios quibus præeſt.*

(B) §. *Si aliquando permittendum videretur, ut conſanguineos vel amicos, quos, cùm eſſet in ſæculo, habebat, alloqueretur; coram aliquo à Superiore deſignato id fiat, & breviter: niſi particulares ob cauſas is qui ſupremam curam habet, aliud ſtatueret. Sic etiam, ſi aliquis ex iis qui Domi ſunt, cuiquam ſcriberet, non niſi obtentâ facultate, litteris ei oſtenſis quem Superior deſtinaverit, id faciet. Si ad eumdem litteræ mitterentur, ei primò reddentur, qui à Superiore fuerit conſtitutus; qui eas lectas reddet, aut non reddet illi, ad quem ſunt deſtinatæ; prout in Domino expedire ad melius ipſius bonum & Dei gloriam exiſtimabit.*

3 *b* Eadem de causâ egredi Domo non debent, niſi (C) quando, & *c* cum quo ſocio Superiori viſum fuerit. Nec Domi hi cum illis pro ſuo arbitratu colloquantur, (D) ſed cum iis tantum, qui à Superiore præſcripti fuerint: quorum exemplo & ſpiritualibus colloquiis ædificationem accipiant, non autem offenſionem, & proficiant in Domino.

b Exa. c. 4. §. 25. c P. 4. c. 4. F.

(C) §. *Conſiderabit Superior, num aliqui, quibus confidendum videatur, ſoli*

ſoli mitti poſſint; & ſi qua etiam quibusdam facultas generalis dari debeat, vel non; ſed ſigillatim eam peti, quandocumque Domo egrediuntur, oporteat.

(D) §. *Vt plurimum Novitios inter ſe converſari non convenit; ſed ſilentium invicem obſervare; niſi in rebus, in quibus loqui neceſſe ſit. Agent verò potius cum maturis ac prudentibus, qui ſcilicet à Superiore cuique fuerint deſignati. Sic etiam, ſi duo in eodem cubiculo lectulos ſuos habeant, alter eorum bujusmodi ſit, ut minimè dubitetur, quod alter ejus ſocietate proficiat; & eamdem ob cauſam inter cubicula, quæ ſeorſum unicuique juniorum aſſignantur, par eſt aliquos ex antiquioribus intermiſceri.*

Sine facultate autem à Superiore acceptâ ordinariè unus cubiculum alterius non ingredietur: &, ſi cum eâ facultate ingreſſus fuerit, oſtium ſemper apertum maneat, quamdiù cum alio ibidem fuerit; ut & Superior, & Officiales ad id deſtinati, quandocumque eis viſum fuerit convenire, ingredi poſſint.

Omnes diligentiſſimè curent portas ſenſuum ſuorum (oculorum præcipuè, aurium, & linguæ) ab omni inordinatione cuſtodire; ac ſe in pace, & verâ humilitate internâ conſervare, & eam in ſilentio, cùm id obſervandum eſt, cum autem loquendum, in circumſpectione & ædificatione verborum, & modeſtiâ vultus, ac maturitate inceſſus, motuumque omnium, ſine ullo impatientiæ, aut ſuperbiæ ſigno exhibere: in omnibus procurando atque optando potiores partes aliis deferre, omnes in animo ſuo tamquàm ſibi ſuperiores ducendo, & exteriùs honorem ac reverentiam, quam exigit cujusque ſtatus, cum ſimplicitate & moderatione religiosâ exhibendo: atque ita fiat, ut ſe mutuò conſiderantes, in devotione creſcant, Deumque Dominum Noſtrum laudent, quem quisque in alio, ut in illius imagine, agnoſcere ſtudeat. 4

In refectione corporis curandum eſt, ut temperantia, modeſtia, & decentia interiùs & exterius in omnibus obſervetur. Præmittatur benedictio, & ſequatur actio gratiarum, quas omnes agere debent cum eâ quâ par eſt devotione & reverentiâ. Et dum corpus edendo reficitur, ſua etiam animæ refectio præbeatur, libro aliquo pio potiùs quàm difficili, quem capere, & à quo omnes juvari poſſint, legendo: vel id temporis *a* aliquis, cui à Superiore id injungetur, concionabitur, vel (E) aliquid ſimile ad Dei gloriam fiet. 5

a Inf. §. 21. & S.

 (E) §. *Si*

(E) §. *Simile quid erit, litteras quæ ad ædificationem faciunt, legere; & ſi qua alia exercitatio aliquando convenire videretur.*

6 Omnes quamdiu corpore benè valent, in ſpiritualibus, vel exterioribus rebus habeant in quo occupentur. Et qui officium vel miniſterium aliquod certum habent, ut de auxilio providendum eſt eis, ſi ſit neceſſarium, ita *a* cùm vacant, aliis rebus occupari deberent; ne otium malorum omnium origo, quoad ejus fieri poſſit, Domi noſtræ locum habeat.

a P. 4. c. 10. §. 6.

7 Vt *b* experiri incipiant ſanctæ Paupertatis virtutem, doceantur omnes, quòd nullâ re tamquam propria uti debeant: *c* quamvis neceſſe non ſit Probationis tempore (F) poſſeſſione bonorum ſuorum ſe abdicare; niſi id Superior poſt elapſum primum annum juberet, judicans in hujuſmodi bonis tentationum occaſionem, & minus proficiendi in ſpiritu habere aliquem, ut qui illis adhæreat aliquo immoderato amore vel confidentiâ; & (G) tunc qui ſe exuit bonis ſuis, ſequatur Chriſti conſilia: *d* pro ſuâ tamen devotione ad hoc potius, quàm illud opus diſpenſare bona ſua, vel eorum partem poterit: prout in Domino intellexerit ad divinum beneplacitum magis convenire, ut in Examine dictum eſt.

b Exa. c. 4. §. 4. & p. 6. c. 2. §. 11. & H.
c Inf. §. 25. & Exa. c. 4. §. 2. 3. & 5. & p. 4. c. 4. E. & p. 6. c. 2. H.
d Exa. c. 4. §. 5

(F) §. *Poſſeſſione bonorum ſuorum ſe abdicare, tam de propriis bonis intelligendũ eſt, quæ habet penes ſe vel alios, quàm de jure vel actione, quæ ei competit ad bona, quæ ſperat; ſive ſæcularia illa, ſive Eccleſiaſtica ſint. Quando hoc fieri debeat, Præpoſiti Generalis, vel ejus, cui ille facultatem communicaverit, arbitrio relinquetur.*

(G) §. *Ante ingreſſum quivis de bonis ſuis temporalibus pro ſuo arbitratu ſtatuere poteſt. Sed poſtquam ingreſſus eſt, tam de Eccleſiaſticis, quam de ſæcularibus diſponat oportet, ita ut decet virum ſpiritualis vitæ ſectatorem.*

e *Ideoque cùm exiſtimaret in conſanguineos ea eſſe diſpenſanda, committere id debet judicio unius, vel duorum, vel trium virorum, quo & doctrina & pietate commendentur, & eiſdem acquieſcere; & quod illi ſentient, perfectius, & DEO ac Domino Noſtro gratius eſſe, habitâ omnium circumſtantiarum ratione (ut in Examine paginâ 23, & 24 fuſiùs dicitur) exequi debet.*

e Exa. c. 4. §. 3. & 5. & A.

8 Intelligant etiam quod mutuò dare, vel accipere, vel diſpenſare quidquam de iis, quæ Domi ſunt, minimè poſſunt, niſi Superior conſcius conſenſum præſtiterit.

Qui

Qui in ingreſſu ipſo, vel poſt ingreſſum ad Obedientiam, motus ſuâ devotione, vellet bona ſua, vel eorum partem in Societatis ſubſidium diſpenſare; (H) haud dubiè opus faceret majoris perfectionis, alienationis, & abnegationis univerſi amoris proprii, non deſcendendo tenero quodam affectu ad particularia loca, nec juxta illum ſua bona huic potiùs, quàm illi applicando: quin potiùs exoptando majus & univerſalius bonum Societatis (quæ tota ad majorem Dei gloriam, ac univerſale bonum, & utilitatem animarum inſtituta eſt) hoc judicium ei relinquat, qui ejus univerſæ curam habet, num applicari huic loco potiùs quam illi in eadem Provinciâ debeant: quandoquidem ille melius quàm quiſquam alius intelligere poteſt, quid conveniat, & quid maximè urgeat in omnibus ejus locis, *a* ratione habita Regum, Principum, ac aliorum Potentatuum; ne eis cauſa ulla offenſionis detur: ſed ad majorem ædificationem omnium, & ſpiritualem utilitatem animarum, & gloriam Dei omnia cedant. 9

a P. 10. §. 12. & B.

(H) §. *Rectores vel Præpoſiti Locales, vel Provinciales, vel quicumque alii, cum quibus, aget qui ſic habet in animo ſua bona diſpenſare, ut in ceteris rebus, ita & in hac quod perfectius eſt, quodque majoris meriti in divino conſpectu, ei repræſentare debent. Nihilominus, ſi in eo propenſio animi ad locum unum potiùs, quam ad alium (quamvis imperfectum id ſit) cerneretur; etiam ſi judicio Superioris ſuum ſubmittere vellet, certiorem tamen reddere Præpoſitum Generalem poterunt, vel eum, qui ejus gerit vices, an ſit aliquid hujuſmodi imperfectionis tolerandum; ſperando quòd ea ceſſabit aliquando, ſupplebitque divina bonitas quod ad ſuam majorem gloriam, & majorem ipſius perfectionem deeſſe cernitur.*

Doceantur quomodò ab illuſionibus dæmonis in ſuis ſpiritualibus exercitationibus caveant, & quomodò ſe contra omnes tentationes tueantur: ſimul rationes ſciant, quæ adhiberi poſſint ut eas ſuperent; *b* & ad veras ſolidaſque virtutes conſequendas inſiſtant, ſive plures adſint viſitationes ſpirituales, ſive pauciores. Curent verò ſemper in viâ divini ſervitii progreſſum facere. 10

b P. 10. §.

c Vtantur quotidie conſcientiæ ſuæ examinatione conſuetâ, *d* & octavo quoque die ſaltem ad Confeſſionis & Communionis ſacramenta accedant, niſi aliquâ de causâ aliud Superiori videretur: & unus omnium ſit Confeſſarius *e* ab eodem Superiore conſtitutus: (I) quod ſi fieri non poterit, 11

c P. 4. c. 4. §. 3. & 4.
d Inſ. Q. & Exa. c. 4. §. 25. & p. 4. c. 4. §. 3. & B. & p. 6. c. 3. §. 2.
e Inſ. Q. & p. 6. c. 3. §. 2.

rit, quiſque certè ſuum ſtabilem habeat Confeſſarium, *a* cui ipſius conſcientia prorſus aperta ſit: qui quidem Confeſſarius non ignoret, quos caſus ſibi Superior reſervat. Illi autem reſervabuntur, quos ab eo cognoſci neceſſarium videbitur, aut valde conveniens, *b* quò melius & remedium adhibere poſſit, & ſuæ curæ commiſſos præſervare ab omnibus, quæ nocitura ſunt.

a Inf. §. 11. & Q.
b P. 4. c. 10. §. 5.

(I) §. *Convenienter non poſſet fieri propter multitudinem, vel quod aliquis ab alio Confeſſario magis, quam ab ordinario juvari poſſe videretur, propter cauſas quæ poſſent accidere; quas conſiderabit Superior, & quod in Domino judicaverit convenire, providebit.*

c P. 4. c. 10. §. 7.

12 *c* Perutile erit, eſſe Domi aliquem (K) virum fidelem, & in rebus ſpiritualibus ſufficienter verſatum, qui inſtruat eos ac doceat, quomodò & interius & & exterius ſeſe habere debeant, & ad id eos hortetur, & in memoriam redigat, & amanter admoneat: quem omnes, qui in Probatione ſunt, diligant, ad quem in ſuis tentationibus confugiant, cui confidenter ſua omnia detegant, & a quo conſolationem & auxilium in omnibus ſperent in Domino. Et admoneantur, quòd nullam debeant celare tentationem, quam huic, vel *d* Confeſſario, vel *e* Superiori non aperiant; imò verò totam animam ſuam illis integrè manifeſtam eſſe pergratum habeant: nec ſolùm defectus aperiant, ſed etiam *f* pœnitentias, vel mortificationes, & devotiones, ac virtutes omnes, voluntate purâ optantes ab illis dirigi, ſicubi à rectitudine deflecterent, nolentes ſuo proprio ſenſu duci, niſi conveniat cum judicio illorum, quos Chriſti Domini Noſtri loco habent.

d Supra §. 11. & inf. Q.
e Exa. c. 4. §. 34. &c. & p. 4. c. 10. §. 5. & p. 6. c. 1. §. 2.
f Inf. c. 2. §. 5. & Exa. c. 1. §. 6. & p. 6. c. 3. §. 1.

(K) §. *Hic erit Magiſter Novitiorum, vel quem Superior ad hoc munus ut aptiorem conſtituet.*

13 Antevertere oportet tentationes, adhibitis earum contrariis: ut cum quis animadvertitur ad ſuperbiam eſſe propenſus, exerceri is debet in rebus abjectioribus, quæ ad humiliandum ipſum utiles futuræ videantur; & ſic de aliis pravis animæ propenſionibus.

14 Præterea honeſtatis & decentiæ ratione convenit (L) feminas non ingredi Domos noſtras, nec Collegia, ſed tantùm Eccleſias: & arma nulla, nec (M) inſtrumenta rerum vanarum Domi haberi; ſed tantùm ea, quæ faciunt ad finem illum divini ſervitii & laudis, quem ſibi præfixit Societas.

(L) §. *Vt feminæ non ingrediantur Domos, nec Collegia Societatis, ferè ſem-*

ſemper debet obſervari. Sed ſi illæ eximiâ charitate, vel auctoritate ſimul cum charitate eſſent conſpicuæ; prudentia Superioris juſtas ob cauſas, ut illæ (ſi id optarent) videndi gratiâ ingrederentur, poſſet diſpenſare.

(M) §. *Cujusmodi eſſent inſtrumenta ad ludendum, vel ad rem muſicam, libri etiam profani, & alia id genus.*

(N) In *a* correctionibus & pœnitentiis injungendis qui modus teneri debeat, prudenti charitati Superioris, & eorum quos ſibi ſubſtituerit, relinquetur: qui in eis rationem habebunt diſpoſitionis perſonarum, & ædificationis univerſalis & particularis earum, ad gloriam Dei. *b* Pœnitentias verò hujuſmodi promptâ voluntate quisque admittere deberet, cum vero emendationis, & ſpiritualis profectus deſiderio, etiam ſi propter defectum non culpabilem injungerentur. 15

a P 9. c. 2. §. 4. & c. 3. §. 11.

b Exa. c. 1. §. 6. & c. 4. §. 33. & 41.

(N) §. *In correctionibus (licet prudentia rebus particularibus adhibita hunc ordinem mutare poſſit) eſt advertendum c quòd primò in charitate ac dulcedine, qui peccant, ſunt admonendi: ſecundò in charitate quidem, ſed eo tamen modo, ut ejis confuſio & rubor iniciatur: tertiò amori, ea quæ timorem incutiant, adjicientur. De publicis autem defectibus publica debet eſſe pœnitentia; iis tantum, quæ ad omnium ædificationem faciunt, declaratis.*

c P. 8. c. 1. G.

16 *d* Syndicus Domi conſtituatur: cujus erit officium, obſervare in omnibus quod ad honeſtatem & decentiam externam pertinet; Eccleſiam & Domum perluſtrando; & ſi quid non conveniat, adnotando, & Superiori referendo, vel eumdem qui errat commonefaciendo; ſi id facultatis ei, ut utiliùs in Domino ſuo fungatur officio, tribuetur.

d P. 4. c. 10. §. 7. & c. 17. §. 7.

Curent *e* omnes ex morbis corporis fructum capere, non ſolùm ſibi, ſed etiam ad aliorum ædificationem; non impatientes aut moroſos ſe exhibendo, ſed potius patientiam magnam habendo & præ ſe ferendo, ac obedientiam Medico & Infirmario præſtando, verbis piis ad ædificationem facientibus utendo, quæ oſtendant ægritudinem acceptari ut donum de manu Creatoris ac Domini Noſtri; quandoquidem non minus donum eſt, quam ſanitas. 17

e Inf. c. 2. G. & Exa. c. 4. §. 32.

18 Idem *f* ſapiamus, idem, quoad ejus fieri poſſit, dicamus omnes, juxta Apoſtolum. (O) Doctrinæ igitur differentes non admittantur, nec

f P. 4. c. 5. §. 4. & c. 14. §. 1. & p 8 c. 1. §. 8 & K, & p. 10. §. 9.

a P.4.c.6.O.& p. 7.c.4.§.11. nec verbo in concionibus vel lectionibus publicis, nec ſcriptis libris (*a* qui quidem edi non poterunt in lucem, ſine approbatione, atque conſenſu Præpoſiti Generalis; qui eorum examinationem ſaltem tribus committat, ſanâ doctrinâ, & claro judicio in eâ facultate præditis) imo & judiciorum de rebus agendis diverſitas, quæ mater eſſe ſolet diſcordiæ, & inimica unio-
b P. 8. c. 6. §. 8. nis voluntatum, quantum fieri poteſt, evitari debet. *b* unio verò & conformitas mutua diligentiſſimè curanda eſt; (*P*) nec, quæ ei adverſantur, permittenda: quò juncti invicem fraternæ charitatis vinculo, meliùs & efficacius poſſint ſe divino obſequio, & auxilio proximorum impendere.

(O) §. *Novæ opiniones admittendæ non ſunt: & ſi quis aliquid ſentiret, quod diſcreparet ab eo, quod Eccleſia & ejus Doctores communiter ſentiunt; ſuum ſenſum definitioni ipſius Societatis debet ſubjicere:*
c Exa. c.3.§. 11. *c ut in Examine declaratum eſt. In opinionibus etiam, in quibus Catholici Doctores variant inter ſe, vel contrarii ſunt, ut conformitas etiam in Societate ſit, curandum eſt.*

(P) §. *Ferenda non eſt inter ullos domeſticorum perturbatio, vel ira mutua: & ſi aliquid hujuſmodi accideret, curetur, ut ſtatim cum ſatisfactione debita in gratiam invicem redeant.*

19 Quia ad progreſſum in virtutibus faciendum multum confert antiquiorum exemplum, quo reliqui ad eorum imitationem animentur; qui præeſt aliis (ſi aliter peculiares ob cauſas non judicaretur convenire) & omnes alii Sacerdotes, qui ei videbuntur, aliquando intra annum, officium, vel officia eorum, qui inſerviunt Domi, ad tempus aliquod obibunt: quò aliis gratius reddatur hujuſmodi miniſterium, in quo ad majus Dei ſervitium & gloriam ſunt conſtituti.

20 *d* Explicetur aliquot diebus in ſingulis hebdomadibus doctri-
d Exa. c.4. §. 25. e P.4.c.4.B & C. na Chriſtiana, ac (Q) *e* modus benè & cum fructu confitendi, communicandi, Miſſam audiendi, & in eadem miniſtrandi, orandi itidem meditandi, & legendi pro captu uniuscujusque tradatur: cureturque non ſolùm ut addiſcant quæ conveniunt, ſed etiam ut memoria teneant, & exerceant quæ didicerint: omnesque ſuum tempus rebus ſpiritualibus impendant, & devotioni quærendæ pro menſurâ gratiæ DEI ipſis
f Exa.c.4.§ 10. communicatæ inſiſtant: ad quod (R) conferet *f* aliqua exercitia ſpi-

Digitized by Google

ſpiritualia illis, qui nondum ſe exercuerunt in eis, vel omnia tradere, prout unicuique convenire in Domino judicabitur.

(Q) §. *Præter modum benè confitendi*, a *tempus etiam eis deſignetur, intra quod ſi ad confeſſionem non accederent, ſubtrahatur eis cibus corporis, donec cibum ſpiritus ſumant. Qui* b *autem alii, quam ſuo Confeſſario deſignato confiteretur, debet poſtmodum (quantum recordari poterit) eidem ſuo Confeſſario totam ſuam conſcientiam aperire; ut nihil ignorando, quod ad eam pertineat, melius in Domino poſſit eumdem juvare.*

[a] Sup. §. 11.

[b] Sup. §. 11. & p. 6. c. 3. §. 2.

(R) §. *Cum iis, qui ex ſe exercitiorum ſpiritualium intelligentiam habent, & in ipſis facilè progrediuntur, ac methodum in eiſdem benè procedendi habent, vel qui aliis occupationibus diſtinentur, poterunt omnino, vel certè ex parte, Superiores in communibus hujuſmodi Regulis diſpenſare.*

Quoſdam, qui quamvis ad ſpiritualia exercitia apti ſint, c *nondum tamen ea ſunt experti, operæ pretium erit aliquando juvare, ad particulares conſiderationes deſcendendo, quæ ad timorem & amorem DEI ac virtutum, & ad executionem earum, prout ratio convenire docuerit, incitent.*

[c] P. 4. c. 4. E.

Eis, qui ad hujuſmodi exercitationes apti non eſſe viderentur (qualis ex Coadjutoribus Temporalibus aliquis eſſe poſſet) proponi debent ea, quæ ipſorum captui conveniant, & quibus ad ſervitium Dei ac Domini noſtri illi juventur.

d Convenit omnes exerceri (ſi aliquem Superior non eximeret) 21
(S) in concionibus domeſticis: ut præterquam quod utiliter in hoc expendetur aliqua hora à prandio, animentur, & aliquem uſum comparent (quod ad vocem, & modum attinet, & ad reliqua) & ut ſpecimen etiam ejus talenti, quod in hoc genere Dominus eis communicat, præbeant; & ut ſuos bonos conceptus ad ſuam, & proximorum ædificationem exprimant, de iis crebrò tractantes, quæ ad ſui abnegationem, & in virtutibus profectum, & omnimodam perfectionem attinent; ad ea ſe invicem exhortando, & præcipuè ad unionem & charitatem fraternam.

[d] Sup. §. 5. & Exa. c. 4. §. 25. & p. 4. c. 8. §. 3. & p. 10. §. 3.

(S.) §. *Qui Domi concionantur, reprehenſionem alicujus ex fratribus domeſticis, vel ipſius Societatis non attingant. Idem caveant qui in Eccleſiis concionantur, niſi prius Superiorem eâ de re conſuluerint; quamvis poſſit unuſquisque & ſe & fratres ſuos ſimul ad progreſſum in ma-*

jori obſequio Dei (quod potiùs in domeſticis, quàm in publicis in Eccleſiâ concionibus convenit) excitare.

22 Magnopere *a* conferet, devotè, quoad fieri poterit, ea munera obire, in quibus magis exercetur humilitas & charitas. Et in univerſum loquendo, quanto aliquis ſe (T) arctiùs Deo adſtrinxerit, & liberaliorem erga ſummam Majeſtatem ſe præſtiterit, tantò eum in ſe liberaliorem etiam experietur; & ipſe in dies magis idoneus erit ad gratias, & dona ſpiritualia uberiora recipienda.

a Exa.c.4.§.28.

(T) §. *Conjungi magis cum DEo, ac liberalem ſe in eum exhibere,* b *eſt ſe totum immobiliter divino ſervitio mancipare: quod illorum eſt, qui votis emiſſis DEO ſe dedicant. Quamvis autem id multum juvet ad uberiorem gratiam accipiendam; nemini tamen præcipiendum eſt, ut id agat; nec primo biennio quiſquam ullo modo ad id compellatur.*

b Exa.c.4.§.1.

c *Quod ſi ſponte ex ſuâ devotione ad vota ſua ante biennium exactum emittenda moverentur, nec in manibus cujuſquam ea admitti, nec ſolemnitas adhiberi debet: ſed quiſque in ſecreto animi ſui id offerat Deo ac Domino Noſtro. At cùm id ſint facturi, convenit ut formulam, quæ conſuevit in votis ſimplicibus obſervari, & ſcriptum habeant quod Deo promiſerunt, ad ſuam memoriam confirmandam.*

c Exa.c.1.E.& p.5.c.4.§.6.

23 Expedit in primis ad profectum, & valdè neceſſarium eſt, ut omnes perfectæ Obedientiæ ſe dedant, Superiorem (quicumque ille ſit) *d* loco Chriſti Domini Noſtri agnoſcentes & internâ reverentiâ & amore eum proſequentes: *e* nec ſolùm in executione externâ eorum, quæ injungit, integrè, promptè, fortiter, & cum humilitate debitâ, ſine excuſationibus, & obmurmurationibus obediant, licet (V) difficilia, & ſecundum ſenſualitatem repugnantia jubeat; verum etiam conentur interiùs reſignationem, & *f* veram abnegationem propriæ voluntatis & judicii habere; *g* voluntatem ac judicium ſuum cum eo, quod Superior vult & ſentit, in omnibus rebus (*h* ubi peccatum non cerneretur) omnino conformantes, propoſitâ ſibi voluntate, ac judicio Superioris, pro regulâ ſuæ voluntatis & judicii; quò exactiùs conformentur primæ ac ſummæ regulæ omnis bonæ voluntatis & judicii, quæ eſt æterna bonitas & ſapientia.

d P.4.c.10.§.5.& p.6.c.1.§.1.& 2. & p.7.c.2.§.1.& A.& I. & p.8.c.1.D.& p.9.c.3.§.20.
e P.6.c.1.§.1.& C.
f Inf.§.27.& Exa.c.4.§.46.& p.5.c.2.§.1.
g P.4.c.10.§.5.& p.6.c.1.§.1.
h P.6.c.1.§.1.& B.

(V) §. *Con-*

(V) §. *Conferet, ut Superiores aliquando occaſionem præbeant iis qui probantur, exercendi Obedientiæ & Paupertatis virtutem, eosdem tentando ad majorem ipſorum utilitatem ſpiritualem, eo modo, quo Dominus Abraham tentavit; ut ſpecimen virtutis ſuæ præbeant, & in eadem creſcant. In eo tamen, quoad ejus fieri poſſit, menſura & proportio juxta uniuscujusque vires, ut diſcretio dictabit, obſervetur.*

a Et ut magis in Obedientiæ virtute ſe exerceant, convenit, atque 24
etiam valdè neceſſarium eſt, ut non ſolùm Superiori Societatis, vel Domus, ſed etiam ſubordinatis Officialibus, qui ex illo auctoritatem acceperunt, in iis omnibus, in quibus ſuper ipſos poteſtatem habent, obediant: & aſſueſcant non intueri, quis ille ſit, cui obediunt; ſed potiùs quis ille, propter quem, & cui in omnibus obediunt, qui eſt Chriſtus Dominus.

a Exa. c 4. §. 29. 30. & 31. & E. & p. 4. c. 10. §. 8.

Diligant *b* omnes Paupertatem, ut matrem; & juxta menſuram 25
Sanctæ diſcretionis ſuis temporibus ejus effectus aliquos experiantur; &, ut in Examine dictum eſt, *c* parati ſint poſt primum annum exactum ad temporalia bona diſtribuenda, quandocumque à Superiore injunctum id fuerit; & eâ ratione ſervatâ, quæ ipſis in *d* Examine propoſita fuit.

b P. 6. c. 2. §. 1. & p. 10. §. 5.
c Sup. §. 7. & Exa. c. 4. §. 2. 3. & 5.
d Exa. c. 4. §. 2.

Omnes rectam habere intentionem ſtudeant non ſolum circa vi- 26
tæ ſuæ ſtatum, verum etiam circa res omnes particulares, id ſemper in eis ſincere ſpectantes, ut ſerviant & placeant divinæ bonitati propter ſeipſam, & propter charitatem, & eximia beneficia, quibus prævenit nos, potius quam ob timorem pœnarum, vel ſpem præmiorum (quamvis hinc etiam juvari debeant) & crebrò admoneantur ut in omnibus quærant Deum, exuentes ſe, quantum fieri poteſt, amore omnium creaturarum; ut affectum univerſum in ipſarum Creatorem conferant, eum in omnibus creaturis amando, & omnes in eo, juxta ſanctiſſimam ac divinam ipſius voluntatem.

e Studium in quod incumbent, qui in Domibus Societatis proban- 27
tur, id eſſe debet, quod eos magis ad ſuperius dictam abnegationem ſui, & in virtutibus ac devotione profectum juvabit. (X) Studia *f* verò litterarum, in univerſum loquendo, in Domibus non erunt; niſi cum quibusdam, peculiaribus de cauſis, diſpenſatione opus eſſe videretur.

e Sup. §. 23. & Exa. c. 4. §. 46.

Digitized by Google

e Par. 4. proœm. & c. 8. §. 1. & c. 11. §. 1. & p. 10. §. 4.

tur. *a* Collegia enim ad litteras addiſcendas ſunt; Domus verò ad eas, quas didicerint, exercendas; vel ad præparandum earum fundamentum, humilitatis ſcilicet, ac omnis virtutis in iis, qui operam eis ſunt daturi.

(X) §. *Quamvis, in genere loquendo, ſtudia litterarum in Domibus Societatis non teneantur; quicumque tamen prædicationi, & Confeſſionibus audiendis vacant, ſtudium adhibere poſſunt ad ea, quæ ipſis uſui futura ſunt. Et ſi alicui particulariter conveniret aliis etiam rebus ſtudere, prudentiæ Superioris relinquitur, ut id conſideret, & in eo diſpenſet.*

28 Sit qui ſingulis hebdomadibus, vel ſaltem decimo quinto quoque die, hæc & ſimilia omnibus in memoriam redigat; vel illi hæc legere teneantur: ne pro noſtræ fragilis naturæ conditione obliti, ab eorum executione ceſſent. Et aliquoties ſingulis annis omnes à Superiore ſibi pœnitentias injungi propter defectum obſervationis Regularum petant; ut hæc cura indicium ſit illius, quam de ſuo profectu ſpirituali in viâ DEI quiſque habet.

De conſervatione Corporis.

CAPUT II.

b Sup. c. 1. § 1. & p. 4. c. 4. §. 1. & p. 6. c. 3. §. 1. & p. 10. §. 13. & C.

c Exa. c. 8. A.

1 Vt nimia ſollicitudo in iis, quæ ad corpus pertinent, reprehenſibilis eſt; ita *b* cura moderata tuendæ ad divinum obſequium valetudinis ac virium corporis laude digna, & ab omnibus adhibenda eſt. Et eâ de causâ, cùm animadverterint aliquid ſibi nocere, vel quid aliud neceſſarium eſſe circa victum, veſtitum, habitationem, officium, aut exercitationem, & ſic de aliis rebus, admoneant omnes eâ de re Superiorem, vel quem ad id Superior conſtituerit; duo interim obſervantes: Primum, ut antequam ad eum quid referant, ſe ad orandum recipiant; & *c* poſt orationem, ſi ſenſerint rem deferendam ad Superiorem, id faciant: Alterum, ut cum verbo, aut ſcripto brevi (ne excidat memoria) Superiori rem expoſuerint, ei totam curam rei expoſitæ relinquant; & quidquid ille ſtatuerit, optimum ducant; (A) nec contendere, aut urgere per ſe,

Digitized by Google

ſe, vel alium (ſive concedatur quod petitur, ſive non) pergant: quandoquidem ſibi perſuadere debent, id magis expedire ad divinum obſequium, ac ſuum majus bonum, quod Superiori, re intellectâ, in Domino viſum fuerit.

IN CAP. II.

(A) §. *Licet qui exponit quod neceſſarium ſibi exiſtimat, non debeat ex ſe idem denuò petere, nec urgere; ſi Superior tamen nondum ſatis intellexiſſet, & declarationem vellet majorem; ea quidem danda erit. Et ſi fortè ex oblivione non provideret, cùm tamen ſignificaſſet ſe velle id facere; non erit abs re, debita cum modeſtia ei in memoriam reducere, vel repræſentare.*

Statuatur *a* tempus, quoad ejus fieri poterit, edendi, cubandi, ſurgendi, 2
(B) quod communiter omnes obſervent. *a* P.4.c.10.§.9.

(B) §. *Quamvis ordinem temporis in refectione & ſomno, ut plurimum, omnes obſervare debeant; ſi tamen peculiares ob cauſas alicui aliud conveniret, videat Superior, num diſpenſatione cum eo ſit utendum, necne.*

b In iis quæ ad victum, (C) veſtitum, & habitationem, & alia 3
corpori neceſſaria pertinent, curetur cum divino auxilio, ut quamvis ſit in quo probetur virtus & ſui ipſius abnegatio; non deſit tamen quo ſuſtentetur natura, & ad divinum obſequium laudemque conſervetur; habitâ convenienti ratione perſonarum in Domino. *b* Exa. c.4. §.26. & p.6. c.2. §.15. & 16. & M.

(C) §. *In veſtitu habenda eſt ratio ejus finis, qui eſt, ab injuriâ frigoris & ab indecoro defendi. Ceterum convenit, ut c qui probantur, veſtitus ratione, ad mortificationem & abnegationem ſui, & ad mundum ejusque vanitatem ſub pedibus conculcandam juventur. Et id quidem, quantum, conſideratâ naturâ, conſuetudo, officium, & aliæ perſonarum circumſtantiæ patientur.* *c* Exa.c.1.§.13.& F.& p.1.c.4.§.4.

Cum Scholaſticis approbatis, & iis qui ſtudiis vacant, videtur in iis quæ ad veſtitum attinent, magis quàm cum iis qui probantur, ratio haberi poſſe decentiæ exterioris, & commoditatis propter ſtudiorum laborem, & quia Collegia reditus habent: quamvis ſuperflua ſemper evitari oporteat. In particularibus verò, prout unicuique convenit, procedetur.

d Vt (D) non expedit tanto labore corporali quemquam onerari, ut ſpi- 4
ritus obruatur, & corpus detrimentum patiatur; ita aliqua corporalis exer- *d* P.10.§.10.

cita-

citatio, quæ utrumque juvet, omnibus communiter convenit, etiam illis qui mentalibus exercitiis debent inſiſtere, quæ quidem externis interrumpi deberent, & non continuari, nec ſine menſurâ diſcretionis aſſumi.

a P.4.c.4.§.1. (D) §. a *A prandio, præſertim in æſtate, per unius vel duarum horarum ſpacium permitti non debent, quoad ejus fieri poterit, corporis aut mentis graviora exercitia. Si quid verò neceſſitas poſtulabit, id quantâ poterit charitate erit & metiendum, & moderandum. Id autem temporis in aliis levioribus exercitiis occupari poterit. Sed nec extra hujuſmodi horas labores nimium continuari ſine aliqua relaxatione, vel convenienti recreatione debebunt.*

5 Corporis *b* caſtigatio immoderata eſſe non debet, nec indiſcreta (E) in vigiliis, & abſtinentiis, & aliis pœnitentiis externis, (F) ac laboribus; quæ & nocumentum afferre, & majora bona impedire ſolent. *c* Ideo ſuo Confeſſario detegi ab unoquoque convenit, quidquid in hac parte faciat: qui ſi judicat excedi menſuram, aut certè dubitat de exceſſu, illum ad Superiorem remittat. Hæc autem omnia eo fiunt, ut clariùs procedatur, & in animis corporibusque noſtris Deo Domino Noſtro major gloria deferatur.

b P.10.§.10.
c Sup. c.1.§.12.& Exa. 6.1. §.16.& C.& p.6.c.3.§.1.

d P.4.c.4.§.1.& p.6.c.3.§.16. (E) §. d *Tempus ſomno tribuendum, in genere loquendo, intra ſextæ & ſeptimæ horæ ſpatium debere eſſe videtur; (nec ſine induſiis dormiendum eſt, niſi neceſſitatis alicujus excuſationem Superior admitteret) ſed quia in tantâ varietate perſonarum ac habitudinum certa regula præſcribi nequit, ut detrahatur, vel addatur huic tempori, Præpoſiti prudentiæ relinquetur: qui curabit, ut quisque, quod neceſſitas naturalis exigit, retineat.*

(F) §. *Quamvis uniusquisque paratus eſſe debeat ad quodvis officium aſſumendum quod ei fuerit impoſitum; animadvertendum tamen erit, in illis, quæ robuſtiores ac fortiores homines requirunt (qualia ſunt officia Sacriſtæ, Ianitoris, atque Infirmarii) ut ii homines qui corporis habitudine juxta officiorum rationem præditi ſunt, quantum fieri poteſt, conſtituantur.*

6 Sit aliquis Domi, qui præſit in iis, quæ ad corporis bonam valetudinem pertinent, tum conſervandam in ſanis (& quidem in iis præſertim, qui ex ætate, vel aliis de cauſis ſunt debiliores) tum reſtituendam in ægrotantibus,

liores) tum reſtituendam in ægrotantibus, (G) cui debeant omnes, ſi malè ſe habere extraordinariè ſenſerint, id referre, ut de remedio, prout charitas exigit, convenienti provideatur.

(G) §. *Cura habeatur ægrotorum magna, quorum ægritudo ſimulatque Infirmario indicata fuerit, ſi ſenſerit ille rem eſſe alicujus momenti, Superiorem admoneat: & vocetur Medicus, qui unus tantum ordinariè eſſe debet, ſi in caſibus quibusdam Superiori aliud non videretur.* a. *Obſervetur autem tam in victus ratione, quàm in medicinis quod Medicus præſcripſerit, quantum fieri poterit; nec infirmus in his quidquam curet:* b *ſed illud potiùs ſtudeat, ut patientiam & obedientiam exerceat, relictâ curâ reliquorum omnium Superiori, ac ejus miniſtris, per quos à divina providentiâ regitur.* [a] P.6.c.2.§.16. [b] Sup.c.1.§.17. & Exa.c 4. §.32.

c *Et quamvis noſtræ vocationis ſit diverſa loca peragrare, & vitam agere in quavis mundi plagâ, ubi majus Dei obſequium, & animarum auxilium ſperatur; nihilominus tamen ſi experimento comperiretur aliquis ferre non poſſe alicujus regionis cœlum, & male habere continenter cerneretur; Superiori conſiderandum relinquitur, num ille migrare aliò debeat, ubi melius habens corpore, impenſius divino ſervitio vacare poſſit.* • *Non erit tamen ipſius infirmi, hujusmodi mutationem poſtulare, nec animi propenſionem ad eam oſtendere; ſed Superioris curæ id relinquetur.* [c] Exa.c.4.§ 35.& P.4. procem. A & P.7.c.1.§.1 & c.2. H.

In iis quæ pertinent ad rerum temporalium conſervationem, præter curam illam, quam omnibus charitas & ratio imponit, æquum erit, alicui peculiariter demandari hoc munus; ut tamquàm bona Domini Noſtri IESV Chriſti propria ea curet. Ad alias etiam functiones neceſſarias, & eas præcipuè, (H) quæ honeſtiùs Domi, quàm foris fiunt, curandum eſt, ut *d* Officialium neceſſarius numerus conſtituatur. Et expedit ut hujusmodi officia Coadjutores Temporales, ſi ea ignorent, addiſcant: omnia ad majorem gloriam Dei, Creatoris & Domini Noſtri ſemper dirigendo. 7 [d] P.1.c.2 §.2.&A & P.4.c.3. §.2. & c.10.§.6.

(H) §. *Officiales in iis quæ Domi honeſtiùs quam foris fiunt intelliguntur, Lotor pannorum lineorum, Tonſor, & hujusmodi; quos eſſe Domi, ſi fieri poſſet, expediret.*

QVARTA PARS

De iis, qui in Societate retinentur, inſtruendis in litteris, & aliis, quæ ad proximos juvandos conferunt.

PROOEMIVM.

1 CVm *a* ſcopus, ad quem Societas rectà tendit, ſit ſuas ac proximorum animas ad finem ultimum conſequendum, ad quem creatæ fuerunt, juvare; cumque ad id præter vitæ exemplum, doctrina & modus eam proponendi ſint neceſſaria; poſtquàm in iis, qui admiſſi ſunt ad Probationem, jactum eſſe videbitur abnegationis propriæ, & profectus in virtutibus neceſſarii conveniens fundamentum, de litterarum ædificio, & modo eis utendi agendum erit: quò juvare poſſint ad magis cognoſcendum, magiſque ſerviendum Deo Creatori ac Domino Noſtro. (A) Ad hoc *b* Collegia, & aliquando etiam Vniverſitates, vel Studia generalia Societas amplectitur: in quibus qui bonum ſui ſpecimen in Domibus dum probarentur, præbuerunt, nec tamen doctrinà ad noſtrum Inſtitutum neceſſarià ſatis inſtructi acceſſerunt; in eâ & in aliis rebus, quæ ad juvandas animas conferunt, inſtruantur. Prius ergo de iis quæ ad Collegia; deinde de iis quæ ad Studia generalia pertinent, dicetur, cum eo favore quem divina Sapientia ad majorem gloriam laudemque ſuam nobis dare dignabitur.

a Inſ. c. 5. §. 1. & c. 6. §. 1. & c. 12. §. 1. & Exa c. 1. §. 2. & p. 1. c. 2. §. 8. & p. 3. c. 1. §. 9. & p. 7. c. 1. §. 1. & p. 10. §. 2.

b Inf. c. 3. §. 1. & c. 11. §. 1. & p. 3. c. 1. §. 17. & p. 10. §. 4.

DECLARATIO

IN PROOEMIVM
quartæ partis.

(A) §. *CVm ſcopus ac finis, ad quem tendit hæc Societas, ſit* c *varias mundi partes ex obedientiâ ſummi Vicarii Chriſti Domini Noſtri, vel Superioris ejuſdem Societatis peragrando, verbum DEI prædicare,*

c Exa. c. 4. §. 35. & p. 3. c. 2. G. & p. 7. c. 1. §. 1. & A. & c. 2. II.

Digitized by Google

care , Confeſſiones audire, & reliquis quibuscumque poterit mediis uti, Divinâ gratiâ aſpirante , ad animas juvandas ; neceſſarium eſſe, vel in primis rationi conſentaneum viſum eſt, a ut qui in eam ſunt ingreſſuri, viri ſint vitæ probitate , & litterarum eruditione ad id officium idonei. Et quia boni ſimul & eruditi pauci inveniuntur, ſi cum aliis comparentur ; & ex paucis major pars jam à ſuſceptis laboribus vellet conquieſcere ; perdifficile fore deprehendimus , hujusmodi hominibus , qui boni ſimul ac litterati eſſent , hanc Societatem augeri poſſe , tum propter magnos labores , quos ejus Inſtitutum exigit , tum propter magnam ſui ipſorum abnegationem. Ideò nobis omnibus, qui conſervationem & incrementum ejus ad majorem laudem & obſequium DEI ac Domini Noſtri cupiebamus , alia via tenenda eſſe viſa eſt ; admittendi nimirum juvenes, qui bonorum morum & b ingeniorum indole ſpem facerent , quod in probos ſimul ac doctos viros , ad colendam Chriſti Domini Noſtri vineam eſſent evaſuri : c admittendi etiam Collegia, cum iis conditionibus, quæ in litteris Apoſtolicis continentur , ſive in Univerſitatibus , ſive extra illas fuerint ; & quidem ſi in Univerſitatibus , ſive illæ Societatis curæ commiſſæ ſint , ſive non. Hac enim ratione nobis in Domino perſuademus , ad majus divinæ Majeſtatis obſequium fore , ſi & numero augeantur , & in litteris ac virtutibus progreſſum faciant ii qui eidem obſequio ſe totos impendunt. Primò ergo de iis , quæ ad Collegia pertinent ; deinde de iis, quæ ad Univerſitates , agetur. Et quod ad Collegia , primo loco de iis, quæ ad Fundatores ; Secundo de iis, quæ ad Collegia jam fundata , quoad materialia vel temporalia bona eorum pertinent ; Tertio de Scholaſticis , qui in eiſdem ſtudiis vacant , admittendis , conſervandis, litteris & aliis mediis ad proximum juvandum promovendis, & à ſtudiis educendis ; Quarto de iis , quæ ad gubernationem eorum pertinent.

a P. 1. c. 1. §. 3. & p. 8. c. 1. §. 2 & B. & p. 10. §. 7.

b Inſ. c. 3. §. 2. & p. 1. c. 3. §. 13. & p. 5. c. 2. §. 5.

c Inſ. c. 2. §. 1. & c. 11. §. 1. & 2. & p. 9. c. 3. §. 17.

De memoria habenda Fundatorum, & bene de Collegiis meritorum.

CAPUT I.

QVONIAM valdè æquum eſt, ut (quod in nobis ſerit) illorum devotioni ac beneficentiæ correſpondeamus, quibus Divina 1

bonitas ad fundationem ac dotationem Collegiorum utitur adminiſtris; Primùm in quovis noſtræ Societatis Collegio perpetuò ſingulis hebdomadibus Miſſa ſemel pro ejus Fundatore & benefactoribus vivis & mortuis celebretur.

2 Initio item cujusque menſis omnes Sacerdotes, qui in Collegio fuerint, pro eisdem ſemel offerre idem Sacrificium perpetuo debeant. Singulis inſuper annis, eo die quo Collegii cujusque poſſeſſio Societati tradita eſt, (A) cum *a* ſolemnitate Miſſa pro Fundatore & benefactoribus celebretur: & id temporis in eodem Collegio quicumque Sacerdotes adfuerint, eodem ſua referent Sacrificia.

a P. 6. c. 3. B.

IN CAPUT
Primum Quartæ Partis.
De memoriâ habendâ Fundatorum.

(*A*) §. *Solemnitas eo modo intelligatur, qui Societati ſit uſitatus, & in eo loco, ubi Miſſa celebratur.*

3 Eodem die candela cerea Fundatori offeratur, (B) aut uni ex ſuis, qui ipſi ſit cognatione proximè conjunctus, aut illi demum quem ipſe Fundator deſignaverit: in quâ candelâ armorum Fundatoris, aut devotionis inſignia extent. (C) Illa verò teſtabitur Societas, quam Fundatori in Domino debet, gratitudinem.

(B) §. *Si in loco, ubi hujusmodi Collegium inſtitutum eſt, temporis ſucceſſu non eſſet aliquis de poſteritate Fundatoris, mitti candela poterit aliò, ubi ex ejus progenie aliquis inveniretur; vel in altari conſtitui poterit, ubi divinum Sacrificium celebratur, nomine & loco Fundatoris hujusmodi.*

(C) §. *Per hujusmodi candelam, ſignificatio ſit gratitudinis erga Fundatores tenendæ; non juris patronatus, vel actionis ullius, quæ illis, aut eorum ſucceſſoribus, ad Collegium vel ejus bona temporalia competat. nihil enim tale erit.*

4 Cum primum Societas in Collegii alicujus poſſeſſionem venerit, Præpoſitus Generalis curet indici per univerſam Societatem, ut quilibet Sacerdos ter Sacrum faciat pro ſuperſtite Fundatore ipſius Collegii,

Digitized by Google

gii, ac benefactoribus : ut illos ſuâ benignitate Dominus in rebus omnibus dirigat, & ſuis donis ſemper augeat. Rurſus, (D) cum ex hac vitâ illi exceſſerint, curabit idem Præpoſitus Generalis, ubi primùm reſciverit, ut per totam Societatem ſinguli Sacerdotes ter Sacrum pro animabus illorum faciant. Quoties autem dictum eſt, Miſſas eſſe à Sacerdotibus celebrandas; ceteri omnes, qui in Collegiis degunt, ac Sacerdotes non ſunt, ad eamdem illam intentionem orare debent : quandoquidem ejusdem gratitudinis nomine utrique obligantur in Domino.

(D) §. *In Communitatibus, vel Rebus publicis, quæ non moriuntur, dicentur hujusmodi Miſſæ pro earum defunctis; & pro illis præſertim, qui de nobis melius meriti ſunt in Domino.*

Fundatores prætereà ac benefactores Collegiorum, partici- 5
pes peculiariter efficiuntur omnium bonorum operum, quæ tum in ipſis Collegiis, tum in reliquâ Societate Dei gratiâ fiunt.

(E) In univerſum autem tum Fundatoribus, tum etiam ipſorum neceſſariis, & quoad vivunt, & poſtquàm obierint, peculiariter ſeſe devinctam eſſe Societas ex charitate cognoſcat : ut omni officio illos proſequatur, quod à nobis præſtari juxta minimam hanc noſtram profeſſionem, ad divinam gloriam poſſit.

(E) §. *Quod dictum eſt, obſervari omnino conveniet erga eos, qui completa Collegia facient. Cum iis autem, qui aliquod duntaxat principium dederint, ea pars eorum, quæ diximus, præſtabitur, quam Præpoſitus Generalis præſtandam in Domino judicaverit.*

De iis, quæ ad res temporales Collegiorum pertinent.

CAPUT II.

AD *a* Collegia quæ liberè Societati offeruntur, ut juxta ſuas 1
Conſtitutiones omnino eis utatur, admittenda; Præpoſitus Generalis, nomine totius Societatis, plenam poteſtatem habebit.

a Supra procem. A. p. 9. c. 3. §. 17.

Si Fundator *b* aliquas conditiones exigeret, ordini ac modo 2
procedendi Societati conſueto non omnino conſentaneas; eidem Præpoſi-

b Inf. c. 11. §. 2. & A, & p. 9. c. 3. §. 17.

a Inf. c. 11. §. 2. poſito Generali (auditis ſententiis aliorum, *a* quos ipſe de hujuſmodi rebus melius judicare cenſebit) conſiderandum relinquatur, an omnibus perpenſis utile ſit futurum Societati ad finem divini ſervitii, quem b P. 9. c. 3. §. 17. ſibi præfixit, hujuſmodi Collegium admittere, necne. *b* Sed ſi temporis decurſu ſe gravari eo onere animadvertet Societas, poterit ipſa in Congregatione generali id proponere, & ſtatuere ut relinquatur Collegium hujuſmodi; vel proſpicere, ut onus temperetur; vel certè, ut ad onus id ferendum vires majores præbeantur. Hoc tamen dictum ſit, ſi ante Congregationem hujuſmodi Præpoſitus Generalis huic incommodo, prout in Domino convenit, non occurrerit.

3 *c* Ad relinquenda, vel alienanda Collegia, aut Domos jam admiſſas, (A) Præpoſitus Generalis ſimul cum ipſâ Societate poteſtatem habebit. Cum enim id ſit perinde, ac ſi membrum ab ejus corpore præſcinderetur, & res alioqui perpetua & majoris momenti ſit; cum ea univerſa communicari melius eſt.

c Inf. c. 10. §. 2. & c. 11. §. 1. & p. 8. c. 2. § 2. & p. 9. c. 3. §. 5. 17. & 18.

IN CAP. II.

De iis, quæ ad Collegiorum res temporales pertinent.

(A) §. P*Ræpoſitus Generalis ſimul cum Societate, num admiſſa jam Collegia vel Domus relinqui debeant, an retineri, ſtatuat. Id tamen in Congregatione generali fieri poſſet; & etiam ſine illa, miſſis nimirum ſuffragiis ab iis, qui jus habent ſuffragii. Et tunc non poteſt Societas, nec ejus Generalis, quod ſic relinquitur, vel ejus partem ullis extra Societatem hominibus donare. Sed ſi ipſa curam, quam habebat, reliquerit, poterunt qui alias hanc auctoritatem ſibi in fundatione reſervaverint, pro ſua devotione ad aliud opus applicare id quod ſic relictum fuerit. Si verò hujuſmodi non interceſſerit reſervatio, poterit procedere Societas juxta ſuum Inſtitutum, prout ad Dei gloriam magis convenire judicabit.*

4 In *d* Collegiis Societatis (B) nec curæ animarum, nec obligationes ad Miſſas celebrandas, neque aliæ hujuſmodi admittantur; quæ à ſtudiis diſtrahere admodum, & ea quæ in illis ad divinum obſequium quæruntur, impe-

d P. 6. c. 3. §. 5. & 6. & C.

Digitized by Google

impedire ſolent : quemadmodum neque in Domibus aliis, vel Eccleſiis Societatis Profeſſæ, quæ quoad ejus fieri poteſt, expedita ad Sedis Apoſtolicæ miſſiones obeundas, aliaque opera ad Dei obſequium & animarum auxilium eſſe debet.

(B) §. *De non admittendis obligationibus,& cet. ſic intelligitur, quod Miſſarum obligationes, vel hujuſmodi, quæ aſſignato reditui commenſuratæ videantur, aſſumi nequeunt. Non tamen perinde inconveniens exiſtimatur, aliquam facilem & exiguam obligationem (quæ tamen non ſit animarum cura) admittere; ſi cauſa ſufficiens ad id moveret, præſertim ſi res hujuſmodi eſſet, quæ diſtractionis & occupationis perexiguæ, aut nullius futurum eſſet. In Domibus autem Profeſſorum, quando nec illæ reditus ullos habent, nec ipſi ſtabilem habitationem, hujuſmodi obligationes non tolerantur. De aliis obligationibus Lectionum vel Lectorum non hîc agitur : verumtamen a & hæ ipſæ in Collegiis, & Univerſitatibus non ſine magnâ conſideratione, nec ultra limitem, quem Præpoſitus Generalis convenire ad commune bonum, & ipſius Societatis ad Dei & Domini Noſtri gloriam judicaverit, aſſumentur.*

a Sup. §. 2. & inf. c. 11. §. 2. & A.

(C) *b* Poſſeſſionem Collegiorum cum rebus temporalibus quæ ad ipſa ſpectant, capiet Societas; *c* & Rectores qui ad id munus convenientes habeant talentum, conſtituet : qui curam ſuſcipiant conſervandi, atque adminiſtrandi res ipſorum temporales; ac provideant neceſſitatibus tam materialis ædificii, quam Scholarium qui in ipſis Collegiis degunt; (D) eorumque, qui diſponuntur ut ad illa admittantur; atque (E) eorum etiam, qui extra Collegia gerunt illorum negotia. *d* Totius verò adminiſtrationis ratio Rectoribus conſtet : ut eam reddere, quando, & cui per Præpoſitum Generalem conſtituetur, poſſint. At (F) Generalis *e* cum nec in ſuum, nec in ullorum conſanguineorum ſuorum, nec in Profeſſæ Societatis uſum bona temporalia Collegiorum poſſit convertere; eò puriùs ſeſe in eorum ſuperintendentiâ ad majorem gloriam & ſervitium DEI gerere poterit. 5

b Inf. c. 10. § 1. & 2. & p. 9. c. 3. §. 3.
c Inf c. 10. §. 3. & 5. & p. 9. c. 3. §. 3. & 14.
d Inf c. 10. §. 3. & p. 9. c. 3. & 4 & 15. & C.
e Inf. c. 10. §. 1. & Ex. c. 1. §. 4. & p. 6. c. 2. §. 3 & p. 9. c. 3. §. 18. & c. 4. §. 7. & D. & p. 10 §. 4.

(C) §. *Societas in uſum Scholaſticorum ſuorum juxta litteras Apoſtolicas redituum adminiſtrationem exercebit per Præpoſitum Generalem, vel Provincialem, vel alium, cui Generalis id commiſerit, ad defendendas & conſervandas poſſeſſiones, & reditus Collegiorum, etiam in judicio, cùm id*

Digitized by Google

id conveniens, vel neceſſarium fuerit. Ac ejusdem Præpoſiti erit, vel eorum quibus ille facultatem dederit, admittere quidquid præterea Collegiis ad ſuſtentationem & incrementum eorum in rebus temporalibus donaretur.

a Exa. c, 1. B.

(D) §. a *Qui diſponuntur ut ad Collegia mittantur, illi ſunt, qui in Domibus Probationum verſantur; & qui ex Domibus Societatis Profeſſæ, vel Domibus Probationum ad ſtudia mittuntur.*

b P. 9. c. 3. §. 16. & c. 6. §. 12. & H.

(E) §. b *Qui negotia Collegiorum extra ea gerunt, in primis intelliguntur Procuratores, qui in ſummi Pontificis, vel aliorum Principum curiâ negotia Societatis gerunt. Verùm quid ad hos, & alios ſumptus neceſſarios contribui debeat, Præpoſitus Generalis ſervata proportione debitâ per ſe vel alium id ſtatuet.*

(F) § *Cum dicitur, non poſſe Societatem Profeſſam, vel ejus Præpoſitum Generalem juvari reditibus Collegiorum, intelligendum eſt juxta litteras Apoſtolicas, quòd non poſſint in proprios ipſorum uſus reditus converti.* c *Poſſunt nihilominus expendi in uſum illorum, qui Collegiis utiles fuerint: cujusmodi ſunt Adminiſtratores, Concionatores, Lectores, Confeſſarii, Viſitatores, & alii Profeſſi, vel ſimiles perſonæ, quæ ſpirituali vel temporali Collegiorum hujusmodi utilitati vacant.* d *Sine tali etiam causâ poſſet expendi aliquid, quod exiguum ſit, cum quovis homine de Societate, menſâ per diem aliquem eum excipiendo, vel modicum quid viatici, cum per Collegia in hanc vel illam partem tranſit, vel quid ſimile donando. Quod enim tam eſt exiguum ut nihilum ducitur, & ſcrupuli eximuntur, hinc quidem inhumaniter ſe habendi, inde verò contra Sedis Apoſtolicæ intentionem agendi.*

c Inf c 10. A. & p. 6. c. 2 §. 3. & 4. & C.

d P. 6 c. 2. C. & D.

6 . In iis Collegiis quæ duodecim Scholaſticos (præter Præceptores) ex propriis reditibus alere poſſunt, ob majorem populi ædificationem (G) nec petantur eleemoſynæ, nec illæ, aut dona ulla oblata admittantur. Si reditus minores fuerint, quàm huic numero alendo ſufficiant; admitti quidem, non autem peti aliquæ eleemoſynæ poſſent; niſi tantâ paupertate Collegium premeretur, ut etiam petere, ſaltem à quibusdam, eſſet neceſſarium. Tunc enim (majus divinum obſequium & univerſale bonum præ oculis ſemper habendo) peti eleemoſynæ, e imò & oſtiatim ad tempus, quandocumque neceſſitas id exigeret, emendicari poterunt.

e Exa. c. 4. §. 12. & 27. & p. 6. c. 2. §. 10.

(G) §.

(G) §. Quamvis hoc ita ſe habeat, ſi tamen benefactores eſſent, qui poſſeſſionem aliquam vel reditum dare vellent, admitti illa poſſent; ut tanto major numerus Scholaſticorum, ac Præceptorum ad majus divinum poſſent obſequium ſuſtentari.

De Scholaſticis qui in Collegiis conſtituentur.

CAPUT III.

Quod ad Scholaſticos attinet, ad quorum inſtitutionem *a* Collegia aſ- 1
ſumuntur, in primis *b* quales eſſe debeant, ut ad ea vel mittantur, vel admittantur, conſiderare in Domino oportebit.

c Primum omnium cum aliquo ex quinque illis impedimentis in primâ Parte dictis, (A) nullus in Collegio aliquo Societatis inter Scholaſticos collocari poterit. Et præter Coadjutores ad miniſteria vel auxilium Collegii *d* neceſſarios, reliqui hujusmodi eſſe debent, *e* ut ſecundum rationem ſperari poſſit, idoneos ad vineam Chriſti Domini Noſtri exemplo ac 2
doctrinâ excolendam, eſſe evaſuros. Hi autem, quò magis ingenioſi, bonisque moribus ornati, & ſani corpore ad ferendos ſtudiorum labores fuerint, eò magis idonei, & citius ad Collegia mitti, vel in eisdem admitti poſſunt.

a Supra proœm. & inf. c. 11. §. 1. & p. 3. c. 1 §. 27. & p. 10. § 4.
b Exa. c. 1. §. 10. & p. 5 c. 2. § 5. & p. 10. §. 4.
c Exa. c. 2. §. 6. & p. 1. c 3. § 2. & G.
d Inf. c. 10. §. 6. & p. 1. c. 2. § 2. & A. & p. 3. c 2 §. 7.
e Supra proœ. A.

IN CAP. III.

De Scholaſticis, qui in Collegiis conſtituentur.

(*A*) §. *Quando aliquis factus eſſet idoneus à Chriſti Vicario, ut in aliquâ Domo Societatis manere poſſit; etiam idoneus eſſe intelligetur, ut in Collegiis habitet.*

Ad hæc, *f* illi ſolùm in Scholaſticos approbatos admittuntur, qui in Domibus vel Collegiis ipſis probati fuerint: & *g* biennio in variis experimentis & 3
Probationibus exacto, *h* ac votis cum promiſſione de Societatis ingreſſu jam emiſſis, ad vitam in ipsâ perpetuò ducendam ad gloriam Dei admittuntur.

f Exa. c. 1. §. 10 & c. 7. §. 1. & p. 5 c. 2 § 5.
g Inf. c. 4. §. 5 & Exa. c. 1. §. 12. & c. 4 §. 41. & p 5. c. 1. § 3. & c. 4. §. 3.
h Inf c. 4. F. & Ex. c 1. §. 10. & c. 7. §. 1. & p. 5 c. 1. A. & c 4. § 4.

Digitized by Google

4 Præter hos, ſtudia quibusdam conceduntur, qui ante biennium & Probationes hujuſmodi ad Collegia ex Domibus deſtinantur (quod ſic in Domino expedire videatur) aut in eisdem admittuntur, non tamen approbati Scholaſtici cenſentur, donec biennio exacto, (B) & votis ac promiſſione illà emiſſis, in approbatorum numerum referantur.

(B) 5. *Si in Collegiis Societatis, Scholaſticorum non ſuppeteret juſtus numerus, qui per promiſſionem, vel propoſitum Deo in eâ ſerviendi ſe dedicaverint,* a *non repugnabit Inſtituto noſtro, ex licentiâ Præpoſiti Generalis, & ad tempus quod ei videbitur, alios pauperes Scholaſticos, qui tale propoſitum non habeant, admittere: dum tamen in eis impedimenta illa, quæ in prima Parte dicuntur, non inveniantur; & hujuſmodi indolem præ ſe ferant, ut ſperari poſſit, quod boni operarii vineæ Chriſti Domini Noſtri ſint futuri, propter ingenium, vel aliquam inſtitutionem in litteris, bonos mores, convenientem ætatem, & alia Dei dona, quæ in eis cernerentur ad divinum obſequium; quod ſolum in iis qui de Societate, & extra illam ſunt, expetitur. Hujuſmodi autem Scholaſtici in Confeſſionibus frequentandis, in ſtudiis, ac in forma vivendi Scholaſticis Societatis conformes eſſe debent: quamvis & ratio veſtitus diverſa, & habitatio in eodem Collegio ſeparata ſit, ita ut qui Inſtitutum Societatis ſequuntur, ſeorſum, & non commixti aliis externis maneant: cum eis tamen verſentur, quatenus ad majorem ædificationem, ac majus Dei ac Domini Noſtri obſequium Superior expedire judicaverit.*

a Inſ. c. 9. A.

Quamvis autem noſtrorum copia ſuppeteret; tamen non repugnabit noſtro Inſtituto, ſi aliquis, qui propoſitum Societatem ingrediendi non habeat, in Collegia admittatur, ſi pacta cum Fundatoribus inita id exigent: ſi quidem ad finem quem ſibi præfigit Societas, cum hujuſmodi conditionibus Collegium admittere utile cenſebitur; vel ob cauſas alias raras, & non levis momenti. Verum ſeorſum habitare hi, nec converſari ſine facultate Superioris, niſi cum certis quibusdam perſonis Societatis ad id deſignatis, deberent.

Paupertas autem Scholaſticorum, qui de Societate non ſunt, per Præpoſitum Generalem, vel eum cui ſuam ille poteſtatem communicaverit, expenditur. Et aliquando honeſtas ob cauſas, quamvis illi divitum aut nobilium hominum filii ſint, modo ſuis vivant ſumptibus, nihil eſſe videtur, cur admitti non poſſint.

Ætas

Digitized by Google

Aetas conveniens fore à decimo quarto ad vigeſimum tertium annum videtur, ſi in litteris progreſſum aliquem non feciſſent. Et in univerſum loquendo, quo pluribus donis ex iis, quæ in Societate expetuntur, præditi eſſent, eò magis erunt idonei, ut admittantur. Nihilominùs animadvertatur, ut cum hujusmodi reſtrictiores, quam laxiores ſimus; habeaturque diligenter delectus eorum, qui ſunt admittendi, examine aliquo particulari cum eisdem, antequam recipiantur, utendo.

Aliqui, licet rariores, poſſent inter noſtros, particulares ob cauſas, & Superioris judicio efficaces, admitti.

De Scholaſticis admiſſis conſervandis.

CAPVT IV.

AD conſervationem eorum, qui in Collegiis ſunt, in iis quæ ad corpus, & res externas attinent, quod in Tertiâ Parte dictum eſt, ſufficiet. *a* Id tamen peculiari cura animadvertendum erit, ut temporibus valetudini corporis incommodis Scholaſtici non ſtudeant; ut ſomno quantum temporis ſatis ſit tribuant; & in laboribus mentis modum ſervent. Sic enim fiet, *b* ut diutius in illis perſeverare tam in litteris addiſcendis, quam in eisdem exercendis ad Dei gloriam poſſint. 1

a P.3 c.2 §.1 & D. & E. & p.6. c.2. §. 16.

b P.10. §.10.

Quod attinet ad ſpiritualia, eadem erit ratio eorum qui in Collegiis, & qui in Domibus admittuntur, quamdiu in Probationibus verſantur. *c* Poſt Probationem, cum ſtudiis vacant, ut eſt cavendum, ne fervore ſtudiorum intepeſcat ſolidarum virtutum, ac religioſæ vitæ amor; ita (A) mortificationibus, orationibus, ac meditationibus prolixis eo tempore non adeò multum loci tribuetur. *d* Quandoquidem litteris dare operam, quæ ſincerâ cum intentione divini ſervitii addiſcuntur, & quodammodo totum hominem requirunt, non minùs, quam in illis verſari tempore ſtudiorum, imo magis Deo ac Domino Noſtro gratum erit. 2

c Inf. c.6 §.3. & 4.

d Inf. c.6. §.2.

Digitized by Google

IN CAP. IV.

De Scholaſticis admiſſis conſervandis.

(A)§. SI in aliquo particulari Rector convenire judicaret, plus eſſe in his rebus concedendum, propter peculiares aliquas rationes; ſemper diſcretioni locus erit.

3 Itaque præter Sacramenta Confeſſionis (B) ac Communionis (ad quæ *a* octavo quoque die accedendum erit) & præter Miſſam, quam quotidie audient, horam unam impendent recitando Beatiſſimæ Virginis officio, *b* ac examinandis bis quotidie ſuis conſcientiis, cum aliis orationibus pro cujusque devotione uſque ad prædictam horam explendam, ſi expleta non fuerit. Quæ omnia juxta ordinationem ac judicium Majorum ſuorum, *c* quibus obedientiam Chriſti loco præſtare debent, facient.

a F.x3.c.4 §.25.& p 3.c.1 § 11. & Q. & p.6 c 3.§.2.

b Inf § 4 & p 3. c.1 §.11.

c P.3. c.1. §.23.

(B) §. Frequentius, quam octavo quoque die, communicare, non niſi peculiares ob cauſas, & potius neceſſitatis, quam devotionis, habita ratione permittatur. Protrahere ultra octo dies non ſine ratione etiam ſpeciali licebit; propter quam poſſit etiam aliquando Miſſa intermitti; & in quibusdam augeri, & minui præſcriptum orationis tempus. Et hæc omnia Superioris prudentiæ relinquentur; quamvis unius horæ plus minus tempus ad Beatiſſimæ Virginis preces recitandas aſſumendum ſit. In Scholaſticis tamen, qui ad dicendum officium divinum non tenentur, facilius ſuis temporibus hæc ratio commutari poterit, ut loco precum Beatæ Virginis, meditationes, & alia ſpiritualia exercitia ſuccedant; (dum tamen hora in illis compleatur) idque præcipuè cum quibusdam, qui cum uno modo in ſpiritu non proficiant, alio cum gratia Dei magis juvabuntur, fiet; cum facultate tamen vel ordinatione Majorum, quorum ſemper erit videre, num in quibusdam propter particulares cauſas aliud magis conveniet, ut id fiat. Habenda autem erit ratio veræ devotionis ipſorum, vel Fundatoris, & circumſtantiarum, quæ ad perſonas, tempora, & loca pertinent. d *Iis verò, qui inexperti ſunt adhuc rerum ſpiritualium, & in illis juvari deſiderant, aliqua ad meditationem & orationem capita proponi poſſent, prout eis magis conveniret. Dum Miſſa dicitur, quamdiu Sacer-*

d P.3.c.1 §.20.& R.

Sacerdos ſubmiſſe loquitur, ut populus non audiat quæ is dicit, num Scholaſtici poſſint, necne, recitare partem precum ſuarum, ad quas horam habent deſignatam; Majorum, vel Superiorum arbitrio id relinquetur: qui hominum, locorum, ingeniorum, & temporum habita ratione, quod ad majorem Dei gloriam videbitur, providebunt.

Aliqui (cujuſmodi eſſe poſſent Coadjutores illi, qui legere non didicerunt) præter Miſſam, horam etiam unam (C) recitando Roſario vel Coronæ Beatæ Mariæ Virginis *a* cum duplici examine quotidiano, vel aliis orationibus pro cujuſque devotione, ut de Scholaſticis dictum eſt, impendent. 4 *a* Sup. § 3. & p. 3. c. 1. §. 11.

(C) §. b *Quod ad Coronam vel Roſarium attinet, doceantur quomodò cogitare vel meditari myſteria, quæ in eo continentur, poſſint; quò majori cum attentione & devotione ſe in eo exercere valeant. Et quando qui legere didicerunt, fructum uberiorem in eo, quam in precibus horariis recitandis invenirent; jam* c *diximus, quod in id, quod magis conferet, illæ poterunt commutari.* *b* P. 3. c. 1. § 20. *c* Sup. B.

d Ad devotionis augmentum, & ad excitandam, quâ Deo obſtricti ſunt, obligationis memoriam, & ad majorem ſtudentium in ſua vocatione confirmationem bis annis ſingulis, (D) in feſtis videlicet Reſurrectionis, ac Nativitatis, (E) ſimplicia Vota, quæ juxta formulam in Quintâ Parte, capite quarto dicendam emiſerunt, congruum erit renovare. Et qui ea non emiſiſſet, *e* exacto biennio Probationis, ut in Examine proponitur, emittet. 5 *d* P. 5. c. 4. H. *e* Sup. c. 3 §. 3. & Ex. c 1. §. 12. & c. 4. §. 41. & p. 5. c. 1. §. 3. & c. 4. §. 3.

(D) §. Si videretur Rectori cum Superioris facultate commodius fore aliis in feſtis ſolemnibus hanc renovationem aliquando particulari aliquâ ratione fieri, poſſet etiam fieri. Cum etiam de feſtis Reſurrectionis, & Nativitatis loquimur; ſimul intra ejus octavas, vel totidem dies ante feſta intelligatur.

(E) §. Quod autem promittit Scholaſticus in Societate, eſt, in ejus corpus ingredi, ut ſtatim obſervet Caſtitatem, Paupertatem, & Obedientiam actu, juxta Societatis conſuetudinem; ſive admiſſus ſit, ut poſt abſoluta ſtudia ſit Profeſſus, ſive Coadjutor formatus: & ſic conſequenter poteſt illum ſtatim Superior admittere in Scholaſticum, ac ſimul in Probationem ad hoc tantum, ut ad Profeſſorum gradum, vel Coadjutorum ſuo tempore admittatur. f *Hæc conſuetudo facit, ut quamvis Paupertatis votum ſit* *f* Ex. c. 4. §. 1. & 5 & p. 3. §. 1. §. 7. & F. & p. 6. c. 2. H.

Digitized by Google

ſit emiſſum, bona tamen temporalia haberi poſſint ad certum usque tempus, quod Superiori intra Probationis ſpatium videbitur.

6 Cum ad publicas Scholas eundum erit (nam alia loca ſine facultate Superiorum non petent) eant & redeant (F) invicem aſſociati cum eâ modeſtiâ interiori ac exteriori, quæ ad ſui & aliorum ædificationem conveniat: *a* & eorum colloquia cum Scholaſticis externis ſint ſolùm de rebus ad litteras, vel profectum ſpiritus pertinentibus; prout ad majorem Dei gloriam omnibus utilius fore judicabitur.

a P.7.c.4.§ 8.

(F) §. *Rectoris erit* b *deſignare cuique ſocium, qui hujusmodi eſſe debebit, ut uterque alterius operâ magis proficere poſſit.*

b P.3.c.1.§.3.

De doctrinâ, cui Scholaſtici Societatis ſtudere debent.

CAPUT V.

1 CUm *c* doctrinæ, quæ in hac Societate addiſcitur, hic ſcopus ſit, ſuis & proximorum animis Dei favore aſpirante prodeſſe; hæc erit in univerſum, & in particularibus perſonis menſura, ex quâ quibus facultatibus addiſcendis noſtri incumbere, & quousque in eis progredi debeant, ſtatuatur. *d* Et quia generatim loquendo, (A) Litteræ humaniores diverſarum linguarum, Logica itidem, naturalis ac moralis Philoſophia, Metaphyſica, & Theologia tam quæ Scholaſtica, quam (B) quæ *e* Poſitiva dicitur, & ſacra ſcriptura ad id juvant; (C) harum facultatum ſtudiis operam dabunt qui ad Collegia mittuntur: & quidem majori cum diligentiâ illis vacabunt, quæ ad finem prædictum, habita ratione temporis, loci, & perſonarum, &c. *f* ſupremus Moderator ſtudiorum magis in Domino convenire judicabit.

c Supra proœm. & inf.c.6 §.1.& c. 12.§.1.

d Inf.c.6.§.5.& c. 12.§.2.& 3 & C.

e Inf.c.12.§.1.& c.14.§.1.& C.

f Inf.c.17.§ 2.

IN CAP. V.

De profectu in litteris.

(A) §. SUb g *Litteris Humanioribus Rhetorica etiam præter Grammaticam intelligenda eſt.*

g Inf.c.12.A.

(B) §.

(B) §. Si in Collegiis tempus non ſuppeteret ad Concilia, Decreta, Doctores ſanctos, & res alias morales legendas; poſtquam ex eis egreſſi fuerint, unusquisque privato ſtudio cum approbatione ſuorum Superiorum id poſſet efficere; præſertim ſi in doctrinâ Scholaſticâ ſolida jecerit fundamenta.

(C) §. Juxta modum ætatis, ingenii, propenſionis animi & inſtitutionis in litteris uniuscujusque, vel communis boni quod ſperaretur, poſſet in his omnibus facultatibus; vel aliquâ, aut pluribus earum quis exerceri: qui enim in omnibus non poſſet, curare deberet, ut in aliqua earum excelleret.

2 Ad particulares perſonas deſcendendo, (D) quid hi, *a* vel illi addiſcere debeant, Superiorum prudentiæ relinquetur: *b* qui tamen indole ingenii prædītus eſſet, quo in dictis facultatibus ſolidius fundamentum jaceret, eo rem utiliorem faceret. *a* Inf. c. 13. §. 4. & Exa. c. 7. §. 3. *b* Inf. c. 13. §. 4.

(D) §. Aliqui ad Collegia mitti poſſent, non quod ſperetur doctos eos eſſe evaſuros, juxta eum modum de quo dictum eſt; ſed potius, ut alios ſublevent; cujusmodi eſſet aliquis c *Sacerdos ad audiendas Confeſſiones, &c. Et hi, ac alii, in quibus* d *propter ætatem provectiorem, vel alias cauſas ſperari non poteſt, quod in omnibus his facultatibus magnum facturi ſint progreſſum; conveniet ut juxta Superioris præſcriptum in iis ſtudiis quibus vacare poterunt, occupentur; & in linguarum peritiâ, & in iis* e *quæ ad doctrinam Confeſſionibus utilem pertinent; & demum in iis, quæ ad commune animarum bonum commodiora ſint futura, proficere curent.* *c* Inf. c. 6. C. *d* Inf. c. 13. E. *e* Inf. c. 8. §. 4. & D.

3 De *f* tempore alicui ex his ſcientiis impendendo, & quando ad ulteriores ſit progrediendum, Rector adhibitâ examinatione convenienti conſiderabit, & ſtatuet. *f* Inf. c. 13. §. 4. & c. 15. §. 1. & Exa. c. 7. §. 3.

4 *g* Sequantur in quavis facultate ſecuriorem & magis approbatam doctrinam, (E) & eos *h* auctores, qui eam docent: cujus rei penes Rectorem (qui, *i* quod ſtatueretur in univerſa Societate ad majorem Dei gloriam, ſecuturus eſt) cura ſit. *g* Inf. c. 14 §. 1. & p. 3. c. 1. O. & p. 8. c 1. K. *h* Inf. c. 14. *i* Inf c. 14. §. 3.

(E) §. In libris ethnicis litterarum humaniorum nihil quod honeſtati repugnet prælegatur. Reliquis ut ſpoliis Ægypti Societas uti poterit. Chriſtianorum opera, quamvis bona eſſent, ſi tamen malus fuerit auctor, legenda non ſunt; ne ad auctorem aliqui afficiantur. Et convenit, ad particularia deſcendendo, qui libri ſint prælegendi tam in huma-

Digitized by Google

humanioribus, quam in aliis diſciplinis, qui vero prælegi non poſſint, conſtituere.

Quo modo juventur Scholaſtici ad has facultates bene addiſcendas.

CAPUT VI.

1 VT autem Scholaſtici plurimum in his facultatibus proficiant; in primis animæ puritatem cuſtodire, ac rectam ſtudiorum intentionem habere conentur; nihil aliud in litteris, quam divinam gloriam & *a* animarum fructum quærentes: & in ſuis orationibus gratiam, ut in doctrina proficiant ad hunc finem, crebro petant.

a Supra procem. & c.5.§.1.& Inf.c. 12.§.1.& c.16.§.4.

2 Præterea *b* ſeriò & conſtanter animum ſtudiis applicare deliberent; ſibique perſuadeant, nihil gratius ſe Deo facturos in Collegiis, quam ſi cum eâ intentione, de quâ dictum eſt, ſtudiis ſe diligenter impendant. Et licet numquam ad exercenda ea quæ didicerint, perveniant; illum tamen ſtudendi laborem ex obedientiâ & charitate (ut par eſt) ſuſceptum, opus eſſe magni meriti in conſpectu divinæ ac ſummæ Majeſtatis, apud ſe ſtatuant.

b Sup.c.4.§.2.

3 Impedimenta etiam removeantur, quæ à ſtudiis animum avocant, (A) tam *c* devotionum ac mortificationum, quæ vel nimiæ, vel ſine ordine debito ſuſcipiuntur, quam curarum (B) & exteriorum occupationum, quæ Domi in officiis domeſticis, & foris in colloquiis, (C) Confeſſionibus, atque aliis erga proximos functionibus aſſumuntur: quatenus ab eis declinari in Domino poterit. Aſt enim conſultum, quò aliis poſtea utiliores cum doctrinâ quam didicerint, ſe præbeant, hujuſmodi exercitia (licet pia) donec *d* ſtudia ſint abſoluta, differri: quandoquidem non deerunt alii, qui ea interim exerceant. Et hæc quidem omnia majori cum deſiderio obſequii & gloriæ divinæ fiant.

c Sup c.4. §.2. & A.

d Inf.c.8.§.1.& c. 10. §.10.

IN CAP. VI.

Quomodò juventur Scholaſtici ad has diſciplinas bene addiſcendas.

(*A*) §. H*Oc in genere dictum ſit. Ceterum ſi alicui neceſſarium eſſe, ut devotioni & mortificationi incumberet, videretur; relinquetur Superioris prudentiæ, ut ſtatuat quantum in iis progredi oporteat.*

(*B*) §. a *Adjuvare eos, quibus hujuſmodi officia operoſa commiſſa ſunt, aliquâ horâ, nihil prohibet.* b *Verum onus ipſorum officiorum ſumere, potius Coadjutorum eſt qui ad Scholaſticos ſublevandos in Collegiis conſtituentur.*

[a] Inf.c.10 H.
[b] Inf. C.& Ex.c. 6.§3. & p. 1. c.2 § 2. & A.

(*C*) §. *Ea de cauſa, in iis qui ad ſacros Ordines promoti non ſunt, congruum erit ſi promotio differatur, ne impedimentum ipſis præſtet, donec ad finem ſtudiorum accedant: neceſſitatis tamen ſæpe occurrentis ratione diſpenſari aliquando opus eſt.*

Hujuſmodi erga proximos functiones aliqui qui ſtudia ſua jam abſolverint, c *vel ad idipſum mittuntur ad Collegia, explere poterunt: ſicut etiam ad domeſtica officia Collegii obeunda, quæ majorem occupationem ſecum afferunt, eſſe aliquos oportet, qui primariâ intentione ſtudiis non vacent:* d *cujuſmodi ſunt Coadjutores Temporales,* e *vel aliqui qui Probationis, & non ſtudii gratiâ in Collegiis agunt.*

[c] Sup.c.5.D.
[d] Sup. B.
[e] Exa.c.4 §.13.

In diſciplinis ordo ſervandus eſt, ut prius in Latinâ linguâ ſolidum jaciant fundamentum, quam Artium liberalium: & in iis, antequam Theologiæ Scholaſticæ, & quidem in hac antequam Poſitivæ ſtudiis ſe dedant. Sacræ Scripturæ vel eodem tempore, vel poſteà addiſci poterunt. 4

(D) *f* Linguæ vero illæ in quibus ſcriptæ vel verſæ fuerunt, priùs aut poſterius, ut Superiori pro varietate cauſarum occurrentium, ac diverſitate perſonarum videbitur, diſci poterunt. Itaque hoc ejus prudentiæ relinquetur. Sed ſi linguarum ſtudio noſtri vacant, inter cetera ad quæ diſcentium intentio feratur, illud ſit, ut verſionem ab Eccleſiâ approbatam defendant. 5

[f] Sup. c.5. §.1. & Inf.c.12.§.2.& B. & c. 13.§.4.

(*D*) §. *Convenit in Theologiæ facultate eſſe ad gradum aliquem pro-*

motos, vel in eâ mediocriter eruditos, & qui Doctorum Sanctorum, & Eccleſiæ Deciſiones intelligant; ut illis linguarum ſtudium utile ſit, & nihil noceat. Verum ſi aliqui tam humiles & in fide firmi cernerentur, ut à ſtudio linguarum nihil incommodi eis timeretur; diſpenſare Superior poterit, ut ei ſtudio, quando ad commune vel particulare bonum conveniet, ſe dedant.

6 (E) Scholaſtici omnes lectiones publicorum Profeſſorum juxta Rectoris Collegii arbitrium audiant: (F) qui quidem Profeſſores *a* ſive de Societate illi ſint, ſive externi, *b* optandum eſt, ut docti, diligentes, & aſſidui, & profectus ſtudentium tam in lectionibus, quam in aliis litterariis exercitationibus ſtudioſi ſint.

a Inf. c. 13. B.
b Inf. c. 12. §. 1. 2. & 3. & c. 13. §. 3.

(E) §. Si in aliquo aliud conveniret, Superior ſuâ prudentiâ id conſiderabit, & diſpenſare poterit. Et quod de publicis lectionibus dicitur, privatas, cum neceſſariæ vel utiles Domi vel extra Collegia fuerint, non excludit.

(F) §. Nullus de Societate ſine approbatione & facultate Præpoſiti Provincialis (præterquam in claſſibus inferioribus, vel ad tempus neceſſitatis gratiâ) publice legat. Qui c tamen talentum ad id ſortiti, ac præſertim, qui jam ſtudiis perfuncti ſunt, in prælegendo (ſi res majoris momenti aliud non exigerent) poſſent exerceri.

c Inf. §. 18. & c. 9. §. 2.

7 Bibliotheca communis, ſi fieri poteſt, in Collegiis habeatur: cujus clavis illis qui juxta Rectoris judicium habere debebunt, tradatur. Prætereà (G) quiſque libros qui neceſſarii ei fuerint, habebit.

(G) §. Quamvis hoc ita ſe habeat, ſcribere tamen in eis non debent. Conſtet verò eorum ratio ei, qui Bibliothecæ Præfectus eſt.

Scholaſtici in audiendis lectionibus ſint aſſidui, & in eis prævidendis diligentes, & (H) poſtquam eas audierint repetendis; iis quæ non intellexerint interrogandis, (I) aliis *d* vero quæ oportuerit adnotandis; quo in poſterum memoriæ defectui conſulatur.

d Inf. §. 16. & M. & O.

(H) §. Quod e ad repetitiones attinet, curet Rector, ut certis quibusdam horis in Scholis vel Domi fiant, uno quidem repetente, & aliis audientibus; & quæ difficilia occurrerint mutuò proponentibus: & ſi quid erit, de quo conſtituere inter ſe non poſſint, Magiſtrum adeant. f Curabit etiam, ut diſputationes & reliquæ exercitationes ſcholaſticæ, quæ juxta modum

e Inf. c. 13. §. 3. & D.
f Inf. c. 13. §. 3. & A.

modum diſciplinarum, quæ tractantur, convenire judicabuntur, non omittantur.

(I) §. Videant Superiores, num conveniat Scholaſticos claſſium inferiorum libros papyraceos habere ut ſcribant in eis lectiones, & inter lineas & ad marginem, quod oportebit, adnotent. Provectiores in humanioribus litteris & aliis facultatibus chartam ſecum ferant ad ea, quæ audierint, vel eis occurrerint notatu digna, annotanda; ac poſteà majori cum ordine digeſta transferent in libros papyraceos, quæ in poſterum conſervata velint.

Rector autem Collegii id curæ habeat, ut videat, num Magiſtri, & 9
diſcipuli ſuum in Domino officium faciant, necne.

Cum perutilis ſit (præſertim Artium, ac Theologiæ Scholaſticæ ſtudioſis) 10
diſputandi uſus; interſint Scholaſtici ordinariis Scholarum, ad quas accedunt (licet non ſint ſub cura Societatis) diſputationibus: & ſingulare ſui ſpecimen in doctrinâ præbere, modeſtè tamen, curent. Convenit etiam ſingulis Dominicis, vel aliquo alio die hebdomadæ in Collegio noſtro aliquem ex quavis claſſe Artium & Theologiæ ſtudioſorum à Rectore deſignatum à prandio (ſi aliqua ex cauſâ peculiari impedimentum non accideret) aliquas poſitiones tuendas ſuſcipere: quæ pridie ejus diei ſub veſperum valvis Scholarum (quo ad diſputandum vel audiendum, qui vellent, convenirent) eſſent affigendæ; quibus breviter ab eo qui reſponſurus eſt, confirmatis, argumentari ex externis vel domeſticis liceat cuicumque libuerit *a*: aliquis tamen præſit oportet, qui argumentantes dirigat; & ex eâ concertatione eliciat, declaretque ad audientium utilitatem doctrinam, quæ tenenda ſit: qui ſignum etiam det finiendi iis, qui diſputant, ac tempus ſic diſtribuat, ut omnibus quoad ejus fieri poterit, diſputandi locus detur.

a Inf. c. 13. §. 3.

Præter hæc duo diſputationum prædictarum genera, quotidie aliquod 11
tempus deſignandum, quo in Collegiis *b* præſidente aliquo, ut diximus, diſputetur; ut eâ ratione & ingenia magis exerceantur, & difficilia quæ in his facultatibus occurrent, magis ad DEI gloriam elucidentur.

b Inf. c. 13. §. 3.

Qui Litteris Humanioribus vacant, ſua etiam ſtata tempora ad 12
conferendum & diſputandum de iis quæ pertinent ad ſtudia illa, *c* coram aliquo, qui eoſdem dirigere poſſit, habebunt: & Dominicis, vel aliis conſtitutis diebus, alternatim vel ſuæ facultatis poſitiones à prandio tuebun-

c Inf. c. 13. §. 3.

tuebuntur, vel ſe in componendâ ſolutâ oratione, aut carmine exercebunt; ſive id ex tempore, propoſito ibidem themate, ad explorandam promptitudinem fiat; ſive Domi compoſita, de re prius propoſita illic publice legantur.

13 (K) Omnes *a* quidem, ſed præcipuè Humaniorum Litterarum ſtudioſi Latine loquantur communiter: & memoriæ quod à ſuis Magiſtris præſcriptum fuerit, commendent: (L) ac *b* ſtylum in compoſitionibus diligenter exerceant: nec deſit qui eiſdem corrigendis operam ſuam impendat. Licebit etiam nonnullis juxta Rectoris arbitrium *c* præter eos auctores qui prælegunturs, quoſdam etiam alios privato ſtudio legere: *d* & ſingulis hebdomadis die aliquo deſignato unus ex provectioribus à prandio orationem Latinam aut Græcam de re aliquâ ad ædificationem domeſticorum & externorum pertinente, quâ ad perfectiora in Domino animentur, habeat.

a Inf. c. 15. §. 3.
b Inf. c. 11. § 3. & c. 16 § 3.
c Inf. §. 16.
d Inf. c. 16. §. 3.

(K) §. De repetitionum, & diſputationum, & Latinè loquendi exercitationibus, ſi quid propter circumſtantias locorum, temporum, & perſonarum mutari debeat, hoc judicandum prudentiæ Rectoris (facultate à ſuo Superiore ſaltem in genere accepta) relinquetur.

(L) §. Vt Scholaſtici magis in ſtudiis promoveantur, bonum eſſet aliquos eruditione pares deſignare, qui ſanctâ æmulatione ſe invicem provocent. Juverit etiam interdum mittere ad Præpoſitum Provincialem, vel Generalem aliquod ſuorum ſtudiorum ſpecimen, nunc hujus, nunc illius, ut compoſitionum, ſi litterarum Humaniorum; vel concluſionum, ſi Philoſophiæ vel Theologiæ ſtudioſi fuerint. Conferet etiam in memoriam eis reducere, quod, cum ad Domos venerint, ſtudiis abſolutis, in omnibus facultatibus, quibus operam dederint, ſunt examinandi.

14 Prætereà artium & Theologiæ ſtudioſi potiſſimum, ſed & reliqui (M) ſuum habeant privatum ſtudium & quietum: quo melius & exactius ea, quæ tractata ſunt, intelligant.

(M) §. e In hoc privato ſtudio poſſent (ſi Rectori videretur) commentarium aliquem videre. Quamdiu autem audiunt, fere unus, & is quidem ſelectus eſſe deberet. f Poſſent etiam ſcribere quod profuturum magis cenſeretur.

e Inf. §. 16.
f Sup. §. 8. & Inf. §. 16. & O.

Vt

Vt reprimi oportet quorumdam curſum plus æquo concitatum in 15
ſtudiis; ita movendi, incitandi, & animandi ad ſtudia ſunt alii, quibus id neceſſarium eſt; quod ut melius præſtare poſſit Rector, intelligat oportet per ſe, & per aliquem alium, cui *a* Syndici, vel Viſitatoris Scholaſticorum curam ipſe dederit, quomodo Scholaſtici ſuum officium faciant.

a Inf.c.17.§.7.

(N) Quod *b* ſi animadverteret aliquem in ſtudiis tempus inutiliter terere, quod nolit aut certe non poſſit progreſſum in litteris facere; expedit illum ab eis removere: & ejus loco alium, qui ad ſcopum divini ſervitii in Collegiis præfixum magis proficiat, conſtituere.

b Exa.c.7.§ 2.

(N) §. Si aliquis non aptus ad ſtudia, ſed ad alia miniſteria idoneus videretur, poſſet intra Collegia vel Domos Societatis in iis occupari, quæ convenire viderentur: ſi ad utrumque c *inutilis eſſet, & in Scholaſticum fuiſſet admiſſus, dimitti à Societate poſſet: nihilominus* d *æquum erit, ut Rector re bene conſideratâ, ad Provincialem vel Generalem id referat; & quod ſibi præſcriptum fuerit, exequatur.*

c P.2 c.2 §.3. *d* P.2.c.1.C.

e Abſoluto ſtudio alicujus facultatis, eamdem privatim repetere 16
conveniet, auctorem unum aliquem, vel plures, *f* quam prius, juxta Rectoris arbitrium legendo. Poterit autem ex iis quæ ad eam facultatem pertinent, ſi eidem Rectori viſum fuerit, (O) in ſcripta brevius, diſtinctius, & accuratius redigere ea, *g* quæ prius in lectionum decurſu ſcripſerat, cum minori doctrinâ præditus erat, quam peracto ſtudiorum curriculo.

e Inf.c.15.§ 2.& 3. *f* Sup §.13.& M. *g* Sup.§.8.& I.

(O) Hujusmodi ſcripta fieri non debent niſi ab iis, qui majori doctrinâ & clariori ingenio & judicio pollent: & reliqui horum labore frui poterunt. Conveniret etiam à Magiſtro ea approbari. Alii annotationibus Præceptoris juvari poſſent, h *& ſuis etiam notatu dignioribus. Conferet autem ad uſum, ut ſuas notas in margine, & indicem præterea habeant rerum de quibus in hujusmodi ſcriptis agitur; ut facilius inveniri poſſit quod quæritur. Et quamvis hujusmodi libelli rerum excerptarum, vel propriorum conceptuum, vel alia ſcripta qualibet fiant;* i *intelligi tamen oportet, à nemine librum ullum ſine examinatione & approbatione ſpeciali Præpoſiti Generalis, ut dictum eſt, publicari debere.*

h Sup.8.§.& M. *i* P.3.c.1.§.18.& p.7.c.4.§.11.

17 Suis *a* conſtitutis temporibus ſe ad publicos actus examinationum ac reſponſionum præparent; & ad gradus conſuetos, qui per diligentem examinationem digni invenientur, promoveri poterunt. *b* Loca tamen certa, ut ab omni ambitionis ſpecie, atque ab aliis affectibus parum temperatis recedant, quamvis ea in Vniverſitate ubi gradum accipiunt dari ſoleant; non accipiant: ſed ſimul omnes extra numerum ſe conſtituant: nec ſumptus, qui pauperes non deceant, in gradibus hujuſmodi faciant; ad quos ſine humilitatis detrimento, non ob aliud, quam ut poſſint proximis ad Dei gloriam eſſe utiliores, promoveri debent.

a Inf. c. 15. §. 2. & 3.
b Inf. c. 15. §. 4. & p. 10. §. 6.

18 *c* Num autem his qui jam ſtudiorum ſuorum curſum peregerunt, prælegere privatim vel publicè ad ſuam vel aliorum utilitatem conveniat; penes Superiorem id erit judicium, qui quod magis in Domino expedire videbitur, ſtatuet.

c Sup. F. & Inf. c. 9 § 2.

De Scholis Collegiorum Societatis.

CAPVT VII.

1 HAbita *d* ratione non ſolum profectus in litteris Scholaſticorum noſtrorum, ſed etiam profectus in litteris & moribus externorum, quos in noſtris Collegiis inſtituendos ſuſcepimus; (A) Scholæ publicæ, ubi commodè id fieri poterit, aperiantur, ſaltem in diſciplinis humanioribus. (B) In gravioribus autem diſciplinis pro locorum in quibus Collegia fuerint ratione, ſemper quid Deo gratius ſit ante oculos habendo, aperiri poterunt.

d Supra proœm. & c. 3. §. 1. & c. 11. §. 1. & p. 3. c. 1. §. 27 & p. 10. §. 4.

IN CAP. VII.

De Scholis Collegiorum Societatis.

(A) §. *PRæpoſiti Generalis erit, ubi hujuſmodi Scholæ habendæ ſint, ſtatuere.*

(B) §. *Et etiam juxta quod commodè id poterit Societas: Noſtra tamen mens hæc eſſet, ut in Collegiis communiter Litteræ Humaniores ac linguarum, & doctrina Chriſtiana, & ſi opus eſſet, lectio aliqua de caſibus conſcientiæ*

Digitized by Google

tia prælegeretur: ſi vero ſit, qui commodè concionetur, aut Confeſſiones audiat, id etiam ut fiat: & de ſcientiis ſuperioribus non agatur; ſed ad eas addiſcendas ab iis Collegiis, ii qui in Humanioribus Litteris profecerint, ad Univerſitates Societatis mittantur.

a Teneatur in hujuſmodi Scholis is modus, quo externi Scholaſtici 2
in iis quæ ad doctrinam Chriſtianam pertinent, bene inſtituantur: *b* curetur-que quoad ejus fieri poterit, ut ſingulis menſibus ad Sacramentum Confeſſionis accedant, & verbum Dei frequenter audiant; & demum *c* cum litteris mores etiam Chriſtianis dignos hauriant. Et quia in particularibus multum varietatis eſſe oportebit, pro varietate locorum, & perſonarum, ſingula perſequi non eſt hujus loci. Id tamen dictum ſit, (C) in quovis Collegio *d* Regulas, quæ ad omnia neceſſaria deſcendant, conſtitui debere. Hoc tamen commendatum hoc loco volumus, (D) ne *e* externis Scholaſticis correctio, quoad illis opus erit, deſit; quæ tamen per aliquem de ipſa Societate exercenda non erit.

a Inſ.c.16 §.2.
b Inſ.c.16. §.1. & A.
c Inſ.c.8.A.
d Inſ.c.13.A.& c.17.§.3.& D. & E. & proœm.declar.
e Inſ.c.16.§.5.

(C) §. Ex Regulis Collegii Romani, aliis quod cuique conveniet accommodari poterit.

(D) §. Ad hoc ubi Corrector haberi poterit, habeatur: ubi non poterit, excogitetur modus, quo caſtigentur, vel per aliquem ex ipſis Scholaſticis, vel aliâ convenienti ratione.

Cum *f* tam proprium ſit noſtræ profeſſionis, nullum temporale 3
præmium accipere pro ſpiritualibus miniſteriis, in quibus juxta noſtrum Inſtitutum in proximorum auxilium occupamur; non convenit ullam Collegii dotationem admittere, per quam ad dandum Concionatorem, aut Confeſſarium, (E) aut Lectorem aliquem Theologiæ, Societas obligetur. Quamvis enim æquitatis & gratitudinis ratio nos ad ſerviendum cum majori diligentiâ in dictis miniſteriis, quæ noſtri Inſtituti ſunt propria, moveat, in Collegiis quæ majori cum liberalitate & devotione fundata ſunt; non tamen ſunt recipiendæ obligationes vel conditiones, quæ ſinceritatem impediant noſtri in procedendo modi, qui eſt, dare gratis, quæ gratis accepimus: quamvis pro eorum ſuſtentatione, qui communi bono Collegiorum ſerviunt, vel propter illud ſtudent, dotatio quam Fundatorum charitas aſſignare ad gloriam divinam ſolet, admittatur.

f Inſ.c.15.§.4.& c.17.§.5.& F.& Ex.c.1.§3.& c.4.§.27.& p.6.c.2.§.7.&G & p.7.c.4.§.4.& B.& p.10.§.5.

(E) §. Ubi Præpoſitus Generalis vel Societas curam ſuſciperet alicujus Univerſitatis, non repugnaret hujus Conſtitutionis intentioni, ut ſeſe ex conſe-

quenti

quenti obligaret ad lectiones illius ordinarias, quamvis inter illas aliquæ Theologicæ eſſent.

De Scholaſticis inſtituendis in iis, quæ ad proximos ſuos juvandos pertinent.

CAPUT VIII.

1 SCopum illum intuendo ad quem ſtudia Societatis diriguntur, *a* ſub ipſorum finem congruum erit, ut ad arma ſpiritualia in proximorum auxilium tractanda aſſueſcere incipiant. *b* Quamvis enim id propriè magis & diutius in Domibus fiat, poterit tamen in Collegiis inchoari.

a Sup.c 6. §.3. & c.7. & Inf c.10. §. 10. *b* P.3.c.1.§.10.& p.7.c.4.§.10.

2 Primum illi, qui juxta Superioris judicium ad ſacros ordines erunt promovendi, in ratione Miſſæ dicendæ, ut præter intelligentiam & devotionem internam, decentem etiam habeant exteriorem modum ad audientium ædificationem, inſtituantur; *c* & cerimoniis eiſdem omnis Societas, quantum fieri poteſt, utatur: in quibus uſum Romanum ut magis univerſalem, & quem peculiari quadam ratione Sedes Apoſtolica amplexa eſt, quantum patietur regionum varietas, ſequetur.

c Exa.c.5. §.7. & p.8.c.1. §.8.

3 In *d* concionibus etiam, & (A) ſacris lectionibus eo modo proponendis, *e* qui ædificationi populi conveniat (qui à Scholaſtico diverſus eſt) ſe etiam exerceant; ſtudeantque ad id munus obeundum linguam populo vernaculam bene addiſcere. (B) Res etiam alias vidiſſe oportet, & præ manibus habere, quæ ad hoc officium utiliores futuræ ſunt; ac demum ut melius & cum majori fructu animarum id munus obeant, (C) omnibus mediis utantur quibus commodè juvari poſſint.

d Inf.c.10.§.10.& Exa.c.4.§.25.& p.3.c.1.§.21.& p.10.§.3. *e* P.7.c 4.§ 6.

IN CAP. VIII.

De Scholaſticis inſtituendis in iis, quæ ad proximos ſuos juvandos pertinent.

(A) §. I*Nter legendum, præter interpretationem, advertendum eſt ut aliqua, quæ f ad mores & vitam Chriſtianam juvent, attingantur.* g *Et hoc fiet etiam in claſſibus Collegii: multò verò impenſius, cum populo prælegitur.*

f Sup.c.7.§.2. *g* Inf.c.16.§.4.

(B) §.

(B) §. Conferret vidiſſe evangelia toto anno occurrentia, peculiari ſtudio adhibito, quod ad concionandi rationem deſtinetur; & aliquid ex ſacrâ Scripturâ, ut populo prælegatur: prævidiſſe etiam quod ad vitia pertinet, & in eorum deteſtationem inducit, & remedia eiſdem applicanda; ſicut è contrario, quæ ad præcepta, ad virtutes, ad bona opera pertinent; tum ea, quæ movere poſſint ad illa amanda, & media etiam ad eadem conſequenda: & hæc in compendium, ſi fieri poteſt, redacta utiliora eſſe ſolent, ne tam multis libris opus ſit.

(C) §. Hujuſmodi media ſunt, vidiſſe præceptiones, quas de modo concionandi illi tradunt, qui benè hoc munus obierunt; & bonos audire concionatores, & ſe in concionibus Domi aut in monaſteriis exercere, bonum habere correctorem, qui de erroribus admoneat tum in rebus quæ dicuntur, tum in voce, tonis, geſtibus, & motibus. Reflectat & ipſe conſiderationem ad ea quæ dixit; quò magis undecumque juvetur.

In *a* miniſterio etiam Sacramentorum (D) Confeſſionis,& Communionis ſe exerceant; & non ſolùm quod ad ipſorum, ſed etiam quod ad pœnitentium, & communicantium officium pertinet, ut benè ac utiliter ad Dei gloriam ea percipiant, & frequentent, perſpectum habere ac exequi curent. 4

a Sup. c. 5. D. & inf. c. 10 §. 10. & p. 7. c. 4. §. 5. & C.

(D) §. In Confeſſionibus præter ſtudium Scholaſticum, & Caſuum conſcientiæ, præſertim Reſtitutionis, conveniet compendium aliquod Caſuum, & Cenſurarum, quæ reſervantur, habere (ut videat quò pertingat ipſius juriſdictio) & ſimul formulas quæ minùs uſitatæ ſunt quarumdam abſolutionum quæ occurrunt; ac brevem interrogandi methodum de peccatis, & eorum remediis; & inſtructionem ad benè ac prudenter in Domino ſine damno ſuo, & cum proximorum utilitate hoc officium exercendum: & aliqua Confeſſione auditâ, præſertim in principiis, Confeſſarius apud ſe conſideret, num in re aliquâ defecerit, ut in poſterum caveat.

(E) Ad *b* exercitia ſpiritualia aliis tradenda, poſtquàm quiſque in ſe ea fuerit expertus, aſſueſcant; & dent operam omnes, ut & eorum reddere rationem, & in hoc armorum ſpiritualium genere tractando (quod Dei gratiâ ad ipſius obſequium tantoperè conferre cernitur) dexteritatem habere poſſint. 5

b Inf. c. 10. §. 10. & p. 7. c. 4. §. 8. & F.

(E) §. Poſſent ad exercitia aliis tradenda aſſueſcere, nonnullis ea tradendo, in quibus minor jactura eſſe poſſit, ſi quid erretur; & conferre cum

aliquo magis exercitato ſuum procedendi modum, benè annotando quòd magis vel minùs convenire deprehenderint. Cùm verò exercitiorum ratio redditur, non ſolum id agatur, ut aliis ſatisfiat, ſed etiam ut in illis deſiderium excitetur, ut eiſdem juvari velint. In univerſum autem loquendo, quæ ad primam hebdomadam pertinent tantùm tradantur. Quando verò omnia tradentur, raris hominibus, vel qui de vitæ ſuæ ſtatu deliberare velint, tradi oportebit.

6 (F) Studium *a* etiam congruum in modo tradendæ doctrinæ Chriſtianæ, qui ſit captui puerorum ac rudium accommodus, adhibeatur.

a Sup. c. 7. §. 3. & inf. c. 10. §. 10.

(F) §. Iuverit etiam in compendium redactam habere explicationem rerum ad fidem & vitam Chriſtianam neceſſariarum.

7 Ut in ſuperiùs dictis proximi ad benè vivendum juvantur, ita curandum eſt, ut ea (G) quæ ad benè moriendum illis conferunt, percipiantur; quique modus in eo tempore, in quo tantum eſt momenti ad finem ultimum æternæ felicitatis conſequendum, vel ab eâ excidendum, teneri debeat, intelligatur.

(G) § Aliud etiam compendium de modo juvandi ad bene moriendum utile erit; ut memoria renovetur quando ſanctum hoc officium exercendum erit.

8 *b* In univerſum loquendo, edoceri eos convenit, quem modum tenere oporteat hujus Societatis operarios, qui in tam variis mundi regionibus, cumque tam diverſis hominum generibus verſari debent, antevertendo incommoda quæ poſſunt accidere: & emolumenta, quæ ad majus Dei ſervitium conferunt, captando; omnibus rationibus adhibitis, quæ poſſunt adhiberi. Et quamvis hoc ſola unctio ſancti Spiritus, & ea prudentia, quam communicare ſolet Dominus illis, qui in divina ſua Majeſtate confidunt, docere poſſit; via ſaltem aliquo modo quibuſdam documentis quæ juvent, & ad effectum divinæ gratiæ diſponant, aperiri poteſt.

b Par. 10. §. 3.

De Scholaſticis à ſtudio litterarum educendis.

CAPUT IX.

(A) EX Collegiis nonnulli propter cauſas in ſecundâ Parte dictas, & modo inibi explicato educuntur, ut alii qui ad divinum ſervitium

tium magis proficiant, eiſdem ſuccedant. Eadem ſiquidem in hac parte Domorum, & Collegiorum eſt ratio.

IN CAP. IX.

De Scholaſticis à ſtudio litterarum educendis.

(A) §. a *Alii educuntur poſt ſeptem annos, ii videlicet qui ad Collegia admiſſi ſunt ad id tempus, abſque eo quòd conſtituerint ingredi Societatem, quemadmodùm dictum eſt. Sed tamen diſpenſari in tempore ſeptem annorum, idque prorogari poſſet; cùm hujuſmodi Scholaſtici exemplo vitæ ſuæ, magnæ ædificationis eſſent; ita ut vel magnum Dei obſequium ab eis expectaretur, vel utiles eſſe Collegio viderentur.* a Sup. c. 3. B.

Aliqui etiam aliquando educentur, quòd ipſis ad majorem in ſpiritu vel in litteris profectum aliò transferri, vel quòd ad univerſale bonum Societatis conveniat: *b* ut accideret, ſi, qui Artium curriculum in aliquo Collegio emenſus eſſet, ut eaſdem alibi prælegeret, ante Theologiæ ſtudium educeretur. Et idem dictum ſit, ſi quâ in re aliâ ad majus Dei obſequium & gloriam eſſent occupandi. 2 b Sup. c. 6, §. 18. & F.

Communis autem modus educendi Scholaſticos ex Collegio aliquo, ubi omnes prædictæ ſcientiæ traduntur, tunc erit, *c* cùm quisque ſtudia ſua jam abſolverit, peracto Artium curriculo, & quatuor annis Theologiæ ſtudio impenſis. Et ſub hujus temporis finem *d* ſuarum eſſe partium Rector intelligat, Præpoſitum Generalem, vel Provincialem admonere, & quantum hi profecerint, referre: ac poſtmodùm quod ei præſcriptum fuerit ad Dei gloriam exequetur. 3 c Inf. c. 15. §. 2. & 3. & B. & p. 5. c. 2. §. 2. & B. d Inf. c. 10. §. 5.

De gubernatione Collegiorum.

CAPUT X.

Supremam *e* curam vel ſuperintendentiam Collegiorum juxta Sedis Apoſtolicæ Litteras Profeſſa Societas habebit. Cùm enim *f* quidquam privatæ utilitatis ex reditibus quærere, vel in ſuum uſum convertere non poſſit; eſt valdè probabile quòd majori cum puritate ac ſpiritu conſtantiùs ac diuturniùs procedet in iis, quæ ad bonum regimen Collegiorum ad majus Dei ac Domini Noſtri obſequium provideri convenit. 1 e Sup. c. 2. §. 5. & C. & p. 10. §. 4. f Sup. c. 2. §. 5. & C. & Exam. c. 1. §. 4. & p. 6. c. 2. §. 3. & p. 9. c. 3. §. 18 & c. 4. §. 7. & p. 10. §. 4.

2 Præter *a* id autem quod ad Conſtitutiones, & diſſolutionem, vel alienationem hujusmodi Collegiorum pertinet, univerſa poteſtas & adminiſtratio, &, ut in genere dicatur, hujus ſuperintendentiæ executio penes *b* Præpoſitum Generalem erit, qui finem illum, ad quem Collegia & Societas tota contendit, præ oculis habens, melius, quid eisdem conveniat, intelliget.

a Sup. c. 2. §. 3. & inf. c. 11. §. 2. & p. 8 c. 2. §. 2. & p. 9. c. 3. §. 5. & 18.
b Sup. c 2. §. 5. & C & p. 9. c. 3. §. 1. & 3.

3 Per *c* ſe ergo, vel per alium, cui ſuam facultatem communicaverit in hac parte, Præpoſitus Generalis Rectorem (A), ut præſit cuicumque Collegio, aliquem ex Coadjutoribus Societatis conſtituet; qui *d* Præpoſito Provinciali, vel cui Generalis præſcripſerit, rationem ſibi aſſignati muneris reddet. Et penes eumdem erit Præpoſitum, Rectorem amovère, talique curâ, prout ei convenientius in Domino videbitur, liberare.

c. Sup. c. 2. § 5. & inf. c. 17. §. 1. & p. 9. c. 3. §. 3. & 14. & 15.
d Sup. c. 2. §. 5. & p. 9. c. 3. §. 4. & 15. & C.

IN CAP. X.

De gubernatione Collegiorum.

(A) §. **H***Oc* *e* *non prohibet, quin Profeſſus aliquis ad viſitandas vel reformandas alicujus Collegii res miſſus, manere in eo poſſet, vel omnibus aliis ad tempus præeſſe, vel aliter; ut magis convenire ad Collegii, vel ad univerſale bonum videretur.*

e Sup. c. 2. F. & p. 6. c. 2. §. 3.

4 Curandum *f* eſt autem, ut ille, cui Rectoris officium imponitur, magni ſit exempli, magnæ ædificationis, magnæ etiam mortificationis in omnibus pravis inclinationibus, & in obedientiâ præcipue, ac humilitate probatus; qui donum etiam diſcretionis habeat, ad gubernandum idoneus, in rebus agendis verſatus, in ſpiritualibus exercitatus ſit; qui ſeveritatem ſuo tempore & loco cum benignitate miſcere noverit; qui ſollicitus, qui patiens laborum, qui etiam in litteris eruditus ſit; & demum ejusmodi, cui confidere, cuique ſuam poteſtatem tutò communicare Præpoſiti Superiores poſſint: *g* quandoquidem quò hæc poteſtas major erit, eò meliùs regi Collegia ad majorem Dei gloriam poterunt.

f Inf. §. 8. & p. 8. c. 1. §. 3.
g P. 2. c. 1. §. 2. & B. & p. 9. c. 6. §. 2. & p. 10. §. 8.

5 Rectoris officium erit, in primis oratione & ſanctis deſideriis totum Collegium velut humeris ſuis ſuſtinere. Deinde curare (B) ut *h* Conſtitutiones obſerventur; omnibus Collegialibus cum omni ſollicitudine invigilare: *i* eosdemque ab iis quæ nocere poſſint Domi & foris, defen-

h P. 6. c. 1. §. 1. & c. 5. & p. 9. c. 3. §. 8. & c. 6. A, & p. 10. §. 13.
i P. 3. c. 1. §. 11.

fendere; tum præveniendo, tum etiam, ſi quid mali accideret, remedium adhibendo, ut ad ſingulorum & univerſale bonum convenit; utque in virtutibus & litteris proficiant, curando; *a* ſanitatem eorum, (C) & bona etiam Collegii tam ſtabilia, quàm mobilia conſervando; eos qui officia gerant domeſtica, prudenter conſtituendo; & quomodò ſuis fungantur officiis, conſiderando; & prout in Domino convenire judicabit, vel in eiſdem miniſteriis detinendo, vel ab iiſdem removendo. Et generatim loquendo, curet ut quæ in ſuperioribus capitibus dicta ſunt, quæ quidem ad Collegia ſpectant, obſerventur. *b* Memor ſit etiam ſubordinationis integrè obſervandæ in obedientiâ, non ſolùm ad Generalem, ſed ad Provincialem quoque, certiorem eum, de quibus oportet, reddendo, ad eumque referendo quæ majoris erunt momenti; & quæ ab ipſo injuncta fuerint (quandoquidem ipſum Superiorem habet) exequendo; ut æquum eſt ad ſe referri, ſibique obedientiam præſtari ab iis, qui in Collegio degunt: qui quidem Rectorem ſuum magnoperè revereri ac venerari, *c* ut qui Chriſti Domini Noſtri vices gerit, debebunt; *d* liberam ſui ipſorum, rerumque ſuarum diſpoſitionem cum verâ obedientiâ ipſi relinquendo: (D) nihil *e* ei clauſum, ne conſcientiam quidem propriam, tenendo; quam ei aperire (ut in Examine dictum eſt) ſuis conſtitutis temporibus, & ſæpius, ſi cauſa aliqua id poſceret, oportebit; *f* non repugnando, non contradicendo, nec ullâ ratione judicium proprium ipſius judicio contrarium demonſtrando: ut per unionem ejusdem ſententiæ & voluntatis, atque per debitam ſubmiſſionem, meliùs in divino obſequio conſerventur & progrediantur.

a Sup. c. 2. §. 5.
b P. 8. c. 1. §. 4. & p. 10. §. 9.
c P. 3. c. 1. §. 23. & p 6. c. 1. §. 1. 2. & 3. & p. 7. c. 2. §. 1. & A & I. & p. 8. c. 1. D. & p. 9. c. 3. §. 20.
d P. 3. c. 2. §. 1. & p. 7. c. 2. §. 1. & I.
e Ex. c. 4. §. 34. & cet. & p. 3. c. 1. §. 12. & p. 6. c. 1. §. 2.
f P. 3. c. 1. §. 23. & p. 6. c. 1. §. 1.

(B) §. g Sicut curare, ut obſerventur omnino Conſtitutiones, ita & in eiſdem diſpenſare (quando eam fuiſſe mentem illius qui eas condidit, in re aliquâ particulari judicaret juxta eventus rerum, & neceſſitates, majus commune bonum intuendo) ad Rectorem, acceptâ à ſuis Majoribus poteſtate, pertinebit.

g P. 9. c. 3. D.

(C) §. Ad ea quæ dicta ſunt, reducitur cura conveniens amicos conſervandi, h & ex adverſariis benevolos reddendi.

h P. 1 ? B.

(D) §. Res clauſa intelligitur janua, vel arca, &c.

Ad bonam Domus gubernationem non ſolùm *i* numerum neceſſarium Officialium Rector provideat; ſed (E) ut idonei ſint, quoad ejus fieri poterit, ad ſuas functiones, curet: (F) *k* cuique ſuas Regulas, ubi, quæ 6

i Infrà §. 7. & H. & ſup. c. 3. §. 2. & p. 1. c. 2. §. 2. & A,

& p. 3. c. 2. §. 7. & 11.
k Procem. declar. & p. 7. c. 4. §. 12.
a P. 3. c. 1. §. 6.

ad ſingulorum officia pertinent, contineantur, tradat: & ne ſe hic in illius officium ingerat, videat. Præterea, ut eis proſpicere de ſubſidio, ſi neceſſarium id fuerit, debebit; ita *a* cùm tempus vacuum illis fuerit, ut utiliter illud impendant divino ſervitio, curet.

(E) §. Idonei ſunt intelligendi habitâ ratione tum ſufficientiæ perſonarum, tum occupationum. Quæ enim officia multum occupationis ſecum ferunt, valdè occupatis in aliis rebus minimè convenirent: & quia quibusdam experientia ut benè fiant neceſſaria eſt; non facilè mutari deberent.

(F) §. Ex Regulis cuique videndæ eſſent ſingulis hebdomadis illæ, quæ ad ipſum pertinent.

b Inf. c. 17. §. 7. & p. 3. c 1. §. 16.
c P. 3. c. 1. §. 12.
d Inf. c. 17. §. 1. & p. 9. c. 6. §. 14.
e Sup. §. 6.

7 Inter Officiales Rectori neceſſarios, in primis Miniſter idoneus, qui Vicerector vel Magiſter Domus ſit, & omnibus quæ ad bonum univerſale pertinent, provideat, eſt deligendus. *b* Syndico etiam ad exteriora obſervanda, (G) & aliquo *c* qui rebus ſpiritualibus ſuperintendat, & *d* duobus aliis, vel pluribus, quorum prudentiæ & probitati multùm confidat, opus eſt: ut cum eis de iis quæ difficiliora, & ad Dei gloriam majorem communicanda videbuntur, conferre poſſit. (H) *e* Sunt & alii ad particularia officia neceſſarii.

(G) § Si tanta non eſſet copia hominum, unus plura officia ſuſtinere poſſet. Sic Miniſter, & Superintendens dictus curam habere poſſent eorum, quæ ad Rectorem vel Novitios pertinent, &c.

f P. 1. c. 2. A. & p. 3. c. 2. H.
g Sup. c. 6. B.

(H) §. f *Sic eſſe poſſet qui ſcriberet, Ianitor, Sacriſta, Coquus, Lotor.* g *Alia officia minùs operoſa poſſent inter Scholaſticos dividi, ſi alii non eſſent, qui ea poſſent exercere.*

h Exa. c. 4 §. 31. & p. 3. c. 1. §. 24. & p. 10. § 9.
i Sup. §. 4.

8 Curet Rector, *h* ut in ſuo officio cuique integram obedientiam Collegiales præſtent, & alii Officiales Miniſtro, & ſibi etiam ipſi, prout idem præſcripſerit. Illud in univerſum admonuiſſe convenit, *i* eos qui curam aliorum ſuæ obedientiæ ſubditorum habent, præire eiſdem exemplo obedientiæ, quam ſuis Superioribus Chriſti loco ipſimet præſtent, oportere.

k P. 3. c. [illegible]. §. 2. & B.
l P. 6. c. 1. §. 1.

9 Ad *k* omnia conferet temporis ordo in ſtudiis, orationibus, Miſſis, lectionibus, cibo, ſomno, & in reliquis ſervatus: (I) & ſignum conſtitutis horis detur, quo audito omnes ſtatim vel *l* imperfectâ litterâ relictâ ad id, ad quod vocantur, ſe conferant. Erit autem penes Rectorem, vel eum qui primas tenebit, id curæ, ut videat, quando hæ horæ pro temporum,

vel

Digitized by Google

vel aliarum cauſarum occurrentium ratione mutandæ ſint. Et quod ipſe ſtatuerit, obſervetur.

(I) §. Signum dabitur per campanam, quæ pulſabitur, ut ſe recipiant ad ſomnum, & ad menſam, &c.

(K) Rector ipſe legere, aut docere Chriſtianam doctrinam quadraginta dies debet. *a* Videat etiam, qui ex Collegialibus, & ad quem usque limitem Domi & foris in colloquiis, ſpiritualibus exercitiis tradendis, Confeſſionibus audiendis, tum etiam in concionibus, vel lectionibus, vel doctrinâ Chriſtianâ, tradendâ, partim ad ipſorum exercitationem (*b* præcipuè ſub finem ſtudiorum) partim ob aliorum domeſticorum, vel externorum fructum aliis ſe communicare debeant: (L) & in omnibus quod ſenſerit divinæ ac ſummæ bonitati gratius, & ad ipſius obſequium ac gloriam majorem, omnibus perpenſis, provideat. 10

a Sup. c. 8. §. 3. 4. §. & 6.

b Sup. c. 6. §. 3. & C. & c. 8. §. 1.

(K) §. Si convenire non videbitur ad ædificationem, vel ob aliquam aliam cauſam ſufficientem, ut Rector ipſe legat.; re cum Provinciali communicatâ, ſi ejuſdem ille ſententiæ fuerit, per alium id munus obire poterit.

(L) §. Conſtitutiones quæ ad Collegia pertinent, ſeorſum teneri, & publicè bis aut ter ſingulis annis legi poſſent.

De Univerſitatibus in Societate admittendis.

CAPUT XI.

1 Eadem *c* charitatis ratio, quâ Collegia admittuntur, & publicæ Scholæ in eis, non tantùm ad noſtrorum, ſed magis etiam ad externorum ædificationem in doctrinâ & moribus, tenentur; extendi poterit ad Univerſitatum curam ſuſcipiendam, ut in eis hîc fructus extendatur, latiusque pateat tam in ſcientiis quæ traduntur, quàm in hominibus qui ad eas conveniunt, & gradibus ad quos promoventur; ut aliis in locis cum auctoritate docere poſſint, quod in his benè ad Dei gloriam didicerint.

c Suprà proœm. & c. 3. §. 1. & c. 7. §. 1. & p. 3. c. 1. §. 27. & p. 10. §. 4.

2 Quibus *d* tamen conditionibus (A) & obligationibus, quibusque in locis hujusmodi Univerſitates admitti debeant, ei qui ſupremam curam Societatis habet, iudicandum relinquitur: qui Aſſiſtentium ſibi auditis ſententiis, & aliorum *e* quos in conſilium adhiberi volet, per ſe ipſum deliberare poterit an ſint admittendæ. *f* Non tamen, poſtquàm admiſſæ fuerint, ſine Congregatione generali per eum diſſolvi poterunt.

d Suprà proœ. A. & c. 2. §. 2. & p. 9. c. 3. §. 17.

e Sup. c. 2. §. 2.

f Sup. c. 2. §. 3. & c. 10. §. 2. & p. 8. c. 2. §. 2. & p. 9. c. 3. §. 5. & 18.

De

Digitized by Google

Declarationes

Conſtitutionum circa Vniverſitates.

IN CAP. XI.

(A) §. CVm Fundator à Societate aſſignari certum Lectorum numerum, vel alias obligationes ſuſcipi vellet; animadvertendum eſt, quòd ſi admittantur, judicando utile etiam tunc eſſe Societati ad finem propoſitum divini ſervitii id oneris ſubire, omnino in eis implendis deeſſe non oportet; ſicut nec facilè aliquid in hac parte præter id ad quod obligantur (præſertim ſi id interpretari quis poſſit, quaſi nova induceretur obligatio) præſtandum eſt ſine Generalis conſenſu. a *Ille autem non ſe facilem ad id concedendum reddere quin potiùs, re in conſultationem cum ſuis Aſſiſtentibus adductâ, videat ne Societatem gravet: & ſi quâ in re indulgeatur, conſtet obligationem nullam induci; ſed id, quod additur, omnino voluntarium eſſe.*

a Sup. c. 2. B.

3 Quia tamen religioſa quies, & ſpirituales occupationes nec animi diſtractionem, nec alia incommoda, quæ judicandi in rebus civilibus vel criminalibus officium ſequi ſolent, Societati permittunt; jurisdictio hujusmodi, quam per ſe vel per alios à ſe dependentes exercere debeat Societas, non admittantur: quamvis ad ea (B) quæ ad bonum ſtatum Univerſitatis propriè pertinent, conveniat Juſtitiæ ordinariæ, ſive ſæcularis ſive Eccleſiaſticæ, miniſtros circa punitionem Scholaſticorum, voluntatem Rectoris Vniverſitatis ſibi ſignificatam exequi (C) & generatim res ſtudiorum favore ſuo, præſertim cùm à Rectore fuerint commendatæ, promovere.

(B) §. b *Ad bonum Vniverſitatis ſtatum propriè pertineret, ſi Scholaſticus aliquis rebellis, vel ſic offendiculi cauſa aliis eſſet, ut non ſolùm Scholis eum, ſed etiam civitate expelli, vel in carcerem conjici conveniret; ut certiores facti juſtitiæ ordinariæ adminiſtratores, id ſtatim exequerentur. Et ad hoc & ſimilia à Principe vel ſupremâ poteſtate, hujusmodi facultatis ſcriptum habere teſtimonium oportebit. Vt commendatio etiam Rectoris in alicujus Scholaſtici favorem momentum apud eosdem juſtitiæ miniſtros haberet, ne Scholaſtici opprimerentur, oporteret.*

b Inf. c. 16. §. 5. & D.

(C) §. Quoniam exemptio ab ordinariis Iudicibus, Scholaſticorum nume-

merum allicere non poteſt ; aliis prærogativis & privilegiis ut id compenſetur, curandum eſt.

De ſcientiis quæ tradendæ ſunt in Univerſitatibus Societatis.

CAPUT XII.

CUM *a* Societatis atque ſtudiorum ſcopus ſit, proximos ad cognitio- 1
nem & amorem Dei, & ſalutem ſuarum animarum juvare ; cum-
que ad eum finem, medium magis proprium ſit facultas Theologiæ ; in
hanc potiſſimùm Societatis Univerſitates incumbent ; *b* ac diligenter per
idoneos admodùm Præceptores, quæ ad Scholaſticam doctrinam, & ſa-
cras Scripturas pertinent, *c* ac etiam ex Poſitivâ, quæ ad hunc finem no-
bis præfixum, conveniunt (non attingendo tamen eam partem Canonum,
quæ foro contentioſo inſervit) pertractabunt.

a Supra procem. & c. 5. §. 1. & c. 6. §. 1. & Exa. c. 1. §. 2. & p. 7. c. 1. §. 1. & p. 10. §. 2.
b Sup. c. 6. §. 6. & inf. c. 13. §. 3.
c Sup. c. 5. §. 1. & B. & inf. c. 14. §. 1. & C.

Et quia tam doctrina Theologiæ, quàm ejus uſus exigit (his præſer- 2
tim temporibus) *(A) d* litterarum humaniorum, & Latinæ, ac Græcæ,
& Hebraicæ Linguæ cognitionem ; harum etiam *e* idonei Profeſſores, &
quidem juſto numero, conſtituentur. (B) Aliarum præterea linguarum,
qualis eſt Chaldaica, Arabica, & Indica, ubi neceſſariæ vel utiles ad di-
ctum finem viderentur, habitâ regionum diverſarum, & cauſarum quæ
ad eas docendum movent, ratione, poſſent Præceptores conſtitui.

d Sup. c. 5. §. 1. & c. 6. §. 5. & inf. 1. c. 13. §. 4. & B.
e Sup. c. 6. §. 6. & inf c. 13. §. 3.

IN CAP. XII.

(A) §. SUb f Litteris Humanioribus præter Grammaticam intelligatur quod ad Rhetoricam, Poëſim, & Hiſtoriam pertinet.

f Sup. c. 5. A.

(B) §. Cùm in aliquo Collegio, vel Univerſitate eò ſpectaretur, ut homines ad Saracenos vel Turcas juvandos præpararentur ; Arabica lingua vel Chaldaica conveniret ; cùm ad Indos, Indica : & ſic de aliis dicendum, quæ eſſe poſſent aliis in regionibus ob ſimiles cauſas, utiliores.

g Sic etiam quoniam (C) Artes vel Scientiæ naturales ingenia diſpo- 3
nunt ad Theologiam, & ad perfectam cognitionem & uſum illius inſer-
viunt, & per ſe ipſas ad eumdem finem juvant ; quâ diligentiâ par eſt, &
h per eruditos Præceptores, in omnibus ſincerè honorem & gloriam Dei
quærendo, tractentur.

g Sup. c. 5. §. 1.
h Sup. c. 6. §. 6. & Inf. c. 13. §. 3.

(C) §. Tractabitur Logica, Phyſica, Metaphyſica, Moralis ſcientia, & etiam Mathematica, quatenus tamen ad finem nobis propoſitum conveniunt. In legendo & ſcribendo alios inſtituere, opus etiam charitatis eſſet; ſi is perſonarum numerus Societati ſuppeteret, ut omnibus vacare poſſet: propter earum tamen penuriam hoc ordinariè docere non conſuevimus.

4 Medicinæ, & Legum ſtudium ut à noſtro Inſtituto magis remotum, in Vniverſitatibus Societatis vel non tractabitur, vel ſaltem ipſa Societas per ſe id oneris non ſuſcipiet.

De modo & ordine prædictas facultates tractandi.

CAPVT XIII.

1 AD tractanda tam facultatum inferiorum, quàm Theologiæ ſtudia, diſpoſitio & ordo conveniens tam manè, quàm veſperi ſervandus eſt.

2 Et quamvis (A) pro regionum, & temporum diverſitate in ordine, & ſtatutis horis ſtudio tribuendis, poſſit varietas accidere; omnes tamen in eo conveniant, ut ubique fiat, quod inibi magis expedire ad majorem in litteris profectum exiſtimabitur.

IN CAP. XIII.

a Sup. c. 6. H. *(A) §. DE a ſtatutis lectionum horis, ordine, ac modo, & de exercitationibus tam compoſitionum (quas à Magiſtris emendari oportet) quàm diſputationum in omnibus facultatibus, & pronuntiandi publice orationes & carmina, ſpeciatim* b *in quodam tractatu per Generalem Præpoſitum approbato agetur ſeorſum, ad quem hæc Conſtitutio nos remittit; id dumtaxat monendo, illa locis, temporibus, & perſonis accommodari oportere; quamvis ad illum ordinem accedere, quoad fieri poteſt, conveniat.*

b Sup. c. 7. §. 2.

c Sup. c. 6. § 6. & c. 12. §. 1. 2. & 3. *d* Sup. c. 6. §. 6. *e* Sup. c. 6. H. *f* Sup. c. 6. § 13. *g* Ibid. §. 13. & inf. c. 16. §. 3.

3 Nec ſolùm lectiones ſint, quæ publicè prælegantur; ſed (B) *c* Magiſtri etiam diverſi pro captu & numero audientium conſtituantur: (C) qui quidem *d* profectum uniuſcujuſque ex ſuis Scholaſticis ſpeciatim procurent, & lectionum rationem exigant; (D) utque eæ *e* repetantur, & ſtudioſi Litterarum Humaniorum *f* familiarem ſermonem, Latinè communiter loquendo; *g* & ſtylum, ſcribendo, ac pronuntia-

Digitized by Google

tiationem, compoſita bene pronuntiando expoliant, curent: & his, ac multò magis facultatum ſuperiorum ſtudioſis crebras *a* diſputationes imponant; quibus dies & horæ certæ conſtituantur: ubi non ſolùm cum condiſcipulis, verùm paulò inferiores cum aliquantò provectioribus diſputent in iis, quæ ipſi capiunt: quod etiam vice versâ provectiores cum minùs provectis, ad ea quæ illi tractant deſcendendo, & Præceptores alii cum aliis præſtabunt, ſemper quâ decet modeſtiâ obſervatâ; & *b* aliquo præſidente, qui contentionem dirimat, & quid doctrinæ elici oporteat ex diſputatis declaret.

[a] Sup. c. 6. H
[b] Sup. c. 6. §. 10. 11. & 12.

(B) §. Tres ordinariè erunt Præceptores in tribus diverſis Grammaticæ claſſibus; quartus Humaniores Litteras, quintus Rhetoricam prælegat: c *& in horum duorum claſsibus Græca lingua, & Hebraica, & ſi qua alia diſceretur, eſt prælegenda; ita ut ſemper ſint quinque claſſes. Quòd ſi tantum negotii aliquæ ipſarum exhiberent, ut unus Magiſter eis ſolus non ſatisfaceret, adjutor aliquis ei adjungetur. Si verò auditorum numerus ferre non poterit, ut unus Præceptor ſolus omnibus det operam, quamvis alios auxiliares habeat, geminari poſſet claſſis ea, quæ ſic numero abundaret; ita ut duæ (verbi gratiâ) quintæ claſſes, duæ quartæ eſſent;* d *& omnes Præceptores, ſi fieri poteſt, ex Societate ſint: quamvis ſi neceſsitas urgeret, externi eſſe poſſent. Si exiguus numerus, vel auditorum diſpoſitio nec tot claſſes, nec tot Præceptores exigeret, in omnibus prudentiæ ad moderandum numerum, & eos duntaxat qui ſatis ſint, deſignandos locum habebit.*

[c] Sup. c. 12. §. 2
[d] Sup. c. 6. §. 6.

(C) §. An præter Præceptores ordinarios, qui ſpeciatim auditorum rationem habeant, eſſe unum oporteat, vel plures, qui more publicorum Profeſſorum legant Philoſophiam, Mathematicas ſcientias, vel quamvis aliam diſciplinam, majori cum apparatu, quàm Lectores ordinarii; prudentia id conſtituet, juxta locorum, & perſonarum, cum quibus agitur, rationem; præ oculis majorem ædificationem, & Dei ſervitium habendo.

(D) §. Non ſolùm e *repetitiones ultimæ lectionis fieri oportebit, verùm & hebdomadæ, & longioris temporis, prout expedire judicabitur.*

[e] Sup. c. 6. §. 8. & H.

4
Erit itidem Rectoris, per ſe, vel per *f* Cancellarium ſemper obſervare, ut qui novi accedunt, examinentur; & in iis claſſibus, cumque iis Præceptoribus, qui ipſis conveniunt, collocentur: *g* & ejus diſcretioni (auditâ ſententia eorum, qui ad id munus deſignati ſunt) relinquetur, num diutius in eadem claſſe manere, an ad aliam ulteriùs progredi debeant. (E)

[f] Inf. c. 17. §. 2.
[g] Sup. c 5. §. 2. & 3. & D. & inf. c. 15. § 1. & A.

Digitized by Google

a Sup. c. 6. §. 5. & D. & c. 12. §. 2. & Exa. c. 7. §. 3.

b Sup. c. 5. §. 2. & C. & D. & Exa. c. 7. §. 3.

c Sup. c. 5. §. 2.

Ejuſdem *a* erit judicium de ſtudio linguarum, præter Latinam, num Artibus, & Theologiæ anteponi, an poſtponi, & quamdiu in eis quemque hærere oporteat. Sic etiam in aliis ſcientiis ſuperioribus propter ingeniorum & ætatum inæqualitatem, aliaque conſideratione digna, ad *b* eumdem pertinebit expendere, quantum quiſque eas diſcere, & quamdiu in eiſdem verſari debeat: quamvis ii *c* qui ætate & ingenii aptitudine pollent, melius ſit, ut in omnibus proficere, & conſpicui eſſe ad Dei gloriam enitantur.

d Sup. c. 5. D.

(E) §. Poſſet d *aliquis eâ ætate vel ingenio eſſe, ut ſola Latina lingua ei ſufficiat, & ex aliis facultatibus quantum ad Confeſſiones audiendas, & agendum cum proximis opus eſt; cujuſmodi ſunt aliqui qui curam animarum gerunt, nec magnæ eruditionis ſunt capaces. Alii rurſum erunt, qui ad ſuperiores ſcientias progredientur. Has autem capeſſere, & illas relinquere quatenus conveniat, Superioris erit judicare; quod cùm Scholaſticis externis ſignificaverit, ſi volent illi nihilominùs aliam rationem ſequi, cogendi non erunt.*

5 Ut aſſiduitas in litterario exercitio, ſic & aliqua remiſſio neceſſaria eſt. (F) Quanta hæc eſſe debeat, & quibus temporibus, prudenti conſiderationi Rectoris, expenſis circumſtantiis perſonarum & locorum, relinquetur.

(F) §. Saltem ſingulis hebdomadis dies unus à prandio quieti deſtinatus ſit: in reliquis conferatur cum Provinciali, qui ordo in vacationibus, vel intermiſſionibus ſtudiorum ordinariis ſit tenendus.

De libris qui prælegendi ſunt.

CAPUT XIV.

a Sup. c. 5. §. 4. & p. 3. c. 1. O. & p. 8. c. 1. K.

1 Generatim *a* (ut dictum eſt, cùm de Collegiis ageretur) illi prælegentur libri, qui in quavis facultate ſolidioris ac ſecurioris doctrinæ habebuntur. (A) Nec illi ſunt attingendi, quorum doctrina, vel auctores ſuſpecti ſint. Hi tamen particulatim in quavis Univerſitate nominentur.

IN

IN CAP. XIV.

(A) §. Quamvis liber ſuſpicione malæ doctrinæ vacet, cùm tamen ſuſpectus eſt auctor, legi eum non convenit. Solet enim opus in causâ eſſe, ut qui legit, ad auctorem afficiatur: & auctoritas quam apud ipſum habet in iis, quæ benè dixit, poſſet poſtmodùm aliquid perſuadere ex iis, quæ malè dicit. Rarum eſt etiam aliquid veneni non admiſceri in iis, quæ à pectore veneni pleno egrediuntur.

In Theologiâ legetur vetus & novum Teſtamentum, (B) & doctrina Scholaſtica Divi Thomæ: (C) & in eâ, *a* quam Poſitivam vocant, eligentur ii auctores, qui ad ſcopum noſtrum magis convenire videbuntur. *a* Sup. c. 5. §. 1. & c. 12. §. 1.

(B) §. Prælegetur etiam Magiſter Sententiarum. Sed ſi videretur temporis decurſu alius auctor ſtudentibus utilior futurus, ut ſi aliqua ſumma vel liber Theologiæ Scholaſticæ conficeretur, qui his noſtris temporibus accommodatior videretur; gravi cum conſilio & rebus diligenter expenſis per viros qui in universâ Societate aptiſſimi exiſtimentur, cumque Præpoſiti Generalis approbatione, prælegi poterit. In aliis etiam ſcientiis & Litteris Humanioribus, ſi libri aliqui admittentur in Societate compoſiti, ut utiliores quàm alii, qui communiter in manibus habentur; magnâ cum conſideratione id fiet, præ oculis habendo ſcopum noſtrum majoris boni univerſalis.

b Quod attinet ad libros Humaniorum Litterarum Latinos, vel 2
Græcos, abſtineatur in Vniverſitatibus quoque, quemadmodùm in Collegiis, quoad ejus fieri poterit, ab eis juventuti prælegendis, in quibus ſit aliquid, quod bonis moribus nocere queat; (D) niſi priùs à rebus, & verbis inhoneſtis purgati ſint. *b* Sup. c. 5. E.

(C) §. Vt ex aliquâ parte Iuris Canonici, & Conciliorum, &c.

(D) §. Si aliqui omnino purgari non poterunt, quemadmodùm Terentius, potiùs non legantur: ne rerum qualitas animorum puritatem offendat.

In Logicâ, & Philoſophiâ Naturali, & Morali, & Metaphyſicâ, 3
doctrina Ariſtotelis ſequenda eſt; & in aliis Artibus liberalibus, & in commentariis tam hujuſmodi auctorum, quàm Humaniorum Litterarum, habito eorum delectu, nominentur ii, quos videre diſcipuli, quoſque ipſi Præceptores præ aliis in doctrinâ, quam tradunt, ſequi debeant. *c* Rector autem in omnibus quæ ſtatuerit, procedet juxta id, quod in univerſali Societate magis convenire ad Dei gloriam judicabitur. *c* Sup. c. 5. §. 4. & E.

De curſibus, & gradibus.

CAPUT XV.

1 IN Litteris Humanioribus, & linguis (A) curſus temporis limitatus ad earum ſtudium abſolvendum eſſe nequit, propter ingeniorum & doctrinæ auditorum varietatem, multasque alias cauſas; quæ non aliam temporis præfinitionem, quàm quæ unicuique convenire *a* juxta prudentis Rectoris, vel Cancellarii arbitrium videbitur, permittunt.

a Sup. c. 5. §. 3. & c. 13. §. 4. & inf. c. 17. §. 2.

IN CAP. XV.

(A) §. BOno ingenio præditis, qui ſtudia inchoant, videatur an medius annus in quavis quatuor claſſium inferiorum ſufficiat, & duo in ſupremâ, quod tempus Rhetoricæ, & linguarum ſtudiis impendatur: certa tamen regula præſcribi non poteſt.

2 In Artium ſtudio curſus erunt ordinandi, in quibus ſcientiæ naturales (B) (ad quas minus quàm trium annorum ſpatium ſatis non erit) prælegantur; *b* præter quos medius adhuc annus ab audita repetenda, & actus Scholaſticos celebrandos, & gradum Magiſterii ſuſcipiendum iis qui eum ſuſcepturi ſunt, relinquetur. Curſus ergo integer trium erit annorum cum dimidio, usque ad promotionem ad Magiſterium. (C) Singulis autem annis unus hujusmodi curſus inchoabitur, & alius cum divino auxilio abſolvetur.

b Sup. c. 6. §. 16. & 17.

(B) §. Si aliquis alibi audiviſſet aliquid ex artibus liberalibus, poſſet ejus temporis ratio haberi: ut plurimùm tamen, ut quis ad gradum Magiſterii promoveatur, tres annos, ut dicitur, ſtuduerit oportet: & tantumdem de quatuor Theologiæ annis, ut ad actus admittantur, & in eadem gradum Doctoratus accipiant, dictum ſit.

(C) §. Si opportunum non fuerit id ita omnino præſtare, vel quod deſint homines, vel alias ob cauſas; præſtabitur cum Præpoſiti Generalis, vel certè Provincialis aſſenſu, quòd poterit.

3 Theologiæ curriculum ſex annis emetietur. *c* In primis quatuor, ea omnia quæ legi oportebit, prælegentur; in duobus reliquis, *d* præter repetitionem, *e* actus ſoliti ad gradum Doctoratus ab iis qui promovendi ſunt, abſol-

c Sup. c. 9. §. 3. & p. 5. c. 2. §. 1.
d Sup. c. 6. §. 16.
e Ibid. §. 17.

abſolventur. (D) Quarto quoque anno ordinariè curſus inchoabitur, ſic libris prælegendis diſtributis, ut quolibet quatuor annorum quivis ſtudioſus inchoare poſſit; & quod reliquum eſt incepti quadriennii, & ejus quod ſequitur quadriennii, usque ad illum terminum, unde inceperat, audiendo, quatuor annis peragere omnino curſum Theologiæ poſſit.

(D) §. Si talis eſſet rerum ſtatus in aliquo Collegio vel Univerſitate Societatis, ut ſecundo quoque anno inchoare melius videretur, vel aliquando poſt quartum; de conſenſu Generalis, vel Provincialis, fieri poterit quod magis convenire comperietur.

a In gradibus tam Magiſterii Artium, quam Doctoratus Theologiæ 4
tria obſerventur; Primum, ne quis niſi diligenter (E) & publicè examinatus, per perſonas deſignatas, quæ benè ſuum officium faciant, & idoneus ad prælegendum eamdem Scientiam inventus, promoveatur; ſive ille de Societate ſit, ſive extra eam. Alterum, *b* ut præcludatur oſtium ambitioni, nullis locis certis eis, qui ad gradus promoventur, aſſignatis; quin potiùs honore ſe invicem prævenire, nullâ locorum differentiâ obſervatâ, curent. *c* Tertium, ut quemadmodùm gratis docet, ita & ad gradus Societas gratis promoveat: (F) & non niſi admodùm exigui ſumptus (licet voluntarii ſint) externis permittantur, ne conſuetudo vim legis tandem obtineat, & in eâ parte temporis decurſu exceſſus fiat. Videat etiam Rector, ne Magiſtris, vel ullis aliis de Societate, ſibi, aut Collegio pecuniam, aut dona quævis ab ullo pro re quavis in ipſorum utilitatem factâ accipere permittat; *d* quandoquidem præmium noſtrum ſolus Chriſtus Dominus juxta noſtrum Inſtitutum futurus eſt; qui eſt merces noſtra magna nimis.

a Sup. c. 6. §. 17.

b Sup. c. 6. §. 17. & p. 10. §. 6.

c Sup. c. 7. §. 3. & inf. c. 17. §. 3. & F. & Ex. c. 1. § 3. & c. 4. §. 27. & p. 6. c. 2. § 7. & G. & p. 7. c. 4. §. 4. & B. & p. 10. §. 5.

d Exa. c. 4. §. 27.

(E) §. Si juſtas ob cauſas aliquis publicè non examinandus videretur; habitâ à Generali, vel Provinciali facultate, fieri poterit quod Rector ad majorem Dei gloriam fore judicaverit.

(F) §. Et ſic non permittentur convivia, nec alii ludi, qui cum ſumptibus non mediocribus fiunt, & ad finem nobis propoſitum inutiles ſunt: nec pilei, aut chirothecæ, vel quid aliud detur.

De

De iis, quæ pertinent ad bonos mores.

CAPVT XVI.

1 DILIGENTER curetur, ut qui litteras diſcendi gratiâ ad Vniverſitates Societatis ſe conferunt, ſimul cum illis bonos ac Chriſtianis dignos mores addiſcant. Ad quod multùm juverit, (A) ſi *a* omnes ſingulis ſaltem menſibus ſemel ad confeſſionis Sacramentum accedent; ſi Miſſam quotidie, Concionem ſingulis diebus feſtis (cùm ea fiet) audient. Ex Præceptoribus autem quiſque hoc à ſuis diſcipulis præſtari curabit.

a Sup. c. 7. §. 2.

IN CAP. XVI.

(A) §. QVi facilè compelli poſſunt, compellantur ad id quod de Confeſſione, Miſsâ, Concione, doctrinâ Chriſtianâ, & declamatione dicitur. Aliis amanter quidem perſuadere convenit; ſed ad id ne cogantur, nec ſi id non præſtiterint, à Scholis expellantur; dum tamen nec diſſoluti, nec aliis offendiculo eſſe videantur.

2 *b* Prælegetur etiam in Collegio, aliquo die cujuſcumque hebdomadæ, Chriſtiana doctrina; & ut pueri eam ediſcant, & recitent, omneſque etiam adultiores, ſi fieri poteſt, eamdem ſciant, curabitur.

b Sup. c. 7. §. 2.

3 *c* Habebitur etiam ſingulis hebdomadis (ut de Collegiis eſt dictum) (B) ab aliquo ex Scholaſticis declamatio de rebus, quæ audientibus ædificationi ſint, eoſque ad augmentum in omni puritate ac virtute expetendum invitent; *d* ut non ſolùm ſtylus exerceatur, ſed mores meliores reddantur. Omnes autem eos qui Latinè ſciunt, hujuſmodi declamationi intereſſe oportebit.

c Sup. c. 6. §. 13.
d Sup. c. 6. §. 13. & c. 13. §. 3.

(B) §. Quamvis ut plurimùm ex primâ claſſe ſit futurus, qui hanc declamationem dicet, ſive ex Scholaſticis Societatis, ſive ex externis ſit; poſſet tamen aliquando aliquis alius, qui Rectori videretur, eam conficere, vel quod alius confecerit, pronuntiare. Quia tamen res erit publica, hujuſmodi eſſe debebit, ut à quocumque pronuntietur, eo loco non indigna eſſe judicetur.

4 In Scholis nec juramenta, nec injuriæ verbo vel facto illatæ, nec inhoneſtum aut diſſolutum quid in externis ad Scholas accedentibus permit-

mittatur. *a* Feratur autem Præceptorum peculiaris intentio, tam in lectionibus, cùm ſe occaſio obtulerit, quàm extra eas ad eoſdem ad obſequium & amorem Dei ac virtutum, quibus ei placere oportet, movendos; & ut *b* omnia ſua ſtudia ad hunc finem referant. Quod ut ad memoriam eis reducatur, (C) ante lectionis initium dicat aliquis brevem orationem ad id inſtitutam; quam Præceptor, & Diſcipuli omnes aperto capite attentè audient.

a Sup. c. 8. A. *b* Sup. c. 6. §. 1.

(C) §. Oratio vel eo modo dicenda eſt, ut devotionem & ædificationem addat, vel non eſt dicenda; ſed Præceptor ſigno Crucis ſe muniat aperto capite, & incipiat.

Propter eos qui tam in diligentiâ ſuis ſtudiis adhibendâ, quàm in iis, 5 quæ ad bonos mores pertinent, peccaverint; & cum quibus ſola verba bona, & exhortationes non ſufficiunt, *c* Corrector (qui de Societate non ſit) conſtituatur; qui pueros in timore contineat, & eos, quibus id opus erit, quique caſtigationis hujuſmodi erunt capaces, caſtiget. Cùm autem nec verba, nec Correctoris officium ſatis eſſet, & in aliquo emendatio non ſperaretur, aliiſque eſſe offendiculo videretur; (D) præſtat *d* à Scholis eum removere, quàm ubi parum ipſe proficit, & aliis nocet, retinere. Hoc autem judicium Rectori Vniverſitatis, ut omnia ad gloriam & ſervitium Dei, ût par eſt, procedant, relinquetur.

c Sup. c. 7. §. 2. & D. & inf. c. 17. G. *d* Sup. c. 11. B.

(D) §. Si caſus aliquis accideret, ubi in remedium offendiculi præſtiti, ſatis non eſſet à Scholis expellere; videat Rector quid prætereà conveniat providere: quamvis, e quoad ejus fieri poterit, in ſpiritu lenitatis, pace & charitate cum omnibus conſervatâ, ſit agendum.

e P. 10. §. 11.

De Officialibus vel Miniſtris Vniverſitatis.

CAPVT XVII.

(A) CVRA univerſalis, vel ſuperintendentia & gubernatio Vniverſitatis, 1 penes Rectorem erit; qui idem eſſe poterit qui in Collegio præcipuo Societatis præeſt, & iis præditus Dei donis, *f* de quibus dictum eſt; ut poſſit commiſſo ſibi officio dirigendi in litteris & moribus totam Vniverſitatem, ſatisfacere. *g* Ejus electio ad Præpoſitum Generalem, vel alium, cui ille id commiſerit (cujuſmodi eſſet Provincialis, vel Viſitator) ſpectabit: confirmatio verò ſemper erit Generalis. (B) Habebit *h* autem Rector

f Sup. c. 10. §. 4. *g* Sup. c. 2. §. 5. & c. 10. §. 3. & p. 9. c. 3. § 3. 14. & 15. *h* Sup. c. 10. §. 7. & inf. §. 6. & p. 9. c. 6. §. 14. & l.

ctor quatuor Conſiliarios,vel Aſſiſtentes,qui in rebus ad ipſius officium pertinentibus ut plurimùm poſſint eum juvare,& cum quibus ipſe,quæ ſunt majoris momenti,conferat.

IN CAP. XVII.

(A) §. Qvamvis hoc ita ſe habeat,tamen nec Lectores primarios,nec Officiales (qualis eſt Cancellarius) inconſulto Provinciali, vel Generali,ſi vicinior eſt,mutabit ; ſi ille non eidem id commiſiſſet ; cui ut res omnes perſpectæ ſint curare debet.

a P. 8. c. 1. §. 3. *(B) §.* a *Ex his Conſiliariis unus poſſet Collateralis eſſe, ſi Præpoſito Generali id neceſſarium videretur : & ſi tam multi eſſe commodè non poſſent, fiet, ut optimè poterit.*

2 (C) Erit *b* & Cancellarius, vir in litteris egregie verſatus, qui & zelo bono, & judicio ad ea, quæ ſunt ei committenda, polleat : *c* cujus ſit munus, generale Rectoris inſtrumentum eſſe ad ſtudia bene ordinanda, & diſputationes in actibus publicis dirigendas, & ad diſcernendum an ſufficiens doctrinâ ſit eorum,qui ad actus & gradus (quos quidem ipſemet dabit) ſunt admittendi.

b Sup. c. 5. §. 1.
c Sup. c. 13. §. 4. & c. 15. §. 1.

(C) §. Si ſatis eſſet Rector, ut præter ſuum, Cancellarii etiam munus obire poſſet, in eamdem perſonam hæc duo officia poſſent convenire.

3 Sit Secretarius ex eadem Societate, qui librum habeat, (D) ubi omnium Scholaſticorum, qui Scholas aſſidue frequentant, nomina ſcribantur : quique eorum promiſſionem de obedientiâ Rectori præſtandâ, & *d* Conſtitutionibus obſervandis (E) (quas ipſemet proponet) admittat; & ſigillum Rectoris, & Vniverſitatis habeat : *e* quæ tamen omnia ſine ullis expenſis Scholaſticorum fient.

d Sup. c. 7. §. 2.
e Sup. c. 15. §. 4.

(D) §. Quando ultra unam hebdomadam, aſſiduè Scholas frequentant, invitandi ſunt ad nomina ſua danda, quæ in librum matriculæ referantur: & legentur eiſdem non omnes Conſtitutiones, ſed quæ unicuique ſunt obſervandæ : & promiſſio ab eis, non autem jusjurandum, de obedientiâ & obſervatione propoſitarum Conſtitutionum exigetur. Si nollent aliqui promiſſione obligari, vel nomina in matriculam referenda dare, non ideò à Scholis excludendi ſunt ; dummodò pacificè & ſine offendiculo in eis verſentur : & ſic eis ſignificari poterit ; addendo nihilominùs, quòd cura magis peculiaris Scho-

Scholaſticorum, quorum nomina ſcripta in libro Vniverſitatis ſunt ; haberi ſolet.

(E) §. Quamvis poſteà quæ ab omnibus ſunt obſervandæ, eo in loco, ubi publicè legi poſſint ; quæ verò in quavis claſſe, in eâ ipsâ ſunt affigendæ.

(F) Erit & Notarius, ut fidem publicam faciat de ſuſceptis gradibus, & aliis quæ occurrent. (G) Sint & duo, vel tres Bidelli, unus ad facultatis linguarum, alter ad Artium, tertius ad Theologiæ functiones deſtinatus. 4

(F) §. Hic poterit aliquid utilitatis ab externis qui teſtimonium ſuorum graduum requirunt, percipere. Sit tamen quid moderatum, a nihilque in Societatis utilitatem redundet. Ad teſtimonium autem noſtris reddendum, litteræ patentes Rectorum ſatis erunt. a Suprà c. 15. §. 4.

(G) §. Hi ex Societate non erunt : quia tamen non parum laboris ſunt habituri, commodum ſtipendium accipient ; b *& unus eorum Corrector eſſe poterit.* b Sup. c. 16. §. 5.

In has tres facultates Vniverſitas dividetur ; & in quavis earum ſit Decanus, & duo alii Deſignati ex iis qui meliùs res facultatis illius callent : qui à Rectore vocati, poſſint dicere quid ſentiant ad ſuæ facultatis bonum convenire : & ſi quid tale in mentem venerit, dum inter ſe de hujusmodi rebus agunt, ad Rectorem, quamvis non vocentur, referent. 5

In rebus quæ ad ſolam unam facultatem pertinent, (H) vocabit Rector, præter Cancellarium & ſuos *c* Aſſiſtentes, Decanum etiam & Deſignatos illius facultatis : in iis quæ ad omnes pertinent, Decani, & Deſignati omnium vocentur. Et ſi Rectori viſum fuerit & alios de Societate, vel extra eam, ad Congregationem vocare, facere id poterit ; ut cùm omnium ſententias audierit, meliùs quod convenit conſtituat. 6 c Sup. §. 1.

(H) §. Quamvis deciſio rerum ex ſuffragiis horum non pendeat ; ipſos tamen vocari & audiri convenit. Sententiæ autem eorum, qui res meliùs intelligunt, eam quam par eſt, rationem Rector habebit. Si tamen omnes alii aliter quàm ipſe ſentirent, contra omnium ſententiam ne agat ; niſi priùs cum Provinciali contulerit.

(I) Erit *d* Syndicus unus generalis, qui tam de perſonis, quàm de rebus, de quibus videbitur, Rectorem & Præpoſitum Provincialem, & Generalem admoneat : qui quidem Syndicus vir magnæ fidelitatis & judicii eſſe debebit. Præter hunc, ſuos habebit Syndicos particulares Rector ; (K) ut quæ 7 d Sup. c. 6. §. 15. & c. 10 §. 7. & p. 3. c. 1. §. 16.

 qua-

quavis in claſſe acciderint, quibus providere oporteat, ad ipſum referant. Et ut ipſe de omnibus Præceptoribus, & aliis de Societate; ita & Collaterales, & Syndicus, & Conſiliarii de ipſo, & de aliis (L) *a* ſcribent ſemel ſingulis annis Præpoſito Generali, & bis Provinciali, qui Generalem (ſi quid oportuerit) admonebit: ut in omnibus majori cum circumſpectione & curâ præſtandi, quòd quisque debet, procedatur.

a P. 8. c. 1. ſ. 9.

(I) §. Hoc Syndici officium poſſet conjungi cum Collateralis, vel Conſiliarii officio, ſi ſic videretur convenire; quòd alius in Univerſitate magis ad id idoneus, quam aliquis eorum, non eſſet.

(K) §. Et quamvis Syndici nihil habeant, quod alicujus momenti ſit; ſingulis tamen diebus Sabbati ſaltem, ſe nihil habere Superiori referant.

(L) §. Mittantur hujusmodi litteræ eo modo obſignatæ, ut nullus ſciat quid alius ſcripſerit. Et cùm vellet Præpoſitus Generalis vel Provincialis pleniorem rerum notitiam; non tantùm Collateralis, Syndicus, & Conſultores de Rectore, deque omnibus aliis ſcribent; verùm etiam quisque Magiſtrorum, & Scholaſticorum approbatorum, & Coadjutorum quoque formatorum ſcribet, quid de omnibus, ac etiam de Rectore ſentiat. Et ne id novum videatur, tertio quoque anno ſaltem, hæc referri quaſi ordinariè ſic debeant.

8 De aliquibus inſigniis, num eis Rector, Cancellarius, Bidelli, Doctores & Magiſtri, ut in Univerſitate cognoſcantur, vel ſaltem in actibus publicis uti debeant, necne; & ſi utantur, qualia eſſe debeant, (M) conſiderationi Generalis tunc exiſtentis, cùm aliqua Univerſitas admittitur, relinquetur. Ille autem per ſe, vel per alium, expenſis circumſtantiis, quod judicaverit ad majorem Dei gloriam & obſequium, & bonum univerſale fore (qui unicus ſcopus in hac, & in omnibus rebus nobis eſt) conſtituet.

(M) §. Quamvis hoc ita ſe habeat; id tamen, quod in quovis loco convenire ex inſigniis hujusmodi videbitur, diſtinctè in cujusque univerſitatis Regulis conſtituetur.

QVINTA PARS

De iis, quæ ad admittendum in corpus Societatis pertinent.

De admiſſione, & quis, & quando debeat admittere.

CAPVT I.

QVI in Societate, quantum ſatis eſt, probati fuerint; & tamdiu, ut utrimque intelligi jam poſſit, num in eadem manere ad majus Dei obſequium & gloriam conveniat; (A) admitti debent; non ut prius ad Probationem, ſed modo magis interno, ut membra unius ac ejusdem corporis Societatis. Hujusmodi autem ſunt præcipuè, qui ad Profeſſionem, vel in Coadjutores formatos admittuntur. Sed quia Scholaſtici approbati, etiam modo quodam interiori, quàm admiſſi ad Probationem, in corpus Societatis cooptantur; de eorum quoque admiſſione in hac quintâ Parte dicetur, quid in Domino obſervandum videatur. 1

Declarationes in quintam Partem.

De iis, quæ ad admittendum in corpus Societatis pertinent.

IN CAP. I.

(*A*)§. a SOcietas, *ut ejus nomen latiſſimè accipitur, omnes eos, qui ſub obedientiâ Præpoſiti Generalis vivunt, etiam Novitios; & quicumque* b *cùm propoſitum vivendi & moriendi in Societate habeant, in Probationibus verſantur, ut in eam ad aliquem ex aliis gradibus, de quibus dicetur, admittantur, complectitur.* a Exa. c. 1. §. 7. b Exa. c. 3. §. 14. & p. 1. c. 4. §. 3.

Secundo modo, qui minùs latè patet, Societas cum Profeſſis & Coadjutoribus formatis, etiam Scholaſticos approbatos continet. Ex his enim tribus partibus, ſeu membris, Societatis corpus conſtat.

a Inſ. c. 4. E. & Exa. c. 1. §. 10. & c. 7. §. 1.

Tertio modo, & magis propriè Profeſſos, & Coadjutores formatos dumtaxat continet: a *& ſic accipiendus eſt in Societatem ingreſſus, quem Scholaſtici promittunt; ſcilicet, ut inter Profeſſos, vel Coadjutores formatos illius numerentur.*

b P. 8. c. 3. A. & c. 6. B.

Quarta hujus nominis Societatis acceptio & maximè propria Profeſſos dumtaxat continet: non quòd ejus corpus alia membra non habeat, ſed quòd hi ſint in Societate præcipui, b *& ex quibus aliqui, ut inferiùs dicetur, ſuffragium activum & paſſivum habent in electione Præpoſiti Generalis, &c.*

c P. 8. c. 1. §. 6. & p. 9. c. 3. §. 10.

Quocumque ex his quatuor modis aliquis in Societate ſit, capax eſt communicationis gratiarum ſpiritualium, c *quas in eâ Præpoſitus Generalis, ſecundum conceſſionem Sedis Apoſtolicæ, ad majorem Dei gloriam poteſt concedere. Ceterùm de primo admittendi modo, cùm idem ſit, atque ad Probationem admittere, in primâ Parte dictum eſt: & de admiſſione in tribus aliis modis in hac quintâ Parte agetur.*

d Inſ. c. 2. §. 1. 4. & 5. & B. & C. & p. 9. c. 3. §. 1. & A.
e Inſ. c. 2. §. 4 & 5. & A. B. & C. & p. 9. c. 3. A.

2 *d* Primò quidem facultas admittendi in corpus Societatis eos qui admittendi erunt, penes ejus caput erit, ut ratio poſtulat. Sed quia Præpoſitus Generalis tam variis locis intereſſe non poteſt, (B) aliis *e* de Societate eam partem hujus facultatis, quæ ad totius corporis hujus bonum facere videbitur, poterit communicare.

(B) §. Alii, quibus ordinariè magis, & abſolutè communicabitur, Præpoſiti Provinciales erunt. Quibuſdam tamen Præpoſitis Localibus, vel Rectoribus, & aliis Viſitatoribus, aut perſonis inſignibus, poterit Præpoſitus Generalis hanc auctoritatem communicare; imò & alicui qui de Societate non eſſet, aliquo in caſu, ut Epiſcopo alicui, vel perſonæ in dignitate Eccleſiaſticâ conſtitutæ; cùm nullus ex Profeſſis ejuſdem Societatis eo in loco, ubi aliquis ita eſt admittendus, inveniretur.

f Inſ. c. 4. §. 3. & 6. & Exa. c. 1. §. 12. & c. 4. §. 16. & 41 & c. 6. §. 8. & p. 4. c. 3. §. 3. & c. 4. §. 5.
g Exa. c. 1. §. 12. & c. 4. §. 16. & c. 6. §. 8.
h Exa. c. 1. §. 12. & c. 4. §. 43.

3 *f* Tempus ad admittendum modo ſuperiùs dicto, in univerſum loquendo, (C) ultra biennium eſſe oportebit. Sed qui antequàm ad ſtudia mitteretur, vel in eiſdem diu probatus fuiſſet; poſt illa abſoluta, ſi ad Profeſſionem eſt admittendus, *g* integrum adhuc Probationis annum habebit; ut adhuc magis perſpectus ſit, antequàm eam emittat. *h* & prorogari hoc tempus poterit (ut in Examine dictum eſt) cùm Societas, vel qui ab eâ hanc in Domino curam habet, pleniùs ſibi ſatisfieri deſideraret.

(C) §. Quamvis hoc ita ſe habeat, tamen ut prorogari, ita & contrahi hoc ſpatium quibuſdam in caſibus, ex cauſis tamen non levis momenti, judicio Præpoſiti Generalis (cujus erit diſpenſandi jus) licebit: raro tamen id fiet.

Qua-

Quales eſſe debeant, qui admittendi ſunt.

CAPVT II.

CVm nullo ex his modis admitti debeat, niſi qui idoneus in Domino 1
fuerit exiſtimatus; illi ad Profeſſionem idonei habebuntur, *a* quorum vita diuturnis ac diligentibus Probationibus, (A) à Præpoſito *b* Generali (ad quem referent particulares Præpoſiti, vel alii, quorum teſtimonium Generalis requiret) perſpecta valdè & approbata fuerit. Ad hoc autem conferet illis qui ad ſtudia miſſi fuerunt, abſoluta jam eâ curâ & diligentiâ, quæ ad excolendum intellectum adhibita fuerit, ultimæ Probationis tempore in ſcholâ affectus diligentiùs ſe exercere, *c* & in rebus ſpiritualibus, & corporalibus, quæ ad profectum in humilitate & *d* abnegatione univerſi amoris ſenſualis, voluntatis & judicii proprii, & ad majorem cognitionem & amorem Dei conferunt, inſiſtere; ut cùm in ſeipſis profecerint, meliùs ad profectum ſpiritus alios ad gloriam Dei & Domini Noſtri juvent.

a Exa. c. 1. §. 8. & p. 8. c. 1. §. 2. & B. & p. 10. §. 7. *b* Sup. c. 1. §. 2. & inf. §. 4. & c. & B. & C. & p. 9. c. 3. §. 1. & A. *c* Exa. c. 4. §. 16. *d* Inf. §. 2. & p. 4. c. 1. §. 23.

IN CAP. II.

(A) §. Q*Vamvis e in remotiſſimis regionibus (cujuſmodi ſunt Indiæ) poſſit Præpoſitus Generalis, judicio Provincialis relinquere, non expectatâ hinc approbatione (quæ non niſi per multos annos eò perveniret) num aliquis ad Profeſſionem admitti debeat, nec ne: f in locis tamen, ex quibus major poteſt haberi communicatio, non facilè ulli Provinciali facultatem admittendi ad Profeſſionem committet: niſi priùs ipſe certior factus ad eos qui ei videbuntur in Domino ad profeſſionem admittendos, particulariter conſenſum præſtiterit.*

e Sup. c. 1. §. 2. & B. & p. 9. c. 3. A. *f* P. 9. c. 3. A.

g Doctrina etiam in hujuſmodi, ſufficiens eſſe debebit, præter Huma- 2
niores Litteras, & Artes liberales, in Theologiâ Scholaſticâ & Sacris Litteris. Et quamvis aliqui breviori tempore non minorem progreſſum, quàm alii longiori facere poſſent; nihilominùs ut communis aliqua menſura ſumatur, ſpatium aliquod temporis præſcribetur: & hoc erit (B) *h* quadriennium integrum poſt Artium liberalium & Philoſophiæ ſtudia, in Theologiâ expleviſſe. Vt ergo ad Profeſſionem quis admittatur, in eâ facultate hoc tem-

g Exa. c. 4. §. 8. & 10. *h* P. 4. c. 9. §. 3. & c. 15. §. 3.

tempus ſe exercuiſſe, & quidem, ad gloriam Dei, ſatis in eâ profeciſſe convenit; & in profectus hujuſmodi teſtimonium quiſque ante Profeſſionem Aſſertiones Logices, Philoſophiæ, & Theologiæ Scholaſticæ tuebitur. Quatuor autem ad argumentandum, & judicandum de eorum doctrinâ, an ſit quanta oportet, prout juxta veritatem ſincerè ſenſerint, deligantur. *a* Quòd ſi doctrinâ eâ prædìti eſſe, quæ ſatis ſit, non invenientur; conducibilius erit, ut donec eam conſequantur, expectent: ut illos etiam expectare oportebit, qui in *b* abnegatione ſui ipſorum, & virtutibus Religioſo dignis teſtimonium, quod par eſſet, nondum omnino haberent.

a Par. 10. §. 7.

b Sup. §. 1.

(B) §. Quamvis ut plurimùm hæc menſura ſtudii quatuor annorum in ſacrâ Theologia (præter Litterarum Humaniorum & Artium ſtudia, & examinationem dictam, ut quem progreſſum in eâ doctrinâ fecerint, videri poſſit) ſit obſervanda; nihilominùs tamen qui in Iure Canonico doctrinam ſufficientem, vel alia egregia Dei dona haberet, ex quibus, quod ſtudio Theologiæ deeſt, compenſari poſſet; ſine eo, ad Profeſſionem trium, & aliqui viri inſignes etiam ad quatuor votorum (quamvis hoc extendi non debeat) admitti poſſent. c *Horum donorum judicium Præpoſito Generali tantùm, vel ſi cui, peculiari præſcripto, id ille committeret, ut quod foret ad majorem Dei gloriam, faceret, relinquetur.*

c Sup. c. 1. §. 2.

3 Præter hos, (C) *d* nonnulli ad trium Votorum ſolemnium tantùm Profeſſionem admitti poſſent: raro tamen, & non ſine cauſis peculiaribus alicujus momenti: & hos, ſeptem annos in Societate notos fuiſſe, & non mediocrem ſui talenti ac virtutum ſatisfactionem, ad gloriam Dei præbuiſſe, in eâ oportebit.

d Inf. c. 3. §. 5. & 6. & Exa. c. 1. D.

(C) §. Qui ad profeſſionem trium Votorum ſolemnium admittuntur, ordinariè ſufficientiam in litteris, quæ ſaltem ad Confeſſarii munus benè obeundum ſatis ſit, habeant oportet; vel certè dona Dei aliqua rara, quæ id compenſare videantur, ita, ut e *Præpoſitus Generalis, vel alius, cui ſuas vices ad hoc ille ſpeciali commiſſione concederet, ad majus Dei obſequium, & Societatis bonum, ſic convenire judicaret. Et hi ut plurimùm homines erunt, qui propterea quòd bene meriti ſint & valdè devoti, quamvis minori doctrinâ, ac concionandi aptitudine præditi, quàm noſtrum inſtitutum in Profeſſis requirat, admittendi eſſe in Domino videbuntur.*

e Sup. c. 1. §. 2.

4 *f* Vt quis etiam in Coadjutorem formatum admittatur, oportet Societati eſſe ſatisfactum de ejus vitâ, deque bono exemplo ac talento ad ſe juvandam,

f Exa. c. 6. §. 1.

dam, vel cum litteris, in rebus ſpiritualibus, vel ſine illis, in exterioribus; prout cuique divina bonitas dona ſua communicaverit. Hoc ipſum autem *a* metiatur oportet Præpoſiti Generalis prudentia: niſi alicui ex particularibus, cui multum in Domino confideret, id committendum videretur. *a* Sup. §. 1.

5 *b* Vt aliqui admittantur in Scholaſticos approbatos, quadam proportione ſervatâ, eadem requiruntur: & id peculiari quadam ratione; ut ex eorum ingenio ſperetur, eos in litteris profecturos, *c* Præpoſiti Generalis judicio, vel ejus, cui hoc munus ille commiſerit, confidendo prudentiæ ac probitati à Deo ipſi donatæ. *b* Exa. c. 1. §. 10. & p. 4. proœ. A. & c. 3. §. 1. 2. & 3. *c* Sup. §. 1.

De modo admittendi ad Profeſſionem.

CAPVT III.

1 QVANDO *d* aliqui, peracto Probationis tempore, & experimentis; ac aliis quæ in Examine continentur, confectis, ad profeſſionem admittendi fuerint; cùm Societati, vel ejus Præpoſito Generali plenè ſit in Domino ſatisfactum, Profeſſio hoc modo, qui ſequitur, emittetur. *d* Exa. c. 1. § 8.

2 In primis Præpoſitus Generalis, vel qui acceptâ ab eo facultate, ad Profeſſionem admittet, (A) poſtquàm publicè Miſſæ ſacrificium obtulerit in eccleſiâ coram domeſticis, & aliis externis, qui interfuerint; cum ſanctiſſimo Sacramento Euchariſtiæ ad eum, qui Profeſſionem eſt emiſſurus, ſe convertat. Ille autem abſolutâ generali Confeſſione, & verbis quæ ante Communionem dici ſolent, voce altâ Votum ſuum ſcriptum *e* (quod aliquot ante dies conſideraverit oportet) leget; cujus formula hæc eſt: *e* Exa. c. 4. § 41.

IN CAP. III.

(A) §. Particularia quæ hic, & inferiùs attinguntur, decent quidem, & cùm fieri poteſt, obſervanda ſunt; non tamen, ut neceſſaria. Fieri enim poſſet, ut Sacerdos non eſſet, vel Miſſam celebrare non poſſet, qui ex ordinatione Præpoſiti Generalis Profeſſionem admittit. Illud autem eſſentiale eſt, ut publicè Votum legatur coram iis de Societate, & externis, qui adfuerint, atque ut tamquàm ſolemne & emittatur, & admittatur.

EGO N. Profeſſionem facio, & promitto Omnipotenti Deo coram ejus Vir-

Virgine Matre, & universâ cœleſti curiâ, ac omnibus circumſtantibus, & tibi Patri Reverendo N. Præpoſito Generali Societatis IESV, locum Dei tenenti, & ſucceſſoribus tuis; vel, tibi Reverendo Patri vice Præpoſiti Generalis Societatis IESV, & ſucceſſorum ejus, locum Dei tenenti; perpetuam *a* Paupertatem, Caſtitatem, & Obedientiam; & ſecundùm eam, (B) peculiarem *b* curam circa puerorum eruditionem, juxta formam vivendi, in litteris Apoſtolicis Societatis IESV, & in ejus Conſtitutionibus contentam.

a Inf. § 6. Exa. c. 1. §. 3. & p. 6. c. 1. & 2. ferè per totum.
b Inf. §. 6. & c. 4. §. 2.

(B) §. Promiſſio docendorum puerorum ac rudium hominum, juxta litteras Apoſtolicas, & Conſtitutiones non inducit aliam obligationem, quàm reliqua ſpiritualia exercitia, quæ ad auxilium proximorum adhibentur; cujusmodi ſunt Confeſſiones, & Prædicationes, &c. in quibus quisque ſe debet occupare, juxta rationem obedientiæ ſuorum Superiorum. Quòd autem de pueris docendis in Voto ſit mentio, eâ de causâ ſit, ut ſancta hæc exercitatio peculiari modo ſit commendata, & devotiùs curetur, propter ſingulare obſequium quod Deo per eam in animarum auxilio exhibetur; & quia faciliùs oblivioni tradi poterat, & in deſuetudinem abire, quàm alia magis ſpecioſa, cujusmodi eſt prædicatio, &c.

3 *(C)* Inſuper *c* promitto ſpecialem Obedientiam ſummo Pontifici, circa miſſiones; prout in eisdem litteris Apoſtolicis, & Conſtitutionibus continetur. Roma, vel alibi, tali die, menſe, & anno, & in tali eccleſiâ.

c Exa. c. 1. §. 5. & p. 6 c. 5. & p. 7. c. 1. §. 1. & B.

(C) §. Tota intentio quarti hujus Voti obediendi ſummo Pontifici fuit & eſt circa miſſiones: & ſic intelligi oportet litteras Apoſtolicas, ubi de hac Obedientiâ loquuntur; in omnibus quæ juſſerit ſummus Pontifex, & quocumque miſerit, &c.

4 Poſt hæc, ſumet ſanctiſſimum Euchariſtiæ Sacramentum. Quibus peractis, *d* in libro, quem ad hoc habebit Societas, ejus nomen qui Profeſſionem emiſit; & illius, in cujus manibus emiſit, adnotato die, menſe, & anno, ſcribetur; & ejus Vota ſcripta aſſervabuntur: ut omnia ſemper conſtare poſſint, ad Dei gloriam.

d Inf. c. 4. G.

5 Aliqui, *e* qui ad Profeſſionem trium Votorum ſolemnium dumtaxat admittentur, in eccleſiâ, ac coram domeſticis & externis qui aderunt, antequàm ſanctiſſimum Chriſti Corpus accipiant, ex ſcripto ſuum Votum juxta formulam ſequentem legent.

e Sup. c. 2. §. 3. & C. & Exa. c. 1. D.

6 EGO N. profeſſionem facio, & promitto omnipotenti Deo coram

ejus

ejus Virgine Matre,& universâ cæleſti curiâ, ac omnibus circumſtantibus, & tibi Reverendo Patri Præpoſito Generali Societatis IESV, locum Dei tenenti, ac ſucceſſoribus tuis; vel, tibi Reverendo Patri vice Præpoſiti Generalis Societatis IESV, & ſucceſſorum ejus, locum Dei tenenti, *a* perpetuam Paupertatem, Caſtitatem,& Obedientiam,& ſecundùm eam, *b* peculiarem curam circa puerorum eruditionem; juxta formam vivendi in litteris Apoſtolicis Societatis IESV, & in ejus Conſtitutionibus contentam. Romæ,vel alibi, tali die, menſe, & anno,& in tali eccleſiâ. Deinde ſequetur Communio,& reliqua ſuperiùs dicta.

a Sup. §. 3.
b Sup. §. 3.

De admittendis Coadjutoribus formatis, & Scholaſticis.

CAPVT IV.

QVI *c* in Coadjutores formatos ſpirituales cum ſimplicibus Votis, & 1
non ſolemnibus admittuntur, in eccleſiâ, vel ſacello Domus, aut alio decenti loco coram domeſticis & externis, qui aderunt, (A) in manibus ejus, qui admiſſurus ſit, Votum ſuum emittent in hac formulâ, quæ ſequitur, id legentes:

c Exa. c. 1. §. 9. & c. 6. §. 8.

IN CAP. IV.

(A) §. IN manibus fieri Vota dicuntur, quando emittuntur coram aliquo, qui, cùm ad id habeat poteſtatem, ea admittit. Et quamvis multi adeſſent, cùm hujuſmodi Vota fiunt; non ideò tamen mutant naturam ſimplicium: quandoquidem intentio emittentis, & admittentis, juxta traditam à Sede Apoſtolicâ facultatem, hæc eſt, ut nec emittantur, nec admittantur ut ſolemnia. Ad prudentiam autem admittentis pertinebit, conſecuturæ ædificationis rationem habere, & ſic curabit, ut plures, vel pauciores interſint. Ceterùm eadem erit formula, quâ Coadjutores Temporales, & Spirituales utentur; & utraque in exterioribus perſimilis erit ei, quâ Profeſſi utuntur.

EGO N. promitto Omnipotenti Deo,coram ejus Virgine Matre, & 2
totâ cæleſti curiâ, & tibi R. Patri Præpoſito Generali Societatis IESV, locum Dei tenenti,& ſucceſſoribus tuis; vel tibi R. Patri vice Præpoſiti Generalis Societatis IESV, & ſucceſſorum ejus, locum Dei tenenti; *d* perpetuam Pau-

d Exa. c. 1. §. 9. & P. 6. c. 1. & 2.

a Sup. c. 3. §. 3. & B.

Paupertatem, Caſtitatem, & Obedientiam; & ſecundùm eam, *a* peculiarem curam circa puerorum eruditionem; (B) juxta modum in litteris Apoſtolicis, & Conſtitutionibus dictæ Societatis expreſſum. Romæ, vel alibi, in tali loco, die, menſe & anno, &c. Demum ſumat ſanctiſſimum Chriſti Corpus: & fient, quæ de Profeſſis dicta ſunt.

b Exa. c. 6. §. 8. & A. c P. 2. c. 1. §. 1. & A. d Exa. c. 6. §. 8. & c. 7. §. 1. & 2. & p. 3. c. 4. §. 3.

(B) §. Quod dicitur, juxta Bullas, & Conſtitutiones; intelligendum eſt, quòd Coadjutores emittunt hujuſmodi ſimplicia Vota, cum tacitâ quadam, quod ad perpetuitatem attinet, conditione, quæ hæc eſt; Si Societas eos tenere volet. b *Quamvis enim illi, quod in ipſis eſt, ſe obligent in perpetuum, ſuæ devotionis & ſtabilitatis gratiâ; liberum tamen erit Societati eos dimittere,* c *ut in ſecundâ Parte dicitur: quod ſi accideret,* d *tunc illi liberi ab omnium Votorum obligatione manent.*

3 (C) Formula ad Coadjutores in rebus temporalibus admittendos eadem erit; clauſulâ illâ de puerorum inſtitutione ſolùm remotâ.

(C) §. Si homines eſſent, qui Latinam linguam non intelligerent, quales aliqui Coadjutores Temporales erunt; Votum in vernaculam linguam vertetur; & legant ipſi, vel præeat alius legendo verba, quæ mox ipſimet, eum inſequendo, pronuntiabunt.

e Sup. c. 1. §. 3. & Exa. c. 1. §. 12. & c. 4. §. 41. & p. 4. c. 3. §. 3. & c. 4. § 5.

Qui peractâ ſuâ priori Probatione & experimentis *e* per biennium, in Scholaſticos approbatos admittuntur coram aliquibus domeſticis, (D) quamvis non in manibus cujuſquam, Vota ſua emittent ad hunc modum.

f Exa. c. 7. §. 1. & 2.

(D) §. Ut hoc Votum ſoli Deo offertur, & non homini; ita nemo id admittit. Propterea in nullius manibus fieri dicitur. Et conditio illa tacita, quæ ineſſe dicta eſt in Voto Coadjutorum, f *quod ad perpetuitatem attinet, etiam in hoc eſt intelligenda; ſcilicet, Si Societas eos tenere volet.*

g Exa. c. 1. §. 10. & c. 7. §. 1. & p. 4. c. 3. §. 3.

4 Omnipotens Sempiterne Deus, EGO N. licet undecumque divino tuo conſpectu indigniſſimus, fretus tamen pietate ac miſericordiâ tuâ infinitâ, & impulſus tibi ſerviendi deſiderio, *g* voveo coram ſacratiſſimâ Virgine Mariâ, & curiâ tuâ cœleſti universâ, divinæ Majeſtati tuæ Paupertatem, Caſtitatem, & Obedientiam perpetuam in Societate IESV: (E) & promitto eamdem Societatem me ingreſſurum, ut vitam in eâ perpetuò degam, omnia intelligendo juxta ipſius Societatis Conſtitutiones. A tua ergo immenſa bonitate & clementia per IESV Chriſti ſanguinem peto ſuppliciter, ut hoc holocauſtum in odorem ſuavitatis admittere digneris: & ut largitus es ad hoc deſiderandum & offerendum, ſic etiam ad explendum, gratiam

tiam uberem largiaris. Romæ, vel alibi, tali loco, die, menſe, & anno. Poſt hæc perinde ut alii, ſanctiſſimum Chriſti Corpus ſument; & reliqua, quæ ſuperiùs dicta ſunt, peragentur.

(E) §. Promiſſio ingrediendi Societatem, ut declaratum eſt initio a *hujus Partis, eſt de Votis Profeſſorum ſolemnibus, vel Coadjutorum formatorum, prout Præpoſito ad majus Dei obſequium fore videbitur, emittendis.* a Sup. c. 1. A. & Exa. c. 1. §. 10. & c. 7. §. 1.

b Poſtquàm aliquis in corpus Societatis cooptatus fuerit in aliquo gradu, (F) ad alium progredi curare non debet: ſed in ſuo perfici, & obſequio Dei & gloriæ ſeſe impendere; ac Superiori, qui ſcilicet Chriſti Domini Noſtri vices gerit, curam aliorum omnium relinquere. 5 b Exa. c. 6. §. 5. & 6.

(F) §. c *Proponere quæ in animo verſantur, quæque occurrunt, licitum eſt: nihilominùs, ut in Examine dicitur, omnino paratum eſſe oportebit,* d *ut id melius eſſe exiſtimet, quod Superiori ſuo melius videbitur.* c Exa. c. 8. A. & P. 7. c. 2. I. d P. 3. c. 2. §. 1. & P. 6. c. 1. §. 3.

Qui in Domibus verſantur, *e* poſt biennium Vota eadem emittere, quæ Scholaſtici, & Chriſto Domino Noſtro ſe obſtringere debent; & id, quamvis ſtudiis applicandi non videantur, nec expedire, ut tam citò in Coadjutores formatos, vel Profeſſos admittantur, exiſtimetur. *f* Quòd ſi quis propria impulſus devotione, ante id tempus biennii vellet Votis ſe Deo offerre; eamdem formulam ſequi poterit, & (G) uno Voti ſui ſcripti exemplo tradito Superiori, alterum penes ſe retineat; ut quid Deo ac Domino Noſtro obtulerit, recordetur. Et ad hoc ipſum, ſimulque ad devotionem augendam conferet, (H) ſtatutis quibuſdam temporibus, quæ congrua videbuntur, Vota ſua renovare. Quod quidem non eſt, obligatione nova ſe obſtringere, ſed ejus, qua obſtricti ſunt in Domino, recordari, atque eamdem confirmare. 6 e Sup. c. 1. §. 3. f Exa. c. 1. E. & P. 5. c. 1. T.

(G) §. g *Etiam in libro aliquo horum memoria (ſicut & aliorum) honeſtas ob cauſas debet aſſervari.* g Sup. c. 3. §. 4.

(H) §. Quod h *ad Scholaſticos attinet, jam in quartâ Parte dictum eſt, quibus temporibus ſua Vota renovare debeant. Eadem erit ratio eorum qui in Domibus habitant, & Vota emiſerunt: in duobus enim feſtis ſolemnibus ſingulis annis ea renovare debent, & in aliquo alio, ſi Superiori videretur expedire: non in cujuſquam manibus, ſed unoquoque ſuum Votum legente coram ſanctiſſimo Sacramento, reliquis vel nonnullis de Societate præſentibus; ut magis ad devotionem obſervandi quod Deo ac Domino Noſtro* h P. 4. c. 4. §. 5. & D.

promiſerunt, magisque præ oculis habendum id quod ex obligatione debent eidem Domino, excitentur.

SEXTA PARS

De iis qui admiſſi, & in corpus Societatis cooptati ſunt: quod ad ipſorum perſonas attinet.

De iis, quæ ad obedientiam pertinent.

CAPUT I.

1 VT illi qui jam ad Profeſſionem, vel in Coadjutores formatos admiſſi ſunt, uberiori cum fructu, juxta noſtrum Inſtitutum, divino ſervitio, & proximorum auxiliis ſe impendant; aliqua in ſeipſis obſervare debent: quorum præcipua, licet ad ea Vota, *a* quæ Deo & Creatori Noſtro juxta litteras Apoſtolicas obtulerunt, reducantur; de illis tamen, ut magis & declarentur, & commendentur, in hac ſexta Parte dicetur. Et quoniam quæ ad Votum Caſtitatis pertinent, interpretatione non indigent, cùm conſtet, quàm ſit perfectè obſervanda, nempe enitendo Angelicam puritatem imitari & corporis, & mentis noſtræ munditia: his ſuppoſitis, de ſancta Obedientia dicetur. Quam quidem omnes plurimum obſervare, & in ea excellere ſtudeant; nec ſolùm in rebus obligatoriis, ſed etiam in aliis; licet nihil aliud, quàm ſignum voluntatis Superioris ſine ullo expreſſo præcepto, videretur. *b* Verſari autem debet ob oculos Deus Creator ac Dominus Noſter, propter quem homini Obedientia præſtatur: &, ut in ſpiritu amoris, & non cum perturbatione timoris procedatur, curandum eſt: ita *c* ut omnes conſtanti animo incumbamus, ut nihil perfectionis, quod divina gratia conſequi poſſimus (A) in abſoluta omnium Conſtitutionum obſervatione, noſtrique Inſtituti peculiari ratione adimplenda, prætermittamus. & exactiſſimè omnes nervos virium noſtrarum ad hanc virtutem Obedientiæ in primis Summo Pontifici, deinde Superioribus Societatis exhibendam, inten-

a P. 5. c. 3. §. 3. & c. 4. §. 2.

b Inf. §. 2. & 3. & p. 3. c. 1. §. 23. & p. 4. c. 10. §. 5. & p. 7. c. 2. §. 1. & A. & l. & p. 8. c. 1. D. & p. 9. c. 3. §. 20.

c Inf. c. 5. & p. 4. c. 10. §. 5. & p. 9. c. 3. § 8. & c. 6. A. & p. 10. §. 13.

tendamus : ita (B) ut omnibus in rebus, ad quas poteſt cum charitate ſe Obedientia extendere, ad ejus vocem, perinde ac ſi à Chriſto Domino egrederetur (quandoquidem ipſius loco, ac pro ipſius amore & reverentia Obedientiam præſtamus) quàm promptiſſimi ſimus; re quavis, *a* atque adeò littera à nobis inchoata necdum perfecta relicta, ad eum ſcopum vires omnes ac intentionem in Domino convertendo, (C) ut ſancta *b* Obedientia tum in executione, tum in voluntate, tum in intellectu ſit in nobis ſemper omni ex parte perfecta; cum magna celeritate, ſpirituali gaudio, & perſeverantia, quidquid nobis injunctum fuerit, obeundo; omnia juſta eſſe, nobis perſuadendo; omnem ſententiam ac judicium noſtrum contrarium cæca quadam Obedientia abnegando; & id quidem in omnibus, quæ à Superiore diſponuntur, ubi definiri non poſſit (*c* quemadmodùm dictum eſt) aliquod peccati genus intercedere. Et ſibi quiſque perſuadeat, quòd qui ſub Obedientia vivunt, ſe ferri ac regi à divina providentia per Superiores ſuos, ſinere debent, perinde ac ſi cadaver eſſent, quod quoquoverſus ferri, & quacumque ratione tractari ſe ſinit: vel ſimiliter atque ſenis baculus, qui ubicumque, & quacumque in re velit eo uti qui eum manu tenet, ei inſervit. Sic enim obediens rem quamcumque, cui eum Superior ad auxilium totius corporis Religionis velit impendere, cum animi hilaritate debet exequi, pro certo habens, quòd ea ratione potiùs, quàm re alia quavis, quam præſtare poſſit, propriam voluntatem ac judicium diverſum ſectando, divinæ voluntati reſpondebit.

a P. 4. c. 10. § 9.

b P. 3. c. 1. §. 23. & P. 4. c. 10. §. 5.

c Declar. B.

Declarationes

In Sextam Partem.

IN CAP. I.

(A) §. H*Æ primæ Declarationes, quæ ſimul cum Conſtitutionibus promulgantur,* d *eamdem, quam illæ, auctoritatem habent. Et ita in utrarumque obſervatione, eamdem curam adhiberi oportet.*

(B) §. e *Hujuſmodi ſunt illa omnes, in quibus nullum manifeſtum eſt peccatum.*

d Procem. declar.

e Inf. hoc §. 1. & p. 3. c. 1. §. 23.

(C) §.

(C) §. Obedientia quod ad executionem attinet, tunc præſtatur, cùm res juſſa completur: quod ad voluntatem, cùm ille qui obedit, id ipſum vult, quod qui jubet: quod ad intellectum, cùm id ipſum ſentit, quod ille; & quod jubetur benè juberi exiſtimat. Et eſt imperfecta ea Obedientia, in quâ præter executionem, non eſt hæc ejusdem voluntatis & ſententiæ inter eum qui jubet, & qui obedit, conſenſio.

2 Omnibus itidem maximè commendatum ſit, ut multum reverentiæ (& præcipuè in interiori homine) ſuis Superioribus exhibeant: *a* IESVM Chriſtum in eisdem conſiderent, ac revereantur: eosdem ex animo ut patres in eodem diligant: ac ſic in ſpiritu charitatis in omnibus procedant, ut *b* nihil ex externis vel internis eos celent: quin potiùs, ut omnia prorſus intelligant; quò meliùs in via ſalutis & perfectionis ſe dirigant, optare debent. Et ea de causa omnes tam Profeſſi, quàm formati *c* Coadjutores ſemel ſingulis annis (& quoties prætereà Superiori viſum fuerit) ad ſuas conſcientias in Confeſſione, vel ſecreto, vel alia ratione eisdem aperiendas, propter magnam ejus rei utilitatem (ut in Examine dictum eſt) parati eſſe debebunt: tum etiam ad Confeſſionem generalem, quæ ab ultima generali inchoëtur, ei quem Superior ſibi ſubſtituerit, faciendam.

a Sup. § 1.
b Exa. c. 4. §. 34. &c. & p. 3. c. 1. §. 12. & p. 4. c. 10. §. 5.
c Exa. c. 4. §. 40.

3 Deferant omnes ad Superiorem ſuum res, quæ eis expetendæ occurrerint: nec privatus quispiam, directè vel indirectè ſine ejus facultate, & approbatione, à Summo Pontifice, nec ab alio extra Societatem, gratiam ullam in ſuum privatum, vel alterius uſum petat, aut petendam curet: ſibique *d* perſuadeat, ſi per Superiorem ſuum, vel cum ejus conſenſu, quod optat, non obtinuerit, ne id quidem ad divinum ſervitium ſibi convenire; &, ſi convenit, cum Superioris conſenſu, ut qui *e* Chriſti Domini Noſtri locum erga ipſum tenet, id ſe conſecuturum.

d P. 3. c. 2. §. 1. & p. 5. c. 4. F.
e Sup. §. 1.

De iis, quæ ad Paupertatem, quæque eam conſequuntur, pertinent.

CAPVT II.

1 PAVPERTAS, *f* ut murus Religionis firmus, diligenda, & in ſua puritate conſervanda eſt, quantum Divina gratia aſpirante fieri poterit. Et quia

f P. 3. c. 1. §. 25. & p. 10. §. 5.

quia humanæ naturæ hoſtis ad hoc propugnaculum ac refugium debilitandum (quod Deus Dominus Noſter Religionibus inſpiravit contra illum, alioſque Religioſæ perfectionis adverſarios) eniti ſolet, ea quæ à primis Fundatoribus benè ordinata fuerant, immovendo per declarationes, vel innovationes, primo illorum ſpiritui minimè conſentaneas; ut quod in nobis ſitum fuerit, hac parte Societati proſpiciamus; quicumque in eâ Profeſſionem emiſerint, (A) ſe ad innovationem Conſtitutionum in iis quæ ad Paupertatem pertinent, nihil facturos promittant: niſi aliquo modo pro rerum occurrentium ratione, eam in Domino magis reſtringendam judicarent.

IN CAP. II.

(A) §. INnovari quod ad Paupertatem attinet, eſt relaxari ad reditus, vel poſſeſſionem ullam in proprium uſum, vel ad Sacriſtiam, vel ad fabricam, vel ad aliquem alium finem a *præter id, quod ad Collegia, & Domos Probationum attinet, admittendum. Et ne in re, quæ tantum habet momenti, Conſtitutiones mutentur; poſt emiſſam Profeſſionem unusquiſque promittat coram Præpoſito Generali, & iis qui apud eum erunt, aſſeratque in conſpectu Creatoris & Domini Noſtri, quòd numquam aſſentietur ad immutandum quod ad Paupertatem in Conſtitutionibus pertinet; nec in conventu totius Societatis congregatæ, nec per ſeipſum ullâ ratione id curando.* a Exa. c. 1. §. 4.

b In Domibus, vel Eccleſiis, quæ à Societate ad auxilium animarum admittentur, (B) reditus nulli, ne Sacriſtiæ quidem, aut fabricæ applicati, haberi poſſint: ſed neque ullâ aliâ ratione, ita ut penes Societatem eorum ſit ulla diſpenſatio: ſed in ſolo Deo, cui per ipſius gratiam ea inſervit, fiducia conſtituatur, ſine reditibus ullis ipſum nobis proſpecturum de rebus omnibus convenientibus ad ipſius majorem laudem & gloriam. 2

b Infrà §. 5. & 6. & Exa. c. 1. §. 3. & 4. & p. 10. §. 5.

(B) §. Si aliquis ex Fundatoribus Domorum vel Eccleſiarum vellet reditus aliquos ad fabricæ uſum relinquere; dummodò nec diſpoſitio eorum ad Societatem pertineat, nec ſit unde ei competat actio in illos (quamvis id illi curæ eſſet, ut is, cui tale munus commiſſum eſt, ſuum officium faceret) & ſic in rebus ſimilibus; non eſſet id à Paupertate Societatis alienum.

(C) Profeſſi vivant ex eleemoſynis in Domibus, cùm aliquò non mit- 3

a P. 4. c. 10. A. tuntur: a nec officium Rectorum ordinarium in Collegiis, vel Vniverſitatibus Societatis habeant (niſi ipſarum neceſſitas, vel magna utilitas id exi-
b Ex. 1. c. 1. §. 4. & p. 4. c. 2. §. 5. & c. 10. §. 1. & p. 9. c. 3. §. 18. & c. 4. §. 7. & p. 10. §. 4. geret) (D) nec b reditibus eorum in Domibus utantur.

c P. 4. c. 2. F. d P. 4. c. 2. F. *(C) §. In Collegiis Profeſſos non habitare, intelligitur, diu in eis manendo: c quamvis dum aliò iter faciunt, diem aliquem, vel tempus congruum in eis manere poſſint: habitare autem d diu etiam poſſent, cùm neceſſarium aut conveniens ad ipſius Collegii, vel Vniverſitatis bonum id eſſet; ut ſi ad gubernationem ſtudiorum eſſent neceſſarii; vel ſi legerent, aut in ſpiritualibus exercitiis Confeſſionum & Concionum, ad Scholaſticos, qui id præſtare deberent, ſublevandos; vel ad id demum quod ipſi non poſſunt, præſtandum, occuparentur; vel ſi ad viſitanda & dirigenda hujuſmodi Collegia, vel Vniverſitates mitterentur. Quando etiam neceſſarium aut conveniens ad univerſale bonum id videretur; ut ſi aliquis cum expreſsâ facultate Præpoſiti Generalis ſcribendi gratiâ per tempus aliquod ſe eò reciperet.*

e P. 4. c. 2. F. *(D) §. e Res minimæ ducuntur pro nihilo: & ita ad ſcrupulos eximendos declaratur, ubi Rector eum qui iter per ipſius Collegium haberet, ac viatico egeret, viatico aliquo ac eleemoſynâ proſequeretur, recipi eam poſſe. Quòd autem Collegia ſuppleant aliquos ſumptus, quos ſi ipſa non facerent, facturæ eſſent Domus, ſi poſſent, ut veſtitum & viaticum eis qui ad Collegia ex Domibus mittuntur, providere; quamvis id ſit, aut eſſe videatur Domum juvare; non tamen eſt contra intentionem hujus Conſtitutionis, quæ cavet, ne Collegiorum reditibus ad victum, & veſtitum, & alias expenſas proprias Domus juventur. Sic etiam intelligitur contra Conſtitutionem non eſſe, quòd in aliquo horto Collegii aliquid recreationis infirmi, vel ſani, qui ſunt in Domibus, ſumant; dum tamen expenſis Collegii, quamdiu ſunt in Domibus, non alantur: & tantumdem de rebus ſimilibus poteſt judicari.*

4 Coadjutores, quamdiu in Domibus erunt; quæ ex eleemoſynis vivunt, & ipſi eodem modo vivent. In Collegiis, ſi Rectores fuerint, vel lectores, aut alioqui in rebus neceſſariis vel valdè convenientibus eiſdem Collegiis utiles fuerint, vivent ſicut reliqui, ex eorum reditibus, quamdiu eorum operâ Collegia indigebunt. Cum autem deſierint utiles eſſe Collegiis, deſinent in eis habitare; & in Domibus Societatis, ut de Profeſſis eſt dictum, habitabunt.

f Sup. §. 2. 5 f Non ſolùm reditus, (E) ſed nec poſſeſſiones ullas habeant in particulari, nec in communi Domus vel Eccleſiæ Societatis, præterquam quod ad habitationem, vel uſum neceſſarium eis, aut valdè conveniens fuerit; cu-

jus-

Digitized by Google

uſmodi duceretur, ſi in uſum convaleſcentium, vel eorum, qui ut rebus ſpiritualibus vacent, ſe ab hominum frequentiâ recipiunt, locus aliquis à communi habitatione ſeparatus, qui aëre ſalubriori, & aliis commodis polleret, admitteretur: & tunc hujusmodi ille ſit, ut nec aliis locetur, (F) nec fructus, qui redituum loco eſſe poſſint, habeat.

(E) §. Quia, ut in litteris Apoſtolicis dicitur, non eſt habitura Societas jus civile ad rem ullam ſtabilem, niſi ad ipſius habitationem & uſum eſſet opportuna; quidquid ſtabile illi datum fuerit, teneatur eo, quàm primùm poterit, ſe exuère, ac vendere; ut pauperibus Societatis, vel externis, ſuâ in penuriâ ſubveniatur.

Quamvis hoc ità ſe habeat, temporis tamen opportunitas ad vendendum non eſt excludenda. Et hoc intelligatur, cum res illa ſtabilis, neceſſaria non eſt ad Domus uſum; ut aliqua ex ſuperiùs memoratis. Aliarum rerum mobilium, ut pecuniarum, vel librorum, vel earum, quæ ad victum & veſtitum pertineant, poteſt in communi Societas proprietatem ad uſum ſuum habere.

(F) §. Hujusmodi eſſent, ſi vini, vel olei, vel tritici proventum dictæ poſſeſſiones ferrent; vel ſi fructus, & olera ex hortis venderentur: quorum nihil licebit. Quamvis fructibus, aut parte ipſorum ad commodum Domus ſuæ uti poſſint; ſi tamen Societas colonum aliquem, vel ſæcularem hominem haberet, qui hortis vel agris, quos dictæ Domus habent, præeſſet; non eſſet etiam ei prohibendum, ne ad privatam ſuam utilitatem, quod videretur convenire ex dictis, faceret: dummodò tunc nec ad Domos, nec ad particulares perſonas Societatis utilitas interim ulla perveniret.

6 Quamvis ad bona & ſancta opera, & maximè perpetuò duratura incitare laudabile ſit; ob majorem tamen ædificationen, nullus de Societate debet, nec poteſt quemquam ad eleemoſynas perpetuas Domibus vel Eccleſiis ejusdem Societatis relinquendas, incitare: & ſi aliqui ſponte ſuâ eas relinquerent, nullum jus civile ad eas petendas in judicio adquiratur. Sed cùm ad id charitas propter Deum eos moverit, tunc eas elargiantur.

7 *a* Omnes, qui ſub Obedientiâ ſunt Societatis, (G) meminerint ſe gratis dare debere, quæ gratis acceperunt; nec poſtulando, nec admittendo ſtipendium, vel eleemoſynas ullas, quibus Miſſæ, vel Confeſſiones, vel Prædicationes, vel Lectiones, vel viſitationes, vel quodvis aliud officium ex iis quæ Societas juxta noſtrum Inſtitutum exercere poteſt, compenſari videatur: ut ſic majori cum libertate poſſit, & proximorum ædificatione, in divino ſervitio procedere.

a Exa. c. 1. §. 3. & c. 4. §. 27. & p. 4. c. 7. §. 3. & c. 15. §. 4. & c. 17. F. & p. 7. c. 4. §. 4. & B. & p. 10. §. 5.

(G) §. Quamvis quicumque voluerint, Domum vel Eccleſiam eleemoſy-nis juvare poſſint (ſive in ſpiritualibus ipſi ab eà juventur, ſive non) tamen non debet quidquam accipi tanquam ſtipendium, vel eleemoſyna, pro iis, quæ ob ſolum Chriſti Domini Noſtri obſequium eis communicantur; ita ut hoc detur, aut accipiatur pro illo.

8 Vt omnis avaritiæ ſpecies evitetur, præcipuè in piis miniſteriis, quibus ad animarum auxilium Societas utitur; nulla ſit in eccleſiâ arca, in quam eleemoſynæ ab iis qui ad Conciones, Miſſas, vel Confeſſiones, & reliqua ſpiritualia ad eam conveniunt, conjici ſolent.

9 Eadem de causâ munuſcula, quæ Magnatibus ad res majores ab ipſis obtinendas offerri ſolent, ne offerantur: nec hujusmodi primarios viros inviſere Noſtri conſueſcant, niſi ſancto ſtudio piorum operum ducerentur; vel quando intimâ benevolentiâ in Domino tam eſſent conjuncti, ut hujusmodi officium aliquoties eis deberi videretur.

10 *a* Parati ſint ad mendicandum oſtiatim, quando vel Obedientia, vel neceſſitas id exiget. Et ſit unus, vel plures ad eleemoſynas petendas, quibus perſonæ Societatis ſuſtententur, deſtinati: quas eleemoſynas ſimpliciter amore Domini Noſtri petent.

a Inf. I. & Exa. c. 4. §. 27. & p. 4. c. 2. §. 6.

11 *(H)* Vt nihil *b* proprium Domi teneri, ita nec foris apud alios poteſt. Et quisque iis, quæ de communi data fuerint ad uſum ſuum neceſſarium aut convenientem, reſecatis ſuperfluis, ſit contentus.

b P. 3. c. 1. §. 7.

(H) §. Intelligendum eſt hoc abſolutè de Profeſſis, & Coadjutoribus formatis. Ceterùm in Scholaſticis, & aliis qui tempus Probationis nondum expleverunt, hoc intelligi debet de rebus iis, c quæ in præſentiâ ſubſint eorum diſpoſitioni. nihil enim horum habere debent, niſi conſcio & approbante Superiore. Neque verò ſermo eſt de bonis, quæ forte procul inde illi habent; de domibus ſcilicet, vel rebus aliis; d ſed quod ad hæc attinet, parati etiam eſſe debebunt, ut illis ſe abdicent, quandocumque Superiori videretur, ut in Examine dictum eſt.

c Exa. c. 4. §. 4.

d Exa. c. 4. §. 2. & 5. & p. 3. c. 1. §. 7. & F. & p. 4 c. 4. E.

12 Quò meliùs Paupertatis puritas, & quies illa quam ſecum affert, conſervetur, non ſolùm particulares Profeſſi, vel Coadjutores formati hereditariæ ſucceſſionis non erunt capaces, verùm nec Domus, nec Eccleſiæ, nec Collegia eorum ratione. Sic enim omnibus litibus, & controverſiis præciſis, charitas cum omnibus ad Dei gloriam meliùs conſervabitur.

13 *e* Quando Summus Pontifex, vel Superior, hujusmodi Profeſſos, vel Coad-

e P. 7. c. 1. §. 1.

Coadjutores ad laborandum in vineam Domini mittet, *a* nullum viaticum petere poſſint; ſed ſe liberaliter repræſentent, (I) ut mittantur, prout illis ad majorem Dei gloriam fore videbitur. *a* Exa. c. 1. §. 5. & p. 7. c. 1. §. 3. & E. & c. 2. G.

(I) §. Id eſt pedites, vel equites cum pecuniis, vel ſine illis. Et b *omnino parati eſſe debebunt ad id faciendum, quod is qui mittit, magis convenire, & ad majorem ædificationem univerſalem fore judicaverit.* *b* Sup. § 10. & p. 7. c. 1. E & c. 2. G.

Vt in hac etiam parte modo conſentaneo debitæ Paupertati procedatur, (K) nullum in Domibus Societatis jumentum ad equitandum, ad uſum alicujus de ipsâ Societate (ſive Præpoſitus, ſive ſubditus ille ſit) ordinarie habebitur. 14

(K) §. Niſi id fieret propter adverſam valetudinem continuam, vel neceſſitatem urgentem propter publica negotia, præcipuè in amplis populis. Tunc enim potiùs univerſalis boni, & ſanitatis Noſtrorum, quàm temporis definiti, aut perpetui, quamque ſuis vel alienis pedibus incedendi, ratio eſt habenda; intuendo ſemper quod neceſſarium & honeſtum ſit, & nullâ ratione quod ad pompam ullam pertineat.

c In veſtitus itidem ratione tria obſerventur; Primum, ut honeſtus ille ſit; Alterum, (L) ut ad uſum loci, in quo vivitur, accommodatus; Tertium, ut Profeſſioni Paupertatis non repugnet. (M) Videretur autem repugnare, ſi Sericis, vel pretioſis pannis uteremur; à quibus abſtinendum eſt; ut in omnibus *d* humilitatis & ſubmiſſionis debita ad majorem Dei gloriam ratio habeatur. 15 *c* Exa. c. 4. § 26. & p. 3. c. 2. §. 3. & C. *d* Sequenti §.

(L) §. Vel ſaltem quòd omnino non recedat.

(M) §. Hoc intelligendum eſt in iis, quibus Domus novas veſtes providet: e *non tamen repugnat, quòd qui Societatem ingrediuntur, ſi panno pretioſiore, aut re ſimili induti venerunt, eo uti poſſint. Nec etiam, ſi in occurrenti aliquâ occaſione, vel neceſſitate quis veſtibus melioribus, honeſtis tamen, indueretur: ſed ad ordinarium veſtiendi modum eis uti non debent. Eſt nihilominus conſiderandum, quòd non omnes eisdem viribus naturalibus, nec ſanitate corporis, nec ætate ad eam convenienti pollent: atque ita juxta majus particulare bonum hujusmodi perſonarum, & univerſale aliarum multarum, id conſiderandum eſt; & quoad ejus fieri poterit, ad majorem Dei gloriam providendum.* *e* Exa. c. 1. F.

In iis quæ ad rationem victus, *f* ſomni, ac uſus reliquarum rerum vitæ neceſſariarum, vel convenientium ſpectant, (N) quamvis *g* communis illa ſit, minimeque diverſa ab eo *h* quod Medicus illius loci, in quô vivitur, judicabit: ita ut quod quisque ſibi inde ſubtraxerit, ex devotione, non ex obligatione 16 *f* P. 3. c. 2. E. & p. 4. c. 4. §. 1. *g* Exa. c. 1. §. 6. *h* P. 3. c. 2. G.

 ſub-

Sun. §. 15. & Exa. c. 4. §. 26. b P. 7. c. 4. §. 26.

ſubtrahat. *a* Habenda tamen ſemper erit ratio humilitatis, Paupertatis, ac ſpiritualis ædificationis, *b* quæ ſemper nobis in Domino ob oculos verſari debet.

(N) §. In particularibus, ſi magis vel minùs neceſſarium erit, juxta circumſtantias perſonarum; relinquetur diſcretioni eorum, qui ipſis præſunt; ut quemadmodum eis conveniet, provideant.

De iis rebus, in quibus occupari, & à quibus abſtinere debent qui in Societate ſunt.

CAPUT III.

1 QVONIAM habitâ ratione temporis, ac approbationis vitæ, quæ expectatur, ut aliqui ad Profesſionem, vel in Coadjutores formatos in Societate admittantur, tanquàm certum ducitur, eos viros ſpirituales futuros; & qui ſic in viâ Chriſti Domini Noſtri profecerint, ut per eam currere posſint, quantum corporis valetudo, & externæ occupationes charitatis atque Obedientiæ permittent; non videtur in iis *c* quæ ad orationem, meditationem, & ſtudium pertinent, ut nec in corporali exercitatione jejuniorum, vigiliarum, aut aliarum rerum ad auſteritatem vel corporis caſtigationem ſpectantium, (A) ulla regula eis præſcribenda, niſi quam diſcreta charitas unicuique dictaverit: *d* dum tamen ſemper Confeſſarius conſulatur, & ubi dubium acciderit, quid conveniat, res ad Superiorem referatur. Hoc tamen dicetur in univerſum, eſſe quidem animadvertendum, *e* ne nimius hujusmodi rerum uſus tantopere vires corporis debilitet, tantumque temporis eos diſtineat, ut deinde ſpirituali proximorum auxilio, juxta noſtri Inſtituti rationem non ſufficiant: nec contrà tanta in illis ſit relaxatio, ut fervore ſpiritus refrigeſcente, humani ac inferiores affectus incaleſcant.

c P. 3. c. 1. R.

d Exa. c. 1. §. 6. & C. & p. 3. c. 1. §. 12. & c. 2. §. 5. e P. 3. c. 2. §. 1.

IN CAP. III.

(A) §. SI quibusdam convenire judicabitur certum tempus præſcribi, ne excedant, vel deficiant in ſpiritualibus exercitiis; Superior id facere poterit. Sic etiam in uſu aliorum mediorum, ſi ipſe omnino judicaret aliquo utendum eſſe, non id relinquendo arbitrio cujusquam particularis perſonæ, procedet, ut in Domino convenire judicabit. Subditi autem erit, cum omni devotione, quod ſibi præſcriptum fuerit, amplecti.

2 Sacramentorum frequentatio valde commendetur. *f* Differri autem non

f Exa. c. 4. §. 25.

Digitized by Google

non debet Communio, aut Miſſæ celebratio ſine cauſis judicio Superioris legitimis, ultra octo dies: *a* omneſque aſſignato ſibi Confeſſario, vel alioqui juxta ordinem, quem quiſque præſcriptum habet à Superiore, confiteantur. & p. 3. c. 1. ſ. 11. & p. 4. c. 4. ſ. 3. & B. *a* P. 3. c. 1. ſ. 11. & I. & Q.

3 Ex Regulis particularibus, quæ in Domibus, ubi ipſi fuerint, obſervantur, debent operam dare, ut eam partem obſervent, quæ conveniens eſt, ac judicio Superioris ipſis imponetur; ſive ad profectum vel ædificationem ſuam id ſit, ſive etiam aliorum, inter quos verſantur.

4 Quoniam occupationes, quæ ad animarum auxilium aſſumuntur, magni momenti *b* ſunt, ac noſtri Inſtituti propriæ, & valde frequentes; cumque alioqui noſtra habitatio tam ſit in hoc vel in illo loco incerta; (B) non utentur Noſtri choro, ad Horas Canonicas, vel Miſſas, & alia officia decantanda: quandoquidem illis, quos ad ea audienda devotio moverit, abunde ſuppetet, ubi ſibi ipſis ſatisfaciant. Per Noſtros autem ea tractari convenit, quæ noſtræ vocationis ad Dei gloriam magis ſunt propria. *b* Exa. c. 1. ſ. 2. & p. 4. proœm.

(B) ſ. Si in quibuſdam Domibus vel Collegiis ſic convenire judicaretur; eo tempore, quo veſperi prædicandum, vel legendum eſt, ad populum detinendum ante hujuſmodi Lectiones vel Conciones, poſſet veſpertinum officium tantùm dici. Sic etiam ordinariè Dominicis & feſtis diebus, ſine cantu figurato vel firmo, ut vocant, ſed tono quodam devoto, ſuavi, & ſimplici: & id in hunc finem; & quatenus judicaretur, quòd populus ad magis frequentandas Confeſſiones, Conciones, & Lectiones moveretur, & non aliter. Eodem tono officium, quod tenebrarum dici ſolet, cum ſuis cæremoniis in hebdomadâ ſanctâ fieri poſſet.

c *In Miſſis majoribus, quæ dicentur (licet ſubmiſſâ voce) habitâ devotionis & decentiæ ratione, licebit duos veſtitos ſuperpelliceis, vel unum aſſiſtere; prout in Domino fieri poterit.* *c* P. 4. c. 1. A.

5 Cùm *d* homines itidem hujus Societatis ſemper parati eſſe debeant ad diſcurrendum per quaſvis mundi partes, quò fuerint à Summo Pontifice, vel à ſuis Superioribus miſſi; non debent curam animarum, neque item mulierum Religioſarum, vel aliarum quarumcumque ſuſcipere, ut ordinariè illarum Confeſſiones audiant, vel ipſas regant: quamvis nihil repugnet ſemel unius Monaſterii Confeſſiones ob ſpeciales cauſas audire. *d* P. 4. c. 2. ſ. 4. & B.

6 (C) Obligari *e* etiam ad Miſſas perpetuas in ſuis eccleſiis dicendas, vel ad curam ſimilem, quam libertas noſtro procedendi modo in Domino neceſſaria non patitur, minimè convenit. *e* P. 4. c. 2. ſ. 4. & B.

(C) ſ.

(C) §. Quod ad Collegia attinet, in quartâ Parte attingitur quid horum poſſit tolerari: Domibus quidem omnino convenit, tale onus non ſuſcipere.

7 Vt *a* pleniùs poſſit Societas rebus ſpiritualibus juxta ſuum Inſtitutum vacare, (D) quoad ejus fieri poterit, à negotiis ſæcularibus abſtineat (qualia ſunt Teſtamentariorum, vel Executorum, vel Procuratorum rerum civilium, aut id genus officia) nec ea ullis precibus adducti obeunda ſuſcipiant, vel in illis ſe occupari ſinant. Quòd ſi Collegiorum aliqua negotia tractanda fuerint, ſuum habeant Procuratorem, per quem ea tractent, & jura ſua tueantur. Si verò ad Domos Societatis, vel ad totum ejus corpus pertinent; quò pacem ſuam meliùs conſervare poſſit Societas, idem Procurator, vel alius ex Coadjutoribus, vel demum aliquis extra Societatem, aut Familia quæpiam, quæ Domus patrocinium ſuſciperet, jus Societatis ad majorem Dei gloriam poſſet defendere.

a P. 9. c. 6. §. 4. & B.

(D) §. Hoc obſervetur, quoad ejus fieri poterit: Superiori tamen ad caſum aliquem neceſſitatis, vel majoris momenti, ad finem divini ſervitii præfixum, facultas diſpenſandi ad tempus relinquetur. Hic autem Superior, Præpoſitus Generalis erit, vel qui ab eo facultatem ad hoc acceperit.

8 Eadem de cauſâ, utque inquietudinis, à noſtrâ profeſſione alienæ, occaſiones evitentur, *b* & meliùs pax ac benevolentia cum omnibus ad majorem Dei gloriam conſervetur; nemo ex Profeſſis, vel Coadjutoribus, vel etiam Scholaſticis Societatis in cauſis civilibus, nedum criminalibus, (E) ſe examinari (niſi, qui ad peccatum obligare poteſt, compelleret) ſine licentiâ Superioris permittat. Superior autem eam minime dabit, niſi in cauſis quæ ad Religionem Catholicam pertinent, vel alioqui in piis, quæ ſic cedunt in hujus favorem, ut in alterius detrimentum non cedant: quandoquidem Inſtituti noſtri eſt, ſine cujusquam offenſione, quantum fieri poteſt, omnium in Domino commodis inſervire.

b Par. 10. §. 11. & B.

(E) §. Si Superior alicui facultatem daret, ut in cauſâ civili examinaretur, in gratiam alicujus, cui id denegari non poſſe videretur; limitatio tunc neceſſaria erit, quæ prohibeat, ſi quis articulus criminalis vel infamatorius occurrerit, in eo examinari: ad hoc enim nullus Superior facultatem dare debet.

De

De auxilio, quod morientibus in Societate præſtatur: & de ſuffragiis poſt mortem.

CAPVT IV.

VT in vitâ universâ, ita & multò magis in morte unusquisque de 1
Societate eniti & curare debet, ut in ipſo Deus ac Dominus Noſter IESVS Chriſtus glorificetur, ipſiusque beneplacitum impleatur; & *a* proximi ædificentur, ſaltem exemplo patientiæ, ac fortitudinis, cum fide vivâ, ac ſpe, & amore bonorum illorum æternorum, quæ nobis Chriſtus Dominus Noſter tam incomparabilibus vitæ ſuæ temporalis laboribus, & morte promeruit & acquiſivit. Cùm tamen perſæpè hujusmodi ſit morbi ratio, ut uſum virium animæ magnâ ex parte impediat; cumque hujusmodi ſit ille à temporali vitâ tranſitus, ut propter graves impugnationes dæmonis (à quo ſummoperè refert non ſuperari) requirat ſubſidium fraternæ charitatis, ſollicitè advertat Superior, ut qui juxta Medici ſententiam de vitâ periclitatur, antequàm uſu judicii privetur, omnibus Sacramentis ſanctis acceptis, tamquàm armis à Divinâ liberalitate Chriſti Domini Noſtri nobis conceſſis, ad tranſitum à temporali vitâ ad æternam, ſe muniat.

a Exa. c. 4. §. 3e.

Juvari etiam debet orationibus omnium domeſticorum valdè pecu- 2
liaribus, donec animam ſuo Creatori reddat. Et præter alios qui ingredi poſſunt plures (A) aut pauciores pro arbitrio Superioris, aliqui delecti ſint oportet peculiariùs, ut infirmum morti proximum inviſant, & ei aſſiſtant, & animoſiorem reddant; eaque ſuggerant, eisque auxiliis juvent, quæ eo tempore convenient. Et cùm jam aliis rebus juvari non poterit, eum Domino commendent, donec ejus animam à corpore diſcedentem dignetur ad ſe recipere, qui eam tam caro pretio ſanguinis & vitæ ſuæ redemit.

IN CAP. IV.

(A) §. SI *aliqui ex infirmis, quòd in phreneſim inciderint, uſu rationis privati ſint (quo in ſtatu quidquid dixerint, nihil habet vel culpæ vel meriti) vel ſi contingeret eſſe aliquos, qui minus ædificationis in ſuâ ægritudine, quàm par eſſet, præberent; utrisque paucos aſſiſtere ex iis, quibus magis confideretur, oporteret.*

Poſtea-

3 Poſteaquàm quis expiraverit, uſque ad ſepulturam ejus corpus decenter, (B) quamdiu conveniet, teneatur. Poſtmodùm (C) abſoluto officio, coram domeſticis pro more ſepeliatur: & manè proximo poſt ejus mortem, omnes Sacerdotes domeſtici, pro ejus animâ Miſſæ Sacrificium offerant: reliqui verò peculiari oratione pro eodem divinam implorent clementiam; atque in eo perſeverent ulteriùs, juxta Superioris arbitrium, & cujusvis privatam devotionem, & obligationes quæ in Domino intercedunt.

(B) §. In aliquo poſſent aliquot horæ deeſſe ad diem naturalem, quando mali odoris ratione (præſertim cum viget æſtus) judicio Superioris, anteverti id tempus poſſe videretur: ordinarium tamen ſpatium id erit, quod dictum eſt.

(C) §. Vſus habet, ut officium dicatur tono mediocriter alto, ſine cantu; præſentibus in eccleſiâ domeſticis cum ſuis candelis accenſis, &c.

4 Reddantur etiam certiores alii de Societate, in locis illis quæ Superior convenire judicaverit, ut ſimile officium præſtent: ita ut charitas erga eos qui vitâ perfuncti ſunt, non minus quàm erga viventes, in Domino demonſtretur.

Quòd Conſtitutiones peccati obligationem non inducunt.

CAPVT V.

a Sup. c. 1. §. 1. & p. 4. c. 10. §. 5. & p. 9. c. 3. §. 8. & c. 6. A. & p. 10. §. 13.

CUM *a* exoptet Societas univerſas ſuas Conſtitutiones, Declarationes, ac vivendi ordinem, omnino juxta noſtrum Inſtitutum, nihil ullâ in re declinando, obſervari; optet etiam nihilominùs ſuos omnes ſecuros eſſe, vel certè adjuvari, ne in laqueum ullius peccati, quod ex vi Conſtitutionum hujusmodi aut ordinationum proveniat, incidant; viſum eſt nobis in Domino, *b* excepto expreſſo Voto, quo Societas Summo Pontifici, pro tempore exiſtenti, tenetur, ac tribus aliis eſſentialibus Paupertatis, Caſtitatis, & Obedientiæ, nullas Conſtitutiones, Declarationes, vel ordinem ullum vivendi, poſſe obligationem ad peccatum mortale vel veniale inducere; niſi Superior ea In Nomine Domini Noſtri IESV Chriſti, vel *c* in virtute Obedientiæ juberet: quod in rebus, vel perſonis illis, in quibus judicabitur, quòd ad particulare uniuscuiusque, vel ad univerſale bo-

b P. 5. c. 3. §. 3.

c P. 9. c. 3. §. 20.

bonum multùm conveniet, fieri poterit: & loco timoris offenſæ, ſuccedat amor & deſiderium omnis perfectionis; & ut major gloria & laus Chriſti Creatoris, ac Domini Noſtri conſequatur.

SEPTIMA PARS

De iis, quæ pertinent ád admiſſos in corpus Societatis ad proximorum utilitatem per vineam Domini diſtribuendos.

De Miſsionibus Summi Pontificis.

CAPUT I.

VT in ſextâ Parte de iis dictum eſt, quæ obſervanda ſunt cuique 1
de Societate erga ſeipſum, ita in hac ſeptimâ de iis dicendum eſt, quæ erga proximos (*a* qui finis noſtri inſtituti valde proprius eſt) dum dividuntur per Chriſti vineam, ut in eâ illius parte, atque opere, quod ipſis commiſſum fuerit, ſe exerceant, obſervari debent; (A) ſive à Summo *b* Chriſti Domini Noſtri Vicario, ſive à Superioribus Societatis, qui etiam Divinæ Majeſtatis loco ipſis præſunt, per diverſa loca mittantur; ſive ipſimet ſibi eligant ubi, & quâ in re occupentur; *c* ſi ipſorum judicio relictum fuerit, ut diſcurrant quacumque majus Dei & Domini Noſtri obſequium, & animarum profectum aſſequi ſe poſſe arbitrentur: ſive labor ſit impendendus, non loca peragrando diverſa, ſed in ſtabili ac continuâ habitatione, in aliquibus locis, ubi magnus divinæ gloriæ & obſequii proventus ſperatur. Et ut primo loco de Miſſione Summi Pontificis, ut inter ceteras præcipua, tractetur; animadvertendum quòd (B) eò fertur *d* intentio Voti illius, quo ſe Obedientiæ Summi Chriſti Vicarii, ſine ullâ excuſatione Societas obſtrinxit, ut quocumque gentium ad majorem Dei gloriam, & animarum auxilium inter fideles *e* vel infideles, nos mittendos cenſuerit, nos conferamus. Nec intellexit Societas particularem aliquem locum; ſed ut per *f* orbem in diverſas regiones, & loca ſpargeretur; cum optaret, quod factu optimum eſſet, eligere; idque ſperaret futurum, ſi hanc ipſius diſtributionem Summus Pontifex faceret.

a Exa. c. 1. §. 2. & p. 1. c. 2. §. 8. & c. 3. §. 1. & p. 3. c. 1. §. 9. & p. 4. procem. & c. 12. §. 1. & p. 6. c. 3. §. 4. & p. 10. §. 2.
b P. 6. c. 2. §. 13.
c Inf. §. 7. & c. 3. §. 1.
d Exa. c. 1. §. 5. & p. 5 c. 3. §. 3. & C.
e Inf. c. 2. C. & p. 9. c. 3. F.
f Inf. c. 2. H. & Exa. c. 4. §. 35. & p. 3. c. 2. G. & p. 4. procœ A.

Declarationes in ſeptimam Partem.

IN CAP. I.

(A) §. HI *ſunt quatuor modi univerſaliores, noſtros dividendi per Chriſti Domini Noſtri vineam; de quibus totidem Capitibus Septima hujus Partis agitur.*

(B) §. Intentio quarti Voti ad Summum Pontificem, non tendebat ad locum aliquem particularem: ſed ut per varias mundi partes, qui vovebant, ſpargerentur. Cùm enim qui primi convenerunt in hanc Societatem, ex diverſis provinciis & regnis eſſent, nec eis conſtaret, inter quas regiones fideli- a Inf. c. 1. C. & p. 9. c 3. F. *um, a vel infidelium verſari deberent; ne in viâ Domini errarent, promiſſionem illam, vel Votum emiſerunt, ut Summus Pontifex eos ad majorem Dei gloriam, & juxta ipſorum intentionem, per orbem diſcurrendi, diſtribueret: & ſicubi optatum ſpiritualem fructum non invenirent, ut inde in alium atque alium locum, majorem Dei gloriam & animarum auxilium inveſtigando, ſe conferrent.*

2 Et in hac parte, cùm omnem proprium ſenſum ac voluntatem Chriſto Domino noſtro, & ejus Vicario Societas ſubjecerit, (C) nec Superior pro ſeipſo, nec quiſquam alius ex inferioribus pro ſe, vel pro alio curarè nec tentare mediatè vel immediatè cum Summo Pontifice, vel ejus miniſtris poterit, ut reſidere, vel mitti potiùs in hanc partem, quàm in b Inf. c. 1. C. & 1. & c. 3. §. 1. illam debeat: ſed *b* inferiores hanc curam univerſam Summo Chriſti Vicario, ac Superiori ſuo; Superior verò, quod ad ſuam perſonam attinet, (D) Summo Pontifici, & ipſi Societati in Domino relinquat.

(C) §. Cùm aliquis ex inferioribus ad locum aliquem vel opus deſignaretur, ad quod mittendus non fore, rebus à Summo Chriſti Vicario benè perſpectis, judicaretur; Præpoſitus Generalis pleniorem notitiam eius Sanctitati dare, omnibus tandem ipſius arbitrio relictis, poterit.

(D) §. Societas eſſe intelligerentur, qui ex eadem in loco ubi agit Præpoſitus Generalis, invenirentur; qui poſſent quod res habet, benè Summo Pontifici referre, ſi aliorum relatu diverſo adduci videretur, ut Præpoſitum Generalem, quò non convenit ad commune bonum Societatis, & majus Dei obſequium, mittere cogitaret.

A Præ-

a Præterea, qui à Summo Pontifice deſignatus fuerit, ut aliquò ſe 3
conferat; ſeipſum liberaliter, re temporali nullâ pro viatico per ſe, vel per alium poſtulatâ, offerat: quin potiùs ſic à Summo Pontifice mittatur, (E) ut ejus Sanctitas ad majus Dei, & Sedis Apoſtolicæ obſequium fore, nullâ rei alterius in eo habitâ ratione, judicaverit.

a Exa. c.1. §. 5. & p.6.c.2.§.13. & I.

(E) §. Hoc ſanè repræſentari poterit, imò debebit, per Prælatum aut quemvis alium, per quem ſummus pontifex jubet aliquò proficiſci, quæ ſit ipſius mens, b *de modo itineris conficiendi; & ibidem quò mittitur, manendi; num ex eleemoſynis propter Chriſti amorem emendicatis, an alio modo vivendo: quod enim Summo Pontifici melius videbitur, devotiùs & ſecuriùs in Domino fiet.*

b Inf. c. 2. G. & p.6.c.2.§.13. & I.

Si Summus Pontifex perſonam non deſignaret, ſed aliquem vel plu- 4
res ad hunc vel illum locum proficiſci juberet, Superioris arbitrio relinquendo, qui ſint ad hujuſmodi Miſſionem aptiores; Superior juxta ejus præceptum, eos qui magis convenire, & aptiores ad id fore videbuntur, deſignabit. Quâ in re majus bonum univerſale intuebitur, & ut quàm minimum detrimentum alia opera, ad Dei obſequium ſuſcepta, patiantur.

c Ei qui ſic miſſus fuerit, plene declarari convenit plurimùm Miſſionem 5
ſuam, & ſcopum, quò fertur Summi Pontificis intentio, & effectum, cujus gratiâ mittitur: (F) & hoc, ſi fieri poteſt, in ſcriptis, quò exactiùs, quod ei injunctum fuerit, explere poſſit. (G) Eumdem etiam Superior juvare conſiliis ac inſtructione, quoad ejus fieri poterit, curabit; ut in omnibus ad Dei, & Sedis Apoſtolicæ obſequium, utiliùs ſuum impendat miniſterium.

c Inf. c.2 §.2. & L.

(F) §. Si id non obtinebitur, curandum certè erit ut verbotenus mens Summi Pontificis intelligatur: ſive ipſemet eam immediatè, ſive per Superiorem, vel Prælatum, vel quemvis alium ei qui mittitur, declaret.

(G) §. Superior etiam aliquibus documentis adhibitis, non ſolùm in ſuis, ſed etiam Summi Pontificis Miſſionibus juvare poterit; ut meliùs quod ad Chriſti Domini Noſtri obſequium quæritur, conſequatur.

d Si ad particularia loca, tempore minime limitato, per Summum Pon- 6
tificem mittetur; ad tres menſes ibidem manendum ei eſſe intelligatur: & magis, aut minùs, pro modo majoris aut minoris ſpritualis fructus, qui inde percipi videbitur, vel alibi ſperabitur; vel demum ut ad bonum aliquod univerſale magis expedire judicabitur. Quæ omnia, juxta Superioris arbitrium, qui ſanctam intentionem Pontificis, in Chriſti Domini Noſtri obſequium conſiderabit, tranſigentur.

d Inf. c.2. H. & p. 9. c.3. G.

 Cùm

Digitized by Google

7 Cùm *a* in locis deſignatis diutius erit reſidendum, ſi fieri poterit ſine detrimento principalis Miſſionis, atque intentionis Summi Pontificis, excurſiones aliquas, ſi poterit, & cum fructu divini ſervitii eas fore judicabit, facere non erit inconveniens; ut in locis vicinis, animarum auxilio ſerviens, poſtmodùm ad ſuæ reſidentiæ locum redeat: in quo quidem, præter id quod eſt ei peculiari ratione injunctum (ad quod præcipuam etiam conferet curam, nec propter alias occaſiones, licet bonas, divini obſequii poſthabebit) poteſt, & debet conſiderare, quibus aliis in rebus, quæ ad Dei gloriam, & animarum ſalutem conferant, ſuam operam ſine detrimento ſuæ Miſſionis (ut dictum eſt) poſſit impendere. Opportunitatem autem, quam Deus ad id dederit, quantum in eodem convenire judicabit, è manibus elabi non ſinet.

a Sup. §. 1. & inf. c. 3. §. 1.

8 Ad finem noſtræ profeſſionis ac promiſſionis meliùs conſequendum, Præpoſitus Generalis cùm novus Chriſti Vicarius in Apoſtolicâ Sede fuerit conſtitutus, per ſe, vel per alium, intra annum ab ejus creatione & coronatione, teneatur ejus Sanctitati declarare profeſſionem, *b* ac promiſſionem expreſſam Obedientiæ, quâ ipſi Societas peculiari Voto circa Miſſiones ad Dei gloriam ſe obſtrinxit.

b Sup. §. 1.

De Miſſionibus Superioris Societatis.

CAPUT II.

1 Quo (A) ſpirituali animarum neceſſitati ſubveniri multis in locis majori cum facilitate ac ſecuritate eorum, qui ad id fuerint deſtinati, poſſit; (B) *c* Præpoſiti Societatis, juxta facultatem eis à Summo Pontifice conceſſam, mittere quosvis de Societate poterunt, (C) quocumque magis expedire judicabunt: qui tamen ubicumque fuerint, ad Obedientiam Sedis Apoſtolicæ parati erunt. Et quia complures ſunt, qui aliquos ex Noſtris ſibi concedi petant, potiùs propriæ obligationis ſpiritualis erga ſuum gregem, vel aliorum commodorum, à fine noſtro magis diſtantium, ratione habitâ, quàm communium & univerſalium; Præpoſitus Generalis, vel qui ab eo hanc habuerit facultatem, diligenter in hujuſmodi Miſſionibus curet, (D) ut in ſuis ad hanc potiùs, quàm ad illam partem mittendis, & (E) ad hoc opus potiùs, quàm ad illud. & (F) ut hanc perſonam potius, quàm illam mittat, (G) hoc, vel illo modo, (H) ad prolixius, vel brevius tempus; id *d* ſemper, quod ad majus Dei obſequi-

c P. 9. c. 3. §. 9. & F. & G.

d Sup. D. & E.

ſequium, & bonum univerſale facit, ſtatuatur. Cum hac ergo rectiſſimâ ac ſinceriſſimâ intentione, in Dei ac Domini Noſtri conſpectu habitâ, & ſi ei videbitur, propter deliberationis difficultatem vel momentum, re divinæ Majeſtati, ſuis & domeſticorum orationibus ac Sacrificiis, commendata; & cum aliquo vel pluribus ex eadem Societate, qui videbuntur inter eos qui adfuerint, communicata; ſtatuet per ſe ipſum, num mittere debeat, néene: & ſic de reliquis circumſtantiis, ut ad Dei majorem gloriam convenire judicabit. Erit autem ejus, qui mittitur, officium, nulla ratione ſe ingerendo ad eundum, vel manendum in hoc loco potiùs, quam in illo, (I) *a* plenam ac omnino liberam ſui diſpoſitionem Superiori, *b* qui eum Chriſti loco dirigit, ad ipſius majus obſequium & laudem relinquere. Sic etiam, ut alii maneant alicubi, vel aliò ſe conferant, (K) nemo quoquo modo ſine conſenſu Superioris ſui, per quem ille in Domino gubernandus eſt, curare debet.

a Sup. c. 1. §. 2. & Inf. c. 3. §. 1. & p. 4. c. 10. § 5.
b Sup. A & p. 3. c. 1. §. 23. & p. 4. c. 10. §. 5. & p. 6. c. 1. §. 1. 2. & 3. & p. 8. c. 1. D. & p. 9. c. 3. §. 20.

IN CAP. II.

(A) §. Faciliùs & expeditiùs pluribus locis (præſertim ſi remoti ſint à Sede Apoſtolicâ) per Superiorem Societatis provideri poteſt, quàm ſi ſemper eis qui hominibus Societatis indigent, eſſet Summus pontifex adeundus. Particularibus etiam ſecurius eſt, ſi cum ſuorum Superiorum Obedientiâ, quàm ſi pro arbitratu ſuo (etiam ſi id poſſent) & non ab iis miſſi proficiſcerentur, c *à quibus Chriſti Domini Noſtri loco, ut ab interpretibus divinæ voluntatis, ſunt regendi.*

c Inf. hoc §. 1.

(B) §. Vt poteſt Præpoſitus Generalis reliqua munera per ſe ipſum, & per inferiores; ita & hoc mittendi ſuos, reſervatis Miſſionibus, quas duxerit reſervandas, obire poterit.

(C) §. d *Mittere quocumque eis videbitur, inter fideles, etiam in Indias, & inter infideles, præſertim ubi aliqua eſſet habitatio fidelium, ut in Græciam, &c. intelligendum eſt. Vbi eſſent omnino infideles, conſiderare admodùm Superiorem oportebit in conſpectu Domini, num mittere, néene, & quò, & quos debeat.* e *Semper autem erit ſubditi, Miſſionem ſuam, ut de manu Domini, hilari animo ſuſcipere.*

d Sup. c. 1. §. 1. & B. & p. 9. c. 3. F.
e Sup. c. 1. §. 2.

(D) §. Vt in mittendo ad hunc vel ad illum locum, rectiùs procedatur, præ f *oculis habendo majus divinum obſequium, & univerſale bonum, ut regulam*

f Inf. hoc §. 1. & E.

gulam ad quam exigi Miſſiones oportet ; eligenda videtur, in tam amplâ Chriſti Domini Noſtri vinea (paribus ceteris, quod in omnibus quæ ſequuntur debet intelligi) ejus pars illa, quæ magis indiget; tam ob penuriam aliorum operariorum, quàm ob miſerum ſtatum, & infirmitatem proximorum in eâ, & damnationis extremæ periculum.

Conſiderandum eſt etiam, unde veriſimile ſit fructum uberiorem, ex mediis proximi juvandi quibus utitur Societas, proventurum ; inde ſcilicet, ubi oſtium apertius, & major diſpoſitio, & facilitas in hominibus, ut juvari poſſent, videretur : quod quidem poſitum eſt in eorum majori devotione , ac deſiderio (quod ex inſtantiâ quâ Noſtros petunt, ex parte intelligi poteſt) vel in conditione & qualitate perſonarum, quæ magis ſint idoneæ, ut juvari , & fructum quem ceperint, ad Dei gloriam conſervare poſſint.

Vbi magis debemus , ut in locis illis , in quibus Domus vel Collegia Societatis ſunt , vel aliqui ex eâ , qui ſtudent , & beneficentiâ populi juvantur (ſi paria eſſent cetera quæ ad ſpiritualem profectum attinent) magis conveniret aliquos noſtros operarios verſari , & hujuſmodi loca talem ob cauſam , juxta ordinem perfectæ charitatis , aliis præferri.

a Inf. E. *Quia bonum , quò a univerſalius , eò divinius eſt ; illi homines , & loca, quæ, cùm profecerint, in causâ erunt , ut bonum ad multos alios qui eorum auctoritatem ſequuntur, vel per eos reguntur, perveniat, debent præferri. Sic ſpirituale auxilium , quod hominibus magnis & publicis (ſive ſeculares , ut Principes, Domini , Magiſtratus, vel Iuſtitiæ miniſtri ; ſive Eccleſiaſtici illi ſint , ut Prælati) quodque viris doctrinâ & auctoritate eminentioribus confertur , majoris momenti eſſe propter rationem eamdem boni univerſalioris exiſtimandum eſt : propter quam etiam , auxilium impenſum magnis gentibus , ut Indis , vel populi primariis , vel Vniverſitatibus , quò ſolent multi confluere , qui ſi juventur, ipſi operarii eſſe ad alios juvandos poterunt , debeat præferri.*

Vbi itidem intelligeretur inimicus Chriſti Domini Noſtri ſeminaſſe zizania , ac præcipuè effeciſſe, ut malè ſentiant , vel malè affecti ſint in Societatem, quò impediatur fructus , qui ex eâ poſſet provenire ; tunc impenſiùs eſſet incumbendum ; præſertim ſi alicujus momenti, & cujus habenda ſit ratio , is locus eſt : eoque mittendi eſſent homines , ſi fieri poſſet, qui vitæ exemplo , & doctrinâ, conceptam ex falſis narrationibus malam opinionem removerent.

(E) §. Ad meliorem ac certiorem operum electionem , ad quæ Superior ſuos

ſuos mittit, a eadem regula ob oculos verſetur, ſcilicet divinus honor major, majuſque bonum univerſale. Hæc enim conſideratio juſtiſſimè ad mittendum in hunc locum potiùs, quàm in illum movere poteſt. Et ut aliqua quæ ad alterutram partem poſſunt momentum habere, attingantur; in primis, cùm poſſint, qui de Societate ſunt, operam ſuam collocare, ubi bona ſpiritualia quæruntur; & etiam ubi corporalia, in quibus etiam miſericordia & charitas exercetur; cùm iidem aliqui poſſint in rebus majoris ſuæ perfectionis, & minoris, & demum in rebus ex ſe melioribus, & minùs bonis juvari; b ſi utraque ſimul præſtari non poſſunt, priora (cæteris paribus) ſecundis ſemper eſſent præferenda. a Sup. D. & Inf. hoc §. 1. b Inf. c. 4. §. 9.

Cùm etiam res aliquæ in divino ſervitio magis urgeant, aliæ minùs, quòd remedii dilationem meliùs ferant; quamvis alioqui æquales eſſent momenti, priores poſterioribus ſunt anteponendæ.

Cùm etiam quædam peculiari quodam modo ad Societatem pertineant, vel cernatur alios non eſſe, qui eiſdem vacent; rurſus aliæ, quarum curam, & modum eiſdem proſpiciendi, alii habent; priores in Miſſionibus priorem locum habere æquum eſt.

Sic etiam inter pia opera, quæ æqualis eſſent momenti ac neceſſitatis, & quæ æqualiter urgerent, ſi aliqua ſecuriora tractanti, alia verò periculoſiora eſſent; & rurſus, aliqua quæ faciliùs & expeditiùs, alia quæ majori cum difficultate & longiori tempore abſolvuntur; priora etiam debent præferri.

c Cæteris quæ dicta ſunt, paribus; cùm etiam ſint aliquæ occupationes univerſalioris boni, & quæ ſe ad plurium auxilium extendunt, ut concionari, vel legere; aliæ magis particulares, ut Confeſſiones audire, vel exercitia ſpiritualia tradere; ſi utriſque vacari non poteſt, priores præferantur: niſi aliquæ circumſtantiæ moverent, ut ſecundæ magis convenire viderentur. Cùm etiam quædam pia opera diuturniora, & ſemper profutura ſint, ut fundationes aliquæ piæ, quæ ad proximorum auxilium inſtituuntur; alia minùs diuturna, quæ raro, & ad tempus exiguum juvant; conſtat priora ſecundis eſſe præferenda. Et ſic Præpoſitus Societatis potiùs ad hæc quàm ad illa, ſuorum operam conferre debet. Fiunt verò hæc omnia propterea quòd ad majus Dei obſequium, majuſque proximorum bonum ita conveniat. c Sup. D. & inf. c. 3. §. 2.

(F) §. d Quamvis ſumma providentia, & Sancti Spiritus directio, ea ſit, quæ efficaciter meliora cùm in aliis omnibus eligere faciat, tum in mittendis ad quemvis locum illis, qui magis convenient, & quadrabunt perſonis, & rebus, d Procem. Conſtit. & p. 1. c. 2. §. 13 & p. 4. c. 8. §. 8.

propter quas mittuntur ; illud tamen in univerſum dici poteſt ; primùm, quòd ad res graviores, & in quibus plus refert non errare (quoad ſitum in eo fuerit cum divinâ gratiâ, qui providere debet) mitti viros magis delectos, quibuſque magis confidatur, oportet.

In rebus quæ corporis labores majores exigunt , qui robuſtiores & ſaniores.

Vbi pericula ſpiritualia plura ſunt, qui in virtute magis probati & ſecuriores.

Vt agant cum viris prudentibus, qui ſpiritualem gubernationem vel temporalem habent, ii convenire magis videntur, a *qui diſcretionis & converſandi cum hominibus gratiam habent ; cum exteriori ſpecie (modò, quæ interiora ſunt, non deſint) quæ ad auctoritatem conferat. Poſſet enim magni momenti eſſe eorum conſilium.*

a P. 1. c. 2. §. 9. & 10.

Ingenioſis & ſubtilibus ac litteratis, ii magis quadrant, qui in ingenio itidem & litteris peculiare donum habent. Hi enim in lectionibus, & colloquiis magis juvare poterunt.

Ad populum, ut plurimùm, aptiores erunt, qui talento Prædicationis & audiendarum Confeſſionum pollent.

Quod ad numerum attinet hujuſmodi operariorum ; qui mittendi ſunt, & combinationem eorum , conſideratio erit etiam adhibenda : & primò quidem, cùm fieri poſſet, conveniret unum ſolum non mitti ; ſed ſaltem duos : tum ut mutuò ipſi in rebus ſpiritualibus & corporalibus juventur, tum ut poſſint eſſe magis utiles iis ad quos miſſi ſunt ; labores inter ſe dividendo, quos in ſervitium proximorum ſuſcipiunt.

Et ſi duo mittentur, cum uno Concionatore vel Lectore commodè conjungeretur alius, qui meſſem in Confeſſionibus, & ſpiritualibus exercitiis, quam ille præpararet, colligeret ; juvaretque eumdem in colloquiis, & aliis mediis, quæ ad proximos juvandos adhiberi ſolent.

Sic etiam, ſi quis in modo procedendi Societatis , & cum proximis agendi parum exercitatus mitteretur ; alteri in his magis exercitato adjungi deberet ; quem imitari, cum quo conferre, quemque de rebus dubiis, quæ occurrent, conſulere poſſit.

Alicui valdè ferventi & animoſo , alius magis circumſpectus & cautus benè adjungeretur : b *& ſic de aliis mixtionibus huic ſimilibus ; ita ut diverſitas vinculo charitatis unita, ſic utrumque juvet, ut contradictionem vel diſcordiam inter*

b P. S. c. 1. §. 3. & C.

inter eos, aut alios proximos generare non poſſit. Plures, quam duos, cum opus, ad quod mittuntur, majoris eſſet momenti in divino obſequio, ac majorem multitudinem exigeret, & alioqui Societas plures operarios ſine detrimento rerum aliarum ad majorem Dei gloriam, & univerſale bonum ſpectantium poſſet providere, Superior mittere poterit; prout ſancti Spiritus unctio eum docuerit, vel in divinæ Majeſtatis conſpectu melius convenientiusque ipſe ſenſerit.

(G) §. a *Quod ad modum attinet eos mittendi (præter convenientem inſtru-* a Sup c 1.F.&.p. 6.c.2.§.13.& I.
ctionem) num pauperum more, ut ſine jumento ac pecunia, an majori cum commoditate mitti oporteat; b *cum litteris item, an ſine illis, quo tendunt, de-* b Inf. M.
ſtinatis (ſive ad privatos aliquos homines, ſive ad civitatem, vel ejus caput ſcribentur, quæ ad auctoritatem aut benevolentiam conſerant) Superior undecumque majorem proximorum ædificationem, & divinum obſequium intuendo, quod convenit, conſtituet.

(H) §. c *Tempus quod Miſſionibus dandum eſt, ſive ad hanc, ſive* c Sup.c 1. §.6. &
ad illam partem mittantur, quando à Summo Pontifice præſcriptum non eſt, me- p.9.c.3.G.
tietur, hinc quidem qualitas negotiorum ſpiritualium, quæ tractantur, & momentum ipſorum majus aut minus, habita neceſſitatis, & fructus, qui percipitur vel ſperatur, ratione; inde verò conſideratio eorum, quæ aliis in locis ſe offerunt, & obligatio eis vacandi, & vires Societatis, quas habet, ut his atque illis operibus poſſit ſatisfacere. Quædam etiam accidere ſolent, quæ expendenda ſunt, ut Miſſionis tempus vel brevius ſit, vel prolixius. d *Demum habitâ primi noſtri* d Sup. c.1. §.1. &
inſtituti ratione, cum hoc ſit per varias Mundi partes diſcurrere, ac magis vel Ex.c.4.§.35.& p.
minus in illis hærere, pro fructus, qui cernitur, modo; videndum erit, num 3.c.2.G.& p.4. proœ.A.
conveniat plus aut minus temporis in his, aut illis Miſſionibus impendi. e e Inf.§.2.&p.8.c. 1.§ 9. & L.
Et ut hoc intelligatur, conveniet crebris litteris certiorem reddi Superiorem percepti fructus ab his, qui miſſi ſunt.

f *Cum mutari aliquem oportebit, animadvertat Superior, quod ad eum* f P.10.§.11.& B.
revocandum, quoad fieri poterit, iis mediis utatur, ut hi, à quibus aliquis evocatur, potiùs benevoli omnino maneant, quam offenſi vel male affecti; & quod in omnibus honor & gloria divina, & bonum univerſale quæritur, ſibi perſuadeant.

(I) §. g *His non repugnat proponere motus animi, aut cogitationes, quæ in contrarium occurrunt; ſubiiciendo ſuum ſentire & velle eis, quod ipſius Superior, Chriſti Domini Noſtri loco, ſentiret ac vellet.* g Ex.c.8 A & p. 5.c.4.F.

(K) §. Hinc planum fit, prohiberi, nè quis Principem, vel Communitatem, aut hominem quemvis magnæ auctoritatis, ad ſcribendum Superiori, vel verbote-

nus petendum aliquem de Societate, moveat; niſi priùs, cum Superiore communicatâ re, hanc eſſe ipſius voluntatem intellexerit.

2 *a* Quocumque Superior mittet aliquem, (L) eum plenè inſtruere (& ordinariè in ſcriptis) debebit, tam de modo procedendi, quàm de mediis, quibus eum uti velit ad finem, quem in animo habet. Per *b* crebram etiam litterarum communicationem, quantum fieri poteſt, totius ſucceſſus certior redditus ex eo loco, ubi ipſe reſidet (ut perſonæ, & negotia exegerint) conſilio, (M) & aliis auxiliis, quæcumq; adhiberi poſſint, providebit; ut majus ſervitium Deo fiat, magiſque commune bonum per perſonas Societatis juvetur: quod tantò majori curâ præſtari debebit, quanto negotii qualitas (quòd vel magni momenti ſit, vel difficile) (N) & perſonarum, quæ miſſæ ſunt (quòd conſilio, & inſtructione indigeant) id magis exigit.

a Sup. c. 1. §. 5. & F. & G.
b Sup. H. & p. 8. c. 1. §. 9. & L.

(L) §. Dicitur ordinariè, propterea quòd aliquando is, qui mittitur, tam inſtructus eſt, tantâque dexteritate pollet, ut inſtructio non ſit neceſſaria. Sed demum hoc fiet, quandocumque opus erit.

(M) §. Cujuſmodi eſſent orationes & Miſſæ, quæ initio præſertim ſuſcipiendorum operum, vel quando major ſubſidii neceſſitas cernitur, quòd res magni momenti ſint, vel difficultates graves incidant, ad id applicentur. In hoc ergo, ſicut & in aliis auxiliis c *ſuarum patentium, aut Sedis Apoſtolicæ litterarum, & aliis rebus, quæ poſſent eſſe neceſſariæ; providebit Superior, prout ratio & charitas monebit.*

c Sup. G.

(N) §. Hoc conſilium, & inſtructio, non tantùm negotiis, ſed etiam perſonis, prout unuſquiſque vel animari, vel reprimi opus habet, perutile eſſe poterit: & ſic de aliis intelligatur.

De liberâ ad hanc vel illam partem profectione.

CAPUT III.

1 QUAMVIS *d* eorum ſit, qui ſub Obedientiâ Societatis vivunt, ſe non ingerere directè vel indirectè ad ſui Miſſionem, ſive à Summo Pontifice, ſive à ſuo Superiore in nomine Domini Noſtri IESU Chriſti mittantur; qui tamen ad regionem aliquam magnam (cujuſmodi eſſet India, vel aliæ Provinciæ) miſſus eſſet; *e* ſi pars ejus aliqua, peculiari limitatio-

d Sup. c. 1. §. 2 & c. 2. §. 1. & I.
e Sup. c. 1. §. 1. & 7.

tatione ei aſſignata non fuerit, poteſt magis, & minus in hoc vel in illo loco immorari, aut diſcurrere quacumque, omnibus perpenſis (in ſe, quod ad voluntatem ſuam attinet, indifferentiam ſentiendo) & oratione factâ, judicaverit ad Dei gloriam magis expedire. Hinc apparet quòd (primæ & ſummæ Obedientiæ Summi Pontificis non repugnando) multò magis in hujusmodi Miſſionibus, Superiori ad hanc partem potiùs, quàm ad illam, prout in Domino ſenſerit, convenire, eosdem dirigere licebit.

Ubicumque quis maneat, ſi non eſt ei injunctum, ut medio aliquo 2
limitato utatur, quale eſſet legere, vel prædicare; in eo ſe exercebit, ex iis quibus utitur Societas, in quartâ Parte, capite octavo dictis, & proximo capite dicendis, (A) *a* quod magis convenire judicabit: atque etiam quod *b* in ſextâ Parte devitandum dicitur, ad majus Dei obſequium etiam devitabit.

a Sup. c. 2. D. & E.
b P. 6. c. 3. §. 4. & ſequentibus.

IN CAP. III.

(A) §. *Quamvis hoc ita ſe habeat, tamen conferre media, quibus uti debet cum c eo Superiore, qui ei proprior fuerit, ſemper erit ſecurius.*

c P. 8. c. 1. §. 4.

Quibus in rebus Domus & Collegia Societatis proximum adjuvent.

CAPUT IV.

Quia non ſolum enititur Societas, diſcurrendo per varia loca, ſed 1
etiam in quibusdam continenter reſidendo (ut in Domibus & Collegiis) proximos juvare; operæ pretium eſt intellexiſſe, quibus modis poſſint animæ in hujusmodi locis juvari; ut eorum pars illa, quæ poterit, ad gloriam Dei exerceatur.

Et primò quidem conferet bonum exemplum totius honeſtatis ac 2
virtutis Chriſtianæ; *d* ut non minùs bonis operibus, imò magis, quàm verbis eis *e* ædificationi eſſe, quibuscum agitur, curent.

d P. 10. §. 12.
e P. 6. c. 2. §. 16.

Iuvatur etiam proximus ſanctis deſideriis, & orationibus in Dei con- 3
ſpectu pro universâ Eccleſiâ, ac (A) pro iis præſertim, qui majoris ſunt momenti, ad ejus univerſale bonum effuſis; ac pro amicis etiam, & *f* bene-

f P. 4. c. 1.

nè de nobis meritis viventibus, & vitâ functis; ſive poſtulent ipſi, ſive non poſtulent; ac pro illis, in quorum auxilium peculiariter ipſi, & reliqui de Societate in variis locis inter fideles, & infideles incumbunt; ut Deus omnes ad gratiam ſuam excipiendam, per debilia hujus minimæ Societatis inſtrumenta diſponere dignetur.

IN CAP. IV.

(A) §. CUjusmodi ſunt Principes Eccleſiaſtici, & ſæculares, & alii, qui multùm prodeſſe, vel obeſſe bono animarum, & divino obſequio poſſent.

4 Miſſarum etiam Sacrificiis juvare poſſunt, & aliis divinis officiis, (B) nullâ *a* pro eis eleemoſynâ acceptâ; ſive aliqui particulares ea petierint, ſive pro ſuâ devotione quisque ea Deo obtulerit. Et quod attinet ad Miſſas, præter *b* eas quæ pro Fundatoribus dicuntur, una, vel duæ, aut plures (pro numero Sacerdotum, & prout convenerit) ſingulis hebdomadis pro benefactoribus vivis, aut defunctis offerentur; Deum ac Dominum Noſtrum rogando, ut pro illis hoc ſanctum Sacrificium admittere, & pro infinitâ ac ſummâ liberalitate ſuâ, eam beneficentiam remunerari, quâ illi erga Societatem noſtram ex divino amore ac reverentiâ uſi ſunt, æternis præmiis dignetur.

a Exa. c. 1. §. 3. & p. 6. c. 2. §. 7. & p. 10. §. 5.

b P. 4. c. 1.

(B) §. Ut c *in ſextâ Parte explicatum eſt.*

c P. 6. c. 2. §. 7.

5 Poterit *d* juvari etiam proximus Sacramentorum adminiſtratione: præcipuè in audiendis Confeſſionibus ((C) ad quas aliqui à Superiore, qui eo fungantur officio, ſunt deſignandi) & in ſancto Eucharistiæ Sacramento, (D) extra Paſchæ tamen feſtum, ſuâ in eccleſiâ adminiſtrando.

d P. 4. c. 8. §. 4.

(C) §. Præter eos qui Confeſſarii ordinarii conſtituti ſunt, Superioris erit, in ſpiritualibus neceſſitatibus quæ occurrunt, videre, num alii horum Sacramentorum adminiſtrationi vacare debeant; & quod convenit, ſtatuere.

(D) §. Paſcha, intelliguntur octo dies ante, & totidem poſt ipſum feſtum: quamquam eo tempore, qui facultatem haberent, vel peregrini, & reliqui quos jus excipit, poſſunt ad Communionem admitti: & illi etiam, qui cùm jam ſuis Parochiis ſatisfecerint, vellent hiſce quindecim diebus ſemel aut ſæpius in noſtris eccleſiis Sanctiſſimum Chriſti Corpus accipere.

6 Proponatur verbum Dei populo aſſiduè in eccleſiâ, in Concionibus, Le-

Lectionibus, & in Chriſtiana Doctrina, per eos quos Superior probaverit, & ad tale munus deſtinaverit: (E) & quidem iis temporibus, & modo, *a* qui eidem ad majorem Dei gloriam, & animarum ædificationem expedire videbitur. *a* P. 4. c. 8. §. 3.

(E) §. Quia quibusdam in locis fieri poſſet, ut aliquando his mediis, vel eorum parte uti non conveniret; Conſtitutio non obligat, niſi cùm Superiori eis utendum eſſe videretur: ſed eam intentionem oſtendit, quam habet Societas in locis, in quibus reſidet; quæ ea eſt, ut hæc tria media, vel duo ex illis, vel quod eorum magis convenire videbitur, exerceatur.

Poteſt & hoc ipſum, quod dictum eſt, extra eccleſiam Societatis, aliis in 7
eccleſiis, vel plateis, vel aliis locis præſtari; quando ei, qui ceteris præeſt, ad majorem Dei gloriam conferre videbitur.

b Curabunt etiam privatim proximum piis colloquiis ad meliora pro- 8
movere; tum conſilio, & exhortatione ad bona opera, (F) tum *c* etiam tradendis ſpiritualibus exercitiis. *b* Exa c. 6. §. 4. & p. 4 c. 4. §. 6. *c*. P. 4. c. 8. §. 5. & F.

(F) §. Exercitia ſpiritualia plenè non niſi paucis, iisque hujusmodi, ut ex eorum profectu, non vulgaris ad Dei gloriam fructus ſperetur, tradenda ſunt. Primæ hebdomadæ exercitia ad multos, & aliqua conſcientiæ examina & modi orandi (præſertim primus trium illorum, qui in exercitiis proponuntur) ad multò plures etiam extendi poſſent. quivis enim bonâ præditus voluntate ad hæc idoneus erit.

Corporalibus etiam pietatis operibus, *d* quantum ſpiritualia, quæ ma- 9
joris ſunt momenti, permittent; quantumque vires patientur, incumbent; ut infirmis juvandis, præcipue in Xenodochiis, eos inviſendo, & aliquos, qui eis inſerviant, mittendo; & diſſidentes ad concordiam revocando; ſic etiam pauperes, ac in cuſtodiis publicis detentos, quoad ejus fieri poterit, per ſe ſublevando, (G) & ut alii ſublevent, curando. Metiatur autem oportet Præpoſiti prudentia (qui majus Dei obſequium ac bonum univerſale ſemper ob oculos ſibi proponet) quantum in hujusmodi rebus operæ ſit ponendum. *d* Sup. c. 2. E.

(G) §. Nihilominùs non convenit, Societatem, vel ejus Domos, aut Collegia, cum aliquâ Congregatione miſceri: nec in eâ ulli conventus agantur; niſi qui ad earumdem Domorum vel Collegiorum finem, in divino obſequio fient.

e In Collegiis, & eorum eccleſiis fiet, ex iis quæ de Domibus dicta ſunt, 10
quod *e* P. 4. c. 8. §. 1.

quod fieri poterit; prout opportunum fuerit, juxta Superioris (ut dictum eſt) arbitrium.

11 *a* Qui talento præditus ad ſcribendos libros communi bono utiles, eos conſcriberet; *b* in lucem edere non debet aliqua ſcripta, niſi priùs Præpoſitus Generalis ea videat, & legi ac examinari faciat; ut, ſi ad ædificationem fore videbuntur, & non aliter in publicum prodeant.

a P. 6. c. 2. C.
b P. 3. c. 1. §. 18. & p. 4. c. 6. O.

12 De iis, quæ ad officia domeſtica, & res alias magis particulares pertinent, *c* in Regulis Domorum dicetur: nec ulteriùs progrediemur circa Miſſiones, vel diviſionem eorum, qui de Societate ſunt, per vineam Domini Noſtri IESV Chriſti.

c Procem. declar. & p. 4. c. 10. §. 6.

OCTAVA PARS

De iis, quæ conferunt ad eorum, qui diſperſi ſunt, cum ſuo capite, & inter ſe mutuam unionem.

De iis, quæ juvant ad unionem animorum.

CAPVT I.

1 QUo difficilius eſt, membra hujus Congregationis cum ſuo capite, & inter ſe invicem uniri, (A) quòd tam diffuſa in diverſis mundi partibus inter fideles & infideles ſint; eò impenſiùs, quæ juvant ad unionem, quærenda ſunt: quandoquidem nec conſervari, nec regi, atque adeò nec finem, ad quem tendit Societas ad majorem Dei gloriam, conſequi poteſt, ſi inter ſe & cum capite ſuo membra ejus unita non fuerint. Dicetur ergo de iis, quæ conferunt ad animorum unionem: Deinde de iis quæ ad unionem perſonalem in Congregationibus vel conventibus pertinent. Et quidem circa animorum unionem, quædam ex parte ſubditorum, quædam ex parte Superiorum, quædam ex utrorumque parte juvabunt.

DE-

DECLARATIONES

In Octavam Partem.

IN CAPVT I.

(A) §. *SVnt & aliæ rationes, qualis eſt, quod ut plurimum litterati erunt, & gratia apud Principes & primarios viros, ac populos non parum valebunt.*

Ex parte ſubditorum, juverit, (B) magnam *a* turbam hominum ad Pro- 2 *a* P.4.Proœ.A.&
feſſionem non admitti; nec quoſcumque, ſed ſelectos homines, etiam inter P.5.c.2.§.1.& 2.&
Coadjutores formatos, aut Scholaſticos retineri. Multitudo enim magna P.10.§.7.
eorum, qui vitia ſua non bene domuerunt, ut ordinem non fert, ita nec unionem, quæ in Chriſto Domino Noſtro tam neceſſaria eſt, ut bonus ſtatus, ac procedendi modus hujus Societatis conſervetur.

(B) §. Hoc autem non excludit numerum (licet magnum) eorum, qui erunt idonei, ut in Profeſſos, vel Coadjutores formatos, vel Scholaſticos approbatos admittantur: ſed hoc eò ſpectat, ut commendatum habeatur, ne, qui tales non erunt, idonei (præcipuè ad Profeſſionem) facilè cenſeantur: & cum bene obſervabitur quod in primâ, & in quintâ parte dictum eſt, ſatis erit. Qui enim hujuſmodi eſſent turba exiſtimari non deberent: ſed potius gens electa, tametſi magna ea eſſet.

Et quia hujuſmodi unio magna ex parte per Obedientiæ vinculum con- 3 *b* P.3.c.1.§.23.&.
ficitur; *b* hæc ſemper in ſuo vigore conſervanda eſt: & qui foras ad labo- P.6.c.1.
randum in agro Dominico ex Domibus mittuntur, (C) quoad ejus fieri poteſt, in eadem ſint exercitati: *c* & hac in virtute, qui primas in Societate te- *c* P.4.c.10.§.4.&
nent, bono ſui exemplo aliis præluceant; uniti omnino cum ſuo Superiore; 8.
& prompte, humiliter, & devotè ei obediendo, perſiſtant. *d* Qui autem *d* P.7.c.2.F.
tam egregium ſui ſpecimen in Obedientiâ non dediſſet, certè ei adjungi deberet ſocius, qui in ea magis eſſet conſpicuus. Nam ut plurimum ſocius qui in Obedientiâ magis profecit, cum qui minus in eâ profeciſſet, cum divino favore, in eadem juvabit. Et alioqui, quamvis ad hunc ſcopum non tenderetur, ei qui cum aliquo munere gubernandi mittetur, (D) Collateralis ſocius (ſi Superiori videbitur quod ſic melius commiſſo muneri ſa-

tisfaciet) adjungi poterit: qui ſic ſe geret cum eo qui aliis præeſt, & ille invicem cum hoc, ut Obedientia ac reverentia ſubditorum, debilior erga Superiorem non reddatur: ſed ille potius verum ac fidelem adjutorem, & ſublevatorem erga ſuam perſonam, & aliorum, qui ſuæ fidei commiſſi ſunt, ſibi datum eſſe in Collaterali experiatur.

(C) §. Cum experimento compertum eſſet, aliquos ex iis qui miſſi ſunt, non rectà incedere, quod ad Obedientiam attinet; vel revocari debent, vel ſocii qui in ea profecerint, eis adjungi; quamvis initio miſſi non fuiſſent.

(D) §. Quamvis Collateralis, Obedientiæ Præpoſiti, vel perſonæ illius cui datur, non ſubdatur; debet tamen ei interius & exterius reverentiam exhibere; ac in ea reliquis, qui ejus Obedientiæ ſubduntur, exemplum præbere. Debet itidem quâ poterit diligentia eum, qui aliis præeſt, juvare in rebus omnibus ad ipſius officium pertinentibus, in quibus ejus operam ille requiret.

Quamvis etiam nulla de re interrogaretur, cum tamen animadvertet, quod ei aliquid dici conveniat, quod ad perſonam, aut res quæ ſunt ipſius officii, pertineat; debet fideliter ea quæ oportet, ei referre; & cum libertate & modeſtia Chriſtiana, quod ſentiat, explicare: propoſitis tamen ſuis rationibus, & iis quæ ipſum movent, ſi Præpoſitus in ſua contrariâ ſententiâ perſiſteret, Collateralis proprium judicium ſubmittere, & ei conformem ſe reddere debet; niſi tamen clariſſime intelligeret illum errare: quòd ſi accidet, ad Superiorem referre debet.

a *Curet etiam Collateralis unionem, quoad ejus fieri poterit, ſubditorũ inter ſe, & cum ſuo Præpoſito immediato; & inter eos velut Angelus pacis incedat: & ſtudium adhibeat, ut de Superiore ſuo ſic ſentiant, illumque ita ament ut oportet,* a *quem Chriſti Domini Noſtri loco habent.*

b *Debet etiam certiorem reddere Superiorem ſuum Generalem, vel Provincialem iis de rebus, quas vel ipſe, vel is, cui Collateralis adjunctus eſt, commendaret: & ſponte ſua etiam ejus loco id faciat, cum per adverſam corporis valetudinem, vel occupationes, vel aliquam aliam cauſam, ille in hac parte officio ſuo deeſſet.*

a P. 3. c. 1. §. 23. & p. 4. c. 10. §. 5. & p. 6. c. 1. §. 1. 2. & 3. & p. 7. c. 2. §. 1. & A. & p. 9. c. 3. §. 20.
b Inf. §. 9. & p. 4. c. 17. §. 7.

Contra, Præpoſitus cum ſuo Collaterali nonnulla obſervare debet: ac primum, conſiderando quod non ut ſubditus, ſed ut auxilium & ſublevamen ei datus eſt, peculiarem erga eum dilectionem, & honorem præ ſe ferre debet: agatque cum eo familiariter, ut ſit animoſior ad ei dicendum, quod ſentit; commodiusque id faciat, ac videat, qua in re eum juvare poſſit. Curet

etiam,

etiam, ut auctoritatem habeat, & diligatur ab inferioribus: eò enim utilius ejus miniſterio erga illos utetur.

Si quæ occurrerint, quæ difficiliora eſſe videantur; cum eo tractari oporteret, ejus ſententiam rogando, & ad dicendum quod ſentit (etiam cum non interrogaretur) reducendumque ſibi in memoriam quod ad ſuam perſonam & officium convenire videatur, exhortando. Et auditis, quæ à Collaterali dicuntur, melius per ſeipſum, quod facto opus eſt, conſtituet.

Quod attinet ad executionem ſui officii ad ſubditorum gubernationem, utatur Collaterali, ut fideli miniſtro in rebus majoris momenti; ſive univerſales ſint, ad Domos, ſive particulares, ad quemvis ex fratribus ſpectantes.

In iis, quæ ad Præpoſitum Generalem pertinent, eique debentur, utatur etiam ejus operâ: & in omnibus eo habeat loco, eoque modo ipſi confidat, quo alteri ſibi (dempta poteſtate) in ſpiritus unione in Chriſto Domino Noſtro.

Et animadvertendum eſt, duabus ex cauſis præcipue Collateralem adjungi debere. Prima eſt, quando in eo, qui cum præcipuo munere mittitur, majus auxilium deſideraretur; propterea quòd non ſit magnopere verſatus & exercitatus in hujuſmodi gubernatione; vel propter alias cauſas: quamvis ejus deſideria, & vita ad majorem Dei gloriam ſint valde approbata. Secunda, quando aliquis ex eis, quos ſecum eſt habiturus, hujuſmodi eſſet, ut exiſtimaretur minus profecturus, ſi ſub ejus, qui præeſt, Obedientiâ conſtituatur, quam ſi ut Socius adjungeretur: dummodo talentum ad eundem juvandum haberet.

a Ad eamdem Obedientiæ virtutem ordo bene obſervatus inter 4
ipſos Superiores, quorum alii aliis ſubduntur, & inferiorum erga illos, pertinet: ita ut ſinguli, qui in aliqua Domo vel Collegio verſantur, ad ſuum Præpoſitum Localem, ſeu Rectorem recurrant, & per eum in omnibus regi ſe ſinant. Eis autem qui per provinciam aliquam variis in locis disjuncti manent, ad Provincialem Præpoſitum, *b* vel alium Localem viciniorem erit recurrendum, prout eis injunctum fuerit. *c* Omnes vero Præpoſiti Locales, vel Rectores crebrâ communicatione cum Provinciali utantur: & juxta ejus arbitrium in omnibus ſe gerant. Eodem modo Præpoſiti Provinciales cum Generali ſe habebunt. (E) Sic enim, *d* ſubordinatione conſervatâ, unio, quæ in eâ quam maximè conſiſtit, aſpirante gratia Dei, conſervabitur.

a Inſ. §.6. p.4.c. 3.§.5.& p.10.§. 9.

b P.7 c.3.A.

c P.9.c.6 §.2.

d P.2. c.1. §.2.

(E) §. Cum particularibus ex cauſis, Præpoſito Provinciali magis convenire ad divinum obſequium videretur, ut aliquis ex iis, qui in Domibus vel Collegiis verſantur, ſibi immediatè ſubſit; poteſt ab Obedientiâ Rectoris, vel Præpoſiti Localis eum eximere. Et ſic Generalis quoſdam ex privatis, & Præpoſitis Localibus, vel Rectoribus, ſuæ Obedientiæ proximè reſervare poſſet. Ut plurimùm tamen prædicta Obedientiæ ſubordinatio eò melior erit, quo perfectiùs obſervabitur.

5 *a* Si quis diviſionis, vel diſſenſionis eorum qui unà vivunt, inter ſe, a P. 2. c. 2. D. vel cum ſuo capite auctor eſſe cerneretur; diligentiſſime ab eâ Congregatione, velut peſtis quæ eam poteſt ſummopere inficere, ſi præſens remedium non adhibeatur, (F) ſeparandus eſt.

(F) §. Separare intelligendum eſt, vel omnino à Societate dimittendo; vel in alium locum transferendo, ſi hoc ſufficere videretur: & ad divinum obſequium, ac commune bonum, judicio illius qui curam ejus habet, magis conveniret.

6 Ex parte Præpoſiti Generalis, quæ ad hanc unionem animorum conb P. 9. c. 2. ferent, (G) ſunt eæ dotes, quibus (ut *b* in nonâ Parte dicetur) eum exornari oportet: quibus cùm præditus fuerit, erga omnia membra Societatis ſuo fungetur officio: capitis videlicet, à quo in illam influxus, ad præfic Sup. §. 4. & p. 5. xum ipſi finem neceſſarius, deſcendat, *c* & ſic à Generali Præpoſito, ut à c. 1. A. & p. 9. c. 3. §. 1. & 10. capite, univerſa facultas Provincialium egrediatur, ac per eos ad Locales, per hos autem ad ſingulares perſonas deſcendat. Sic etiam ab eodem capite (vel ſaltem eo ſuam facultatem communicante, & rem approbante) Miſſiones procedant. De communicatione gratiarum Societatis tantund P. 2. c. 1. §. 2. dem ſit dictum: *d* quò enim magis inferiores à Superioribus pendebunt, eò melius amor, Obedientia, atque unio inter eos retinebitur.

e P. 9. c. 2. §. 2. & 9. & c. 6. A. *(G) §. Iuvabit e etiam in primis, inter alia Dei dona, bona exiſtimatio, & auctoritas erga ſubditos; & habere, ac præ ſe ferre dilectionem, & curam illorum: ita ut ſubditi ſibi perſuadeant, ſuum Superiorem ſcire, velle, & poſſe benè ipſos in Domino gubernare. Ad quod, ſicut ad alia multa, conferet, ſef P. 9. c. 5. §. 2. & c. 6. §. 10. & 11. cum viros, qui conſilio polleant, habere; (ut f in nonâ Parte dicetur) quorum operâ in iis quæ ſtatuenda ſunt ad bonum Societatis progreſſum, in his atque illis locis ad Dei gloriam uti poſſit.*

Conferet etiam, circumſpectè & ordinatè præcipere, eo modo curando ſubditos in Obedientiæ officio continere, ut Superior omni benevolentiâ, & mog P. 3. c. 1. N. deſtiâ, g & charitate in Domino, quod in ipſo eſt, utatur: ita ut ſubditi ſe poti-

potius ad dilectionem majorem, quàm ad timorem ſuorum Superiorum poſſint componere; quamvis aliquando utrumque ſit utile: eorum etiam arbitrio aliquid relinquendo, cum probabile videbitur, quòd eos id juvabit: aliquando etiam eis ex parte aliquid indulgendo, & compatiendo, cùm videretur id poſſe magis convenire.

Et ut locus magis conveniat ad communicationem capitis cum ſuis 7
membris, conferre plurimùm poteſt, ut (H) Præpoſitus Generalis magnâ ex parte *a* Romæ reſideat: ubi cum aliis omnibus locis Societatis faciliori utetur commercio. (I) Provinciales itidem in iis locis diutius verſabuntur, unde cum inferioribus, & cum Superiori Præpoſito commoda fuerit communicatio; quantum in Domino id effici poterit.

a Inſ.c.5.§ 1.

(H) §. Poterit nihilominùs ſubditos aliis in locis, prout occaſio & neceſſitas occurrerit, viſitare; & prope Romam aliquando habitare; prout ad majorem Dei gloriam fore judicaverit.

(I) §. De viſitatione Præpoſiti Provincialis eadem erit ratio, atque Generalis: poterit enim id facere, cùm videbitur ad Dei majus obſequium fore: eſtque id valde proprium ejus officii. Cùm tamen aliquo in loco diutius eſt ei reſidendum, ſi fieri poteſt, locum eligat, ex quo, cum ſubditis, & cum Generali crebra communicatione litterarum, uti poſſit.

b Præcipuum utriusque partis vinculum, ad membrorum inter ſe, 8
& cum capite ſuo unionem, amor eſt Dei ac Domini Noſtri IESU Chriſti: cum cujus divinâ ac ſummâ bonitate, ſi Superior & inferiores valdè uniti fuerint, perfacilè inter ſeipſos unientur: idque per eumdem illum amorem fiet, qui à Deo deſcendens, ad omnes proximos, ac peculiari ratione ad Corpus Societatis pertinget. *c* Charitas itaque, & ut in univerſum dicatur, omnis probitas ac virtus, qua juxta ſpiritum procedatur, ad unionem ex utraque parte juvabit; & (quod inde ſequitur) omnis rerum temporalium contemptus, in quibus ſui ipſius amor, graviſſimus hujus unionis ac boni univerſalis hoſtis, errare ſolet. *d* Multum etiam conferet conſenſio, tum in interioribus, (K) ut eſt doctrina, judicia, ac voluntates, quoad ejus fieri poterit; tum etiam in exterioribus, ut eſt veſtitus, cærimoniæ *e* Miſſæ, & reliqua; quantum perſonarum & locorum, & ceterorum varietas permittet.

b Par.10.§.9.

c Par.10.§.2.& 9.

d Procœm.declar. & p.3.c.1.§.18. & p.10.§.9.

e Exa. c.5. §.7.& p.4.c.8.§.2.

(K) §. f Cum iis qui adhuc litteris operam non dederint, curandum eſt, ut omnes (ut plurimum) eamdem doctrinam, quæ in Societate fuerit electa ut melior

f P.4.c.5.§.4. & c.14.§.1.

melior & convenientior Noſtris, ſequantur. Qui autem ſtudiorum curſum jam peregit, advertat, ne opinionum diverſitas conjunctioni charitatis noceat: & quoad ejus fieri poterit, doctrinæ in Societate communiori ſe accommodet.

9 *a* Magnopere etiam juverit, (L) litterarum ultro citroque miſſarum inter inferiores & Superiores, frequens commercium; & crebrò alios de aliis certiores fieri, (M) ac audire quæ ex variis locis ad ædificationem, (N) & eorum quæ geruntur, cognitionem, afferuntur; cujus rei Superioribus, ac præcipue Generali, & Provincialibus cura erit; eo conſtituto ordine, ut quovis in loco, quæ ad mutuam conſolationem & ædificationem in Domino faciunt, ex aliis ſciri poſſint.

a Sup. D. & inf. c. 2. B. & p. 4. c. 17. §. 7. & L. & p. 7. c. 2 §. 2. & H. & p. 10. §. 9.

(L) §. Præpoſiti Locales, vel Rectores, qui ſunt in aliquâ Provinciâ, quique miſſi ſunt ad fructum in agro Domini curandum; Præpoſito ſuo Provinciali ſingulis hebdomadis, ſi fieri poteſt, ſcribere debent: & b *Provinciales, & alii, Generali ſingulis hebdomadis, ſi vicinus fuerit: ſi autem in regno diverſo reſident, ubi deſit ea commoditas, tam privati ad fructificandum miſſi (ut dictum eſt) & Præpoſiti Locales, & Rectores, quam Provinciales, ſingulis menſibus ſemel Generali ſcribent: qui curabit, ut eiſdem, ſaltem Provincialibus, ſemel ſingulis menſibus ſcribatur. Ipſi vero Provinciales, Præpoſitis Localibus, & Rectoribus, & privatis perſonis, quibus opus erit, ſemel etiam ſingulis menſibus ſcribi curabunt: & utrimque crebrius, juxta occaſionum in Domino occurrentium rationes.*

b P. 9. c. 6. A.

(M) §. Ut autem res Societatis ad ædificationem pertinentes communicari omnibus poſſint; hanc formulam ſequi oportebit. Qui ſub uno Provinciali ſunt, ex diverſis Domibus vel Collegiis ſcribant, quarti cujuſque menſis initiis, litteras, quæ ſolum ea quæ ad ædificationem faciunt, contineant: & alterum earum exemplum, lingua vernacula illius provinciæ; alterum, Latina ſcriptum ſit: & mittant utrumque duplex Provinciali; ut mittat alterum exemplum utraque lingua, Generali, cum aliis ſuis litteris; ubi referat quod notatu dignum, vel ad ædificationem fuerit, ſi particulares id omiſerunt. Ex altero vero exemplo, tot alia exſcribi curet, ut ad certiores reddendos alios de ſua Provincia, ſatis ſint. Si multum temporis conſumeretur mittendis hujuſmodi litteris Provinciali; Præpoſiti Locales, & Rectores poſſunt litteras ſuas Latinâ & vernaculâ linguâ ſcriptas, rectà ad Generalem, & earum Exemplum Provinciali deſtinare. Poterit etiam Provincialis, cum ei viſum fuerit, quibuſdam

buſdam ex Localibus injungere, ut certiores reddant alios ejuſdem Provinciæ; tranſmiſſis ad eos earumdem litterarum, quæ ad Provincialem mittuntur, exemplis.

. Vt tamen, quæ in una Provincia geruntur, in alia ſciantur; curabit Præpoſitus Generalis, ex litteris quæ à Provinciis mittuntur, tot exempla exſcribenda, quot ſatis ſint, ut omnes alii Provinciales certiores reddantur. Illorum verò quiſque, exſcribi in ſuæ Provinciæ uſum curabit.

Cum magnum inter duas Provincias commercium eſſet, ut inter Luſitaniam & Caſtellam, Siciliam & Neapolim; Provincialis unius poſſet Provinciali alterius exemplum litterarum Præpoſito Generali miſſarum tranſmittere.

(N) §. Ad clariorem omnium cognitionem, quarto quoque menſe mittatur Præpoſito Provinciali ex ſingulis Domibus vel Collegiis brevis catalogus, iſque duplex, omnium qui in ea Domo ſunt; quique etiam poſt ultimum catalogum miſſum uſque ad id tempus quo ſcribitur, deſint; vel quod mortui fuerint, vel alia quavis cauſa: breviter perſtringendo dotes uniuscujusque. a *Et Provincialis eodem modo ſingulis quadrimeſtribus exemplum catalogorum cujusvis Domus & Collegii, Generali tranſmittet. Ita enim melius intelligentur, quæ ad perſonas attinent; meliusque totum Societatis corpus ad Dei gloriam regi poterit.*

a P.9 c 6. §.3.

Quibus in caſibus Congregatio generalis fieri debeat.

CAPVT II.

AD unionem perſonalem ut veniamus, quæ in Congregationibus Societatis fit; conſiderandum eſt, quibus in caſibus, qui, & per quem; ac itidem quo in loco, quo tempore, & modo debeant congregari; & id definiri, de quo in Congregationibus agetur. Et ut declaretur primo loco, quibus in caſibus Congregatio, & Conventus generalis fiat; illud in primis ſuppoſitum ſit, quod non videtur in Domino in præſentiarum expedire, (A) ut certis temporibus, aut *b* crebro fiat: quoniam Præpoſitus Generalis (B) adiutus communicatione, quam cum univerſa Societate habet, & *c* eorum operâ qui cum ipſo degent, hoc laboris & diſtra-

b Inf. c. 4. §.2 & P.9. c 1. & C. *c.* P.9.c.2.§ 10 & c.6.§.7.&c.

Digitized by Google

diſtractionis univerſæ Societati, quantum fieri poterit, adimet. Aliquando tamen congregari, omnino erit neceſſarium, ut ad electionem Præpoſiti Generalis; ſive eligendus ſit, qui in demortui locum ſuccedat, ſive aliquam ob

a P.9. c.4. §.7. & c.5.§.4. cauſam ex iis, propter quas Generalis à ſuo officio abſolvi poteſt, ut *a* poſtea dicetur.

IN CAP. II.

(*A*) §. *CUjusmodi eſſet, tertio aut ſexto quoque anno, plus, minus.*

b Sup. c.1. § 9. & L. & p.9.c.6.A. *(B) §.* b *Hujusmodi communicatio fit per transmiſſas litteras, & perſonas, quæ ex Provinciis venire debent; ſaltem unus ex ſingulis earum, tertio quoque anno, & ex Indiis, quarto; electus Profeſſorum & Rectorum illius Provinciæ ſuffragiis; ad certiorem multis de rebus faciendum Præpoſitum Generalem. Poſſunt etiam per hujusmodi communicationem, cum opus fuerit, intelligi ſententiæ eorum, quos Præpoſitus Generalis in univerſa Societate melius ſenſuros judicabit. Et ſic, adhibitis eis, quos apud ſe habet conſilii gratia, multa conſtituere ſine Congregatione totius Societatis poterit: quandoquidem magna ex parte Congregatio ideo ad bene conſtituendum juvare ſolet, quod vel rerum major cognitio habetur, vel quod conveniunt aliqui eminentiores viri, qui dicunt quod ſentiunt. Id autem multis in caſibus ſine Congregatione generali, ut dictum eſt, tranſigi poteſt.*

2 Altera cauſa eſt, cum deliberari oportebit (C) de rebus perpetuis ac magni momenti: quales eſſent (verbi gratiâ) *c* Collegia vel Domos diſſolvere, aut aliò transferre; vel res admodum difficiles ad univerſam Societatem ſpectantes; vel rationem procedendi in illa, pertractare, ad majus divinum obſequium.

c P.4.c.2. §.3. & c.10.§.2.& c.11.§.2.& p.9. c.3.§.5. 17. & 18.

(C) §. Non res perpetuæ quævis ſatis ſunt, ut generalis Conventus indici debeat; niſi majoris momenti ſint. Aliquæ tamen magni momenti, licet non perpetuæ, ſatis eſſent. d *Hoc autem diſcernere, & ſtatuere, Præpoſiti Generalis erit. Cum tamen aliqua acciderent, quæ urgerent, magnique momenti viderentur, ut qui aſſiſtunt Generali, & Provinciales, ac Præpoſiti Locales pluribus inter ſe ſuffragiis judicarent, quod cogi debeat Congregatio generalis,* e *ut nona in Parte dicitur, cogetur: idque Præpoſito Generali gratum eſſe oportet. Et ut Congregatio hujusmodi magna cum diligentia fiat, idem Generalis ſtatuere debet.*

d Inf. c.4. § 2. & p 9. c.3. §. 12.

e P.9. c.4. § 6. & c.5 §.6.

Qui

Qui debeant congregari.

CAPUT III.

NON omnes, qui ſub Obedientiâ Societatis vivunt, nec Scholaſtici approbati; (A) vèrum Profeſſi dumtaxat, & prætereà Coadjutores aliqui, ſi ita expedire in Domino videretur, ſunt ad Congregationem generalem convocandi: & quidem ex his, non *a* niſi qui commodè venire queant. Non itaque infirmi ac valetudinarii, nec qui in regionibus remotiſſimis agunt, ut in Indiis; ſed nec illi, qui præ manibus negotia habent magni momenti, qui abſque gravi incommodo deſeri non poſſunt, convenient. Pendebit autem hoc ex judicio Præpoſiti Generalis, ſi is ad Congregationem convocaverit; vel eorum, qui congregati in ſingulis Provinciis fuerint, ut venturos ad generalem Congregationem eligant. Verùm ut certa aliqua ratio præſcribatur; cùm Conventus celebrabitur ad eligendum Generalem, aut ad deliberandum de iis quæ ad Generalem ipſum ſpectant, terni ex ſingulis Provinciis veniant; (B) Provincialis videlicet Præpoſitus, cum duobus aliis, qui fuerint ad hoc negotium in Congregatione Provinciali electi: quæ quidem Congregatio in ſingulis Provinciis, ante generalem, ad hunc finem cogetur. Convenient *b* autem, & ſuffragii jus habebunt in eâ, Profeſſi omnes Provinciæ, qui intereſſe poterunt; Præpoſiti Domorum, atque Collegiorum Rectores, ac Procuratores; vel ii quos tamquàm vicarios illi ſuo nomine miſerint. Cùm Conventus ad res alias indiceretur, Præpoſitus Provincialis ſine Congregatione provinciæ, duos ex eâ eligere poterit, pro arbitrio Præpoſiti Generalis; cujus erit, pro occurrentium cauſarum ratione, conſtituere, num Conventus provincialis hujuſmodi ad duorum illorum electionem ſit cogendus; an Provincialis ſine Conventu eos debeat eligere; prout ei videbitur in Domino expedire. (C) His tribus, & generali Congregationi, quicumque in Provinciâ remanent, ſuas vices delegabunt. Quòd ſi præter duos electos, quoſdam alios Præpoſitus Generalis deſignaret; vel Præpoſitus Provincialis adducendos judicaret; eadem erit horum, & aliorum ratio. Sed ſi Provincialis præter tres, aliquos eligeret; plures, quàm duos, adjicere non poterit: ita ut ad ſummum quinque ex unâ Provinciâ veniant.

1

a Inſ. c. 5. §. 1.

b Inſ. c. 5. §. 3.

IN CAP. III.

a Inſ. c.6.B.

(A) §. CVm vocat Congregationem qui ſupremam in Societate curam habet, ejus erit judicium, num aliqui a *qui Profeſſionem trium Votorum ſolemnium emiſerunt, vel Coadjutores nonnulli, ad conferendum cum eis de rebus, quæ in Congregatione tractandæ ſunt, venire debeant. Hoc enim aliquando conveniens fore videtur, præſertim ſi Rectores Collegiorum, & eorum Procuratores, aliique Officiales, quibus optimè perſpecta erunt quæ ad ipſorum officia pertinent, vocentur. Poſſent etiam hujusmodi Officiales, ſuffragium activum & paſſivum ad reliqua habere, præterquàm ut Profeſſis quatuor Votorum præeſſe poſſint.* b *Si Congregatio ad electionem Generalis indicitur, nullus qui quatuor Vota ſolemnia in Profeſſione non emiſerit, ſuffragium activum aut paſſivum ad hujusmodi electionem habere poterit.*

b Inſ.c.6.B & p. 5.c.1, A.

(B) §. Provinciali veniendum eſſe intelligatur, ſi poſſit: ſin minùs, pro ſe alium mittet; qui magis idoneus ei videbitur ex tribus, quos Congregatio Provincialis elegerit.

(C) §. Quamvis qui remanent in provinciis, ſuum ſuffragium in ſcriptis mittere non poſſint; tamen ſi res fuerit eis communicata, ſuam ſententiam in ſcriptis tranſmittent: & qui veniunt, dicent in Congregatione generali, quid & alii ſentiant.

2 Ex Profeſſis qui Congregationi intererunt, unuſquiſque ſuffragium unicum; ſolus Generalis duo habebit. Sed ſi numerus par eſſet, Provincialis reliquis præferetur: & ſi inter ipſos Provinciales eſſet paritas, pars illa, in quam Præpoſitus Generalis, vel (ſi is è vivis exceſſiſſet) ipſius Vicarius inclinabit, eſſet præferenda. Vt enim illis magis eſt neceſſarium divinæ gratiæ auxilium, propter munus quod gerunt; ita ſperandum eſt, Deum ac Dominum Noſtrum uberiùs id illis, ut ſentiant & dicant quæ ad ipſius gloriam faciant, largiturum.

Ad

Digitized by Google

Ad quem ſpectet Congregationem generalem indicere.

CAPVT IV.

CVM ad eligendum novum Præpoſitum, priore vitâ functo, conven- 1
tura eſt Societas; (A) unus ex Profeſſis, quem ſuum in hac parte
Vicarium, ante mortem Præpoſitus nominaverit, alios certiores faciendos
curabit. Hic autem Vicarius (ut plurimùm) unus ex iis erit, qui adeſſe
Præpoſito, & ipſum juvare ſoliti ſunt: vel certè ex iis qui proximè de-
gunt. Hujus officium erit, Societatem ad electionem Præpoſiti faci-
endam, præſcripto tempore, & loco, quo convenire oporteat, convo-
care.

IN CAP. IV.

(A) §. *SI nullus ex Profeſſis apud Generalem eſſet, & aliquem ipſe ex viciniſ nominaret; eadem erit ratio. Si tamen morte præoccupatus, vel morbo, qui ad hunc effectum perinde ac mors cenſeatur, Vicarium non nominavit; qui apud eum fuerint Profeſſi (quamvis non in eodem loco, ſed in viciniſ fuerint) pluribus ſuffragiis Vicarium eligent. Et ſive Præpoſitus Generalis aliquem vicinum abſentem, ſive nullum nominaverit; qui præeſt Domui, in quâ mortem obiit Generalis, vel qui vicinior eſſet, ſi in nullâ Domo Societatis moreretur, curabit ſtatim mitti, qui certiores faciat Profeſſos vicinos, ut ad Vicarium conſtituendum (ut dictum eſt) qui gerat vices Generalis, donec ille electus fuerit, congregentur; vel ad eum agnoſcendum, quem conſtabit electum eſſe.*

Quando non ad electionem Generalis congregatur Societas, *a* in aliis 2
eventibus Præpoſitus Generalis eam convocabit; præterquàm in illis, qui *a* Sup.c 2.C. & p.
in nonâ Parte exprimentur: *b* & non congregabit frequenter Societatem, 9.c.3.§ 12.
ut dictum eſt, niſi rerum agendarum neceſſitas urgeret. Sed cùm generalis *b* Sup.c.2.§.1.& C & p.9.c.1 C.
Congregatio ad electionem Præpoſiti convocata, eum jam elegerit; deinde
de rebus aliis gravioribus, quàm ut à Generali, & iis qui cum ipſo agunt, de-
cidi debeant, tractari poterit.

Digitized by Google

De loco, tempore, & modo congregandi.

CAPUT V.

a Sup.c.1.§.7.
b P.9.c.3.§.12.

1 Locus, quò conveniet Societas ad Generalis electionem, videtur ordinariè Curia Summi Pontificis eſſe debere, *a* ubi plurimùm erit ipſius Generalis reſidentia: niſi Societas, ex compoſito, conveniendum eſſe in alium locum, qui commodior omnibus futurus eſſet, ſtatueret: ut ſi quis in confinio diverſarum provinciarum, in quibus manet Societas, eſſet conſtitutus; vel alius, qui magis accommodus videretur. *b* Si Præpoſitus Generalis eſt, qui Societatem ad alia negotia congregat; ejus erit eligere ac deſignare locum, quem in Domino aptiorem judicaverit.

c P.9.c.3.§.11.

2 Spatium temporis, quod cogendæ Societati tribuetur, ubi de electione Generalis agendum eſt, quinque aut ſex menſium erit, à tempore, quo litteræ, quæ de hac re commonefacient, ſcriptæ fuerint. Prorogari tamen id tempus poterit, cùm neceſſitas poſtulaverit. *c* Cùm verò alias ob cauſas fuerit congreganda, Generalis Præpoſitus pro ſuo arbitratu tempus deſignabit.

d Inf.§. 4. & c.7. §.1.
e Sup.c.3.§.1.
f Sup.c.3.§.1.

3 Modus in congregandâ Societate ſervandus hic erit; ut ille, cujus eſt hoc munus, confeſtim variis viis Provinciales, & ſi qui ex Profeſſis ſigillatim convocandi eſſent, adſcriptâ (quantum ſat eſſe ipſi videbitur) causâ, locô, & tempore Conventus habendi, certiores faciat: admonens quoque, *d* ut ubique Miſſæ celebrentur, & orationes fiant pro felici Præpoſiti electione. Unusquisque autem Provincialium (ſi ipſi ſoli eligendi poteſtatem non habuerint) *e* Profeſſos qui in ipſius Provinciâ verſantur, Rectores quoque, & Locales Præpoſitos, qui venire poſſint, convocabit. Ubi verò ad Congregationem Provincialem convenerint qui commodè potuerint, eligent pluribus ſuffragiis (Provincialis ſententiâ pro duobus ſuffragiis numeratâ) eos, qui ad generalem Congregationem venient: qui eſſe ii debebunt, quos magis expediat Congregationi intereſſe; & *f* quorum abſentia minus detrimenti Provinciæ ſit allatura. Ipſi verò, quàm primùm poterunt, ad conſtitutum locum, relictis in ſuis Provinciis Vicariis, & rebus omnibus benè compoſitis, proficiſcentur.

a Cu-

a Curabunt præterea Superiores, ut omnes, qui ſub Obedientiâ Societatis vivunt, quotidie in orationibus, & in Miſſarum Sacrificiis plurimùm Domino commendent eos, qui ad generalem Congregationem ſe conferunt; & ſimul, ut quidquid in eâ tranſigetur, ad majus obſequium & laudem & gloriam Divini nominis cedat. 4 *a Sup. §. 4.*

De modo deliberationis, cùm de electione Generalis agitur.

CAPVT VI.

SI Conventus indictus eſt ad novi Præpoſiti, qui in demortui locum ſuccedat, electionem; ſimul atque convenerint, Vicarius Generalis, quatuor dies ante Præpoſiti futuri electionem, de eadem omnes alloquatur: horteturque ad eam, prout ad majus Dei obſequium, & bonam Societatis gubernationem convenit, faciendam. Et præter hunc diem, tres ſequentes habebunt, ut ſe Deo commendent, meliusque conſiderent, quisnam ex universâ Societate ad hujusmodi curam maximè idoneus ſit futurus; informationem capientes ab eis, qui eam benè dare poterunt: donec tamen ingrediantur locum electionis, & in eum includantur, non definiant apud ſe, quem ſint electuri. 1

Hoc medio tempore, unusquisque, ſub pœnâ Excommunicationis latæ ſententiæ, teneatur Vicario manifeſtare, vel alicui ex antiquioribus Profeſſis (qui cum Vicario conferet) ſi ſciret aliquem hoc munus affectaſſe, vel etiam tunc affectare, directè aut indirectè id procurando, vel ſigno aliquo id declarando. (A) Qui autem de ambitione hujusmodi convictus eſſet, activo & paſſivo ſuffragio privetur, ut inhabilis ad eligendum alium, & *b* ut ipſe eligatur: nec in eam Congregationem, nec in aliam umquam admitti poſſit. 2 *b P. 10. §. 6.*

IN CAP. VI.

(A) §. VT *ſuffragio privari quis poſſit ut inhabilis, quòd de ambitione hujusmodi notatus eſſet; oporteret clarè teſtimoniis convictum eſſe, vel alioqui, quantum ſatis eſt, de veritate eorum, quæ objecta ſint, conſtare;*

 qua-

quacumque ratione id conſtare poſſet. Sed cùm probationes ſuſpicionem tantùm valdè probabilem, ſed non fidem certam facerent; is non erit ad electionem idoneus; & quæſitâ aliqua occaſione, removendus quidem ab eâ Congregatione; ſed ſuffragii jure tamquàm inhabilis privandus non erit. Nec ſuſpicio evulganda erit; & multò minùs, ſi ſuſpicio probabilis non eſſe deprehenderetur: tunc enim nulla ratione id nocere debebit ei, qui non juſtè notatus fuerit; nec deſinet Congregationi intereſſe, & ſuffragii jus, ſicut alii, habere. Ad quem pertinet hoc judicare, Vicarius eſt, tribus aliis ex antiquioribus Profeſſis vocatis: & condemnatio ut minimùm tribus ſuffragiis fieri debet. Qui autem aliter, atque in animo ſentiret, ſententiam diceret, ipſo facto Excommunicationem incurret.

Si ipſemet Vicarius, vel aliquis ex antiquioribus notaretur; ſemper quatuor ex iis, qui priùs Profeſſionem emiſerunt, judicabunt; excluſo eo, qui notatus eſt: & eorum quiſque, ad cujus aures hujuſmodi infamia perveniret, reliquos vocet; ut de eâ cognoſcatur.

3 Ipſo die electionis, qui hos tres dies conſequentur, celebret aliquis Miſſam de Spiritu ſancto, quam omnes audiant, ac in eadem Sanctiſſimum Chriſti Corpus ſumant.

4 Poſtmodùm ad campanæ pulſum, (B) qui ſuffragium habent, ad locum Congregationis vocentur: & unus eorum concionem habeat; quâ in genere (nullo dato ſigno, quo particularis aliqua perſona ſignificetur) ad electionem ejus Præpoſiti, qui ad majus Dei obſequium conveniat, exhortetur. Et poſtquàm hymnum illum ſimul dixerint, Veni creator Spiritus, &c. in prædictum locum Congregationis, ab aliquo ex Præpoſitis, vel Rectoribus, vel aliquo quopiam de Societate, cui id officii in Domo Congregationis commiſſum fuerit, includantur: ita ut nec inde egredi, nec eis aliquid ad victum, præter panem & aquam, dari poſſit; donec Præpoſitum Generalem elegerint.

a Sup. c. 3. A. & p. 5. c. 1. A.
b Sup. c. 3. A. 1
c Sup. c. 3. A.

(B) §. a Qui ſuffragium habent, Profeſſi quatuor Votorum dumtaxat erunt, ut b dictum eſt, ſi quidem de electione Generalis agitur: quamvis curetur, ut & alii conveniant, ad majorem rerum cognitionem habendam, ſi opus fuerit; & ad agendum, poſt electionem Generalis, aliis de rebus, in quibus c Rectores, & Præpoſiti Locales (ſi Profeſſionem trium Votorum emiſerunt, vel Coadjutores formati ſunt) qui vocandi erunt, ſuffragium (ut ſuperiùs diximus) habebunt.

Quòd

Quòd ſi omnes communi inſpiratione, non expectato ordine ſuffragi- 5
orum, quempiam eligerent; ille ſit Præpoſitus Generalis. Omnem enim ordinem, & eligendi formulam, Spiritus Sanctus, qui ad hujusmodi electionem eos movit, facilè ſupplet.

Quando eo modo non peragetur electio; formula quæ ſequitur, erit 6
obſervanda. In primis, quisque ſeorſim orabit Deum; (C) & cum nullo alio loquendo, in Creatoris ſui ac Domini conſpectu, ex iis quæ priùs intellexit, apud ſe ſtatuet, quem ſit electurus: & in chartâ ſcribet nomen perſonæ, quam eligit in Præpoſitum Generalem, & ſuum ſubſcribet; & ad hoc, ſpatium unius horæ ad ſummum præfigatur. Deinde ad ſedes ſuas omnes conveniant, & Vicarius (D) cum Secretario ad hoc ipſum inter Profeſſos electo, & alio tertio qui eis aſſiſtat, exurgens à ſede, proteſtetur nolle ſe admittere quemquam, nec excludere, quem non debeat. (E) Det autem omnibus abſolutionem generalem ab omnibus cenſuris, ad hunc canonicæ electionis effectum. Poſtmodum invocatâ Spiritus ſancti gratiâ, accedat cum ſuis ſociis ad menſam in medio poſitam: & ipſimet tres prædicti, mutuò ſuffragia ſua alius ab alio petant: & (F) juret unusquisque, priùs quàm det, quòd eum nominat, quem ſentit in Domino ad hoc munus magis idoneum: & ſuffragia in manibus Secretarii ſimul ſerventur: deinde à quolibet eorum qui in Congregatione ſunt, ſeorſum, ſed tamen coram aliis, proprium ſuffragium ſcripto contentum poſtulent: quod, prævio eodem juramento, eisdem dabit unusquisque. Deinde in medio omnium Secretarius ſuffragia, electum ſolummodò nominando, promulgabit: ac demum uno ſuffragiorum numero cum alio collato, qui plusquam mediam partem ſuffragiorum habuerit, ſit Præpoſitus Generalis: & ita qui priùs eum nominavit, vel Vicarius percunctetur alios, an ſuum conſenſum ei præſtent, quem major pars elegit: & utcumque reſpondeant, formabit Decretum electionis, dicendo: In nomine Patris, & Filii, & Spiritus Sancti; EGO N. nomine meo, & omnium idem ſentientium, eligo N. in Præpoſitum Generalem Societatis JESU. Quo peracto, (G) ſtatim omnes ad reverentiam ei exhibendam accedant; & flexo utroque genu, manum ejus oſculentur. Qui verò electus fuerit, nec electionem, nec exhibitam reverentiam (memor cujus nomine eam admittere debet) recuſare poterit. Deinde ſimul omnes dicant, Te Deum laudamus.

(C) §.

Digitized by Google

(C) §. Servabunt omnes ſilentium in loco incluſionis; ita ut unus cum alio non colloquatur in iis, quæ ad electionem pertinent (niſi quid eſſet, quod neceſſarium videretur; & id quidem coram omnibus dicendum eſſet) donec Generalis ſit electus.

(D) §. Antequàm ingrediantur in locum electioni deſtinatum, in ſpatio quatuor illorum dierum congregati omnes qui in loco Congregationis Profeſſi invenientur, a *Secretarium, & Aſſiſtentem eligent: ac quilibet quem nominet, ſcriptum dabit: & publicè Vicarius, cum duobus ex Profeſſis antiquioribus, videbit quis plura habeat ſuffragia; & ubi paritas eſſet, tres ipſi ſuffragia ſua ferent: & qui duo habuerint ex eis, Secretarius, & Aſſiſtens erunt.*

a Inf. F. & G. & p. 9. c. 5. §. 4.

(E) §. Abſolvit ab omnibus cenſuris, quas non incurriſſent, propter defectus ad hanc electionem pertinentes.

(F) §. Formula juramenti hæc eſſe poterit: Teſtem invoco, cum omni reverentiâ, IESUM *Chriſtum, qui Sapientia eſt æterna, quòd ego N. illum eligo, & nomino in Præpoſitum Generalem Societatis* IESU, *quem ſentio ad hoc onus ferendum aptisſimum. Itaque duo jurat; unum, quòd ſuum nomen ponit, ut perſonæ eligentis; alterum, quòd ponit nomen illius, quem magis idoneum judicat, ut perſonæ electæ: & tunc ſuffragium ſuum ſcriptum dabit. Et hanc juramenti formulam quisque ſcriptam habeat exteriùs in eadem chartâ ſui ſuffragii, & eam legat altâ voce, cùm ſuffragium dat tribus deſignatis. Locus autem, ubi quisque ſeorſum, & coram omnibus ſuum dat ſuffragium, menſa erit in medio conſtituta, ubi Vicarius eſt cum* b *ſuis Aſſiſtentibus.*

b Sup. D.

(G) §. Incipiente Vicario c *cum Aſſiſtentibus; vel (ſi aliquis eorum fuerit electus) duobus reliquis; & ſequentur ceteri.*

c Sup. D.

7 Si non fuerit qui ampliùs quàm mediam partem ſuffragiorum habeat; alia ratio, ſcilicet compromiſſionis, ineatur; (H) electis inter omnes tribus, aut quinque electoribus (qui nimirum ad id munus plura habuerint ſuffragia) & quò major horum trium vel quinque pars inclinaverit, ille ſit Præpoſitus Generalis, & promulgetur, eique reverentia exhibeatur, & Deo Noſtro gratiæ agantur; ut ſuperiùs *d* dictum eſt.

d Sup. §. 6.

(H) §. Modus eligendi hos electores erit, ut ſcribat unusquisque quos ſentiat eligendos; & qui plura habuerint ſuffragia, ſint electores: & cùm quisque ſcripſerit hujusmodi electorum nomina, jurabunt omnes in hanc for-

mam:

mam: Teſtem invoco IESVM *Chriſtum, qui Sapientia eſt æterna, quòd ego N. illum eligo, & nomino in Præpoſitum Generalem Societatis* IESV, *quem electores ad id conſtituti elegerint & nominaverint.*

Poſt promulgationem, nulli integrum erit, ſuffragium ſuum mutare, nec peractâ electione aliam tentare: & obſervet quæ dicta ſunt, qui ſchiſmaticus ac ruinæ Societatis auctor haberi nolit, & in pœnam Excommunicationis latæ ſententiæ incidere; (I) aliasque graves cenſuras ſubire, pro arbitrio Societatis; cui *a* unio & conformitas omnimoda ad Dei gloriam convenit. 2 *a* P.3.c.1.§.18.

(I) §. Poterit Vicarius cum plurium aſſenſu, vel qui electus fuerit in Præpoſitum Generalem, decernere cenſuras, quæ convenire in Domino videbuntur.

De modo in deliberationibus tenendo, quando in Congregatione generali non de electione Præpoſiti, ſed aliis de rebus agitur.

CAPUT VII.

CUM in Congregatione, non de electione Præpoſiti, ſed aliis de rebus gravibus, & ad ſtatum Societatis pertinentibus agitur; incluſio neceſſaria non erit: licet ſit curandum, ut quàm expeditiſſimè fieri poterit, quæ tractanda ſunt, abſolvantur. Sed quia ex primâ & ſummâ Sapientiâ deſcendat oportet lux ea, quâ dijudicari poſſit quid ſtatuere conveniat; in *b* primis Miſſarum Sacrificia offerentur; fietque oratio in loco Congregationis, & aliis partibus Societatis, per totum illud tempus quo congregantur, & quo tractantur res in eo Conventu definiendæ, ad gratiam impetrandam, ut omnia ad majorem Dei gloriam conſtituantur. 1 *b* Sup.c.5.§.3. & 4.

Deinde ſemel, aut ſæpius omnibus congregatis, (A) Præpoſitus Generalis, deinde Provinciales, Rectores, aliique ad Congregationem vocati, quæ eis tractanda videbuntur, rationesque eorum quæ ſentiunt (poſtquàm diligenter omnia conſideraverint, ac Deo & Domino Noſtro commendaverint) coram omnibus breviter proponent. Et poſtquàm propo- 2

ſuerint, ſummam (B) ſcriptam in medio relinquent; ut ſi qui velint, eam legant; & quod eâ de re ſentiunt, in ſequenti Congregatione dicant.

IN CAP. VII.

(A) §. QUi veniunt Provincialium loco, eis abſentibus eodem ordine loquentur. Hoc tamen obſervabitur, ut antiquisſimus ex Profesſis cujusvis Provinciæ, qui Provincialis ſit, vel loco Provincialis veniat, dicat primus; & eum ſequentur reliqui omnes ejusdem Provinciæ, juxta antiquitatem Profesſionis, vel Votorum, quæ Coadjutores Spirituales emittunt. Poſteà inter reliquos Provinciales, qui fuerit antiquior, & cum eo reliqui ex eadem Provincia. Poſt hujusmodi ſequentur, ſi alii fuerint, qui ſub nullo Provinciali ſint, vel extra ordinem ſint vocati; qui etiam ordine antiquitatis dicent.

(B) §. Suum ſcriptum ſuper menſa, quæ in medio erit, ponendo. Curabit autem Secretarius, ut, ſi opus fuerit, plura exempla exſcribantur, vel quisque ſecum ferat; quibus rationes, quæ ipſos movent, contineantur; ut videri posſint ab iis, qui ſententiam de rebus eisdem dicturi ſunt.

3 Rebus agitatis hinc inde in unâ vel pluribus Congregationibus, ſi nihil manifeſtè in alteram partem conſtitui videretur; communi omnium, vel fere omnium aſſenſu, quatuor qui definiant, ex iis qui interſunt Conventui, & in eo jus habent ſuffragii, plurium ſententiis (quibus alii ſe ſtare velle compromittant) eligantur: qui quoties opus fuerit, cum Præpoſito Generali congregati, omnia ea, de quibus agitur, decident. Quòd ſi omnes ejusdem ſententiæ non fuerint; quò verget major pars, id præferendum, & à totâ Congregatione, ut de manu Domini, admittendum erit.

4 Si Præpoſitus Generalis eâ corporis valetudine non eſſet, ut poſſet rebus omnibus tractandis intereſſe; poſſet alium ſuo loco ſubſtituere; & ſic ſigillatim, omnibus rebus conſtitutis, prout majori parti viſum fuerit, quod decretum eſt, ſcribetur: & in plenâ Congregatione legetur: &, ſi etiam tunc alicui viſum fuerit, quid eâ in re ſentiat, dicere ei licebit: ſed omnia tandem arbitrio Præpoſiti cum Definitoribus relinquentur.

Con-

Conſideratis denuò illis, quæ diſcuſſa ſunt, & modo jam dicto rurſum conſtitutis, Secretarius in libro ad id deſtinato (C) ea poſtmodum promulganda ſcribet. 5

(C) §. Promulgatio fiet coram totâ Domo, ac poſteà, per Domos, & Collegia reliqua; quod de ordinationibus & ſtatutis dictum intelligatur, quæ, ut ubique obſerventur, conſtituta ſunt. Quod enim ad Collegium, vel Domum, vel perſonam unam tantùm pertineret, non eſt quòd aliis in locis promulgetur, quamvis res ſecretæ non eſſent: ſed ſi eſſent ſecretæ, multò magis evulgatio, ſub gravibus cenſuris arbitrio Præpoſiti Generalis, eſt prohibenda.

Ordinationes in Congregatione conſtitutæ, in ſuo vigore permaneant (ſi in alia Congregatione generali non revocarentur) quamvis Præpoſitus Generalis, ſub quo factæ ſunt, è vivis exceſſiſſet.

NONA PARS

De iis quæ ad caput Societatis, & gubernationem ab eo deſcendentem pertinent.

Quòd Præpoſitum Generalem, & quidem perpetuum, dum vixerit, eſſe oporteat.

CAPUT I.

VT in omnibus Rebuspublicis vel Congregationibus benè conſtitutis, præter eos qui ad fines particulares in eis tendunt, neceſſe eſt eſſe aliquem, vel etiam plures, qui boni univerſalis curam habeant; &, ut ad proprium finem, ad id tendant; ſic etiam in hac Societate, præter eos, qui particularibus Domibus, Collegiis; & Provinciis etiam, in quibus hujuſmodi ſunt Domus vel Collegia, præſunt, neceſſe eſt *a* eſſe aliquem, qui univerſæ Societatis curam habeat: qui hunc ſibi finem conſtituat, ut bene gubernetur, conſervetur, & augeatur totum Societatis corpus: & hic eſt Præpoſitus Generalis; qui cùm duobus modis eligi poſſet; ſcilicet, ut ad tempus aliquod definitum, vel ut quamdiu vivet, So- 1

a Inſ. c 6. §. 1.

cietati præſit: (A) propterea quòd experientia, & in gubernando exercitatio, & hominum particularium notitia, (B) & erga eosdem auctoritas confert magnoperè, ut benè hoc munus obeat; ad vitam, & non ad tempus aliquod præſcriptum, erit eligendus. *a* Accedit autem ad cetera hoc commodi ex eo, ut Societas in rebus magni momenti, ad Dei gloriam, ſatis ferè ſemper occupata, (C) univerſalibus his Conventibus, minus laboris & diſtractionis patiatur.

a P.8 c.2.§.1.& c.4.§.2.

DECLARATIONES
in nonam Partem.

IN CAP. I.

(A) §. PRæter rationes, quæ in hac Conſtitutione attinguntur, ut Generalis ad vitam conſtituatur; ſunt & aliæ. b *Una eſt, quòd longiùs recedet omnis cogitatio & occaſio ambitionis, quæ hujusmodi officiorum peſtis eſt, quàm ſi certis temporibus eſſet eligendus.*

b Par.10.§.6.

Altera, quòd facilius eſt unum idoneum, quàm plures, ad hoc munus inveniri.

Tertia eſt, exemplum quod ſumitur ex communi ratione gubernationum magni momenti, quæ ad vitam eſſe ſolent, tam in Eccleſiaſticis, Summi Pontificis, & Epiſcoporum; quàm in ſæcularibus, Principum ac Dominorum. De remedio autem, quo evitentur aliqua incommoda, quæ ſequi poſſent ex hujusmodi officio, ſi ad vitam teneatur, inferiùs capite quarto agetur.

(B) §. Major erit Præpoſiti auctoritas, ſi mutari non poterit, quàm ſi ad unum vel plures annos eligeretur, cum externis, quia magis omnibus notus erit, & cum iis, qui de Societate ſunt, propter rationem eamdem. Et contrà, ſcire, quòd eo officio aliquando ſit perfuncturus, & æqualis, vel inferior aliis futurus; eſſe etiam in eo parùm exercitatum, auctoritatem poteſt imminuere.

(C) §. Conſtat, rariùs congregandam univerſam Societatem, ſi Præpoſitus ad vitam eligetur: quandoquidem quæ fiunt Congregationes, majori ex parte, ad ejus electionem, & rarò in aliis occaſionibus fiunt.

Qua-

Qualis eſſe debeat Præpoſitus Generalis.

CAPVT II.

(A) INter dotes varias, quibus ornari Præpoſitum Generalem optandum eſt, omnium prima hæc erit: *a* ut cum Deo ac Domino Noſtro quàm maximè conjunctus, & familiaris, tam in oratione, quàm in omnibus ſuis actionibus ſit: ut eò uberiùs ab ipſo, ut boni totius fonte, univerſo corpori Societatis abundantem donorum ac gratiarum ejus participationem, ac multum valoris & efficaciæ omnibus illis rationibus, quibus ad animarum auxilium utetur, impetret. 1

a Inſ. c 6. A. & 7. 10. §. 2.

IN CAP. II.

(A) §. AD has ſex partes, ut primarias, reliqua reducuntur: quandoquidem in eis Præpoſiti perfectio conſiſtit erga Deum; quodque ejus affectum, intellectum, & executionem perficit; quodque ex bonis corporis, & externis juvare poterit. Et juxta ordinem poſitum, momentum earum æſtimandum eſt.

Secunda, *b* ut vir ſit, cujus in omni virtutum genere exemplum, reliquos de Societate juvet; ac præcipuè in eo ſplendor charitatis erga omnes proximos, & inprimis erga Societatem; ac veræ humilitatis, quæ Deo & hominibus amabilem eum reddant, ſit conſpicuus. 2

b Inſ. c. 6. A. & p. 8. c. 1. G.

Liber etiam ab omnibus inordinatis affectionibus, per gratiam Dei edomitis & mortificatis, ſit oportet; ne interiùs judicium rationis perturbent: & ut exteriùs tam ſit compoſitus, & in loquendo præſertim tam circumſpectus, ut in eo nihil, ne verbum quidem, notari poſſit, quod non ad ædificationem, ſive eorum qui de Societate ſunt (quibus ſpeculi & exemplaris loco eſſe debet) ſive externorum faciat. 3

Nihilominùs eo modo didicerit rectitudinem ac ſeveritatem neceſſariam, cum benignitate & manſuetudine miſcere, ut nec ſe flecti ſinat ab eo, quod Deo ac Domino Noſtro gratius fore judicaverit; & tamen filiis ſuis, ut convenit, compati noverit: eo modo ſe 4

a Inf.c.3.§.11.& p.3.c.1.§.15.& N. gerendo, *a* ut etiam qui reprehenduntur, vel corriguntur, quamvis ſecundùm inferiorem hominem quod agitur diſpliceat, agnoſcant nihilominùs quòd rectè in Domino, & cum charitate ille ſuum officium faciat.

5 Animi etiam magnitudo ac fortitudo eſt ei perneceſſaria, ad infirmitatem multorum ferendam, & res magnas in divino ſervitio aggrediendas; in eisque conſtanter, quando id convenit, perſeverandum; non propter contradictiones (licet à magnis & potentibus excitatas) animum deſpondendo; nec ab eo, quod ratio & divinum obſequium poſtulat, ullis eorum precibus, aut minis ſeparari ſe ſinendo: ut omnibus demum caſibus, qui incidere poſſunt, ſit ſuperior: nec proſperis efferri, nec adverſis dejici animo ſeſe permittat: paratiſſimus, cùm opus eſſet, ad mortem pro Societatis bono, in obſequium JESU Chriſti Dei ac Domini Noſtri, ſubeundam.

6 Tertia eſt, ut præclaro intellectus, ac judicii dono polleat; ut nec in rebus ad ſpeculationem, nec ad praxim pertinentibus, quæ occurrerint, hoc talento ſit deſtitutus. Et quamvis doctrina valdè ei neceſſaria ſit, qui tam multis viris eruditis eſt præfuturus; *b* magis tamen eſt neceſſaria prudentia, & in rebus ſpiritualibus & internis exercitatio, ad varios ſpiritus diſcernendos; ad conſilium ac remedium tam multis, qui neceſſitatibus ſpiritualibus laborabunt, adhibendum.

b Par.10. §.2.

c P.7.c.2.F. *c* Diſcretionis etiam donum in rebus externis, ac modo res tam varias tractandi, *d* & cum tam diverſis hominum generibus in ipsâ Societate & extra illam agendi, ſummoperè erit ei neceſſarium.

d P.4.c.8.§.8.

7 Quarta, & in primis neceſſaria ad res conficiendas, eſt vigilantia, & ſollicitudo ad eas incipiendas; & ſtrenuitas ad eaſdem ad finem & perfectionem ſuam perducendas, ut nec incuriâ, nec remiſſione animi, inchoatæ & imperfectæ relinquantur.

8 Quinta ad corpus pertinet; in quo, quod ad ſanitatem, ſpeciem externam, (B) & ætatem attinet, habenda eſt ratio hinc quidem decentiæ & auctoritatis, inde verò virium corporis, quas ejus munus exigit; ut in eo fungi officio ſuo, ad Dei ac Domini Noſtri gloriam, poſſit.

(B) §. Et ſic videatur ætas valdè ſenilis non convenire, quæ ad labores & curas hujus officii idonea eſſe non ſolet: nec valdè juvenilis, quam nec auctoritas, nec experientia quæ convenit, comitari ſolet.

A Sex-

9 *a* Sexta (C) circa res externas eſt; inter quas, quæ magis ad ædificationem, & Dei obſequium in eo officio conferunt, præferri debent. *b* Hujusmodi eſſe ſolent, exiſtimatio ac bona fama: & demum, quæ ex ceteris ad auctoritatem cum externis, & cum iis qui de Societate ſunt, adjuvant.

a P.1.c.2. §.13.
b P.8.c.1.G.

(C) §. *Externa cenſentur, nobilitas, divitiæ, quas in ſæculo habuit, honor, & ſimilia. Et horum, ceteris paribus, aliqua ratio eſt habenda: alia tamen majoris momenti ſunt, quæ, quamvis hæc deſint, ad electionem poſſint ſufficere.*

10 Denique ex eorum numero eſſe debet Præpoſitus Generalis, qui in omni virtutum ornatu clariſſimi, & de Societate optimè meriti, & diu in eadem tales eſſe perſpecti ſunt. Et ſi aliquæ ex dotibus ſuperiùs dictis deeſſent, certè non deſit eximia probitas, & amor erga Societatem, ac judicium bonum, quod etiam idonea doctrina comitetur. In reliquis enim, per eos *c* qui ad ejus auxilium deſtinandi ſunt (de quibus inferiùs dicetur) cum auxilio & favore divino, multa ſuppleri poterunt.

c Inf.c.6.§.7.&c. & p 8.c.1.§.1.

De auctoritate Præpoſiti Generalis erga Societatem, ac de officio ejus.

CAPUT III.

1 VT *d* benè gubernetur Societas, expedire valdè videtur, ut Præpoſitus Generalis omnem habeat auctoritatem in Societatem, ad ædificationem. Quæ poteſtas (unde Præpoſiti officium cognoſcitur) hæc erit. *e* Primùm Præpoſitus Generalis per ſe, & per alios admittere in Domibus, vel Collegiis, vel ubicumque libeat, poterit eos qui ad Inſtitutum Societatis ei idonei videbuntur; ſive ad Probationem, (A) ſive *f* ad Profeſſionem, ſive in Coadjutores formatos, vel Scholaſticos approbatos admittendos cenſeat. *g* Poterit etiam eosdem dimittere, & à Societate removere.

d P.4.c.10.§.2. & p.8 c.1.§.6.& p. 10.§.8.
e P.1.c.1.§.1.
f P.5.c.1.§.2.& P. & c.2.§. 4. & 5.
g P.2.c.1.§.2.

IN

IN CAP. III.

(*A*) §. **C***Vm unum vel plures ad Profeſſionem per alium admiſerit, prius nominatim de eis certiorem fieri, & de eorum dotibus ipſi ſatisfactum eſſe oportebit:* a *vel hoc munus admittendi pro ſuo arbitratu (juxta id, quod in quintâ Parte dicitur) alicui, cui perinde ac ſibi ipſi confidat, peculiariter committat.*

a P.5.c.1 §.2.& B & c.2 A.

(*B*) §. *Iuxta id, quod in ſecundâ Parte de dimittendi ratione dictum eſt.*

2 Ejusdem erit, quos mittendos judicaverit, & quocumque volet, ad ſtudia litterarum mittere. *b* Poterit & eosdem revocare ante vel poſt abſoluta ſtudia, ac transferre ab uno in alium locum; prout ad ipſorum particulare, & ad univerſale bonum Societatis magis convenire in Domino exiſtimabit.

b P.4.c.9.§.2.

3 *c* Totam habebit ſuperintendentiam, & gubernationem Collegiorum, quod ad Scholaſticos, & Præceptores, & Officiales attinet: inter quos primas tenent Rectores; *d* quos conſtituere, ac removere poterit, eamque facultatem eisdem communicare, quam ſenſerit in Domino convenire: *e* & per hujusmodi Rectores, adminiſtrationem Collegiorum exercebit in iis quæ ad ædificia, & temporalia ipſorum bona in Scholaſticorum uſum comparata pertinent; ut in litteris Apoſtolicis continetur.

c P.4.c.2.§.5.& c.10 §.1.
d Inf.§.14.& 15. & p.4.c.2.§ 5.& c.10.§.3.
e P.4.c.2.§.5. & C.

f Curabit etiam, (C) ut illi rationem officii ſui eo modo, qui convenire maximè videbitur, reddant. Et quod de Collegiis dicitur, de Univerſitatibus Societatis ejus curæ commiſſis dictum intelligatur. Res enim earum, quæ ad vitæ ac doctrinæ inſtitutionem pertinent, adminiſtrare, Præpoſiti Generalis munus erit; quod per miniſtros, à ſe juxta Conſtitutiones conſtitutos, exercebit, &c.

f Inf.§.15.& p.4. c.2.§.5.& c.10. §.3.

(*C*) §. *Sive reddenda ſit ratio eidem, ſive Præpoſito Provinciali, ſive alii cuipiam, qui ad eam exigendam poteſtatem commiſſariam habeat.*

Eſt item penes Præpoſitum Generalem omnis facultas agendi quosvis contractus emptionum aut venditionum quorumlibet bonorum temporalium mobilium tam Domorum quàm Collegiorum Societatis: & imponendi, ac redimendi quoslibet cenſus ſuper bonis ſtabilibus ipſorum Collegio-

Digitized by Google

legiorum, in eorumdem utilitatem ac bonum, cum facultate ſeſe onere liberandi, reſtitutâ pecuniâ quæ data fuerit. Alienare *a* autem, aut omnino diſſolvere Collegia vel Domos jam erectas Societatis, ſine generali ejus Congregatione, Præpoſitus Generalis non poterit. *a* Inf.§.17. & 18. & p.4.c.2.§.3. & c.10.§.2.& c 11. §.2.& p.8.c.2.§.2.

6 De iis verò quæ Societati ita relinquuntur, ut ipſa pro ſuo arbitratu ea diſponat (ſive bona ſtabilia illa ſint, ut domus aliqua, vel prædium non alicui certo Collegio ab eo qui relinquit determinatè applicatum vel annexum; ſive mobilia, cujuſmodi ſunt pecunia, triticum, & quævis alia mobilia) idem Generalis diſponere poterit, aut vendendo, aut retinendo, aut huic vel illi loco id quod ei videbitur, applicando; prout ad majorem Dei gloriam ſenſerit expedire.

7 Et Præpoſiti Provinciales, aut Locales, & Rectores, & alii ejus Commiſſarii eam partem hujus facultatis habebunt, quam ipſis Generalis communicaverit. Neque verò Collegiales ad hujuſmodi actus collegialiter erunt congregandi.

8 Sicut ad Generalem pertinet curare, ut *b* Societatis Conſtitutiones ubique obſerventur, (D) ita ad eumdem pertinebit, in iis, quæ accidunt, ubi diſpenſatione opus eſt, habita ratione perſonarum, locorum, temporum, & aliarum circumſtantiarum, diſpenſare: quod munus eâ cum prudentiâ, quam lux æterna communicaverit, *c* finem earumdem Conſtitutionum intuendo, qui alius non eſt quàm majus Dei obſequium, & eorum bonum, qui hoc vivendi Inſtitutum ſequuntur, præſtabit. Idque (E) tam de experimentis eorum, qui in Probationibus verſantur, quàm de aliis rebus, in quibus eam fuiſſe mentem eorum, qui Conſtitutiones condiderunt, ad gloriam Dei ac Domini Noſtri judicabitur, dictum ſit. *b* Inf.c.6 A. & p. 4.c.10.§.5.& p. 6.c.1.§.1. & c.5. & p 10.§.13. *c* Procem.declar.

(D) §. Per ſeipſum exercere debet Generalis hanc poteſtatem : d & per alios in caſibus urgentioribus id etiam præſtare poterit, ubi ſine incommodo inſigni expectari nequit; vel ubi peculiariter alicui, cui, tamquàm ſibi ipſi fideret, præſertim in locis remotiſſimis, qualis India, committeret. Et intelligendum eſt, diſpenſare poſſe, ubi eam eſſe mentem Conſtitutionum, ut dictum eſt, conſideratis circumſtantiis particularibus, & non aliter, in Domino judicaret. *d* Par.4.c.10.B.

(E) §. e Penes Generalem erit, ut omnia experimenta, & plura etiam quàm illa ſex, de quibus in Examine dicitur, fiant; vel unum aut plura eorum omittantur, vel cum aliis permutentur, conſtituere; quando alicui non *e* Exa.c.4.§.9. & 16.

Digitized by Google

conveniret, quod generatim convenit; cujusmodi eſſet hoſpitale, vel peregrinatio, vel lectio, vel aliqua ex aliis Probationibus.

9 *a* Idem Generalis in Miſſionibus omnem habebit poteſtatem; eis tamen nullâ ratione repugnando, quæ à Sede Apoſtolicâ (ut in *b* ſeptimâ Parte dicitur) proficiſcuntur. Mittere ergo poterit omnes ſibi ſubditos, ſive Profeſſionem emiſerint, ſive non emiſerint (quos mittendos judicaverit) (F) ad quaslibet mundi partes, ad quodvis tempus, vel definitum, vel indefinitum, prout ei videbitur; ad quamvis actionem ex iis, quibus uti ad proximorum auxilium Societas ſolet, exercendam. (G) Poterit etiam miſſos revocare: & in omnibus denique, ut ad majorem Dei gloriam fore ſenſerit, procedere. (H) Idem, cùm talenta hominibus Societatis noſtræ donata cognoſcat, officia Prædicatorum, Lectorum, & Confeſſariorum diſtribuet. De aliis officiis tantumdem intelligatur: & quemlibet eo in munere, quod convenientius ad divinum obſequium, & ſalutem animarum obiturus in Domino videbitur, conſtituet.

a P.7.c.2.§.1. & A.B.& C.
b P.7.c.1.

(F) §. c *Vt inter fideles in Indiis, & inter infideles, ubi ſunt aliqui incolæ Chriſtiani, & etiamſi nulli ſint, in quibusdam caſibus, vel neceſſitatibus urgentioribus: id tamen magna conſideratione præcedente fieri debet.*

c P.7.c.1.§.1.&B. & c.2.C.

(G) §. d *Non ſolùm miſſos per præcedentem Præpoſitum, vel per ſeipſum, ſed etiam per Summum Pontificem, nullo tempore definito, poteſt revocare; ut in litteris Apoſtolicis gratiarum, anno quadrageſimo nono, per Paulum Tertium, noſtrum ſanctum Patrem nobis conceſſarum continetur.*

d P.7.c.1.§.6.& c.2.H.

(H) §. *Hoc, ſicut alia multa dicta, & dicenda, poterit exequi Generalis per ſuos miniſtros; ſive Præpoſiti Locales illi fuerint, ſive non.*

10 *e* Ejus erit, uti facultatibus à Sede Apoſtolicâ Societati conceſſis; & eam partem illarum unicuique inferiorum communicare, quam in ipſo benè collocatam, ad finem divini obſequii nobis præfixum, exiſtimaverit. Ejusdem erit revocare eas, vel contrahere; ad eamdem regulam divini beneplaciti omnia exigendo.

e P.5.c.1.A. & p.8.c.1.§ 6.

11 *f* Ejusdem Generalis erit, correctionibus uti, ac pœnitentias, quæ ad ſatisfactionem quorumcumque defectuum convenire videbuntur, habitâ ratione perſonarum, & aliarum circumſtantiarum, injungere: quarum conſide-

f Sup.c.2.§.4.& inf.c 6.§.2.& p.3.c.1.§.15.& N.

ſideratio ejus charitati cum prudentiâ conjunctæ, quâ ad Dei gloriam utetur, committitur.

a Ejuſdem erit, convocare Societatem ad generalem Congregatio- 12
nem (quando aliis de rebus, quàm de electione Præpoſiti eſt agendum) & [a] P.8 c.2.C. & c. 4.§.2.& c.5 § 1. & 2.
ſtatuere, ut Provincialis etiam Congregatio convocetur, cùm expedire judicaverit; & dirigere eos qui convenerint; ac ſuo tempore, iis abſolutis quæ tractanda erant, dimittere.

b Sine ejus facultate & approbatione, nullus poſſit dignitatem ullam 13
extra Societatem admittere: nec ille facultatem hujuſmodi dabit, nec id [b] P.10.§.6.&A.
approbabit, ſi Sedis Apoſtolicæ Obedientia ipſum non compelleret.

c Conſtituat idem, ut dictum eſt, per ſeipſum Rectores Collegiorum, 14
& Univerſitatum, ac Præpoſitos Locales Domorum, quos aptiores fore [c] Sup.§.3.& p.4. c.2.§.5.& c. 10. § 3 & c.17.§.1.
judicaverit: (I) *d* Provinciales itidem Præpoſitos ad triennium ut plurimùm (quamvis & contrahi, & prorogari etiam id ſpatium temporis [d] Inf.c.5 §.1.
poſſit, quando ad majorem Dei ac Domini Noſtri gloriam id fore videbitur.) *e* Quibus etiam eam poteſtatem communicabit, quam duxerit [e] Sup.§.3.
communicandam.

(I) §. Cum iis qui benè ſuum officium faciunt, & ei poſſunt ſatisfacere, in triennii definito ſpatio nihil deperit: quandoquidem hoc tempus & contrahi, & prorogari poterit: cum iis qui ſe parum idoneos oſtenderent, id commodi accedit, ut ſine notâ, curſu triennii peracto, removeri poſſint: niſi ante id tempus, ratione univerſalis boni, Generali removendi viderentur.

Poterit etiam eam revocare, reſtringere, & etiam augere, *f* & ad- 15
miniſtrationis rationem ab eis exigere. *g* Quòd ſi Provinciali facultatem [f] Sup. §.4.
conſtituendi Præpoſitos Locales, & Rectores communicaverit; ejuſdem [g] Sup.§.3. & p.4. c.2 §.5.& c.10. §.3.& c.17. §.1.
Generalis erit, eoſdem confirmare, vel removere.

(K) Idem Officiales reliquos ad gubernationem Societatis neceſſari- 16
os, *h* ut Procuratorem generalem, *i* & Secretarium Societatis conſtituet; [h] Inf.c.6.§.12.& & p.4 c.2.E.
eam illis facultatem, quam pro negotiorum ac perſonarum ratione conve- [i] Inf.c.6. §.8.
nire in Domino judicabit, communicando.

(K) §. Quamquam poterit ad has electiones, & res alias graves & dubias rogare ſententias aliorum, quos judicaverit in Domino benè ſenſuros; conſtituere tandem, in ejus erit poteſtate.

Digitized by Google

17 *a* Idem poterit, non expectatà generali Congregatione, Domos, Collegia, Univerſitates Societati oblatas accipere; & in Fundatores, cum privilegiis in quartâ Parte dictis, eos quos in Domino admittendos duxerit, admittere; & Lectores, Sacerdotes, & alia quæ occurrerint, providere. *b* Erit tamen ei curandum, ut cum hujuſmodi conditionibus admittat, ex quibus Societas commoditatem ad propoſitum ſibi divini obſequii finem, & non detrimentum ſentiat. *c* Sed ſi experimento compertum eſſet, gravari magis quàm juvari Societatem, nec Præpoſitus Generalis de remedio proſpiceret; in primâ generali Societatis Congregatione, utrùm hujuſmodi Domum, Collegium, vel Vniverſitatem relinqui, aut teneri cum tali onere expediat, agi poterit.

a Par.4. Proœm. A & c.2.§.1.
b P.4.c.2.§.2.& c 11.§.2.& A.
c Sup.§.5. & p.4. c.2.§.1.& 3.& A.

18 *d* Transferre, vel diſſolvere Domos, vel Collegia jam erecta, aut in *e* uſum Societatis Profeſſæ reditus eorum convertere, Præpoſitus Generalis, ut in quartâ Parte dictum eſt, non poterit.

f Cognoſcat, quoad ejus fieri poterit, conſcientias eorum qui ſub ejus Obedientiâ ſunt; ac præcipuè Præpoſitorum Provincialium, & aliorum, quibus munera majoris momenti committit.

d Sup. §.5.
e Inf.c.4.§.7. & Ex.c.1.§.4.& p. 4.c.2 §.5.& c.10. §.1.& p.6. c 2.§. 3.& p.10.§.4.

19

20 Generatim loquendo, in rebus omnibus quæ ad propoſitum Societati finem perfectionis & auxilii proximorum ad gloriam Dei faciunt, *g* omnibus præcipere in Obedientiæ virtute poſſit. Et quamvis aliis inferioribus Præpoſitis, vel Viſitatoribus, vel Commiſſariis ſuam facultatem communicet; poterit tamen approbare, vel reſcindere quod illi fecerint, & in omnibus quod videbitur, conſtituere: & ſemper ei obedientiam ac reverentiam (*h* ut qui Chriſti vices gerit) præſtari oportebit.

f Ex.1.c.4. §.36.
g P.6.c.5.
h P.3.c.1.§.23.& p.4.c.10.§.5.&p. 6.c.1.§.1.2.&3.& p.7.c.2.§.1 & A. & p.8.c.1.D.

De auctoritate, vel providentiâ, quam Societas habere debet erga Præpoſitum Generalem.

CAPVT IV.

1 (A) FACVLTAS, vel providentia Societatis ergà Præpoſitum, (habitâ ſemper ratione boni univerſalis, ac majoris ædificationis) ſex in rebus, quæ ad Dei gloriam juvare poſſunt, conſiſtit.

IN

Digitized by Google

IN CAP. IV.

(A) §. a ET *exercebit eam per Aſſiſtentes, de quibus mox dicetur.* a Inf.c.5.§.2.

b Prima ad res externas pertinet, veſtitus, victus, & expenſarum 2
quarumlibet ad perſonam Præpoſiti ſpectantium: quæ omnia vel augere, b Inf.c.5.§.2.
vel imminuere poterit Societas; prout Præpoſitum ipſum, ac ſe decere, & Deo gratius fore judicabit. Et huic Societatis ordinationi Præpoſitum acquieſcere oportebit.

c Secunda ad corporis curam pertinet; ne in laboribus, vel rigore nimio menſuram excedat. Quâ etiam in re ad moderationem ſe reduci ſinet 3
Superior, & Societatis arbitrio acquieſcet. c Inf.c.5.§.2.

d Tertia ad animam ejus ſpectat, cùm etiam viris perfectis aliquando hujuſmodi cura vel circa perſonam, vel circa officium ſit neceſſaria. 4 d Inf.c.5.§.2.
Habeat ergo Societas cum Præpoſito Generali (& idem cum inferioribus fieri poſſet) aliquem, qui accedens ad Deum in oratione, poſtquàm divinam bonitatem conſuluerit, & æquum eſſe id judicaverit, cum modeſtiâ debitâ ac humilitate, quid ſentiat in ipſo Præpoſito requiri ad majus obſequium & gloriam Dei, admonere teneatur; ſive ille ſit ejus Confeſſarius, ſive alius quiſpiam per Societatem deſignatus, qui ad hoc negotium aptus videatur.

e Quarta eſt, quòd (B) ſi quis urgeret (licet eum non obligando 5
ſub pœnâ peccati) ut dignitatem aliquam admitteret, in quâ Præpoſiti e Inf.c.5.§.6. & E.& p.10.§.6. & A.
officium neceſſariò relinquendum eſſet, non poſſet ſine conſenſu Societatis eam admittere. Societas autem, ſemper intuendo quæ ad majus Dei obſequium & gloriam pertinent, ſi Obedientia Sedis Apoſtolicæ non compulerit, aſſenſum numquàm præſtabit.

(B) §. Vrgere intelligendum eſt, ſi Princeps aliquis ſæcularis id curaret; & ordinaret Summus Pontifex aliquam ſumere dignitatem; non tamen ita abſolutè imperando, ut oſtendat ſe velle eum ad tale officium admittendum obligare. Nam in hujuſmodi caſibus, ubi ceſſat obligatio, non debet, nec poteſt ſine probatione Societatis eam admittere: nec Societas approbabit, ſi Pontifex præcepto, quod ad peccatum obliget, non compelleret.

6 *a* Quinta locum habet, ſi accideret ut valdè negligens vel remiſſus

a Inf. c.5.6.& D.

eſſet in rebus magni momenti, ad Præpoſiti officium pertinentibus; propter corporis gravem ægritudinem, aut ſenium, ſpe emendationis eâ in parte ſublatâ; unde multum detrimenti publicum bonum pateretur. Tunc enim Coadjutor, vel Vicarius qui Generalis officio fungatur, eſt eligendus: ſive ipſemet Præpoſitus eum cum approbatione Præpoſitorum Provincialium ſibi ſubſtituat; ſive illi cum approbatione duorum Præpoſitorum Localium, vel Rectorum uniuscujusque Provinciæ, eum per litteras pluribus ſuffragiis eligant ad Societatis gubernationem; cum eâ facultate, quæ Generali, vel ipſi Societati, ſi ea eligeret, communicanda videretur.

7 *b* Sexta locum haberet in quibusdam caſibus (quos ſperamus per

b Inf.c.5.§.4.

c Sup.c.3.§.18. & Exa.c.1.§.4 & p.4.c.2.§.5. & c.10. §.1.& p.6.c.2. §.3. & p.10. §.4.

Dei bonitatem, aſpirante ipſius gratiâ, numquàm eventuros) cujusmodi eſſent peccata mortalia in externum actum prodeuntia; ac nominatim copula carnalis; (C) vulnerare quemquam; *c* ex reditibus Collegiorum aliquid ad proprios ſumptus aſſumere, (D) vel cuivis extra Societatem donare; vel aliqua ſtabilia bona Domorum, aut Collegiorum alienare; vel pravam doctrinam habere. Si quid ergo horum accideret,

d Inf.c.5.§.4.

e P.2.c.1.§.1.&A.

poteſt ac debet Societas (E) (*d* ſi de re ſufficientiſſimè conſtaret) eum officio privare; *e* &, ſi opus eſt, à Societate removere: in omnibus præ oculis habendo quod ad majorem Dei gloriam & univerſale bonum Societatis fore judicabitur.

(C) §. Vt cum aliquo armorum genere, vel cultello, vel re quavis, cum quâ inſignis Læſio inferri poteſt.

(D) §. Id agitur peculiariter, ut non det conſanguineis, vel eis qui conjunctionem aliquam ſæcularem cum ipſo habent: & non præcluditur oſtium, ut fiat eleemoſyna, vel detur, quod convenit, ei, cui dari debere ad Dei gloriam Generalis ſentiret.

(E) §. Quoniam qui curam aliorum, precipuè tam univerſalem habent, injuſtè calumniam à multis pati varias ob cauſas poſſunt; diligenter animadvertere oportet, ut probationes dictorum defectuum ſint, quàm fieri poſſit, efficaciſſimæ, morali modo loquendo.

De

De modo quo procedere debet Societas in iis, quæ ad Præpoſitum Generalem pertinent.

CAPUT V.

IN primis Præpoſiti Provinciales, *a* quos Generalis ipſe per ſe conſtituit, in 1
conſpectu Dei conſiderare & efficere quod univerſali bono Societatis de- *a* Sup.c.3.§.14.
bent in prædictis ad Præpoſitum Generalem pertinentibus, prout in Domino ſenſerint, teneantur.

b In iis quæ ad ſumptus & curam corporis ejus, & res alias minùs 2
graves pertinent, Congregatione opus non eſt: ſed (A) ut *c* Societas *b* Sup c.4.§.2. *c* Sup c.4 A.& inf.c.6.§.10.&11. & p.8.c.1.G.
viros quatuor ei Aſſiſtentes, qui diſcretione, ac zelo communis boni Societatis polleant, conſtituat: qui *d* quidem apud Præpoſitum manentes, *d* Inf.c.6. §.10.
in conſpectu Creatoris ac Domini ſui dicere, ac efficere, *e* quidquid cir- *e* Sup.c.4.§.2.3. & 4.
ca tria prima in præcedenti capite dicta, ad majorem Dei gloriam fore ſenſerint, teneantur.

IN CAP. V.

(A) § *PRofeſſi ſint, ſi commodè fieri poterit. Et ſi aliquando hujuſmodi Aſſiſtentes (vel aliquis eorum) à Præpoſito recederent, miſſi ad hanc vel illam partem, ut citò redeant; neceſſe non erit alios in eorum locum ſubrogare: ſi diu eos abeſſe oporteret, alii ſubrogentur. Verùm Præpoſitus Generalis ſine gravi causâ vel neceſſitate eos procul à ſe mittere non debet.*

Electio verò quatuor hujuſmodi Aſſiſtentium, eorum erit qui Præ- 3
poſitum eligent, quando ad id congregantur. Quòd ſi vel mortem obiret, vel à Præpoſito Generali diutius abeſſe, propter cauſas graves, aliquem ipſorum oporteret; non repugnantibus Provincialibus Societatis, Præpoſitus Generalis alium ſubſtituet, qui cum approbatione omnium, vel majoris partis eorum, manebit in demortui vel abſentis loco.

f Tertiò, ſi accideret aliquod ex peccatis (avertat id Deus) quæ ſuf- 4
ficiunt ad Præpoſitum officio ſuo privandum; ſimul atque res *g* per te- *f* Sup.c.4.§.7. *g* Sup.c.4.§.7.
ſtimonia ſufficientia, vel ipſius affirmationem conſtaret; juramento ob-

ſtrin-

ſtringantur quatuor Aſſiſtentes ad id Societati denuntiandum, & cum omnium, vel certè trium ſubſcriptionibus Congregationem, (B) id eſt Præpoſitos Provinciales cum duobus aliis, quod ſinguli ex ſuâ Provinciâ ſecum adducent (qui congregari tenebuntur) convocandam. Et ſi res divulgata, & communiter manifeſta eſſet; non expectatâ quatuor Aſſiſtentium convocatione, Provinciales alii alios vocando convenire deberent. Et ipſo primo die, quo in locum hujuſmodi Congregationis ingredientur, ubi aderunt quatuor illi qui convocarunt, cum aliis congregatis, rem is aggrediatur, cui omnia notiora ſunt, & accuſatio dilucidè explicetur: & poſtquàm auditus fuerit Præpoſitus, foras egredi debebit: & a P.8.c.6.D. antiquiſſimus ex Provincialibus *a* ſimul cum Secretario, & alio Aſſiſtente de totâ re ſcrutinium faciat, & primò quidem, an conſtet de peccato quod objicitur; deinde an hujuſmodi ſit, ut propter id privari officio debeat; & idem ſuffragia promulget, quæ, ut ſufficiant, duas tertias partes excedent; & tunc ſtatim de alio eligendo agatur: & ſi fieri poteſt, non priùs inde egrediantur, quam Societas Generalem Præpoſitum habeat: & ſi eo die res tranſigi non poterit, in ſequenti vel quàm expeditiſſimè b P.8.c.6. fieri poterit, eo modo quo in octavâ Parte *b* dictum eſt, tranſigatur.

(B) §. Rem nihilominùs ſecretam teneant, quantum fieri poterit, cum aliis, etiam ejuſdem Societatis, donec veritas eluceat: ſi certum eſſe, quod quatuor ſibi perſuaſerant, non inveniretur, injuſta infamiæ nota Præpoſito non inuratur.

5 (C) Si defectus deprehenſi non fuerint ejuſmodi, ut privandus officio ſuo, ſed tantùm corrigendus videretur; quatuor eligantur, quibus cura injungatur conſiderandi, quæ correctio ei conveniat: & ſi non convenirent, paribus ſuffragiis exiſtentibus, quintus adjungatur, vel tres alii; ut quid in Domino conveniat conſtituant.

(C) §. Cùm defectus ad depoſitionem ſufficientes non deprehenderentur, aliis de rebus agatur propter quas convocata Societas videatur; & quod ad Præpoſitum attinet, diſſimuletur: imò quoad ejus fieri poterit, nullo tempore divulgari debet. Et ſic, cùm convocantur, præmoneri, & poſt rem diſcuſſam ſeriò injungi conſciis, & præſertim Provincialibus oportet, ne cui indicent. Et cùm conſtitutum fuerit illum officio privare, tunc etiam cum Præpoſito Generali ſecretò agendum eſt, ut ipſemet officio ſe abdicet; ut

hoc

hoc promulgari, & peccatum, ac officii propter peccatum privatio occultari poſſit.

(D) Si *a* accideret Præpoſitum Generalem ad Societatis guberna- 6
tionem eſſe inutilem, re partim coram eo, & partim in ejus abſentiâ agita- a Sup.c.4.§.6.
tâ, diſpiciatur an eligi Vicarium abſolutâ cum poteſtate, quamvis ſine nomine Præpoſiti Generalis (quamdiu vixerit qui tunc erat) oporteat: & id, ſi pluribus quàm dimidiæ parti ſuffragiorum viſum fuerit, ſic agendum erit. Si id neceſſarium fore non judicarent, videndum erit an præter miniſtros illos, quorum operâ Generalis utebatur, Societas alios providere debeat; ut ſublevato magis eo, & adjuto, non deſideraretur quod ad gubernationem Societatis conveniret. Et eâ in re ſequi oportebit, quod plusquàm media pars eorum qui congregati ſunt, ſtatuerit. *b* Si agere- b Sup c.4.§.5.& B.& p.10.§.6. & A.
tur de dignitate, quam ut plurimùm pati non poteſt Præpoſiti officium, ſi non compulerit talis Obedientia Summi Pontificis, quæ ad peccatum obligare poſſet, res in conſultationem ne adducatur: (E) ſed id omnino tamquàm certum tenendum eſt, nec debere, nec poſſe conſenſum ad hujusmodi dignitatem admittendam præſtari.

(D) §. Omnino eſſet inutilis, qui uſu rationis careret; quique in morbum minimè curabilem incidiſſet, tamque gravem, ut rebus ſui officii vacare non poſſet, nec aliquando vacaturus ſperaretur. Si morbus talis non eſſet, ut de ſanitate deſperandum videretur; ſine Congregatione generali Vicarius per eumdem Præpoſitum poſſet conſtitui, ut ipſius officio, donec convaleſceret, omnino fungeretur: & recuperatâ ſanitate, conceſſa ei priùs facultas ceſſabit.

(E) §. Hinc apparet neceſſarium non eſſe ad hoc ſtatuendum ad Congregationem venire: niſi Obedientia Sedis Apoſtolicæ intercederet, quæ Præpoſitum, vel Societatem (ut dictum eſt) ad peccatum obliget, niſi res ad effectum perducatur.

Digitized by Google

De iis, quæ juvare poterunt Præpoſitum Generalem, ut ſuo officio benè fungatur.

CAPVT VI.

CVM proprium Generalis officium non ſit concionari, nec Confeſſio-
nes audire, nec alia hujuſmodi (in quibus tamen ille, ut particularis
1 perſona, videbit quid præſtare poſſit, cùm ei per alias occupationes of-
a Sup.c.1. ficii ſui proprias licebit, & non aliter) (A) ſed *a* ita regere univerſum
hujus Societatis corpus, ut conſervetur, & gratiâ divinâ aſpirante in bo-
no ſuo ſtatu, & modo procedendi ad Dei & Domini Noſtri gloriam cre-
ſcat; ad quem ſibi propoſitum finem ſuâ poteſtate uti debet.

IN CAP. VI.

b Sup.c.2.§.2.& p.8.c.1.G. (A) §.b *HOc præſtabit in primis auctoritate, & exemplo vitæ ſuæ, &*
charitate ac dilectione Societatis in Chriſto Domino Noſtro,
c Sup.c.2.§.1.& p.10.§.2. *& oratione* c *aſſiduâ ac deſideriis plenâ, & Sacrificiis, quæ gratiam conſer-*
vationis & augmenti hujuſmodi impetrent : & ex iis, quæ præſtare ipſe
poteſt, hoc maximi momenti apud eum eſſe debet, & in quo plurimùm in
Domino confidat. Eſt enim in primis efficax ad gratiam à divinâ Majeſta-
te impetrandam; à quâ, quod expetitur, procedit: idque potiſſimum faciet,
d Sup.c.3.§.8.& p.4.c.10.§.5.&p.6.c.1.§.[illegible].& c.5. & p.10.§.13. *cùm neceſſitas occurrerit:* d *tum etiam id faciet, ſollicitudinem adhibendo*
ad Conſtitutionum obſervationem; e *injungendo crebrò ſibi rationem red-*
di eorum quæ in Provinciis omnibus geruntur per Provinciales : ſcribendo
e P.8.c.1.§.9.& L.&c.2.B. *eiſdem quod ſentit de rebus ad ſe relatis; & curando, ut provideatur, ubi*
convenit, per ſe, & miniſtros; de quibus agetur.

2 Præter dona illa perfectionis magnæ ſpiritualis, ac virtutum, de qui-
f Par.10.§.8. bus ſecundo capite dictum eſt, bonis *f* etiam miniſtris ad munera particu-
laria obeunda opus habet. Quamvis enim per ſeipſum aliquando in illis
verſetur; habeat tamen neceſſe eſt Præpoſitos inferiores (quos viros ſe-
g P.2.c.1.§.2.& B & p 4 c.10.§. 4.& p.10.§.8. lectos eſſe oportet) *g* quibus multum poteſtatis conferre, & hujuſmodi
res particulares ferè ſemper committere poſſit. *h* Ejus autem crebrior
h P.8.c.1.§.4. communicatio inter Præpoſitos inferiores cum Provincialibus erit; horum
autem

autem cum Rectoribus, & Præpoſitis Localibus, ut *a* meliùs ſubordinatio conſervetur. Aliquando tamen Generalis, vel ut pleniorem rerum omnium notitiam habeat, vel propter alia quæ ſæpius accidere ſolent, ipſemet cum Rectoribus, & Præpoſitis Localibus, & particularibus etiam perſonis aget; *b* eoſdemque conſilio, reprehenſione, & ſi opus eſt, correctione juvare ſtudeat: quandoquidem ejus eſt munus, defectus Præpoſitorum inferiorum ſupplere; ac cum divino favore & auxilio, quod in ipſis perfectum non eſt, ad perfectionem perducere.

a P.2.c.1.§.2.& p.8.c.1.§.4. & E. & p.10.§.9.

b Sup.c.3.§.11.

3 Ad omnia etiam conferet, ſi Generalis litteras Apoſtolicas, & conceſſiones omnes, quæ ad inſtitutionem, facultates, vel privilegia Societatis pertinent, & quoddam eorum compendium apud ſe habuerit: catalogum itidem unum omnium Domorum & Collegiorum Societatis cum ſuis reditibus; & *c* alterum perſonarum omnium quæ in quavis Provinciâ verſantur, non ſolùm Profeſſorum, & Coadjutorum qui formati, ac Scholarium qui approbati dicuntur; ſed etiam illorum qui in Probationibus exercentur; ubi eorum nomina, & qualitates ſcribantur: & hunc catalogum renovandum ſingulis annis, ſi convenire videbitur, curabit. Et demum omnia perſpecta habeat, ut in omnibus rebus meliùs poſſit quæ ad gloriam divinam pertinent, providere.

c P.8.c.1. N.

4 *d* Quod in univerſum in ſextâ Parte capite tertio dicitur, eos qui de Societate ſunt, negotiis ſæcularibus, licet pia alioqui eſſent, implicari non debere; id Generali magis, quàm reliquis omnibus, convenit: (B) ne in eis, vel aliis etiam rebus, piis quidem, ſed ad Societatem non pertinentibus, ita occupari ſe ſinat, ut tempus ac vires ad ea quæ pertinent ad ipſius officium (*e* quod quidem magis, quàm totum hominem requirit) eum deſtituant.

d P.6.c.3.§ 7. & E.

e Inf.§.7.

(B) §. Hoc intelligendum eſt, quatenus declinari poterunt. Sed demum prudentia docebit, num per ſe, aut alios de Societate debeat nonnumquàm aliquorum piorum operum, quæ ad Societatem non pertinent, curam ſuſcipere: vel quòd magni ſint momenti in Dei obſequio, vel in gratiam eorum, qui id impetrare ſtudent.

5 (C) Sed nec in executione miniſteriorum particularium ad Societatem pertinentium, quæ per alios effici poſſunt, magnoperè occupari deberet: cujuſmodi eſſet peculiaris alicujus Domus cura, quod ad ſuſtentationem temporalem, & gubernationem ejus attinet: quin potiùs, *f* ut ſuperiùs dicitur, ſuos quovis in loco, etiam ubi ipſe reſidebit, Officiales habeat;

f Sup.§.2.

 in

in quos ſi totam curam non rejecerit, ſublevetur certè ab eis, & hujuſmodi curæ occupatione liberetur.

(C) §. Præſcribere ordinem, qui tenendus eſt (ſi talis non eſſet, qualis conveniret) ubi reſidet, & etiam aliis in locis, Præpoſiti Generalis eſt: ſed executio aliis, ut dicitur, demandabitur.

6 *a* Sic etiam in quavis Provinciâ eos habeat Provinciales tam probatæ fidei, ut qui intelligit magnâ ex parte ex his & Localibus bonam gubernationem Societatis pendere. Cùm autem illi tales fuerint, laborem cum illis, in rebus quæ id patiuntur, dividendo, & de omnibus gravioribus certiorem ſe fieri curando, plus otii ac temporis ſibi relictum, ut rebus univerſalibus vacet, quæ ſolus ipſe obire poteſt, intelliget: plus etiam lucis ad perſpiciendum quid in illis facto opus ſit, ſi ipſius intellectus eam lucem, quâ donatus eſt, ex parte non amiſerit; ut eis accidit, qui plus æquo in rebus particularibus, ac exiguis occupantur; unde opprimi & debilior reddi intellectus acies ad res univerſales perſpiciendas ſolet.

a Par. 10. § 8.

7 Nec ſolùm Præpoſitus Generalis ad res particulares (ut *b* dictum eſt) miniſtris opus habet; (D) ſed etiam ad univerſales, & ſui officii proprias; ut eis benè ac ſuaviter poſſit ſatisfacere. Habeat igitur neceſſe eſt, qui multa in memoriam reducendo, ad ſollicitudinem curandi res tam multas officii ſui; qui etiam conſilio ad res ordinandas; demum qui diligentiâ ac labore ad eas opere complendas adjuvet. Id enim compertum eſt, quòd nec viri unius memoria tam multarum rerum recordationi ſatis ſit; nec, ſi id præſtaret, unius intellectus ad eaſdem benè conſiderandas & ordinandas ſatis eſſet; nec, quamvis & hoc poſſet, vires unius ad eaſdem exequendas ſufficerent.

b Sup. §. 2 5. & 6.

(D) §. Quoniam qui cum tam multis hominibus, deque rebus tam variis & tanti momenti agere debet, ſi aliorum miniſterio non juvaretur, onus ferret intolerabile, quod ne magnâ quidem cum diſtractione animi, & ſanitatis, ac longioris vitæ diſpendio benè poſſet ſuſtinere: & ſic videre eſt, eos omnes quibus gubernationum alicujus momenti cura eſt commiſſa, quò illis ſatisfacere poſſint, multis ad id auxiliis ſublevari. Unde & Generalis, ut benè, expeditè, & ſuaviter ſuum officium faciat, eiſdem indiget auxiliis.

8 Ad *a* primum illud de ſollicitudine omnia curandi, aliquo miniſtro

a Sup. c. 3. §. 16.

ei

ei opus eſt, qui ordinariè apud ipſum maneat; (E) qui pro memoriâ & manibus illi ſit ad omnia, quæ ſcribenda & tractanda fuerint, ac breviter ad res omnes officii ſui obeundas; qui induat Præpoſiti perſonam; & præter poteſtatem, totum officii ejus pondus humeris ſuis impoſitum eſſe exiſtimet.

(E) §. Hujus officium erit, ex omnibus litteris & informationibus ſummam in pauca redigere, & capita eorum quæ Superiori proponenda ſunt, & quæ poſtulant ut reſpondeatur, vel aliquid agatur; & prout ſe extendet munus à Generali commiſſum, litteris poterit reſpondere; ſive Generalis, ſive ipſe Secretarius de ipſius commiſſione, eas ſubſcribat: & Generali eas, vel ſecundùm ejus voluntatem Aſſiſtentibus, vel alicui eorum, aut etiam nulli oſtendat; prout res ipſæ, de quibus ſcribitur, & ratio perſonæ Secretarii exigunt.

Hic Præpoſiti miniſter vir eſſe ſollicitus, & diſcretionis, & ſi fieri poſ- 9
ſet, doctrinæ dono, & ſpecie honeſtâ, ac modo agendi verbo & litteris cum omni hominum genere, præditus eſſe deberet; quique in primis eſſet vir, cui confidenter quidvis committi poſſet; quique Societatem in Domino diligeret: quò utiliùs ejus operâ ac miniſterio uti Præpoſitus Generalis ad gloriam divinam valeat.

Secundum auxilium, videlicet conſilii ad res graves, quæ ſe offerunt, 10
ordinandas & conſtituendas, quàm ſit Generali Præpoſito neceſſarium, ex earum multitudine, & ex humani intellectus naturâ, qui tam multas in partes conſideratione dividi nequit, vel certè ad id quod oportet, in eis partibus diſpiciendum, ac providendum non ſufficit, poteſt intelligi. *b* Videtur ergo perneceſſarium, ut aliqui ſint apud Superiorem viri, litteris & omnibus aliis Dei donis clari, qui ei aſſiſtant; & conſiderandi peculiari ſollicitudine res univerſales Societatis à Generali commiſſas curam habeant; quam illis poſſet dividere, quò accuratiùs res omnes perſpiciant: ut unus rerum Indicarum inſpiciendarum, alter Hiſpaniæ & Portugalliæ, & alius Germaniæ & Galliæ, & alius Italiæ & Siciliæ curam haberet: & ſic de aliis, quando Societas in plures partes ſpargeretur. Quisque autem ex eis peculiari oratione & ſuis in Sacrificiis recordatione, Deo partem illam ſibi ſpecialiter commiſſam commendare debet; & conſiderare, quid in eâ magis, ad id conſequendum quod ſibi Societas proponit, juvare poſſet. Conferendum etiam cum aliis eſſet, ſi

b Sup. c. 5. §. 2 & p. 8. c. 1. G.

quid ad rem facere magnoperè videretur. Res autem inter ſe diſcuſſas Generali referre poſſent. (F) Iidem etiam attenderent iis rebus, quæ vel à Præpoſito, vel etiam à Secretario Societatis proponerentur, ut magis inter ipſos diſcuſſæ Superiori referantur. Et in univerſum in conſiderandis & tractandis rebus, tam ad doctrinam, quàm ad praxim pertinentibus, quæ altiorem conſiderationem poſtulant, juvare Præpoſitum ac ſublevare debent. Præter id autem, & quòd rebus multis meliùs provideri per illos poterit, Prædicationi, Lectioni, Confeſſionibus audiendis, & aliis bonis ac piis operibus ad Dei gloriam & animarum auxilium vacare poterunt.

(F) §. Etiam res ſcribendæ majoris momenti, & inſtructiones eorum, qui huc & illuc mittuntur, cum his antequam ſcriberentur, poſſent conferri: quodque eis videretur, poſſet Secretarius Superiori referre: & tantumdem in iis, quæ ad doctrinam pertinent. Hæc autem non ſolum ſublevarent Generalem, ſed etiam rebus illis, quæ ab ipſo conſtituerentur, majorem auctoritatem afferrent.

11 Numero autem hujuſmodi Aſſiſtentes nunc quidem quatuor erunt; & quidem illi ipſi eſſe poterunt, de quibus *a* ſuperius dictum eſt. Quamvis autem res graviores cum eis tractandæ ſint, ſtatuendi tamen facultas, poſtquam eos audierit, penes Præpoſitum Generalem erit.

a Sup. c. 5. §. 2.

12 In tertio auxilio, videlicet diligentiæ ad exequendum vel complendum quod ad res Societati neceſſarias fuerit conſtitutum, cujuſmodi eſſent negotia, quæ ad Domos vel Collegia pertinent, expedire; tum etiam quæ illorum ſunt, defendere: & generatim ad res omnes agendas, *b* multum conferet, imò neceſſarium eſt unius Procuratoris generalis Societatis auxilium, qui quidem Romæ reſideat, ac prudentia, fidelitate, & dexteritate cum hominibus agendi, & omnibus aliis dotibus polleat; non tamen Profeſſus ſit, (G) nec in Domibus Societatis Profeſſæ habitet; ſed in alia (de qua dictum eſt in quarta Parte) (H) qui ſuis etiam auxiliis, ac miniſtris ad ea negotia, quæ ſolus non poteſt conficere, neceſſariis ſublevetur.

b Sup. c. 3. §. 16. & p. 4. c. 2. E.

(G) §. Quamvis Procuratorum habitatio in Domibus Profeſſæ Societatis ordinariè eſſe non debeat, ſed in aliâ ipſis aſſignata; nihilominus quando non tractant lites, vel quando neceſſitas aliqua urgeret, vel alioqui conveniret, & ad tempus, poſſent in Domibus habitare. Et hoc eorum judicio relinquitur, qui in dictis Domibus Profeſſæ Societatis aliis præſunt; juxta quod ordinatum vel commiſſum eis fuerit à Generali, vel de ipſius intentione eis conſtiterit.

(*H*) §.

(H) §. Vel ut plures Procuratores conſtituerentur; prout res, quæ incidunt, & neceſſitas urgens diverſarum ac variarum regionum poſtularet.

Cùm ergo Præpoſitus hujuſmodi habeat auxilia, tempus (quod quidem valetudo, & vires corporis permittent) partim cum Deo, partim cum Officialibus & Miniſtris hujuſmodi agendo, partim ſecum ſeorſum conſiderando, ac cum auxilio & favore Dei ac Domini Noſtri, quod agendum eſt ſtatuendo, impendet. 13

(I) Præpoſiti *a* etiam Provinciales, & Rectores Collegiorum, vel Præpoſiti particulares Domorum ſuis auxiliis pluribus & paucioribus, pro neceſſitate ac momento rerum ipſis commiſſarum, ſublevari debent: ac præcipue ad conſilium aliquos cum quibus res graviores quæ occurrunt, communicent (quamvis eis auditis penes Superiores ſit ſtatuendi facultas) deſignatos habeant. 14

a Par. 4. c. 10. §. & c. 17 §. 1. & p. 10. §. 8.

(I) §. Ex iis, quæ dicta ſunt de Generali, intelligi poterit quod Provincialibus, & Localibus, & Rectoribus Collegiorum convenit, quod attinet ad Dei dona, quibus ornari debent, ad poteſtatem, officium, & auxilia, quæ habere eos oportet; prout expreſſe dici poterit b *in Regulis, quæ ad Præpoſitos hujuſmodi particulares pertinent.*

b Procem. Declar.

DECIMA PARS

De modo, quo conſervari & augeri totum corpus Societatis in ſuo bono ſtatu poſſit.

QVIA Societas, quæ mediis humanis inſtituta non eſt, per ea nec conſervari nec augeri poteſt; ſed per gratiam omnipotentis Dei ac Domini Noſtri IESV Chriſti; in eo ſolo ſpem conſtitui oportet, *c* quod conſervaturus ſit & promoturus hoc opus, quod ad obſequium & laudem ſuam, & auxilium animarum inchoare dignatus eſt. Et juxta ſpem hanc primum medium & maximè conſentaneum, orationum & Sacrificiorum erit, quæ hac cum intentione ſanctâ offerri, & ſingulis hebdomadis, menſibus & annis in omnibus locis, ubi Societas reſidet, certâ ordinatione inſtitui debent. 1

c Inſ. §. 12. & Proœm. conſt. §. 1.

Ad

2 Ad conſervationem & incrementum non ſolùm corporis, id eſt eorum quæ externa ſunt, ſed etiam ſpiritus Societatis, atque ad aſſecutionem *a* finis quem ſibi præfigit auxilii animarum, ad ultimum & ſupernaturalem ſuum finem conſequendum media illa, quæ cum Deo inſtrumentum conjungunt, ac diſponunt, ut à divinâ manu rectè gubernetur, efficaciora ſunt, quàm quæ illud diſponunt erga homines. *b* Hujuſmodi eſt probitas & virtus, ac præcipuè charitas, & pura intentio divini ſervitii, & *c* familiaritas cum Deo in ſpiritualibus devotionis exercitiis, & zelus ſincerus animarum ad gloriam ejus qui eas creavit ac redemit, quovis alio emolumento poſthabito. Videtur *d* itaque in univerſum curandum eſſe, ut omnes qui ſe Societati addixerunt, in virtutum ſolidarum ac perfectarum, & ſpiritualium ſtudium rerum incumbant; ac in hujuſmodi majus momentum, quàm in doctrinâ, vel aliis donis naturalibus & humanis conſtitutum eſſe ducant. Illa enim interiora ſunt, ex quibus efficaciam ad exteriora permanare ad finem nobis propoſitum oportet.

a Exa.c.1.§.2. & p.1.c.2.§.8.& c.3.§.1.& p.3.c.1.§.9.& p.4.Procœ. & c.12.§ 1. & p.6.c.3.§ 4.& p.7.c.1.§ 1.
b P.8.c.1.§.8.
c p.9.c.2.§.1.& c.6 A.
d P.3.c.1.§.10.

Hoc jacto fundamento, media illa naturalia quæ Dei ac Domini
3 Noſtri inſtrumentum in proximorum utilitatem diſponunt, in univerſum ad conſervationem & incrementum totius hujus corporis conferent: ſi tamen & addiſcantur, & exerceantur ſincerè ad ſolum Dei obſequium; non ut illis fiducia noſtra innitatur, ſed potiùs ut divinæ gratiæ, juxta ſummæ providentiæ ſuæ ordinem, per hæc cooperemur; qui ad gloriam ſuam tam dona naturalia, quæ ipſe ut Creator, quàm ſupernaturalia, quæ ut gratiæ auctor donat, vult referri. Et ideò media humana, vel per induſtriam acquiſita, ac præcipuè doctrina exacta & ſolida, *e* & modus eam proponendi populo in Concionibus, & Lectionibus, *f* & forma agendi cum hominibus, eoſdemque tractandi diligenter curanda ſunt.

e P.3.c.1.§.21.& p.4.c.8.§.3.& A. B & C.
f P.4.c.8.§ 8.

4 Iuverit etiam magnoperè, in ſuo bono ſtatu ac diſciplinâ Collegia conſervare, & ad id eorum *g* ſuperintendentiam per illos exercere, quibus *h* utilitatis temporalis nihil ex eis poteſt accedere. Talis eſt Societas Profeſſa, *i* quæ in Collegiis eos inſtituendos curabit in perfectione vitæ, litteriſque Chriſtiano dignis, qui talentum ad id ſortiti eſſe videbuntur. Hi enim pro Seminario Societati Profeſſæ, & ejus Coadjutoribus erunt. Et ſi cum Collegiis, Vniverſitates etiam curæ Societatis commiſſæ fuerint; obſervato illo modo procedendi, *k* de quo in quartâ Parte dictum eſt, ad finem eundem juvabunt.

g P.4.c.10 §.1.
h Inf.§.5. & Exa. c.1.§.4.& p.4.c.2.§ 5 & c.10.§.1.& p.6.c.2.§.3.& p.9.c.3.§ 18.& c.4.§.7.
i P.3.c.1.§.27. & p.4.Procem.& c.3.§.1.& c.7.§.1.& c.11 §.1.
k Par.4.c.11.

Quia

Quia *a* Paupertas velut propugnaculum eſt Religionibus, ut eas in ſtatu ſuo, & diſciplina conſervet, & à compluribus hoſtibus defendat (unde etiam dæmon enititur illud variis rationibus evertere) refert plurimum ad conſervationem & augmentum totius hujus corporis, procul admodum omnem avaritiæ ſpeciem ablegaſſe; nullos reditus, vel poſſeſſiones, *b* vel ſtipendia pro verbi DEI Prædicatione, aut Lectione, aut Miſſis, aut adminiſtratione Sacramentorum, aut demum rebus quibuslibet ſpiritualibus (ut eſt in ſexta Parte dictum) admittendo, *c* nec ad ſuam utilitatem reditus Collegiorum applicando. 5

a P.3.c.1. §.25. & p.6.c.2.§.1

b Exa.c.1.§.3 & c.4. §.27. & p 4 c.7.§.3. & c.15.§.4. & c.17. F. & p 6. p.2. §.7. & G. & p.7. c.4.§ 4.&B.

c Sup. §.4.

6 *d* Erit etiam ſummi momenti, ut perpetuò felix Societatis ſtatus conſervetur, diligentiſſimè ambitionem, malorum omnium in quavis Repub. vel Congregatione matrem ſubmovere; ac aditum ad dignitatem, vel prælationem ullam directè vel indirectè quærendam in Societate, præcludere. Quod ut fiat, omnes Profeſſi ſe nihil umquam ad eam obtinendam acturos; & quos agere animadverterint, delaturos, Deo ac Domino Noſtro voveant: *e* & incapaces ac inhabiles ad prælationem quamvis habeantur ii, de quibus probari poſſet quod eam ambiiſſent. Promittant *f* etiam Deo ac Domino Noſtro ad nullam etiam extra Societatem prælationem, vel dignitatem obtinendam ſe quidquam acturos: nec ad ſui electionem ad hujusmodi munus, quoad ejus fieri poterit, conſenſum præſtituros; ſi ejus Obedientia, qui ſub pœnâ peccati poteſt præcipere, eos non compulerit: ſed unusquisque videat quâ ratione animarum ſaluti juxta noſtræ profeſſionis humilitatem & ſubmiſſionem, inſervire poſſit: & ne Societas his hominibus, qui ad propoſitum ſibi finem ſunt ei neceſſarii, privetur.

d P.4.c.6.§.17. & c.15.§.4.& p.9.c.1.A.

e P.8 c.6. §.2. & A.

f P.9.c.3.§.13. & c.4 §.5. & K. & c.5. §.6. & E.

Promittat etiam Deo, quod ſi quando dicto modo compulſus, prælationem aliquam extra Societatem admittet, (A) audiet poſteà quovis tempore, Præpoſiti Generalis, qui pro tempore fuerit, conſilium; vel alicujus, quem ille ſibi ad hoc ſubſtitueret; quodque, ſi ſenſerit melius eſſe quod conſulitur, ſit illud executurus: non quod habeat qui Prælatus eſt, aliquem de Societate Superioris loco; ſed quod ſponte in Dei conſpectu vult ad id faciendum obligari, quod ad divinum obſequium melius eſſe intellexerit; quodque placeat eſſe aliquem, qui ſibi cum charitate ac libertate Chriſtianâ ad gloriam Dei & Domini Noſtri id proponat. 7

Digitized by Google

DECLARATIONES

In Decimam Partem.

(A) §. CONſiderando, quam inſtanter, quamque multis rationibus curatum ſit, ut aliqui de noſtra Societate varios Epiſcopatus ſumerent; cumque in multis obviam itum ſit, nec tamen in Patriarchatu & Epiſcopatibus Æthiopiæ admittendis reſiſti potuerit; de hoc auxilio ad opus illud Æthiopiæ, & alia ſimilia, cum reſiſtendi modus deeſſet, cogitatum eſt. Non tamen obligatur Societas ad hoc munus ſuſcipiendum, quandocumque alicui ex eâ Epiſcopatus eſſet admittendus: imò libera manet, ut id oneris & relinquere, & aſſumere poſſit, ubi multum referre ad DEI obſequium judicaret. Poſt emiſſam autem Profeſſionem, hoc Votum ſimplex a *cum aliis de quibus diximus, emittetur.*

a Sup. §'6. & p.6.c.2.§.1.

7 Vt perpetuo totius hujus corporis bonus ſtatus conſervetur, confert plurimum quod in primâ, ſecundâ, & quintâ Parte dictum eſt, de *b* turbâ & hominibus ad noſtrum Inſtitutum ineptis, ne ad probationem quidem admittendis; & ſi aliqui Probationis tempore *c* non eſſe idonei invenirentur, etiam dimittendis. *d* Si qui vero depravatis moribus eſſent, aut de quorum emendatione parum ſperaretur, multò minùs eſſent retinendi. Minus etiam apertum oſtium eſſe debebit ad admittendos aliquos in Scholaſtico ſapprobatos, & Coadjutores formatos: minimè verò omnium in Profeſſos: *e* non enim alii, quam ſpiritus & Doctrinæ ſelectæ viri, & multum diuque exercitati, & in variis Probationibus virtutis & abnegationis ſui ipſorum, cum omnium ædificatione & ſatisfactione perſpecti, ad Profeſſionem admitti debent. Sic enim, licet multitudo augeſcat, non imminuetur nec debilior reddetur ſpiritus, dum tales ſint qui in Societatis corpus cooptantur.

b P.1.c.1.§.3.& p.4. Proœm. A. & p.8.c.1.§.2.& B.
c P.2.c.1.§.1.
d P.2.c.2.§.1.
e P.5.c.2.§.1.& 2.

8 *f* Cum bona & mala capitis habitudo in univerſum corpus redundet, ſummoperè conferet ſi electio Præpoſiti Generalis ea ſit, quæ in nonâ Parte deſcripta eſt. *g* Et poſt hanc electionem, illa maximi erit momenti, quâ inferiores Præpoſiti in provinciis, & Collegiis ac Domibus Societatis eliguntur. Nam fere quales hi fuerint, tales & eorum

f P.9.c.2.
g P.9.c.6.§.6.

rum ſubditi erunt. Refert *a* etiam magnopere, præter electionem, ſi Præpoſiti particulares in ſibi ſubditos, & Generalis in particulares, ac contra Societas in Generalem (ut in nonâ Parte declaratum eſt) multum poteſtatis habeant: ita ut omnes ad bonum omnia poſſint: &, ſi male agerent, omnino ſubjecti ſint. Refert *b* etiam ut Superiores, Miniſtros idoneos (ut in eadem Parte dictum eſt) ad ordinationem & executionem rerum quæ ſpectant ad eorum officium, habeant.

a P.2.c.1.§.2.& P. & p.4.c.10 § 4 & p.9.c.3.4.5.& 6.
b P.9.c 6.§.2.& 14.

9 *c* Quod juvat ad unionem membrorum hujus Societatis inter ſe, & cum ſuo capite, multum etiam ad conſervationem boni ſtatus illius juvabit: cujuſmodi eſt in primis voluntatum vinculum, quod charitas eſt, & mutuus amor, *d* quem crebra communicatio, & rerum mutua notitia, *e* eadem doctrina, & in omnibus, quantum fieri poteſt, uniformitas nutriet. Sed in primis id præſtabit Obedientiæ vinculum, quod *f* particulares cum ſuis Præpoſitis, & hos ipſos inter ſe, & cum Provincialibus, & utroſque cum Generali uniet: ita ut inter omnes diligenter *g* ſubordinatio ſervetur.

c P.8.c.1.§.8.
d P.8.c.1.§.9.
e Proœ. Declar. & p.3.c.1.§.18. & p.8.c.1.§.8.
f P.4.c.10.§.5.& & p.8.c.1.§.4.
g P.2.c.1.§.2.& p.8.c.1.§ 4.& E.& p.9.c 6.§.2.

h Moderatio laborum animi & corporis, & in Conſtitutionibus, quæ 10 ad neutrum extremum rigoris vel diſſolutionis vergant (ut ſic meliùs obſervari poſſint) mediocritas conferet ad durationem, & totius corporis in ſuo ſtatu conſervationem.

h P.3.c.1.§.4.& 5.& p.4 c.4.§.1.

i Ad eumdem finem faciet, generatim curare ut amor & chari- 11 tas omnium etiam externorum erga Societatem conſervetur: (B) ſed eorum præſertim, quorum voluntas bene aut male in nos affecta, multum habet momenti, ut aditus ad divinum obſequium & animarum auxilium aperiatur, vel præcludatur. In ipſa vero Societate nec ſit nec ſentiatur animorum propenſio ad partem alterutram factionis, quæ eſſet fortaſſis inter Principes vel Dominos Chriſtianos: ſed ſit potius quidam univerſalis amor, qui partes omnes (licet ſibi invicem contrariæ ſint) in Domino Noſtro amplectatur.

i P.3.c.2.§.9.& p.4.c.16.D.& p.6.c.3.§.8.& p.7.c.2.H.

(B) §. In primis conſervetur benevolentia Sedis Apoſtolicæ, cui peculiariter inſervire debet Societas: deinde Principum ſæcularium, & Magnatum, ac primariæ auctoritatis hominum; quorum favor, aut alienatio animi multum facit, ut oſtium divino ſervitio & bono animarum aperiatur, vel præcludatur.

k *Sic itidem, cum aliqui male affecti eſſe intelligerentur, præcipuè ſi*

k P.4.c.10.C.

homi-

[illegible]

F I N I S.

[illegible]

[illegible] Paupertas reſtringenda

[illegible]

[illegible] elegit [illegible]

[illegible] pro conſuetudine ex 3

[illegible] conſentaneum in Ibidem

[illegible]

[illegible] velpro 4

[illegible] Societatis, vel Ibidem

[illegible]

[illegible]

homines ſint non vulgaris auctoritatis, orandum eſt pro eis, utendumque rationibus convenientibus, ut in amicitiam redeant vel certe adverſarii non ſint: idque non timore contradictionum, vel quod aſperius quidquam nobis inde poſſet accidere; ſed ut per hujusmodi hominum benevolentiam, magis in rebus omnibus Dei obſequium & gloria creſcat.

11 Juverit etiam moderatus & prudens uſus gratiarum per Sedem Apoſtolicam conceſſarum: ſolius auxilii animarum fine ſinceriſſimè nobis propoſito. Sic enim divina bonitas *a* opus hoc quod cœpit, promovebit; ac bonus odor, *b* qui veritati bonorum operum innitatur, hominum devotionem augebit: ut & à Societate ipſi juvari, & eamdem ad propoſitum ſibi finem obſequii & gloriæ divinæ Majeſtatis juvare curent.

a Sup. §. 1. & Proœm. Conſt. §. 1.
b P. 7. c. 4. §. 2.

12 (C) *c* Conferet etiam, rationem habere valetudinis; ut ea in particularibus conſervetur; quemadmodum tertiâ in Parte dictum eſt: *d* & ut demum omnes obſervationi Conſtitutionum ſtudeant: ad quam, eaſdem ſcire, ſaltem quæ ad quemlibet pertinent, neceſſe eſt. Quare legere vel audire eaſdem ſingulis menſibus oportebit.

c P. 3. c. 2. §. 1.
d P. 4. c. 10. §. 5. & p. 6 c. 1. §. 1. & c. 5. & p. 9. c 3. §. 8. & c. 6. A.

(C) §. Ad hoc etiam curandum eſt, ut Domus & Collegia in locis, ubi ſit purum & ſalubre cœlum, habeantur; & non in eis, qui contrariam habent proprietatem.

F I N I S.

BIBLIOTECA NAZ. ROMA VITTORIO EMANUELE

Formula Votorum ſimplicium, quæ Profeſſi emittunt poſt Profeſſionem, juxta Conſtitutiones, extracta ex e prima Congregatione generali, & recognita à f tertia.

e Tit. 6. D 23.
f Decr. 70.

1 EGo N. Profeſſus Societatis IESV, promitto Deo omnipotenti coram ejus Virgine Matre, & totâ curiâ cæleſti, & coram R. Patre Præpoſito Generali, vel coram N. locum Generalis Præpoſiti tenente, *g* numquam me acturum quacumque ratione, vel conſenſurum, ut, quæ ordinata ſunt circa Paupertatem in Conſtitutionibus Societatis, immutentur: niſi quando

g P. 6. c. 2. §. 1. & A.

do ex cauſa juſta rerum exigentium videretur Paupertas reſtringenda magis.

a Præterea promitto numquam me acturum vel prætenſurum, ne in- 2
directe quidem, ut in aliquam prælationem vel dignitatem in Societate eligar, a P.10. §.6.
vel promovear.

b Promitto præterea, numquam me curaturum, prætenſurumve ex- 3
tra Societatem prælationem aliquam vel dignitatem; nec conſenſurum in b Ibidem.
mei electionem, quantum in me fuerit, niſi coactum Obedientia ejus, qui mihi præcipere poteſt ſub pœna peccati.

c Tum, ſi quem ſciam aliquid prædictorum duorum curare, vel præ- 4
tendere, promitto illum, remque totam me manifeſtaturum Societati, vel c Ibidem.
Præpoſito ejus.

d Inſuper promitto, ſi quando acciderit, ut hac ratione in Præſidem 5
alicujus Eccleſiæ promovear: pro cura, quam de animæ meæ ſalute, ac re- d Ibidem & A-
cta muneris mihi impoſiti adminiſtratione gerere debeo, me eo loco, ac numero habiturum Præpoſitum Societatis Generalem, ut numquam conſilium audire detrectem, quod vel ipſe per ſe, vel quivis alius de Societate, quem ad id ipſe ſibi ſubſtituerit, dare mihi dignabitur. Conſiliis vero hujusmodi ita me pariturum ſemper eſſe promitto, ſi ea meliora eſſe quam quæ mihi in mentem venerint, judicabo. Omnia intelligendo juxta Societatis IESV Conſtitutiones & Declarationes. In tali loco, tali die, menſe, & anno, &c.

LAVS DEO.

INDEX IN EXAMEN, ET CONSTITVTIONES.

Abnegatio.

IMpenſius ſtudium noſtrum debet eſſe in noſtri abnegatione. *Pagina* 275. Ex. c. 4. §. ult. & pag. 317. par. 3. c. 1. § 27.

Requiritur in noſtris abnegatio ſui in iis, a quibus ſenſus abhorret. pag. 270. Ex. c. 4. §. 28. Voluntatis & judicii. pag. 316. par. 3. c 1. §. 23. pag. 375 par. 6. c. 1. §. 1. Vniverſi amoris ſenſualis. p. 367. par. 5. c. 2. §. 1. Item in iis, quæ ad corpus pertinent. p. 319. p. 3. c. 2. §. 3.

Supponitur ut Fundamentum in iis, qui educuntur è Novitiatu ad ſtudia. pag. 322. par. 4. proœm. Et in admittendis ad profeſſionem. p. 367. par. 5. cap. 2. §. 1. & p. 442. par. 10. §. 7. Et ad vota Coadjutorum temporalium p. 278. Ex. c. 6 § 6.

Abſolutio.

Formulas abſolutionum minus uſitatas habere debet Confeſſarius. pag. 345. par. 4. c. 8. D.

Abſolutio à cenſuris in loco electionis. p. 415. par. 8. c. 6. § 6. & E.

Actus.

Scholaſtici debent habere ſuos actus. p. 342. par. 4. c. 6. §. 17.

Ante eos debent examinari à Cancellario. pag. 362. par 4. c. 17. §. 2. Quot anni ſtudiorum ad eos requirantur. pag. 358. par. 4. c. 15. B. Et quantum tempus in iis celebrandis ponendum. pag. 358. c. 15. § 1. & 3.

Admittere in Societatem.

Admittendi facultas eſt in Generali, etiam per alium. pag. 285. par. 1. cap. 1. §. 1. & pag. 423. par. 9. c. 3. §. 1. Iſque eam communicat ut vult. pag. 423. Ibid.

In admittendo neceſſarius eſt delectus. p. 286. par. 1. c. 1. §. 3. & pag. 442. par. 10. §. 7. & deſiderium moderatum. pag. 286. par. 1. c. 1. §. 4. Ita tamen ne deſimus vocationi divinæ. Ibid. C. Cavendum à particulari affectu. pag. 286. par. 1. c. 1. §. 4. & pag. 293. c. 3. §. 16. Menſuram autem in omnibus tenendam docet unctio. p. 289. par. 1. c. 2. §. 13.

Qui habet officium admittend', debet habere apud ſe Examinatorem pag. 286. par. 1. cap. 1. §. 3. Vterque autem qualis eſſe debeat. pag. 286. p. 1. c. 1. §. 4.

In admittendis examinanda eſt vocatio, & dotes. p. 286. p. 1. c. 1. §. 3. Dotes autem quæ ſint. pag. 288. par. 1. c. 2. §. 6. & ſeqq.

Cur admittantur juvenes, & quales eſſe debeant. p. 222. par. 4. Proœm. A.

Inutiles, & difficiles non debent admitti, etiamſi ipſis ſit utile. p. 288. par. 1. c. 2. §. 4. Nec quorum parentes ſunt in neceſſitate extrema, & præſenti. p. 261. Ex. c. 3. B.

Nemo debet admitti, qui non ſtatuerit vivere & mori in Societate. pag. 294. par. 1. c.

1. c. 4. §. 3. Niſi forte ad triduum aut hoſpes. Ibid. B.
Admittendi valde cognoſci debent. pag. 293. par. 1. c. 4. §. 1. Alioquin differendi. p. 294. §. 3. Niſi peculiares cauſæ urgerent. Ib. C.
Qui motus eſſet a noſtris ad Societatem, quando debeat differri. pag. 263. Ex. c. 3. §. 14.
Quæ ſint impedimenta ne quis admitti poſſit in Societatem. vide *Impedimenta.*

Admittere in Corpus Societatis.

Quare in titulis, *Coadjutores, Profeſſi, Scholaſtici.*

Admonitor.

Generalis debet habere Admonitorem. p. 419. par. 9. c. 4. §. 4. Ejus autem dotes, officium, electio. Ibid.
Præpoſiti inferiores debent habere ſuos Admonitores. Ibid.

Ædificatio.

Semper ante oculos habenda. pag. 382. par. 6. c. 1. §. 16. Procuranda verbis bonis, ſed magis operibus. pag. 397. par. 7. c. 4. §. 2. Procuranda etiam ab ægrotis. p. 271. Ex. c. 4. §. 32. & pag. 313. par. 3. c. 1. §. 17. Item à morientibus. p. 385. par. 6. c. 4. §. 1.
Species exterior ædificationi eſſe ſolet. p. 288. par. 1. c. 2. §. 3.

Ædificia.

Ædificanda ſunt Collegia, & Domus in aere ſalubri. pag. 444. par. 10. C.
Ædificiorum cura pertinet ad Rectores. pag. 327. par. 4. c. 2. §. 5. & p. 424. par. 9. c. 3. §. 3.

Ætas.

Ætas nimis tenera, vel provecta eſt impedimentum ad Societatem, ſed ſecundarium. p. 293. par. 1. c. 3. §. 15. Tenera eſt infra quatuordecim annos. pag. 289. par. 1. c. 2. §. 12. & pag. 293. c. 3. K.
Ætas in Generali non debet eſſe nec valde ſenilis, nec valde juvenilis. pag. 412. par. 9. c. 2. B.

Affectus.

Affectus propinquorum exuendus. p. 264. Ex. c. 4. §. 2. & pag. 265. §. 7. Et periculum affert errandi in judicio. p. 264. §. 3.
Affectus pravi incorrigibiles excludunt à Societate. pag. 292. par. 1. c. 3. §. 9. & p. 300. par. 2. c. 2. §. 2.
Affectus humani incaleſcunt refrigeſcente ſpiritu. pag. 382. par. 6. c. 3. §. 1.
Affectus in Generali debent eſſe mortificati. p. 421. par. 9. c. 2. § 3.

Alienatio.

Alienatio bonorum mobilium permittitur General. pag. 424. par. 9. c. 3. §. 3.
Alienare Collegia, vide *Collegia.*

Ambitio

Eſt malorum omnium mater. pag. 441. par. 10. §. 6. Peſtis. pag. 420. par. 9. c. 1. A.
Profeſſi voveant ſe non ambituros dignitatem, vel Prælaturam in Societate, nec extra eam, & delaturos quem ſciverint ambire. pag. 441. p. 10. § 6.
Qui ambit Generalatum, deferendus eſt ad quatuor antiquiſſimos. pag. 413. par. 8. c. 6. A. Et notatus ſeu convictus à quibus judicandus & qua pœna afficiendus. Ibid. Ambit autem qui directe, vel indirecte id procurat, aut ſigno declarat. Ibid. §. 2. Et Electores eum tenentur manifeſtare. Ibid.
Locorum ambitio in ſcholis removenda.

da. pag. 342. par. 4. c. 6. §. 17. & pag. 359. c. 15. §. 4.

Amici.

Amici conſervandi, & adverſarii conciliandi. pag. 349. par. 4. cap. 10. C. & p. 443. par. 10. B. Pro iis orandum. pag. 397. par. 7. c. 4. §. 3.

Examinator caveat ab affectu amicitiæ, p. 286. p. 1. c. 2. § 4.

Amor.

Amor divinus magis juvat quam Conſtitutiones externæ. pag. 281. Prooœm. Conſt.

Amor creaturarum quatenus exuendus. p. 317. par. 3. c. 1. §. 26.

Amor mutuus inter noſtros quantum curandus. pag. 400. par. 8 c. 1. §. 1. & 8. & pag. 443. par. 10. § 9.

Amor ſui ipſius hoſtis unionis. pag. 405. par. 8. c. 1. §. 8. Eſt exuendus. p. 311. par. 3. c. 1. §. 9.

Amor debet eſſe univerſalis in Societate erga omnes nationes. pag. 443. par. 10. §. 11.

Apoſtatæ.

Apoſtatæ ſi parum idonei ſint, non ſunt reducendi. pag. 306. par. 2. c. 4. §. 4. Nec ſi habitum alterius religionis ſumpſerint.

Ibid. B. alioquin poteſt Societas eos urgere ſuis privilegiis. Ibid. §. 5.

Apoſtatæ redeuntes quomodo recipiendi. pag. 305. par. 2. c. 4 §. 1. Et quam debent dare ſatisfactionem. p. 306. §. 6. Et quas probationes iterum ſubire. §. ult.

Aſſiſtentes.

Aſſiſtentes cur neceſſarii ſint Generali. p. 437. par. 9. c. 6. §. 10.

Debent eſſe quatuor. pag. 431. par. 9. c. 5. §. 2. & 3. & pag. 437. c. 6. §. 10. 11.

Eligendi ſunt a Congregatione generali. p. 431. par. 9. c. 5. §. 3. Quomodo autem & quando à Præpoſito Generali ſubrogandi. Ibid. & A.

Debent, ſi commode poterit, eſſe Profeſſi. pag. 431. par. 9. c 5. A.

Debent habere zelum communis boni, p. 431. par. 9. c. 5. §. 2. Et eſſe litteris, & aliis dotibus clari. pag. 437 par. 9. c. 6. §. 10.

Per illos exercet Societas ſuam providentiam erga Generalem pag. 429. par. 9. c. 4. A.

Debent jurare Generalem in omnibus ad doctrinam, & praxim pertinentibus p. 437. par. 9. c. 6. §. 10.

Debent ſinguli habere peculiarem curam ſuarum Nationum pag. 437. par. 9. c. 6. §. 10. Et tamen ſimul conſiderare res univerſales Societatis. Ibid. Præter hoc officium ſuum poſſunt vacare confeſſionibus, & aliis rebus. Ibid.

Conſulendi ſunt a Generali in rebus gravibus. pag. 438. par. 9. cap. 6. §. 11. Quamquam iis auditis poteſt ſtatuere quod ei videtur. Ibid. & pag. 390. par. 7. c. 2. §. 1. & pag. 427. par. 9. c. 3. K. & pag. 438. c. 6. §. 11.

Poteſt Generalis præter illos vocare etiam alios ad conſultationem pag. 351. par. 4. c. 11. §. 2.

Litteræ Generalis poſſunt eis non oſtendi p. 437. par. 9. c. 6. E. Quæ autem cum illis conferendæ. p. 438. F.

Jurant denuntiare Generalem Societati, ſi incideret in aliquid propter quod deponi debeat. pag. 432. par. 9. c. 5 §. 4.

Poſſunt convocare in certis caſibus Congregationem generalem. p. 432. par. 9. c. 5. §. 4. Et cum Provincialibus decernere, an ſit cogenda. pag. 408 par. 8. c. 2. C.

Debent manere apud Generalem. p. 431. par.

Digitized by Google

par. 9. c. 5. §. 2. nec ab eo abſque gravi cauſâ amovendi ſunt. Ibid. A.

Avaritia.

Omnis ejus ſpecies evitanda. pag. 380. par. 6. c. 2. §. 8. & pag. 441. par. 10. §. 5. Idque plurimùm confert ad conſervationem, & augmentum Societatis. Ibid.

Benedictio.

Benedictio menſæ, & gratiarum actio. pag. 309. par. 3. c. 1. §. 5.

Benefactores.

Quantum iis debeamus. p. 323. par. 4. c. 1. §. 1.

Iis ante alios debentur ſubſidia ſpiritualia. pag. 392. par. 7. c. 2. D.

Miſſæ & orationes pro eis dicendæ. pag. 323. par. 4. c. 1. §. 1. & 2. Et aliæ ſingulis hebdomadis pro numero Sacerdotum. pag. 398. par. 7. c. 4. §. 4.

Benefactores ſunt participes bonorum operum noſtrorum. pag. 325. par. 4. c. 1. §. 5.

Beneficia Eccleſiaſtica.

Reſignanda ſunt cùm ſit Profeſſio, vel vota Coadjutorum, & quando antè. pag. 265. Ex. c. 4. §. 5. Quibus verò, & quomodo. Ibid. & pag. 310. par. 3. c. 1. G.

Benevolentia.

Benevolentia omnium conſervanda. pag. 384. par. 6. c. 3. §. ult. Sed præſertim Pontificis & Principum pag. 443. par. 10. §. 11. & B. Etiam cum iis, qui è Societate dimittuntur. pag. 304. par. 2. c. 3. §. 6. Particulariter etiam in Miſſionibus. pag. 398. par. 7. c. 2. G Denique procuranda etiam ab adverſariis. pag. 349. par. 4. c. 10. C.

Bibliotheca.

Debet eſſe una communis præter privatos libros. pag. 338. par. 4. c. 6. §. 7. Ejus clavis cui danda. Ibid. Et ejus Præfecto conſtare debet ratio librorum. Ibid. G.

Bidelli.

Duo vel tres eſſe debent in univerſitatibus ſecundùm facultates. pag. 363. par. 4. c. 17. §. 4. non tamen ex Societate. Ibid. G. Et accipient commodum ſtipendium. Ibid. Et eorum aliquis Corrector eſſe poteſt. Ibid.

Bona Particularium.

Bonorum diſtributio debet fieri ante ingreſſum in Societatem. pag. 263. Ex c. 4. §. 1. Vel ſaltem poſt annum omnes ad eam faciendam parati eſſe debent cùm Superior juſſerit. pag 264. §. 2. & pag. 310. par. 3. c. 1. §. 7. & pag. 317. §. 25. poſſunt tamen ad tempus retineri bona poſt votum ſimplex Paupertatis. pag. 333. par. 4. c. 4. E. Quæ autem, & quomodò. pag 380. par. 6. c. 2. H.

Diſtributio debet fieri in veros pauperes, & non ratione propinquitatis. pag. 264. Ex. c. 4. §. 2. Vt decet virum ſpiritualis vitæ ſectatorem. pag. 310. par. 3. c. 1. G.

Si ſit aliquod dubium de propinquis, quinam debeant judicare. pag. 312. par. 3. c. 1. G. Eorum autem aliqui poſſunt eſſe externi. pag. 264. Ex. c. 4. A.

Si quis velit donare Societati, debet ea liberè reſignare in manibus Generalis. pag. 311. par. 3. c. 1. §. 9. Si autem particulari loco, Generalis judicabit an tolerandum ſit. pag. 311. Ibid. H.

Quæ ſecum afferunt Novitii, ſcribenda ſunt in libro. pag. 265. Ex cap. 4. §. 4. & pag. 296. par. 1. c. 4. §. 6. Vt reſtitui poſſint, ſi dimittantur. p. 265. Ex. c. 4. §. 4. & pag. 304. par. 2. c. 3. B.

Bona Societatis.

Bona arbitrio Societatis relicta poteſt Generalis applicare cui vult loco. pag 425. par. 9. c. 3. §. 6. Intra eamdem tamen provinciam. pag. 311. par. 3. c. 1. §. 9.

Digitized by Google

Bona temporalia Collegiorum curantur & adminiſtrantur à Societate per Rectores. pag. 327. par. 4. c. 2. §. 5.
Ea ab unoquoque conſervanda pag. 321. par. 3. c. 2. §. 7.
Reliqua vide in titulis *Collegia, & Profeſſa Domus.*

Bullæ.

Debent ab ingredientibus legi pag. 257. Ex. c. 1. §. 13. pag. 273. c. 4. §. 41. & pag. 295. par. 1. c. 4. §. 5. Et poſteà ſexto quoque menſe, tempore probationis. pag. 273. Ex. c. 4. §. 41.
Earum compendium à Generali habendum. pag. 435. par. 9. c. 6. §. 3.

Campana.

Campanâ debet dari ſignum ad opera domeſtica. pag. 351. par. 4. c. 10. I. Cui ſigno omnes ſtatim obedire debent. Ibid. §. 9.

Cancellarius.

Poteſt eſſe idem qui Vniverſitatis Rector pag. 362. par 4. c. 17. C. Debet eſſe doctus, bono judicio & zelo, &c. Ibid. §. 2.
Ejus officium eſt examinare novos. pag. 355. par. 4. c. 13. §. 4. Et graduandos. pag. 362. c. 17. §. 2. Præeſſe actibus publicis, denique eſſe inſtrumentum univerſale Rectoris. Ibid. Eumdem vocabit Rector ad conſilium de rebus ſtudiorum. Ibid §. 6.
Non poteſt mutari à Rectore pag. 362. c. 17. A.

Candela.

Datur fundatoribus, vel cognatis eorum proximis. pag. 324. par. 4. c. 1. §. 3. Si nullus ſit cognatus, ponenda in altari. Ibid. B. Nullum tamen ex eâ jus eis provenit. Ibid. C.

Canones.

Lectiones Canonum litigioſorum non debent à noſtris aſſumi. pag. 353. par. 4. c. 12. §. 1. Aliorum, qui ad ſcopum noſtrum pertinent, poſſunt. pag. 357. par. 4. c. 14. C.
Scientia Canonum aliquando poteſt compenſare Theologiam in profeſſione. pag. 368. par. 5. c. 2. B.

Cantus.

Chorus, & cantus removetur. pag. 383. par. 6. c. 3. §. 4. Veſperæ autem quando, & quomodò dici poſſint. Ibid. B.

Carcer.

Scholaſtici externi inſolentes includendi carcere. pag. 352. par. 4. c. 11. B.
Carceratorum ſubventio eſt ex Inſtituto noſtro. pag. 399. par. 7. c. 4. §. 9.

Caritas.

In omnibus procedendum in ſpiritu Caritatis. pag. 376. par. 6. c. 1. §. 2. In admittendo. pag. 293. par. 1. c. 3. §. 16. In dimittendo. pag. 300. par. 2. c. 2. §. 3.
Sæpe de Caritate tractandum in concionibus domeſticis. pag. 315. par. 3. c. 1. §. 21.
Caritas Dei, & vera virtus juvat ad unionem. pag. 405. par. 8. c. 1. § 8.
Caritas nutritur crebrâ communicatione, & mutua notitia rerum, quæ fiunt à noſtris. p. 443. par. 10. §. 9.
Caritas cum omnibus conſervanda. pag. 361. par. 4. c. 16. D. & pag. 380. par. 6. c. 2. §. 12. & pag. 443. par. 10. §. 11.
Caritas univerſalis præferenda particulari. pag. 293. par. 1. c. 3. §. 16.
Interna lex Caritatis plus juvat quàm ullæ Conſtitutiones pag. 281. proœm. Conſt.

Caſtitas.

Caſtitas noſtra Angelicam puritatem imitari debet. p. 374. par. 6. c. 1. §. 1.

Caſus conſcientiæ.

Caſibus conſcientiæ qui operam dare debeant. p. 335. par. 4. c. 5. D.

Eo-

Eorum ſtudium neceſſarium eſt Confeſſario, & præſertim in quibus materiis. p. 345. par. 4. c. 5. D. Eſt utile compendium eorum. ibid. In Collegiis debet, ſi opus ſit, communiter de iis eſſe una lectio. p. 342. par. 4. c. 7. B.

Caſuum reſervatio.

Caſus quinam reſervari debent. pag. 311. par. 3. c. 1. §. 11.

Catalogus.

Generalis debet habere apud ſe catalogum Domorum, & Collegiorum, & alterum perſonarum. p. 435. par. 9. c. 6. §. 3.

Catalogus perſonarum ex ſingulis Domibus & Collegiis mittendus ad Provincialem, & ab ipſo ad Generalem. p. 407. p. 8. c. 1. N.

Cenſura.

Cenſuræ præpoſitæ Electoribus in Congregatione generali ſi non deferant ambientem. pag. 413. par. 8. c. 6. §. 2. Et ſi Generalem electum non accipiant. pag. 417. §. 8.

De abſolutione à cenſuris per Vicarium. pag. 415. par. 8. c. 6. §. 6. & E.

Cenſus.

Cenſus impoſitio in bonis Societatis pertinet ad Generalem. p. 424. par. 9. c. 3. §. 5.

Chorus, vide *Cantus.*

Chriſtus.

Chriſtus eſt Societatis noſtræ auctor. pag. 282. proœm. Conſt. & pag. 439. par. 10. §. 1.

Eum ſequi omnes debemus. pag. 274. Ex. c. 4. §. 44.

Ejus gloriam quærere. pag. 385. par. 6. c. 4. §. 1.

Ipſe eſt merces noſtra. pag. 359. par. 4. c. 15. §. 4.

Ejus loco homini obedimus. pag. 332. par. 4. c. 4. §. 3. & pag. 375. par. 6. c. 1. §. 1.

Claſſes.

Quæ, & quot claſſes in Collegiis eſſe debeant. pag. 355. par. 4. c. 13. B. Quando duplicandæ. Ibid.

Coadjutores formati in communi.

Coadjutorum duplex genus, Spiritualium, & temporalium. pag. 256. Ex. c. 1. §. 9. & pag. 277. c. 6. §. 1.

Eorum vota non ſunt ſolemnia, ſed publica, & ſimplicia. pag. 256. Ex. c. 1. §. 9. & 12. & pag. 267. cap. 4. §. 16. & 41. & pag. 378. c. 6. §. 8. & pag. 297. par. 2. c. 1. A. & pag. 371. par. 5. c. 4. A. Fiunt cum conditione tacitâ, ſi Societas eos tenere volet. pag. 372. par. 5. c. 4. B.

Dicuntur propriè ex Societate. p. 366. par. 5. c. 1. A.

Poſſunt aliquando ſtatim poſt biennium fieri. pag. 266. par. 5. c. 1. C. Poſſunt tamen differri. pag. 257. Ex. c. 1. §. 12. & pag. 274. c. 4. §. 43. Nemo autem faciendus ante biennium. pag. 257. Ex. c. 1. §. 12. & pag. 267. c. 4. §. 16. & pag. 366. par. 5. c. 1. §. 3. Niſi ex diſpenſatione Generalis, idque rarò. pag. 366. par. 5. c. 1. C.

Quo ritu formentur. pag. 273. Ex. c. 4. §. 41. & pag. 371. par. 5. c. 4. §. 1. & A. §. 3. & C.

Antequàm formentur debent mendicare triduo. pag. 269. Ex. c. 4. §. 27. Et facere Exercitia ſpiritualia per hebdomadam. p. 273. c. 4. §. 41.

Eorum admiſſio pertinet ad Generalem. pag. 413. par. 9. c. 3. §. 1. & pag. 368. par. 5. c. 2. §. 4. Poteſt tamen delegare, cui valdè confidat. Ibid.

Non debent fieri niſi ſelecti. pag. 401. par. 8. c. 1. §. 2. & B. & pag. 442. par. 10. §. 7.

Debent ſuâ ſorte contenti eſſe. pag. 256. Ex. c. 1. §. 9.
Debent vivere in Domibus profeſſis ex eleemoſynis, niſi ſint in Collegiis ob eorum utilitatem. pag. 378. par. 6. cap. 2. §. 4. Neque poſſunt frui reditibus Collegiorum. pag. 255. Ex. c. 1. §. 4. & p. 378. par. 6. c. 2. §. 4. & D.
Non ſunt capaces hereditatum, neque Societas eorum nomine, ac ne Collegia quidem. pag. 380 par. 6. c. 2. § 12. Nec poſſunt habere beneficia eccleſiaſtica. pag. 265. Ex. c. 4. §. 5.
Poſſunt dimitti pag. 297. par. 2. c. 1. A. ſed à ſolo Generali. pag. 279. Ex. c. 6. A. Neque id eſt iniquum, etiamſi ipſi ligentur. Ibid D miſſi autem manent liberi à votis pag. 278. Ex. c. 6. §. 8. & pag 372. par. 5. c. 4. B.
Non poſſunt ingredi aliam Religionem, niſi de expreſſâ licentia Superioris Societatis. pag. 274. Ex. c. 4. §. 42.
Eorum confeſſio annua, vide *Confeſſio.*

Coadjutores ſpirituales.

Debent eſſe litteris ſufficienter inſtructi. pag. 277. Ex. cap. 6. §. 1. & pag. 348. par. 4. c. 10. §. 4. & docti. pag 256. Ex. c. 1. §. 10.
Requiritur probitas, & virtus, &c. pag. 368. par. 5. c. 2 §. 4.
Debent eſſe Sacerdotes. p. 277. Ex cap. 6. §. 1.
Eorum officium eſt juvare Profeſſos in miniſteriis proximorum. p. 277. Ex. c. 6. §. 2.
Ex his ordinariè fiunt Rectores Collegiorum. pag 348. par. 4. cap. 10. §. 3. & Lectores. p. 378. par. 6. c. 2. §. 4 & Procuratores. pag. 84. par. 6. c. 3 §. 7.
Poſſunt aliquando eligi ut veniant ad Congregationem generalem. pag 410. par. 8. c. 3. A. & pag. 414. c. 6. B. Non habent ſuffragium in electione Generalis. ibid. Nec ut poſſint præeſſe Profeſſis quatuor votorum. pag. 410. p. 8 c. 3. A.
Poſſunt eis communicari eædem gratiæ ad animarum auxilium, quæ Profeſſis. pag. 277. Ex. c. 6. §. 2.
Non debent tentare ut mutent ſtatum. p. 278. Ex. c. 6. §. 5. & pag. 373. par. 5. c. 4. §. 5.

Coadjutores temporales.

Eorum ordo, & officium. pag. 256. Ex. c. 1. §. 9.
Debent in miniſteriis humilibus ſervire cum omni humilitate & caritate. p. 277. Ex. c. 6. §. 3.
Debent addiſcere eas artes, quæ honeſtiùs fiunt domi quàm foris. pag. 321. par. 3. c. 2. § 7.
Officia eorum graviora debent dari robuſtioribus. pag. 320. par. 3. c. 2. F.
Non debent recipi plures quàm neceſſarii ſint ad uſus domeſticos. pag. 288. par. 1. c. 2. A. Neque tamen pauciores. pag. 321. par. 3. c. 2. §. ult. & pag. 349. par. 4. c. 10. §. 6.
Debent eſſe ædificativi, & præſertim ſorte Marthæ contenti. pag. 287. par. 1. c. 2. §. 2. Sani, & firmi ad labores. pag. 288 §. 3.
Non debent exerceri concionando. pag. 269. Ex. c. 4. §. 25. Neque addiſcere litteras. pag. 278. Ex. c. 6. §. 6 Et affecti ad ſtudia non deberent admitti. pag. 288. par. 1. c. 2. B.
Nihil repugnat eſſe litteratos. pag. 277. Ex. c. 6. §. 1.
Non debent eſſe in ſacris. Ibid.
Poſſunt exerceri in majoribus rebus ſecundum talentum. p. 277. Ex. c. 6. §. 3.
Debent etiam ipſi juvare proximum colloquiis. pag. 277. Ex. c. 6. § 4.
In magnis Domibus qui Coadjutores eſſe debeant. pag. 288. par. 1. c. 2. A.
Quod tempus, & quam rationem in orando

do

ctâ ſervare debeant. pag. 333. par. 4. c. 4. ſ. 4.
Sunt participes bonorum operum, & indulgentiarum Societatis. pag.277. Ex.c. 6. ſ. 3.
Non debent tentare ut mutent ſtatum. pag. 278. Ex. c. 6. ſ. 6.
Si non intelligunt Latinè, vel neſciant legere, quomodò emittent vota. pag. 372. par. 5. c. 4. C.

Collateralis.

Collateralis Rectori quando dandus. pag. 402. par. 8. c. 1. D.
Non eſt ſubditus Rectori, ſed tamen debet præſtare ei omnem reverentiam. Ib. D.
Ejus officium. Ibid.
Quomodò Superior erga Collateralem ſe gerere debeat. Ibid. D.
Collateralis poteſt fieri unus ex Conſultoribus. pag 361. par. 4 cap. 17. B. Idem etiam poteſt eſſe Syndicus. pag. 364. p. 4. c. 17. I.
Scribere debet quotannis bis ad Provincialem, ſemel ad Generalem. pag. 363. par. 4. c. 17. ſ. 7.

Collegia.

Collegia ſunt ad litteras addiſcenda. pag. 318. par. 3. c. 1. ſ. 17.
Inſtituta ſunt ad erudiendos juvenes. pag. 322. par. 4. Proœm. A. Et ut ſint Seminarium Societatis. pag. 440. par. 10. ſ. 4.
Ea admittere ad Generalem ſpectat. pag. 325. par. 4. c 2. ſ. 1. & pag 428. par. 9. c. 3. ſ. 17. Non tamen illa diſſolvere poteſt ſine Congregatione generali. p. 326. par. 4. c. 2. ſ. 3. & pag 351. c. 11. ſ. 2. & pag. 402. par. 8. cap. 2. ſ 2. & pag. 415. par. 9. c. 3. ſ. 5. & 8.
Poteſt etiam aliquando hæc diſſolutio fieri miſſis ſuffragiis per litteras pag. 325. par. 4. c. 2. A. Iis autem diſſolutis quid faciendum de eorum bonis. Ibid.
Collegia habent reditus propter ſuſtentationem ſcholaſticorum. pag. 255. Ex. c. 1. ſ 4. & pag. 317. par. 4. c. 1. ſ. 5. & pag. 377. par. 6. c. 2. A.
In Collegiis accipiendis quæ poſſint admitti obligationes. pag. 327. par. 4. c. 2. B. & pag. 351. c. 11. ſ. 2. & A. & pag. 428. par. 9. c. 3. ſ. 17.
In Collegiis humaniores litteræ communiter docendæ cum caſibus conſcientiæ. pag. 342. par. 4. c. 7. B.
Collegiorum regimen eſt penes Societatem profeſſam. pag. 317. par. 4. c. 1. ſ. 5. & pag 440. par. 10. ſ. 4. & ſuperintendentia eorum penes Generalem. pag. 414. par. 9. c. 3. ſ. 3. & pag. 438. c. 6. ſ. 12. Et Societatis eſt bona Collegiorum etiam in judicio defendere. pag. 327. p. 4. c. 2. C.
Collegiorum officia quinam ſuſtinere debeant. pag. 336. par. 4. c. 6. ſ. 3. & C.
Collegia nullum donum poſſunt accipere pro docendo pag. 359. p. 4. c. 15. in fine.
Quando petere poſſint eleemoſynam, quando nec petere, nec admittere. pag. 318. par. 4. cap. 2. ſ. ult.
In Collegiis quatenus juvandi proximi in ſpiritualibus, vide *Proximus.*
Si non ſuppeteret copia noſtrorum, poſſunt alii externi juvenes ad tempus. pag. 330. par. 4. c. 3. B. & pag. 347. c. 9. A.

Commiſſarii.

Eorum acta à Generali reſcindi poſſunt. pag. 418. par. 9. c. 3. ſ. ult.
Tantam habent poteſtatem quantam Generalis communicaverit. pag. 425. par. 9. c. 3 ſ. 7.

Communio.

A noſtris ſaltem octavo quoque die ſumenda. pag. 269. Ex. c. 4. ſ 25. & pag. 321. par. 3. cap. 1. ſ. 11. & pag. 331. par. 4. cap. 4. ſ. 3. Neque differenda ſine cau-

cauſa, & licentia. pag. 332. par. 4. c. 4. B. & pag. 383. par. 6. c. 3. §. 2. Sæpiùs autem non niſi neceſſitatis cauſa potiùs quam devotionis. pag. 332. par. 4. c. 4. B.

Poſſumus eam dare etiam externis. pag. 398. par. 7. c. 4. §. 5. & D.

Compromiſſarii.

Quando eligendi ſint pro creando Generali. pag. 416. par. 8. c. 6. §. 7.

Quando autem ad decidenda negotia. p. 418. c. 7. §. 3.

Concilia.

Concilia quando legenda. pag. 335. par. 4. c. 5. B.

Conciliorum aliqua pars in ſcholis prælegi poteſt. pag. 357. par. 4. c. 14. C.

Concio.

Concionari vel legere eſt univerſalius bonum, quàm confeſſiones audire. pag. 393. par. 7. c. 2. E. Eſt munus ſpecioſum. pag. 370. par. 5. c. 3. B.

Concionatores quam ſupellectilem præparare debeant. pag. 345. par. 4. c. 8. B. Et quibus mediis adjuvari. pag. 345. Ibid. C. Debent linguam vernaculam benè addiſcere. pag. 344. par. 4. c. 8. §. 3.

In concionibus requiritur doctrina exacta, & modus eam proponendi. pag. 440. par. 10. §. 3. Is autem à ſcholaſtico diverſus eſt. pag. 344. p. 4. c. 8. §. 3.

Conciones in noſtris templis aſſiduè eſſe debent, niſi aliud judicet Superior. pag. 342. par. 4. c. 7. B. & pag. 398. par. 7. c. 4. §. 6.

Poſſunt tamen noſtri concionari etiam in alienis. pag. 399. Ibi. §. 7. & in plateis. Ibid.

Concionator juvatur ſi habeat bonum correctorem. pag. 345. par. 4. c. 8. C.

In concionibus publicis non ſunt reprehendendi noſtri. pag. 315. p. 3. c. 1. S.

Collegii fundatio cum obligatione dandi Concionatorem, non eſt admittenda. pag. 343. par. 4. c. 7. §. 3.

Pro concionibus nihil accipiendum, ne eleemoſyna quidem. pag. 379. par. 6 c. 2. §. 7. & pag 441. par. 10. §. 5.

Omnes exceptis Coadjutoribus debent ſe exercere concionibus domeſticis. pag. 269. Ex. c. 4. §. 25. & pag. 315. par. 3. cap. 1. §. 21. & pag. 345. par. 4. c. 8. C. Aliquando etiam habenda concio in menſâ. pag. 309. par. 3. c. 1. §. 5. & aliqua hora poſt prandium. pag. 315. par. 3. c. 1. §. 21.

Confeſſio quantum ad noſtros.

Confeſſio à noſtris debet fieri octavo quoque die. pag. 269 Ex. c. 4. §. 25. & pag. 311. par. 3. c. 1. §. 11. & pag. 332. par. 4. cap. 4. §. 3.

Alioquin ſubtrahendus cibus. pag. 332. par. 3. c. 1. Q.

Confeſſarius unus eſſe debet noſtrorum omnium. pag. 311. par. 3. c. 1. §. 11. Niſi propter multitudinem, vel ſi quis ab alio meliùs juvetur. Ibid. & I. Debet autem eſſe à Superiore aſſignatus. Ibid. & pag. 383. par. 6. c. 3. §. 2.

Ei tota conſcientia aperienda. pag. 312. par. 3. cap. 1. §. 12. & pag. 315. Q. & pœnitentiæ. pag. 320. par. 3. c. 2. §. 5. Et qui alii confeſſus eſſet, debet eidem conſcientiam aperire. pag. 315. par. 3. c. 1. Q.

Confeſſarii noſtrorum debent ſcire caſus à Superiore reſervatos. pag. 311. par. 3. c. 1. §. 11.

Cum facultate Superioris poſſunt pœnitentias approbare. pag. 256. Ex. c. 1. C. Et ſi dubitent, ad Superiorem remittere. pag. 320. par. 3. c. 2. §. 5.

Docendi ſunt noſtri cum fructu confiteri. pag. 314. par. 3. cap. 1. §. 20.

Con-

Confeſſio generalis facienda in prima probatione p. 273. Ex. c. 4. §. 41. & pag. 296. par. 1. c. 4. § 6. Niſi quis antè feciſſet alicui ex noſtris. pag. 274. Ex. c. 4. §. 41. Poteſt etiam differri. pag. 296. par. 1. cap. 4. §. 6.

Confeſſo generalis ſemeſtris. pag. 273. Ex. c. 4. §. 41.

Profeſſorum & Coadjutorum annua. p. 376. par. 6. c. 1. §. 2.

Confeſſio quantum ad externos.

Confeſſarii munus magis particulare eſt quàm Concionatoris. p. 393. par. 7. c. 2. E.

Iuvare proximos confeſſionibus eſt maxime inſtituti noſtri. pag. 322. par. 4. Proœm. A. & p. 370. p. 5. c. 3. B. & pag. 398. p. 7. c. 4. §. 5.

Quibusnam rebus conveniat inſtructum eſſe Confeſſarium. pag. 345. par. 4. c. 8. D.

Ad Generalem pertinet conſtituere Confeſſarios. pag. 426. par. 9. c. 3. §. 9.

Confeſſarii deſignandi ſunt à Superiore. p. 398. p. 7. c. 4. §. 5.

Coadjutorum ſpiritualium magis proprium eſt audire confeſſiones, pag. 277. Ex. c. 6. §. 2.

Confeſſarius Concionatori in Miſſionibus jungendus. pag. 393. par. 7. c. 2. F.

Audire confeſſiones eſt unum ex experimentis. p. 267. Ex. c. 4. §. 15.

Pro confeſſionibus nihil accipiendum. pag. 379. par. 6. c. 2. § 7.

Quæ eruditio poſſit ſufficere Confeſſariis externis. pag. 356. par. 4. c. 13. E.

Congregatio generalis.

Non expedit ut certis temporibus, nec crebrò fiat. pag. 407. par. 8. c. 2. §. 1. & pag. 411. c. 4. §. 1. & pag. 420. par. 9. c. 1. C.

In ea fit unio perſonalis Societatis. pag. 400. par. 8 c. 1. §. 1. & p. 407. cap. 2. §. 1.

Locus ordinariè eſt curia Pontificis, niſi alius eligatur. p. 412. par. 8. cap. 5. §. 1.

Cauſæ Congregationis cogendæ ſunt, ad tractandas res magni momenti. p. 411. par. 8. c. 4. §. 2. Vel ad deponendum Generalem. pag. 431. par. 9. c. 5. § 4. Vt plurimum tamen erit ad electionem Generalis. pag. 407. par. 8. c. 2. §. 1. & p. 420. par. 9. c. 1. C.

Ad electionem Generalis in locum demortui, cogitur à Vicario. p. 411. par. 8. c 4. §. 1. ob negotia ab ipſo Generali. pag. 411. §. 2. pag. 427. par. 9. c. 3. §. 12.

Ad judicandum verò de Generali, ab Aſſiſtentibus. pag. 432. par. 9. c. 5. §. 4. Vel ab ipſis Provincialibus inter ſe. Ibid.

Ad eam profeſſi tantùm quatuor votorum vocantur. pag. 409. par. 8. cap. 3. §. 1. Ex ipſis autem quinam excuſentur. Ibid. Aliquando etiam vocantur aliqui profeſſi trium, vel Coadjutores. Ibid. A. & pag. 414. cap. 6. B. & pag. 418. c. 7. A.

Ad Congregationem quot ex ſingulis provinciis venire debeant. p. 409 par. 8. c. 3. §. 1.

Abſentes non poſſunt ſuffragium mittere, ſed tantùm ſententiam ſuam. pag. 410. par. 8. c. 3. C.

Tempus præſcribere ad Generalem pertinet, ſi ipſe vocat. pag. 412. par. 8. c. 5. §. 2. Si Vicarius propter electionem, eſt quinque vel ſex menſium Ibid.

Orandum pro iis, qui veniunt ad Congregationem. p. 412. par. 8. c. 5. §. 3. & 4. Et pro bono Congregationis ſucceſſu. pag. 417. c. 7. §. 1.

Quo ordine ſedendum, & ſententiæ dicendæ. pag. 418. par. 8. c. 7. A.

Quando includendi congregati, & ceteri ritus in Congregatione ſervandi. pag. 413. par. 8. c. 6. toto.

Poſt electionem Generalis tractanda negotia, ſed gravia tantùm. pag. 411. par. 8. c. 4. §. 2.

Nem-

Nempe perpetua & magni momenti. pag. 326. par. 4. c. 2. §. 3. Debent autem tractari quàm expeditiſſimè. pag. 417. par. 8. c. 7. §. 1. Quo autem modo. p. 417. Ibid. §. 2.

Ad Generalem pertinet dirigere Congregationem. pag. 417. par. 9. c. 3. §. 12.

Eſt tamen Congregatio ſupra Generalem. pag. 442. par. 10. §. 8.

Quomodò promulgari debeant ejus decreta. pag. 419. par. 8. c. 7. C.

Ejus decreta valent etiam Generali mortuo, ſub quo facta ſunt. pag. 419. par. 8. c. 7. C. Poſſunt tamen revocari ab aliâ Congregatione generali. Ibid.

Congregatio provincialis.

Eſt agenda ante Generalem. p. 409. par. 8. cap. 3. §. 1. & pag. 412. c. 5. §. 3. & pag. 431. par. 9. c. 5. §. 4.

Eam convocare pertinet ad Provincialem. pag. 412. par. 8. c. 5. §. 3.

In ea conveniunt & ſuffragium habent profeſſi quatuor votorum. p. 409. par. 8. c. 3. §. 1. Itemque Rectores, & Procuratores. Ibid.

In ea eliguntur qui ad generalem Congregationem venire debeant. pag. 400. par. 8. c. 3. §. 1. & pag. 412. c. 5. §. 3. Item qui ad Præpoſitum Generalem tertio quoque anno. p. 408. par. 8. c. 2. B.

Congregatio ad eligendum Vicarium mortuo Generali. p. 411. par. 8. c. 4. A.

Congregationes ſæcularium.

Quomodò in noſtris Domibus, vel Collegiis tolerari poſſint. pag 399. p. 7. c. 4. G.

Conſanguinei.

Diligendi ſunt affectu ſpirituali. pag. 265. Ex. c. 4. §. 7.

Communicatio cum eis verbo vel ſcripto turbat quietem. p. 265. Ex. c. 4. §. 6.

Non alloquendi à Novitiis, niſi aliquo præſente. pag. 308. par. 3. c. 1. B.

In examinandis ad Societatem conſanguineis vitandus affectus inordinatus. pag. 286. par. 1. c. 1. §. 4.

Si in neceſſitate ſint, ſtandum judicio Societatis quantum ad eos ſublevandos. pag. 261. Ex. c. 3. §. 3.

Non debent iis bona diſtribui. p. 264. Ex. c. 4. §. 2. Niſi ipſi quoque ſint pauperes. §. 3. Et hoc ex judicio duorum vel trium. Ibi. & pag. 310. par. 3. c. 1 G. quorum aliqui poſſunt eſſe externi. p. 264. Ex. c. 4. A.

Conſcientia.

Quotidie examinanda. pag. 311. par. 3. c. 1. §. 11. & quidem bis. p. 332. par. 4. c. 4. §. 3.

Profeſſi, & Coadjutores, ſingulis annis tenentur reddere rationem conſcientiæ; reliqui autem ſingulis ſex menſibus. p. 272. Ex. c. 4. §. 38. & 40. & pag. 376. p. 6. c. 1. §. 2. Imò utrique quoties Superior velit. pag. 273. Ex. c. 4. §. 40 & pag. 349. par. 4. c. 10 § 5.

Generalis debet cognoſcere conſcientias ſuorum, & maximè quibus majora munera committit. pag. 428. par. 9. c. 3. §. 19.

De patefacienda conſcientiâ vide *Superiores.*

Conſtitutiones.

Cur eas ſcribi neceſſarium fuerit. pag. 282. procem. conſt. §. 1.

Quis finis earum. pag. 282. procem. conſt. §. 2. & pag. 425. par. 9. c. 3. §. 8.

Debent eſſe plenæ, perſpicuæ, breves. pag. 284. procem. declar. Et ad neutrum extremum vel rigoris, vel diſſolutionis vergere. pag. 443. par. 10. §. 10.

Perfectè ſervandæ. pag. 374. par. 6. cap. 1. §. 1. & pag. 386. c. 5. Idque juvat ad conſervationem Societatis. pag 444. par. 10. §. ult. Id autem curent Rectores,

Digitized by Google

res. pag 348. par. 4. c. 10. §. 5. & D. & Generalis. p. 425 par. 9. c. 3 §. 8. & pag 434. c. 6. A.
Non obligant ad peccatum. pag 386. par. 6. c. 5.
Quomodo poſſunt oſtendi externis. pag. 284. proœm. declar.
Legendæ ſunt in prima probatione, & tempore novitiatus ſingulis ſex menſibus, p. 257. Ex. c. 1. §. 13. & pag. 273. c 4 §. 41. & p. 295. par. 1. c. 4. §. 5. Non tamen omnes, ſed compendium earum. Ib. E. & pag. 258. Ex. c. 1. G.
Diſpenſare in Conſtitutionibus ad Generalem pertinet. pag. 425. par. 9. c. 3 §. 8. Etiam per alios. Ibid. D. Rectores autem poſſunt juxta facultatem acceptam. pag. 349. par. 4. c. 10 B.

Conſultores.

Multum confert ad Generalis auctoritatem habere Conſultores pag. 404. par. 8. c. 1. G. Superioribus omnibus dari debent. p. 439. par. 9. c 6. §. 14.
Rectores Collegiorum debent habere duos, vel plures Conſultores. p. 350. par. 4. c 10. §. 7 Vniverſitatis autem quatuor. p. 361. par. 4. c. 17. §. 1. Poſſunt tamen eſſe pauciores. p. 361. Ib B.
Conſultores debent eſſe præditi prudentia, & probitate. p. 350. par. 4. cap. 10. §. 7.
Cum iis conferenda quæ ſunt majoris momenti. p. 361 par. 4. c. 17. §. 1. Et quæ difficiliora. par. 350. c 10. §. 7.
In auditis ſtatuendi facultas eſt penes Superiorem. pag. 363. par. 4. c. 17. §. 6. & H. & pag 439. par 9. c. 6 §. ult. Non tamen debet Superior Vniverſitatis contra omnium ſententiam facere niſi conſulto Provinciali. p. 363. par. 4. c. 17. H.
Semel in anno debent ſcribere Generali, bis Provinciali p 364. par. 4. c. 17. §. 7.

Contractus.

Ad faciendos contractus non ſunt noſtri collegialiter congregandi. p. 425. par. 9. c. 3 §. 7.
Omnis poteſtas celebrandi contractus eſt penes Generalem. pag. 424. par. 9. cap. 3. §. 5. poteſt tamen aliis illam communicare. Ibid. §. 7.

Convictores.

Convictores externi quando, & quomodo poſſint teneri. p. 330. par. 4. c. 3. B. etiam cum noſtris. Ib. in fine.

Corpus.

Corporis ſanitas in noſtris requiritur. pag. 289. par. 1. c. 2 §. 11. & pag. 301. par. 2. c. 2 B. & pag. 319. par. 4. c. 3. §. 2 Ejus cura quatenus habenda. pag. 318. par 3. c. 2. §. 1. & pag. 331. par. 4. cap. 4. §. 1 & p. 444. par. 10. §. 13 Etiam in impoſitione officiorum pag. 320. par. 3. c. 2. F. & pag. 393. par. 7. c. 2. F.
Neceſſaria corpori danda, ita tamen ut in aliquo probetur virtus. pag 319. par. 3. c. 2. § 3.
Tenenda eſt indifferentia in iis quæ pertinent ad curam corporis pag. 318. p. 3. c. 2. §. 1. Neque licet petere mutationem aëris aut loci. Ibid. pag 321. G.
Corporis labores moderandi. pag 320. par. 3. c. 2 § 4. & 5. & pag. 381. par. 6. c. 3 §. 1. & p. 413. par. 10 §. 10. Vt etiam in Generali. p. 429. par. 9. c. 4. §. 3.
Pœnitentiæ corporales, vide *Pœnitentiæ.*
Corporis deformitas eſt impedimentum ad Societatem niſi compenſetur. pag. 292. par. 1. cap. 3. I. Et ſpecies honeſta in noſtris requiritur. pag. 289. par. 1. cap. 2. §. 10. Præſertim qui verſantur cum proximis. pag. 393. par. 7. cap. 2. F.

Correctio; vide *Reprehenſio*.

Corrector.

Corrector externorum Scholaſticorum debet aliquis eſſe, ſed externus. pag. 343. par. 4. c. 7. §. 2. & D. & pag. 361. c. 16 §. 5. Alioquin quomodo exercenda caſtigatio p. 343. par. 4. c. 7. D.

Corrector quas ob cauſas adhibendus. p. 361. par. 4. cap. 16. §. 5. Iis tamen qui talis caſtigationis ſint capaces. Ib.

Poteſt idem etiam eſſe Bidellus. pag. 363. p. 4. c. 17. G.

Cubicula.

Junioribus novitiis in eodem cubiculo ſocius maturior adjungi debet. p. 309. par. 3. c. 1. D. Et in diverſis antiquiores intermiſceri. Ibid.

In alterius cubiculum non eſt ingrediendum ſine facultate, & oſtio ſemper aperto. p. 309. p. 3. c. 1. D.

Cura animarum.

Non poteſt ſuſcipi in Collegiis. p. 326. par. 4. c. 2. §. 4. Nec in Domibus. Ibid. E. & pag. 383 par. 6. c. 3. §. 5.

Debita.

Ingreſſuri Societatem debent prius debita ſolvere. p. 263. Ex. c. 4. §. 1.

Æs alienum eſt impedimentum ſecundarium ad Societatem. p. 293. par. 1. cap. 3. §. 15. Et in eo cavendum à ſcandalo. Ibid. L. Et ſi ſit magni momenti eſt cauſa dimiſſionis. pag. 302. par. 2. cap. 2. §. 5.

Decanus.

Vnus debet eſſe in Vniverſitatibus, & de ejus officio. pag. 363. par. 4. c. 17. §. 5. & 6.

Declamationes.

Singulis hebdomadis habendæ in Collegiis Græcæ vel Latinæ. pag. 340. par. 4. cap. 6. §. 13. Idem in Vniverſitatibus. p. 360. p. 4. c. 16. §. 3.

A quibus habendæ & audiendæ, & de qua materia. Ibid.

Poſſunt ab alio componi, & ab alio recitari. p. 360. p. 4. c 16. B.

Declarationes.

Cur additæ ſint Conſtitutionibus. pag. 284. Proœm. declar.

Earum auctoritas eſt æqualis ipſis Conſtitutionibus. Ibid. pag. 284. & pag. 375. par. 6 c. 1. A.

Non obligant ad peccatum. pag. 386. par. 6. c. 5.

Definitores.

Eligendi quando Congregatio decernere non poteſt. pag. 418. par. 8. cap. 7. §. 3.

Hi quatuor eſſe debent. Ib.

Eorum determinationi ſtare debet Congregatio, licet tamen intercedere. Ibid. §. 3. & 4.

Devotio.

Ab omnibus quærenda pro viribus. pag. 314. par. 3. c. 1. §. 20. & pag. 317. §. 27. & p. 337. par. 4. c. 6. A Et familiaritas cum Deo. p. 440. par. 10. § 2.

Devotiones omnes cui aperiendæ. pag 312. par. 3 c. 1. §. 12.

Devotiones indiſcretæ ſunt impedimentum ſecundarium ad Societatem. p. 292. par. 1. c. 3. §. 12.

Requiritur in Profeſſo trium votorum. pag. 368. par. 5. c. 2. C. Et in Coadjutore temporali. p. 287. par. 1. c. 2. § 2. In ſcholaſticis temperandus ejus exceſſus p. 336. par. 4 c. 6 §. 3.

Deus.

Deus eſt in omnibus quærendus. p. 317. par. 3. c. 1. §. 26.

Amandus eſt in omnibus creaturis, & omnes in ipſo. Ib. Agnoſcendus in proximis

mis ut in imagine. p. 309. par. 3. c. 1. §. 4. Ejus major gloria eſt finis Societatis. p. 87. par. 7. c. 1. §. 1. & p. 400. par. 8. c. 1. §. 1.
In eo ſolo fiducia conſtituenda. pag. 377. p. 6. c. 2. §. 2.
Ejus majus obſequium & bonum univerſalius ſemper ſpectandum eſt. p. 391. par. 7. c. 2 §. 1. & D. & E.
Ei quanto quis ſe plus aſtringit, tanto eum erga ſe liberaliorem habebit. p. 316. par. 3 c. 1. § 22.
Media quæ cum Deo nos jungunt, efficaciora quam quæ diſponunt ad proximum. pag 440. par. 10. §. 2.

Dignitates.

Præcludendus aditus dignitatibus. p. 441. par. 10. §. 6. Idque vovent Profeſſi. Ibid.
Dignitatem extra Societatem nemo admittere poteſt ſine licentia Generalis, p. 427. p. 9. c. 3. §. 13. Nec Generalis ſine licentia Societatis. p. 429. par. 9. c. 4. §. 5. & B. Numquam autem danda licentia niſi Pontifex obliget ad peccatum. Ibid. & p. 433. c. 5. E. & p. 441. par. 10. §. 6 Imo ne in conſultationem quidem adducendum. p 433. par. 9. c. 5. §. ult.
Qui coacti dignitatē ſuſceperint, quatenus Societatis conſilia audire debeant. pag. 441 par. 10. §. 6.

Dimittere.

Dimittendi poteſtas eſt penes Societatem, & Generalem. p. 298 par. 2. c. 1. §. 2. & pag. 423. par. 9. c. 3. §. 1. Penes reliquos autem quantum eis Generalis communicaverit. p. 298. par. 2. c. 1. §. 2. Quo modo autem communicare debeat. Ibid. pag. 299 B.
Nemo dimittendus niſi ex cauſa, cum ita convenit communi bono Societatis. p. 297. par. 2. c. 1. §. 1. Cum quis potius impedit quam juvat divinum ſervitium. p. 278 Ex. c. 6 §. ult. Et cum quis male ſe gerit. pag. 279. Ex. c. 7 §. 1.
Confert ad Societatis conſervationem dimittere non idoneos. p. 442. par. 10. §. 7.
Depravati moribus & incorrigibiles omnino dimittendi. p. 442. par. 10. §. 7. Scandaloſi, & inquieti, & aliquid molientes contra Superiores vel Societatem. p. 301. par. 2. c. 2. D.
Auctores diſcordiæ. Ibid. & pag. 404. par. 8. c. 1. F. Tenaces judicii. pag. 302. par. 2. c. 2 §. 4. Valde inepti pag 300. par. 2. c. 2. §. 3. Ad omnia ſcilicet miniſteria. Ibid. & pag. 341. par. 4. c. 6. N. Item ſi detegatur impedimentum. pag. 300. par. 2. c. 2. §. 3.
Dimitti poteſt aliquis etiam propter peccata occulta, ſi nolit corrigi. pag. 300. par. 2. c 2. §. 2. Et hic occulte dimittendus, pag. 303. par. 2. c. 3. A.
Item ob cauſam infirmitatis. pag. 302. par. 2. c. 2 §. 4. Non tamen invitus ſi in obſequio Societatis contracta ſit. p. 301. par. 2. c. 2. B.
Omnes dimitti poſſunt. p. 297. par. 2. c. 1. §. 1. & A. etiam Generalis. p. 430. par. 9. c. 4. §. 7. Difficilius tamen quo quis arctius Societati ligatus eſt. pag. 297. par. 2. c. 1. § 1. & A. Itemque bene meriti, & qui habent bona talenta pag. 297. par. 2. c. 1. A. & C.
Quando majus eſt offendiculum, quam peccatum, poteſt quis aliò mitti, non dimitti. p. 301. par. 2. c. 2. D.
In modo dimittendi quæ ſervari debeant. pag. 303. par. 2. c. 3. toto.
Habenda eſt magis ratio communis boni, quam particularis. p. 300 par. 2. c. 2. §. 3. Alioquin eſſet imprudens caritas. Ib. p. 302. §. ult. Imo vitium contrarium caritati. Ib. p. 300. §. 3.

Cauſæ publicandæ ſecundum qualitatem perſonæ. pag. 304. par. 2. c.3. C. Abſtinendo à defectibus non publicis. Ibid. §.8 Quod ſi publicari non poſſint, occulte dimittendi. pag. 303. par. 2. c. 3. A.

Non debent noſtri manere male affecti erga dimiſſum. p.304.par.2.c.3.§ 9.

Dimiſſi manent liberi à votis ſimplicibus. pag.278.Ex. c.6. §.8. & A.& pag.279.c.7. §.1. Idque illis declarandum. p.305.par. 2.c.4.§.2.

Gratiæ & facultates ceſſant in dimiſſis. pag 305 par.2.c.4 §.2.

Dimiſſo quando reſtituenda ſint ſua. pag. 265. Ex.c.4 B.& p.304. par.2. c.3. §. 5. & B.

Dimiſſus ab unoSuperiore non debet recipi, ipſo, aut Generali inconſulto, niſi forte ut hoſpes. pag. 305. par.2. c. 4. §. 1. & A.

Redeuntes poſt dimiſſionem quomodo recipiendi.p.307.par.2.c.4.§.8.

Diſcordia.

Judiciorum diverſitas eſt mater diſcordiæ. pag. 313. par. 3. cap. 1. §. 18.

Ejus auctores dimittendi. pag. 301. par. 2. cap.2. D. Vt peſtis. pag.404. par. 8. c. 1. §.5.

Diſcretio.

Servanda in exercitiis mentalibus. p. 320. par.3. c. 2. §.4.

In caſtigatione corporis. p.320. par. 3. c. 2. §.5.

In exercitio paupertatis. pag. 317. par.3. c. 1. §.25. In proviſione rerum neceſſariarum.p.381.par.6.c.2.N.

In probandis ſubditis circa obedientiam.p. 317.par.3.c.1.V.

Diſputationes.

Vtiles ſunt diſputationes. p.339.par.4.c.6. §.10.

Habendæ ſunt quotidie in Collegiis.p.339 §.11.& ſingulis hebdomadis. Ib §.10 Crebro etiam inferiorum claſſium cum ſuperioribus. p.355.c.13 §.3.

Noſtri debent intereſſe omnibus diſputationibus etiam externis. pag.339 par.4. c. 6. §.10.

In iis dandum eſt doctrinæ ſpecimen cum modeſtia. Ib.

In iis præſidere ſemper aliquis debet, ejusque officium quod ſit. Ib. & p.355. c. 13. §. 3.

Doctrina.

Doctrinæ noſtræ ſcopus eſt, ut noſtris & proximis proſit. pag. 334. par.4. cap. 5. §. 1.

Neceſſaria eſt Societati doctrina, & modus eam proponendi. pag. 322. par. 4. prooem. & quidem exacta. pag.440.par. 10.§. 3.

Doctrina in Societate debet teneri quæ ſit magis communis. pag 405.par.8 c.1. K. Magis approbata.pag.335. par.4.cap. 5. §. ult. Sana.pag. 288.par.1.cap.2.§ 6.& pag.313. par.3.cap.1. §.18. Magis ſecura. pag. 335 par. 4. c. 5. §. ult. & cap.14. §. 1. Magis ſolida. Ibid. Melior. pag. 405. par.8. cap.1. K. Magis conveniens. Ibid.

Eadem doctrina debet ab omnibus teneri. pag 313. par.3. cap.1. §.18. & pag. 405. p. 8. cap. 1. K. & §. 8. & p. 443. par. 10. §. 9.

Doctrina ſuſpecta evitari debet. pag. 356. par.4.c.14.§.1. Et quæ differat à communi ſenſu Doctorum Eccleſiæ.p.314. par.3. c.1 O.

Qui petunt Societatem examinandi de doctrina.p.275. Ex.c.5.§.1.

Do-

Digitized by Google

INDEX.

Doctrina Chriſtiana.

Per eam juvatur proximus. p.398. par.7.c.4. §.6.

Eum noſtri omnes debent diſcere. pag.269. Ex c.4. §.25. & p. 314. par.3. c 1. §. 20. & modum tradendi eam pueris. p.346.par. 4.c.8.§.6.

Experimentum docendæ doctrinæ. p. 167. Ex.c.4.§.14. Quod poteſt fieri etiam privatim. Ibid.

Tradenda in noſtris templis aſſiduè, niſi aliud Superiori videatur. pag 342. par. 4. c. 7.B. & pag.398. par.7. c.4.§ 6. & E. Vel in plateis. Ibid. §. 7. In ſcholis etiam tradenda diſcipulis. pag 343. par. 4 c.7. §. 2. & pag.360. c.16. § 2. Imo etiam Novitiis explicanda p.314.par 3 c.1. §. 20.

Profeſſi & Coadjutores ſpirituales faciunt de ea votum particulare. pag. 370. par. 5. cap. 3.§.3. Juxta rationem obedientiæ. Ibid. B. Eſt etiam propria Coadjutorum ſpiritualium. pag. 277. Ex. cap. 6. §.2.

Rectores tenentur eam legere per quadraginta dies. p.351 par 4. cap.10.§.10. Poſſunt tamen per alium cum conſenſu Provincialis. Ibid K.

Domus.

Generalis eſt acceptare Domos. p. 428.p.9. c.3 §.17.

Debent eſſe in loco ſalubri. pag. 444. par. 10. C.

Non licet domo exire ſine licentia ſaltem generali, & ſocio aſſignato. p.269. Ex.c. 4.§.25. & p 308.p.3.c.1. §.3.C. & pag.334. par.4.c.4.§.6.

Feminæ non poſſunt ingredi Domos noſtras pag. 312 par.3.c.1. §. 4.

Non poſſunt in eis teneri arma. pag. 312. par.3.c.1.§.14. Nec res vanæ, Ibid, M.

Domus probationis, & Profeſſæ. *Vide ſuis locis.*

Eccleſia.

Societas admittit eccleſias ad auxilium animarum. p.377.par.6.c.2.§.2.

Eccleſiæ Societatis profeſſæ nullos reditus habere poſſunt. p.255.Ex.c.1.§.3.& p.377. par.6.c.2.§.2.

Electio.

Electio Generalis debet fieri in conſpectu Dei p.415.par.8.c 6.§.6.

Non debent electores Generalis definire niſi in loco incluſionis. p.413. par.8.c.6. §.1.

In electione adhibendum ratiocinium mentis ex prius intellectis. p.415. par. 8. c.6.§.6.

Electio per communem inſpirationem. Ib. p.415.§.5.

Elector Generalis debet eligere quem ſentit aptiſſimum. p 416.par.8.c.6. F.

Eleemoſyna.

Non poſſunt accipi eleemoſynæ pro miniſteriis Societatis. pag. 255. Ex. c.1. § 3. & p.379.par.6.c.2.§.7. & G. & p 398 par.7.c 4 §. 4.

De eleemoſynarum curatore. p.288.par.1 c. 2. A. Poſſunt autem eſſe plures. p. 380. par.6.c.2 §.10.

Omnes ad mendicandum parati eſſe debent. p.380.par. 6 c.2. § 10.

Eleemoſynæ perpetuæ relinqui poſſunt Domibus profeſſis, ſed non habent jus civile ad eas exigendas. pag. 379. par. 6. c.2. §. 6. & B. nec debent noſtri quemquam ad eas incitare. Ib. §. 6.

In Collegiis quomodo admitti poſſint eleemoſynæ. p.328.par.4. c.2. §.6.

In eccleſiis noſtris non eſt tenenda arca ad eleemoſynas. p.380.par.6.c.2.§.8.

Domus profeſſæ vivunt ex eleemoſyna. p. 377. par. 6. c.2. §.3.

Equitare.

Jumentum ad equitandum ordinarie in Domibus profeſſis ali non poteſt. pag. 381.par.6.c.2.§.14. Quando tamen poſſit, Ibid. K.

Examen Conſcientiæ.

Vide *Conſcientiæ.*

Examen ad probationem.

Communia omnibus examinandis. p. 260. Ex.c.3.& 4. toto.

Examen eruditorum,& ſcholaſticorum.p. 275. Ex. c.5. Coadjutorum. p.277.c.6.Indifferenrium.p.281.c.8.

Poteſt omitti cum iis qui noti ſunt. pag. 254.Exa.c.1.A.

Debet proponi in prima probatione, Impedimenta autem ante eam. p. 286.par. 1.c.1.D.& pag.295.c.4.§.5.& E.& clarius. p.254. Ex c.1. A.

De officio examinatoris.p.236.par.1.c.1.§.3. & 4.& D.

Obligatio reſpondendi vere in examine quanta ſit. p.260 Ex.c.3. A.

Quæ in examine dicuntur ſecrete ſervanda pro rei qu[illegible]itate. p.260. Ex. cap. 3 §.1.

Varia Examina.

Examen debet proponi ſexto quoque menſe intra biennium probationis. pag. 286. par.1.c.1.D.

Qui ex ſtudiis veniunt examinari debent. p. 296.par.1.c.4. §. 7.

Item qui ex aliis locis ubi non fuerunt diligenter examinati. pag.206. par. 1. c 4. § 7.

Item qui ad Societatem redeunt. p.307.par. 2.c.4.§.8.

Scholaſtici abſolutis ſtudiis examinari debent in ſingulis facultatibus. pag. 340. par.4. c 6. L.

Item ante gradus ſuſceptionem diligenter. pag.342.par.4.c.6.§.17.& p.359. c.15.§.4. & E.

Nemo noſtrorum poteſt in judicio examinari,niſi in iis quæ nemini nocent. pag. 38 4.par.6. c.3 § 8. & E.

Exemplum.

Exemplum antiquiorum in Societate multum poteſt. pag 314. par. 3. cap. 1. §.19. & etiam Generalis, & aliorum primorum. pag. 401.par.8. cap. 1. §. 3. & pag. 411. par.9.cap.2 §.2.& pag. 434. cap. 6. A.

Exercitia ſpiritualia.

Sunt unum ex mediis Societatis ad ſalutem animarum. pag. 345. par. 4. cap. 8. §. 5. & pag. 399. par. 7. c. 4. §. 8. Qui etiam in Miſſionibus dantur. pag. 393. par. 7. c.2. E.

Juvant in noſtris ad habendam eorum notitiam. pag.195.par.1.c.4. D. & ad acquirendam devotionem.p.314. par.3.c.1. § 20.

Eorum experimentum primum, & per unum menſem. p.266.Ex c.4.§.10.

Eorum uſum callere debent omnes noſtri, p.345 par.4.c.8 §.5.

Qui incipiunt aliis tradere exercitia, debent conferre cum aliquo magis [illegible]erito, p.345.par,4.c.8.E.

Qui ea tradit noſtris, debet referre ad Superiorem quid de iis ſentiat.p.268. Ex.c. 4 §.18

Exercitia primæ hebdomadæ poſſunt dari omnibus, cetera non niſi capacibus pag. 345.par. 4 c.8 E. & pag.399.par.7.c.4.F. ſed alia ipſis accommodata.p.315. par. 3. c.1.R.

Exhortationes.

Faciendæ ſunt noſtris ſingulis octo vel quindecim diebus. p.318. par.3. cap. 1. §. 28.

Experimenta.

Adhibentur ad melius perſpiciendos noſtros. pag.287. par. 1.c.2. §.1.

Sunt

Sunt ſex.pag.266.Ex.c.4.§.9.Poſſunt tamen eſſe plura, pag. 267.§.16. & pag.425. par. 9.cap.3. E. Poſſunt præponi,poſtponi,ex parte, vel omnia injungi, atque etiam permutari.pag 266. Ex c. 4.§. 9. Poteſt etiam Generalis diſpenſare in iis omittendis p.425.par.9.c.3.E.

Debent fieri ante ſecundum annum probationis.pag.267.Ex.c.4. §. 16.

Si non fiant ante ſtudia, poſſunt fieri inter ipſa.Ibid. vel iis finitis. pag.280.Ex. c.7. §.6.

Facultates Apoſtolicæ.

Pontificiæ facultates ſupponunt approbationem Societatis. pag. 254. Ex.cap.1 §.1.

Earum compendium penes ſe habere debet Generalis.p.431.par.9.c.6.§.3.

Non communicantur particularibus niſi per Generalem.p.304.par.8.c.1.§.6.& p. 426. par.9. c. 3.§.10. Qui poteſt eas contrahere,revocare, &c.Ib.

Earum uſus moderatus eſſe debet. p. 444. par.10 §.12.

Vide *Gratiæ Apoſtolicæ Fundatores.*

Fundatoribus & eorum neceſſariis obligatio oſtendenda. pag. 325. par. 4. c. 1. §. ult.

Fundatores, vel præcipui benefactores ſunt participes meritorum Societatis. Ibid §.5.

Pro Fundatore quot Sacra dicenda.Ibid. p. 323.§ 1.2 & 4. Qui autem non plene fundavit.Ib p.325.E.

De candela Fundatori danda.Ibid.pag.324. §.3.

Fundator quomodo poteſt ſibi reſervare auctoritatem applicandi bona ad aliud opus.p.326 par.4.c.1.A.

Si Communitas fundarit, quæ ſuffragia debeantur.p.325. par.4.c.1.D.

Generalis.

Neceſſarius eſt in Societate pag.419.p.9. c. 1.

Debet eſſe ad vitam.pag.420. par.9. cap.1. A.

Multum refert ad Societatis conſervationem, ut ejus electio fiat ſecundum Conſtitutiones. p.442.par.10. §. 8.

In electione pluſquam mediam partem ſuffragiorum habere debet. p.415. par.8. c.6. §.6.

Electus non poteſt recuſare. p.416. par.8.c. 6. §. 7.

Et qui eum non recipit, excommunicatus eſt. Ib. § 8.

Quæ dotes & animi & corporis in eo requiruntur.p.421. par.9. c.2.toto.

Habet plenam auctoritatem in omnes ad bonum regimen.p.423 par.9.c.3.§.1. Idque expedit ad conſervationem Societatis.pag.442.par.10.§.8.

In dimittendo habet omnem poteſtatem quam habet ipſa Societas. p.298. par.2. c.1. §. 2.

Soluſque poteſt dimittere Profeſſos & Coadjutores formatos.p.299 par.2. cap. 1. C.

Poteſt vendere & applicare quæ libere relinquuntur Societati. p.425.par.9.c.3.§. 6.

Poteſt admittere Collegia, & Univerſitates, & Domos,non tamen diſſolvere. p. 315.par.4.c. 2. §.1. & 3. & p.351.c. 11. §. 2. & p 424.par.9.cap.3.§. 5. & ſtatuere ubi ſint aperiendæ ſcholæ, pag.342. par.4.c. 7.A.

Ipſius eſt Provinciales per ſe conſtituere. pag.417. par. 9. cap. 3. §. 14. & pag. 431. c. 5. §. 1. & Rectores. p.427.c. 3. §. 14.

14. hos tamen etiam per alios poteſt. p. 348. par.4.c.10.§.3.

Ipſius etiam eſt admittere in corpus Societatis. p.366.par.5.cap.1. § 2. Quibus autem eam facultatem communicare poſſit.p.366. Ib.B.

A Generali ut à capite defluit univerſa poteſtas Provincialium & reliquorum. pag. 404. par. 8. cap. 1. §. 6. Et ipſe eis dat auctoritatem, quam judicat dandam. pag. 425. par. 9. cap. 3. §. 7. & 16.

Res graviores debet tractare cum Aſſiſtentibus, etſi ſtatuendi facultas penes ipſum eſt. pag.438. par. 9. cap. 6. § 11. Quod in ſpecie de Vniverſitatibus acceptandis dicitur. pag. 351. par. 4. cap. 11. §. 2. & A.

Ejus eſt ſupplere defectus Præpoſitorum inferiorum.p.434.par.9.c. 6. §.2.

Item uti correctione & reprehenſione cum opus eſt. Ib.

Poteſt inſtituere Miſſiones pag. 390. par. 7. c.2. §.1. & pag. 404. par.8. cap.1. §.6. In omnes mundi partes. pag. 322. par. 4. procem A. Mutationes perſonarum.pag. 424. par. 9.c.3.§.2.

Quomodo poſſit revocare miſſiones factas à Pontifice.pag.389.par.7.cap.1. § 6. & pag.395.cap.2.H.& p. 426. p. 9. cap. 3. G.

Quot & quos miniſtros habere debeat. p. 434. par.9.c.6.toto.

Debet habere catalogum omnium noſtrorum cum ſuis qualitatibus. p. 435.par.9. c.6. §.3. & Collegiorum cum ſuis reditibus. Ibid.

Debet cognoſcere conſcientias ſubditorum, præſertim majorum officialium. p. 428.p.9.c 3.§.19.

Vt plurimum debet reſidere Romæ. p. 405. p.8 c.1.§.7.& pag.412. c.5.§.1. Poteſt tamen viſitare.pag.405. H.

Debet curare ut ſerventur Conſtitutiones. p.425. par. 9. c. 3. §. 8. Poteſt tamen diſpenſare. Ibid.

Confert ei ad auctoritatem habere apud ſe viros graves.p.404.par.8. c.1.G.

Debet ordinarie agere cum Provincialibus, ſed aliquando etiam cum Præpoſitis localibus. p.434. par.9. c.6 §. 2.

Debet exigere crebro rationem eorum quæ fiunt in Provinciis.p.434.par. 9.c.6. A.

Non debet vacare concionibus niſi commode poſſit.pag. 434. par.9.cap. 6 §.1. Neque occupari in aliis particularibus, ſed in univerſalibus. pag 436. par 9. c.6. §. 6. Nec habere curam ullius Domus particularis. Ib.§.5.

Non poteſt mutare Conſtitutiones. p.348. par.4.c.10. §.2.

Debet vitare negotia externorum, etiam pia p.435. par.9. c. 6. §. 4.

Miſſiones Pontificias nec debet recuſare, nec affectare. pag. 383. par. 7. cap. 1. §. 2.

In congregatione habet duo ſuffragia, & prærogativam in paritate. p. 410. par. 8. c. 3 §.2.

Eſt ſubjectus Societati. pag. 442. par. 10. §.8. Poteſt ei à Societate præſcribi ratio victus, & veſtitus. pag. 429. par. 9. c. 4. §. 2.

Poteſt aliquando amoveri, & etiam dimitti à Societate. pag.430.par.9. cap.4. §. 7. Modus autem in eo ſervandus. pag. 431. par 9.c.5.§.4.& ſeq.

Si fuerit valde remiſſus vel inutilis, debet ei dari Vicarius. p.430.par.9.c.4. §.6. & p.432.c.5. §.6.

Si ex reditibus Collegiorum dat conſan-

guineis, vel aliis, deponendus eſt. pag. 430. par. 9. cap. 4. §. 7. & D. Poteſt tamen facere convenientem eleemoſynam. Ibidem.

Gradus.

Ad gradum ſuſcipiendum quot annorum ſtudium requiratur. pag. 358. par. 4. c. 15. §. 2. & B.

Eos conferre pertinet ad Cancellarium. pag. 362. par. 4. c. 17. §. 2.

Debet præcedere diligens examen, & quidem publicum pag. 359. par. 4. c. 15. §. 4. & idem cum noſtris, pag. 342. par. 4. c. 6. §. 17.

Poteſt tamen cum licentia Generalis, vel Provincialis, privatim fieri. pag. 359 par. 4. c. 15. E.

Externis gratis dandi. pag. 359. par. 4. cap. 15. §. 4. Nec permittendus ſumptus niſi exiguus. Ibi. & F.

Non ſunt noſtris graduandis aſſignanda certa loca. pag. 342. par. 4. c. 6. § 17 Atque idem etiam ſervandum cum externis. pag. 359. par. 4. c. 15. §. 4.

Quomodò poſſint noſtri graduati habere aliqua inſignia in actibus publicis. pag. 364. par. 4. c. 17 § ult.

Externis fides facienda de gradu per Notarium. p. 363. par. 4. c. 17. §. 4. Noſtris per patentes Rectoris. Ibid. F.

Grammatica.

Comprehenditur nomine litterarum humaniorum. pag 311 par. 4. c. 12. A.

Ordinariè tres ejus claſſes eſſe debent. pag. 355. par 4 c. 13. B.

Gratia Apoſtolica.

Coadjutores formati earum capaces ſunt. pag. 277. Ex c 6. §. 3. Atque etiam Novitii. pag. 365. par. 5. c. 1. A.

Vide *Facultates Apoſtolicæ.*

Habitus, vide *Veſtitus.*

Hæreſis.

Damnatus vel ſuſpectus de hæreſi per ſententiam, habet impedimentum eſſentiale ad Societatem. pag. 258. Ex. c. 2. § 2. & pag. 296. par. 1. c. 3. §. 3. Non tamen ſi ſit hæreſis generalis, nempe nationis. Ib. B.

Honor.

Fratres invicem honorandi tamquàm Superiores. pag. 309. par. 3. c. 1. §. 4.

Horæ.

Horarum diſtributio per ſignum campanæ neceſſaria. pag 350. par. 4. c. 10 § 9.

Horæ ſtatutæ, ut cibi & ſomni, ſervari debent. pag. 319. par. 3. c. 2. §. 2. niſi Superior diſpenſet. Ibid B.

Hoſpitale.

Hoſpitalis experimentum, ibi dormiendo, vel per horas aliquas quotidie ſerviendo pag. 266. Ex. c. 4 §. 11. & pag. 268. §. 19. In iis autem qui redeunt ad Societatem. p. 306 par. 2. c. 4. D.

Subventio eorum qui ſunt in hoſpitalibus eſt ex inſtituto noſtro. p 399. par. 7. c. 4. § 9.

Humaniores litteræ.

Earum nomine Rhetorica, & Grammatica intelligitur. pag. 334. par 4 c. 5. A. & præterea Poëſis & Hiſtoria pag. 353. par. 4 c. 12. A. Quæ autem, & quas claſſes contineant pag. 355 par. 4 c. 13. B.

Sunt his temporibus neceſſariæ. pag. 334. par. 4. c. 5. §. 1 & pag. 353. cap. 12. §. 2.

Ad profeſſionem requiritur etiam ſcientia humaniorum litterarum.p.367. par. 5. c. 2.§. 2. & B.
Earum non poteſt eſſe tempus limitatum. p.358.par.4.c 15.A.
Loquendo,& ſcribendo ſtylus exercendus. pag.340.p.4.c.6.§.13.& actio pronuntiando.pag.354.par.4.c.13.§.3.
Compoſitiones emendandæ à magiſtris. pag.354.par.4.c.13 A. & aliquæ mittendæ ad Provincialem vel Generalem.pag. 340.par.4.cap.6.L.

Humilitas.

Servanda in animo, & in exteriori, deferendo aliis. p.309. par. 3. c. 1. §. 4. Et in ratione veſtitus.pag 381. par.6. c.2.§. 15.Et in omnibus.Ibid.§ 16.
Silentium, & compoſitio exterior eſt indicium humilitatis.p.309. par. 3. cap. 1. §. 4.
Requiritur in Rectore. pag.348. par. 4 c. 10. §. 4. & nominatim in Coadjutoribus ſpiritualibus.pag.278 Ex.c 6.§ 5.& temporalibus §.6. Denique ſplendere debet in ipſo Generali.pag. 421.par.9.c.2. §.2.
Officia in quibus exercetur humilitas, devotè obeunda. pag.316.par.3.c.1. §.22. & appetenda.pag.270.Exa.c.4 §. 28. & aliquando à Sacerdotibus exercenda. p. 314.par. 3.c.1. §.19.
Appetendus eſt contemptus ſui nullâ data occaſione.pag.274.Ex.c.4. §.44.
Experimentum verſandi in officiis humilibus.p.267 Ex.c.4.§ 13.
Qui ad ſuperbiam propenſi ſunt, in humilibus exerceri debent.pag.312. par.3.c.1. §.13.
Humilitas eſt litterarum fundamentum. p. 317.par.3.c.1.§.27.

Impedimenta.

Impedimenta eſſentialia quæ à Societate excludunt, ſunt quinque.pag.319.par.4. c.3.§.2. Ea quæ ſint fusè explicatur. pag.258.Ex.c.2.& p.209.par 1.c.3.
Debent proponi ante primam probationem. p.254.Ex.c 1.A.& p.286. par.1. c 1. D. Non tamen ut impedimenta. p. 158. Ex.c.1.A.
Qui unum celaſſet quod peccatum ſit, cui reſervatum.p.160.Ex.c 3.A.
Si poſteà detegatur,dimitti debet pag.300. p.2.c.2.§.3.
In his non poteſt Generalis, nec Societas diſpenſare. pag.19?. p.1.c. 3.G. Quis autem poſſit.Ibid.& tunc ex diſpenſatione ſiunt idonei.p.319. par. 4.c.3 A.
Impedimenta ſecundaria tum ex parte animi, tum corporis, quæ ſint. pag. 292. par.1.c.3.§ 9. & ſeq.
Hæc ſatis poſſunt eſſe ſingula, ut quis non admittatur. pag.292.par.1.c.3.H.Poſſunt tamen compenſari aliis bonis præclaris. Ibid.

India.

Indos juvare quantum referat.p.392.par.7. c.2. D.
Poſſunt noſtri in Indiam mitti.pag.391 par. 7. c. 2. C. Rariùs,tamen ubi nulli ſunt Chriſtiani.pag.426.par.9.c.3.F.
Vnus Aſſiſtens Indiæ eſſe poteſt.p. 437. par. 9.c.6.§.10.
In Indiâ communicari poteſt poteſtas diſpenſandi in Conſtitutionibus. pag. 425. par 9.c.3 D. Item dimittendi etiam Coadjutores formatos. p.299. par.2.c.1. C. & admittendi ad profeſſionem.pag 367. p.5.c.2. A.
Ex Indiâ quarto quoque anno unus mittetur ad Generalem.pag.408.p.8 c 2.B.

Poteſt

Poteſt in Collegiis doceri lingua Indica. p. 353.par.4.c.11.B.

Indifferentes.

Indifferentes vocantur, de quorum ſtatu nondum decrevit Societas.pag.257. Ex. c.1. § 11.

Hi debent eſſe parati ad omnia officia humiliora.p.281.Ex.c.8.§.1. Nec debent procurare ut mutent ſtatum,ſed tantùm poſſunt proponere.ib.pag.281. A.

Omnes qui ingrediuntur,ex ſuâ parte debent eſſe indifferentes.pag.257.Ex.c.1.§. 11.& pag.268.c.4.§.17.& pag. 276. c. 5. §. ult.

Debemus eſſe indifferentes ad omnia pag. 281.Exa.c.8.§.1.& pag.391.par.7. c. 2.§.1. in fine.

Infamia

Eſt impedimentum eſſentiale. pag. 259. Exa c.2.§ 2.& p.290.par.1.c.3 § 4. Intelligitur tamen ubi ea extat. pag. 259. Ex.c.2 C.

Infirmi.

Debent omnem ſui curam relinquere Superioribus.pag.321.par. 3.c.2.G.

Debent obedire Infirmariis, & Medico. pag. 271.Ex. c. 4. §. 32. & dare omnibus ædificationem Ibid.

Eorum Infirmarii numerantur inter Coadjutores. pag. 288 par. 1.c. 2.A.qui debent eſſe bonis viribus p.320.p.3.c 2.F.

Non minus donumDei eſt infirmitas quàm ſanitas.p.313.par.3.c.1.§.17.

Infirmi Domorum non poſſunt in hortis Collegiorum recreari.p.378.p 6.c.2.D.

Præfecto ſanitatis omnes manifeſtare debent morbos ſuos.p.320.par.3. cap.2 § 6.

Magna cura habenda ægrotantium. Ib G.

Præfectus ſanitatis debet eam habere etiam in ſanis.Ibid §.6.

Ad viſendos phreneticos & parùm ædificativos cum delectu admittendi. pag. 385.par.6. c.4.A.

Ille dimittendus eſt in quo tempore probationis detegitur infirmitas, vel notabilis diſpoſitio ad illam pag. 302. par. 2. c.2.§ 4.

Ob corporis infirmitatem in obſequio Societatis contractam nemo invitus dimitti debet.pag.301.par.2.c.2.B.

Iudicium proprium.

Pertinacia judicii eſt impedimentum ad Societatem. pag 292.par.1.c.3. §.14.

Abnegatio judicii proprii per obedientiam.p.317.par.3 c.1. §.24.

Labores.

Labores etiam mentales debent interrumpi exterioribus.pag.319.par.3. cap.2.§.4. vel convenienti recreatione.Ibid D.

Labores tam animi quàm corporis neque nimis intenſi,neque remiſſi eſſe debent. pag.443.par.10. §.10.

Noſtrum inſtitutum exigit magnos labores.pag.321.par.4.procem.A.

Latina Lingua, vide *Linguæ.*

Lectiones Sacræ.

Debent aſſiduè eſſe in templis noſtris. pag. 398.par 7.c.4.§.6.niſi aliud videatur Superiori.Ibid.E.

Earum modus à ſcholaſtico diverſus eſt. pag.344.par.4.c.8.§.3.

Debet tamen cum doctrina redolere mores.Ibid.A.

Lectionum cauſſa poſſunt dici veſperæ. p. 383 par.6.c 3 B.

Pro his nullus reditus vel etiam eleemoſyna admitti poteſt.p.379.par.6.c.2.§.7. & pag.440 par.10.§.5.

 Lectio-

Lectiones Scholaſticæ.

Audiendæ ſunt ex arbitrio Rectoris. pag. 318 par.4 c.6.§ 6.

Debent diligenter audiri, & deinde repeti. pag 338. p.4.c.6.§.8.& pag. 354. c. 13. §. 3.

Præmittenda brevis oratio.p.361. par. 4. c. 16.§ 4. vel ſaltem crucis ſignum.ib. pag. 361 C.

In eis aliqua inſerenda ad pietatem.p. 344. par.4.c.8. A.

Aliquæ lectiones cum majori apparatu fieri poſſunt.p.354.par.4.c.13.A.

Aliqua etiam privatim. p.338. par. 4. c.6. E.

Lectores.

Poſſunt aliqui fieri lectores ob ſuam vel aliorum utilitatem. p. 342. par. 4. c. 6. §. ult.

Lectores conſtituere pertinet ad Generalem.pag.416.par.9.c.3.§.9.

Lectores primarios mutare non poteſt Rector ſine auctoritate Provincialis. pag. 361 p.4 c.17.A.niſi ex neceſſitate ad breve tempus. Inferiores autem poteſt.p. 338.par.4.c.6.F.

Reliqua vide in *Præceptores.*

Leges.

Legum ſtudium à noſtris tractari non debet, niſi fortè per alios.pag.354.p.4 c. 12. §. ult.

Libri.

Libri profani prohibentur noſtris. p. 313. par.3.c.1. M.

In ſcholis non debent prælegi qui honeſtati repugnant niſi purgentur p.335.par. 4.c.5.E.& pag.317 cap.24.§.2. nec quorum auctores ſunt ſuſpecti, vel eorum doctrina.Ibid.§.1.& A.

Societas profeſſa poteſt in communi poſſidere libros proprios. pag.379. p.6. c. 2.E.

Cuique dandi ſunt libri neceſſarii. p. 318. par.4 c.6.§.7. & præterea debet eſſe bibliotheca communis,& illius aliquot claves.Ibid.

In libris nemo ſcribere debet.Ibid G.

Librorum ſcriptione juvatur proximus. pag.378.p.6.c.2.C.& pag 400.p.7 c. 4. §. 11.

Non poſſunt edi,niſi Generalis eos videat, & examinari faciat.pag.341 par. 4. c. 6. O.& pag.400 p.7 c.4.§ 11. Quomodò autem examinandi pag.314. par.3. c.1.§. 18.

Lingua.

Linguæ defectus eſt impedimentum ſecundarium ad Societatem.pag. 292. p.1. c.3.§.13.

Linguarum ſtudium juvat ad ſcopum Societatis.p.334 par.4. c.5.§.1.

Pertinent ad Collegia.p.342. par. 4.c. 7.B. Docendæ in claſſe Rhetoricæ,& Humanitatis.pag.355.p.4.c.13 B.

Linguæ Latinæ fundamentum jaciendum ante artes p 337 par.4.c.6. §.5. Reliquæ poſſunt addiſci poſt artes.pag.337.p.4.c. 6.§.4.

Progreſſus linguæ Latinæ ſpecialiter interrogatur ab ingredientibus.pag.275.Exa. c.1.§.

Docenda lingua Latina,Græca, & Hebraica. pag.353.p.4.c.12.§. 2. Alia etiam,ut Arabica,ſi fuerit opus.Ibid.

Linguarum ſtudium tantùm firmis in fide & doctrinâ concedendum pag.337. p.4. c.6 D. Aliquando tamen etiam iis, qui in majoribus ſcientiis progreſſum facere non poſſunt.p.335. par.4.c.5.D.

Latinè loqui omnes ſcholaſtici communiter debent.p.340.par.4.c. 6.§.13.

Lingua vernacula à Concionatoribus benè addiſcenda pag.344.p.4.c.8.§.3.

Litteræ.

Litterarum miſſio de rebus ædificativis confert ad unionem animorum. pag. 406 p.8.c 1.§ 9.

Litteræ quadrimeſtres. Ibid.

Litteræ ſcribi non debent niſi cum licentia Superioris; nec accipi niſi per ipſum. pag. 308. p. 3.c 1. B. & pag. 265. Exa. c. 4. §. 6. & Superior poteſt eas retinere. Ibid.

Lites.

Poteſt Societas bona Collegiorum in judicio defendere. pag.317.p.4.c.2.C.idque per Coadjutores, vel per externos. pag. 384 p.6.c.3.§.7.

Lites præſcindendæ, ut caritas conſervetur. pag 380.par.6.c.2.§.12.

Lotor

Numeratur inter officia Coadjutorum. p. 288 p.1.c.2.A.& pag 350.p 4.c.10.H.

Potius domeſticus eſſe debet quàm externus.pag.321.p.3.c.2. H.

Ludus.

In noſtris Domibus non poſſunt teneri inſtrumenta ad luſum pag 3.2.par.3. c.1. §. 14.M.

Mathematica.

A Noſtris tradenda quatenus ad finem noſtrum facit pag 354.p.4.c.12. C.

Medicina

Non eſt in noſtris ſcholis docenda, ſaltem à noſtris pag 354 p.4.c.12.§.4.

Medicus

Vocandus cùm eſt morbus alicujus momenti.pag.321. p 3.c.2. G. Ei obediendum. p.271.Ex c.4.§.32.& p.313.p 3.c.1.§. 17.& p.321.c.2.G.

Conſulendus Medicus de ratione victus, etiam in ſanis.pag.38 .p.6.c.2 §.16.

Vnus ordinariè eſſe debet.pag.321. p. 3. c.2. G.

Mendicare.

Omnes parati eſſe debent ad mendicandum oſtiatim. pag. 380. par.6. c. 2. §. 10.

Profeſſionem, vel Coadjutorum vota facturi, ter mendicare debent. pag. 269. Ex.c.4.§.27. Scholaſtici etiam, ſi Superior velit. Ibidem.

In peregrinationibus mendicandum oſtiatim pag.167 Exa.c.4. §.12.

In Miſſionibus mendicandum, ſi ita velit Pontifex, cùm mittit. p. 389. par. 7. c. 1 E.

Quando liceat in Collegiis mendicare.pag. 318.par.4.c.2.§.6.

Menſa.

Ad menſam dandum eſt ſignum campanæ. pag.351. par.4 c.10.I. & adhibenda benedictio, & lectio. p.309. par. 3. c. 1. §. 5.

Miniſter.

Miniſter Rectori neceſſarius eſt, qui provideat univerſali bono Collegii. p.350. p.4.c.10.§.7.

Poteſt appellari Vicerector, vel Magiſter Domus. Ibid. Eſt officialis Rectori ſubordinatus.pag 271.Ex c.4.E.

Ei omnes etiam alii officiales obedire debent. pag 350.par.4.c.10 § 8.

Poteſt idem habere alia officia. Ibid. G.

Miſſa

Quotidie à noſtris audienda.pag. 331. p. 4. c.4.§ 4. niſi ex particulari cauſa. Ib.B.& ab externis Scholaſticis.p. 360. par. 4.c. 16.§.3.

Celebranda à noſtris octavo quoque die ut minimùm.p.383.par 6.c.3 §. 2. Imò ſæpiùs.pag.269.Ex.c.4.§.25.

Digitized by Google

An noſtri, dum Miſſam audiunt, poſſint recitare officium, Superior ſtatuet. p. 332. p. 4. ç. 4 B.

In Miſſa ritus Romani ab omnibus ſervari debent. pag. 344. par. 4. c. 8. §. 2. & in iis debet eſſe conformitas. pag. 276. Exa. c. 5. §. 7. & pag. 405. p. 8. c. 1. §. 8.

Miſſa ſolemnis intelligitur ſecundum uſum noſtrum. pag. 324. p. 4 c. 1 A.

In Miſſis majoribus, etſi ſubmiſſa voce dicantur, licebit uti ſuperpelliceis. p. 383. par. 6. c. 3. B.

Obligatio ad Miſſas non accipienda. pag. 326. par. 4 c. 2. §. 4. & pag. 383. par. 6. c. 3. §. 6. & quomodò hæc obligatio ſit intelligenda. pag. 327. p. 4. c. 2. B.

Pro Miſſis nihil accipiendum, ne eleemoſyna quidem. p. 379. par. 6. c. 2. §. 7. & pag. 398 p. 7 c 4. § 4.

Quæ Miſſæ dicendæ ſint pro noſtris mortuis. pag 386. p. 6. c. 4. §. 3. Quæ pro fundatoribus. pag. 323. p. 4. c. 1. toto Quæ pro benefactoribus. pag. 398. p. 7. c. 4. §. 4. & quæ pro felici Præpoſiti electione. pag. 412. p. 8 c. 5. §. 3. & quæ pro bono exitu Congregationis generalis. pag. 413. par. 8 c. 5. § 4 Quæ autem pro Societate noſtrâ, pag. 439 p. 10 §. 3.

Miſſiones.

Societatis proprium eſt diverſa loca peragrare. pag. 269. Exa. c. 4. §. 27. & pag. 321. p. 3. c. 2. G. & pag. 383. p. 6. c. 3. §. 5. & pag. 322. par. 4. procem. A. & per orbem diſcurrere pag. 388. p. 7. c 1. B. & debet Societas eſſe expedita ad Miſſiones. pag 326. p 4. c. 2 §. 4. & hac de cauſâ Profeſſi non habent ſtabilem habitationem. Ibid. B.

Miſſionum quot ſint genera. pag. 387. par. 7. c. 1. §. 1. & A.

Miſſiones primò & principaliter pertinent ad Pontificem. Ibid. § 1.

Miſſiones Pontificis non procurandæ. pag. 388. Ibid. §. 2.

Miſſi à Pontifice non debent petere viaticum. pag. 255. Ex cap. 1. §. 5. & pag. 380. p. 6. c. 2. §. 13. & pag. 389. p. 7. c. 1. §. 3. debet tamen intelligi quæ ſit mens ejus. pag. 389. p. 7. c. 1. E. & parati eſſe debent mendicare. pag. 269. Ex. c. 4. §. 27.

Generalis debet informare Pontificem de perſona quam vult mittere. pag. 388. p. 7. c. 1. C.

Cùm Pontifex non limitat tempus, intelligitur ad tres menſes, vel ut opus erit. p. 389. p. 7. c. 1. §. 6. & pro qualitate negotiorum. p. 395. c. 2. H. & in tali caſu poteſt Superior eos revocare, p. 426 par. 9. c. 3. G.

Generalis in Miſſionibus habet omnem poteſtatem. pag. 426 p. 9. c. 3. §. 9.

Nemo ſe ingerere debet ad Miſſiones. pag. 388 p. 7. c. 1. §. 1. neque directè, neque indirectè p. 396. c. 3. §. 1. Poſſunt tamen repræſentari motus animi cum indifferentia. pag. 395. p. 7. c. 2. I. neque de ea agendum cum externis. Ibid. K.

Ex miſſione debent noſtri ſæpè ſcribere ad Superiorem. p. 396. par. 7. c. 2. §. 2. & H. nempe ſingulis hebdomadis, ſi fieri poteſt. pag. 406. par. 8. c. 1. L. Superior autem intelligitur vicinior. pag. 397. p 7. c. 3. A. & pag. 403 p. 8. c. 1. §. 4.

Qui mittuntur, oportet eos eſſe notiſſimos Superiori. pag. 271. Ex. c. 4. §. 35. Nec debent mitti niſi probati, maximè in Obedientia. pag. 401. par. 8. c. 1. § 3.

Qui mittuntur, non debent ſe excuſare. p. 255. Exa. c. 1. §. 5.

Debet iis à Superiore dari inſtructio in ſcriptis. pag. 396 p. 7. c. 2. §. 2. & L. non tantùm de negotiis, ſed etiam de perſonis pag. 396. ibid. N.

In

In Miſſionibus faciendis quæ quibus loca præferenda ſint. pag.392 par.7. c.2.D.& quæ quibus opera.p.393.Ibid.E.

In ratione mittendi ſpectandus major Dei honor. pag. 395.p.7.c.2.G. vel Pontificis voluntas.pag.389.p.7.c.1.E.

Non debet quiſquam ſolus mitti. pag. 394. p.7.c.2.F. ſed ita jungendi, ut unus ſuppleat defectum alterius. Ibid. & pag. 401.par.8.c.1.§.3.

Ex loco Miſſionis quatenus liceat ad loca vicina excurrere.pag.390.par.7.c.1.§.7.

Pro Miſſionibus majoris momenti Miſſæ & preces indicendæ.pag.396.par. 7. c. 2. M.

Tempus Miſſionum non eſt definitum niſi pro majori ſervitio Dei.pag. 395. par. 7. c.2.H.

Qui non benè ſe gererent, revocandi, vel juvandi ſocio.pag 402.p.8.c.1.C.

In revocandis Miſſionibus habenda ratio, ne populi offendantur. pag.395. par.7. c 2.H.

Modeſtia.

Modeſtia interior & exterior facit ad propriam & externorum ædificationem. pag.334.p.4 c.4.§.ult.

Modeſtia vultus eſt ſignum humilitatis, & pacis interioris.pag.309 p 3.c.1.§.4.

Modeſtia in corporis refectione ſervanda. pag.309.Ibid.§.5.

Moniales.

Non poteſt Societas earum curam ſuſcipere. pag. 383. p. 6. c. 3. §.5. poteſt tamen aliquando earum confeſſiones audire. Ibid.

Mors

Morientes quomodò ſe ad tranſitum diſponere debent. pag 385.par.6 c.4.§.1.

Iuvandi ſunt omnium orationibus, & aliqui ſemper aſſiſtere iis debent. pag.385. p.6 c.4.§.2. pauciores tamen, ſi phreneſi laborent.Ibid.A.

Pro mortuo quæ orationes faciendæ. pag. 386.par.6.c 4.§.3.& 4.

Mortui notandi ſunt in catalogo, qui mittitur ad Generalem, & Provincialem pag. 407.p.8.c.1.N.

Mortui noſtri quomodò ſepeliendi, vide *Sepultura.*

Habendum compendium de modo juvandi proximos moribundos.pag 346. p.4. c.8.G. Iſque modus à noſtris Scholaſticis diſcendus.Ibid.§.7.

Mortificatio.

Debet eſſe continua in rebus omnibus. pag.275.Ex.c.4.§ ult.

Ad eam confert etiam veſtitus. pag. 319. p. 3 c.2.C.

Multitudo immortificatorum, nec ordinem fert, nec unionem.pag.401.p 8.c.1. §. 2.

Mortificatio carnis, vide *Corpus.*

Mulieres.

Non poſſunt ingredi habitationes noſtras. pag. 312.p.3.c.1 § 14.L.

Nulla mulierum cura à noſtris accipi debet.pag 383 par.6.c.3.§.5.

Mundus.

Abhorrendum à mundo.pag.265. Ex. c. 4. §.7.& pag 274.§. 44. conculcandus eſt. pag.319.p.3 c.2.C.

Ejus contemptus juvat ad unionem. pag. 405 par.8.c. 1.§.8.

Munera.

Non poſſunt à noſtris dari Magnatibus munuſcula ad res obtinendas. pag. 380. p.6.c.2 §.9.

Muſica.

Non poſſunt in Domibus teneri inſtru-

menta muſica. pag. 312. par.3. c.1.§.14. M.

Nobilitas.

Si cetera adſint, facit hominem mag's aptum Societati. pag.289. p.1,c.2. §.13. Idem inGenerali.pag.423.par.9.c.2.C.

Notarius.

In univerſitatibus debet eſſe Notarius externus, qui fidem faciat de gradibus ſuſceptis. pag.363.p.4 c.17. §.4. ſtipendium ejus ſit moderatum.Ibid. F.

Novitii.

Novitiatus biennium durare debet. pag. 257. Exa.c 1.§.11. & pag.267.c. 4. Exa. §. 16.& pag.319. p.4.c.3.§. 3. Vide *Probatio ſecunda.*

Non ſunt intra biennium compellendi ad vota facienda. pag 316. par.3.c.1.T. Poſſunt ea facere ex ſua devotione.Ibidem, & p.373.p.5.c.4.§.ult. Convenit ea non emitti ſine facultate Superioris. pag. 257. Exa.c.1 E. Non tamen in manibus cujusquam. pag. 316 p.3.c.1.T. & eorum memoria ſervanda.Ib. & pag.373. p. 5 c. 4.§.ult. & G. Debent etiam ea bis in anno renovare,Ibid.pag 7 .H.

Intra biennium nullus eis certus habitus Societatis datur.pag. 257. Exa. c. 1.§.13. Eorum veſtitus mortificationi ſervire debet p.319 par.3.c.2. C. Superior tamen poteſt dare convenientiorem eo, quem ex ſæculo attulerunt pag. 258. Exa. c. 1. F. Vel permittere pretioſiorem, quem attulerint.p.381 par.6.c.2.M.

Dicuntur eſſe de Societate largo modo. pag 365.par. 5. c. 1. A. Et ſunt capaces gratiarum. Ibid. Ipſi tamen non debent dicere ſe eſſe ex Societate.pag.268. Ex.c.4.§.17.

Docendi ſunt doctrinam Chriſtianam, meditari, confiteri, audire Miſſam. pag. 314. par. 3. c. 1. §. 20. Et quomodò ſe gerant etiam interiùs, & exteriùs pag. 312. par 3. c. 1. §. 12. & interdum tentandi in virtutibus. Ibidem. pag 317.V.

Debet iis præſcribi,quibus cum converſentur.pag 309 par.3.c.1.D.

Debent quærere continuum puritatis, & virtutum augmentum. pag. 273. Ex. c.4.§.41.

Loqui debent de parentibus quaſi jam eos non haberent. pag. 266.Exa.c.4.C. Nec cum eis, vel aliis propinquis coràm, vel per litteras communicare.pag.265.Ex c. 4 §.6. Neque cum eis loqui niſi breviter, & aliquo præſente. pag. 308. par. 3. c. 1. B. Quòd ſi ſollicitentur à ſuis, tranſmittendi aliò.Ib.pag.308. A.

Debent ſingulis ſex menſibus biennii legere Bullas & Regulas.pag.257.Exam. c.1. § ult.& pag.273.c.4 §.41.

Conſtitutiones autem non univerſas, ſed compendium earum.pag 258.Ex. c. 1.G.

Poſſunt probari etiam in Collegiis. pag. 337.p.4.c.6.C vel in Domibus. pag.317. par.3.c.1.§.27.& pag.328 p.4.c.2.D.

Novitios dimittere poſſunt, qui poſſunt admittere, niſi ſit aliqua particularis ratio. pag.299.par.2.cap.1. C. Difficiliùs tamen, qui vota fecerunt.pag.297. p.2.c. 1. §. 1.A.

Sacerdotes Novitii non poſſunt Sacramenta adminiſtrare niſi cum peculiari approbatione Superioris.pag.276. Exa. c.5.§.7.

Debent etiam privatim exerceri in ritibus Miſſæ.Ibid.

Novitiorum Magiſter.

Magiſter Novitiorum alius eſſe poteſt à Confeſſario, & Superiore. pag. 311. p. 3. c. 1 §. 12. Poteſt tamen etiam Miniſter illorum curam gerere ob penuriam hominum. pag. 350. p. 4. c. 10. G.

Debet eſſe verſatus in ſpiritualibus. pag. 312. p. 3. c. 1. §. 12. Quomodò autem ſe gerere debeat cum Novitiis, & Novitii cum ipſo. ibid.

Obedientia.

Obedientia magni meriti eſt p. 316. par. 4. c. 6. §. 1. Eſt vinculum unionis. pag 401. p. 8. c. 1. §. 3. Iuvat ad conſervationem Societatis. pag 443. p. 10. §. 9.

Vocatur ſancta. pag. 374. p. 6. c. 1. §. 1. & pag. 298 p. 2. c. 1. § ult.

Securiùs fit opus ex obedientia, quàm proprio arbitratu. pag 391. par. 7. cap. 2. A.

Obedientia triplex Executionis, Voluntatis, Intellectus. pag. 375. par. 6. c. 1. §. 1. & C.

Debet eſſe prompta, humilis, integra, &c. pag 316. p. 3. c. 1. §. 23. & pag. 349. p. 4. c. 10. §. 5. & pag. 375. p. 6. c. 1. §. 1.

Obedientia litteræ inchoatæ. pag. 350. p. 4. c. 10. § 9. & pag. 375. p. 6. c. 1. §. 1. obedientia cæca, ut cadaveris, vel baculi. pag 375. p. 6. c. 1. §. . In omnibus rebus etiam non obligantibus. Ibi. §. 1. Niſi præcipiatur peccatum manifeſtum pag. 316 par. 3. c. 1. §. 23. & pag 375. p. 6. c 1. §. 1. & B.

Præſtanda etiam officialibus ſubordinatis. pag. 171. Exa c. 4 §. 31. & pag. 317. par. 3. c. 1. §. 24. & pag 350. par. 4. c. 10. §. 8. etiam coquo. pag. 170. Exa. c. 4 §. 29. etiam infirmariis & medicis. pag. 171. § 31.

Præſtanda eſt Superiori cum reverentia, & amore. pag 316. par. 3. c. 1. §. 23. & pag. 375. p 6. c. 1. § 1. Neque conſiderandum cui obeditur, ſed propter quem. pag. 290. Ex. c. 4. §. 29. & pag. 317. p. 3. c. 1. §. 24. Vide *Superiores*.

Obedientiæ exemplo maximè prælucere debent Primores Societatis. pag. 401. p. 8. c. 1. §. 3. Et qui aliis præſunt. pag. 350. p. 4. c 10. §. 8.

Subordinatio in obedientia diligenter ſervanda. pag 298. par. 2. c 1. §. ult. & pag. 403. p 8. c. 1. §. 4. & E. & pag 443. p. 10. § 9. Poteſt tamen Provincialis, & Generalis aliquem ſibi immediatè ſubdere. pag. 404. p. 8. c. 1. E.

Superiores poſſunt obligare ad peccatum in virtute obedientiæ, quando id multùm conveniat. pag 356. par. 6. c. 5.

Obedientia Pontificis, vide *Pontifex*.

Obligationes.

Non ſunt recipiendæ obligationes contra ſynceritatem inſtituti noſtri. pag. 343. par. 4. c. 7. § ult.

Obligationes lectionum ſuſcipi poſſunt in Collegiis. pag 327. p. 4. c. 2. B. & pag. 343. c 7. E. & pag. 352. c. 11. A. Eas autem dijudicare pertinet ad Generalem. pag. 327. p. 4. c. 2. B. & pag 428. p. 9. c. 3. §. 17.

Non poteſt ſuſcipi obligatio dandi Concionatoris, aut Confeſſarii, aut Lectoris Theologiæ, niſi ex conſequenti. pag 343. p. 4. c. 7. §. ult. & E. Neque ad Miſſas celebrandas pag. 326. par. 4. c. 2. §. 4. Quæ videatur commenſurata reditui. Ibid. B.

Obligationes ſuſceptæ implendæ ſunt. pag. 351. par. 4. c. 11. A. Præter eas nihil facilè præſtandum ſine Generalis conſenſu. Ibid.

Officia divina.

Officiis divinis juvatur proximus. pag. 398. p. 7. c 4. §. 4.

Divinum officium privatim dicendum, non in choro. pag. 383. p. 6. c. 3. §. 4.

Scholaſtici noſtri debent dicere officium Beatæ Virginis, niſi à Superiore mutetur in orationem mentalem. p. 331. p. 4. c. 4. §. 3. & B.

Officia veſpertina, & tenebrarum poſſunt dici, ſed ſine cantu. pag. 383. par. 6. c. 3. B. & eodem tono etiam officium mortuorum pro noſtris. pag 386. p. 6. c. 4. C.

Officia Societatis.

Ea diſtribuere pertinet ad Generalem. pag. 424. par. 9. c. 3. §. 3. & 9. Poteſt tamen etiam per ſuos miniſtros. Ib. pag 426. H.

Omnes parati eſſe debent ad omnia officia. pag. 320. par. 3 c. 2. F. ad humilia etiam libentiùs. pag. 270. Ex. c. 4. §. 28. & pag. 316. par. 3. c. 1. §. 21.

Poteſt unus plura ſuſtinere. pag 350. p. 4. c. 10. G.

Officiales debent eligi apti. pag. 349. par. 4. c. 10. §. 6. ſpectato cujuſque talento. pag. 426. p. 9. c. 3. § 9.

Debent habere ſuas regulas. pag 400. par. 7. c. 4. § ult. & pag. 349 par. 4. c. 10 §. 6.

Non debet unus ingerere ſe in officium alterius. pag. 350. par. 4. c. 10. § 6.

Officia operoſa non debent dari occupatis. pag. 350. p. 4. c. 10. E. Laborioſa verò danda firmioribus pag. 320. p. 3. c. 2. F. Et in quibus experientia requiritur, non ſunt facilè mutandi. pag. 350. p. 4. c. 10. E.

Opera pietatis.

Opera corporalia, in quibus miſericordia, & charitas exercetur, non ſunt extra inſtitutum Societatis. p. 393. par. 7. c. 2. E. ſunt tamen minoris momenti, quàm ſpiritualia. Ibid. & ideò iis inſiſtendum eſt quatenus ſpiritualia permittent. pag. 399. c. 4. §. 9.

Generalis poteſt interdum aliqua pia opera ad Societatem non pertinentia ſuſcipere. pag. 435. p. 9. c. 6. B.

Opiniones.

Opiniones novæ admittendæ non ſunt. p 314. p. 3. c. 1. O. in reliquis etiam conformitas inter noſtros tenenda. Ibid. & §. 18. pag. 357. p. 4. c. 14. §. ult. pag. 405. p. 8. c. 1. §. 8. & K Et in iis omnibus ſtandum definitioni Societatis. p. 314. par. 3. c. 1. O.

Qui examinatur ad Societatem, interrogandus eſt de opinionibus particularibus. p. 262. Ex. c. 3 §. 11.

Vide etiam *Doctrina.*

Oratio.

Orationis tempus unius horæ eſſe debet. pag. 332. p. 4. c. 4. B an autem vocalis eſſe debeat, an mentalis, in particularibus judicet Superior. Ibid.

Inexpertis proponenda capita orationis. pag. 332. par. 4. c. 4. B.

Profeſſis & Coadjutoribus formatis nulla videtur regula præſcribenda p. 382. par. 6. c. 3. §. 1. niſi aliud judicet Superior. Ibidem. A.

Generalis debet habere familiarem orationem. p. 421. par. 9. c. 2. §. 1. & pag. 434. c. 6. A.

Orandum pro proximis. pag. 304. par. 2. c. 3. §. 7. & pag. 397. par. 7. c. 4. §. 3. In particulari autem pro benefactoribus. pag. 315. p. 4. c. 1. §. 4. Pro Principibus, & Prælatis, qui multùm prodeſſe, vel obeſſe poſſunt. pag. 398. par. 7. c. 4. A Pro malè affectis in nos. pag. 443. p. 10. B. Pro augmento Societatis. pag. 434. par. 9. cap. 6 A. & pag. 440. par. 10. § 1.

Item pro Miſſionibus. pag. 391. par 7. c. 2. §. 1. Pro electione Generalis. pag 412. par. 8. c. 5. § 3. & pag. 413. c. 6. §. 1. & pro Congregatione futura. pag. 417. par. 8. c. 7. §. 1.

Oratio, pro *declamatione.* Vide *Declamatio.*

Or-

Ordinationes.

Ordinationes quædam particulares neceſſariæ ſunt præter Conſtitutiones. pag. 284. proœm. Declar.

Ordinationes Congregationis generalis quæ promulgandæ. pag. 419. par. 8. c. 7. C.

Ordinationes Societatis non obligant ad peccatum. p.386. par.6. c.5.

Ordines ſacri.

Non debent ad eos promoveri Coadjutores temporales. pag.277. Ex. c.6. §.1. In Scholaſticis differendi circa finem ſtudiorum. pag.337 par.4. c.6. C.

Qui examinatur adSocietatem,interrogandus eſt, an habeat aliquos Ordines. pag. 262. Exa. c.3. §. 9.

Otium.

Otium ſemper fugandum aliqua occupatione. pag. 310. par.3. c.1. §.6. Eaque cura ad Rectorem pertinet. pag.349. par. 4. c.10. §.6.

Parentes.

Affectus carnalis parentum mutandus in ſpiritualem. pag.265. Exa. c. 4. §.7.

Parentum neceſſitas extrema & præſens impedit ingreſſum in Societatem. p.261. Exa. c.3. B.

Non debent diſtribui bona parentibus, niſi ipſi egeant. pag.264. Ex. c. 4. § 2. & 3.In dubio ſtandum eſt judicio aliorum. pag. 261. Ex. c. 3. §.3. & pag. 264. c.4.§.3.

Paſcha.

In Paſchate quibus communio dari poſſit. p.398. par.7. c.4.D.

Paſſiones.

Paſſiones indomabiles ſunt impedimentum ad Societatem ex ſecundariis. p. 292. par.1. c.3. §.9.

Paupertas.

Diligenda ut mater. pag 317. p. 3. c. 1. §. 25. Eſt propugnaculum Religionum. pag. 441. p. 10. §. 5. Murus p.376. p.6. c.1.§. 1. & Profeſſi ſovent numquàm eam relaxare. Ibi.

Paupertas toti Societati communis in hoc conſiſtit, ut nemo ulla re tamquàm propria utatur. pag 310. par. 3. c. 1 §. 7. & nihil accipere,vel dare poſſit,ex iis, quæ domi ſunt, pag. 310. §. 8. & omnes viliſſimis quibusque contenti ſint. pag. 269. Ex. c.4. §.26. & non ſolum reſecent ſuperflua. pag.380. pa.6. c. 2. §. 11. ſed etiam aliquando aliquos ejus effectus experiantur. pag. 317. par. 3. c. 1. §. 25. In eoque Superiores ſubditos nonnumquàm probent. pag.317. Ibid. V. Sic tamen,ne deſint neceſſaria. pag.319. p.3. c. 2. §. 3. Præterea ut nulla ſtipendia pro ſpiritualibus accipiantur. p.441. par.10. §.5. ac ne eleemoſyna quidem. pag. 255. Exa. c.1. §.3. & pag.379. p.6. c.2. §.7.

Domus, & Eccleſiæ profeſſæ non poſſunt habere reditus ullos. pag. 255. Exa. c.1. §. 3. neque jus ad ullam rem ſtabilem, præter habitationem, ſed tantùm ad res mobiles. pag.379. par.6. c.2.E. Et ſi quid ſtabile eis relinquatur, debet quamprimùm vendi. Ibid. Præterea nihil ex collegiis habere poſſunt. p.347.par.4. c. 10. §. 1. vide *Profeſſi.*

Quomodò relinqui eis poſſit certus reditus pro fabrica. pag. 377. p. 6. c. 2. B. & poſſint habere vineas. Ibid. pag.379. F. vel eleemoſynas perpetuas.Ibid. §.6.

Qui non ſunt Profeſſi,vel Coadjutores formati,poſſunt retinere proprietatem bonorum, etiam poſt votum paupertatis. pag. 333. par 4. c.4. E. & p.380. par.6. c. 2 H. Nihil tamen habere penes ſe, vel penes externos. pag. 265. Exa. c. 4. §. 4. & p.380. p.6. c.2. §.11.

Peregrinatio.

Vnum ex experimentis eſt peregrinari per men-

menſem ſine pecunia. pag.167. Exa. c.4. §.12. poteſt tamen compenſari per aliud. Ibid.

Perfectio.

Perfectionem omni ſtudio quisque in ſe procurare debet. p.374. par.6. c.1. §.1.& pag.440. p. 10. §. 2.

Ad eam ſe invicem omnes exhortari debent. pag.315. p.3. c.1. §. 21. potiſſima ad eam via eſt ſui abnegatio pag.275 Exa.c. 4. §. ult.

Philoſophia.

Philoſophiæ tam naturali, quàm morali danda à noſtris opera. pag.334. p.4. c.5. §.1. & quidem ante Theologiam. pag. 337. p.4. c.6.§.4. Ei tres anni dandi ſunt, & prætereà dimidius ad repetendum. p. 358. p.4. c.15. §. 2. & B.

In utraque Philoſophia ſequendus Ariſtoteles. p.357. par.4. c.14 §.3.

Poteſt doceri ab eo, qui non audivit Theologiam. p.34?. par.4. c.9. §. 2.

Pœnitentiæ.

Ordinarias pœnitentias non habet Societas ex obligatione. pag.155. Exa. c.1. §.6.

Generalis poteſt injungere pœnitentias. p 426. p.9. c.3. §. 11. Item Superior, etiam propter defectus non culpabiles. pag.313. p.3. c. 1. §. 15.

Publicis defectibus debentur publicæ pœnitentiæ. pag.313. p.3. c. 1. N.

In pœnitentiis injungendis reſpicienda diſpoſitio perſonarum. pag.313. par. 3. c.1. §. 15.

Debet quisque paratus eſſe ad omnes ſubeundas pœnitentias pag. 271. Exa. c.4. §. 33. & quidem cum magna humilitate. pag 273. §. 41. Et cum animo proficiendi. pag.313. p 3. c.1. §.15. Imò aliquoties in anno ſponte petendæ. pag. 318. Ibid. §. 28.

Pœnitentiæ corporales non debent eſſe indiſcretæ. pag. 320. p. 3. c. 2. §. 5. neque contra nimis remiſſæ. p. 382. p.6. c.3. §.1.

Debent approbari à Confeſſario, vel Superiore. pag.155. Ex. cap. 1. §.6. & C. pag. 312. par. 3. c. 1. §. 12. & p. 320. c. 2. §. 5. & ejus arbitrio ſtandum. pag.337. par.4. c. 6. A. poſſunt etiam imponi à Superioribus. pag. 155. Ex c. 1. §.6. & C.

Pontifex.

Societatis ſcopus eſt præſtò eſſe ad omnes Miſſiones Pontificis. pag. 271. Ex.c.4. §. 35. & pag.321. p 4. proœm. A.

Hanc obedientiam promittit Societas per quartum votum. pag. 255. Ex. c. 1. §. 5. & pag. 370. p. 5. c. 3. C. & pag 390. p. 7. c.1. in fine. Eſt autem hoc votum generale ad omnes terras, & locos. p.388. p. 7. c.1. B. & Societas quantum ad Miſſiones ſubjecit Pontifici omnem ſenſum. pag.388. p.7. c.1. §.2.

Debet hoc votum novo Pontifici electo intra annum declarari à Generali. p. 390. par.7. c.1. §.8.

Pontificiæ Miſſiones, vide *Miſſiones.*

Pontificis benevolentia in primis quærenda. p.44?. par.10. B.

Nullus poteſt à Pontifice ullam gratiam petere, niſi Superiore conſulto. pag 376. p.6. c.1 §. ult.

Præceptores.

Debent eſſe docti, & diligentes. pag. 338. p. 4. c. 6. §. 6. & diſcipulorum cujusque in particulari profectum curare. pag. 354. c. 13. §.3.

Poſſunt duplicari, vel dari adjutores pag. 355. p 4 c.13 B vel etiam aſciſci externi, ſi neceſſitas urgeret. Ibid.

Poſſunt eſſe aliqui extraordinarii, qui legant cum apparatu. p. 355. p. 4. c. 13. C.

Pro re nata debent inter legendum impellere ad pietatem. pag. 344. par. 4. c. 8. A. & pag. 360. cap. 16. §. 1. & 4.

Nihil

Nihil debent legere quod repugnet honeſtati. pag. 335. p.4. c.5. E. Neque auctorem malum, ſi ſit Chriſtianus. pag.335.p. 4. c 5. E. & pag. 357. c. 14. A.
Ante initium lectionis orationem præmittere debent. pag. 361. p. 4. c. 16. §. 4. vel ſaltem ſignum Crucis. Ib C.
Debent inter ſe diſputare, ſed modeſtè. p. 355 par. 4. c. 13. §. 3.
Non poſſunt quidquam accipere à Scholaſticis. pag 359 p. 4. c. 15. §. 4.
Vide etiam *Lectores.*

Principes.

Vtile eſt juvare in ſpiritu Principes. pag. 392. p. 7. c. 2. D. §. 4. & pag. 398. c. 4. A. eorum benevolentia procuranda. pag. 413. p. 10. B pro eis orandum pag. 398. p. 7. c. 4 A.
Non debent communiter viſitari, neque iis munera dari. pag. 380. p. 6. c. 2. §. 9.
Eorum ratio habenda in diſtributione bonorum. pag. 311. p. 3. c. 1. §. 9.
Non ſunt à noſtris incitandi, ut alicujus particularis Miſſionem petant, niſi conſtet deSuperiorum voluntate. pag 395. p. 7. c. 2, K.

Probatio prima.

Probatio prima fit ut quiſque meliùs Societatem, & Societas eum cognoſcat. pag. 257. Ex. c. 1. §. 13. & pag 293 p. 1. c. 4. § 1.
Ad eam quæ habitatio deputanda. pag. 293. p. 1. c. 4. §. 1. in eâ hoſpitum more verſari debent. Ibid. & p. 257. Ex. c. 1. §. 13. neque converſari cum aliis etiam domeſticis. pag. 258. Exa. cap. 1. H. niſi particulariter ad id deſignentur. pag. 295. p. 1. c. 4. §. 4.
Ibi videre debent Examen, & Regulas, habere lectionem pag 295. p. 1. c. 4. §. 5. & præterea exhortationem. pag. 276. Ex c. 5. §. 6. Debent ſcribi res, quæ importantur. p. 265. Exa. c. 4. §. 4. & pag. 296. p. 1. c. 4. §. 6.
De Confeſſione autem generali, vide *Confeſſio.*
Durare debet duodecim dies, & ampliùs, quantum Superiori videatur. pag. 258. Exa. c. 1. H. & pag. 293. par. 1. c. 4. §. 1.
Ad eam non ſunt admittendi, qui non habent propoſitum vivendi in Societate. pag. 294. p. 1. c. 4. §. 3. Poſſunt tamen, ut hoſpites ad triduum. Ibid. B.
Facilior eſt ex ea dimiſſio. pag. 297. p. 2. c. 1. A.

Probatio ſecunda.

Ad eam non debet quis admitti, niſi valdè notus. pag. 293. p. 1. c. 4. §. 1.
In ea jacitur fundamentum propriæ abnegationis, & veræ virtutis. pag. 322. p. 4. in procem.
Debet durare biennium. pag. 257. Ex. c. 1. §. 12. & pag. 267. c. 4. §. 16. Imò poteſt adhuc prorogari. pag. 257 Exa. c. 1. §. 12. & pag. 274. c. 4. §. 43.
In ea vacandum mortificationibus & pœnitentiis. pag. 273. Exa. c. 4. §. 41. & ſex præcipuis experimentis. pag. 266. Ex. c. 4. §. 9.
Vide *Novitii.*
Domus probationis ſunt quaſi membra Collegiorum. pag. 255. Exa. c. 1. B. & poſſunt habere reditus. pag. 255. Ex. c. 1. § 4. & pag. 377. par. 6. c. 2. A.

Varia de probationibus.

Probationes neceſſariæ ſunt ante admiſſionem ad profeſſionem, & vota Coadjutorum formatorum. p. 256. Ex. c. 1. § 8. & pag. 367. p. 5. c. 2. §. 1. & p. 442. p. 10. §. 7.
Scholaſtici poſt ſtudia uno ſaltem anno adhuc probandi. p. 257. Exa. c. 1. §. 12. & pag. 267. c. 4. §. 16. & 43 & p. 278. c. 6. §. 8. & pag. 365. par. 5. c. 1. §. 3. Eo autem tempore quid facere debeant. p. 367. p. 5. c. 2. §. 1.

•Scholaſtici poſt vota emiſſa dicuntur eſſe in probatione quantum ad gradus ſuperiores. pag.331. p.4. c.4. E.

Redeuntes probandi ſunt experimentis, quibus Superior judicaverit. pag. 307. p.2. c. 4. §. ult. præſertim ſi dubitetur de conſtantia. Ib. D. ea autem probatio poteſt eſſe in Xenodochio. Ibid.

Procuratores.

Procurator Generalis neceſſarius eſt Præpoſito Generali, & quod ejus officium, pag.438. p.9 c.6. §. 12.

Ad Præpoſitum Generalem pertinet eum eligere. pag.427. par.9. c.3. §.16.

Non debet eſſe profeſſus, nec habitare ordinariè in Domibus profeſſis. pag. 438. p 9. c.6. §.12.

Debet ali contributione eorum quorum agit negotia. pag.328. p.4. c.2. E.

Collegia, & Domus debent habere ſuos Procuratores. pag. 384. p 6. c.3. §.7.

Procuratores Collegiorum poſſunt intereſſe Congregationibus provincialibus. pag 409. par.8. c.3. § 1.

Poſſunt etiam à Præpoſito Generali vocari ad Congregationem generalem. Ibidem. A.

Ex provinciis debet mitti Procurator ad Generalem tertio quoque anno, ex Indiis quarto. p.408. par 8. c 2 B.

Profeſſi quatuor Votorum.

Profeſſi quatuor votorum ſunt primæ claſſis Societatis. pag. 256. Ex. c. 1. §. 8. & ſunt in Societate præcipui. pag. 365. p.5. c.1. A. §.4.

Penes Societatem profeſſam eſt ſuprema Societatis cura, etiam Collegiorum. pag. 347. par. 4. c.10. §.1. & pag. 440. par. 10. §. 4.

In Profeſſis requiritur ſacerdotium. pag. 256. Ex. c. 1. §.8. Ætas ſupra vigeſimum quintum annum. pag. 289. p. 1. c. 2. §.12. & pag. 293. c. 3. K. Doctrina, & virtus. pag.256. Ex. c.1. § 8 & pag.312. par.4. in proœm. A. & pag. 382. p. 6. c. 3. §. 1. & pag. 442. p. 10. §.7. Ea autem doctrina debet eſſe Philoſophiæ, & Theologiæ, vel Iuris Canonici. pag. 368. p. 5. c. 2. B. poteſt tamen hujus defectus compenſari aliis donis. Ibid.

Oportet eſſe diu probatos. pag.256. Exa. c. 1. §.8. & pag. 267. c 4. §.16. & 41. & pag. 367. p.5. c. 2. §.1. & pag.442. par. 10. §.7. Id eſt ultra biennium ut minimùm. pag. 257. Exam. c. 1. §. 12. & pag. 267. c. 4. §. 16. Poteſt tamen hoc tempus prorogari. Ibid. Et ex diſpenſatione contrahi. pag. 366. p.5. c.1. C.

Non debet eſſe magna turba Profeſſorum. p 401. par.8. c.1. §.2.

Profeſſionem facturi mendicare debent triduo oſtiatim. pag. 269. Exam. c. 4. §. 27. Defendere theſes quatuor argumentantibus. pag.368. par.5. c.2. §. 2. Facere exercitia per hebdomadam, & confiteri generaliter. pag.273. Ex. c.4. § 41. reddere rationem conſcientiæ pag. 272. §. 38. diſtributionem omnium bonorum facere. pag 264. Ex. c. 4. §.2. & 5.

Admittere ad Profeſſionem eſt ſolius Generalis. pag 366. p.5. c.1 § 2. & pag. 423. p.9. c.3. §. 1. Poteſt tamen communicare aliis hanc facultatem, ſed ordinariè non debet, niſi in Indiis. pag. 367. p.5. c.2. A. & pag.424. p.9. c.3. A. Ipſe autem Generalis requirere debet teſtimonium Præpoſitorum localium, vel aliorum. p. 367. p.5. cap.2. § 1.

Ritus emittendi profeſſionem. pag. 369. p. 5. c.3. §. 2. quamquàm ii ritus non ſunt de eſſentia. Ibid. A.

Formula profeſſionis. pag 370. p.5. c.3. §.3.

Emitti debet in manibus alicujus. pag 370. p.5. c.3. §.4. id eſt coram aliquo, qui pote-

Digitized by Google

poteſtatem habet eam admittendi. pag. 371. p.5. c.4. A. Is autem poteſt etiam eſſe externus. pag.366. par.5. c.1. B.
Profeſſio edita in ſcriptis aſſervanda cum nomine Profeſſi. pag.370. par.5. c.3. §.4.
Profeſſi non ſunt capaces alicujus hereditatis, nec Societas eorum nomine. pag. 380. par.6. c.2. §.12. Neque retinere poſſunt beneficia Eccleſiaſtica. pag. 265. Ex. c.4. §. 5.
Non habent ſtabilem habitationem. pag. 317. par 4. c.2. B. nec debent juvari Collegiorum reditibus. pag. 255. Ex. c. 1. §. 4. & pag. 347. par.4. c.10. §.1. & pag 377. p.6. c.2. § 3. & D. & pag. 440. p. 10. § 4. In quo nec Generalis quidem diſpenſare poteſt. pag.317. p 4. c.2. § 5. F. & pag. 428. par.9. c.3. §. 18. niſi in exigua quantitate. pag.328. p.4. c.2. F. & pag.378. p. 6. c.2. D. Poſſunt tamen vivere in Collegiis, cùm ſunt eis utiles.pag.328. p.4. c. 2. F. & pag.378. par.6. c.2. C vel ſi occupentur pro bono univerſali Societatis. Ibid. Rectores autem Collegiorum eſſe non poſſunt, niſi ita expediat ipſis Collegiis. pag.348.par.4.c.10.A. & pag.377. par.6. c.2. §.3.
Parati eſſe debent ad quamlibet Miſſionem. pag 255. Exa. c. 1. § 5. & pag. 271. c. 4. §. 35. & ad pueros docendos. pag.370. p 5. c.3. B.
Factâ profeſſione quæ ſint emittenda vota ſimplicia. pag.377. p. 6. c. 2. §. 1. & pag. 441. p. 10. §.6.
Eorum confeſſio annua, & oratio, vide in ſuis titulis.
Profeſſi quicumque dimitti poſſunt. pag. 297. p.2. c.1. A. ſed à ſolo Generali. pag. 299. Ibid. C.

Profeſſi trium Votorum.

Hæc profeſſio eſt ſolemnis. pag. 156. Ex. c. 1. D.
Quibus dari debeat. pag.368. p. 5. c.2. C.
Non tamen danda, niſi rarò, & cum gravi cauſa. Ibid.
Quando poſſint intereſſe Congregationi generali; & quod in ea ſuffragium habeant. pag. 410. p. 8. c. 3. A.

Profeſſæ Domus.

Non poſſunt habere ullos reditus. pag. 377. p.6. c.2. B.
Non ſunt ordinariè ad litteras diſcendas, ut Collegia, ſed ad exercendas. pag 317. p.3. c.1. §.17.
Non poſſunt juvari à Collegiis. pag.255. Ex. c. 1. §. 4.
Quomodò autem Collegia poſſint ſupplere aliquos earum ſumptus. pag.378. p. 6. c. 2. D.

Propinqui.

Vide *Conſanguinei.*

Provinciales.

Præpoſitos Provinciales Generalis per ſe creat. pag. 427. p. 9. cap. 3. §. 14. & pag. 431. c. 5. §.1.
Eos oportet eſſe viros ſelectos. pag.435. p. 9. c.6. § 2.
Et probatæ fidei. pag. 436. §. 6. & quibus proportionaliter conveniant dotes Generalis. Ibid. pag. 439. I.
Poteſtas eorum tota promanat à Generali. pag. 404. p. 8. c.1. §.6. & pag. 427. par. 9. c.3. §. 4.
Et ipſe eam reſtringere, & revocare poteſt. Ibid. & §. 15.
Expedit tamen amplam eis concedi. pag. 298. p.2. c.1. §.2. & pag.434 p.9. c.6 §.2.
Eorum officium maximè eſt viſitare ſubditos. pag.405. p.8. c.1. I.
Et debet reſidere in loco apto ad communicandum cum eis, & cum Superiore. Ibid. pag 405. §.7.
Debent eſſe maximè ſubordinati Generali. pag.443. par.10. §.9.

Et

Et juxta ipſius præſcriptum ſe gerere. pag. 403. par.8. c.1. §.4.
Et ei noti eſſe, quoad conſcientiam. pag. 418. p.9. c.3. §.19.
Et cum eo crebrò communicare de rebus Provinciæ. pag.403. p.8. c.1. §.4.
Et de gravioribus. pag. 436. p. 9. c. 6. §. 6. & A.
Et cum Superioribus localibus. pag. 434. par.9. c.6. §.2.
Debent habere ſuos Conſultores. pag. 439. par.9. c. 6. §. ult.
In ſua Congregatione provinciali habent duo ſuffragia. pag.412. p.8. c.5. §.3.
Ad Generalem autem debent venire cum duobus electis; & ſi impediti ſint, alteri vices ſuas mandare. pag.409 p.8. c.3. §. 1. & pag.410. B.
In Congregatione autem in paribus ſuffragiis ipſi præcedunt. pag. 410. Ibid. §. 2.
Iuxta Provincialis arbitrium Rectores in omnibus ſe gerere debent. pag 339. p.4. c.10. §. 5. & pag. 403. p 8. c.1. §.4.
Eumque monere de profectu Scholaſticorum. p.347. p.4. c 9. § 3.
Et ad eum mittere catalogos. pag 407. p.8. c 1. N.
Et quadrimeſtres. Ibid. M.
Denique ei rationem gubernationis reddere. pag.424. p.9. c. 2. C.
Eorum tempus ordinariè eſt triennii: ſed poteſt prorogari,& anticipari. pag. 427. p.9. c.3. §.14. & I.
Quæ cura Provincialibus competat circa Generalem. pag 431. p.9. c.5. §.1.
Quomodò venire poſſunt ad Congregationem generalem pro deponendo Generali. pag.432. p.9. c.5. § 4.
Et approbare Aſſiſtentem ſubſtitutum. Ibid. §. 3.
Eligere, vel confirmare Vicarium Generalem. p.430. par.9. c.4. §.6.
Item approbare lectorem publicum. pag. 338. p.4. c.6. F.
Et admittere ad Societatem etiam in abſentia. p.285. par.1. c.1. B.

Proximus.

Societatis finis eſt non ſolùm propria, ſed & proximorū perfectio. pag.255. Ex c.1. §.2. & pag.323. par.4. in proœm. & pag. 343. c. 7. §. 3. & p. 387. p. 7. c.1. §. 1. & c.2. D.
Et ad hoc ipſa doctrina Societatis dirigitur. pag. 334. p 4. c.5. § 1.
Complectitur autem omnia hominum genera quantum ad ſpiritualia. pag. 290. par. 1. c.3. §.1. & pag.346. p.4. c.8. §.8.
Ad fructum cum proximis faciendum neceſſaria eſt gratia ſermonis. pag 289. p.1. c.2. §.9.
Exoptanda quoque eſt ſpecies honeſta. Ibid. §. 10.
Magis tamen conferunt virtutes, quàm dona naturalia pag.440. par. 10 §.2.
Et ædificatio vitæ magis quàm verba. pag. 397. par.7. c 4. §.2.
Et proprius profectus interior. pag. 367. par. 5. c.2. §.1.
Iuvat etiam unio noſtrorum. pag.314. par.5. c.1. §.18.
Iuvantur proximi ſanctis deſideriis, & precibus. p. 397. par. 7. c.4. § 3.
Tum Sacramentis,& concionibus. pag.393. § 5. & 6.
Privatis colloquiis. p.399. Ibid. §.8. & pag. 334. par. 4. c. 4. §. ult. & aliis de quibus pag. 344. p.4. c.8. & p.397. par.7. c.4.
Docendi noſtri quomodò cum proximis omnium generum tractent. pag.346. p.4. c. 8. §.8. & pag 440. par.10. §.2.
Occupationes cum proximis magis propriæ ſunt Domuum profeſſarum. pag. 344. par. 4. c.8. §.1.
In Collegiis autem remittendæ propter ſtudia. pag. 336. p.4. c.6. § 3.

Sub

Digitized by Google

Sub finem tamen ſtudiorum aliquæ aſſumendæ. p.344 par. 4.c.8.§.1. & pag.351. c.10. §.ult.
Rector autem debet deſignare, qui cum iis agant. p.351.c.10.§ 10.
Debent proximi juvari etiam corporalibus officiis p.393 p.7.c.1.E.& p.399.c.4. §. 9.
Meritum cum proximis ſpectatur non ex opere, ſed ex caritate. p. 2,6. Ex.c.1. §.9.
Vitanda eſt offenſio proximorum quantum poteſt. pag.384. par. 6. cap. 3. §. ult.

Prudentia.

Prudentia in Generali magis neceſſaria, quam doctrina.pag.421.par.9. cap.2. §. 6.
Pollere debentSuperiores prudenti caritate. p.313.par.3.c. 1.§.15.

Quadrimeſtres.

Qui eas ſcribere debeant, & quando & quot exemplis. pag. 406. par. 8. cap. 1. M.

Recreatio.

Non debent labores continuari ſine aliqua relaxatione. pag. 310. par.3. cap.1. D.
Præſertim in æſtate ceſſandum à prandio una aut duabus horis. Ibid.
Scholaſticis dandus ſaltem unus dies in hebdomada à prandio. pag.356. par.4. 13.F.
De reliquis vocationibus ſtatuetProvincialis. Ibidem.
Profeſſi recreari poſſunt in aliquo horto Collegii.p.378.par.6.c.2. D.

Rectores.

Rectores Collegiorum, & Vniverſitatum per ſe creat Generalis. pag. 361. par. 4. c.17. §. 1. & pag. 417. p. 9. c. 3. §. 14.
Vel confirmat electos à Provinciali ex commiſſione.p.361.par.4. c.17.§ 1.
Ejusdem eſt etiam eos removere. pag 348. par.4.c.10.§.3.
Ordinarie debent eſſe Coadjutores ſpirituales.p.348.par.4.c.10.§.3.& p.378 p.6. c. 2.§.3.
Debent habere talentum conveniens pag. 316. par.4. c.2.§. 4.
Et eſſe præcipui in virtutibus, & diſcretione.p.348. par 4 c.10.§ 4.
Et pro proportione habere omnia quæ requiruntur in ipſo Generali.pag 439.p. 9 c. 6. I.
Eorum officium eſt Collegium velut humeris ſuſtinere.p.349.p.4.c.10.§.5.
Habere curam ſuorum quoad animam, & quoad corpus.pag 332.c.4 A.& pag.348. c.10 §.5.
Conſervare res temporales.p.317.c.2.§ 5.& p 349.c.10.§.5.
Continere in officio tam Præceptores, quam Scholaſticos. pag. 339 cap. 6. §.9.
Curare ne Magiſtri accipiant ulla munera. p.359.c.15. §.4.
Et ut regulæ ab omnibus ſerventur. p 349. c.10.§.5.
Aſſignare focios. p.334.c.4.F.
Item conſervare amicos, & conciliare alienos. p.349.c.10 C.
Eorum poteſtas eſt, quantam communicabit Generalis. pag 427 par.9. c.3. §.14. & 15. Expedit autem eſſe amplam.pag. 300.p.2.c.2.§.2.& B & pag.348.p.4. c.10. §.4.
Poſſunt officiales domeſticos deſignare. p. 349. Ib. § 6.
Poſſunt ordinare, & mutare horas diei. pag. 350. cap. 10 § 9. & pag. 333. cap. 4. D.

Auditis conſiliariis ſtatuere quod magis videtur. p.439.p.9.c.6.ſ.14.
Quando autem poſſint diſpenſare in regulis. p.349.par.4.c.10.B.
Omnes debent ſinere ſe ab eis regi. p.403. p.8.c.1.ſ.4.
Et totam ſui diſpoſitionem eis relinquere.p.349.p.4.c.10.ſ.5.
Nihil eis clauſum tenere. Ib.& D.
Debent intereſſe Congregationi Provinciali. p.409.par.8.c.3.ſ.1.& pag.412.cap.5.ſ 3.
Et habent ſuffragium ad eligendum Procuratorem triennalem.pag 408.c.2.B.& ad alia. p.410. c.3.A.
Item ad ſubſtituendum vel ad probandum Vicarium Generalem. pag.430. par.9.c. 4.ſ.6.
Non poſſunt contra omnium conſultorum Univerſitatis ſententiam agere. p.363.p. 4.c.17.H.
Nec lectores primarios, aut officiales mutare.p.362.c.17.A.
Nec mutare exercitationes repetendi, & Latine loquendi.pag.340.c.6 K.
Nec ordinem vacationum ſtatuere. p.356. c.13 F.
Nec liberare Scholaſticum à publico examine.pag 359 c.15.E.
Circa ſtudia eorum officium eſt per ſe, vel per Cancellarium examinare Scholaſticos; & ſtatuere quibus quiſque facultatibus vacare debeat, & in qua claſſe. pag 355.par 4.c.13. ſ. 4. & pag. 358. c.15. ſ.1.
Deſignare qui theſes defendant. p.339. par. 4.c.6.ſ.10.
Et qui declamationes habeant. p.360. c.16. B.
Externos etiam gratis promovere. p.359.c. 15.ſ.4.
Et removere qui operam perdunt, vel aliis nocent. p.361.c.16.ſ.5.
Eorum officiales ſunt Miniſter, Syndicus, Præfectus ſpiritualium. pag.350. par.4.c. 10.ſ.7.
Et aliqui Conſultores. Ib.& p.439. par.9.c. 6 ſ ult.
In Univerſitatibus autem Cancellarius. p. 362 p.4. c.17. ſ.2.
Niſi ipſe Rector id munus ſuſtineat. ibid. C.
Syndicus generalis,& alii particulares. Ib. p.363. ſ.7.
Secretarius. p.362.ſ 3.
Notarius.p.363.ſ.4.
Decanus, & duo deſignati in quavis facultate.p.363.ſ.5.
Subjecti eſſe debent Generali,& Provinciali. p.403.p.8.c.1. ſ 4.
Et ſuis præire exemplo obedientiæ. pag. 350.p.4.c.10.ſ.8.
Reddere rationem officii ſui Generali pag. 424.p.9.c.3.ſ.4.
Et Provinciali,vel ei, quem Generalis conſtituet. p.327. p.4. c.2. ſ.5. & p.348. c.10. ſ.3.
Informare ſemel in anno Generalem,& bis Provincialem p.364.c.17. ſ.7.
Et curare ut res omnes eis perſpectæ ſint.p. 362. Ib. A.
Debent intra annum per quadraginta dies tradere doctrinam Chriſtianam, niſi aliquod ſit impedimentum.p.351.p.4.c.10. ſ.10 & K.

Regulæ.

Prima & ſumma regula omnis bonæ voluntatis & judicii eſt Deus.p.316.p.3. c.1. ſ. 23.
Præter Conſtitutiones ſunt etiam neceſſariæ Regulæ p.183.proœm. Decl.
Hæ autem ad particularia deſcendere debent.p.343.p.4.c.7. ſ.2.

Debent

Debent eſſe antiquæ Regulæ officialium domeſticorum. p.349. p.4 c.10. §.6. & p. 400. par.7. c.4. §. ult. Item Provincialium pag.439. p.9. c.6. I. Item Collegiorum, vide *Collegia*.

Profeſſi & Coadjutores formati quomodo ad Regulas teneantur. pag.382. p.6, cap.3. §.3.

Regulæ ſæpius in biennio Novitiatus conſiderandæ ſunt. pag. 257. Ex. cap. 1. §. 13.

Deinde etiam ſæpius audiendæ, aut legendæ. pag. 318. par.3. cap.1. §. ult. id eſt ſingulis menſibus. pag.444. par.10. §. ult. Singulis autem hebdomadis, quæ ad ſingulos pertinent. pag. 350. par.4. c.10. F.

Earum tranſgreſſio non obligat ad peccatum. p.386 par.6. c.5.

Eſt tamen pœnitentiis punienda, eæque ultro aliquando petendæ. pag. 318. p.3. c.1. §. ult.

Religio.

Licet movere alios ad Religionem. p.263. Ex. c.3. §.14.

Qui tamen à noſtris motus eſſet quando differri deberet. Ibid.

Non licet noſtris poſt vota emiſſa aliam Religionem ingredi. pag. 274. Exa. cap. 4 §. 42.

Qui ſemel ſumpſerit habitum alterius Religionis, non debet recipi in Societatem. pag.259. Ex. cap.2. §.3. & pag 291. p.1. c.3. §.5.

Imo nec reducendus, ſi à Societate diſceſſerat. p. 306. par.2 c.4. B.

Repetitiones.

Repetitiones lectionum quomodo faciendæ. pag.338. p.4. c.6. H. & pag.355. cap 13. D.

Poſſunt mutari à Rectore cum licentia ſui Superioris. p.340. p.4. c.6. K.

Repetenda privatim facultas, quam quiſque audivit. pag.341. par. 4. cap. 6. §. 16.

Philoſophia quidem dimidio anno. p 358. c. 15. §.2.

Theologia duobus. Ib. § 3.

Reprehenſio.

Quomodo fieri debeat. pag 313 par.3. cap.1. N.

Ita ut ipſe, qui reprehenditur, agnoſcat caritatem. p.421. p.9. c.2. § 4.

Ad Generalem pertinet juvare omnes, etiam Superiores, reprehenſione. p 434 p. 9. c.6 §.2.

Omnes parati eſſe debent reprehendi, & reprehendere, ſi Superior jubeat. p.266. Ex. c 4. §.8.

Reſignatio.

Vide *Abnegatio*.

Rhetorica.

Numeratur inter litteras humaniores. p.334. par.4. c.5. A. & p.353. c.12. A.

Ei ut plurimum anni duo impendendi. p. 358. p.4. c 15. A.

Et cum ea diſci poteſt lingua Græca, & Hebraica. Ib. & p.355. p.4. c.13 B.

Roma.

Romæ ordinarie debet fieri Congregatio generalis. pag. 412. par. 8. cap. 5. §.1.

Romæ ut plurimum reſidere debet Generalis. pag.405. par.8. c.1. § 7. & pag.412. c. 5. §.1.

Vel certe prope Romam. p.405. par.8. c.1. H.

Ibidem reſidebit Procurator generalis. pag. 433. par.9. c.6. §.12.

Romani Collegii Regulæ poſſunt aliis accommodari. p.343. par.4. c.7. C.

Sacerdotes.

Non debent differre celebrationem Miſſæ ultra octo dies. p.383. p.6. c.3. §.2.

Imo ſæpius celebrare debent. p. 269. Ex.c. 4.§.25.
Confiteri autem, ut minimum ſingulis hebdomadis. Ib.
Intra annum debent aliquoties obire officia Coadjutorum. pag. 314. par. 3. c.1. § 19.
Novitii Sacerdotes quid facere debeant. p. 276 Exa.c.5.§.7.
In Scholaſticis differendum ſacerdotium circa finem ſtudiorum. pag.337. p.4.c.6. C.
Deformitas corporis obſtare ſolet ſacerdotio pag.291.p.1.c.3.I.

Sacramenta.

Sacramentorum adminiſtratione juvatur proximus.pag.398 p.7.c.4 §.5.
Eorum frequentatio valde commendanda. pag.345. p.4.c.8 §.4.& p.382. par.6. c.3. §.2.
Diſcendus eſt modus ea miniſtrandi. pag. 345.p.4.c.8.§.4.

Sacriſtia.

Inter alios officiales numeratur etiam Sacriſta. p.350.par.4. c.10. H.
Requirit bonas corporis vires.pag.320.p 3. c.2 F.
Sacriſtia Domorum profeſſarum non poteſt habere reditus. pag.3;7 par.6. cap.2. §.2..

Sanitas.

Bona valetudo particularium confert ad Societatis conſervationem. p.444. par. 10. §.13.
Sanitas eſt Dei donum. pag.313.par.3.c.1. § 17.
Ejus ratio ab omnibus moderate habenda pag.318 p.3.c. 2. §.1.
Curanda eſt à Rectore in ſubditis. p.348. par.4.c.10 §.5. & à Præfecto ſanitatis. p. 320.p.3 c.2 §.6.
Ad ſanitatem conſervandam non debent acceptari Collegia, niſi in cœlo ſalubri.p.444.p.10.C.

Scholaſtici noſtri quantum ad ſtatum.

Ut quis fiat Scholaſticus approbatus, requiritur bonum ingenium.p.156.Ex.c.1. § 10.
Ita ut ſperetur fructus in litteris.p.369.par. 5.c.1.§.5.
Requiritur etiam ſanitas corporis. p.329. par.4.c.3 § 2.
Non facile approbandi.p.442. par.10. §.7. Sed ſelecti tantum. pag. 401. p. 8. c. 1. §. 2. & idonei ad inſtitutum. p. 413. p. 9.c.3 §.1.
Debent prius duos annos probationis peregiſſe.pag.329. p.4.c.3.§.3.& p .372. p 5. cap 4. §.3.
Poteſt tamen ex diſpenſatione Generalis contrahi hoc tempus. pag 366. p 5. c. 1. C.
Poteſt etiam prorogari. pag. 274.Exam. c.4.§.43.
Debent prius facere exercitia, confeſſionem Generalem, & alia. pag.273 Exam. c.4 § 41.
Et ſi Superiori videtur, per triduum mendicare pag 269.c 4.§.17. .
Ut ſint approbati, oportet eos feciſſe tria vota.pag.372.p 5.c.4 § 3.
Eorum vota ſunt ſimplicia.pag.156.Ex.c.1. §. 10.& 12.& p.273. c.4. §.41. & in nullius manibus emittuntur, ſed ſoli Deo. pag. 372 p.5.c.4 D.
In iis votis ineſt tacita conditio, ſi Societas eos tenere volet.p.371.p.5. c.4.D.
Præter vota faciunt etiam promiſſionem ingrediendi Societatem p.156. Exam.c. 1.§.10.& ult.& p.279.c.7.§.1.& p.330.par. 4 c.3.§ 4.
Hic autem ingreſſus intelligitur et ſtatum Profeſſorum, vel Coadjutorum. pag.

279.

279.Ex.c.7.§.1.& p.365. par 5.c.1. A §.3. & c.4.E. Vota tamen ſtatim obligant. p. 333. par.4.c.4.E.

Poſt votum paupertatis poſſunt retinere dominium ſuorum bonorum, conſcio tamen Superiore.pag.480.p.6.c. 2. H.

Idque ad tempus, quod Superiori videbitur.p.333.par. 4 c.4.E.

Dicuntur eſſe de corpore Societatis. pag. 303. p.2.c.3.A.§.3. & pag.365.p.5 c. 1. §.1. & A.

Non tamen admittuntur ad Congregationes generales. p.409. p. 8 c.3. §.1.

Dimitti poſſunt ex cauſa,& tunc ſuis votis ſoluti ſunt.p.279. Ex.c.7. §.1.

Difficilius tamen, quam Novitii.p.297.p.2. c.1.A.

Qui vero facultatem eos dimittendi habeant.p.299.p 2.c.1. C.

Poſſunt mitti ad ſtudia ante biennium, & probationes. pag.330. par. 4. cap.3. §. 4.

Eorum veſtitus paulò decentior, & commodior eſſe poteſt. pag.319. par.3.cap.2. C.

Poſſunt probari etiam tempore ſtudiorum, vel iis finitis per experimenta. p. 267.Ex c.4 § 16. & p.280. c.7. §.6.

Quantum ad Studia.

Vt ad ſtudia admittantur, oportet eos præbuiſſe bonum ſui ſpecimen. p.322.p. 4. in proœm

Debent ſinere ſe regi circa ſtudia.p.280.Ex. c.7.§.3.

Debent ſtrenue vacare ſtudiis. p.331 p.4.c. 4 § 2.& p.336 c.6 §.2 cavendo tamen ne fervore ſtudiorum tepeſcat ſpiritus. p 331.c.4 §.2.

Et ideo Rector ab utroque extremo continere eos debet.p.341.c.6.§ 15.

Quanto tempore, & quomodo orationem facere debeant. pag. 332. cap.4.B.

Debent in ſtudendo habere rationem ſanitatis.p.331.c.4 §.1.

Ad profectum ſtudiorum quæ adjuvent.p. 336.c.6.§.1.& ſeq.

Vt uni ſcientiæ magis quam alteri applicentur, judicari debet ex captu, vel inclinatione eorum, vel ex communi bono.p.335.c.5 C.

Qui nihil proficiunt,amovendi,ſunt à ſtudiis.p.346.c.9.§.1

Et, ſi etiam ad alia inutiles fuerint, dimittendi. p.341. c.6. N. Præſertim ſi inclinationem oſtenderint ad ſtudia. p.280. Ex.c. 7.§. 2.

Si tamen ad alia miniſteria apti fuerint, poſſunt iis applicari. pag. 341. par.4. c. 6.N.

Sub finem ſtudiorum poſſunt ordinari. p 337.c.6.C.

Et aſſueſcere debent ad tractandum cum proximis. pag.344. c.8.§.1. & p.351.c.10. §.ult.

Studiis abſolutis examinandi ſunt de profectu. pag. 340. cap. 6. L. & etiam de vocatione, & reliquis. pag. 280. Ex. c. 7. & 8.

Sublevandi ſunt in miniſteriis proximorum. pag. 315 p.4. c.5. D. & pag. 337.c. 6. C. & pag 178 p 6.c.2 C. & in laboribus domeſticis p 288. par.1. c.2 A. & p. 317.p.4 c.6. B.& C.

Poſſunt tamen aliqua hora ipſi juvare.pag. 337.cap.6.B.& pag.350.cap.10. H. Vide *Studia.*

Scholaſtici externi.

Scholæ publicæ aperiuntur ad utilitatem externorum. pag.342. par.4.c.7.§.1. & pag.351.c.11.§.1.

Cum admittuntur ad ſcholas, exigenda

da promiſſio obediendi.p.361. p.4. c.17. §.3.
Non tamen excludendi,ſi nolint promittere.Ib.D.
Examinandi, & ad idoneam claſſem mittendi.pag.355. c.13. §.4. Non tamen cogendi.Ib.E.
Inſcribendi etiam matriculæ,ſi velint.p.362. c.17.D.
De eorum repetitionibus, diſputationibus, declamationibus. pag.354. cap. 13. §.3.
Curandum,ut informentur moribus Chriſtianis.p.343 c.7. §.2.
Vt referant ſtudia ad honorem Dei. p. 361. c.16. §.4.
Abſtineant à juramentis, & injuriis. Ibid.
Audiant quotidie Miſſam; diebus feſtis concionem; ſingulis menſibus confiteantur.pag.343.c.7.§.2. & pag.360.c.16. §. 1.
Diſcant Doctrinam Chriſtianam. p.343. c. 7.§.2.& p.360. c.16. §.2.
Curanda eis aliqua privilegia. pag. 352. c. 11. C.
Neceſſaria eſt correctio, ſed per externum.p.343.c.7.§.2. & D. & pag.361. c. 16. §. 5.
Debet tamen fieri in ſpiritu lenitatis.p.361. c.16.D.
Scandaloſi & rebelles removendi à ſcholis. pag.361.cap.16. §.5.
Imo etiam civitate pellendi per Magiſtratus,vel in carcerem conjiciendi. p.352.c. 11.B.

Scribere.

Scriptor in Collegio teneri poteſt ex noſtris.pag.350.p.4.c.10.H.
Quomodo ſcribendum ſit in ſchola. p.339. par.4.c.6 I.
Scriptorum ſumma facienda, &index. p.341.par.4.c.6.§. 16. & O. & ſcripta in compendio magis apta. pag.345. cap.8. B.& D.F.G.
In libris ſcribere non licet. pag.338.p.4.c.6. G.
Scribere litteras,vide *Litteræ*.
Scribere libros, vide *Libri*.

Scriptura ſacra.

SacraScriptura diligenter pertractanda eſt. p.353.p.4.c.12.§.1.
Poteſt addiſci una cum ſcholaſtica, vel poſt eam.p.337.p 4.c.6. § 4.
Concionatores debent eam vidiſſe.p.145.p. 4 c.8 B.
Sequenda eſt à noſtris ejus verſio approbata ab Eccleſia. pag. 337. cap. 6. §. 5.

Scrupuli.

In omnibus ſcrupulis quomodo acquieſcere debeamus. pag. 262. Exa. cap.3. §.12.

Secretarius.

Secretarius Vniverſitatum debet eſſe exSocietate,& quod ejus officium.p.362.p.4. c.17 § 3.
Secretarius electionis creatur in quatriduo ante electionem Generalis. pag.416 p.8. c.6.D.
Quod ejus officium. Ib.§.6.
Secretarius Congregationis generalis poſt electionem ſcribit in libro decreta. pag. 418.p.8.c.7.§.ult.
Et Curat plura exempla fieri ſententiarum. Ib p.418.B.
Secretarius Præpoſiti Generalis qui dicitur etiam Societatis, eligitur à Generali. p. 427. p.9 c.3.§.16.
Debet ei eſſe pro memoria, & manibus, ejusque perſonam induere.p.437. par.9. c.6. §.8.
Debet conficere ſummarium ex litteris & informationibus.Ibid.E.

Poteſt

Poteſt ſubſcribere litteras ex commiſſione. Ibid. Quales debeant eſſe ejus dotes. Ib. §.8.& 9.

Senſus.

Senſuum cuſtodia commendatur. p.309. p. 3.c.1. §.4.

Officia, à quibus ſenſus abhorret, promptius ſubeunda. pag. 270. Ex.c. 4. §. 23.

Et quæ repugnant ſenſui propter obedientiam exequenda. pag.316. par.3.cap.1. §.23.

Sepultura.

Corpus mortui tenendum uno die antequam ſepeliatur, niſi odor urgeat. pag. 386. par. 6. cap.4. §.3. & B. officium autem funebre quomodo dicendum. Ibid.C.

Silentium.

Silentium tenendum quando convenit. p. 309.p.3.c.1. §.4.

Societas IESV.

Ita appellata eſt à Pontificibus. pag. 254. Ex. cap. 1.§.1.

Quoties confirmata fuerit à ſummis Pontificibus. p.254. Ex.c.1. §.1.

Sæpe vocatur minima pag.254 Ex.c.1. §.1.& pag 282.procem.Conſt.§.1. & p.397. p.7. c.4.§.3. & ejus profeſſio minima p.325. p.4.c.1.§.ult.& humilis,ac ſubmiſſa.pag. 441.p.10.§ 6.

A Deo eſt inchoata, & ideo non mediis humanis, ſed divinis conſervanda. pag. 282. procem.Conſtitut. §.1. & pag. 439.p. 10.§.1.

Curandum ut augeatur numero.pag.286.p. 1.c.1.C & p.297.p.2.c.1. § 1.

Orandum pro ejus conſervatione, & augmento.pag.439.par 10. §. 1. præſertim à Generali. pag. 434. par. 9. cap. 6. A.

Socii.

Domo egredientibus dandus à Superiore ſocius.p.308.p.3.c.1.§.3.

Et quidem talis, ut uterque alterius opera proficiat.p.334.p.4.c.4. F.

Et idem de Sociis Novitiorum in cubiculis.p.309.p.3.c.1.D.

De Sociis Miſſionum, vide *Miſſio.*

Somnus.

Dandum eſt ſomno tempus neceſſarium. p. 331.p.4.c.4.§.1.

Id eſt intra ſex & ſeptem horas. p.320.par.3. c.2.E.

Et omnino ſecundum præſcriptum medici p.381.p.6.c.2.§.ult.

Servandus in ſomno ordo temporis. p.319. p.3. c. 2. B. & pag. 350. par. 4. cap. 10. §. 9.

Dandum ad ſomnum ſignum campana. p. 351.p.4. c.10.I.

Non eſt dormiendum ſine induſiis. p.320. p.3. c.2.E.

Status.

Receptus in aliquo ſtatu Societatis non debet curare ut mutetur. p.278. Ex.c.6.§.5. & p.373.p.5.c.4 §.5.

Poteſt tamen proponere. ibid.F.& pag.281. Ex.c.8.A.

Studia.

Studiorum labor debet ex obedientia & caritate ſuſcipi. pag. 336. par. 4. cap. 6. §.2.

Studiorum fundamentum eſt abnegatio, & aliæ virtutes. pag 322.par.4. procem. §. 1.

Item requiritur animæ puritas & recta intentio.pag.336. p.4.c.6.§ 1.

Eorum finis eſt proximos juvare. p.351.p.4. c.12.§.1.

Eorum qualitas, & menſura ſumitur ex utilitate proximi. pag. 334. cap. 5. §.1.

Spe-

Spectanda etiam animi propenſio. Ibid. p. 335. C.

Nihil Deo gratius ſuo tempore p. 331. par. 4. cap. 4. §. 1. & pag. 336. cap. 6. §. 2.

Impedimenta omnia ſtudiorum removenda. p. 326. par. 4. c. 2 § 4. & p. 331. c. 4. §. 2. & p. 336. c. 6. §. 3.

In ſtudiis quis ordo ſervandus. pag. 354. p. 4. c. 13 §. 2.

Vide *Scholaſtici quantum ad ſtudia.*

Subminiſter

Numeratur inter officiales ſubordinatos. p. 271. Ex. c. 4 E.

Suffragium.

Suffragium ad decernendum aliquid in Congregatione generali non poteſt mitti in ſcriptis. pag. 410. p. 8 c. 3. C.

Ad quædam tamen alia poteſt, ut ad diſſolvendum Collegium. p. 326. par. 4 c. 2. A.

Vel ad eligendum Vicarium Generalis. pag. 430. p. 9. c. 4. § 6.

Quis ordo, & ritus ſervandus ſit in ferendis ſuffragiis pro eligendo Generali. pag. 415. par. 8. cap. 6 §. 6. & C. D. F.

Non licet in electione Generalis mutare ſuffragium. p 417. p. 8. c. 6. § 8.

Suffragii jure privantur convicti de ambitu. pag. 413. par. 8. cap. 6. §. 2. & A.

Superiores quantum ad ipſos

Superiores debent habere amorem Dei. p. 405. p. 8. c. 1. § 8.

Et obedientiæ exemplo præire. p. 350. par. 4. c. 10. §. 8.

In officiis humilibus aliquando ſe exercere. p. 314 p. 3. c. 1 §. 19.

Eſt etiam in iis neceſſaria doctrina. pag. 348. p. 4. c. 10 § 4 & præſertim in Generali. p. 421. p. 9. c. 2. §. 6.

Ex iis, quæ in Generali requiruntur, ſumere debent omnes quæ ſibi conveniant. pag. 439. p. 9. c. 6. L.

Multa eis poteſtas concedenda, Generali primum. p. 442. p. 10. §. 8.

Deinde etiam immediatis. p. 298. p. 2. c. 1. §. 2. & p. 348. par. 4. c. 10. §. 4.

Debent compati ſubditis, & tamen eos corrigere. pag. 421. p. 9. c. 2. §. 4. & in quibusdam indulgere. pag. 404. par. 8. cap. 1. G quædam etiam relinquere arbitrio ſubditorum. Ib.

Eorum gubernatio debet præ ſe ferre amorem & curam ſubditorum. Ib.

Debent aliquando exercere ſubditos in obedientia & paupertate. p. 317. par. 3. c. 1. V.

Debent vitæ neceſſaria pro cujusque indigentia providere. pag. 381. pag. 6. cap. 2. N.

Poſſunt jubere in virtute Obedientiæ, & obligare ad peccatum. pag. 386. par. 6. c. 5.

Superiores facile pati poſſunt calumniam. p 430. p. 9. c. 4. E.

Cum Superioribus magis Deus concurrit, propter ipſorum officium. pag 410. p. 8. c. 3 § ult.

Quales Superiores, tales fere ſubditi. pag. 442. p. 10 § 8.

Superiores quantum ad ſubditos.

In Superiore non homo, ſed Chriſtꝰ ſpectari debet.

debet. pag. 316. par. 3. c.1. §.23. & 24. & p.375.p.6.c.1.§.1.
Ejuſque vox, ut Dei, accipienda pag. 270. Ex.c.4.§.30.
Et in ipſo Chriſtus reverendus, pag. 376. p. 6.c.1.§.2.
Et Chriſti loco habendus, p.332.p.4.c.4.§.3. & p.402.p.8.c.1.D §.3.
Quia Chriſti vices gerit.p.373.p.5.c.4. §.5.
Et Dei loco nobis præeſt. p.387.p.7.c.1. §.1.
Et eſt interpres divinæ voluntatis. pag.391. p.7.c.2. A.
Et per ipſum à Dei providentia regimur. pag.375.p.6.c.1.§.1.
Superiores diligendi ſunt ex animo, ut patres.pag.376.p.6.c.1.§.2.
Eis patefaciendi omnes defectus, virtutes, inclinationes. pag. 270. Ex. c.4.§.35. & pag.312. p.3.c.1.§. 12. & pag. 349. p. 4. c. 10.§.5.& p.376.par.6.c.1. §.2.
Et denique tota conſcientia in confeſſione, vel ſecretò.p.349.p.4.c.10 §.5.&pag. 376.p.6 c.1 §.2.
Debemus eſſe contenti, ut defectus noſtri ad eos deferantur.p.266.Exa.c.4.§.8.
Licet eis proponere quæ occurrunt. p. 373. p.5.c.4.F. & pa.395.p.7.c.2.I.
Præſertim ſi ſe conſtanter offerant ut bona. pag.281.Ex c.8.A.
Sed ſemper ſtandum judicio illorum. Ibid.
Priùs etiam orandum, nec poſteà urgendum.p.319.p.3.c.2.A.
Qui aliquid molitus eſt contra Superiores, dimittendus eſt à Societate.p.302.p.2.c. 2.D.

Superpelliceum.

Poſſunt eo uti, qui miniſtrant Miſſis majoribus.pag.383.p.6.c.3.B.§.2.

Syndicus.

Syndici officium eſt obſervare exteriora. pag.350.p.4.c.10.§.7.
Et ad Superiorem referre, vel ipſum, qui errat, monere.p.313.p.3.c.1.§.16.
In univerſitatibus unus Syndicus generalis, & alii particulares conſtituendi ſunt. pag.363.p.4.c.17 §.7.
Syndicus conſtituendus pro Scholaſticis, ut bene ſtudeant. pag. 341. par. 4. c. 6. §.15.

Temperantia.

Servanda eſt in refectione corporis. pag. 309.p.3.c.1.§.5.

Tentationes.

Antevertendæ ſunt adhibitis earum contrariis.pag.311.p.3. c.1. §.13.
Nullæ celandæ Superiori, vel Confeſſario, aut Præfecto rerum ſpiritualium. pag. 312.par.3.c.1.§.12.

Teſtamenta.

Noſtri non poſſunt eſſe teſtamentarii, neque executores teſtamentorum, niſi ex diſpenſatione Generalis. pag.384.p.6.c. 3.§.7.& D.

Theologia.

Theologia tam Scholaſtica, quàm Poſitiva juvat ad ſcopum Societatis. pag.334.p.4. c.5.§.1.
Magis eſt propria inſtituti noſtri, quàm aliæ ſcientiæ. pag. 353.c.12.§.1.
In Scholaſtica legendus D. Thomas. pag. 356.p.4.c.14.§.1.
Poſſet etiam alius cum approbatione Generalis.Ibid.B.
Scholaſtica poſt artes, & ante Poſitivam diſcenda.pag. 337.p.4.c.6.§.4.
Et ad eam Artes diſponunt. pag. 353.c.12. §.3.
Theologiæ audiendæ communiter quatuor anni impendi debent; repetendæ, & actibus celebrandis duo. pag. 347.

Digitized by Google

p.4.c.9.§.3.& p. 358 c.15.§.3.& p. 367. p. 5. c.2. §.2.
Theologiæ curſus quarto quoque anno inchoandus, poteſt etiam ſecundo.pag.358. p.4.c.15.§.3.& D.
Non poteſt ſuſcipi obligatio dandi lectorem Theologiæ, niſi ex conſequenti in univerſitatibus.p.343.p.4.c.7.E.

Tonſor.

Domeſticus potiùs quàm externus eſſe debet.pag.321.p.3.c.2.H.

Vacationes.

Debent eſſe aliquæ vacationes ſtudiorum ordinariæ ex judicio Provincialis. pag. 356.p.4.c.13.F.

Vanitas.

Vanitas mundi conculcanda.p.319.p.3. c. 2. C.
Vanarum rerum inſtrumenta habenda non ſunt. pag 311. p. 3.c. 1.§.14. Ea verò quæ ſint.p.313.ibid.M.

Veſtitus.

Veſtitus noſter debet eſſe honeſtus, ad uſum regionis, & pauper. pag. 381. par.6. c.2.§.15. ut eo vitetur frigus, & indecorum.p 319 p.3 c.2.C.
Vnusquisque perſuadere ſibi debet ſibi viliſſimas veſtes datum iri.pag. 269. Exa.c. 4. §.26.
Etiam in veſtitu tenenda eſt uniformitas, idque juvat ad unitatem animorum.pag. 405.p.8.c.1.§ 8.
Abſtinendum à pretioſis pannis.p. 381.p.6. c. 2. §.15.
Niſi occurrat neceſſitas. Ibid.M.
In particularibus dandum eſt unicuique, quod ei convenit.pag.319.par. 3.c.2.C.& pag.381.p.6.c.2.M.in fine.
Scholaſticorum veſtitus debet eſſe decentior, & commodior, quàm Novitiorum.p.319.p.3.c.2.C.
De veſtitu Generalis ſtatuet Societas. pag. 429.p.9.c.4.§.2.
Novitiorum veſtitus, vide *Novitii*.

Vicarius Generalis.

Vicarius in locum Generalis demortui debet nominari ab ipſo Generali ante mortem.pag.411.p.8.c.4 §.1.
Alioqui eligi à Profeſſis præſentibus, vel vicinis. Ibid.A.
Debet ut plurimùm eſſe ex iis, qui adeſſe ſolebant Generali.Ibid.§.1.
Hujus officium eſt gubernare Societatem. Ibid.A.
Convocare Societatem ad eligendum Generalem.Ibid. §. 1.
Indicare de ambitu.pag.413.par.8.c.6.§.2.& A.
Decernere cenſuras.pag. 417. Ibid. I. habere exhortationem.pag.413.p.8.c.6. §.1.
Abſolvere à cenſuris.pag.415. §.6.
Videre, & numerare ſuffragia. pag. 416. D. Exhibere reverentiam ante omnes Generali electo.pag 416.G.
In paribus ſuffragiis habet prærogativam. pag.410.p.8.c.3 §.2.
Si poſtuletur de ambitu, deferendus eſt ad quatuor antiquiſſimos.pag 413.p. 8. c. 6. A.
Ejus officium ceſſat electo Generali. p. 411 p.8 c.4.A.
Vicarius perpetuus quando Generalis eſſet inutilis, debet creari à Congregatione generali.pag.433.par.9.c.5.§.6.
Vel ſuffragiis per litteras miſſis. pag. 430. p.9. c.4.§.6.

Vel ab ipſo Generali cum approbatione Provincialium. Ibid.
Vicarium autem non perpetuum poteſt per ſe eligere Generalis in aliquo caſu. pag. 433.p.9.c.5.D.

Virtutes.

Majus momentum ponendum in virtutibus, quàm in donis naturalibus. pag. 440.p.10.§.2.
Vnicum noſtrum ſtudium eſſe debet proficiendi in virtutibus. pag.317.par.3.c.1. §. 27. etiam ſine conſolationibus. pag. 311. §.10.
Cavendum ne tepeſcat earum amor. pag. 331.p.4.c.4. §.2.
In iis, qui petunt Societatem, requiritur, ut ſint amatores virtutis,& univerſæ perfectionis.pag.287.p.1.c.1.§.2.& 8.
Ad progreſſum virtutum multùm refert exemplum antiquorum.pag 314.p.3.c.1. § 19.
Virtutum exemplo valdè promoventur proximi.p 397.p.7.c.4 §.2.

Viſitatio.

Generalis poteſt viſitare Societatem.p.405. p.8.c.1.H.
Viſitator ex commiſſione Generalis poteſt eligere Rectorem Vniverſitatis.p.361. p. 4 c.17 §.1.
Poteſt etiam ei committi facultas admittendi in corpus Societatis. 366. p.5. c. 1. B.
Poteſt tamen Generalis ejus acta reſcindere.pag.428.p.9.c.3.§.ult.
Viſitatores Collegiorum etiam Profeſſi poſſunt in Collegiis ali.pag. 328.p 4.c.2. F.
Viſitare eſt proprium officium Provincialis pag. 405.p.8.c.1.I.
Non debent noſtri viſitare Magnates, niſi valde amicos,aut valdè pios.pag. 380.p. 6, c. 2.§. 9.
Pro Viſitationibus nullum ſtipendium, aut eleemoſynæ admittendæ. pag. 379. p. 6. c.2 § 7.

Uniformitas.

Retinenda inter noſtros in omnibus. pag. 283. procem. Declar. & pag. 417.p.8.c.6. § 8.
Iuvat ad conſervationem Societatis. pag. 443.par.10. § 9.
Nihil permittendum,vel in doctrinâ,vel in judiciis, quod ei adverſetur. pag. 314. p. 3.c.1. §.18.
Procuranda in veſtitu. pag. 405. p.8. c 1. §.8.
In cæremoniis Miſſæ. Ibid.& pag. 276. Ex. c.5.§.7.
In opinionibus. pag. 314. p.3. c.1. §.18.& O.

Unio.

Societas ſine unione regi & conſervari non poteſt.pag.400.p.8.c.1. §.1.
Vnio Societatis in primis quærenda. pag. 282 procem.Conſt §.2.
Cur habeat particularem difficultatem in Societate. pag 400.p.8.c.1.§.1.A.
Amor Dei, & omnis virtus facilè efficit unionem.pag.405.p.8.c.1 §.8.
Præterea communicatio,& uniformitas, & obedientiæ vinculum. pag. 443. par. 10. §.9.
Amor ſui, hoſtis unionis pag.405. p.8. c. 1 § 8.
Item judiciorum diverſitas pag.314.p.3.c.1. §.18.
Ad unionem ſe omnes invicem hortari debent.pag.315.p.3 c.1. §. 21. Eam qui ſcindit,dimittendus eſt pag.404.p.8.c.1.§.5.

Univerſitas.

Vniverſitates juvare eſt majus bonum, quia univerſaiius.pag.392.p.7.c.2.D.

Poſſunt à Societate ſuſcipi.p.351. p. 4. c. 11. §. 1.

Idque ad Generalem pertinet.Ibid. §. 2. & pag.428 p 9.c.3 §.17.

Quomodò autem diſſolvi poſſint,vide *Generalis.*

Earum finis eſt,ut fructus latiùs pateat.pag. 351.p.4.c.11. §.1.

Dividuntur in tres facultates, linguarum, artium,& Theologiæ. pag.363. par.4.c. 17.§.5.

Earum autem officiales qui,& quot eſſe debeant.eodem capite toto.

Earum ſuperintendentia pertinet ad Generalem.pag. 424.p.9.c.3 §.4. Et earum Rectores ipſe creat.Ibid. pag.427 § 14.

Rector Univerſitatis poteſt eſſe idem &Collegii.p.361.p.4.c.17.§. 1.& non debet eſſe Profeſſus ordinariè. pag 378. par. 6.c.2. §. 3.

Vocatio.

Cooperandum divinæ vocationi. pag.286. p.1.c.1.C.

In iis qui petunt Societatem examinanda vocatio pag.286 p.1.c.1.§ 3.

Signum eſt,non eſſe à Deo vocatum, qui non habet dotes idoneas Societati. pag. 307.p.3.c.1.§.1.

Omnes in ſua prima vocatione firmi eſſe debent..pag.259.Ex.c 2.§.6. & pag. 278. c.6.§.6.

Vota.

Vota eduntur ad majus meritum,& ſtabilitatem.pag.279.Ex.c.7.§.1.

Et ad uberiorem gratiam acquirendam, quia Deo magis uniunt.pag.316.p.3. c.1. T.

Et ſunt media ad melius conſequendum finem noſtrum.pag.255.Exa.c.1 §.3.

Tria vota Paupertatis,Caſtitatis, & Obedientiæ dicuntur eſſentialia,& obligant ad peccatum.pag.386.p.6.c.5.

Vota Novitiorum, vide *Novitii.*

Exacto biennio omnes votis ligari debent. pag 333.p 4.c.4.§.5.

Poteſt tamen,ſi Superior velit,differri.pag. 257.Ex.c.1.§ 12.

Votis emiſſis poſt biennium non licet tranſire ad aliam Religionem. pag. 274. Ex.c.4. §.42.

Votorum ſolemnitas unde pendeat. pag. 371.p.5.c.4.A.

Noſtra omnia vota, & intelligenda & obſervanda ſunt juxta Conſtitutiones. pag. 370.p.5.c.3.§.3.& pag. 372.c.4.§.2.& 4.

Votorum renovatio facienda bis in anno. pag.333.p.4.c.4. §.5.

Imò & ſæpius, ſi Superiori videatur. pag. 373.p.5.c.4. H.

Quæ quidem renovatio non addit novam obligationem,ſed fit ad devotionis augmentum pag.373.par.5.c.4.§.6.& H.

Ritus renovandi vota in feſtis ſolemnibus coram ſanctiſſimo Sacramento, aliquibus præſentibus,&c.Ibid.H.

*Vota Profeſſorum, Coadjutorum, Scholaſticorum,*quære in ſuis titulis.

Zelus.

Societas exercet ſe in zelo animarum. pag. 290.p.1.c.3.§.1.

Zelus ſyncerus animarum commendatur. pag 440.p.10.§.2.

Requiritur etiam in iis, qui recipiuntur ad Societatem. pag. 289. p. 1. c.2. §.8.

Hic autem zelus complectitur omnia hominum genera. pag. 290.p.1.c.3.§.1.

Laus Deo, Virginique Matri.

REGV-

Digitized by Google